

BEDİÜZZAMAN SAİD NUR'Sİ

BARLA LAHİ KASİ

RİSALE-İ NUR KULLİYATINDAN

Takdim

Bu lâhika mektupları—ki Yirmi Yedinci Mektuptur—Risale-i Nur’un ilk telifiyle başlayıp devam edegelmiştir. Risaleler Barla’da telif edilmeye başlanıp Isparta ve civarındaki kıymettar talebeleri bu risaleleri okumak ve yazmak suretiyle istifade ve istifâza ettiklerinde, hissiyatlarını, iştiyak ve ihtiramlarını, bir şükran borcu olarak muhterem müellifi Hazret-i Üstada mektuplarla takdim etmişler, bazı müşkülâtlarının ve suallerinin halledilmesini rica etmişler; böylece hem Hazret-i Üstadın, hem talebelerin mektupları ile Barla, Kastamonu ve Emirdağ lâhika mektupları vücuda gelmiştir.

Barla Lâhikaları:

Risale-i Nur’un Barla’da telif edildiği ve kalemle istinsah edilerek neşre başlandığından Eskişehir hapsi zamanına kadar olan devrede Nur’un ilk müştak talebelerinin, Nurların hemen telifi zamanında, ilk okuyup yazdıklarında duydukları samimî hissiyat, kalbî ve ruhî istifade ve istifâzalarını dile getiren fıkralarını ve Hazret-i Üstadın da bazı mektuplarını ihtiva etmektedir.

Kastamonu Lâhikaları ise:

Eskişehir hapsinden tahliyeden sonra Nur Müellifi Kastamonu’ya nefyedilmiş, Denizli hapsi zamanına kadar orada ikamete mecbur edilmiş; bu müddet zarfında Nur Müellifi Isparta’daki talebeleri ile daimî muhabere ederek Nurların hatt-ı Kur’ân’la yazılıp çoğalması, neşri ve inkışafı ve eski yazı bilmeyen gençlerin istifadesi için de, Risale-i Nur Külliyyatından bazı bahislerin daktilo ile çoğaltılması hususunda şedit alâka göstermiş ve Risale-i Nur’un mâhiyeti, kıymeti, deruhte ettiği kudsî vazife-i imaniyesi ve mazhariyeti, hem talebelerinin tarz-ı hizmetleri, mütecaviz dinsizler karşısında sebat ve metanetleri ve ehl-i İslâmın birbiri ile muamelâtında takip edecekleri ihlâslı hareketleri gibi, dahilî ve haricî birçok meselelere temas etmiştir. Bu itibarla, Kastamonulâhika mektupları, bilhassa yazıldığı zaman itibarıyla da büyük ehemmiyet kesb eden bir devrin mahsulü olması ve birçok içtimaî meseleleri ve küllî imanî bir nazar-ı hakikatle mütalâa, mülâhaza ve küllîleşmesi gibi cihetlerde büyük kıymeti hâizdir.

Emirdağ lâhika mektupları birinci kısmı:

15 Haziran 1944’te Denizli hapsinden beraat ile tahliyeden sonra Heyet-i Vekile kararıyla Emirdağında ikamete memur edilen Risale-i Nur Müellifi Said

Nursî Hazretleri 1947 sonlarına kadar, yani üçüncü büyük hapis olan Afyon hapsine kadar Emirdağında ikamet ettiği müddetçe Isparta, Kastamonu, İstanbul, Ankara ve üniversite talebeleri ve Anadolu'da Nurların neşre başladığı yerlerdeki talebelerine hizmete müteallik bazı mektup ve suallerine cevaben yazdığı mektuplardır.

İkinci kısım ise:

1948-1949 Afyon Cezaevinde yirmi ay mevkufen kalıp tahliyeden sonra tekrar Emirdağına avdet edip orada bir müddet kaldıktan sonra, 1951 yılında Eskişehir'de iki ay ikameti müteakip, oradan da *Gençlik Rehberi* mahkemesi münasebetiyle iki defa İstanbul'a gelip üçer ay İstanbul'da kaldığı 1952-1953 tarihlerinde ve daha sonra yine Emirdağında iken talebelerine yazdığı mektuplar ve mahkemelere ve dâvâlara temas eden meselelere dair müteaddit bahislerdir.

1953'ten sonra ikamet eylediği Isparta'da da ara sıra yazdığı mektuplar da vardır. Eskişehir, Denizli ve Afyon cezaevlerinde iken hapisteki talebelerine yazdığı pek kıymetli hapisane mektupları ise, yine Müellif-i Muhterem Hazret-i Üstadın neşrini tensibiyle *Şuâlar* mecmuasında aynen neşredilmiştir. Bu lâhikalarda geçen talebelerin mektupları, Nurlardan aldıkları feyz-i iman, ihlâs ve sadâkatlerini, şehamet-i imaniyelerini ifade ile Üstadlarına arz etmek ve teşekküratlarını bildirmekle bu zamanda zuhur eden bu ders-i Kur'âniyenin muhatapları olduklarını izhar ediyor. Ve Risale-i Nur'un hakkaniyetine ve Hazret-i Üstadın dâvâsına birer şahit hükmünde bulunuyor.

Risale-i Nur'un telifi ve neşriyle beraber bu lâhika mektuplarının zuhuru, devamı ve neşri, bizzat Muhterem Müellifi tarafından yapılması ve tensip edilmesi ve müteaddit mektuplarda da bu lâhikaların kıymetini ifade buyurmaları ve nazara vermeleri, herhalde bu lâhikaların ehemmiyetini tebarüze kâfidir.

Evet, Risale-i Nur'un telifi, zuhuru ve neşriyle beraber hizmet-i Nuriyenin ve ders-i Kur'âniyenin tâliminde ve ifasında ve meslek-i Nuriyenin taallümünde ve uzun bir zamandaki hizmetin devamında vâki olacak binler ahval ve hücumâ mârûz talebelerin cereyanlar karşısında sebat, metanet ve ihlâsla hareketlerinde onlara yol gösterecek, hizmet-i Kur'âniyenin inkişafında suhulete medar olacak ikaz ve ihtarlara elbette ihtiyac zarurîdir, kat'îdir, bedihîdir.

İşte Hazret-i Üstadın bu gibi şüphe götürmez hakikatlere ve meselelere isabetle parmak basıp dikkati çekmesi, talebelerini ikazda bulunması, elbette bu hizmet-i kudsiyenin ehemmiyeti iktizasındandır.

Hem bu lâhikaların bir kısmı ihtiyaca binaen yazılmış ve yazdırılmış ihtarlar olması ve aynı ihtiyacın her zaman tekerrürü melhuz bulunduğundan daima

müracaat olunacak hikmetleri ve düsturları muhtevîdir. Nitekim yüzer vakıalar, hâdiseler ve meselelerde bu ihtiyaç, kendini göstermiştir.

Nurların birinci talebesi Hulûsi Bey, Hazret-i Üstada arz ettiği bir mektubunda, “Dünyayı unutmak isteseniz, başka hiçbir sebep olmasa dahi, yalnız bu mübarek Sözlerle rabıta peydâ eden insanların rica edecekleri izahatı vermek isteyecek ve cevapsız bırakmayacaksınız.... Allah için sizi sevenlere ve sizden istizahta bulunanlara yazdığınız pek kıymetli yazılarla meclis-i ilmînizde takrir buyurduğunuz mütenevvi ve *Sözler*’e bile geçmeyen mesâil, kat’iyetle gösteriyorlar ki ihtiyaç da, hizmet de bitmemiştir” demekte ve Nurların hizmetinde, ikaz, ihtar ve irşatlara ihtiyaç bulunacağını ifade etmektedir ki, ondan sonra zuhur eden ihtiyaca muvafık lâhikalar, o mübarek zâtın isabetli sözünü teyid etmiştir.

Bu lâhikalarda görüleceği gibi, Nur Müellifi Aziz Üstadımız Risale-i Nur’un neşri, okunup yazılması gibi bizzat Nurlarla iştigale ehemmiyet vermekte, talebelerini daima teşvik etmektedir. Bunun lüzum ve hikmeti ise, şüphesiz, izahtan varestedir. Zira, asrımızda kâinat fenleri ve maddî ilimler revaçta olup, yeni yetişen nesiller bu ilim ve fenleri okudukları, hem tabiiyyun ve maddiyyunun din ve mâneviyat aleyhindeki neşriyatı, hem küfr-ü mutlak cereyanı ki, hiçbir din ve mâneviyâtı tanımayan ve Allah’a iman hakikatine karşı muaraza ederek dinsizliği neşreden, İslâmî fikri zedeleyen ve bütün beşeriyeti tehdit eden, yeni nesillere ve gençliğe imansızlık fikr-i küfrîsini aşılama isteyen kitap, broşür, gazete gibi neşir vasıtalarının İslâm ve iman düşmanlarınca ön plâna alındığı böyle acip ve dehşetli bir zamanda, elbette Risale-i Nur’a, okunmasına, neşredilmesine şiddetle ihtiyaç ve zaruret var.

Çünkü, Risale-i Nur, Kur’ân-ı Hakîmin bir mu’cize-i mâneviyesi ve bu zamanın dinsizliğine karşı mânevî atom bombası olarak solculuk cereyanlarının mâneviyât-ı kalbiyeyi tahribine mukabil, mâneviyât-ı kalbiyeyi tamir edip ferdin ferdâ iman-ı tahkikîden gelen muazzam bir kuvvet ve kudrete istinad okuyucuların kalblerine kazandırıyor. Ve bu vazifeyi de yine mukaddes Kur’ân’ımızın ilham ve irşadıyla ve dersıyla ifa ediyor. Tefekkür-ü imanî dersıyla, tabiiyyun ve maddiyyunun boğulduğu aynı meselelerde tevhid nurunu gösteriyor, iman hakikatlerini madde âleminde temsiller ve deliller göstererek izah ediyor. Liselerde, üniversitelerde okutulan ilim ve fenlerin aynı meselelerinde iman hakikatlerinin ispatını güneş zuhurunda gösteriyor.

Bu gibi çok cihetlerle Risale-i Nur bu zamanda ehl-i iman ve İslâm için ön plânda ele alınması icap eden ehl-i iman elinde mânevî elmas bir kılıçtır. Asrın idrâkine, zamanın tefehhümüne, anlayışına hitap eden, ihtiyaca en muvafık tarzı gösteren, ders veren ve doğrudan doğruya feyiz ve ilham tarikiyle âyetlerin

yıldızlarından gelen ders-i Kur’ânîdir, küllî mârifetullah burhanlarıdır.

Asrımızın efkârının anlayışına ve idrâkine hitap edici mâhiyeti ve Kur’ân-ı Hakîmin bu zamanın fehmine bir dersi olması noktasından Nur Risaleleri,bilhassa bu memlekette büyük ehemmiyet kazanmıştır. Asırlarca Kur’ân’a bayraktarlık yapan ve dünyayı diyanetiyle ışıklandıran bu necip millet, yine dünyaya örnek, ahlâk ve fazilette üstad olarak insanlığın geçirdiği müthiş buhranlardan halâs için çare-i necatı göstermektedir. Beşeriyeti dehşetli sadmelere uğratan, tehdit eden, anarşiliğin, ifsat ve tahribin, yegâne çaresi ancak ve ancak İlâhî, semâvî bir dinin ezelî ve ebedî hakikatleridir, hakikat-i İslâmiyettir. Risale-i Nur, hakikat-i İslâmiye ve Kur’âniyeti müspet ve müdellel bir şekilde insanlığın nazar-ı tahkikine arz ve ifade etmektedir.

Hem Nur Müellifi bir mektubunda “Dahilde tarafgirâne adâvet ve münakaşalara vesile olan fûrûatı değil, belki bütün nev-i beşerin en ehemmiyetli meselesi olan erkân-ı imaniyeyi ve beşerin medar-ı saadeti ve umum İslâmın esas ve rabita-i uhuvveti bulunan Kur’ân’ın hakaik-i imaniyesini bulmak ve muhtaçlara buldurmaya hayatımı vakfettim” demek suretiyle, hizmet-i İslâmiyenin ve mesâil-i diniyenin umumunu tazammun eden vüs’at ve camiiyeti hâiz bulunduğunu, dinî hizmetlerin her nev’ini teyit ve teşvik ettiğini ve bir cadde-i kübrâ-yı Kur’âniye olan Risale-i Nur dairesinin umum ehl-i iman ve İslâm’a şâmil bulunduğunu ifade ediyor.

Ve yine aynı mektubunda, devamla, “Hattâ değil Müslümanlarla, belki dindar Hıristiyanlarla dahi dost olup adâveti bırakmaya çalışıyorum”; Harb-i Umumî ve komünizm altındaki anarşistlik tehlike ve tahribatlarının lisan-ı haliyle “Dünya fânidir, firaklarla doludur. Ey insanlar, adâveti bırakınız, Kur’ân dersini dinleyip birleşiniz; yoksa sizi mahvedeceğiz” diye beyanıyla bu zamanın şartları ve icapları karşısında tarz-ı hizmeti yine Kur’ân’ın nuruyla göstererek hakîmâne irşadın ve tevfik-i İlâhiyeye muvafık hareketle isabetli hizmetin ifası gibi noktalardan Risale-i Nur’un lüzum ve ehemmiyetini tebarüz ettiriyor.

İşte, lâhika mektupları bu gibi hususlara da işaret ediyor. Değişen dünya hâdiseleri, geniş ve küllî meseleler ve şartlar altında isabetli hizmet-i Kur’âniyenin esaslarını ders veriyor.^{HAŞİYE-1}

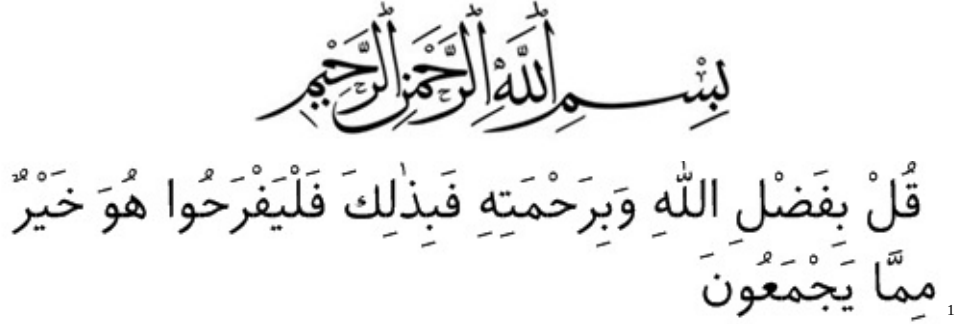
Bediüzzaman Said Nursî Hazretlerinin Hizmetkârları
Tahirî, Zübeyir, Hüsnü Bayram, Mustafa Sungur, Bayram

Haşîye-1 *Barla Lâhikası*, evvelce hatt-ı Kur’ân’la el yazması defterler halinde tertip ve tanzim edilmiş olup, bunlardan bazıları bizzat Hazret-i Üstadımız tarafından tashih edilmiştir. Elimizde mevcut olan nüshalarda Hazret-i Üstad, tashihle beraber ehemmiyetlerine işaretlen de mektupların üzerine iki, üç, dört ve daha ziyade işaretler koymuşlardır. Ayrıca Üstadımızın tensibiyle 1956’da İstanbul’da teksirle neşredilen ve baş tarafına Mektubat’tan “İnayet-i Seb’anın” konulduğu küçük bir *Barla Lâhikası* dahi vardır ki: Mezkûr el yazma nüshalarındaki mektuplar ve Emirdağ Lâhikalarından da birkaç mektup dahil edilmiştir. Şimdi neşredilen bu *Barla Lâhikası*, yukarıda zikredilen ve Hazret-i Üstadımızın tashihinden geçen el yazma nüshalar ve teksirle neşredilen esas, alınılarak hazırlanmıştır. Umumiyetle el yazma nüshalardaki tertip ve tanzim birbirine muvafıktır. Hemen hemen aynı mektupları aynı sırayla birbirini takip etmektedirler. Ancak son kısımlara doğru el yazmalarda bulunmayan Hulusîve Re’fet Ağabeyler gibi kıymetli Nur erkânı talebelerine Hazret-i Üstadımızın yazdıkları hususî bir kısım mektupları dahi ehemmiyetlerine ve ihtiva ettikleri ilmi hakikatlarla, Nurun ilk talebeleri olan o kıymetli zâtların hümmetlerine binaen neşredilmiş bulunuyor. Bu hususa dair *Emirdağ Lâhikası* (1)’de bir mektupda Hazret-i Üstadımız, bu mektupların neşrinin temenni etmiş bulunmaktadır: “Re’fetkardeş! Sen de çok safâlar geldin ve Risale-i Nur yazısı ile meşguliyyetin beni cidden sevindirdi. Hulusî ve Sabri gibi senin de suallerinin Risale-i Nur’da ehemmiyetli neticeleri vetahtı meyveleri var. Senin yanında bulunan ve Risalelerde kaydedilmeyen ilmi parçaları münasip yerlerde veya ‘Lâhika’da yazarsınız.”

...

(Yirmi Sekizinci Mektup'tan)

Yedinci Risale olan Yedinci Mesele

1. "Onlara söyle ki: Allah'ın lütfuyla ve rahmetiyle-ancak bununla sevininler.Bu, onların dünyada toplayıp durduklarından daha hayırlıdır." YûnusSûresi, 10:58.

Şu Mesele, Yedi İşarettir.

Evvelâ, tahdis-i nimet suretinde birkaç sırr-ı inâyeti izhar eden Yedi Sebebi beyan ederiz.

BİRİNCİ SEBEP: Eski Harb-i Umumîden evvel ve evâilinde, bir vakıa-i sadıkada görüyorum ki, Ararat Dağı denilen meşhur Ağrı Dağının altındayım. Birden o dağ müthiş infilâk etti. Dağlar gibi parçalarıdünyanın her tarafına dağıttı. O dehşet içinde baktım ki, merhum validem yanımdadır. Dedim: "Ana, korkma. Cenâb-ı Hakkın emridir; O Rahîmdir ve Hakîmdir."

Birden, o halette iken, baktım ki, mühim bir zât bana âmirâne diyor ki: "İ'câz-ı Kur'ân'ı beyan et."

Uyandım, anladım ki, bir büyük infilâk olacak. O infilâk ve inkılâptan sonra, Kur'ân etrafındaki surlar kırılacak. Doğrudan doğruya Kur'ânkendi kendini müdafaa edecek. Ve Kur'ân'a hücum edilecek; i'câzı onunçelik bir zırhı olacak. Ve şu i'câzın bir nev'ini şu zamanda izharına, haddimin fevkinde olarak, benim gibi bir adam namzet olacak. Ve namzet olduğumu anladım.

Madem i'câz-ı Kur'ân'ı bir derece beyan, Sözlerle oldu. Elbette, o i'câzın hesabına geçen ve onun reşehâtı ve berekâtı nev'inden olan hizmetimizdeki inâyâtı izhar etmek, i'câza yardımdır ve izhar etmek gerektir.

İKİNCİ SEBEP: Madem Kur'ân-ı Hakîm mürşidimizdir, üstadımızdır, imamımızdır, her bir âdabda rehberimizdir. O kendi kendini methediyor. Biz de onun dersine ittibâen, onun tefsirini methedeceğiz.

Hem madem yazılan Sözler onun bir nevi tefsiridir. Ve o risaleler ki, hakaik-i Kur'âniyenin malıdır ve hakikatleridir. Ve madem Kur'ân-ı Hakîm ekser

sûrelerde, hususan حم 'larda, الر 'lerde kendi kendini kemâl-i haşmetle gösteriyor, kemâlâtını söylüyor, lâyük olduğu methi kendi kendine ediyor. Elbette, Sözlerde in'ikas etmiş Kur'ân-ı Hakîmin lemeât-ı i'câziyesinden ve o hizmetin makbuliyetine alâmet olan inâyât-ı Rabbâniyenin izharına mükellefiz. Çünkü o üstadımız öyle eder ve öyle ders verir.

ÜÇÜNCÜ SEBEP: Sözler hakkında, tevazu suretinde demiyorum; belki bir hakikati beyan etmek için derim ki:

Sözlerdeki hakaik ve kemâlât benim değil, Kur'ân'ındır ve Kur'ân'dan tereşşuh etmiştir. Hattâ Onuncu Söz, yüzer âyât-ı Kur'âniyeden süzölmüş bazı katarattır. Sair risaleler dahi umumen öyledir.

Madem ben öyle biliyorum. Ve madem ben fâniyim, gideceğim. Elbette bâki olacak birşey ve bir eser, benimle bağlanmamak gerektir ve bağlanmamalı. Ve madem ehl-i dalâlet ve tuğyan, işlerine gelmeyen bir eseri, eser sahibini çürütmekle eseri çürütmek âdetleridir. Elbette, semâ-yı Kur'ân'ın yıldızlarıyla bağlanan risaleler, benim gibi çok itirazâta ve tenkidâta medar olabilen ve sukut edebilen çürük bir direk ile bağlanmamalı.

Hem madem örf-ü nâsta, bir eserdeki mezâyâ, o eserin masdarı ve menbaı zannettikleri müellifinin etvârında aranılıyor. Ve bu örfe göre, o hakaik-i âliyeyi ve o cevâhir-i gâliyeyi kendim gibi bir müflise ve onların binde birini kendinde gösteremeyen şahsiyetime mal etmek, hakikate karşı büyük bir haksızlık olduğu için, risaleler kendi malım değil, Kur'ân'ın malı olarak, Kur'ân'ın reşehât-ı meziyâtına mazhar olduklarını izhar etmeye mecburum.

Evet, lezzetli üzüm salkımlarının hâsiyetleri, kuru çubuğunda aranılmaz. İşte ben de öyle bir kuru çubuk hükmündeyim.

DÖRDÜNCÜ SEBEP: Bazan tevazu, küfrân-ı nimeti istilzam ediyor; belki küfrân-ı nimet olur. Bazan da tahdis-i nimet, iftihar olur. İkisi de zarardır. Bunun çare-i yegânesi—ki ne küfrân-ı nimet çıksın, ne de iftihar olsun—meziyet ve kemâlâtları ikrar edip, fakat temellük etmeyerek, Mün'im-i Hakikînin eser-i in'âmı olarak göstermektir.

Meselâ, nasıl ki murassâ ve müzeyyen bir elbise-i fâhireyi biri sana giydirse ve onunla çok güzelleşsen, halk sana dese, “Maşaallah, çok güzelsin, çok güzelleştin.” Eğer sen tevazukârâne desen, “Hâşâ, ben neyim? Hiç! Bu nedir, nerede güzellik?” O vakit küfrân-ı nimet olur ve hulleyi sana giydiren mahir san'atkâra karşı hürmetsizlik olur.

Eğer müftehirâne desen, “Evet, ben çok güzelim. Benim gibi güzel nerede var? Benim gibi birini gösteriniz.” O vakit, mağrurâne bir fahirdir.

İşte, fahirden, küfrandan kurtulmak için demeli ki: “Evet, ben güzelleştim. Fakat güzellik libasıdır ve dolayısıyla libası bana giydirenindir; benim değildir.”

İşte, bunun gibi, ben de, sesim yetişse bütün küre-i arza bağırarak derim ki:

Sözler güzeldirler, hakikattirler. Fakat benim değildirler; Kur’ân-ı Kerîmin hakaikinden telemmu’ etmiş şualardır.

وَمَا مَدَحْتُ مُحَمَّدًا بِمَقَالَتِي وَلَكِنْ مَدَحْتُ مَقَالَتِي
بِمُحَمَّدٍ¹

düsturıyla derim ki:

1. “Ben sözlerimle Muhammed’i (a. s.m.) övmüş olmadım; aslında sözlerimi Muhammed Aleyhissalâtü Vesselâmla övmüş ve güzelleştirmiş oldum.”

وَمَا مَدَحْتُ الْقُرْآنَ بِكَلِمَاتِي وَلَكِنْ مَدَحْتُ كَلِمَاتِي
بِالْقُرْآنِ

Yani, “Kur’ân’ın hakaik-i i’câzını ben güzelleştiremedim, güzel gösteremedim. Belki Kur’ân’ın güzel hakikatleri benim tabiratlarımı da güzelleştirdi, ulvîleştirdi.”

Madem böyledir; hakaik-i Kur’ân’ın güzelliği namına, Sözler namındaki âyinelerinin güzelliklerini ve o âyinedarlığa terettüp eden inâyât-ı İlâhiyeyi izhar etmek, makbul bir tahdis-i nimettir.

BEŞİNCİ SEBEP: Çok zaman evvel bir ehl-i velâyetten işittim ki: O zât, eski velîlerin gaybî işaretlerinden istihraç etmiş ve kanaati gelmiş ki, “Şark tarafından bir nur zuhur edecek, bid’alar zulümâtını dağıtacak.” Ben böyle bir nurun zuhuruna çok intizar ettim ve ediyorum. Fakat çiçekler baharda gelir. Öyle kudî çiçeklere zemin hazır etmek lâzım gelir. Ve anladık ki, bu hizmetimizle o nuranî zâtlara zemin ihzar ediyoruz.

Madem kendimize ait değil; elbette, Sözler namındaki nurlara ait olan inâyât-ı İlâhiyeyi beyan etmekte medar-ı fahr ve gurur olamaz; belki medar-ı hamd ve şükür ve tahdis-i nimet olur.

ALTINCI SEBEP: Sözlerin telifi vasıtasıyla Kur’ân’a hizmetimize bir mükâfât-ı âcile ve bir vasıta-i teşvik olan inâyât-ı Rabbâniye, bir muvaffakiyettir. Muvaffakiyet ise izhar edilir.

Muvaffakiyetten geçse, olsa olsa bir ikram-ı İlâhî olur. İkram-ı İlâhî ise, izharı bir şükr-ü mânevîdir.

Ondan dahi geçse, olsa olsa, hiç ihtiyarımız karışmadan bir keramet-i

Kur'âniye olur. Biz mazhar olmuşuz. Bu nevi ihtiyarsız ve habersiz gelen bir kerametın izharı zararsızdır.

Eğer âdi kerâmâtın fevkine çıksa, o vakit, olsa olsa Kur'ân'ın i'câz-ı mânevîsinin şûleleri olur. Madem i'câz izhar edilir; elbette i'câza yardım edenin dahi izharı, i'câz hesabına geçer. Hiç medar-ı fahir ve gurur olamaz; belki medar-ı hamd ve şükrandır.

YEDİNCİ SEBEP: Nev-i insanın yüzde sekseni ehl-i tahkik değildir ki, hakikate nüfuz etsin ve hakikati hakikat tanıyıp kabul etsin. Belki, surete, hüsn-ü zanna binaen, makbul ve mutemed insanlardan işittikleri mesâili takliden kabul ederler. Hattâ, kuvvetli bir hakikati zaif bir adamın elinde zaif görür; ve kıymetsiz bir meseleyi kıymettar bir adamın elinde görse, kıymettar telâkki eder.

İşte, ona binaen, benim gibi zaif ve kıymetsiz bir biçarenin elindeki hakaik-i imaniye ve Kur'âniyenin kıymetini, ekser nâsın nokta-i nazarında düşürmemek için, bilmecburiye ilân ediyorum ki, ihtiyarımız ve haberimiz olmadan, birisi bizi istihdam ediyor; biz bilmeyerek bizi mühim işlerde çalıştırıyor. Delilimiz de şudur ki: Şuurumuz ve ihtiyarımızdan hariç bir kısım inâyâta ve teshilâta mazhar oluyoruz. Öyle ise, o inâyetleri bağırarak ilân etmeye mecburuz.

İşte, geçmiş yedi esbaba binaen, küllî birkaç inâyet-i Rabbâniyeye işaret edeceğiz.

BİRİNCİ İŞARET

Yirmi Sekizinci Mektubun Sekizinci Meselesinin Birinci Nüktesinde beyan edilmiştir ki, tevafukattır.

Ezcümle, Mu'cizât-ı Ahmediye Mektubatında, Üçüncü İşaretinden tâ On Sekizinci İşaretine kadar altmış sahife, habersiz, bilmeyerek, bir müstensihin nüshasında, iki sahife müstesna olmak üzere mütebâki bütün sahifelerde, kemâl-i muvazenetle, iki yüzden ziyade *Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm* kelimeleri birbirine bakıyorlar. Kim insafla iki sahifeye dikkat etse, tesadüf olmadığını tasdik edecek. Halbuki, tesadüf, olsa olsa bir sahifede kesretli emsal kelimeleri bulunsa, yarı yarıya tevafuk olur, ancak bir iki sahifede tamamen tevafuk edebilir. O halde böyle umum sahifelerde *Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm* kelimesi, iki olsun, üç olsun, dört olsun veya daha ziyade olsun, kemâl-i mizanla birbirinin yüzüne baksa, elbette tesadüf olması mümkün değildir. Hem sekiz ayrı ayrı müstensihin bozamadığı bir tevafukun, kuvvetli bir işaret-i gaybiye, içinde olduğunu gösterir.

Nasıl ki, ehl-i belâgatın kitaplarında belâgatın derecâtı bulunduğu halde, Kur'ân-ı Hakîmdeki belâgat, derece-i i'câza çıkmış; kimsenin haddi değil ki ona yetişsin. Öyle de, mu'cizât-ı Ahmediyenin bir âyinesi olan On Dokuzuncu

Mektup ve mu'cizât-ı Kur'âniyenin bir tercümanı olan Yirmi Beşinci Söz ve Kur'ân'ın bir nevi tefsiri olan Risale-i Nur eczalarında tevafukat, umum kitapların fevkinde bir derece-i garabet gösteriyor. Ve ondan anlaşılıyor ki, mu'cizât-ı Kur'âniye ve mu'cizât-ı Ahmediyenin bir nevi kerametidir ki, o âyinelerde tecellî ve temessül ediyor.

İKİNCİ İŞARET

Hizmet-i Kur'âniyeye ait inâyât-ı Rabbâniyenin ikincisi şudur ki:

Cenâb-ı Hak, benim gibi kalemsiz, yarım ümmî, diyar-ı gurbette kimsesiz, ihtilâttan men edilmiş bir tarzda; kuvvetli, ciddî, samimî, gayyur, fedakâr ve kalemleri birer elmas kılıç olan kardeşleri bana muavin ihsan etti. Zaif ve âciz omuzuma çok ağır gelen vazife-i Kur'âniyeyi, o kuvvetli omuzlara bindirdi, kemâl-i kereminden yükümü hafifletti.

O mübarek cemaat ise, Hulûsî'nin tabiriyle telsiz telgrafın âhizeleri hükmünde ve Sabri'nin tabiriyle Nur fabrikasının elektriklerini yetiştiren makineler hükmünde ayrı ayrı meziyetleri ve kıymettar muhtelif hâsiyetleriyle beraber, yine Sabri'nin tabiriyle bir tevafukat-ı gaybiye nev'inden olarak, şevk ve sa'y ü gayret ve ciddiyette birbirine benzer bir surette, esrar-ı Kur'âniyeyi ve envâr-ı imaniyeyi etrafa neşretmeleri ve her yere eriştirmeleri ve şu zamanda (yani hurufat değişmiş, matbaa yok, herkes envâr-ı imaniyeye muhtaç olduğu bir zamanda) ve fütur verecek ve şevki kıracak çok esbab varken, bunların fütursuz, kemâl-i şevk ve gayretle bu hizmetleri, doğrudan doğruya bir keramet-i Kur'âniye ve zâhir bir inâyet-i İlâhiyedir.

Evet, velâyetin kerameti olduğu gibi, niyet-i hâlisânın dahi kerameti vardır. Samimiyetin dahi kerameti vardır. Bahusus, lillâh için olan bir uhuvvet dairesindeki kardeşlerin içinde, ciddî, samimî tesanüdün çok kerametleri olabilir. Hattâ şöyle bir cemaatin şahs-ı mânevîsi bir veliyy-i kâmil hükmüne geçebilir, inâyâta mazhar olur.

İşte, ey kardeşlerim ve ey hizmet-i Kur'ân'da arkadaşlarım! Bir kaleyi fetheden bir bölüğün çavuşuna bütün şerefi ve bütün ganimeti vermek nasıl zulümdür, bir hatadır. Öyle de, şahs-ı mânevînizin kuvvetiyle ve kalemlerinizi hâsıl olan fütuhattaki inâyâtı benim gibi bir biçareye veremezsiniz. Elbette, böyle mübarek bir cemaatte, tevafukat-ı gaybiyeden daha ziyade kuvvetli bir işaret-i gaybiye var ve ben görüyorum, fakat herkese ve umuma gösteremiyorum.

ÜÇÜNCÜ İŞARET

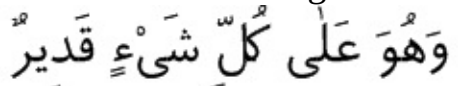
Risale-i Nur eczaları, bütün mühim hakaik-i imaniye ve Kur'âniyeyi, hattâ en muannide karşı dahi parlak bir surette ispatı, çok kuvvetli bir işaret-i gaybiye ve

bir inâyet-i İlâhiyedir. Çünkü hakaik-i imaniye ve Kur'âniye içinde öyleleri var ki, en büyük bir dâhi telâkki edilen İbni Sina, fehminde aczini itiraf etmiş, “Akıl buna yol bulamaz” demiş. Onuncu Söz risalesi, o zâtın dehâsıyla yetişemediği hakaiki, avâmlara da, çocuklara da bildiriyor.

Hem meselâ, sırr-ı kader ve cüz-i ihtiyarînin halli için, koca Sa'd-ı Taftazanî gibi bir allâme, kırk elli sahifede, meşhur *Mukaddemât-ı İsnâ Aşer* namıyla telvih nam kitabında ancak hallettiği ve ancak havassa bildirdiği aynı mesâili, kadere dair olan Yirmi Altıncı Sözde, İkinci Mebhasın iki sahifesinde tamamıyla, hem herkese bildirecek bir tarzda beyanı, eser-i inâyet olmazsa nedir?

Hem bütün ukulü hayrette bırakan ve hiçbir felsefenin eliyle keşfedilemeyen ve sırr-ı hilkat-i âlem ve tılsım-ı kâinat denilen ve Kur'ân-ı Azîmüşşânın i'câzıyla keşfedilen o tılsım-ı müşkülküşâ ve o muammâ-yı hayretnümâ, Yirmi Dördüncü Mektup ve Yirmi Dokuzuncu Sözün âhirindeki remizli nüktede ve Otuzuncu Sözün, tahavvülât-ı zerrâtın altı adet hikmetinde keşfedilmiştir. Kâinattaki faaliyet-i hayretnümânın tılsımını ve hilkat-i kâinatın ve âkıbetinin muammâsını ve tahavvülât-ı zerrattaki harekâtın sırr-ı hikmetini keşf ve beyan etmişlerdir; meydandadır, bakılabilir.

Hem sırr-ı ehadiyet ile şeriksiz vahdet-i rububiyeti, hem nihayetsiz kurbiyet-i İlâhiye ile nihayetsiz bu'diyetimiz olan hayret-engiz hakikatleri, kemâl-i vuzuhla On Altıncı Söz ve Otuz İkinci Söz beyan ettikleri gibi, kudret-i İlâhiyeye nisbeten zerrat ve seyyarat müsavi olduğunu ve haşr-i âzamda umum zîruhun ihyâsı, bir nefsin ihyâsı kadar o kudrete kolay olduğunu ve şirkin hilkat-i kâinatta müdahalesi imtinâ derecesinde akıldan uzak olduğunu kemâl-i vuzuhla

gösteren Yirminci Mektuptaki kelimesi beyanında ve üç temsili hâvi onun zeyli, şu azîm sırr-ı vahdeti keşfetmiştir.

Hem hakaik-i imaniye ve Kur'âniyede öyle bir genişlik var ki, en büyük zekâyı beşerî ihata edemediği halde, benim gibi zihni müşevveş, vaziyeti perişan, müracaat edilecek kitap yokken, sıkıntılı ve sür'atle yazan bir adamda, o hakaikin ekseriyet-i mutlakası dekaikiyle zuhuru, doğrudan doğruya Kur'ân-ı Hakîmin i'câz-ı mânevîsinin eseri ve inâyet-i Rabbâniyenin bir cilvesi ve kuvvetli bir işaret-i gaybiyedir.

DÖRDÜNCÜ İŞARET

Elli altmış risaleler^{HAŞİYE-1} öyle bir tarzda ihsan edilmiş ki, değil benim gibi az düşünen ve zuhurata tebaiyet eden ve tetkike vakit bulamayan bir insanın, belki büyük zekâlardan mürekkep bir ehl-i tetkikin sa'y ve gayretiyle yapılmayan bir

tarzda telifleri, doğrudan doğruya bir eser-i inâyet olduklarını gösteriyor. Çünkü bütün bu risalelerde bütün derin hakaik, temsilât vasıtasıyla, en âmi ve ümmî olanlara kadar ders veriliyor. Halbuki o hakaikin çoğunu, büyük âlimler “Tefhim edilmez” deyip, değil avâma, belki havassa da bildiremiyorlar.

1. “O herşeye kâdirdir.” Hûd Sûresi, 11:4; Rûm Sûresi, 30:50; Şûrâ Sûresi, 42:9; Mülk Sûresi, 67:1.
Haşiye-1 Şimdi yüz otuzdur.

İşte, en uzak hakikatleri en yakın bir tarzda, en âmi bir adama ders verecek derecede, benim gibi Türkçesi az, sözleri muğlâk, çoğu anlaşılmas ve “Zâhir hakikatleri dahi müşkülleştiriyor” diye eskiden beri iştihar bulmuş ve eski eserleri—kısmen—o sû-i iştiharı tasdik etmiş bir şahsın elinde bu harika teshilât ve suhulet-i beyan, elbette, bilâşüphe, bir eser-i inâyettir ve onun hüneri olamaz ve Kur’ân-ı Kerîmin i’câz-ı mânevîsinin bir cilvesidir ve temsilât-ı Kur’âniyenin bir temessülüdür ve in’ikâsıdır.

BEŞİNCİ İŞARET

Risaleler umumiyetle pek çok intişar ettiği halde, en büyük âlimden tut, tâ en âmi adama kadar ve ehl-i kalb büyük bir velîden tut, tâ en muannid dinsiz bir feylesofa kadar olan tabakat-ı nâs ve taifeler o risaleleri gördükleri ve okudukları ve bir kısmı tokatlarını yedikleri halde tenkit edilmemesi ve her taife derecesine göre istifade etmesi, doğrudan doğruya bir eser-i inâyet-i Rabbâniye ve bir keramet-i Kur’âniye olduğu gibi, çok tetkikat ve taharriyâtın neticesiyle ancak husul bulan o çeşit risaleler, fevkalâde bir sür’atle, hem idrakimi ve fikrimi müşevveş eden sıkıntılı inkıbaz vakitlerinde yazılması dahi, bir eser-i inâyet ve bir ikram-ı Rabbânîdir.

Evet, ekser kardeşlerim ve yanımdaki umum arkadaşlarım ve müstensihler biliyorlar ki, On Dokuzuncu Mektubun beş parçası, birkaç gün zarfında, hergün iki üç saatte ve mecmuu on iki saatte, hiçbir kitaba müracaat edilmeden yazılması, hattâ en mühim bir parça ve o parçada lâfz-ı *Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm* kelimesinde zâhir bir hâtem-i nübüvveti gösteren dördüncü cüz, üç dört saatte, dağda, yağmur altında, ezber yazılmış. Ve Otuzuncu Söz gibi mühim ve dakik bir risale, altı saat içinde bir bağda yazılmış. Ve Yirmi Sekizinci Söz, Süleyman’ın bahçesinde bir, nihayet iki saat içinde yazılması gibi, ekser risaleler böyle olması; ve eskiden beri sıkıntılı ve münkabız olduğum zaman en zâhir hakikatleri dahi beyan edemediğimi, belki bilemediğimi yakın dostlarım biliyorlar. Hususan o sıkıntıya hastalık da ilâve edilse, daha ziyade beni dersten, teliften men etmekle beraber, en mühim Sözler ve risaleler, en sıkıntılı ve hastalıklı zamanımda, en sür’atli bir tarzda yazılması, doğrudan doğruya bir inâyet-i İlâhiye ve bir ikram-ı Rabbânî ve bir keramet-i Kur’âniye olmazsa nedir?

Hem hangi kitap olursa olsun, böyle hakaik-i İlâhiyeden ve imaniyeden

bahsetmişse, alâküllihal bir kısım mesâili, bir kısım insanlara zarar verir. Ve zarar verdikleri için, her mesele herkese neşredilmemiş. Halbuki şu risaleler ise, şimdiye kadar hiç kimsede—çoklardan sorduğum halde—sû-i tesir ve aksülâmel ve tahdiş-i ezhan gibi bir zarar vermedikleri, doğrudan doğruya bir işaret-i gaybiye ve bir inâyet-i Rabbâniye olduğu bizce muhakkaktır.

ALTINCI İŞARET

Şimdi bence kat'iyet peydâ etmiştir ki, ekser hayatım, ihtiyar ve iktidarımın, şuur ve tedbirimin haricinde, öyle bir tarzda geçmiş ve öyle garip bir surette ona cereyan verilmiş, tâ Kur'ân-ı Hakîme hizmet edecek olan bu nevi risaleleri netice versin. Adeta bütün hayat-ı ilmiyem, mukaddemât-ı ihzariye hükmüne geçmiş ve Sözlerle i'câz-ı Kur'ân'ın izharı, onun neticesi olacak bir surette olmuştur. Hattâ, şu yedi sene nefyimde ve gurbetimde ve sebepsiz ve arzumun hilâfında tecerrüdüm ve meşrebime muhalif, yalnız bir köyde imrar-ı hayat etmekliğim; ve eskiden beri ülfet ettiğim hayat-ı içtimaiyenin çok rabitalarından ve kaidelerinden nefret edip terk etmekliğim, doğrudan doğruya bu hizmet-i Kur'âniyeyi hâlis, sâfi bir surette yaptırmak için bu vaziyet verildiğine şüphem kalmamıştır. Hattâ çok defa bana verilen sıkıntı ve zulmen bana karşı olan tazyikat perdesi altında bir dest-i inâyet tarafından merhametkârâne, Kur'ân'ın esrarına hasr-ı fikir ettirmek ve nazarı dağıtmamak için yapılmıştır kanaatindeyim. Hattâ, eskiden mütalâaya çok müştak olduğum halde, bütün bütün sair kitapların mütalâasından bir men, bir mücanebet ruhuma verilmişti. Böyle gurbette medar-ı teselli ve ünsiyet olan mütalâyı bana terk ettiren, anladım ki, doğrudan doğruya âyât-ı Kur'âniyenin üstad-ı mutlak olmaları içindir.

Hem yazılan eserler, risaleler, ekseriyet-i mutlakası, hariçten hiçbir sebep gelmeyerek, ruhumdan tevellüt eden bir hâcete binaen, âni ve def'î olarak ihsan edilmiş. Sonra bazı dostlarıma gösterdiğim vakit, demişler: “Şu zamanın yaralarına devadır.” İntişar ettikten sonra ekserkardeşlerimden anladım ki, tam şu zamandaki ihtiyaca muvafık ve derde lâayık bir ilâç hükmüne geçiyor.

İşte, ihtiyar ve şuurumun dairesi haricinde, mezkûr hâletler ve sergüzeşt-i hayatım ve ulûmların envâlarındaki hilâf-ı âdet, ihtiyarsız tettebbuâtım, böyle bir netice-i kudsiyeye müncer olmak için kuvvetli bir inâyet-i İlâhiye ve bir ikram-ı Rabbânî olduğuna bende şüphe bırakmamıştır.

YEDİNCİ İŞARET

Bu hizmetimiz zamanında, beş altı sene zarfında, bilâmübalâğa yüz eser-i ikram-ı İlâhî ve inâyet-i Rabbâniye ve keramet-i Kur'âniyeyi gözümüzle gördük. Bir kısmını On Altıncı Mektupta işaret ettik. Bir kısmını Yirmi Altıncı

Mektubun Dördüncü Mebhasının mesâil-i müteferrikasında, bir kısmını Yirmi Sekizinci Mektubun Üçüncü Meselesinde beyan ettik. Benim yakın arkadaşlarım bunu biliyorlar. Daimî arkadaşım Süleyman Efendi çoklarını biliyor. Hususan Sözlerin ve risalelerin neşrinde ve tashihatında ve yerlerine yerleştirmekte ve tesvid ve tebyizinde, fevkalme'mul, kerametkârâne bir teshilâta mazhar oluyoruz; keramet-i Kur'âniyye olduğuna şüphemiz kalmıyor. Bunun misalleri yüzlerdir.

Hem maişet hususunda o kadar şefkatle besleniyoruz ki, en küçük bir arzu-yu kalbimizi, bizi istihdam eden Sahib-i İnâyet tatmin etmek için, fevkalme'mul bir surette ihsan ediyor, ve hâkezâ... İşte bu hal gayet kuvvetli bir işaret-i gaybiyedir ki, biz istihdam olunuyoruz. Hem rıza dairesinde, hem inâyet altında bize hizmet-i Kur'âniye yaptırılıyor.

الْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي¹
سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ
الْحَكِيمُ²
اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ صَلَوةً تَكُونُ لَكَ
رِضَاءٌ وَلِحَقٍّ آدَاءٌ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَامٌ
تَسْلِيمًا كَثِيرًا أَمِينَ³

1. Elhamdü lillah, bu Rabbimin bir ihsânıdır.

2. "Seni her türlü noxsandan tenzih ederiz. Senin bize öğrettiğinden başkabilgimiz yoktur. Muhakkak ki Sen, ilmi ve hikmeti herşeyi kuşatan Alîm-i Hakîmsin." Bakara Sûresi, 2:32.

3. Allahım! Efendimiz Muhammed'e ve âl ve ashabına Senin razı olacağın ve onunlâyık ve müstehak olduğu bir rahmetle ve pek kesretli bir selâmetlesâlât ve selâm et. Âmin.

Mahrem bir suale cevaptır

Şu sırr-ı inâyet, eskiden mahremce yazılmış, On Dördüncü Sözün âhirine ilhak edilmişti. Her nasılsa ekser müstensihler unutup yazmamışlardı. Demek münasip ve lâayık mevkii burasıymış ki, gizli kalmış.

Benden sual ediyorsun: “Neden senin Kur’ân’dan yazdığın Sözlerde bir kuvvet, bir tesir var ki, müfessirlerin ve âriflerin sözlerinde nadiren bulunur? Bazan bir satırda bir sahife kadar kuvvet var; bir sahifede bir kitap kadar tesir bulunuyor.”

Elcevap(güzel bir cevaptır): Şeref, i’câz-ı Kur’ân’a ait olduğundan ve bana ait olmadığından, bilâpervâ derim:

Ekseriyet itibarıyla öyledir. Çünkü, yazılan Sözler tasavvur değil, tasdikdir. Teslim değil, imandır. Marifet değil, şehadettir, şuhuddur. Taklit değil, tahkiktir. İltizam değil, iz’andır. Tasavvuf değil, hakikattir. Dâvâ değil, dâvâ içinde burhandır. Şu sırrın hikmeti budur ki:

Eski zamanda, esâsât-ı imaniye mahfuzdu, teslim kavî idi. Teferruatta, âriflerin marifetleri delilsiz de olsa, beyanatları makbul idi, kâfi idi. Fakat şu zamanda, dalâlet-i fenniye elini esâsâta ve erkâna uzatmış olduğundan, her derde lâayık devâyı ihsan eden Hakîm-i Rahîm olan Zât-ı Zülcelâl, Kur’ân-ı Kerîmin en parlak mazhar-ı i’câzından olan temsilâtından bir şulesini, acz ve zaafıma, fakr ve ihtiyacıma merhameten, hizmet-i Kur’ân’a ait yazılarıma ihsan etti.

Felillâhilhamd, sırr-ı temsil dürbünüyle, en uzak hakikatler gayet yakın gösterildi. Hem sırr-ı temsil cihetü’l-vahdetiyle, en dağınık meseleler toplattırıldı.

Hem sırr-ı temsil merdiveniyle, en yüksek hakaike kolaylıkla yetiştirildi. Hem sırr-ı temsil penceresiyle, hakaik-i gaybiyeye, esâsât-ı İslâmiyeye, şuhuda yakın bir yakîn-i imaniye hâsıl oldu. Akıl ile beraber vehim ve hayal, hattâ nefis ve hevâ teslime mecbur olduğu gibi, şeytan dahi teslim-i silâha mecbur oldu.

Elhasıl, yazılarımda ne kadar güzellik ve tesir bulunsa, ancak temsilât-ı Kur’âniyenin lemeâtındandır. Benim hissem, yalnız şiddet-i ihtiyacımla taleptir ve gayet aczimle tazarruumdur. Dert benimdir, devâ Kur’ân’ındır.

Said Nursî

وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبِغُ بِحَمْدِهِ بِاسْمِهِ¹

1. Allah'ın adıyla.

2. "Hiçbir şey yoktur ki Allah'ı hamd ile tesbih etmesin." İsrâ Sûresi, 17:44.

Mukaddeme

HulûsiBey ve Sabri Efendinin mektuplarında Risale-i Nur hakkındaki fıkralarının, bir mektup suretinde Risale-i Nur eczaları içinde idhal edilmesinin beş sebebi var:

Birincisi: Hulûsiise, âhirdeki *Sözler*'in ve ekser *Mektubat*'ın yazılmasına onun gayreti ve ciddiyeti en mühim sebep olması. Ve Sabri'nin dahi On Dokuzuncu Mektup gibi bir sülüs-ü *Mektubat*'ın yazılmasına sebep, onun samimî ve ciddî ihtiyakı olmasıdır.

İkinci sebep: Bu iki zât bilmiyorlardı ki, bir vakit şu fıkralar neşredilecek. Bilmedikleri için, gayet samimî, tasannusuz, hâlisâne ve derece-i zevklerini ve o hakaik karşı şevklerini ifade etmek için, hususî bir surette yazmışlar. Onun için, o takdiratları takriz nev'inden değil, doğrudan doğruya, mübalâğasız bir surette, gördükleri ve zevk ettikleri hakikati ifade etmeleridir.

Üçüncü sebep: Bu iki zât hakikî talebelerimden ve ciddî arkadaşlarımdan; ve hizmet-i Kur'an'da arkadaşlarım içinde *talebelik* ve *kardeşlik* ve *arkadaşlığın* üç hassası var ki, bu iki zât üçünde de birinciliği kazanmışlar.

Birinci hasa: Bana mensup herşeye malları gibi tesahup ediyorlar. Bir Söz yazılsa, kendileriyazmış ve telif etmiş gibi zevk alıyorlar, Allah'a şükrediyorlar. Adetacesetleri muhtelif, ruhları bir hükmünde, hakikî manevî vereselerdir.

İkinci hasa: Bütün makas-ı hayatiye içinde en büyük, en mühim maksatları, o nurlu *Sözler* vasıtasıyla Kur'an'a hizmet biliyorlar. Dünya hayatının netice-i hakikiyesinin ve dünyaya gelmekteki vazife-i fitriyelerinin en mühimi, hakaik-i imaniyeye hizmet olduğunu telâkkileridir.

Üçüncü hasa: Ben kendi nefsimde tecrübe ettiğim ve eczahane-i mukaddese-i Kur'âniyedenaldığım ilâçları, onlar da kendi yaralarını hissedip o ilâçları merhem suretinde tecrübe ediyorlar. Aynı hissiyatımla mütehassis oluyorlar. Ve ehl-i imanın imanlarını muhafaza etmek gayreti, en yüksek derecede taşımaları ve ehl-i imanın kalbine gelen şübehat ve evhamdan hasıl olan yaraları tedavi etmek ihtiyakı, yüksek bir derece-i şefkatte hissetmeleridir.

Dördüncü sebep: HulûsiBey, benim yegâne manevî evlâdım ve medar-ı tesellîm ve hakikî vârisim ve bir dehâ-yı nuranî sahibi olacağı muhtemel olan

biraderzadem Abdurrahman'ın vefatından sonra, Hulûsi aynen yerine geçip o merhumdan beklediğim hizmeti, onun gibi ifâya başlamasıyla ve ben onu görmeden epey zaman evvel *Sözler*'i yazarken, onun aynı vazifesiyle muvazzaf bir şahs-ı manevî bana muhatap olmuşcasına, ekseriyet-i mutlaka ile temsilâtım onun vazifesine ve mesleğine göre olmuştur. Demek oluyor ki, bu şahsı, Cenâb-ı Hak bana hizmet-i Kur'ân ve imanda bir talebe, bir muin tayin etmiş. Ben de bilmeyerek onunla onu görmeden evvel konuşuyormuşum, ders veriyormuşum...

Sabriise, fıtraten bende mevcut has bir nişan var; bütün gezdiğim yerde kimsede görmedim. Sabri'de aynı nişan-ı fıtrî var. Bütün talebelerim içinde, karabet-i nesliyeden daha ziyade bir karabet kendinde hissetmiş. Ve şu havâlide en az ümid ettiğim ve o da geç uyandığı halde en ileri gittiği bir işarettir ki, o da bir Hulûsi-i Sâni'dir, müntehaptır. Cenâb-ı Hak tarafından bana talebe ve hizmet-i Kur'ân'da arkadaş tayin edilmiştir.

Beşinci sebep: Ben kendi şahsıma ait takdirat ve medhi kabul etmem. Çünkü, mânâen büyük zarar gördüm. Onun için şahsıma karşı takdirat, fahr ve gurura medar olduğu için şiddetle nefret edip korkuyorum. Fakat Kur'ân-ı Hakîmin dellâlı ve hizmetkârı olmaklığım cihetinden ve o vazife-i kudsiye noktasında takdirat ve medih bana ait olmayıp, nurlu *Sözler*'e ve belki doğrudan doğruya hakaik-i imaniyeye ve esrar-ı Kur'âniyeye ait olduğu için onu müftehirâne değil, Cenâb-ı Hakka karşı müteşekkirâne kabul ediyorum.

İşte bu iki şahıs, bu hakikati herkesten ziyade anladıkları için, onlar bilmeyerek vicdanlarının sevkiyle yazdıkları takdirat ve medihlerini, Risale-i Nur eczaları içinde derc edilmeye sebep olmuştur. Cenâb-ı Hak bunların emsâlini ziyade etsin ve onları da muvaffak etsin ve tarîk-i haktan ayırmasın. Âmin.

اَللّٰهُمَّ وَفِّقْنَا وَاَيَّاهُمَا وَاَمَّا لِهُمَا مِنْ اِخْوَانِنَا
لِخِدْمَةِ الْقُرْآنِ وَالْاِيْمَانِ كَمَا تُحِبُّ وَتَرْضٰى بِحَقِّ
مَنْ اَنْزَلْتَ عَلَيْهِ الْقُرْآنَ عَلَيْهِ اَفْضَلُ الصَّلَاةِ
وَاَتَمُّ التَّسْلِيْمَاتِ مَا اخْتَلَفَ الْمَلَوَانِ وَمَا دَارَ الْقَمَرَانِ

Said Nursî

1. Allahım, bizi ve bu ikisini ve kardeşlerimizden onların emsallerini, Kur'ân ve iman hizmetinde, Senin muhabbet ve rızanı celb edecek şekilde muvaffak et—kendisine Kur'ân'ı indirdiğin o zât hürmetine ki, gece gündüzdegiştikçe ve güneş ve ay döndükçe salât ve selâmın en üstünü onunüzlerine olsun.

Yirmi Yedinci Mektup ve Zeyilleri

Otuz Üçüncü Sözün Yirmi Yedinci Mektubudur ki, Mektubatü’n-Nur’un birinci muhatabı olan Hulûsi Beyin hususî mektuplarından, Risaletü’n-Nur hakkındaki takdiratını gösteren fıkralardır.

Yirmi Yedinci Mektubun ikinci kısmı olan “Zeyl”i dahi, elhak bir Hulûsi-i Sâni olan Sabri Efendinin Risaletü’n-Nur hakkındaki takdiratını gösteren hususî mektuplarındaki fıkralardır.^{HAŞİYE-1}

Haşiye-1 Üstadımız Yirmi Yedinci Mektubu ilk defa bu şekilde tensip buyurmuşlar, sonradan ikinci, üçüncü, dördüncü zeyiller eklemek suretiyle genişletmişlerdir. En son şeklinde ise, *Kastamonu* ve *Emirdağ Lâhikaları* da Üstadımız tarafından *Yirmi Yedinci Mektup*’a idhal edilerek, *Yirmi Yedinci Mektup* ikmal edilmiştir. Bu itibarla, Hulûsi Bey ve Sabri Efendi’nin mektupları, *Yirmi Yedinci Mektup*’un başlangıcını teşkil etmiştir.

• • •

Şu Risale, bir meclis-i nuranîdir ki Kur'ân'ın şu münevver, mübarek şakirdleri, içinde birbiriyle mânen müzâkere ve müdâvele-i efkâr ediyorlar.

Ve yüksek bir medrese salonudur ki, Kur'ân'ın şakirdleri onda herbiri aldığı dersi arkadaşlarına söylüyor.

Ve Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyânın hazine-i Kudsiyesinin sandukçaları olan Risalelerin satıcı ve dellâllarına muhteşem ve müzeyyen bir dükkân ve bir menzildir. Herbiri aldığı kıymettar mücevheratı birbirine ve müşterilerine orada gösteriyor.

Said Nursî

1. Yani: Yirmi Yedinci Mektup'un umumu, hususan Barla Lâhikası.

1

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
بِسْمِهِ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبَحُ بِحَمْدِهِ¹
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ بَعْدَ ذَرَّاتِ
الْكَائِنَاتِ أَبَدًا²

1. Allah'ın adıyla. "Hiçbir şey yoktur ki Onu hamd ile tesbih etmesin (Onu şükranve minnetle anıp şânına lâyık ifadelerle anmasın ve noksan sıfatlardan tenzih etmesin)." İsrâ Sûresi, 17:44.
2. Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi, kâinatın zerrelere adedince ebediyen üzerinize olsun.

Hulûsi'nin birinci fıkrasıdır.

Eyyühe'l Üstâdü'l-Muhterem!

Kendilerini fakir ve hakir görmekte zevk alan zevât-ı âliye gibi değil, belki olduğu gibi görünmek isteyen ve "talebem, kardeşim, biraderzadem" ünvanlarıyla taltif buyurduğunuz bendeniz, hakikatte mânen düşkün bir vaziyette ve cidden duanıza muhtaç bir haldeyim. Serâpâ nur olan Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyânın hak ve hakikatini, bu asır insanların, bilhassa fırak-ı dâllenin gözlerine sokacak derecede, bazı Kur'ân lemeâtının zahir olmasına murad-ı İlâhî taallûk etmiş ve bu emr-i mühimme, felillâhilhamd, muhterem Üstadımız vasıta olmuştur.

İşte, hiç ender hiç olan bu talebeniz de, yine lütuf ve fazl ve inâyet-i İlâhî ile bu âli memuriyetini ifâ eden aziz ve muhterem hocasına ve Hazret-i Kur'ân

hesabına pek cüz'î bir hademelik yaptırılmıştır. Bundan dolayı ne kadar şükretsem azdır; fahre zerre kadar hakkım yoktur. Belki şu hademelikte yapmış olmaklığım muhtemel hatîât ve kusurattan dolayı affımı niyaz ve istirham ediyorum. Fena şahsiyetimi târif eylemekliğim gerçi mânâsızdır. Fakat mürâsele ve mülâkatta bu babda pek çok büyük iltifatlarınızı gördüğümünden mütehasıl hicap sevkiyle ufak bir tasdîde bulundum. Son iki mektubunuzda sual buyurulan hususa cevap vermekliğim ısrarla emir buyuruldu.

¹ سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا Fakat bu ağır suale, acz ve fakrın en müntehâsında bulunan bu kardeşiniz hak ve hakikate muvafık ve mutabık bir cevap verebilmek için inâyet ve kerem-i İlâhî ve meded-i ruhaniyet-i Peygamberîye iltica eyledi. Şöyle ki:

Mübârek Sözlere şüphesiz Kitab-ı Mübîn'in nurlu lemeâtıdır. İçinde izaha muhtaç yerler eksik olmamakla beraber, küll halinde kusursuz ve noksansızdır. Beşerin her tabakası kendi fitrî anlayışları nisbetinde onlardan hisse-mend ve faide-mend olurlar. Şimdiye kadar tenkit olunmaması, her meslek ve mezhep ve meşrep ehline hoş gelmesi ve mülhidlerin dil uzatamayıp ebkem kalmaları, kanaatimizin sıhhatine delâlet etmeye kâfidirler.

Vazifenizin bitmediğine dair düşünebildiğim burhanlar:

Evvelâ: Bid'atların çoğaldığı bir zamanda ulemânın sükût etmemeleri lâzım geldiğine dair beyan buyurulan hadîsteki emir ve zecir.

Saniyen: Peygamberimizin ittibâna mükellef olduğunuzdan, onlar gibi müddet-i hayatınızca vazifeye devam mecburiyeti olduğu.

Salisen: Madem bu hizmet münhasıran reyinizle değil, istihdam olunuyorsunuz; nasıl Mübelliğ-i Kur'ân, Fahr-i Cihan, Habib-i Yezdân Sallâllahu Aleyhi ve Sellem Efendimiz Hazretleri birgün ²

الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ ferman-ı celîlini tebliğ buyurmakla aynı zamanda vazife-i risaletinin hitâmına remzen işaret eylemişti. Muhterem Üstadın da hizmeti kâfi görülürse, bildirilir kanaatindeyim.

1. "İşittik ve itaat ettik." Bakara Sûresi, 2:285.

2. "Bugün size dininizi ikmal ettim." Mâide Sûresi, 5:3.

Rabian: Sözlere hakkında bugüne kadar sükût edilmesi ve tenkide cür'et edilmemesi, ilâ nihâye bu halin devam edeceğine delil olamaz. Hal-i hayatınızda muhtemel hücumlara evvelen ve bizzat zât-ı fâzılaneleri cevap vereceksiniz.

Hamisen: Dünyayı unutmak istesenez, başka hiçbir sebep olmasa dahi, yalnız bu mübarek Sözlere rabîta peydâ eden insanların rica edecekleri izahatı vermek isteyecek ve cevapsız bırakmayacaksınız.

Sadisen: Allah için sizi sevenlere ve sizden istizahta bulunanlara yazdığınız pek kıymetli yazılarla meclis-i ilminizde takrir buyurduğunuz mütenevvi ve *Sözler*'e bile geçmeyen mesâil kat'iyetle gösteriyorlar ki, ihtiyaç da, hizmet de bitmemiştir.

Birkaç mâruzât: Nurlu *Sözler*'i cemaate okumak nasip olduğu zamanlarda, bende bazı hissiyat hasıl oluyordu; şurada arza müsaadenizi rica edeceğim.

Evvelâ: Muhterem Üstadıma mâruzatta bulunmak için kalemi elime aldığım zaman, ruhumda büyük bir inkişaf hissediyor ve ihtiyarsız kalemim o andaki muvakkat duygularıma tercüman olduğunu görüyorum.

Saniyen: Şöyle düşünüyordum: Eğer yalnız adüvv-i ekber olan nefsin hilesinden ve cin ve ins ve şeytanların mekrinden emin olayım diye herkes başını karanlığa çekse ve kendisi kûşe-i nisyanâ çekilse veya çekilmek istese ve âlem-i insan ve âlem-i İslâm mühmel kalacak, kimsenin kimseye faidesi olmayacak bir zaman olsa; ben din kardeşlerime bu nurlu hakikatleri iblâğ edeyim de, Allahü Zülcelâl nasıl şe'n-i ulûhiyetine yaraşırsa öyle muamele eylesin. Nefsimi düşünmekten kat'-ı nazar etmeyi yine o zamanlarda çok faideli görüyordum. Bundaki hikmet nedir?

Salisen: Esmâ-i Hüsnâdan *Rahmân* ve *Rahîm* isimleri en âzam mertebede olduklarından mı, yoksa başka sebep ve hikmetle mi

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ¹ kelimesi içine dahil olmuşlardır? Bu da şu mektubu yazarken kalbime geldi, ben de soruyorum.

Aziz ve muhterem Üstadım, sizin vücudunuza yalnız bizler değil, bütün âlem-i İslâm muhtaçtır. Çünkü, mü'minlerin imanına kuvvet veren, gafilleri uyandıran, dalâlete düşenlere râh-ı hidayeti gösteren, hükemâ-yı felâsifeyi beht ve hayrette bırakan Kur'ân-ı Mübîn'den nebean ve lemeân eden o kudsî *Sözler*'in vücuduna vasıta oldunuz. Hemen Cenâb-ı Erhamürrâhimîn aziz Üstadımızı sıhhat ve âfiyette dâim ve ümmet-i Muhammed üzere kaim buyursun. Âmin, bihürmeti Seyyidi'l-Mürselîn.

Hulûsi

1. Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla.

2

Risale-i Nur mektuplarından bu mektubunuzun bendeki tesirlerini hülâsaten arz edeyim:

Sıhhat ve âfiyetinizin devamı, şükrümü; bu gibi mesâilin hallini isteyenlerin vücudu, ümidimi; nazarımda ilim sayılacak herşeyi sizden öğrendiğim için, bu vesileyle hakikat sahasındaki malûmâtımı; hasbe'l-beşeriye fütur hâsıl oluyorsa, şevkimi; hasta bir talebeniz olduğumdan Kur'ân'ın eczahanesinden verdiğiniz bu ilâçlarınızla sıhhatimi, matbaha-i Kur'ân'dan intihap buyurduğunuz bu gıdalarla bütün hasselerimin kuvvetini; hayatın beş derecesini de tâlim, mevtin itibârî bir keyfiyet olduğunu tefhim, idam-ı ebedînin mutasavver olamayacağına kalbimi takvîm buyurduktan sonra, Allah için muhabbetin herhalde bu hayat derecelerinde de devam ederek hayat-ı bâkiyede bâki meyvesini vereceğini işaret buyurmakla müddet-i hayatımı nihayetsiz arttırmaya sebep olmuştur.

Risale-i Nur'la ihdâ buyurduğunuz dualar, zaten hergün sevgili Üstadı düşünmeye kâfi gelmektedir. Kur'ân'ın nihâyetsiz füyuzâtından, tükenmez hazinesinden inâyet-i Hakla edindiğiniz ve tebliğe mezun olduğunuz mânâları, cevherleri göstermekle, bildirmekle de bu biçare ve müştak talebe ve kardeşinize sonuna kadar ders vermek istediğinizi izhar ediyorsunuz ki, bu suretle de ebeden ve teşekkürle gözümün önünden, hayalimden ayrılmamaklığınız temin edilmiş olunuyor.

الْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي¹

Hulûsi

1. Elhamdülillâh, bu Rabbimin bir ihsânıdır.

3

Muvasalatımın ilk gecesi pederimin misafirlerine tahsis eylediği odaya devam eden zevâta, mütevekkilen alâllah, akşamla yatsı arasında Risale-i Nur'u okumaya başladım.

Sevgili Üstadım,

Evvelce arzettiğim veçhile, ben artık birşey için yaşadığımı zannediyorum. O da, Üstadım olan dellâl-ı Kur'ân'ın vazife-i memure-i mâneviyesini ifâda kendilerine pek cüz'î bir yardım ve Kur'ân hesabına cüz'î bir hizmetkârlıktan ibarettir. Orada bulunduğunuz müddetçe Hazret-i Kur'ân'dan hakikat-i iman ve İslâm hesabına vaki olacak istihraç ve tecelliyattan mahrum bırakılmamaklığımı hassaten istirham ediyorum.

İnşaallah, müstecap olan duanızla Allahü Zülcelâl, Risale-i Nur hizmetinde ümit ve arzu ettiğim neticeye vasıl, merhum ve mağfur Abdurrahman gibi âhir nefeste iman ve tevfik ve saadet-i bâkiyede iki cihan serveri Nebiyy-i Ekremimiz Muhammedeni'l-Mustafa (sallâllahu teâlâ aleyhi ve sellem) Efendimize ve siz muhterem Üstadımın arkasında ve yakınında komşuluk vermek suretiyle âmâl-i hakikiyeye nâil buyurur.

Risale-i Nur gerçi zahiren sizin eserinizdir. Fakat nasıl ki, Kur'ân-ı Mübîn Allah'ın kelâmı iken Seyyid-i Kâinat, Eşref-i Mahlûkat Efendimiz nâsa tebliğe vasıta olmuştur; siz de bu asırda yine o Furkan-ı Azîmin nurlarından bugünün karma karışık sarhoş insanlarına emr-i Hak'la hitap ediyorsunuz. Öyleyse, O Hakîm-i Rahim, size bu eseri yaptırtan o Nurları ayak altında bıraktırmaz. Elbette ve elbette fânilerden, belki de hiç ümit edilmediklerden sahipler, hafızlar, ikinci, üçüncü, hattâ onuncu derecede mübelliğler, naşirler halk buyurur itikadındayım.

Hulûsi

• • •

4

Evet, İslâmiyet gibi bir âli tarîkım, acz ve fakrı Allah’a karşı bilmek gibi bir meşrebim, Seyyidü’l-Mürselîn gibi bir rehberim, Kur’ân-ı Azîmüşşan gibi bir mürşidim, bir dakikada mertebe-i velâyete erişmek gibi ulvî bir netice almak mümkün olan askerlik gibi bir mesleğim var.

Üstadım bana ve dinleyen her zevi’l-ukule, “Tarikat zamanı değil, imanı kurtarmak zamanıdır. Beş vakit namazını hakkıyla edâ et; namazın nihayetindeki tesbihleri yap; ittibâ-ı sünnet et; yedi kebâiri işleme” dersini vermiştir. Ben gerek bu derse, gerek Risaletü’n-Nur’la verilen derslere, Kur’ân’dan istinbat buyurarak gösterdiği hakikatlere karşı Allah’ın tevfiğiyle can ü dilden belî dedim, tasdik ettim ve bana böylece hakikat dersini veren bu zâta da ömrümde ilk defa olarak Üstad dedim. Hatâ etmedim, isabet ettim.

Hulûsi

• • •

5

Bu kere irsal buyurulan Mektubâtü'n-Nur zeyilleri, emsâli gibi hoş, güzel ve bedîdir. Eserlerin *Nur* ism-i azîminin tecellîsi olduğuna, ihtiyaca ve hâl-i âleme göre yazdırıldığına bence asla şüphe kalmamıştır. Bunu küçük bir misalle teyid etmek isterim. Mülhidler çok ileri gidiyorlar. Meselâ: . . . ilâ âhir.

İşte bu ahmakların hezeyanına ve her nevi iğfallerine ve zahiren süslü lâflarına kanmayarak, iman ve itikatlarında sâbit-kadem olmaları için erbab-ı imana kuvvet ve zümre-i tuğyana kahr ve şiddetle ders-i ibret verecek pek münasebetli sözler, mevzuu bahis âsârda ayân-beyan görülmektedir.

Hayfâ ki, bu nurlar şimdilik^{HAŞİYE-1} lihikmetin pek mahdut sahada ve ancak mü'minler içinde neşredilebilir.

إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ² الصَّبْرُ مِفْتَاحُ الْفَرَجِ¹

Hulûsi

Haşîye-1 Bundan otuz beş sene evvel.

1. "Sabır, ferahlık ve genişliğin anahtarıdır." el-Münâvî, *Feyzü'l-Kadîr*, 6:298; Aclûnî, *Keşfü'l-Hafâ*, 2:21.

2. "Şüphesiz ki Allah sabredenlerle beraberdir." Bakara Sûresi, 2:153.

• • •

6

Otuz İkinci Sözün Üçüncü Mevkıfını da Hakkı Efendi kardeşimizle merak ve dikkatle okuduk. Cidden çok âli mefhumu var. Tavsife bu âcizin kudreti olsa, belki bu ikinci nokta için pek ziyade rahatsız etmeye cesaret ederdim. Heyhat ki, diğer hususatta olduğu gibi, bunda da sıfrü'l-yed bulunuyorum. Yalnız hulûs ve sâfiyetle ve kısaca derim: Belki diğer bütün Sözler'in daha fevkinde parlayan bir necm-i nur-efşândır.

(Doktordan Mirâcı nasıl bulduğunu sordum. Doktor Kemal der: “Eserin pek büyük kıymetini takdir etmek için İslâm olmaya bile lüzum yok, insan olmak kâfi” cevabını verdi.)

Hulûsi

• • •

7

Bizler ki, Elhamdü lillâhi teâlâ, âhiret kardeşiniz, Kur’ân hizmetinde âciz hizmetkârınız, esrar-ı Kur’âniyenin beyanında, eşşükrü lillâhi teâlâ, “Ashab-ı Kehf” gibi musahibiniziz. Liyâkat ve kifâyetimizin çok fevkinde mahzâ bir lütuf ve inâyet-i Samedânî olarak talebeniz bulunuyoruz. Bundaki niam-ı Sübhaniyeye hamd ve şükürden âciz bulunuyoruz.

Hulûsi

• • •

8

Otuz İkinci Sözün Birinci Mevkîfını, Ramazan hediyesini ikmale muvaffak oldum. Tevfîk-i Hüdâ yoldaşım olursa, diğerlerini de inşaallah emir buyurduğunuz müddette yazarım. Bu kadar kıymetli ve nurlu *Sözler*'in en hüsünlü hat ile ve hattâ altınla yazılması lâıyk ve muktazi iken, hasbe'l-kader bu biçare kardeşinizin perişan ve belki ancak okunabilir, hatâlı hattıyla yazılması da, hamd ve şükrümü artırmaya vesile oluyor ve her vasıtayla aldığım meserret-bahş selâm ve iltifâtât-ı fâzılânelerinin ve herbiri Risale-i Nur'a bir zeyil ve tefsir ve haşiye makamındaki cihan-değer emirnâme-i ârifânelerinden maddeten dür bulunacağımın dolay çok müteessir olacağım.

Fakat mânevî ciheti böyle düşünmüyorum ve nerede bulunursam bulunayım, inâyet-i Bâri ile aldığım dersi dinletecek bir muhatap bulmaya çalışacak ve neşr-i hakikat yolunda acz ve fakrına bakmayarak, duanızla elimden gelen her çareye başvuracağım için mütesellî oluyorum.

Yalnız, dünyevî vazifelerle uğraşmak ise, fıtraten hoşlandığım ve hakaikine meclûb olduğum nurlu *Sözler*'le iştigalime kısmen mâni oluyor. İşte buna müteessifim; fakat elimden birşey gelmiyor. Her geçen gün dünyanın fenâ ve fânî yüzünü daha ziyade üryanlığıyla göstermekte ve bu hayatta bâki ve sermedî hayat için birşey kazanılmadan geçen vakitlere teessür hasıl ettirmektedir. Sureten ayrıldığımıza o kadar müteessir değilim. Bilhassa sevgili Üstadın son dersi, bu fânî dünyanın en zevkli halinden pek çok yukarı derecede bir bâki hayat olduğunu kat'iyetle müjde etmektedir.

Hulûsi

• • •

9

Gönül isterdi ki, o muazzam *Sözler*'e sönük yazılarımla biraz uzun cevap yazayım. Fakat buna muvaffak olamıyorum. Kabiliyetimin azlığı, istidadımın kısalığı, iktidarımın noksanlığıyla beraber uhdeme verilmiş olan birkaç maddî vazifelerin taht-ı tesirinde dimağım meşgul ve adeta meşbû olduğundan, o mübarek cevherlerinize mukabil âdi boncuk bile ibraz edemeyeceğim.

Biliyorsunuz ki, çok ifadelerimde sizi taklit ettiğim birinci sebebi, merbutiyet-i hâlisânemin; ikinci sebebi, kudret-i kalemiyemin kifayetsizliğidir. Fakat mübarek Yirmi Dördüncü Sözde misali geçen fakir gibi, ben de derim: Ey sevgili Üstadım, gücüm yetişse, elimden gelse bütün o nurlu *Sözler* ayarında kelimelerden mürekkep cümlelerle size mâruzatta bulunmak isterim. Fakat biliyorsunuz ki, yok. Niyetime göre muamele buyurunuz.

Hulûsi

• • •

10

Eser, emsâli gibi nurlu ve hikmetlidir. İnşaallah, temenni buyurduğunuz vecihle ümmet-i Muhammed'in içtimaî ve pek mühim bir yarasına kat'î devâ olur. Doğrudan doğruya nur-u Kur'ân olan mübarek *Sözler*'in kast ve işaret edilmek istenildiğini arz ettim ve makam-ı tasdikte şimdiye kadar kendisine birkaç Sözü de okudum ve imkân buldukça da okuyacağım. Lâyüadd ve lâyuhsâ niam-ı Sübhâniyesine mazhar olduğum Allahü Zülcelâl Tebareke ve Teâlâ ve Tekaddes Hazretlerine hamd ve şükürden âciz, isyanla âlûde iken, zât-ı üstadâneleri bizi izn-i Rabbaniyle o mübarek münevver *Sözler*'le irşad edip zulmetten nura çıkardınız.

Taharrî-i hakikatle ömür geçirirken, mukadderat bu âsi biçareyi de beş sene evvel Şâh-ı Nakşibend Hazretlerinden Muhammedü'l-Küfrevî Hazretlerine doğru açılan tarîk-i Nakşibendîye idhal eylemişti. Sonra, muvakkat bir küsuf neticesi olarak yol kaybolmuş, zulmet ve dikenler içinde kalınmış iken, nurlu *Sözler*'inizle zulmetten nura, girdaptan selâmete, felâketten saadete çıktım.

الْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي

¹ferman buyuruyorsunuz ki: İmanı kurtarmak zamanıdır. *Ale'r-re'si ve'l-ayn*.

Hulûsi

• • •

1. Allah'a hamd olsun. Bu Rabbimin ihsânıdır.

11

Bu defa bu biçare talebesine ihsan ettiği hediyeı, gıyabî muhiblerinden Fethi Bey ismindeki komşumuzla okuyorum. Baştan başa mu'cize-i kübrâ-yı Ahmediyeyi ilân eden On Dokuzuncu Mektubun tahsisen bendelerine irsali, yeniden hayata avdet etmiş kadar müessir olmuş ve mütalâası rikkat damarlarımı tahrik ederek hayli ciddî gözyaşı akıtmaya vesile olmuştur.

Hulûsi

• • •

12

Ruhu, feza-yı kâinatta beyne'l-ecram seyr-i serî ile seyahat ettirecek tarzda tulû eden manzume-i hakikat, bilhassa bizler için büyük mazhariyettir. Tarîk-i Nakşî hakkındaki fıkraya mukabil “tarîk-i acz ve fakr ve şefkat ve tefekkür”ün hesabına tulû eden fıkra da pek çok kıymetli bir cevherdir. Bu *Sözler* altınla yazılsa lââyık iken nâkıs hattımla istinsah ettim. O halde kıymeti, âciz bir talebenizin yadigârı olmasındadır.

Hulûsi

• • •

13

Saniyen: Şu zaman-ı isyan ve tuğyan ve küfranda mahz-ı inâyet ve lûtf-u Hak olan, ümmet-i İslâmiyeyi hakaik-i imaniyeye sevk ve irşada memur edilen zât-ı hakîmânelerini, bütün ümmet-i Muhammediyeyi olduğu gibi, bu âcizi de nurlu *Sözler*'le tarîk-i nura irşad buyurduğunuzdan dolayı hürmet ve minnetle daim yâd eder, dünyevî ve uhrevî muratlarınızı hasıl eylemesini Rahîm, Kerîm olan Allahü Zülcelâl Hazretlerinden abîdâne niyaz ve istirham eylerim.

Hulûsi

• • •

14

Kardeşimin bir fıkrasıdır.

Ellerinizi öper, duanızı isterim. Dünyadan dargın, nefsinde âciz olan Abdülmecid'e güzel bir üstad, ulvî bir mürşid olacak yeni eserleriniz geldi. Lâfzî bir üstadı kaybettimse de, mânevî müteaddit mürşidleri buldum diye kendimi tebşir ettim. Hakikaten irşad edecek nurlu eserlerdir. Allah çok razı olsun.

Abdülmecid

• • •

15

Yine Hulûsi'nin

Evet, mütesellî olduğum iki cihet var. Biri: elimizdeki mübarek *Sözler* vasıtasıyla daima sohbet-i mânevîde bulunduğumuz. Diğeri: muhabbetimizin inâyet-i Bâri ile “hubb-u fillâh” mertebesinde olduğuna imanımızdır. Binaenaleyh, size benim bugün ve yarın en büyük hediyem: Verdiğiniz dersi, namınıza olarak vekâleten alâ kadri'l-imbân mü'minlere tebliğ eylemek ve Allah'ın verdiği hakikî muhabbeti ebeden taşımak ve buna mukabil Erhamürrâhimîn ve Ekremü'l-Ekremîn, Ahsenü'l-Hâlıkîn, Rabb-i Rahîm ve Kerîm Hazretlerinden, hakikî muhabbetin Otuz İkinci Söz'ün Üçüncü Mevkîfında izah buyurulan neticesine mazhar buyurulmaktır. İman-ı tahkikî yolunda buluştuğumuz Hakkı Efendiyle niyetimiz hakka, sıdka, ihlâsa iştirakimiz muhakkaktır.

Hulûsi

• • •

16

Bu mektubunuzdaki sualle ve en son yazılmış olan Otuz İkinci Sözle münasebet ve müşabehet nev'inden bu defaki arîza-i cevabiyem üç vakfeli oldu.

Demek oluyor ki, Risale-i Nur mânevî bir güneş, herbir Söz muhtelif kadirlerden nuranî yıldızlar ve Otuz İkinci Söz üç mevkıfı ile bu yıldızların hepsinin üstünde parlayan ve enzar-ı dikkati hâh-nâhâh üzerlerine celb eden hâlis nurdan vücuda gelmiş birinci kadirde pek nurlu, erbab-ı imana gülümseyen, ahzâb-ı dalâlete haşmetle bakan, gözlerini kör eden, erbab-ı gafleti uyandıran pek haşmetli, çok nurlu birinci kadirde bir kevkeb-i nevvârdır. Ne yapayım, talebenizin dili bu kadar dönüyor. Yoksa bu sönük ifade o mübarek *Sözler* için sarf edilmek lââyık olmadığını biliyorum.

Bizden Üçüncü Maksadın tesirini sual buyuruyorsunuz. Biz Hakkı Efendiyle ittifaken deriz ki:

İçindeki hakikatler cerh edilmez; içinde lüzumsuz birşey yok, zararlı bir kayıt mutasavver değil. Dikkatle dinleyenler, Allah tevfik verirse, imanını kurtarabilirler. Bu hakaikle Avrupa ehl-i dalâletine de meydan okunur fikrindeyiz. Bu kabil dalalet ve gaflette olanlar ya mübarezedden mağlûp olurlar, ya ulviyeti hissedip tegayyüb ederler, yahut Ebu Cehil gibi hakikati kabul etmemekte inat ederler veya dehşetlerinden kulaklarını kapayıp kaçarlara, fikir ve kanaat ve imanındayız. *Sözler*'i dinleyenlerin bir sükût-u mestî göstermeleri, izhar-ı hayret eylemeleri, kudretleri derecesinde takdiratta bulunmaları, herhalde düşündüğümüze kuvvet verir bir keyfiyettir; ümit ve tahminimizi tasdik ediyor.

Hulûsi

• • •

17

Niyetim büyük, tevfik Hüdâdan. Yalnız oda cemaatimize Yirmi Beşinci Söze kadar okudum. Ve inşaallah devam edeceğim. Emrinize tebean ve duanıza binaen fütur getirmiyorum. Maddî vazifem oradakinden daha ağırdır. Fakat her umurumda Allah’a istinad ettiğim için, ümitsizliğe düşmüyorum. Oradan ayrıldıktan sonraki füyuzattan istifade etmeyi cân ü yürekten arzu ediyorum. Nâtamam kalan Otuz İki ve Otuz Üçüncü Sözlerin de itmâmına muvaffak olmanızı eltâf-ı İlâhiyeden niyaz eylerim.

Hulûsi

• • •

18

Ben burada inşaallah emanetçi olduğum *Sözler*'i inâyet-i Hakla ve duanız berekâtıyla lââyıklı kulaklara duyurabileceğimi ümit ediyorum. Üstadım, müsterih olunuz, bu Nurlar ayak altında kalamazlar. Onları Dellâl-ı Kur'ân'dan enzâr-ı cihana vaz eden Hâlık (Celle Celâluhu) bizim gibi kimsenin ümit ve tahayyül etmeyeceği âciz insanlarla bile neşir ve muhafaza ettirir. Bu işi ben sa'yimle, kudretimle kazandım diyen huddâm o gün görecekler ki, o mukaddes hizmet, zahiren ehliyetsiz görünen, hakikaten çok değerli diğerlerine devredilmiş olur kanaatindeyim. Bu sebeple oradaki kardeşlerimizden Risale-i Nur'la çok alâkadar olmalarını rica etmekteyim.

Hulûsi

• • •

19

Risaletü'n-Nur, Mektubatü'n-Nur'un mütalâası, tahrir edilmesi, başkalara neşir ve tebliğ alâ-kadri'l-istitâa çalışılması gibi emr-i hayr-i azîme havl ve kuvvet-i Samedanî ve inâyet ve lûtf-u Rabbânîyle muvaffak olduğum zamanlar ki, bu evkatta evvelen ve bizzat bu fakir istifade, istifâza, istiâne etmiş oluyor; bu itibarla mezkûr saatleri çok mübarek tanıyor, firakına acıyor, o yaşayışın devamını, tekrarını, kesilmemesini ez-can ü dil arzu ediyorum.

Fakat ne çare ki, iğtinam edebildiğim kısacık vakitlerde zihnimi safîleştirip Nurların karşısına, dolayısıyla Kur'ân'ın mu'cizeleri mecmuasına ve aziz, muhterem Üstadımın medresesine ve ol Seyyidü'l-Kevneyn Peygamberimiz Efendimiz (a.s.m.) Hazretlerinin ravza-i saadetlerine ve nihayet Rabbü'l-Âlemîn Teâlâ ve Tekaddes Hazretlerinin huzur-u lâmekânîsine çıkıyorum. Bu sebeple cidden "O Nurlarla iştigal etmediğim zamanlar, keşki enfâs-ı ma'dude-i hayattan olmaya idiler" diyorum.

Hulûsi

• • •

20

Geçen hafta muhtelif iki cemaate Yirmi Dördüncü Mektubun Birinci ve İkinci Zeyillerini okudum. Dinleyenler hayran ve bu fakir de o parlak i'câz-ı Kur'ân'dan adeta gaşyoldum. Bu eserinizi Risale-i Nur ve Mektubatü'n-Nur'un en münevverleri safında mütalâa ediyorum. Bugün Cuma idi. Komşumuz Fethi Beye on bir ve on üç numaralı *Sözler*'i okudum. Dünyevî işlerden tahlîs-i nefîsle iğtinam edebildiğim vakitlerde, o mübarek nurlu pencerelere koşuyorum. Ruhî ve mânevî gıdamı almaya ve bulabildiğim böyle bir muhatabı da hissedar etmeye çalışıyorum.

Hulûsi

• • •

21

Yirmi Altıncı Mektubu büyük sevinçle aldım. Defaatle, dikkatle, merakla, muhabbetle, lezzetle okudum ve neticede, “Duanız olmazsa ne değeriniz var?” ferman buyuran Zât-ı Zülcelâle ubudiyetle intisabım hasebiyle ve abdiyetin tazammun ettiği lisanla, kemâl-i acz ve fakr ve şevkle, tamamen hasbî, bütün mânâsıyla Allah namına, bütün vuzûhuyla ehl-i iman ve Kur’ân nef’ ve hesabına olan maddî, manevî, zahirî, bâtınî, dünyevî, uhrevî hidemâtınızın mükâfatını lütuf ve kerem-i bînihayesine münasip bir tarzda ihsan ve ikram buyurmasını ve zât-ı Üstadânelerini her iki cihanda aziz etmesini ol Hâlık-ı Rahîm ve Kerîm Hazretlerinden abîdâne tazarru ve niyaz eyledim. Ümidim ¹

أَدْعُوْنِيْ اَسْتَجِبْ لَكُمْ

fermanının tecellî edeceğindedir.

1. “Bana duâ edin, size cevap vereyim.” Mü’min Süresi, 40:60.

Muhterem Üstad,

Zaten sizin, biz biçarelerden beklediğiniz yalnız dua değil mi? Mübarek Sözler hakkında şimdiye kadar mektuplarımda mevcut olan ihtisâsâtımı nâtık, sönük ifadâtımı Risaletü’n-Nur’a takriz yapmak hususundaki niyet-i Üstadânelerine birşey demeye hakkım yok. Fakat benim o perişan ifadelerim, güneşin yanına mum yakmak kabilinden olacak ve muhtemelen hakikatteki sönüklüğüne rağmen o Nurların komşuluğundan, âyinedarlığından hisse-mend olarak nisbî bir parlaklık arz edebilecektir.

Risaletü’n-Nur’un müstemileri arasında, Sultan Abdülhamid’in devrinde Kerbelâ’da senelerce müderrislik hizmetinde bulunmuş olan Hacı Abdurrahman Efendi namında 88 yaşında bir hoca vardır. Her defaki mütalâadan büyük memnuniyet göstermekte, “Çok istifade ettim, Allah razı olsun”demekte ve çok dua etmektedir. Yirmi Altıncı Mektubun Üçüncü Mebhasını gayr-ı ihtiyarî muhtelif rütbede mühim zâtlara okudum. Hepsi “Çok doğru, çok güzel” dediler.

Evet, bu fakir çok tecrübe ettim ve yakîn hâsıl ettim ki,

وَقُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ الْبَاطِلُ

¹ (ilâ âhiri’l-âye) âyetinin lâyemut mu’cizesi vardır. Bu defaki mektupları birkaç defa muhtelif küçük cemaatlara okumak nasip oldu. Bunların birinde mühim bir âlim de vardı. Cümlesi hayret ve takdirlerini izhar ettiler. Benim fikrime gelince:

Bütün Risaletü’n-Nur ve Mektubâtü’n-Nur, ihtiyac-ı zamana göre her sınıf

erbab-ı din ve hattâ, müfrit muannid olmamak şartıyla, dinsizleri bile ilzam ve ikna edecek derecededirler. Fakat—dünya bu—sevk-i menfaat, hırs-ı câh, küfür ve inat, gaflet ve keşel, şirk ve dalâl gibi ilâçsız hastalıklara tutulanlar için, bu Nurlara karşı göz yummak, görse bilse kabul etmemek, gördüğünü inkâr etmek, hak ve hakikati reddetmek gibi divanelikler istib'ad edilemez. Malûm-u fâzılâneleri, Allah'ın şu muvakkat misafirhanesinde insan suretinde hayvanları eksik değildir. Bu Nurlar intişar etseydi, elbette böylelerinin bugün istidlâlen dermeyen edilen divanelik hezeyanları da açık olarak görülürdü.

1. "De ki: Hak geldi, bâtil yok oldu." İsrâ Sûresi, 17:81.

Hulûsi

• • •

Ŗu fıkra kardeşim Abdülmecid'indir.

Bu eserler bütün sınıflara ve cemaatlere daima mazhar-ı takdir oluyor. Kim görse istihsan eder. Tenkide mâruz olacak eserler değil. Fakat derecât-ı takdir, derecât-ı fehim gibi mütefavit ve müteaddittir. Herkes derece-i fehmine göre takdir edebilir.

Abdülmecid

• • •

Hulûsi Beyin selefi, yirmi altı yaşında vefat eden biraderzadem Abdurrahman'ın, vefatından bir-iki ay evvel yazdığı mektuptur.

بِسْمِهِ سُبْحَانَهُ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبِحُ بِحَمْدِهِ¹
السلام عليكم²

Ellerinizden öper, duanızı dilemekteyim. Sıhhat haberinizi, irşad edici olan Onuncu Söz risalenizle beraber Tahsin Efendi vasıtasıyla aldım; çok teşekkür ederim. Evvelce gerçi emrinize muhalefet ederek muhterem ve değerli amcamdan ayrıldığıma pişman olmuş isem de ve itâbınıza müstehak olmuş isem de, bu da mukadder imiş. Ve Cenâb-ı Hakkın emir ve iradesiyle ve belki de bizim için hayırlı olduğu için oldu. Binaenaleyh, ben cehalet sâikasıyla bir kusur yaptım ve belâsını da çektim. Bundan sonra çekmemek için affınızı rica ve duanızı dilerim.

Aziz mamı!³ Şunu da şurada arz edeyim ki: Himaye ve himmetiniz sayesinde, din ve âhiretime dokunacak ef'âl ve harekâtan kendimi muhafaza ettim ve etmekte berdevamım. Gerçi dünyanın değersiz çok musibetlerini gördüm ve çektim ve birçok da lezâiz ve safâsını gördüm, geçirdim. Hiçbir vakit ve hiçbir zaman unutmadım ki, bunların hepsi hebâ olduğu ve dünyanın Allah için olmayan lezâiz ve safâsı neticesi zillet ve şedid azap olduğu ve dünyada Allah için ve Allah'ın emir buyurduğu yollarda çekilen ve çekilmekte olan mezâhim neticesi, sonu lezzet ve mükâfat verildiğini bildiğim ve iman ettiğimden, fenâ şeylerin irtikâbından kendimi muhafaza edebildim. Bu his ve bu fikir ise, terbiye ve himmetinizle zihnimde ve hayalimde yer yapmıştır. Hakikat böyle olduğunu bildiğim için bütün meşakkatlere şükürle beraber sabretmekteyim.

1. Her türlü noksan sıfatlardan yüce olan Allah'ın adıyla. "Hiçbir şey yokturki Onu hamd ile tesbih etmesin (Onu şükran ve minnetle anıp şânına lâyık ifadelerle anmasın ve noksan sıfatlardan tenzih etmesin)." İsrâ Sûresi, 17:44.

2. Allah'ın selâmı üzerinize olsun.

3. Kürtçe "amca" demektir.

Şimdi amcacığım ve büyük üstadım,

Habîs olan nefsimle mücadele edebilmek ve onun hevâî ve bilâhare elem verici olan arzularını yapmamak ve dinlememek için tehhül etmek mecburiyetinde kaldım ve şimdi artık her cihetle Cenâb-ı Hakkın lütuf ve keremiyle rahatım. Kimsenin dediğini, şer ise duymamazlığa gelir ve kimseyle, fenâ hasletleri kapmamak için ihtilât etmemekteyim. Dairede müddet-i mesâiden hariç zamanlarımı kendi evimde Cenâb-ı Hakkın şükrüyle geçiriyorum. Bundan

başka, ey amca, sizden sonra şimdiye kadar en çok beni ikaz ve fenâ şeylerden men eden, üstad-ı âzam ve mürşidim olan bu âyet-i kerimeden duyduğum ve hissettiğimdir:

الْيَوْمَ نَخْتِمُ عَلَىٰ أَفْوَاهِهِمْ وَتُكَلِّمُنَا أَيْدِيهِمْ وَتَشْهَدُ
أَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ¹

Ve öyle biliyorum ki, o gün de pek yakındır.^{HAŞİYE-1}

اللَّهُمَّ لَا تُخْرِجْنَا مِنَ الدُّنْيَا إِلَّا مَعَ الشَّهَادَةِ وَالْإِيمَانِ²

duam bu ve itikadım böyledir ve böyle de iman ederim.^{HAŞİYE-2}

1. "Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla. O gün onların ağızlarını mühürleriz;elleri bize onların yaptıklarını anlatır, ayakları kazandıkları günahlara şahitlik eder." Yâsin Sûresi, 36:65.

Haşiye-1 Câ-yı dikkattir, vefatını haber veriyor.

2. Allah'ım, bu dünyadan bizi ancak kelime-i şehadet ve imanla çıkar.

Haşiye-2 Hem iman ile gideceğini haber veriyor.

أَمِنْتُ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ وَالْيَوْمِ
الْآخِرِ وَبِالْقَدَرِ خَيْرِهِ وَشَرِّهِ مِنَ اللَّهِ تَعَالَىٰ وَالْبَعْثِ
بَعْدَ الْمَوْتِ حَقٍّ أَشْهَدُ أَنَّ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ
مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ¹

^{HAŞİYE-1}

1. Allah'a inandım, meleklerine inandım, kitaplarına inandım, peygamberlerine inandım, âhiret gününe inandım, iyiliğin de kötülüğün de Allah tarafından geldiğine inandım, öldükten sonra dirilmenin hak olduğuna inandım. Ben şehâdet ederim ki, Allah'tan başka bir ilâh yoktur, yine ben şehadet ederim ki, Muhammed (a.s.m.) Allah'ın kulu ve peygamberidir.

Haşiye-1 Âhir nefesteki kelimat-ı imaniyeyi âhir-i mektubunda zikretmesi dünyadan kahramancasına imanını kurtarıp öyle gideceğine işaret eder.

Biraderzadeniz

Abdurrahman

...

Demek Onuncu Söz onun hakkında bir mürşid-i hakikî hükmüne geçmiştir ki, birden onu derece-i velâyete çıkararak şu üç kerameti söylettirmiştir. Benden sekiz sene evvel ayrılmış. Onuncu Söz eline geçmiş, mektubun başında söylediği gibi çok azîm istifade edip sekiz sene zarfında aldığı kirleri onunla silmiştir. Hattâ tayyedilmiş, mektubunun diğer bir parçasında Onuncu Sözün şevkinden demiş: “Yazdığın *Sözler*’in hepsini bana gönder, kendi hattımla herbirisinden otuzar nüsha yazar ve yazdırırım. Tâ intişar edip kaybolmasın.” İşte böyle bir kahraman vârisi kaybettim. Ruhuna elfatiha.

Said Nursî

• • •

Yirmi Yedinci Mektup'un Zeyli ve İkinci Kısım

25

Hulûsi-i Sânîve büyük bir âlim olan Sabri Efendinin fıkralarındır.

Meb'us-u Âlem Aleyhissalâtü Vesselâm Efendimiz Hazretlerinin insanları hayrette bırakan ve cüz'î şuûru olana iman-ı kâmil bahşeden, fevkalhad ve hârikulâde mânen bin envâ-ı mu'cizat-ı Ahmediyeyi ihtiva eden ve pek âli ve azîm kıymeti müsbet ve müsellemler bulunan On Dokuzuncu Mektubun dördüncü cüz'ünü, nazar ve teveccüh-ü fâzılânelerinde min-gayr-ı haddin vekilleri bulunduğu mûmâileyh Hulûsi Beyefendiye irsal kılınmak üzere istinsaha başlamıştım.

Bin mu'cize-i Muhammediye münderic olan On Dokuzuncu Mektup, mukaddemen dahi arz edildiği vecihle, arzumun fevkinde pek ziyade ulvî ve nuranî mebâhis ve vekâyi-i risalet-meâbiyeyi beyan ve müjdeyle ruh ve kalb-i âcizîyi bahâr-ı âlem gibi gül ve gülistanlığa çevirmiştir. Bu hususta kalben hisseylediğim duygulardan mütevellid ve lâzımü'l-arz medh ü senâyı gayet parlak bir tarzda arzetmek, ehass-ı emelim ise de, maalesef söylemekten âciz bulunduğumu beyanla iktifa ediyorum. Yalnız şu noktayı hissettim ki:

O vekâyide siz cismen değilse de, fakat ruhen, Server-i Kâinat Efendimiz Hazretleriyle beraber idiniz tasavvur ediyorum. Zira o vekây-i mezkûrenin künyesiyle mevkiiyle, an'anesiyle kat'iyen müşahade ve ol vecihle nakil ve tahrir buyurduğunuza kani ve kailim.

On Altıncı Mektubu Atabey'e giderken götürdüm. Ekseri noktalar bir kısım ihvânı ağılattı. Ve amcazâdem Zühdü Efendi, On Altıyı okuyunca, "Şimdiye kadar bilmediğim ve görmediğim nuranî ve pek kesretli sürur-u mânevîyi ihtiva eden bir pencere bugün kalbimde açıldı. Şu pencereden hâsıl olan netâyici yazmak iktidarımın fevkinde ise de, avn-i İlâhîye dayanarak bir arîzayla arz etmek ehass-ı emelimdir. Nihayetsiz selâm ve hürmetlerimi tebliğe tevessülünüzü rica ederim" dediler.

Sabri

• • •

26

Gönül ister ki, hemen Risaletü'n-Nur'un umumunu yazıversem de mâmelekimde bulunan dürr-i yektâları istidadım nisbetinde mütalâaya başlasam.

Otuz Birinci elmas külliyyatını avn-i Hak ve inâyet-i ekremîleriyle iki gün evvel ikmale muvaffak oldum. Ahmed kardeşime ait derkenarı tefhim ettim. Biraz okur ve Onuncu Sözü istiyor; fakat bu Söz kıymet-i mâneviye itibarıyla mevcudattan ağırdır. İ'caz-ı Kur'ân'ın ikinci cüz'ünü hemen hitam buldurmak üzereyim. Fakat müştak bulunduğum Otuz İkinci Sözü dahi lütuf buyuracak olursanız, hasıl olacak memnuniyetimi bir vecihle arz etmekten âciz kalacağım. Çünkü, bu gibi kıymettar ve mânidar eserleri işittikten sonra görmek iştiyaki gittikçe artıyor ve bu tabiattan bir türlü kendimi men edemiyorum.

Sabri

• • •

Bu defa istinsahına muvaffak olduğum nurlu Yirmi Dokuzuncu Söзде, melâike denizlerinde sefâin-i Kibriyâya yapışarak seyrân ederken ve beşerin hatâ-savap işlediği ef’âli, kat’î olarak umumî yoklama defter-i kebîrinde okunacağını, nef’ ve zarar hiçbirşeyin mektûm bırakılmayacağını şiddetle ihtar eden bekâ-i ruh âlemini temâşâ ederken; matlab-ı âlâ ve maksad-ı aksâ olan ba’s ve mahkeme-i kübrânın ahkâmını kable’l-vuku makam-ı istimâda dinlerken ve bilhassa “Medarlar” merdivenlerinden âlî makamlara mânevî suud ederken, hele Onuncu Medar ve Üçüncü, Dördüncü Meselelerde deniz dalgıçları gibi deryâ-yı mâneviyatta dalıp yüzerken, o kadar envâr-ı hakaik-i kibriyâya ve ezvâk-ı letâif-i ulyâya müstağrak oldum ki, arz ve ifadeden âcizim.

Sabri

• • •

28

Müşrik ve münkirleri mağlûp ve ilzam eden ve son sistem malzeme-i cihadiye-i vahdâniyeyi hâvi ve câmi, kuvvet ve resâneti çelik, kıymet ve ehemmiyeti elmas ve cevâhir ve akik bir kal'a-misâl olan Otuzuncu Sözü istinsaha muvaffak oldum.

Sabri

• • •

29

Sözler sayesinde şu bir seneyi mütecaviz bir müddetten beri şevkle taallüm, inâyetle tefeyyüz, tergible tenevvür, hâhişle telezzüz, işaretle tahallûk, tedricle tekemmül tarikinde ilerlemeye sâî bulunduğum bu muayyen müddetin bir gününe, sabıkan geçirmiş olduğum umum hayatımın bile mukabil olamayacağı kanaatindeyim.

Sabri

• • •

30

İkinci bir Sabriolan Ali Efendinin bir fıkrasıdır.

Sözler öyle hâzık bir doktordur ki, gözsüzlere hidayet-i Hakla göz, ve kalbsizlere inhidam-ı kat'iyeye uğramamış ise, kalb ve şuurunda çatlaklık yoksa tenvirle düşünceye sevk, ve “nereden, nereye, necisin?” suâl-i müşkilin halliyle insanlığın iktiza ettiği insaniyeti bahşediyor.

Ali

• • •

31

Yine Sabri'nin.

Sözler namında olan bahr-i muhît-i Nurda iki seneyi mütecaviz bir zamandan beri seyr ü seyahatimin semere ve neticesini görüp bilmek hususunda şimdiye kadar zemin ve zaman müsait olmadığından, sermaye-i ticaretimin ne derecelere çıktığında, daha doğrusu bir ticaret edinebildim mi, yoksa edinemedim mi, mütereddit ve mütehayyir idim.

Hamden lillâh, bu şehir-i rahmet ve mağfirette, inâyet-i Rabbaniye ve muavenet-i Peygamberîye ve himemat ve daavât-ı Üstadâneleri berekâtıyla sermaye-i ilmiye-i evveliye-i bendegânemin yüzde doksan dokuz derece yükseldiğini fehm ettim. O menâbi-i ilmiye ve temsilât-ı hakikiye, meclislerimi o kadar tezyin ve tenvir etmektedir ki, arz etmekten âcizim. Beşerin pek ziyade ayağını kaydıran şu asırda, gayetle harika ve fevkalhad cihazat ve malzemeyi neşreden Nur fabrikasından her nevi teçhizatı almak farz olduğunu bilip, her türlü senâ ve sitâyîşe bihakkın sezâ ve lâıyk bulunan ve hiçbir suretle riyâyâ hamli imkânsız olan müessese sâhib-i âzamına, ne derecelerde ifâ-yı şükran ve arz-ı minnetdarî eylesem, yine hakkıyla vazife-i zimmetime edâ etmiş olamayacağım.

Sabri

• • •

Çoktan beri ruh-u kemterânemin son derece müştak bulunduğu ve herbir kelimesi birer elmas mahzeni olan şu Yirmi Sekizinci risale-i pür-nurlarını, lehü'l-hamd, kıraat ve istinsaha muvaffak oldum. Şu altın-misal hurufattan mürekkep elmas menbainın derece-i kıymet ve rağbet ve ehemmiyetini arz ve ifade hususunda—mübalâğa olmasın—mümkün olsaydı, şu risale-i kıymetdarînin hakaik-i nâmütenâhîsini muvazzıh ve câmi birçok kelimatın vaz ettirilmesine çalışacaktım ki, hakikat lâyıkiyla ifade edilsin. Zira Hâlık-ı Âlem Hazretleri, şu mükevvenâtı halk ve icad ve herbirini birer vazifeyle tavzif ve ecel-i âlemin hulûlünde, mes'uliyet noktasında bu dünyada acz ve fakr ve zaaf ve ihtiyacını fehm ve idrâk ederek, kavânin-i ezeliye ve desâtir-i Rabbaniyeye imtisâl ve ittibâ edenlere, şu mevzuu bahis Cennet gibi bir nimetle i'zaz edecek ve alelhusus Cennette en büyük nimet, cemâl-i bâ-kemâl-i Rabbaniyeyi müşâhede ve müşerrefiyet-i uzmâ olduğundan, şu fâni âlemdeki herşey binnetice Cennete nâzır ve hayran olduğu ve şu hakaikin menbaı olan Furkan-ı Mübîn ve Kur'ân-ı Azîmin ebvâb-ı müteaddidesini fetih ve esrar-ı gûnâ-gûnuna ıttıla ile derya-yı hakaike dalmak herkese müyesser olmadığından, beş sual ve beş cevap miftah-ı hakikîsiyle o künûz-u mütenevvia kapılarını açıp pek yakından ve kemâl-i sarahatle gösterilmesi ciheti, değil bu abd-i âcizin kâsır aklı, belki oldukça yüksek zekâlara mâlik olanların bile takdirine hakkıyla şâyan olduğunu kail ve kaniim.

Sabri

• • •

33

Kemâl-i ulviyet ve kıymet-i bînihayesini arz ve ifadeden âciz bulunduğum şu *Sözler*’deki âli ve azîm üslûp ve gayeler, bu abd-i pürkusu ihyâ ve adeta “ba’sü ba’del-mevt” haline getirdi ve “Siyah Dutun Bir Meyvesi” namıyla müsemmâ, Avrupa meftunlarına endahî edilen altın topun elmas güllelerini gördüm, hayran oldum.

Sabri

• • •

Yirminci Mektubu yazarken vaktimin adem-i müsaadesi cihetiyle çabuk yazmaya fazlaca sa'y ettiğimden, sathî bir nazar ve kıraat edildi. Derince düşünüp zihnimde takarrur ettiremedim ise de, müsaade-i fâzılâneleriyle şu hakikati arza ictisar ediyorum ki, bu mektub-u azîmü'l-mefhum, şimdiye kadar tesyâr buyurulan umum Nur Risalelerinin, hülâsatü'l-hülâsa zübdesi ve menba'-ı amîki olduğuna müşahedemle beraber, tafsilât ve teşrihat hususunda dahi zevi'l-akıl olanlar için, ibare-i Arabiyle tahrir buyurulan ve yedi fıkra-i mânidar ve Türkçe meallerinde munderiç olduğuna kanaat-i kâmileme mevcut bulunduğunu arz ile başkaca bir arzu daha uyandırdı ve dedim:

Âh, Hudâ-yı Müteâl ve Vâhibü'l-A'mâl ve'l-Âmâl Hazretleri tevfiyat-ı Samedanîsini ihsan buyursa da, Üstad-ı Âlîkadrîmden fenn-i ilm-i kelâmı taallümle tefeyyüz edebilsem, dedim ve bu arzu kalb-i bendelerîde ile'l-ebed merkûz kalacaktır ki, bu da kıymet-i bîpâyânını hissedip ulviyet ve kudsiyetini hakkıyla ifadeden âciz bulunduğum Yirminci Mektub-u mergûbdan mütevelliddir.

Sabri

• • •

35

Hele Birinci Sözde bismelenin derece-i ehemmiyeti ve suret-i temsiliyesi şâyân-ı takdir ve hayrettir. Öteden beri her kitabın iptidasında Besmele, Hamdele, Salvelenin zikrinin vücubu, hocaefendilerimiz tarafından beyan edilmişse de, bu gibi nefsi iskât edecek bir temsil işitilmediğinden, bu derece zihinde takarrur ve temerküz etmemiştir. Şu temsil, Besmele Sözü olan Birinci Sözde ne kadar musîb ve mânidar olduğunu insan olan takdir eder.

Sabri

• • •

36

Üç kitaptan Yirminci Sözü ilk defa okudum. Habl-i metîn-i İlâhî ve kanun-u mübîn-i Rabbânî olan Kur'ân-ı Azîmüşşânda, şu son asırda vücuda gelen ve Frenklerin medar-ı iftiharları bulunan tahtelbahir, tayyare ve saire gibi eşyaya, bin üç yüz küsur sene mukaddem işaretle ifade edildiğini öğrenerek Kitab-ı Mübîn'in mazi ve müstakbelden vermekte olduğu ihbarat-ı gaybiye ve sadıka ve beyanat-ı harika, dost ve düşmanı meftun ve hayretlerde bıraktığı cihetle, bir kat daha i'câz-ı Kur'ân'ı ispat ve teyid etmiştir. Yirmi Üç ve Otuzuncu Sözlerin baş taraflarından üçer, beşer sayfa okuyabildim. Mahzen ve medfen-i mücevherâta rasgelmiş bir fakir gibi hangi cevheri alacağımı harîsâne düşünüyorum.

Sabri

• • •

37

Bahr-i mu’cizât, Fahr-i Kâinat Efendimiz Hazretlerinin “şu sisli asırda paslı ruhlarımızı tenvir ve tesrir eden” ve “sâik-i hayat-ı ebediyeleri bulunan” On Dokuzuncu Mektubun beşinci cüz’ünü alarak, üçüncüsünü iade ettim. Fahr-i Kâinat Efendimizin mu’cizâtından olan, parmaklarından su akıtarak orduya içirmesine dikkat ederek derin bir tefekküre daldım. O sırada kalemim boya şişesinde idi. Yazmak vazifeme muvakkat bir fasıla verecektim. Kalemimi tuttum, mürekkebiyle yerinde koymamak için kalemdeki mürekkep bitinceye kadar bir iki kelâm daha yazayım da öyle bırakayım dedim. Başladım, yarım sahife yazdım, kalemden boya kesilmedi. Bundaki hikmeti düşündüm, kalem kurudu. Sonra birçok defalar kalemi dikkatle boyayabatararak yazdım, tecrübe ettim. Yarım satır, nihayet bir satıra kâfigelebildi. Bu da Hatib-i Bağdadînin ¹

فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ

sırrındaki^{HAŞİYE-1}

tefekküründen

mütehassıl vâkıyı andırır bir tekid-i i’câz-ı Nebevîdir, dedim.

Sabri

1. “Elli bin sene uzunluğunda olan bir günde...” Meâric Sûresi, 70:4.
Haşîye-1 O tefekkürde, bir günlük işi bir dakikada yapmış.

38

Evvelce takdim kılınan arîzalarımıdaki tabirat ve elfâz-ı tâzimiye niçin hak olmasın? Zira şu kıymettar ve ehemmiyet-i nâmütenâhiyeyi ihtiva ve âleme berk-i hâtıf gibi satvet-i mâneviye ve hakikiyesini emsâli gibi ilâm ve ilân eden Yirmi Altıncı Mektub-u mergubu, yirmi günden beri muhtelif derecatta müntesibîn-i ilmiye mütalâa ettikleri halde, bugün tashihine lüzum görülen ve alet-ta'dad yirmi sekiz noktada tâdil ve ilâve buyurulan nukat-ı mühimme, kelimat ve tâbirat-ı âliyeyi zâid veya noksan diyebilecek bir kimse çıkmasın ve çıkmıyor.

Evet, şu asrın eşhâs-ı muzırrasına karşı ilân etmiş olduğu cihâd-ı mâneviyede müşahede edilen muvaffakiyet-i fevkalâdenin, o güruh-u hazele ve rezeleyi iskât ve ilzam ettiğini zerre kadar insafı ve iz'ânı ve insaniyette hazzı olanın ikrar ve itiraf ve tasdik etmesi, vecîbeden olduğu vareste-i rayb ve zunûndur.

Sabri

• • •

Şu fıkra Şamlı Hâfız Tevfik'indir.

Altın yaldızla yazılması lâzımgelen eser-i âlînizde, Resul-i Müctebâ Aleyhi Ekmelü't-Tehâyâ Efendimiz Hazretlerine dil uzatan hâin-i bîdin olan mülhid hâinlerin kuruyası dillerini, inâyet-i İlâhî ve ruhaniyet-i Peygamberî ve şeriat kılıcıyla kesmeye muvaffak olduğunuz şu eser-i bergüzîdenizi Cenâb-ı Hak ind-i İlâhîsinde ve nezd-i Peygamberîde kabul eylesin. Şefâat-i Nebeviyeye efendimi ve fakiri de nâil eyleyip, sancak-ı Muhammedî (a.s.m.) tahtında cümlemizi ihvanlarımızla beraber haşreylesin. Âmin.

Tevfik

• • •

Burak-ı tevfikle hakaik-i semâvâta râh-ı urûcu irâe ve tefhim için tanzim ve tasnif buyurulan ve herbir lem'a-i ulviyesi, aklî ve naklî binler âyât ve alâim-i imanı fevkalhad izah ve ispat eden ve bir mirkat-ı iman ve bir mir'ât-ı Vâcibü'l-Vücud ve'l-Mennân olan ve saray-ı dâr-ı bekanın elmas bir miftahı bulunan Yirmi İkinci bahr-i hakâikı inâyet-i İlâhiyeyle istinsaha muvaffak oldum.

Sabri

• • •

41

Ŗu fıkra, hakikî ve birinci bir kardeşimiz olan Hakkı Efendinindir.

Mükerreren mütalâa ve kıraat ederek, arş kadar yüksek eserleriniz hakkında mütalâa serdine, bir kelime hattâ bir nokta ilâvesine kendimde cür'et ve kudret bulamadığımdan dolayı, bu babda bir mütalâa dermeyeranına imkân göremiyorum. Yalnız, çok yüksek, cihan kadar kıymettar mübarek eserleri okuyup, cehaletimiz hasebiyle idrak edebildiğimiz kadar istifade ve istifâzaya çalışarak müstefid olabilmek, bizim için pek büyük bir nimettir.

Hakkı

• • •

Yine Hakkı Efendinindir.

İşbu cihan-kıymet eserin mütalâasında nasıl bulduğumuz istifsar buyuruluyor. Dekaik-i hikmet ve hakaik-i ilmiyeyle tezyin ve tarsin edilmiş olan yüksek eser hakkında bir mütalâa serd etmek, bidâamın fevkindedir.

Hakkı

• • •

Şu fıkra ikinci bir Sabri olan Hâfız Ali'nindir.

Efendim,

Yirmi Beşinci Söz, Cenâb-ı Hakkın ferman-ı mübînî olan Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyân için öyle bir vuzuh-u etemmi hâvi bir muarrif-i hakikîdir ki, bahr-i hakaikte seyr ü seyahat eden ve haricen çelikle mücellâ ve müstahkem ve dahilen elmas ve akikle müzeyyen ve müberhen ve menba-ı hakikîsi olan Furkan-ı Hakîm gibi, daima gençliğini ve resanetini, ziynet ve hüsnünü tezyid ve muhafaza eden ve hiçbir vecihle ahkâm-ı memdûhasına nakîsa getirmeyen, bir sefine-i semâviyenin mahsûlü olup, kalbleri kısırlanarak felsefenin çıkmaz çığırlarına sapan gafil ve âsilere şiddetle darbe-i müthişe ve mühlîkesini çarpan o Söz, mutilere lûtf-u dest-i mânevisiyle dünyevî ve uhrevî nihayetsiz mükâfatını ihsan eden Cenâb-ı Hakkın, zât-ı Üstadânelerine lütuf buyurduğu ve *Vehhâb* ism-i celîlinden tulû eden nurun lem'asıyla ziyalandırıp hakaik-i İlâhiyenin zerrelerini bile pırlantalar gibi görüp ve gösteren Üstadımın hakâik denizinde seyir ve seyahatleri esnasında isabet eden mevceler ki, yekdiğerini müteakip herbirisi başlı başına bir mu'cize, hattâ bir katresi bile îcazıyla i'câzını gösterdiğini gördüğümde, Mâşâallah, elhamdü lillâhi alâ nûri'l-iman ve hidâyeti'r-Rahmân cümle-i celîlesini lisanımda vird ediyorum.

Ali

• • •

Yine şu fıkra Sabri'nindir.

Nurları âlemi tenvir eden, kıt'ası küçük ve kıymeti pek büyük ve ulvî ve azîmü'l-meâl ve bizzat hatt-ı ekremîleriyle muharrer elmas risalelerini istinsah ve Yirmi İkinci Nur deryasına dalıyorum.

Sabri

• • •

45

Şu fıkra, mühim bir talebe olan Seyyid Şefik'indir.

Şifahâne-i kalbinizden tulû eden Otuz Üçüncü Sözünüzle otuz üç cihetten marîz olan kalb-i mecruhumuzu tedavi buyurmanızı bilhassa istirham eylerim.

Seyyid Şefik

• • •

İnşaallah Kur'ân'a büyük hizmet edecek olan Küçük Hâfız Zühdü'nün mektubudur.

Bugün istinsahına muvaffak olduğum i'câz-ı Kur'ân'ın bu biçare talebenize bahşetmiş bulunduğu nihayetsiz füyûzat, mevte mahkûm ruhuma öyle bir tabib-i hâzık ameliyatı yapmış ki, mübtelâ olduğum emrâz-ı kalbiyeyi tedavi ve yeniden hayat bahşetmiş olduğundan, arz-ı minnetdârî eyler ve bu bînazîr mücevherat mahzeninin diğer renkli kapılarının da açılmasını âcizâne istirham eylerim.

Otuz Üçüncü Mektubun otuz üç penceresinden ayrı ayrı lemeân eden nuranî ziyalar kalb-i âcizâneme feyyaz nurlarıyla gül-âblar serpti. Daha birçok Nur Risalelerinin füyuzâtından hisseyâb olmasını bârigâh-ı Ehadiyyetten tazarru ederim efendim.

Hâfız Zühdü

• • •

Yine şu fıkra Sabri'nindir.

Mâruzât-ı hususiye: şu on dördüncü asr-ı Muhammedîde (a.s.m.) marziyat-ı Rabbaniye ve tebligât-ı Ahmediyeyi bihakkın ifâ ve icra ve ilâm ve infaz eden, elhak “matla-i şems-i füyûzât” tabiriyle tavsif ve tâzime mâsadak bulunan Nur risale-i feridelerinden ruh-u âcizîye in'ikâs eden ve sermaye-i kemterânemden olmayıp sırf Risaletü'n-Nur'un füyûzât ve lemeâtından derip çatıp yazdığım arîzalarım, mahzâ bir eser-i hüsn-ü teveccüh-ü kerîmâneleri olarak, Risaletü'n-Nur sırasına idhal edilmesi hicabımı intaç etmiştir. Zira bahr-i muhîte nisbeten bir cetvel hükmünde bile olamayan, bu abd-i âcizin pürkusur ifadeleri öyle bâlâ bir mevkide yer tutacak bir mahiyette olmadığı âşikârdır. Umarım Cenâb-ı Kibriyâdan ki, karîn bulunduğu nevvâr ve ziyâdâr *Sözler*'in nur ve ziyalarından müstefîd ve ziyâdâr ola.

Sabri

• • •

Esasen siyaset anlamadığım bir iş; şunun bunun âmâline hizmet, menfurum. Zilletle yaşamak, tahammül edemediğim hallerdir. Felillâhilhamd, Allah'ımız bir, Peygamberimiz bir, kitabımız bir, dînimiz bir, ilâ âhir. Bu bir birler, bize yekdiğerimizi Allah için sevmek kaydını sağlamlaştırmakla beraber, ruhî, kalbî, ebedî, lâyetmût bir birlik temin etmektedir. Hamd ve şükürler olsun, mü'miniz. Hayatta tesadüf edeceğimiz binlerle musibet ve acılara ¹

مَنْ أَمِنَ بِالْقَدَرِ أَمِنَ مِنَ الْكَدْرِ

gibi çok müessir devamız var. Yine idrak ediyoruz ki, burada vazifeleri nihayet bulanlar için, ebedî mev'ûd bir hayat başlıyor. Biz de bu yolun yolcusu, bu hanın misafiri, bu fabrikanın muvakkat bir amelesi olduğumuz için, er geç o kafilere iltihak edeceğiz. Kısa, müz'ic, dağdağalı, elemli, hüznü, firaklı ve ancak o sermedî hayatın mezraası olan bu fanî ve kararsız âlemde başlayan garazsız, ivazsız, pürüzsüz ve kimsenin arzusuna tâbi olmadan, sırf hasbî ve ciddî, hâlis ve muhlis arkadaşlığımızın meyvesini ve her türlü saadeti câmi hayatta idrak edeceğiz.

¹. Kadere imân eden kederden kurtulur.

Ümit ve iman gibi pek âli sermayemiz var. Hoca Efendi Hazretlerinin âli tavsiyeleri: Beş vakit namazını tâdil-i erkânla kıl. Yani, başka ibadete gücün yetmez. Namazın nihayetindeki tesbihleri yap. Yani, başka zikri yapamadım diye teessüf etme. Yedi kebâiri terk et. Çünkü sagairi arayacak zamanda değiliz. İttibâ-ı sünnet et. Zira bu zamanda arkasında gidilecek ve harekâtı taklide değer, saf, hâlis ve muhlis bir hâdi—ki, o da seni yine bu yola götürecektir—maalesef bulamayacaksın. Belki buyola çıkaracaklar vardır; fakat kömürle elması kim fark edecek? Öyleyse, sen çalış, ondan daha iyi kılavuz bulamazsın. Derslerinden

birinde ki, her vakit zikrettiğim مَنْ أَمِنَ بِالْقَدَرِ أَمِنَ مِنَ الْكَدْرِ ¹ şifâbahş vecizesi hatırımızda varken, şüphesiz her musibet ve her elem hoş karşılanacaktır.

Aziz kardeş,

Zaman olur ki herşey, herkes, her muamele, kalbi incitiyor. Fakat işte tiryakı:

فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ
تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ²

Her zaman söylüyorum: Biz bu fânî hayat için dostluk yapmıyoruz. Bu kısa hayata veda etmek, indimizde ve itikadımızda ebedî bir hayatın mukaddemesidir. Öyleyse müteessir olmayalım. Nice ki, o hayata başlamadık. İşte mürasele ile muvasalayı temin edelim. Allah'a güvenelim, Ondan medet dileyelim.

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْ لَا
أَنْهَدَانَا اللَّهُ لَقَدْ جَاءَتْ رُسُلٌ رَبَّنَا بِالْحَقِّ³
اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ مِنَ الْأَزَلِ إِلَى الْأَبَدِ
عَدَدَمَا فِي عِلْمِ اللَّهِ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلِّمْ⁴

Hulûsi

1. Kadere imân eden kederden kurtulur.

2. "Eğer insanlar senden yüz çevirirse, sen de ki: 'Allah bana yeter. Ondan başka ibadete lâyık hiçbir ilâh yoktur. Ben Ona tevekkül ettim. YüceArşın Rabbi de Odur.'" Tevbe Sûresi, 9:129.

3. "Bizi bu saadete erıştiren Allah'a hamd olsun. Yoksa, Allah hidayet etmeseydi biz kendiliğimizden buna erişemezdik. Gerçekten Rabbimizinpeygamberleri bize hakkı getirdiler." A'râf Sûresi, 7:43.

4. Allah'ım, efendimiz Muhammed'e (a.s.m.), onun âl ve ashabına, ezelden ebede kadar ilm-i ilâhîdeki mevcudat adedince salât ve selâm et.

Sabri'nin Yirmi Birinci ve Yirmi İkinci Sözleri yazdığı vakit yazdığı mektubun bir fıkrasıdır.

Bilumum Risâlâtü'l-Envâr herbiri ayrı ayrı mevzularda, had ü hesaba gelmeyen müşkülli halletmeleriyle beraber, bendeniz şöyle tasavvur ediyorum ki:

Nur deryasından nûş etmek isteyen bir kimse, Birinci ve Yirmi Birinci ve Yirmi İkinci Sözleri alsa, diğerlerine eli yetişmezse dahi maraz-ı kalbîyi def ve ref'e, ruhu tenvir ve tesrire kâfi bulunduğu meşhud ve müsellemdir. Zira Birinci Söz tevhid miftahıdır. Yirmi Birin birinci şıkkı da mirkat-ı Cennettir. İkinci şıkkı da emraz-ı kalbiyenin tedavisi için nazirsiz bir şifahane-i eczadır. İksir ilâçlarıyla, bilâistisna herkeste bulunan vesvese marazını tedavi ve kal' eder. Kalb ve ruhta Kur'ân-ı Hakîmin ebedî ve nâmütenahi füyûzât ve envârından gelen revzat-ı inşirâhiyeyi küşadla saadet-i ebediyeye isal edecek bir râh-ı necat ve selâmettir. Yirmi İki ise, burhanlarıyla, lem'alarıyla, insan olanın akaid-i diniyesini tahkim ve tarsîne emsalsiz bir rehber bulunduğunu arz ederim efendim.

Sabri

• • •

Şu fıkra Hüsrev'in mektubundandır.

Sevgili ve muhterem Üstadım,

Sözlerinizin (yani risalelerinizin) herbiri birer derya-yı azîmdir. Sözlerinizden pek çok feyz alıyorum. O kadar ki, okudukça tekrar etmeyi istiyorum. Ve tekrarında duyduğum İlâhî bir zevki tarif edemeyeceğim. Bugün Sözlerinizden değil hepsini, bir tanesini alan insafla okursa, hakkı teslim ve münkir ise gittiği yolu terke, fâsık ise tevbeye mecbur olacağına kat'iyen ümitvârım.

Hüsrev

• • •

51

Ŗu fıkra Re'fet Beyin mektubundandır.

Sözleriniz mürşidâne ve çok yüksek olduğundan, gayet dikkatli ve tahlil ederek okunmak icap ediyor. Serd eylediğiniz delâil-i akliye ve mantıkiye o kadar tatlı ve hayret-bahştır ki, insan okudukça okuyor ve nâmütenahi bir zevk-i mânevî hissederek hiç elinden bırakmak istemiyor. Bu sebeple, bir defa okumak kâfi değil. Hepsi yanında bulunup daima okumalıdır.

Re'fet

• • •

Şu fıkra dahi Sabri Efendinin mektubundandır.

Üstadım Efendim,

Şu kıymetli elmaslar Cenâb-ı Haktan Habib-i Zîşânına gönderilen şecere-i tûbânın nâmütenâhi semereleri olduğunu ve bunların emsali gibi bînazîr mücevherâtın ihraç ve teşhiri zamanını bulup sergi-i Rabbâniye ve Muhammediyeye vaz' eden zât-ı Üstadânelerine şu dakikada kâsır aklım ve istidadsız lisanımla şöyle dualar ediyorum:

اَللّٰهُمَّ اَحْفَظْ مُؤَلَّفَ هٰذَا الدَّرِّ الْيَكْتَا الَّذِي هُوَ
مَوْسُوْمٌ بِرِسَالَةِ النُّوْرِ وَاَعْطِ قَلْبَهُ وَقَلْبَ صَبْرِ الَّذِي
هُوَ مَمْلُوءٌ بِالْحَقَائِقِ وَالْاِبْتِهَاجِ وَالسُّرُوْرِ اٰمِيْنَ

Sabri

1. Allah'ım, Risale-i Nurla şereflenen bu dürr-ü yektâ (biricik inci) müellifimuhafaza eyle. Onun ve kalbi hakikatlarla dolu olan Sabri'nin kalbine neşe ve sürur ver.

Maddeten uzak düşen bu biçare talebenizi yakından temsil eden Hafız Sabri Efendiyle diğer zevatın Nurlar hakkındaki ihtisasları çok kıymetli ve yüksek ve lâıykılı bir surette ifade edilmiştir. Bir mektubunuzda Muallim Cûdî'nin kasidesi münasebetiyle buyurduğunuz vecizeyi burada tekrara münasebet geldi.

وَمَا مَدَحْتُ مُحَمَّدًا بِمَقَالَتِي وَلَكِنْ مَدَحْتُ مَقَالَتِي
بِمُحَمَّدٍ (ص ع و)¹

sırınca, güzellik yazılarımızda değil, belki i'câz-ı Kur'ân'dan olan nurlu *Sözler*'e ve *Mektubat*'a aittir. Her ferd-i mü'min, derece-i fehim ve zevkine göre, aslında güzel olan birşeyi tarif eder. Acz ve fakrdaki lezzet, şefkat ve tefekkürdeki ulviyet, hakikaten hiçbir şeyle kabil-i kıyas değilmiş.

1. "Ben sözlerimle Muhammed'i (a.s.m.) övmüş olmadım; aslında sözlerimi Muhammed Aleyhissalâtu Vesselâmla övmüş ve güzelleştirmiş oldum." İmam Rabbanî, *Mektubat*, 1:58.

Hal-i âlem müsait olsa da, hazine-i hasa-i Kur'ân'dan çıkararak tâbir-i âlinizce dellâllığını yaptığınız elmasları çok gözler görse! Görse de, sarhoşlar ayılsa, mütehayyirler kurtulsa, mü'minler sevinse, mülhidler, kâfirler, müşrikler imana, insafa, daire-i akla gelseler! Ve bu mes'ut ve ulvî neticeyi bizlere idrak ettirmesini eltaf-ı İlâhiyeden tazarru ve niyaz ediyorum. Âmin.

Muhterem Üstad,

Allah Zülcelâl Hazretlerine ne kadar müteşekkir bulunsanız yeridir. Acz ve fakr tezkeresiyle girmeye muvaffak olduğunuz saray-ı Kur'ân'ın has hazinesinden, gözler görmemiş, kulaklar işitmemiş cevherleri görüyor ve mezun olduğunuz miktarını necim necim çıkartarak evvelâ kendiniz bakıyor, sonra "Eyyühe'l insan! İşte bakınız, bu misafirhaneyi açan, âlemleri rahmetiyle yaratan, sizi hikmetiyle halk buyurup bu âleme gönderen Sultan-ı Kâinat, bin üç yüz küsur sene evvel, büyük bir elçisi Habîb-i Ekremi (a.s.m.) vasıtasıyla, size hilkatteki hikmeti, buraya gelmekteki maksadı, ubudiyetin iktiza ettiği hizmeti, ilh, bildirmişti. Bu âli tebligatı, o kudsî ahkâmı sizin anlayacağınız lisanla anlatıyorum, dinleyiniz. Eğer aklınız varsa, gözünüz görüyorsa, insanlığınız varsa hakikati anlar ve imana gelirsiniz" diye beyanatta bulunuyorsunuz. Bizler, hasbelkader, felillâhilhamd, bu kudsî beyanatı yakından dinlemek, görmek ve göstermek iştiyakını gösterdik. Siz de o elmasları gösterip bizi uyandırdınız. Hakikati anlatıp, yolumuzu doğrultmaya vesile oldunuz. Allah sizden ebeden

razı olsun. Nefs-i emmarenin zebunu, cin ve ins şeytanlarının hedefi olmaktan kurtulamadık ise de, bu hasbî ve Kur’ânî hizmetten zevk alıyoruz, lâıykıyla yapamıyorsak da yolunda bulunuyoruz.

إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ

Hulûsi

1. “Ameller ancak niyetlere göredir.” *Buhârî*, Bed’ü'l-Vahy: 1, İman: 41, Nikâh: 5, Talâk: 11, Menâkıbu'l-Ensâr: 45, l’tk: 6, Eymân: 23, Hıyel: 1; *Müslim*, İmâra: 155; *Ebû Dâvud*, Talâk: 11; *Tirmizî*, Fedâilü'l-Cihâd: 16; *Neseî*, Tahâret: 59, Talâk: 24, Eymân: 19; *İbn-i Mâce*, Zühed: 26; *Müsned*, 1:25, 43.

• • •

İkinci Zeyl

54

Ümmî, fakat allâmelerin işini gören ve esrâr-ı Kur'âniyeye karşı Isparta'nın intibahına sebep olan, âhiret kardeşim Âdilcevazlı Bekir Ağanın Sözler hakkındaki ihtisâsâtıdır.

Fazîlet-meâb Üstadım Hazretleri,

Efendim, evvelâ arz-ı tâzim ve hürmetle mübarek ellerinizi öperek, her an ve zaman lisanıma yakıştığı kadar dua eder ve duanızı rica ediyorum.

Efendim, malûmunuz, fakir talebeniz ve kardeşiniz cahil olduğum halde, güneş-misâli olan risale-i bergüzîdelerinizden umum Nur Risalelerinizi okutup dinledim. Güneşin nuruna sed çekilemediği gibi ve sed çekilmek ihtimali olmadığı gibi, risalelerinize de sed çekilemez. Onları istimâda ruh ve kalbimi tetkik ettim; tetkikatımda ne gibi hissetmiş ve anlamış olduğumu aradım. Baktım ki, ruh ve kalbimde bir feyezan ve coşkunluk var ki, beni bilâihtiyar bir vazifeye sevk etmek için hemen “Haydi, haydi” diye tazyikata başladı. Ben de ruhumda olan bu vâkıayı takip ederken, o Nurların irae ettiği miftahları gördüm ve gösterildi. Anladım ki, bu anahtarlarla icap eden kapıları açıp, o Nurlara ehil olan kardeşlerimi—min gayri haddin—arayıp bulmak vaziyeti adeta bana emrolunup, o Nurlardan güneş gibi nur saçılması hususunda ben de bu hali kendime vazife addettim.

O Nurlardan almış olduğum anahtarları teslimle, hâin-i din olan mülhidlerin elleri kımıldanmayacak derecede kırılması için, hamden lillâh, bu kardeşlerimi arayıp buldum. Emânetullah ve emânât-ı Peygamberînin (a.s.m.) gayet parlak, yakut ve zümrütten kıymettar olan hazinelerini o zâtların ellerine teslim ettim.

Elhamdü lillâh, Cenâb-ı Hak muvaffak etti. O mübarek eserlerinizi mütalâa eden eşhas, insan iseler ve insaniyetle alâkaları varsa iman eder. İnanmadıkları takdirde, ya insaniyetten istifa etmeli veyahut “İnsan değiliz” demeli. Bu eserler başlı başına, ayrı ayrı birer fâtihtir. İnşaallah, her cihetle feth ederek fâtihtir olacaktır. Cenâb-ı Mevlâ âhirette cümlemizi sevabına nâil eyleyip şefaatine mazhar buyursun. Âmin.

Tekrar mübarek ellerinizi bûs ile duanızı istirham eylerim, efendim hazretleri.

Abdülcelil oğullarından

Âdilcevazlı Emrullah oğlu Bekir

...

Bekledim, tâ ki Onuncu Söz neşredilmiş. İşbu kıymeti mükevvenâta fâik olan mübarek nurlu eserden bir nüshacık ihsan buyuruldu. Hemen aldığım dakikada, zîruhtan hâli ve zümrüt-misâl yeşillenmiş nebatat arasında bir ağacın altına gittim. Lâkin mevsim itibarıyla haliçe-i zemin gayet revnaktar ve envâ türlü çiçeklerle müzeyyen ve muhteşem ise de ânifü'l-beyân eser, âlem-i bekânın sened-i hakikî ve kat'îsi ve en kavî ve gayet rasîn ve son derece güzel, naklî ve aklî ve mantukî ve tarifi imkânsız bir delâil ve berâhin-i kat'îye ile müsbet ve hattâ haşır hakkında ayağı kayarak mühlik uçurumlara giden ve en fena bataklıklara düşen, hüsrân ve dalâlette boğulan pek çok kimseleri dakik ve amîk işârât ve hakâikiyle ihya ettiğini ve edeceğini alâ kadri'l-istitâa öğrendim.

Her ne kadar o kıymettar eserin derecat-ı refîa ve mühimmesini, hattâ en kısa bir cümlesini bile hakkıyla anlayabilmek ve o hususta söz sarf edebilmek bidâamın fersah fersah fevkinde ise de, menba-ı hakîkisi bulunan Furkan-ı Mübîn'den tam bir feyiz alan ve emsâli görülmemiş bir şâheser olduğunu anladım. Bu fakir, şiddetli acz ve zaafımla bîhadd bahr-i hakaike daldım. Ve bahr-i muhît-i nura girebilmeye, şu mübarek eser, elmas bir miftahım oldu. Binaenaleyh, havas ve havassu'l-havas dikkatle onu mütalâa ederlerse, daha ne derecelerde hakaik-i İlâhiye ve maarif-i Rabbaniye müşahade ederek iktisab-ı füyûzât edeceklerini tahmin edemem.

Bundan başka, şu nuranî ve ulvî ve kudsî eser, numarası itibarıyla dokuz eserin daha mukaddemen sebkât ettiğini imâ ve işaretle beraber ve “10” numaradan sonra daha birçok eserlerin vücudunu mutazammın bulunmasına dair bir hassasiyet-i kalbiye uyandırdı.

Sonra anladım ki: Kur'ân-ı Hakîmin nur ve ziyâdar menbaı cûş u hurûşa gelmiş. Furkan-ı Hakîmin elmas maâdininden dehşetli bir infilâk husul bulmuş, *Sözler* namında hadsiz tiryaklar ve mücevherat zahir oldu. Pek çok kulûb def-i maraz ve kesb-i âfiyet etti. Furkan-ı Mübîn'in feyziyle *Sözler*'inin herbirini herkese görmek müyesser olmayan gayet dakik ve amîk beyanat-ı harikalarını röntgen makinesiyle temsil ediyorum. Nasıl o röntgen şuâi şu uzuvların içindeki en hafî ve ince hali görüyor, gösteriyor. Öyle de, Nurların hazinedarları olan *Sözler* dahi, hakaik-i eşyada en ufacık zerrelere bile görmek ve göstermek hâssasını hâizdir.

Sabri

...

Ŗu iki fıkra Hüsrev'indir.

Ŗimdiye kadar emsaline tesadüf etmediğim bu güzel ve yüksek *Sözler*'i birden bire kavramak herkese müyesser olamayacağı için, affımı rica ediyorum. Duanız berekâtıyla birgün gelip ona da Cenâb-ı Hakkın muvaffak buyuracağı ümidini taşıyorum. Ve beni zât-ı âlînize tevdi eden ve *Sözler*'i yazmaklığıma ruhsat veren Cenâb-ı Hakka milyarlarca hamd ediyor ve şükrediyorum.

Hüsrev

• • •

Keza Hüsrev'in.

Risalelerin yüksekliğine ve güzelliğine ve lâtifliğine âciz lisanımla, kısa aklımla zaif idrakimle hayrette kaldığım şöyle dursun, bilâkayd her okuyanı bizzarure tahsine sevk ediyor. Cenâb-ı Hakka ne kadar hamd eylesem, şükreylesem, bu lütufların hakkını ödeyemem.

Hüsrev

• • •

Şu fıkra Küçük Hafız Zühdü'nündür.

Nur bahçesinin nurlu meyvelerinden iki tanesini daha koparmaya muvaffak oldum. Bu meyvelerin muhtevî bulunduğu lezzeti, kasır lisanımla şimdi ifade edebilmekten çok âciz bulunuyorum. Nebiyy-i Âhirüzzaman Aleyhi Ekmelüssalâtü Vesselâmın huzur-u saâdetine ve pâk, lâtif sohbet-i Nebeviyeleriyle müşerref olmak zevkini idrak ettiren bu kıymettar On Dokuzuncu Mektubu mütalâa etmekten bir türlü doyamıyorum. Bilcümle Risaletü'n-Nur'un takdir ve tevkîri hususunda söz söyleyebilmekten kalemim âciz ve nâkıstır. Cenâb-ı Vâhibü'l-Atâyâdan dilerim ki, Nur bahçelerinin meyvelerinin hepsinden tatmaya arkadaşlarım gibi âcizlerini de muvaffak kılsın.

Hâfız Zühdü

• • •

Bugün o yüksek kitabın ikmaline muvaffak oldum. Miracın ikmal ve mütalâasından mütevellid sürur ve saâdetimi tariften kalemim dûcâr-ı acz oluyor. Mütalâadan doğan duygularımı hülâsaten ve bir cümleyle arz edeceğim:

Miracın mütalâasında hayatın felâket girdaplarını ve saâdet-i ebediyeye giden mânevî deryanın selâmet yollarını gösteren kalb dolusu bir nur ve ziya buldum. Evet, her temsilâtta ispat edilen pek çok hakikatler ve bugün tahatturu ve tahayyülü bile ruhumuzu doldurup taşırmaya kâfi gelen Asr-ı Saâdet ve harikalar devri gözümün önünde hayatlandı; fikirden fikre, hayretten hayrete düştüm.

Mirac kitabı, felsefe düşkünün muterizlerin felsefesini her zaman için iflâs ve sukut ettirmek kuvvetine mâlik bir eserdir. Mirac kitabı, başlı başına, asıllardaki hakikatleri i'zam edilmeden ve bîtarafâne bir tefekkürün bile göreceği ve kabul edeceği bir nazarla ispat eden ve kapalı kalmış noktaları ehl-i imana makul ve mantıkî fikirlerle izhar eden bir kitab-ı tarihtir.

Gaflete dalmış ve dalâletin mağlûbu ve bir tutam aklıyla kendisine bir mümtaz mevki vermek isteyen feylesof, Mirac gibi bir şâheser karşısında apoletleri sökülmüş, bütün şöhet ve namı sukuta mahkûm bir kral vaziyetine düşer. O kral ise daimî bir ye'se mahkûmdur. Halbuki bunca hakikatler karşısında felsefe zincirleri ve muteriz efkârı birer birer kırılan, dâvâsının ve iddiasının haksız olduğunu anlayan feylesof ise Hâlık-ı Âzamın kudret ve azameti huzurunda secde eder ve af diler.

Zekâi

• • •

Namaza dair fazilet ve mükâfat menbaı olan Dördüncü ve Dokuzuncu ve Yirmi Birinci Sözler ruhumun karanlık köşelerini nâkabil-i târif bir surette tenvir etmiştir. Kemâl-i aşk ve şevkle tetebbu ettiğim bu şâheser, şüphe bulutları içinde vakitlerini bir hiç için zâyi edip giden ehl-i gaflete ve gençlik hevesâtına esir olup mürur-u zamanla nâdim olarak tarik-i hakikati arayanlara bir refik-i hayat olsun.

Zekâi

• • •

61

Şu fıkra Doktorundur.

Hocam, emaneten bendenizde bulunan iki kitabı emrediyorsunuz. Bendeniz de yalvarıyorumki, gelecek hafta takdim edeceğim. Çünkü, küçüğünü iki defa, büyüğünübir defa okuyabildim. İhâtamın darlığı veya aczim dolayısıyla idrâkim de kıttır. Binaenaleyh, sizin o muhteşem temsillerinizi defalarca daha okumak istiyorum ki, cüz'î-küllî bir alâka hasıl olabilsin. Yâ Rab, o ne büyük mantık, o ne büyük müskit beyan ve tarz-ı telâkki! Ah, Üstadım, bu mübarek dinin mübecceliyetini idrak ve ihata ve takdirde size ve ancak size medyûn-u şükranım

ve minnettarım. ¹ **لِسَبَبٍ مِنَ الْأَسْبَابِ** dinî akidelerimin azîm bir inkılâbı var. Nur Risalelerinden aldığım dinî ve insanî ve vicdanî ve iktisadî ve ilmî dersler bana hayatta muvaffakiyet verecektir.

Doktor Yusuf Kemal

• • •

Doktorundur.

Tam mânâlarıyla mefhumlarını kavramak iktidarında olmadığım o yüksek eserlerinizi fırsat buldukça okuyorum. İrşâd-ı âliyeleri unutulmaz ve şâheser hâtıradır. Mezarıma kadar dinî akidelerinizin esîri ve kurbanıyım. Üstadım, sizin *Sözler*'iniz benim dinî muhayyilemi cidden değıştirdi. Ve daha sevimli bir mecrâyâ sevk etti. Şimdi bendeniz, doktorların düşündüğü gibi düşünmüyorum.

Doktor Yusuf Kemal

1. Bir sebebe binaen.

• • •

Bu uzun fıkra Hulûsi Beyindir.

بِسْمِهِ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ بَعْدَ الْمَلِكِ
وَالْإِنْسِ وَالْجَانِ

1. Allah'ın adıyla. "Hiçbir şey yoktur ki Onu hamd ile tesbih etmesin (Onu şükran ve minnetle anıp şânına lâyık ifadelerle anmasın ve noksan sıfatlardan tenzih etmesin)." İsrâ Sûresi, 17:44.
2. Meleklerin, insanların ve cinlerin sayısınca Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

Eyyühe'l-Üstadü'l-Azîz,

Yirmi Sekizinci Mektubun Dördüncü Meselesini dört gün evvel, İkinci ve Üçüncü Meselesini ve mefuflarını dün almakla bahtiyar oldum.

Evvelâ: Muhterem Sabri Efendinin, hakk-ı âcizîde ibraz buyurduğu azîm teveccüh ve takdîr-i Üstadâneleriyle de müsbet tevazuları münasebetiyle birkaç söz söylemeye müsaadenizi rica ediyorum. Şöyle ki:

Bu fakir-i pür-taksir kardeşinizde, çok mükerrem ve muazzez tanıdığı Üstadının bazı hasletlerinden denizden katre nisbetinde vardır. Bu cümleden olmak üzere üç halimi arz edeceğim:

Birisi: Tâ küçük yaştan beri lûtf-u Hakla Kur'ân'ın hakikatine merak etmiş ve taharrî-i hakikat yolunda bulunmuş. Nihayet aradığımı Eğirdir'de Üstad-ı Muhteremimin neşre vasıta olduğu *Sözler* ünvanlı nurlarda bulmuşumdur. Bu buluş, beni evvelemirde çirkâbdan selâmete, felâketten saâdete, zulmetten nura çıkardığı için, Nurlara ve Hazret-i Kur'ân'a ve bu nurların izn-i Hakla nâşiri, mübelliği, vâizi, dellâlî olan Üstadıma o andan itibaren ruhumda lâyetezelzel bir muhabbet ve bir alâka ve bir merbutiyyet hasıl olmuştur. Yüz bin kere hamd ve şükürler olsun. Nurlarla alâkadar olduğum zamanlarda, dünyevî bütün lezzetlerin fevkinde büyük bir zevk ve havâssımda azîm bir şevk hissediyorum.

İkincisi: Ubudiyetin iktiza ettiği ve bu Nurlardan aldığım derslerin delâlet ettiği vecihle bütün kusurları, tekml fenalıkları nefsimden ve iyilikleri, iyi şeyleri Allah'tan biliyorum. Nurlara ve Kur'ân'a hizmeti hasbî olarak arzu ediyorum ve neşrine muvaffak olamadığım için mü'minler hesabına çok müteessir oluyorum. Bu halime de şükürler olsun.

Üçüncü hal ve hakikî şahsiyetim: Bunu tarif etmeye cidden hicap duyarım. Hemen Cenâb-ı Allah'tan dilerim, beni ve bütün kardeşlerimizi nefis ve cin ve

ins ve şeytanların mekrlerinden muhafaza eylesin ve dalâlete sapanlardan eylemesin. Âmîn.

Benim kardeşlerim,^{HAŞİYE-1}Üstadımın kardeş ve talebeleri olan zâtlar, şüphesiz birinci ve ikinci hali ruhlarında hissederler. Öyleyse, beşerde, bilhassa mü'minlerdeki hâsselerin inkişafı tahdit edilemeyeceği için, tevfik-i Hüdâyla bir kere bu yola girenler, nefis ve şeytanlarına bu âciz, fakir ve biçare kadar mağlûp olmayacakları cihetle, terakki ve istifadeleri de o nisbette ziyade olur. Muhterem Üstadım bu kusurlu talebesine teveccühü, insanlara, mü'minlere, mü'minlerin bilhassa benim gibi muhtaçlarına derece-i şefkatine ve benim ihtiyacımın en çok olduğuna delil ve misaldir.

Haşiye-1 Sabrigibi talebelere hitap ediyor.

Hülâsa: Bana liyâkatimin çok fevkinde hüsn-ü zan eden ve teveccüh gösteren aziz ve muhterem ve mütevazî Sabri kardeş, bil ki çok günahkâr, çok âciz, fakir, müflis, ümmet-i Muhammed'den (a.s.m.) bir abdim. Dualarınıza çok muhtacım. Acz ve fakr arzuhalini kabul ettirerek hazine-i hâssa-i Kur'ân'dan âleme muhtelif nam ve tarz ve şekillerde cevherler teşhirine muvaffak olan dellâl-ı Kur'ân'ın kudsî hizmetinde kendisine yardım en büyük emelim ve en ciddî temennim, en mukaddes niyetimdir. Bu niyetim sebebiyle Nurlarla meşgul olmak saâdetine mazhar olduğum dakikalarında, hilâf-ı memul bazı sözler kendiliğinden kalbime ve kalemime gelmektedir ki, bu marifet benim değil, elbet, muhakkak ve mutlak Hazret-i Kur'ân'dan lemeân eden Nurlara aittir. Öyleyse, asıl üstad Kur'ân'dır. Üstad-ı muhteremimiz, elyak ve elhak muarrifi, mübelliği ve müderrisidir. Biz muhtaçlar fırsatı ganimet bilmeli, cevherleri almalı, kalbimize, dimağımıza nak-şetmek, dâreyinde medar-ı saâdetimiz olacak olan bu Nurları alâ kadri't-tâka neşre çalışarak muhafazasını kuvvetleştirmeliyiz.

وَمِنَ اللَّهِ التَّوْفِيقُ

Saniyen: *Mektubat*'ın küçüklerinden on üçünü hâvi hususî mektuplar mecmuasını aldım. Bu vesileyle de mâziyi hal yerine koyarak, derin mânâlı, şirin sohbetinizi bir kere daha şevkle dinlemiş oldum. Zâten ben o vakitlerin mâzide kalmasına razı değilim; her vakit hal gibi mütalâa ediyorum. Mâzi, hal, müstakbel-bunlar da itibarî birer taksim değil mi? Ehl-i zevk için bu taksime ihtiyaç kalmıyor.

Salisen: Yirmi Sekizinci Mektubun Sekiz Meselesinden Birincisi, bana ait

رُيَا حَقِّكَ نَوْمُكُمْ سُبَاتًا² âyetine güzel bir tefsir, nihayet mânâsı zahir olmuş rüyaya hoş bir tabir olmuştur. Nevme ait âyeti pek âli ve münasip bir surette tefsirinizle, başta herkesten ziyade muhtaç

Hulûsi'niz olduğu halde bütün Risale-i Nur ve Mektubâtü'n-Nur müstemilerine ve karilerine faideli, zevkli, esash, ciddî, veciz ve belîğ bir ders daha vermiş oldunuz.

Şuraya bir işaret etmek isterim: Kur'ân'ın kerametine bir nokta, bir zerre daha ilâve ediyorum. Gerek Eğirdir'de, gerek burada bazan zihnime birşey gelir ve kendisiyle hayli meşgulettirir. Hemen ilk mektubunuzda benim zihnimi işgal eden bu şeyincevabını bulurum.^{HAŞİYE-1} Bu birde, beşte kalmadı, çok taaddüt etti. Onun için diyorum ki, keramet-i Kur'âniyedendir.

1. Muvaffakiyet ancak Allah'tandır.

2. "Uykunuzu bir dinlenme vasıtası kıldık." Nebe' Süresi, 78:9.

HAŞİYE-1 Bu keramet-i Nuriye, Hulûsi'de olduğu gibi çoklarda dahi tezahür etmiş ve ediyor.

İkinci mesele, güzel ve ilmî bir ders olmakla beraber bir cihet daha hatıra geliyor. Hizbü's-şeytanın avanesi tâ buralardan dolaşarak sahte ve şaşırtıcı hareketlerle arkadan çevirmek istemeleridir. Bu sebeple şifâhâne-i Kur'ân'ın anahtarı, inâyet-i İlâhiyle elinde bulunan sevgili Üstadımızın bu zehirlere de ilâç yetiştirmesi ve silâhhâne-i Kur'ân'dan aldığı acip silâhlarla mübareze etmesi nev'inden güzel ve bedî üslûpla ve harika temsilâtla bulunuşu hakikaten şâyân-ı menn ü şükrandır. Allah sizden çok razı olsun.

Üçüncü mesele, hakikaten çok güzel, çok hoş, çok vâzıhtır. Bu meseleyi beş noktaya ayırmakla sanki İslâmın beş rûknünü hatırlatmış, selâmet için beş esası göstermişsiniz. Hem bunu dostlarınıza ve kalben sizden birşey bekleyenlere, sual-i mukaddere cevap nev'inden kaleme almışsınız. Fakat hüsn-ü zanna mesağ veriyorsunuz. Niyetle me'cur ve faide-mend olacağını ihtar ediyorsunuz. Sâil buna da razı. Otuz İkinci Sözün Üçüncü Mevkıfı zâten bu derde ilâç vermekte, bu yaraya merhem vurmakta ve bu arzuya çare bulmaktadır.

Sözler'le kuvvetü'z-zahr olduğunuz mü'minler, bataklıktan çıkardığınız mütehayyirler, ayıltığınız sarhoşlar, iade-i şuur ettirdiğiniz divaneler, şu zamanda Kur'ân'dan iyi mürşid olamayacağına inandırdığınız hakikaten müştak insanlar, ilzam ettiğiniz münafıklar, mülhidler, hattâ kaçırdığınız şeytanları her gözü olan ve bakan gördü, akıldan nasibi olan anladı, kalbi bozulmayan inandı. Bu azîm muvaffakiyâtın sırrı, acz yolunun rehberi olan Kur'ân'ın ve Nurların dellâlinin gösterdiği hakikî acze karşı Hâlîk'ın ihsanıdır.

وَلَا رَطْبٌ وَلَا يَابِسٌ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ¹

âyet-i celilesine istinaden, her

ne matlubunuz varsa Kur'ân'dadır. Buna muvaffak olmak için, Nurlarla alâkadar olmak, Kur'ân'a hâdim olmak, Allah'a karşı haddini ve acz-i tam içinde bulunduğunu anlamak ve bütün mevcudiyetiyle kabul etmekle olur diye mütemadiyen mü'minleri bu kestirme, selâmetli ve saâdetli yola çağırın Üstadımızdan Allahü Zülcelâl Hazretleri ebeden razı olsun. Dünyevî, uhrevî

bütün muradlarını hasıl etsin. Ümmet-i Muhammed'e bağışlasın. Âmin bihurmeti Seyyidi'l-Mürselîn.

1. "Yaş ve kuru ne varsa ap açık bir kitapta yazılmıştır." En'âm Sûresi, 6:59.

Duanızın cümlemiz muhtacı ve duanızda bulunmak hepimizin borcudur. Sabri Efendikardeşimiz ne güzel takdir etmiş; mâşâallah, mâşâallah! Kimin haddidir ki, bu Nurlarda yanlılık bulsun. Evet, bazı ibareler belki edebiyat denilen şeye tam muvafık düşmüyormuş. Bunda da isabet var. Çünkü edebiyat satılmıyor, Kur'ân'dan nurlar gösteriliyor. Bu fakir kardeşiniz bu *Sözler*'i okuduğum zaman Üstadımı temsil eder bir hal alıyorum. Tâbiratınızla, şivenizle okumak bana o kadar zevkli, lezzetli geliyor ki, tarif edemem. Onun için bir harfe dokunmayı azîm bir günah işliyorum telâkki ediyorum. Bazan verdiğiniz salâhiyetin manevî kuvvetiyle namınıza olarak bir harfin yerini değiştiriyor veya kaldırabiliyorum. İşte bendeki telâkki ve tesir bu mahiyettedir.

Bu mektubu müsvedde ettiğim vakit tam bu anda müezzin minarede "Allahu Ekber" demişti. Ben de "Allahu Ekber (Celle Celâlühü)" ile mukabele etmiştim. Bu hal, işteki kudsiyete açık bir işaret değil mi?

Dördüncü hususî mesele: Eski Said lisanıyla da olsa ne kadar muvafık istimal-i silâh ediyorsunuz, bârekâllah! Mânevî taşlarınız ¹

وَمَا رَمَيْتَ إِذْ رَمَيْتَ وَلَكِنَّ اللَّهَ رَمَى

âyet-i kerîmesinde işaret

buyurulduğu üzere hedeflerine isabet ettiğine kaniim. Allah böylelerinin şerlerini kudret kılıcıyla kessin. Böylesi hâin ve zâlimleri Kahhâr ismine tevdi ederiz. Hizmette füturum yok; fakat mânilerin hadd ü pâyânı yok. Fakat dünyayı sırtıma yükleseler, her tarafımı ateşle sarsalar, bu ulvî düşünceme mâni olamazlar. Amma buna gönül razı değil, çok şeyler arzu ediyor. Ne çare, nefis ve cin ve ins şeytanları müthiş topuzlarla karşıma dikildiklerinden, ister istemez mücadeleye mecburum, hakikî hizmetten geri kalıyorum. Buna ne kadar müteessif olsam azdır.

وَآخِرُ دَعْوَاهُمْ أَنِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ²

Hulûsi

1. "Attığın zaman sen atmadın, ancak Allah attı." Enfâl Sûresi, 8:17.

2. "Onların duaları şöyle sona erer: Ezelden ebede her türlü hamd ve övgü, şükür ve minnet, Âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur." Yûnus Sûresi, 10:10.

Altı sene bana kemâl-i sadakatle, hasbî olarak hizmet eden ve harika olarak benim gibi bir asabî adamı hiçbir vakit gücendirmeyen ve müsvedde kâtipliğini daima yapan Süleyman Efendinin fıkrasıdır.

Efendim Hazretleri,

Evvelâ mübarek ellerinizi öper, mukaddes dualarınızı beklerim. Fakir hademeniz ve talebeniz ve kardeşiniz olan Süleyman, şimdiye kadar telif olunan mübarek Nurları birer birer mütalâa ederek her birisinden ayrı ayrı ve büyük nurlu güneş gibi ışıklar gördüm ve çok büyük istifade ettim. O nurlar uhrevî yolumu irae ettiler. Allah sizden razı olsun. Âhiret yolunda bulunan çok noksanlarımı gösterdiler, teşekküründen âcizim. O Nurları temsil ve tasvir edecek kudreti kendimde görmediğimden, ruhumu yoklayarak hissiyat-ı kalbiyemi şöyle tasvir etmeye-min gayri haddin-cür'et eyleyeceğim. Hatâ vâki olursa da affımı istirham ediyorum.

Efendim, görmüş olduğum Risale-i Nur deryâsındaki lezzet ve saâdetin dünyada hiç emsalini göremediğim gibi, kendi vicdanî muhakemem neticesinde kat'iyen anladım ki, o risaleler herbiri başlı başına ve ayrı ayrı birer tefsir-i Kur'ân'dır. Mahlûkat içerisinde hilkaten insan şeklinde ve hakikat noktasında insaniyetten sukut eden ve serâpâ mânevî yaralar içinde bulunan insanlara bu Nurların mütalâası serî, şifalı bir ilâç ve yaralarına gayet nâfi bir tiryak ve merhem olduğunu ufacık karihamla anlayabildim. Bu Nurların kıymetini zaman gösterecek ve dillerde destan olarak şark ve garbı gezecek itikadındayım. Ve inşaallah Avrupa'ya karşı dahi Kur'ân'ın ne kadar parlak bir güneş olduğunu gösterecektir.

Tekrar ellerinizi öperek, duanızı isterim, efendim hazretleri.

Talebeniz
Süleyman

• • •

*Şu fıkra aklen Hulûsi, kalben Sabri, vicdanen Hüsrev hükmünde olan Re'fet
Beyin mektubudur.*

بِسْمِهِ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبَحُ بِحَمْدِهِ
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ أَبَدًا دَائِمًا

1. Allah'ın adıyla. "Hiçbir şey yoktur ki Onu hamd ile tesbih etmesin (Onu şükranve minnetle anıp şânına lâyık ifadelerle anmasın ve noksan sıfatlardan tenzih etmesin)." İsrâ Sûresi, 17:44.
2. Allah'ın selâmi, rahmeti ve bereketi ebediyen, dâima üzerinize olsun.

Bu defa Süleyman Efendi vasıtasıyla Yirmi Beşinci Sözü, tashih olunmak üzere huzur-u âlinize takdim ediyorum. İ'câz-ı Kur'ân elhak bir şâheserdir. İhtiva ettiği hayret-bahş hakaik itibarıyla âsâr-ı âliyenizin en mühimmidir. Mu'cizât-ı Ahmediyeyi okudum. Çok mükemmel ve ruha ulviyet ve inkişaf bahşeden çok kıymettar bir eserdir. Şu kadar ki, mu'cizat-ı Ahmediyenin en büyüğü Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyan olduğuna göre, i'câz-ı Kur'ân'ın ruhumda husule getirdiği tebeddülât ve münderecatından ettiğim istifade çok azîmdir. Bu

eserinizle وَلَا رَطْبٌ وَلَا يَابِسٌ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ âyet-i celilesinin muhtevî olduğu şümüllü ve pek azametli olan maânî-i ulviye ispat edilmiş oluyor. Bugünkü terakkiyat-ı fenniye ve ihtirâât-ı beşeriyeyi kendi mahsulât-ı fikriyeleri addeden ve bir hazine-i hakaik olan Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyânı mühmel bırakarak Avrupa'dan ilim ve irfan dilenciliği yapan ve akıllı geçinen gafiller, beşerin dünyevî ve uhrevî saâdetini temin edecek maâliyat ve desâtir-i muazzamayla memlû bulunan bu âsâr-ı muhteşemeyi bir nazar-ı insaf ve bir teyakkuz-ı ârifâne ile mütalâa etselerdi, dalmış oldukları hâb-ı gafletten pek çabuk uyanacaklardı. Fakat, heyhât, bizler arpa ambarı içinde açlıktan ölen tavuklara benzeriz. Elimizde bir mecmua-i hakâik dururken ona karşı göz yumar ve başkalarından istiâne ederiz.

İ'câz-ı Kur'ân'ın yüksekliği hakkında ne yazsam azdır. Kalemim onu tavsiften âcizdir. Kudret-i kalemiyem olsaydı, hakkını vermeye çalışırdım; olmadığı için âcizâne olarak sözümü kesiyorum. Kemâl-i hürmetle mübarek ellerinizden öper ve hizmet-i Kur'ân'da sâbit olmam hakkındaki duanızı talep ve istirham ederim, efendim.

Re'fet

Binbaşı merhum Âsım Beyin fıkrasıdır.

Envâr-ı Kur'âniye mizan ve burhanlarından ve kıymeti takdir edilemeyen *Sözler* namındaki risale-i şerifeler fakiri ihyâ ediyor, kalbimi nurlandırıyor.

¹ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي

Çoktan beri aramakta iken, lehü'l-hamd, Cenâb-ı Hak *Sözler*'i bu fakire ihsan buyurdu. Kalb ve gönlüme âciz kalemim ve kâlim tercüman olamıyor.

Âsım

1. Bu Rabbimin bir ihsânıdır.

Bahtiyar kardeşim Hüsrev,

Şu Risale^{HAŞİYE-1} bir meclis-i nuranîdir ki, Kur'ân'ın şu münevver, mübarek şakirtleri, içinde birbiriyle mânen müzakere ve müdavele-i efkâr ediyorlar. Ve yüksek bir medrese salonudur ki, Kur'ân'ın şakirtleri onda herbiri aldığı dersi arkadaşlarına söylüyor. Ve Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyânın hazine-i kudsiyesinin sandukçaları olan Risalelerin satıcı ve dellâllarına muhteşem ve müzeyyen bir dükkân ve bir menzildir. Herbiri aldığı kıymettar mücevheratı birbirine ve müşterilerine orada gösteriyor. Bârekâllah, sen de o menzili çok güzel süslendirmişsin.

Said Nursî

Haşiye-1 Yani; Yirmi Yedinci Mektubun umumu, hususen Barla Lâhikası.

Yirmi Yedinci Mektubun Üçüncü Zeyli

68

Said'in bir fıkrasıdır.

(Nur Risalelerine çok müştak ve onların mütalâasından intibaha düşen bir doktora yazılan mektuptur. Bu üçüncü zeyle çendan münasebeti azdır; fakat kardeşlerimin fıkraları içinde bu da benim bir fıkram olsun.)

Merhaba ey kendi hastalığını teşhis edebilen bahtiyar doktor, samimî ve aziz dostum,

Senin hararetli mektubunun gösterdiği intibah-ı ruhî şâyân-ı tebriktir. Biliniz ki, mevcudat içinde en kıymetkar, hayattır. Ve vazifeler içinde en kıymetkar, hayata hizmettir. Ve hidemat-ı hayatiye içinde en kıymetkarı, hayat-ı fâniyenin hayat-ı bâkiyeye inkılâp etmesi için sa'y etmektir. Şu hayatın bütün kıymeti ve ehemmiyeti ise, hayat-ı bâkiyeye çekirdek ve mebde ve menşe olması cihetindedir. Yoksa, hayat-ı ebediyeyi zehirleyecek ve bozacak bir tarzda şu hayat-ı fâniyeye hasr-ı nazar etmek, ânî bir şimşeği sermedî bir güneşe tercih etmek gibi bir divaneliktir.

Hakikat nazarında herkesten ziyade hasta olan, maddî ve gâfil doktorlardır. Eğer eczahane-i kudsiye-i Kur'âniyeden tiryâk-misâl imanî ilâçları alabilseler, hem kendi hastalıklarını, hem beşeriyetin yaralarını tedavi ederler, inşaallah. Senin şu intibahın senin yarana bir merhem olduğu gibi, seni dahi doktorların marazına bir ilâç yapar.

Hem bilirsin, meyus ve ümitsiz bir hastaya manevî bir tesellî, bazan bin ilâçtan daha ziyade nâfidir. Halbuki, tabiat bataklığında boğulmuş bir tabip, o biçare marîzin elîm ye'sine bir zulmet daha katar. İnşaallah bu intibahın seni öyle biçarelere medar-ı tesellî eder, nurlu bir tabip yapar. Bilirsin ki, ömür kısadır, lüzumlu işler pek çoktur. Acaba benim gibi sen dahi kafanı teftiş etsen, malûmatın içinde ne kadar lüzumsuz, faidesiz, ehemmiyetsiz, odun yığınları gibi câmid şeyleri bulursun. Çünkü ben teftiş ettim, çok lüzumsuz şeyleri buldum. İşte o fennî malûmatı, o felsefî maarifi faideli, nurlu, ruhlu yapmak çaresini aramak lâzımdır. Sen dahi Cenâb-ı Haktan bir intibah iste ki, senin fikrini

Hakîm-i Zülcelâlin hesabına çevirsin, tâ o odunlara bir ateş verip nurlandırsın. Lüzumsuz maarif-i fenniyen, kıymettar maarif-i İlâhiye hükmüne geçsin.

Zeki dostum, kalb çok arzu ederdi, ehl-i fenden envâr-ı imaniyeye ve esrar-ı Kur'âniyeye iştîyak derecesinde ihtiyacını hissetmek cihetinde Hulûsi Beye benzeyecek adamlar ileri atılsın. Hem madem *Sözler* senin vicdanınla konuşabilirler. Herbir Sözü, şahsımdan değil, belki Kur'ân'ın dellâlından sana bir mektuptur ve eczahane-i kudsiye-i Kur'âniye'den birer reçetedir farz et. Gaybûbet içinde hâzırâne bir musâhabe dairesini onlarla aç.

Hem arzu ettiğin vakit bana mektup yaz. Ben cevap yazmasam da gücenme.Çünkü eskiden beri mektupları pek az yazarım. Hattâ üç senedirkardeşimin çok mektuplarına karşı bir tek yazdım.

Said Nursî

• • •

Eyyühe'l-Üstadü'l-Azam,

Bilhassa dest ve dâmen-i mübareklerinizi bûs edip, her an ve zaman muhtaç bulunduğum daavât-ı Üstadânelerini niyaz eylerim. Bir hafta evvel Süleyman Efendi kardeşim vasıtasıyla irsal buyurulan envâ-ı iltifatı şâmil lütufname-i ekremîlerini, kemâl-i hasretle alarak müftehirâne okudum. Bir fıkrasında tevafukat-ı gaybiye hakkındaki kanaat-ı âcizanem sual buyuruluyor. “Neam, sadakte, eyyühe'l-Üstadü'l-Muhterem” kelimeleriyle icabet ediyorum. Zira, şu tevafukat-ı gaybiye-i acibe, bilumum bahr-i muhit-i nurun talebelerini ve hattâ talebelerin cemaat-i müstemialarını mest ve hayran ve medyun-u secde-i şükran bırakmıştır. Nurların şu mu'ciznü mâ kerametlerini, ancak ve ancak mir'ât-ı Muhammediye (a.s.m.) ile müşahede edebiliriz. Bu hakikatin diğer bir marifeti olan:

*Âyinedir bu âlem, herşey Hak ile kaim,
Mir'ât-ı Muhammed'den Allah görünür dâim.* ^{HAŞİYE-1}

Haşîye-1 Lâtif bir tevâfuktur ki, Hulûsî-i Sâni Sabri Efendi bu beyti bana yazdığı zamanda, ya aynı zamanda veyahut az sonra, Hulûsî Bey bir ay uzak bir yerde, aynı beyti bana yazmıştır. Bu iki zâatın hem hizmet-i Kur'ân'da, hem bana karşı münasebetlerindeki tevafukları, alâmet-i muvaffakiyettir.
Said

Şu iki mısra-ı mânidârı, perişan arîzamı şereflendirmek niyetiyle derc ediyorum. Bu fakir ve âciz talebeniz, şu hayret-fezâ kerâmet-i Kur'âniyeyi ve i'câz-ı Nebeviyeyi müşahade ettiğim günden beri, bu babda çok derin düşüncelere dalıyorum. Ve “Şu tevafukat-ı acibeye müşabih tevafukat, başka kitaplarda bulunur mu?” maksadıyla çok temaşa ediyorum, göremiyorum. Görülse de pek nâdir bir haldedir. Şu halde tevafukat-ı gaybiye, bir keramet-i aleniye olarak endamını nurlarda izhar ediyor. Ve lisan-ı halle beşere hitaben diyor ki: “Ey benî Âdem, şu sisli asırda dalâleti ref' ve selbedip necat ve saâdet bahşedecek ve dimağınızdaki semli kokuları verd-i Muhammedîye tebdil edecek ve en kestirme ve son derece muhkem ve müstakim bir tarik-i selâmet ve necata sevk edecek, pek çok kerâmât ve i'câzını gösteren, bizim bulunduğumuz deryayı nurânîdir. Ve âtiyen daha nice âsâr-ı hafiye tezahür edecektir” diye nidâ ediyor.

Müsaade-i fâzılâneleriyle bir mâruzâtım daha var. Fakat bu cihette, şahsımı istisna ederek meramımı arz edeceğim. Bendeniz Nurların müştak müşterilerinde, daha doğrusu yanık talebelerinde bir tevafuk-u fevkalâde görüyorum. Çünkü enaniyet ve nefsanîyetin şiddetle hüküm-ferma olduğu şu

asırda, hepsinin derece-i ihtiyaç ve iştiyakı bir, kâffesinin ahlâk ve etvarı bir, umumunun tarz-ı telâkkisi bir ve yekdiğerine karşı ahun lieb ve üm'den daha kavî bir râbıta-i hakikiyeyle merbut, samimiyet ve hakikatperverlikte, adeta yekdiğerine müsabaka eder derecede ciddî ve hâlis, kardeşlikte takip ettikleri hat ve hareket bir, ve daha pek ziyade birbirine benzeyen tullâb-ı Nuraniyenin bu harika hallerini de ayrıca bir tevafukat-ı gaybiye sırasında görüyorum. Zira, İstanbul'dan, İzmir'den, Aydın'dan, Kütahya'dan, Isparta'dan, Eğirdir'den, ilh. muhtelif beldelerden seçilip, bir sınıfta mukayyed bulunan talebelerin aynı hassaları hâiz olmaları câlib-i nazar-ı dikkat olsa gerektir, zannederim, Efendim Hazretleri.

Sabri

• • •

Lütufkâr ve inâyetkâr Üstadım Efendim Hazretleri,

Ramazân-ı Şerifin onuncu Cumartesi günü, saat on bir buçukta, herbir nüktesi nâmütenâhi hikmet ve hakikat müjdelerini hâvi ve mübeşşir, dokuz nükteli Ramazaniyeyi aldım. Ruhumun fevkalâde muhtaç ve müştak bulunduğu ve nazirsiz eser-i pürnuru, o gece kemâl-i fahir ve sürurla yazdım. Ve aslını yine Nisli Hâfız Mahmud Efendiye teslim ettim; Hakkı Efendiye götürdü. Ertesi sabah istinsah ettiğim Risaleyi bir daha dikkatli okuyarak, hattımın tevafukunu tashih ve Ali Efendiye ait bir mektup yazdım. Tam imza edeceğim esnada, İslâmköyünden bu vazifeye mânen memur bir adam geldi; Ali Efendiye gönderdim. Ve şu ümidin fevkinde âni olarak gelen vasıta-i irsal, eserin kudsiyetine sarîh ve bârîz bir delil olduğuna şüphe kalmadı.

Üstad-ı Azîzim,

Bazan Nurları düşünüp, hakikaten pek çok hakaik ve hikmetleri ihtiva ettiklerini görüyordum. Yalnız şu şehir-i rahmet ve mağfiretin ibâdâtından olan sıyâma ait bir mevzu açılmadığını görerek, Üstadıma bir arîza takdim etsem ve otuz günden ibaret olan Ramazân-ı Şerife ait Otuzuncu Mektup olmak üzere, bir niyazda bulunmak emelinde iken, bir sebebe binaen şu arzumdan feragat ettim.

İşte bu defa külliyyat-ı Nur'dan mebhûs-u anha risale, bu abd-i âcize hitaben, “Senin kalbindeki hafî bir arzu ve hissin, bizim levha-i mânevîmizde gayet büyük harflerle yazılıdır ki, işte is’âf edildi” tarzında bana ihsan buyuruldu. Fakir de ruhumun mühim bir ihtiyacını temin eden, binler hikmet ve müjdeli Ramazaniyeyi alarak, Kur’ân-ı Azîmüşşânı inzâl edene secdeler ve Nurlar dellâl-i âlişânına hadsiz teşekkürlerle, borçlu olduğum dua-yı fâzılânelerine müdâvim bulunduğumu arz eylerim, Efendim Hazretleri.

Sabri

Ey Üstad,

Yirmi Yedinci Söz, Müslümanları sa'y u gayretin ve bu ulvî dinin hizmetine teşvik ediyor. Bu risale sanki ufukta bir hedef, ehl-i iman için de bir rehber.

Evet, bu Söz, kalbler içinde bir iştîyak, iştîyak içinde bir nur olmuş. Otuz Üçüncü Mektup ise, otuz üç penceresiyle beraber, hakikat mayasıyla yoğrulmuş bir varlık. Bu kıymetli eser, ulviyet ve kudsiyet içinde, kuvve-i idrâkiyesiyle hissiz beşere hassasiyet; ve gaflet perdelerinden hakikati görmeyen nazarlara kuvvet; hakperest ehl-i imana ise, ulviyet bahş ediyor.

Hadsiz ihtiyaçlara düşen, zahire aldanarak maddiyata saplanan ve kendini lâkaytlık içinde ye'se düşüren zavallılar, bu mukaddes eserin kariî olsunlar, anlasınlar ki, nereye giderlerse, nereye bakarlarsa bir Hâlık-ı Âzamın, bir Rahîm-i Rahmân'ın dairesinden, hududundan, kanunundan ve idaresinden harice çıkamazlar. Her mevcudiyet, her vâkıa, her tahavvülât, her inâyet, her iltifat bir Kadîr-i Zülcelâlin yed-i zaptındadır.

Demek oluyor ki, en ufak bir zerrede, Sâniî ilân ettiği cihetle, koca bir kâinatın saltanatının küçük nümunesi mevcuttur, denilebilir.

Zekâi

• • •

Aziz ve büyük Üstadım,

İki üç günlük sa'yimin mahsulünden doğan ve inâyet-i Hakla istinsaha muvaffak olduğum On Yedinci Sözü tashih için takdim ediyorum.

Ey yüce Üstadım, On Yedinci Söz ki, mefhumu, nâmütenâhî yükselen hakikatlerdir. Yüzlerce teşekkür... Her söz beşeriyetin müptelâ olduğu mahfî emrâzı gösteriyor. Ve nurlarıyla teşhis ederek tedavi ediyor. Pekâlâ, pek rânâ anlıyorum ki, benim gibi yaralı, mânen zarardide olmuş bir genç için, muhtaç bulunduğum teselliyetkâr şeyler, hep Risale-i Nur'dandır. Kalbime tesellî nurlarını serpen Hâlık-ı Âzama binlerce şükür...

Zekâi

• • •

Sözler, yani Risale-i Ahmediye berâhinini yazarken, çok defalar kalemimi elimden bırakıp, o Asr-ı Saâdetin anlarının tahassürüyle, hicranıyla yandım. Bu hicrandan kalbim ağlamış, gönlüm coşmuş, ruhum vücudumdan ayrılarak uzaklara gitmiş. Bana tesellî tuhfeleri getirmiş.

Öyle ya, aziz Üstad, Asr-ı Saâdetde değilsek, müştakıyız. Bu bize kâfi. Hazret-i Muhammed'in (a.s.m.) bize bıraktığı muazzam bir mu'cizesi bugün elimizde değil mi? O kitap, bize, muhtaç ve müştak bulunduğumuz saadeti vaad etmiyor mu? Ona hâlisane sarıldığımız zaman muhtaç bulunduğumuz zevk-i mânevîyi bize vermiyor mu?

Evet, aziz Üstadım, bugün elimizde tuttuğumuz, gözümüzle gördüğümüz hakikî insanlara rehber olan o muazzam kitap, o büyük mu'cize ki, ben maddiyat içinde, dünya cereyanında boğulmak üzere iken, beni onun ulvî sesleri ne güzel tesellî etmiş ve bana sarsılmaz bir istinadgâh olmuştur. Hakka nâmütenâhi şükürler olsun.

Muhterem Üstad, bana öyle geliyor ki, manevî saâdete küşâde bulunan ruhum, kıymettar risaleleri okudukça, yazdıkça git gide bir zevk-i manevî, bir saâdet-i ebedî hazırlıklarıyla coşacak. Coşkunluklarımın hayli devam ettiği oluyor.

Üstadım, işte o zaman dünya, nazarımda bir hiçten ibaret kalıyor, ebediyete, sonsuza, saâdet âlemlerine atılmak istiyorum. İşte o dakikalar bu dünyayı bana verseler, bu tatlı hülyalarımın bir nebzesini bile vermek istemem. Def olsun gençlik rüyâlarının kâbuslu fırtınaları!

Üstadım, duanıza muhtacım.

Zekâi

• • •

Fazilet-meâb Üstadım,

Nur sabahı olan Risale-i Nur'dan Birinci, İkinci, Üçüncü, Beşinci, Altıncı, Yedinci, Sekizinci Sözleri istinsah ederek berâ-yı tashih, taraf-ı âlîlerine takdim ediyorum. Mezkûr Sözler ki, kısa oldukları halde mefhumları büyük; büyük hisler ve ulvî fikir bahşediyor. O Sözler ki, herbiri ayrı ayrı mecralardan cereyan ederek büyük bir deryaya dökülen berrak ve saf ırmaklar gibi çağlıyorlar. İşte bendeniz, bu çağlayan ırmakların lâtif ve ulvî seslerinden hayli derece istifade ediyor ve sonlarında, beşeriyetin başta âcizlerinin iptilâ olduğu emrâza şifa verici eczalar istihsal ediyorum. Kendisini acı, yoksulluk içerisinde bun alıyor zanneden ve muhayyilesi inkişaf edememiş kimseleri ikaz etmek emelini taşıdığımı emin olunuz.

Aziz Üstadım, anlıyorum ki, kaybolmuş ümitlerimin, hayatımın semâsında sönen yıldızlarımın ufûlüne teessüf edip, bir fecr-i sabah ararken, bir nur sîma, bir nur sabah karşımda parladılar. Allah sizden razı olsun ki, kıymetli eserleriniz sayesinde hayatın kıymet ve ehemmiyetini anladım. Busuretle kalbime bir istinadgâh-ı manevî buldum diye müstağrak-ı sürur oluyorum. Hemen, Rabbim, Üstadımızı iki cihanda aziz ve gayelerine vâsıl eylesin. Âmin.

Zekâi

• • •

Ey Aziz Üstad,

Vâkıa, emr-i âlîleri *Sözler*'in yazılması hususunda acele edilmemesi idi. Fakat hiç mümkün mü ki, karşımda billûrî sular akıtan ulu pınarın suyundan kana kana içmek için acele etmeyeyim? Malûm-u âlîleri, bendeniz bu hususta vazifelerde çok geç kaldım. Bu cihetleri vuzuh ile görüp idrâk ederken, mümkün mü ki, o ulu pınarın billûrî sularıyla elimi yüzümü yıkamayayım, kalbimi parlatmak için isticâl göstermeyeyim? Cenâb-ı Hakkın azîm bir lütfu ki, temin-i maişetim için çalıştığım zamanlar arasında kıymettar risaleleri yazmak için vakit bulabiliyorum. Bu fırsatları kaçırmak istemediğimiçindir ki, acele ediyorum. İsticâlimin en büyük sebebi, muhtaçbulduğum tesellîkâr nurları, o risalelerde buluyorum. Nasıl ki, içerisinde tevakkuf imkânı olmayan tünellerden haris kumpanyalar fazla seyr ü sefer etmekle iftihar ederler. Talebeniz de, kezâ, o cihan-kıymet risaleleri ne kadar fazla okur yazarsam, o kadar istifade-bahş ve müftehir olacağım.

On Altıncı Mektubu serâpâ okudum. Her türlü mezâhim ve meşakkate karşı gösterdiğiniz sabır ve tevekküle meftun oldum. O *Sözler*'i okudukça, bütün mevcudiyetim bir ıssızlık içinde parlayacak zannettim. Tehâcüm-ü ıztırap için hep güler yüzlü, güzel yüzlü sabırlar temenni ettim.

Yirmi Üçüncü Söz, derinden gelen bir sayha gibi insaniyete bağırان ve insanlara insanlıklarını ihtar eden ve en âli makamlara sahip olmak yollarını gösteren ve kârilerini tekâmüle sevk eden ve meşru aşklar doğuran ölmez bir tesellî hatırasıdır. Sözü uzatmaya başladım. Yirmi Üçüncü Sözü lââyıkıyla takdirden âcizim. Çünkü o, bir tesellî ve sâadet mâyesidir.

Ahmed Zekâi

• • •

Sevgili ve muhterem Üstadım efendim,

Bizi maddî ve mânevî tenvir eden, yükselten ve erişilmez feyizlere müstağrak kılan risalelerinize mâlikiyetimden ve lââyık olmadığım halde, bu şerefe nâiliyetimden dolayı, Cenâb-ı Hakka bînihâye teşekkür etmekte, gerek bu şerefe nâil olmaklığımıza vesile olduğunuzdan ve gerekse âtiyen bu hususta üzerimize terettüp eden vazife-i Kur'âniyede muvaffakiyet kazanacağımızı tebşir etmekte olduğunuzdan dolayı, duyduğum pek büyük bir sürurla müftehirim. Üstadım, hakkınızda, hatırıma gelmeyen nimetlerin en güzeliyle dünyevî ve uhrevî mes'ut olmanızı her vakit için dua etmekteyim.

Muhterem Üstadım, sizi özlemiştim. Aradaki hâinlerin her hususta engel olmaları, şüphesiz çok müteessir ediyor. Bugünkü hal yüreklerimizi sızlatıyor,fakat elimizden birşey gelmiyor. Nur deryasının feyizli risaleleri kimin eline geçerse, o zâtı kendine ciddî olarak raptettiği gibi, müştaklar ve ehil olanlar arasında dolaşüyor.

الْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي¹

Hüsrev

1. Elhamdü lillâh. Bu Rabbimin bir ihsanıdır.

Hüsrev'in Sözler'i yazmaya başladığı zaman yazdığı mektubun fıkrasıdır.

Muhterem Efendim Hazretleri,

Bu sefer okumaklığımız için irsal buyurduğunuz iki kitaptan birisini Bekir Ağadan aldım. Kitabın birkaç sahifesini okudum. Ve kitabın bir nüshası kendimde kalmak üzere istinsah etmeye başladım. Kitap münderecâtında arada sırada dimağımı alâkadar eden mesâilden bahsettiğini ve küçük mektupların pek büyük hakikatleri kucakladığını gördüm ve çok müstefid oldum.

Altıncı Mektuba kadar yazılar *Sözler'i* bir taraftan yazıyor, diğer taraftan da yazının geçce yazılışından sıkılarak okumaya başlıyordum. Pek çok sürur beni kaplıyordu. Altıncı Mektuba gelince, şu gurbetteki firkatinizin en hazin kısmını tayyettiğinizi ve bir kısmının da hikâye edildiğini okudum. Okudukça sizinle beraber kalbim hazin hazin ağlamaktan kendimi alamamakta idim. Hattâ yanımda bulunan valideme dahi okudum. Okurken validem ağlıyor, gözlerinden yaşlar dökülüyordu. Ben de ağlamamak için nefsime cebrediyordum. Diğer taraftan da, acabatayyedilen kısmından da biraz yazılsa idi...

Hüsrev

• • •

Ey Üstad-ı Muazzam,

Atabey'e gelen Ramazan meyvesi olan ve Ramazan-ı Şerifin hikmetlerini bildiren Söz, bizi ikaz ve bilmediğimiz hikmetleri tasrih ediyor. Okuduğum her Söz, neşr ettiğiniz o ulvî hakikatler için âciz lisanım tavsif ve takdirden âciz kalıyor. Ve görüyor ve anlıyorum ve öyle iman ediyorum ki, bir zaman gelecek, bu Risalâtü'l-Envar ve Mektubâtü'n-Nur, için için ateşlenen, feveran eden bir dağ gibi hararetle nur-feşan bir menba kuvvetine tesahub edecek. Ve belki de etmiştir. Bir düğmesine basmakla her tarafı ziyaya müstağrak eden bir elektrik dinamosu gibi kendinden çok uzak mesafeleri ikaz ve irşad nuruyla ihâta edecektir.

Nurun eski talebesi merhum Lütü'nin arkadaşı

Zeki

• • •

Muhterem Efendim, sevgili Üstadım,

Yirmi Dokuzuncu Mektubun bir kısmını nasıl bulduğum ferman buyuruluyor. Buhususta ne yazabilirim, ne gibi bir fikir dermeyen edebilirim? Risalelerin her birisinin nurları bir, fakat mevzuları ayrı, güzellikleri ayrı, lâtiflikleri ayrı, zevkleri ayrıdır. Bu risalenin nuru diğer risaleler gibi her tarafı parlak, her köşesi güzeldir. Bilhassa, ruhlarımızı sızlatan, kalblerimizi ağlatan bu hal-i müessife dolayısıyla, sevgili Üstadımdan bir şifâ-yı âcil bekliyordum. Bu şifayı, Yedinci, Sekizinci, Dokuzuncu Nükteler beklediğim devâyı vermiş ise de, binler maslahat ve faideleri içinde yalnız bir maslahat için bile olmadığı halde tebdil edilen şeâir-i İslâmiyeden bazıları, bizi çok meyus ve müteessir ediyor.

Fakat, sevgili Üstadım, zaman takarrüb etmiş olmalı ki, bir taraftan mülhidlerin tecavüzleri ziyadeleştikçe, diğer taraftan muhterem Üstadımızın, Kur'ân'ın feyziyle nâil olduğu hakikat deryasından kükreyip gelen gizli hakâiki izhar etmesi bizim sevincimizi artırmaktadır. Madem çiçekleri görmek için baharı beklemek zarureti vardır; biz de ona şiddetle ve sabırsızlıkla intizar etmekteyiz.

Hüsrev

• • •

Sevgili, muhterem Üstadım, kıymettar Üstadım,

Bekir Ağayla gönderdiğiniz mektuptan duyduğum süruru tarif etmek, benim gibi âciz bir talebenin ne lisanı ve ne de kaleminin haddi değildir. Sevincimden mektubunuzu takbil ediyor, ruhum sizinle yaşadığı halde, cismen uzak bulunduğumuzdan ağlıyordum. Zaman oluyor ki, gözlerimden dökülen yaşları yazı yazmak veyahut risaleleri okumakla teskin edebiliyorum. Zaman oluyor, kalbim mütemadiyen ağlıyor, ah sevgili Üstadım. Sizden pek büyük istirhamım budur ki, beni affediniz. İki-üç seneden beri dünyayı sevmez olduğum halde kurtulamadığımdan çok müteessirim. Issız sahralar, susuz çöller, ruhumun birer meskeni oluyor. Hayalen oralarda dolaşıyorum. Güya birşey arıyorum.

Evet, birşey arıyorum. Heyhât, aradığım hem çok yakın, hem çok uzak görünüyor. Bilmiyorum, daha nekadar zaman bu hal içerisinde çırpınacağım. Evet, yine pek çok müteşekkirim. Nasıl teşekkürüm hadsiz olmasın? Henüz bir sene oldu; iki gece birbiri üstüne gördüğüm iki rüya-yı sadıkada, temelleri atılmakta olan büyük bir gülyağı fabrikasının kâtipliğinetayin edilmiş ve işe mübaşeret etmiştim. Bu rüya tarihinden iki ay sonra risaleleri yazmaya başladım. Ve bilhassa Yirmi Sekizinci Mektubun Yedinci ve Sekizinci Meselelerinde, hizmetimizin makbuliyeti ve rıza-i İlâhî dahilinde olduğu pek açık bir lisanla yazılması, âciz talebenizi de dilşâd etmiş bulunuyor. Sevgili Üstadım, Allah sizden ebeden razı olsun.

Hüsrev

• • •

Ey Aziz Üstad,

Bu defa yazmaya muvaffak olduğum üç mevkıftan mürekkep Otuz İkinci Sözü berâ-yı tashih takdim ediyorum. İşbu kitabın, nazar-ı âcizîde giranbahâ bir hazine olduğunu yazmaya, bilmem, lüzum var mı? Dünyanın ölçülmek imkânı olmadığını söyleyen zât ve fikr-i beşerin nâmahdut bir arazi olduğunu iddia eden adam ne doğru söylemişler! Bu noktada fikrim, gittikçe inkişaf eden efkârımın ve dar muhayyilemin genişlemesinden mütevellit bir fikirdir. Dünyanın ölçülmez bir boşluk olduğunu ve fikr-i beşerin nâmahdut olduğunu izah maksadına müstenit değildir. Demek ki, her risaleden ruhum ayrı ayrı gıdasını alıyor. Otuz İkinci Sözü'nün kalbime ve ruhuma bahşettiği safâ-yı sermedî ve câvidânî değil mi ki, bu uzun mektubumla mesruriyetimi izhar için sizi tâciz etmeme bâdi oluyor. Hülâsa, tatlı bir sermestî içinde hayatımdan memnunum. İnşaallah, duanız himmetiyle, böyle meşru bir sermestî içinde hayat-ı ebediyeye vâsıl olacağım inşaallah.

Ahmed Zekâi

• • •

Çok muhterem, sevgili Üstadım,

Yirmi Dokuzuncu Mektubun Üçüncü Kısımını okuduk. Mektup münderecatı hepimizi şevke getirmiş, sevinçle her tarafımızı doldurmuştu. Kur'ân-ı Hakîmin bazı âyâtından çıkan kıvılcımlarıyla, bir taraftan akli gözlerine inmiş olan maddiyunlar ve emsâli tabakasına karşı, Mektûbatü'n-Nur ve Risalâtü'n-Nurla meydan okuyarak onların kafalarına hakikat tokmaklarını vurmakta ve diğer taraftan onların kalblerini pek parlak feyizleriyle doldurmaktadır.

On sekiz bin değil, sevgili Üstadımın buyurdukları gibi, yirmi sekiz bin âleme bakan o büyük Furkan-ı İlâhînin, bugünkü asırdan başka gelecek asırlara da bakan vecihlerinin bazı mühim noktalarına işaret edilmesi ve lâfzullah üzerinde vâki tevafukatın göze çarpacak ve nazarı celb edecek şekle ifrağ edilmesi ve bazı kelimelerde görünen mânidar tevafukatın güzellikleriyle meydana çıkarılması hakkında vâki Üstadımın fikirlerine, haddim olmayarak, yine Üstadımdan aldığım kuvvet ve cesaretle iştirak ediyorum. Ve böyle bir Kur'ân-ı Kerîmin yazılması hakkında vâki olacak her fedakârlığa hazır olduğumu, utanarak, baştan ayağa kadar beni istilâ eden bu sürurun verdiği hâlet-i ruhiye üzerine arz ediyor ve ayrıca diyorum ki: Sevgili Üstadıma istenilen şekilde kendi elimle yazılmış bir Kur'ân-ı Kerîmi yazıp takdim etmeyi çok arzu ediyorum. Fakat meselenin müstâceliyetini düşünemiyordum. Ve bir de diğer kardeşlerimin bu şereften mahrumiyetidir ki, bu fikrimin ve bu arzumun kabulünde ısrar edemiyorum.

Evet, sevgili Üstadım, inşaallah zaman takarrüb etmiştir. İnşaallah, mev'ûd vakte biz de erişmiş bulunuyoruz. Artık sebep, Selef-i Sâlihînin Kur'ân'a hâşiye olarak birşey ilâve edilmemesi hakkındaki kararlarının zamanlarına ait bulunması ve ulemâ-i müteahhirînin müsaadeleri de Arapçanın tahsili cihetine gidilmediğinden ileri geldiği kanaatini taşıyarak, Arapçanın okumak ve yazmak istenilmediği bir zamanda bulunuyoruz. Binaenaleyh, Kur'ân hakkında sevgili Üstadımın düşündüklerine pek büyük bir ihtiyaç olmakla beraber, bu güzel ve pek büyük bir emr-i hayra kapı açan bu işin hemen ikmal edilmesi için herşeye tercih edilmesi rica ve istirhamındayım. (Saatçi Lütî Efendi kardeşim de bu kanaattedir.)

Sevgili Üstadım,

Allah sizden hem ebediyen razı olsun, hem de her bir hayırlı işinizde

muvaffak etsin, duasıyla Cenâb-ı Hakka müteşekkir olduğum halde size olan minnettarlığımı arz eder ve dâmenlerinizi öperim, muhterem efendim hazretleri.

Hüsrev

• • •

Ey Üstad,

Kur'ân'ın bir mâkesi olan yazdığın risaleler, senin ne büyük üstad olduğunu kabul ve teslime kâfidir. Sen ki, ey aziz Üstad, İslâmiyet üzerine çöken zulmet ve gaflet perdelerini risalelerinle yırttın. O mülevves perdeler altındaki en nurlu hakikatleri meydana çıkardın. Senin sarsılmaz azmin, kahraman metanetin, ârâmsız sa'yin semeresiz kalmadı. Anadolu'nun ortasına öyle bir âb-ı hayat çeşmesi açtın ki,^{HAŞİYE-1} bu çeşmenin muslukları yazdığınız Risalelerin, neşrettiğiniz eserlerin hakâikidir. Menba' ve mâdeni, bâkî olan Kur'ân-ı Hakîm'in bahridir. Birgün olup bu dâr-ı imtihandan saadet âlemlerine göçtüğün zaman, kıymetdar eserlerin seni nâmınla beraber yaşatacaktır. Ne mutlu, senin açtığın çeşmenin kıymetini takdirle ona muhafız ve müdâfi olan ve icabında eserlerinin ahkâmını ilân ve telkin uğrunda bin canla hayatını fedâyâ müheyyâ olan, candan sevdiğin talebelerin var. Uhrevîler diyarında olduğunuz zamanlarda dahi sizin ruhunuzu muazzeb edecek hareketlerde bulunmayacaklarına emin olunuz. Birçok esrar-ı Kur'âniyenin anahtarlarını şimdiden talebenize tevdi ettiğinize, onlar canla başla size minnettar ve müteşekkirdirler. Bugün saçmakta olduğunuz feyizli nurlar, beşeriyetin hakikî insan olanlarını pâyansız sürurlara istiğrak ederek, mükellef oldukları vezâifi bildiriyor. Hizmetiniz inkâr edilmez ve senin fedakârlığın azîmdir, azîmdir.

Haşiye-1 Bu hizmet-i kudsiyedeki sevap ve şerefte benim gibi biçarenin hissesi, tasavvur ettiğiniz miktardan binde bir düşse yine şükrederim. Ehl-i hüner, elmas kalemleriyle imdadıma yetişen sizin gibi Kur'ân'ın hâlis şakirtleridir.

Aziz Üstad, hizmetin göklerde gezsün^{HAŞİYE-1} ve siz destanlarda geziniz. Fedakâr Üstad, diyanetten medet almayan, ehl-i gafletin gafletini ziyadeleştiren edebiyat denilen müthiş sarhoşluk, ancak ve ancak sizin âsâr ve telkinleriniz sayesinde mündefi' oluyor. Dinsiz milletler pâyidâr olamayacağı ve hattâ insaniyeti bile öğrenemeden dünyadan gelip geçeceklerini pek mâkul ve mantıkî delillerle ispat ettin. Eserlerin, ruhun gibi ulvî ve ihâtalı.

Haşiye-1 Bu kardeşimin bu hissine iştirak etmiyorum. Rıza-yı İlâhî kâfidir. Eğer o yâr ise, herşey yârdır. Eğer o yâr değilse, bütün dünya alkışlasa beş para değmez. İnsanların takdiri, istihsanı, eğer böyle işte, böyle amel-i uhrevîde illet ise, o ameli iptal eder. Eğer müreccih ise, o ameldeki ihlâsı kırar. Eğer müsevvik ise saffetini izale eder. Eğer sırf alâmet-i makbuliyet olarak, istemeyerek, Cenâb-ı Hak ihsan etse, o amelin ve ilmin insanlarda hüsn-ü tesîri namına kabul etmek güzeldir ki,

وَأَجْعَلْ لِي لِسَانَ صِدْقٍ فِي الْآخِرِينَ

[“Bana, arkamdan hayırla yâd edilmeyi nasip et.” Şuarâ Sûresi, 26:84] buna işaretir.

Said

Sevgili Üstadım,

Müsterih olmalısınız ki, sizin sa'yiniz beyhûde değildir. Lâyemût risalelerin ilelebed kıymetli ellerde gezecek. Bugünkü dinsizlere haddini bildirecek. Vebelki iman dahi bahş edecek. Zaten sizin talebiniz bu değil mi? Emeliniz,

gayeniz, iman dairesinde ikaz ve irşad hedeflerine yetişmek değil mi? Felsefe mezbelelerinde nâlân, sürünen edepsizler, elbette hakikî edebi ve edebiyatı sizin eserlerinizde bulacaklarına asla şüphe yoktur ki, böyle olacak.

Siz de, artık muhterem Üstad, muhtaç olan koca bir millete târif ve mikyas kabul etmez bir hizmeti ifa etmiş bulunuyorsunuz. Bu millet, bu toprak, bu vatan hiçbir zaman size olan borçlarını ödeyemezler. Dilerim ki, bu azîm, kudsî hizmetinizin mükâfatını Cenâb-ı Hak size pek lââyık bir tarzda ihsan etsin. Dünya ve âhirette sizden ve bizim gibi âciz ve kusurlu hizmetçilerinden razı olsun. Âmin.

Lütfî'nin arkadaşı

• • •

Sevgili Üstadım,

Yorucu bir kuvvetle gece ve gündüz beni düşündüren ve fakat hiç de kıymetiolmayan vaziyetten kurtaran mektubunuzu aldığım vakitten beri, sürur içinde, Cenâb-ı Hakka bînihâye teşekkürlerimi takdim ediyor ve beş vakitte, eltaf-ı İlâhiyeye mazhariyetinizi dua ediyorum. Bilhassa sevincimi artıran keyfiyet, Cenâb-ı Hakkın sırf hizmet-i Kur'ân'da istihdam etmesinin iş'ar buyurulmasıdır.

Muhterem Üstadım, vaziyetimden çok çok memnunum. Artık emr-i âlileri mucibince hiçbirşey düşünmüyorum. Düşündüğüm birşey varsa, o da Risale-i Nur'dan *Sözler*'i ikmal etmek, bunlardan istinsah ederek arkadaşlarımızın çoğalmasını temin etmek için lâıykıyla çalışmaktır. Bunun için, kendimde gördüğüm âriyet ve emanet bir varlığa değil, belki Cenâb-ı Hakkın kudret ve lütuflarına istinad ediyorum.

Muhterem Üstadım, yazdığım Otuz İkinci ve Yirmi Yedinci Sözleri takdim ediyorum. Yirmi Yedinci Mektupta arkadaşlarımızın ihtisâsatlarını okurken, bilseniz, ne kadar sürur duyuyorum. Yekdiğerine, ayrılmamak için kıymetsiz maddî iplerle değil, kıymetli ve manevî iplerle bağlanmış bir aile ve bir cemaat efradının hissedeceği sevinçle mütelezziz oluyorum. Şüphesiz, zât-ı Üstadâneleri başımızda olmakla beraber, büyük olanlarımız ağabey ve beraber olanlarımız da kardeşlerimiz olmuşlardır. Veyahut ben bu cemaatin içerisine dahil olduğumdan, fevkalhad bahtiyarım. Kur'ân-ı Mübînin nurlarının ahz ve neşri hususunda, sevgili Üstadımız, şahsiyetiniz vasıta kılınmasından dolayıdır ki, sizi bize veren Cenâb-ı Hakka minnettarlığımızı tahdid edemeyiz.

Hüsrev

• • •

Eyyühe'l-Üstadü'l-Muhterem,

Bil'istinsah takdim-i huzur-u fâzılâneleri kılınan Yirmi Sekizinci Mektubun Yedinci Meselesi tam zamanında izhar-ı endam etmiştir. Şu mübarek eser Risâlâtü'n-Nur ve Mektubâtü'n-Nur'un bir nevi tarihçeleri olduğu gibi, diğer cihetten de âsâr-ı pür-envârın senedât ve berâhin-i kat'iyeleri hükmünde görülmekle beraber, üç seneden beri dimağında mahsus ve mahfuz birçok ihtisasatı da, bu kere zahire çıkarmıştır. İşte Kur'ân-ı Azîmüşşânın derece-i kudsiyet ve ulviyet ve nuraniyeti böyle elmas ve mücevherat-ı mâneviyeyi câmi bulunduğu, bu mesele ve emsâli mesâilden anlaşılmıştır.

Evet, şu hakikati de itiraf etmek lâzım ki, bir mücevherat hazinesi ne kadar zengin ve ne kadar yüksek bir servete mâlik olursa olsun, bâyii, dellâlî, usûl-i bey'u şirâya âşinâ olmazsa, zilyed bulunduğu kıymettar hazinenin müştemil ve muhtevî bulunduğu emtiayı, lâyıkiyla âleme ilân ve enzâr-ı âmmeye vaz edemez. Binaenaleyh, şu devr-i müşevveşte, hakaik-i Kur'âniyenin hakkıyla bey'u şirâsını yapan dellâl-ı Kur'ân'ın değil altı senedir, belki kırk seneden beri ehl-i İslâm'a hitâben,

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا هَلْ أَدُلَّكُمْ عَلَىٰ تِجَارَةٍ تُنْجِيكُمْ
مِنْ عَذَابِ أَلِيمٍ¹

fermân-ı Rabbanîsiyle nidâ etmeleri, bilumum envâr-ı imaniyeye muhtaç ümmet-i Muhammed'i medyûn-u şükran eylemiş ve eylemektedir.

Sabri

1. "Ey iman edenler! Pek acı bir azaptan kurtaracak kârlı bir ticareti size göstereyim mi?" Saf Sûresi, 61:10.

Eyyühe'l-Üstadü'l-Muhterem,

Bu kere Yirmi Yedinci Mektubun İkinci Zeylini, Yirmi Sekizinci Mektubun Beşinci, Altıncı Meselelerini bil'istinsah asıl maa-suret takdim ediyorum. Bendeleri Yirmi Yedinci Mektubun telif ve tesis ve tertibinde çok mühim bir isabet hissediyorum ki, bu mektubun telifindeki gaye, kat'iyen mektup sahiplerini ilân ve teşhir olmadığı, belki muhtelifü'd-derecât zevi'l-efkâr ve elbâbın herbiri, Nurların ancak yüzde birer hâssalarını ve fevâidini görerek, dellâl-ı Kur'ân'ın bir dereceye kadar nidalarını taklide çalışmaları, ayrıca bir zevk ve letâfet ihsas ediyor.

Nur deryasını görmeyen bazı kimseler müştâkane soruyorlar ki: Mensup bulunduğunuz Nur eczahanesinde ne gibi muâlecât var ve asıl mevzuları nedir? Evvelce bu suale karşı Risaletü'n-Nur'u mümkün ise birer birer göstermeye, değilse aklım erdiği kadar söylemeye mecbur idim. Şimdi ise, Risaletü'n-Nur'un yüzde on nisbetinde mevzuunu mümkün mertebe ifadeye hazırım. Ve nîm bir fihristini andırır Yirmi Yedinci Mektubu veriyor ve bildiriyorum. Cüz'î-küllî maksadımı bildirebiliyorum. Nurların ekser aksamı vücuda geldikten sonra Yirmi Yedinci Mektup adeta işaret tabancası gibi endaht edildi. Ve hem de Nur deryasının askerleri beyinde bir nevi müsabaka vazifesini de gördü. Her müntesip meşher-i Nur'a az çok hünerini döktü.

Sabri

• • •

Eyyühel Üstad,

Îd-i saîd-i fitrînizi tebrik ve bilvesile dest ve dâmen-i kerimanelerini öperim.

Efendim, her an Nurlarla tegaddi eden ruh-u âcizânem, yine evvelki Cuma günü mugaddî bir nura muntazır iken, Yirmi Dokuzuncu Mektubun Üçüncü Kısmını ihsan ve irsal buyurulmakla fakir talebeniz müşerref ve müstefid ve minnettar kalmıştır. Bir saatlik misafir kalan bu eser-i kıymettar ve mânidarî hemen Abdullah götürdü. O rüya-misal gördüğüm eserin, bir haftadan beri dimağımdaki kıymettar nakışlarını ve mânidar meallerini, aczim dolayısıyla ifade edebilmeye iktidarım yok.

Şu kadar arz edebileceğim ki, bu burhânî, senedî, şuhudî, velhasıl kâffe-i esbab-ı sübutiyesi aslında münderiç ve müştemil bulunan kıymettar eser, umum Risale-i Nur ve Mektubâtü'n-Nur'un güneş-misâl i'câzları, âlemleri hayrette bırakan kerametleri, dost ve düşmanın itiraf ve takdirini kazanan âsâr-ı sâbıkâ-i nuraniyenin ne kadar güzellikleri ve meziyetleri varsa, sanki bu kısımda içtima etmiş. Ve yahut şöyle diyebileceğim ki, her ne zaman nurlardan bir risale görsem, bu gibi veyahut daha ziyade bir zevk-i hakikî ve sürur-u nâmütenâhi görüyorum. Şu halde bu acip mahsusat ve meşhudat, ancak Nurlara ait ve münhasır bir i'câz, kezâlik Nurlara mahsus bir kerametidir demek, ehl-i imanca kâmil bir kanaat mevcut bulunacağına eminim. Bilhassa tevafukatı, tefsiratı gösterilerek tahriri musammem ve menvî bulunan Kur'ân-ı Azîmüşşânı, umum ehl-i iman ve tevhid kemâl-i hâhişle ve nihayetsiz hürmetle karşılayacakları bedahette olduğu gibi, birçok kimselerin de, âhir ömürlerinde yeniden okumaya şevk ve gayret gösterecekleri, bir ihtimal-i kavîdir. Daha nice emsali nâmesbuk âsârın vücuda getirilmesini, bütün ruhumla diler ve Cenâb-ı Mün'im-i Hakikîden muvaffakiyetler temenni eylerim, efendim.

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي¹

Hâfız Sabri

1. Bâkî olan sadece Odur.

Üstad-ı Âlîşânım Efendim,

Şu iki geceden iğtinam edebildiğim vakitlerde, Yirmi Dokuzuncu Mektubun Birinci Kısmını istinsah ederek, kendi nüshamı Ali Efendiye ve aslını zât-ı Üstadânelerine iade ve takdim ediyorum. Şu bir aydan beri, ruhlarımız ateşe mâruz çimen gibi yanık, küskün, solgun bir vaziyette olup, hattâ ekser arkadaşlarla, bu mesele hakkında ne hatt-ı hareket takip edeceğimizi mektupla muhabere ve müşavereye başladık. Ve bu tarafta Üstad-ı Âzamımıza en yakın bendeleri olduğum için, şifahen veya tahriren bu babda mâruzatta bulunmak emelinde iken, bu dertlere birer iksir, ilâç ve cevab-ı şâfi olan Yirmi Yedinci Sözü, bir kat daha muvazzah ve oldukça şümüllü bir cevâb-ı âliyi bizlere ihsan eden ve kısacık cümlesi nâmütenâhi hakaik-i maânîyi câmi bulunan, “bahr-i muhît-i kebir” tâbirine mâsadak olan herbir cümle-i Kur’âniye şu kısımda, bilhassa Beşinci, Sekizinci ve Dokuzuncu Nüktelerde asrın kuru kafalı, müflis, felsefeci şeytanlarını gemlemiş, iskât etmiş, daha doğrusu bütün bütün ilzam ve ruhlarımızı da tenvir ve tesrir ve teselli etmiştir.

Üstad-ı Muazzezim,

Kur’ân-ı Azîmüşşânın, ne derecelerde zengin bir hazine-i rahmet-i İlâhiye bulunduğu vâreste-i arz olup, o hazine-i kudsiyenin muhtevi bulunduğu envâ-ı türlü elmas ve pırlantaları çıkartmak ve bilvesile bizim gibi muhtaç olanlara da verdirmek hususunda, Nurlar Külliyyatının ekserisinde tam bir muharriklik vazifesini deruhte eden Üstad-ı Sâni Hulûsi Beyefendimi, teşbih ve tabiri caizse, saatçılarda bulunan yıldızvâri sekiz-on ağızlı saat anahtarlarına benzetiyorum ki, o müteaddit ağızlı anahtar, âlemde mevcut her saati tahrik eder, işletir. Mümâileyh beyefendim de, aynen o halde olup, emsâli görülmemiş ve duyulmamış birçok mesâil-i mühimme-i hakikiyeyi Hazret-i Kur’ân ve dellâl-ı Kur’ân’dan istiyor.

Şu asırda hazine-i hassa-i mâneviyenin hazinedar-ı bînazîri de, o kıymettar sâiline en kıymettar ve ruha tam bir gıda-bahş mevadd-ı mâneviye-i Kur’âniyeyle i’zaz ve ikrâm ederken, o halkaya lâyük ve müstehak olmadığım halde, fakir de gıda-yı ruhânîmi ârâmsız alınca, o mevâidi ihsan edene de, getirene de, isteyene de hadsiz medyûn-u şükran kalıyorum. Bu defaki aldığım lütüfnâme-i ekremîlerinde, gücenmesini hazır farz ederek, “Mektupla muhabere

etmiyorum”buyuruluyor. Bu hususta kalb ve ruhuma “Ne dersiniz?” dedim. “Esağfirullah, sadhezâr esağfirullah! Biz ölmüşük, lehülhamd bize taze hayat bahşedildi. Gücenmeye hiçbir cihetle hakkımız yok. Vazifemiz olan duaya devam ve teşekkür borçluyuz” cevap-ı hakgûyânesini ruhumdan aldım.

Hâfız Sabri

• • •

Eyyühe'l-Üstadü'l-Muhterem,

Bu kere Yirmi Dokuzuncu Mektubun Dört ilâ Dokuzuncu Nüktelerini hâvi mübarek mektubunuzu, Yirmi Sekizinci Mektubun Yedinci Meselesinin sırr-ı azîm-i inâyet beyanındaki hâtimesi namını verdiğiniz ve mu'ciz-nümâ Ramazanın hikmetlerini beyan eden Yirmi Dokuzuncu Mektubun İkinci Kısımını ve münevver hâtem-i i'câzı kemâl-i şükranla aldım. İştîyakla, lezzetle, zevk-i mânevîyle defaatle okudum. Fakat iki haftaya yakındır ki cevap yazamadım. İşte bu mübarek Cuma günü, hem Nurlardan aldığım feyizleri, tesellileri, hem kalbî teessüratımı icmâlen arz maksadıyla, bu varak-pâreyi tahrîre lütf-u Hakla başladım.

Evvelen, Yirmi Dokuzuncu Mektubun altı nüktesiyle Kur'ân'ın hakikî tercümesi kabil olmadığını, imandan zerre kadar nasibi olana, Yirmi Beşinci Sözdeki burhanlara zeylen ispat ediyor. Ve şeaîr-i İslâmiyeyi gayet güzel bir üslûpla tarif ve mütalâa etmekle beraber, ulemâüs-sû ashabına çok mükemmel ve manevî tokat aşk ediyorsunuz. Ve nihayette, mektuptaki hakikatlerin Kur'ân'dan geldiğine akıllı takvim için, onun belâgat-ı i'câz ve icâzına imtisâlen,

لَا يَسْتَوِي أَصْحَابُ النَّارِ وَأَصْحَابُ الْجَنَّةِ أَصْحَابُ
الْجَنَّةِ هُمُ الْفَائِزُونَ¹

1. "Cehennem ehli ile Cennet ehli bir olmaz. Cennet ehli, muradına ermiş olanların tâ kendisidir." Haşır Sûresi, 59:20.

âyet-i kerimesini nazara vaz ediyorsunuz. Bu biçare duacınız, talebeniz ibraz ve irsal buyurduğunuz Nurların mütalâasında, müspet ve menfî iki tesir altında ne yapacağını ve ne edeceğini şaşırıyor. Çünkü, manevî vazifemizi ifa edemiyoruz. Çok az ve dar bir muhite neşredebiliyoruz. Bid'at ve dalâlet hergün artmakta, ahkâm-ı İslâmiyeye, sünnetlerden başlayarak ve Kur'ân hedef tutularak, çok insafsızca hücum edilmekte olan böyle bir zamanda ve tam bu yaralara münasip merhem olacak, bu nurlu ve şifalı eserlerin mahdud eşhas arasında ve yalnız bu zavallıların ümit ve imanlarını takviye edecek vaziyette kalması teessürü artırmakta ve dergâh-ı İlâhiyeye ilticadan başka çâre bırakmamaktadır.

Evet, kat'î kanaat hasıl olur; hattâ dikkatle bakılrsa görülüyor ki, bu saray-ı âlem inkırâza hatve-behatve yaklaşmakta. Her saat çatısından tuğla, duvarından

bir kerpiç,sıvasından bir parça kopmakta, hattâ lâmbasının ışığı azalmaktadır.Eksilmez, yıpranmaz, yıkılmaz, değişmez zannolunan bu kervansaray elbette eskiyecek, yıpranacak, yıkılacak ve değişecektir.

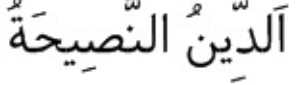
İşte, beşere, bilhassa Müslümanlara ârız olan ve alettevâli artmakta olan zaaflar, bu neticeyi tâcil ediyor, mütalâasındaım. Fakat, irşad buyurulduğu üzere, madem ki neticeyle değil, hizmetle mükellefiz. O halde, ümidimizi kesmeyerek, sabır ve sükûnla dua ve niyazla dergâh-ı İlâhiyeden yalvarmalıyız. “Muhîl ilim ve zevalsiz ve nihayetsiz kudret sahibi olan Hâlıkımız iyi yapar, iyilikler halk buyurur, inşaallah” demeliyiz.

Yirmi Sekizinci Mektubun Yedinci Meselesinin Hâtimesi, gaybî işârât hakkında, ihtimalen dahi olsa her türlü evhamı izale etmek maksadıyla yazılmıştır. Sıddîkınız, elhamdü lillâh, mübarek eserlerde delâlet ettikleri mânâlarda, işaret ettikleri hakaikte, bütün mevcudiyetle kabul ve tasdik ve kudsî maânîsini dercan etmekten başka bir his asla taşımamıştır. Nasıl ki, aziz Üstadımız bu Kur’ânî cevherleri kendisine göstermekle iktifa etmiyor ve muhtaçlara da “Bakınız, görünüz, istifade ediniz; siz de muhtaçlara, müştaklara, mütehayyirlere göstermeye vasıta olunuz” buyuruyorlar. Bu fakir talebeniz bu emre “Ale’r-re’s-i ve’l-ayn, sem’an ve tâaten” demiş. Ve alâ kadri’l-imkân ve mütevekkilen alallah, bu emel uğrunda hizmette bulunmayı minnettarane arzu etmekte bulunmuştur. Binaenaleyh gaybî tevafuk hakkındaki bu müdellel ve muknâ beyanat da yerindedir, fazla değildir. Bu da herhalde lâzımdır. Buna mutlak ihtiyaç vardır veya olacaktır. Gösterilen misalden de anlaşılıyor. Özene bezene yazılmış, senelerle emek sarfıyla cem edilmiş, toparlanmış, tefsir kavâidine siyak ve sibak-ı kelâm gözetilerek, muhtemelen bazı yerlerinde kesret-i istimâl sebebiyle, hâh nâhâh nazar-ı dikkate çarpan tevafuk ve müvazenete de an-kasdin ihtimam edilerek, emniyetle vücuda getirilmiş olan bir tefsirle, doğrudan doğruya hazâin-i mukaddese-i Kur’âniyeden, bu asır insanlarına, Müslümanlarına göre nebeân, feverân ve lemeân eden nurlu âsârdaki gaybî muvafakat, muvazenet kıyas edilebilir mi? Asla!

Hâtimedeki Ahmed Galip Beyin fıkrası hoştur. Bu fıkranın Hazret-i Kur’ân’a ve mahzen-i esrar-ı İlâhiyenin bir nevi nurlu reşahatı ve lemeâtı olan *Sözler*’e nisbeti, güzelliğini arttırmıştır. Allah bu gibi kardeşlerimizin adedini çok arttırsın. Ve cümlesini, bu meyanda bu fakir-i pür-taksîri de muvaffakun bilhayr buyursun. Âmin...

Yirmi Dokuzuncu Mektubun İkinci Kısım, Kur’ân’ın has dürbünüyle bakılmak suretiyle, Ramazanın hikmetlerinden dokuzu mükemmelen ve emsalsiz tarzda beyan buyurulmuştur. Allah sevgili Üstadımızdan razı olsun. Bu sene burada Ramazan-ı Şerife riayet, evvelki senelerden zahiren ziyade idi. Gönül

arzu ederdi, keşke bu âli eser, bu Ramazan'dan evvel elimize geçmiş olaydı! Seyyidü'r-Rusûl, Nuru'l-Vücut Efendimiz Hazretleri Sallâllahu Aleyhi ve

Sellem ¹ buyurdıkları mâlûm-u fâzılâneleridir. İşte bu sebeple, azlığından müteessir olduğum buradaki cemaatimize tam vaktinde okumak suretiyle, bu emr-i celîl-i Nebevîyi de, yerine getirmiş olurduk. Fakat bu şereften mahrumiyetimiz, maddî uzaklığından ileri gelmiştir. Çünkü Kur'ân'ın madem ki ilk nüzulü şehir-i Ramazan'da olmuştur. Bu asırda ve şu zamanda da, o mübarek âyetin hikmetleri hakkında eser yazılmasının bu ayda olması enseb ve alâdır. Cenâb-ı Hak emsâl-i kesiresiyle, hayırlısıyla cümlemizi müşerref buyursun. Âmin...

Hâtem-i i'câz, hizmet-i Kur'ân'daki kıymettar kardeşlerimi tanıttırdı. Ve şu güzel nurlu beyti hatırlattı:

Âyinedir bu âlem, herşey Hak ile kaim,
Mir'ât-ı Muhammed'den, Allah görünür dâim. ^{HAŞİYE-1}

1. "Din nasihatir (Yani, din nasihatten ibarettir)." Buhari, İman: 42; Müslim, İman: 95; Ebu Dâvud, Edeb: 59.

Haşîye-1 Lâtif bir tevafuktur ki, birinci Hulûsi ile ikinci Hulûsi ünvanını alan Sabri Efendi, buradaki birbirinden çok uzak oldukları halde, aynı fıkrayı mektuplarında bana karşı yazıyorlar.

Ve şu fıkrayı söylettirdi:

Âyinedir bu hâtem, herkes sıdk ile hâdim,
Mir'ât-ı Üstaddan, Kur'ân'dır görünen dâim.

Allahü Zülcelâl cümlesinden razı olsun. Bu mübarek mir'âtın boş köşesine, bu beyitle imzamın konulmasını tasvib-i ârifanelerine arz ederim.

Hulûsi

• • •

Binbaşı Âsım Beyin Risaletü'n-Nur Sözleri hakkında temsîl ettiği bir fıkradır.

Münezzehdir şuûnattan, hep ilhâm-ı İlâhîdir,
Okurken nur alır vicdan, sûtûr-u bî-tenâhîdir,

Riyâdan, kibirden, her meâsîden münezzehdir,
Kelâm-ı lâyezâlîden gelen bir nur-u müferrihtir.

Nasıl bir vecd içinde anladım bilsen, bu âsârı,
Bu, âyetler gibi nuranî ve lâhutî bu efkârı,

Meâsir mi? Eser mi? Müncelî, yoksa müessir mi?
İlâhî bir “sürâ”dan berk uran, hayret-fezâ sır mı?

Anılmaz, anlatılmaz, sırr-ı vahdetten haberlerdir.
Sen ey gafil beşer, bil nefsinî, gör ki, ne şeylerdir.

Bütün kevn vâlih ve hayran düşündükçe serencâmın
Kerîm hayretle, hürmetle anar nâmın, büyük nâmın.

Âsım

• • •

اَلسَّلَامُ عَلَیْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ بِعَدَدِ حُرُوفِ
رِسَالَةِ النُّورِ وَمَكْتُوباتِ النُّورِ اَلْفِ اَمَثَالِهَا¹

1. Risâletü'n-Nur'un ve Nur mektuplarının harfleri sayısınca ve onların bin katı daha fazlası kadar, Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

Eyyühe'l-Üstadü'l-Muhterem,

Geçen hafta Yirmi Sekizinci Mektubun Beşinci ve Altıncı Meseleleri isimlerini alan biri şükre, diğeri Harem-i Şerifsualine cevap olan iki eser-i âlû'l-âlînizi kemâl-i şevkle aldım, zevkle mütalâa ettim. Çok susamıştım. Şükre dair çok derin mânâlı, şeker gibi tatlı, şeker şerbetinizi besmeleyle içmeye başladım. Bu âciz talebenize nimetlerinin hadd ü pâyânı olmayan ol Hâlık-ı Kerîm, ol Mün'im-i Hakîm, ol Rezzâk-ı Rahîm Celle Celâlühü Hazretlerinin Nurlar namı altındaki in'am ve ihsanına karşı "Elhamdü lillâh, Allahu Ekber" dedim. Ve mânevî susuzluğumu, elim ermez, gücüm yetmez, nazarım erişmez, hülâsa acz-i tamm içinde, fakat rahmetinden ümit kesmediğim bir halde iken, ol Rahmânü'r-Rahîm Hazretlerinin muazzez Üstadım vasıtasıyla teskin ettiğine, yüz binler hamd ve şükür eyledim ve edeceğim. Mübarek Sözlerinizde öyle kudsî feyizler var ki, sanki talebenizin alâkayla mütalâa eden veya istimâ eyleyenleri elinden tutuyor. "Bak, bu, bu mânâyâ delâlet eder. Şu, şunun içindir. Bundaki maksat ve gaye ve hikmetler şunlardır. Gel, daha yukarı gidelim, daha ilerleyelim" diye, menbâdan menbaa, etekten tepeye, izden yola, hakikatten mârifete götürüyor, çıkarıyor, ziyaret ettiriyor, istifade ve istifaza ettiriyorsunuz. Bu defa, bu seyr ile şükür nehrinin menbâna şükür dağının tepesine, şükür çığırının şehrâhına, şükür-ü mutlaktaki hakikatle mârifete götürüyor. Ve mebd'e'de olduğu gibi, müntehâda "Der tarîk-ı acz-mendi, lâzım âmed çâr-çiz/Acz-i mutlak, fakr-ı mutlak, şevk-i mutlak, şükür-ü mutlak ey aziz" buyuruyorsunuz. Biz de "Fehimtü ve sadakte" diyerek mukabele ediyoruz. Dua ve salâvâtla bu kudsî seyahata nihayet veriyorsunuz.

İbraz buyurduğunuz pek âli şefkatten yüz bulan muhtaç ve âciz talebeniz, Üstadının nazarını başka tarafa çevirecek bir suale cür'et eylediği için, "Gel, haydi, Harem-i Şerife girelim. Oranın bugünkü halini ve esbabını biraz anlatayım" demek nev'inden olan Yirmi Sekizinci Mektubun Altıncı Meselesini de okudum. Çok istifade ettim. Allah sizden razı olsun.

Hulûsi

...

Hulûsi Beyin fıkrasıdır.

Bu defa lütuf ve inâyet buyurulan, Yirmi Sekizinci Mektubun Yedinci Meselesini hürmetle aldım. Tâzimle ve defaatle mütalâa ettim. Ayrıca bir defa yeni talebeniz Hâfız Ömer Efendiye ve bir defa pederim ve eski hocalarımdan İbrahim Efendi ve bir dostumuza ve bir defa da Fethi Beye okudum. İnşaallah, yine okur ve okuttururum. Bu mübarek mektubunuzla başta şu biçare olduğu halde, dinleyenlerin ahvâl-i ahire dolayısıyla kalblerinde hâsıl olan manevî yaraya çok mükemmel ve münasip bir merhem vurdunuz.

لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ ¹ nass-ı celîlini hatırlatarak, Allah'ın lûtfuna ve Habîb-i Ekremnin (a.s.m.) ruhâniyetine, Kur'ân-ı Azîmüşşânın ²

مِنْ أَوَّلِ النَّزُولِ إِلَى قِيَامِ السَّاعَةِ devam ettiğine şüphe kalmayan, i'câzına dehâlet ve hakikî sabırla bu acılara mukabele ederseniz, inşaallah yakın ve nurlu istikbale mazhar olursunuz, gibi hakikaten pek azîm bir müjde vermiş oldunuz. Bîcâregân-ı ümmete, izn-i İlâhîyle beyan buyurduğunuz i'câz-ı Kur'ân hürmetine, Allahü Zülcelâl muhterem Üstadımızdan ebeden razı olsun. Ve Hazret-i Kur'ân hesabına intizar buyurduğunuz ümitlerinizi, an-karîb mübeddel-i hakikat ve mü'minlere de selâmet-i iman tevfik buyursun. Âmin.

1. "Allah'ın rahmetinden ümidinizi kesmeyin." Zümer Sûresi, 39:53.

2. İlk nüzulü ânından kıyâmet gününe kadar.

Yirmi Sekizinci Mektubun Yedinci Meselesini almazdan evvel, mübarek *Sözler*'le alâkadar olmayan zevata, defaatle Üstadım altı-yedi seneden beri şöyle buyurmaktadır: "Kur'ân'ın sûrlarıyıkılmıştır. Bütün hücumlar Kur'ân'adır. İmanı kurtarmak zamanıdır..." İşte, yavaş yavaş bu beyanatın sıhhati, her gözü ve aklı olan mü'min tarafından tasdik edilecek hâdisat zuhur etmektedir, diyordum. Bu mektup, bu biçare talebenizin Üstadının emirlerini tebliğde sadık olduğunu ispat etmekle beraber, evvelce de arz ettiğim vecihle, mektupları almazdan evvel hatırıma gelen, hattâ lisanıma kadar geçen çok meseleler nev'inden olduğuna şüphem olmadığı için, bunu da i'câz-ı Kur'ân'dan addediyorum. Tefafukatta, bendenizdeki nüshada da ekseriyetle müvazenet vardır. Evet, hangi cihetten bakılsa inâyet-i İlâhiye ayan beyan görünür.

Muhterem Üstadım, rahmet-i İlâhiyeyle bir hakikati daha yakînen anladım. O da şudur ki: İlk şeref-i mülâki olduğum zamanda verdiğiniz ders, bütün risale ve

mektuplarda vücudunu hissettirmektedir. Fark yalnız o dersteki mücmel hakaikin diğer derslerle tafsil, tavzih ve izharından ibarettir. Demek ki, imanı ve Kur'ân'ı esas ittihaz etmekle, dâimî bir feyz menbaı, sermedî bir nur kaynağı, fenasız kudsî bir hazine, İlâhî bir kale kurulmuş oluyor.

Evet, madem ki kâinatın halkına sebep olan Nebiyy-i Efham (s.a.v.) efendimiz hazretleri, vazife-i risaletlerini mükemmelen ifa ettikten sonra, emr-i İlâhiyle vücuduna bâis oldukları âlem-i bekaya teşrif ettiler. Şu misafirhane kapanıncaya kadar gelip geçecek, dolup boşanacak, çürüyüp tazelenecek sükkânına, bilhassa cin ve inse en âli bir hediye, en mükemmel bir rehber, en mukaddes bir mürşid olarak, Kur'ân-ı Hakîmi bırakmışlardır. Nitekim müteakip asırların yetiştirdiği birçok zevât-ı âliye, bütün müşküllerini Kur'ân'la halletmişler, aradıklarını Kur'ân'da bulmuşlar.

İşte, bu bid'at ve zulümat asrında da, yine o Kur'ân-ı Hakîm ve Kerîm, lâyetemût i'câzını Sözler ve Mektuplarla izhar etmiş ve bu hakikaten azîm işte, rahmet-i İlâhiyeye, muazzez ve muhterem Üstadımız elyak ve elhak memur ve vasıta olmuştur. Bu hakikate, daha birinci derste, lûtf-u İlâhîyle iman ettim. Diğer nurlu dersler kuvvet-i imana vesile olmuş ve olmakta bulunmuştur.

الْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي

1. Elhamdü lillâh, bu Rabbimin bir ihsânıdır.

Aziz ve muhterem Üstadım,

“Bu dünya mü'mine zindandır” derler. İşte, neşrine, izharına, beyanına vasıta olduğunuz Nurlar, bize bu karanlık dünyamızı aydınlattı. Hilkattaki hakikati tâlim etti. Bâki, dâimî ve sermedî, saâdetli hayatı tedris etti. Şahsen bu Nurlar olmasaydı, halim ne olacaktı? Ya Nurlara erişmeseydim, ne yapacaktım? Ya bu Nurların neşrine *alâ kaderi't-tâketi ve'l-imkâni*, lûtf-u İlâhîyle çalıştırılmasaydım, bütün kazancım mâsiyet ve kara yüzle, perişan halle, nasıl dergâh-ı İlâhiyeye çıkacaktım? Elhamdü lillâh, sümme ve sümme elhamdü lillâh, niyet-i hâlise ve cüz-ü lâyetetezzâ kabilinden olan Kur'ânî hizmet sebebiyle, bu abd-i pür-taksîr de inşaallah duanızla rahmet-i İlâhiyeye nâil olur ümidindeyim.

Hulûsi

...

Sabri'nin bir fıkrasıdır.

بِسْمِهِ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ¹

Efendim, hiç şek ve şüphem kalmadı ki, nur nurdan seçilemediği gibi, Nur deryasının nurânî talebeleri de, nerede olursa olsun hepsi bir gayede, umumî bir zihniyette, yekdiğerlerine rekabetleri yok, daima birbirinin evsâf-ı mümtaze siyle müftehir ve mübâhî, samimiyet ve vefa hususunda, rüfekasını şahsına tercih eder, bir emelde bulunmaları yegâne emel ve gayeleri olan “tevhid”in bir alâmet-i mümtaze ve fârikası olan ittihad ve tesanüd-ü hakikîye ve meşruayı kalen ve fiilen ve hâlen göstermeleriyle sabittir ki, bu hal bir alâmet-i muvaffakiyettir.

Talebeniz

H. S.

1. Allah'ın adıyla. “Hiçbir şey yoktur ki Onu hamd ile tesbih etmesin (Onu şükranve minnetle anıp şânına lââyık ifadelerle anmasın ve noksan sıfatlardan tenzih etmesin).” İsrâ Sûresi, 17:44.

Aziz ve muhterem Üstadım Efendim,

Son neşrettiğiniz Söz, fakirde çok derin tesir ve intibalar bıraktı. Onun sâikının ne olduğunu anlayamadım. Zât-ı âlinizi o sözde çok hiddetli buldum. Gayet âteşîn bir kalem, bütün elemelerinizi dökmüştü. İhtivâ ettiği hakaike mest ve hayran olduğum halde, saatlerce okudum. Artık Sözlerinizin hiçbirini diğerine tercih edemiyorum. Zira, birine mühim derken, diğeri daha mühim ve bir diğeri ehemm olarak kendini gösteriyor. Binaenaleyh, envâr-ı Kur'âniyeyi gökteki yıldızlara benzetiyorum. Filhakika yıldızlar parlaklık itibarıyla birbirinden farklı ise de, hepsi yıldızdır. Ve aynı menbadan ahz-ı envâr etmede olduklarından, keyfiyetçe yekdiğerinden farkı yok gibidir. Sözleriniz aynen böyledir. Herbirini yüz defa okusam, yüz birinci defa hiç okumamış gibi büyük bir zevk-i mânevîyle okumam dahi yüksekliğine şahittir. Bu babda ne kadar yazsam Sözler hakkında hiçbir şey yazmış olamayacağımı düşünerek sözüme nihayet veriyorum.

Re'fet

• • •

Ey benim muhterem Üstadım,

Hadd-i bülûğumdan bu âna kadar, lâîn şeytanın zırhından mâmul bir sanduka derûnunda kilitlemiş olduğu akl-ı uhrevî ve imanımı tazyik altına almıştı. Duanız sayesinde ve bana karşı göstermiş olduğunuz hüsn-ü niyet ve nasihatlerin semeresi olarak, ancak yedi senede, Üstadımın dua yumruğuyla lâîn şeytanın zırh sandukası kırılarak, imanımı tekrar teslim ettin. Ve teslimaldığımı şununla ispat ederim ki, duaya kabul buyurduğunuz tarihte,yani, Ramazan-ı Şerifin üçüncü günü berâ-yı ziyaret nezdinizde idim. Müfarakatimden sonra, Cenâb-ı Hakkın gösterdiği ve sevgili Üstadıma arz eylediğim rüya ile, âcizâne tefsirimde, gündoğudan günindiye doğru olan çayı, yani, gündoğudaki duayı almamış olsaydım, önümde, elinde sepetle giden adam gibi gayyâ kuyusuna gidecektim. Ben de o kapının önünde durduğum halde, o müessir almış olduğum dua sayesinde, o korkunç kapıdan çağırılmayarak, avdetimde geniş bir caddeden halkın omuz omuza geçtiği ve bizim mestur bir mevkide seyreylediğimiz o meşakk ve mezahime iştirak ettirilmediğimiz, ancak Üstad-ı Muhteremimin, Cenâb-ı Hak nezdinde duasının kabulüdür. Ve Sözler'in mukavemetsûz tesirleridir.

Ben de, buna mukabil, Üstadımın hâdim olduğu çığırî tâkiple hizmet etmek emelinde isem de, yalnız ettiğim hizmet kâfi değildir. O da ancak âhiret menfaatimiz içindir. Yalnız Cenâb-ı Feyyaz-ı Mutlak Hazretlerinden beş vakitte dua ediyorum: “Ya Rabbi, ya Rabbi! Yirmi yedi seneden beri, şeytan aleyhi'l-lânenin zırhlı çelik sandukaya kilitlemiş olduğu imanımı, balyozuyla kırarak tahlis eden Üstad-ı Ekremime, yani Kur'ân-ı Hakîmin lemeâtı olan Risale-i Nur'un neşrine bir hizmet olarak, bana menamda göstermiş olduğun yevm-i mahşerde gayyâ kuyusu kapısının ağzından çevirmeye muvaffak olan müfessir-i Kur'ân'ı ve son musannif bulunan Saidü'n-Nursî Hazretlerinin yevm-i mahşerde sancaktarı kıl, ya Rabbi, ya Erhame'r-râhimîn. Ve'l-hamdü lillâhi Rabbi'l-Âlemîn” olan Cenâb-ı Mevlâdan evkat-ı hamsede vird-i zebânımdır. Ve siz Üstadımın kabul buyurmasını istirhamla el ve ayaklarınızdan öperim, Efendim Hazretleri.

Mehmed Mesud

Ahmed Hüsrev'in fıkrasıdır.

بِسْمِهِ سُبْحَانَهُ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبَحُ بِحَمْدِهِ¹
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ أَبَدًا دَائِمًا²

1. Allah'ın adıyla. "Hiçbir şey yoktur ki Onu hamd ile tesbih etmesin (Onu şükranve minnetle anıp şânına lâayık ifadelerle anmasın ve noksan sıfatlardan tenzih etmesin)." İsrâ Sûresi, 17:44.

2. Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi ebediyen, dâima üzerinize olsun.

Kıymettar Üstadım,

Tarih-i mektuptan iki gün evvel idi. Yirmi Yedinci Mektubun Üçüncü Zeylini yazmakla meşguldüm.

Hulûsive Re'fet Bey, Zekâi ve Sabri Efendi gibi kardeşlerimin, Risaletü'n-Nur ve Mektubatü'n-Nur'a karşı gösterdikleri âteşin muhabbetle, kalbî iştiyaklarını gösteren kalemleri, beni de heyecana düşürmüştü. Bu sırada Bekir Ağa, sizden gelen bir mektupla teşrif etti. Bekir Ağa, mutadının hilâfı olarak, pek gülşen yüzlü idi. Mektubu aynı sevinçle, ba'de't-takbil beraber açtık. Bir varak-pâre-i fâzılâneleriyle, Yirmi Dokuzuncu Mektubun Sekizinci Kısımının sekiz sahifeden ibaret olan Sekizinci Remzi, üç sekiz tevafukatıyla kendini gösterdi. Yirmi Yedinci Mektubun Üçüncü Zeylinden hâsıl olan sevinçli bir heyecan-ı kalbî ve Bekir Ağanın Üstadına ve Nurlara karşı kalbî iştiyakını gösteren sevimli yüzü ve dört aydan beri beklediğimiz tevafukatın gayesinin mebdeini gösteren Sekizinci Remizdeki, sevgili Üstadımızın manevî bir nurla parlayan ve gülümseyen, o yüksek, en harika, tatlı sözü, fakir talebenizde öyle bir hâlet-i azîme tevliid etmişti ki, işte o dakikam saâdet-i ebediyeye nail olanların geçirdiği anlardan bir dakika idi. Bu sürur içinde mektubunuzu ve Sekizinci Remzi okudum. Okurken herbir cümlemin nihayetinde, "Var ol, mes'ud ol, bahtiyar ol Üstadım!" nidaları, kalbime tercümanlık eden lisanımdan ihtiyarsız dökülüyordu. İlk defa Bekir Ağayla, bir defa Rüştü Efendi kardeşimle, bir defa da Re'fet Beykardeşimle okudum.

Evet, sevgili Üstadım, senelerden beri Kur'ân-ı Azîmü'l-Burhanın bahr-i ummanında medfun defineleri, Risaletü'n-Nur ve Mektubatü'n-Nur'la meydana çıkarmıştınız. İşte, azîm bir define daha lûtf-u İlâhîyle Yirmi Dokuzuncu Mektubun Sekizinci Kısımının Sekizinci Remzinde enparlak ve gözler kamaştıran nurlarıyla tezahür ediyor, kendinigösteriyor. Beşerin nazarını ister istemez kendine çeviriyor.

Bin üç yüz seneden beri, sahib-i insafı hayrette bırakan ve dünyanın her köşesinde ve beşerin her tabakasında, cin ve beşer lisanında, semâvatta melek ve ruhanîler lisanında en yüksek makam-ı mümtazı işgal eden o Furkan-ı İlâhînin esrâr-ı mühimmesinden ve i'câz-ı azîmesinden bir parçası daha, susmak bilmeyen mu'ciznümâ bir sadâ ve lâtif bir âvâz ve tükenmez bir feyizle karşımıza çıkıyor.

O kıymettar Kur'ân'ın bugün mükevvenatı yed-i kudretinde tutan ve azamet-i kibriyasıyla idare eden ve azamet-i celâli karşısında herşeyi kendine secde ettiren bir Zât-ı Vâcibü'l-Vücut'un kelâmı olduğunu, üzerindeki hadsiz damgalarıyla gösteren risalelerinizin kıymeti ne büyüktür! O risalelere nasıl kıymet verilir? Nasıl başkasıyla muvazene edilir? Nasıl bir başkasının tefevvuku tahattur edilir?

Beşerin zulmetli simasına nurlar saçan ve tevhid haricindeki her türlü akideleri zîr ü zeber eden ve şakirtlerine gülümseyerek tatlı bir yüzle bakan ve hoş ve pek şirin bir lisanla söyleyen, o risaleler ve o risalelerin sâhibi ve nâşiri olan Sevgili Üstadım, siz talebelerinizin kalblerinde risalelerinizle yaşıyorsunuz. Hem öyle bir surette yaşıyorsunuz ki, küçük bir işaretinize müheyyâ talebelerinizin ruhlarında ırmakların çağladıkları gibi, tevâli eden ve tükenmek bilmeyen İlâhî bir muhabbetle yaşıyorsunuz. Hayat-ı fâniyeye veda etseniz bile, büyük büyük cemaatlerin arasında hürmetle yâd edileceğinize^{HAŞİYE-1} ve nâmınızın dünya ve ukbâda ihtiramla taşınacağına ve risalelerinizin pek büyük hâhişle revaçta olacağına kaviyen ümitvârım.

Haşîye-1 Ben kardeşim Hüsrev'in bu makamdaki hissiyatına iştirak edemiyorum. İnsanların nazarında mevki kazanmak ve dillerinde yâd edilmek, hakikat-bîn olanlarca bir şeref değildir. Eğer rızâ-yı İlâhî varsa, o rızanın cilvesi olarak insanlarda teveccüh görünse, bir derece emare-i rıza olmak noktasında makbul olabilir. Yoksa arzu edilmemeli. Madem Hüsrev hakikat-bîndir, elbette benim şahsıma havale ettiği şerefi, risaleleri niyet ediyor. Zaten o şerefte umum talebeler hissedardırlar, tek birisine verilmez.

Evet, nasıl sözlerim haksız olsun ki, en tehlikeli anlarda bile, hakkı söylemekte susmayan ve pek âli ruhu taşıyan ve talebelerine her an tesellî nurlarını dağıtan, Kur'ân-ı Kerîmin bugünkü dellâl-ı muhteremi olan Üstadım, sizin din-i mübîn-i İslâma olan merbutiyetinize ve o büyük muhabbetinize ve o yüksek sa'yinize mükâfat olarak defter-i hasenâtınıza Cenâb-ı Vâcibü'l-Vücut Hazretleri lâ yüad ve lâ yuhsâ ecirleri yazmasını rahmet-i İlâhiyeden niyaz ederim.

Nasıl bugünkü beşeriyet size ve Risaletü'n-Nur'a medyun olmasın ki, semâmızda dolaşan güneşin saçtığı ve her an ufûlüyle bir başka âlemi gösteren nurları gibi değil, Kur'ân'ın arş-ı âzamından gelen nurlarla ölmez, tükenmez, sermedî bir nuru, risalelerinizde gösteriyorsunuz.

İşte, o risaleler ki, herbiri başlı başına menbaları ve mecraları ayrı ve fakat bir bahr-i muhît-i ummana dökülen nehirler gibidir. Sonsuz olan bu nehirlerin, hangisine varsanasıl doyuncaya kadar su içmez? El ve yüzlerini temizlemek

isteyenler,nasıl oluyor da, bu enhardan istifade etmez? Veyahut arazilerini iska için cetveller yaparak hangi tarafa götürülse, azîm cemaatler nasıl tefeyyüz etmez?

Bu enharda öyle azîm şifalar var ki, hastalar içse, her türlü devayı içinde bulurlar.Yaralılar içse, bin türlü yaralarına merhem bulurlar. İhtiyarlar içse,hayat-ı ebediyenin civanmerd gençlerinden olurlar. Tazeler içse, saadet-i dâreyni bir anda elde ederler.

Risaleleri okuyanlar, sevgili üstadım, sizin ne büyük ve âli bir kalbe mâlik bulunduğunuzu teslim için, bilmem tefekküre ihtiyaç var mı?

Bunca zamandan beri “Kur’ân-ı Azîmüşşânın dellâlıyım ve bu kudsî vazifemi hiçbirşeye değişmem” diye vâki olan ilânâtınıza bir kat daha kuvvet veren, bu kerreki neşir buyurduğunuz YirmiDokuzuncu Mektubun Sekizinci Kısımının sekiz sahifelik olan SekizinciRemzi ne güzel gösteriyor. Ve bu gösterilen hakikatlara meftun olmamak mümkün mü?

Ah, sevgili Üstadım, lisan ve kalemim müsait olsa, herbir risale için lâyık oldukları şekilde medhiyeler yapıp takdim etsem! Heyhat, herşeyde olduğu gibi, bu hususta da ben fakirim.

Evet, sevgili Üstadım, sevincimizi arttıran bir mesele daha var. O da Kenzü’l-Arşduasının feyzinden gelen bir nükte-i Kur’âniye nâmı altında neşredilen iki sayfalık huruf-u hecâiye-i Kur’âniyenin bu kısma ilâvesi ve bu kısmın da, yazmakta olduğumuz tevafuklu ve hâşiyeli Kur’ân-ı Kerîmin baş tarafına, umurun istifade ve istifazalarının kolaylıkla teminine binaen derc edilmesi hakkındaki tensib-i fâzılâneleridir. Bu tensip bizce de, pek çok musîb görülmekle, fakir talebenizin nazarını mâziden hale, halden de istikbale çeviriyor. Ve istikbaldeki parlayan nurları göstermekle, nihayetsiz sürurlara müstağrak kılıyorsunuz.

Ahmed Hüsrev

• • •

بِسْمِهِ سُبْحَانَهُ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبِحُ بِحَمْدِهِ¹
 أَلْسَلَامٌ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ²

1. Her türlü noksan sıfatlardan yüce olan Allah'ın adıyla. "Hiçbir şey yoktur ki Onu hamd ile tesbih etmesin (Onu şükran ve minnetle anıp şânına lâyık ifadelerle anmasın ve noksan sıfatlardan tenzih etmesin)." İsrâ Sûresi, 17:44.

2. Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

Muhterem ve çok kıymetli Üstadım Efendim,

Yirmi Dokuzuncu Mektubun Sekizinci Kısımının Remzini dikkatle okudum. İhtiva ettiği harika-nümâ rumuzat ve o rumuzâtın ifade ettiği yüksek hakaik, fakire azîm istifadeler temin etti. Ve beni derin derin tefekküre ve teemmüle sevk eyledi. Çocukluğumdan beri hakaik-i diniyeye çok merak eder ve her fırsattan istifade ederek tetkikat ve tettebbuatta bulunurdum. Ne yazık ki, emelime muvaffak olamazdım. Bu sebepten yeis ve nevmîdiye dûçar olurdum. Nâmütenâhi şükürler olsun ol Hallâk-ı Azîme ki, zât-ı âliye-i fâzılâneleri gibi, her asırda emsâline ender tesadüf olunan bir dâhî-i âzama bizleri mülâki kıldı da, otuz seneden beri ruhumun çok büyük iştihak ve tahassürle beklediği bir üstad-ı muhtereme nâil eyledi.

أَلْحَمْدُ لِلَّهِ ثُمَّ الْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي¹

1. Elhamdü lillâh, yine elhamdü lillâh. Bu Rabbimin bir ihsanıdır.

Madem şimdiye kadar böyle hakikatler hiçbir eserde görünmemiş ve işitilmemiştir; yazılması çok muvafıktır ki, okuyan her ehl-i imanın, Kur'ân-ı Hakîmin hazâin-i nâmütenâhiyesinden bir kısım cevâhiri elde etmek suretiyle, hem ağniyâ-i mâneviye adedine dahil olsun ve hem de künûz-u mahfiyeye ıttıla kesb etmek gibi, ruh-u beşerin en büyük ihtiyacatını tatmin etmiş bulunsun. Hülâsa, tevafukat ve rumuzat-ı Kur'âniye, tebşirat-ı azîmeyi ihtiva etmesi itibarıyla, kemâl-i hassasiyetle takip ve tetkik olunmaktadır. Bundan dolayı nihayetsiz hürmet ve tâzimatımı arz eder ve mübarek ellerinizden öperek, Cenâb-ı Hakkın bize inkişaf-ı kalbî ihsan buyurması hususundaki dua-yı hayriyelerini istirham eylerim, sevgili Üstadım Efendim.

Re'fet

Rüşdü'nün fıkrasıdır.

بِسْمِهِ سُبْحَانَهُ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبَحُ بِحَمْدِهِ¹
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ²

Pek kıymettar ve pek muhterem Üstadım Efendim Hazretleri,

Nurlarıyla kara kalbimi nurlandırmış olduğunuz *Mektubat*'ınızdan, i'câz-ı Kur'ânîden İhlâs-ı Şerif, Muavvizeteyn, Fatiha-i Şerif surelerinin tevafukat-ı hurufiye sırlarını gösterir, Yirmi Dokuzuncu Mektubun Sekizinci Remzini din kardeşlerimle birlikte okuduk. Çok şükür, bin şükür elhamdü lillâh. Cenâb-ı Vâcibü'l-Vücut ve Tekaddes Hazretlerinin kelâmı olan Kur'ân-ı Azîm-i Hakîmin sırlarına hayret ve bütün kalbimle ve lisanımla³

اللَّهُمَّ نَوِّرْ قُلُوبَنَا بِنُورِ الْإِيمَانِ وَالْقُرْآنِ dedim.

1. Her türlü noksan sıfatlardan yüce olan Allah'ın adıyla. "Hiçbir şey yokturki Onu hamd ile tesbih etmesin (Onu şükran ve minnetle anıp şânına lâyık ifadelerle anmasın ve noksan sıfatlardan tenzih etmesin)." İsrâ Sûresi, 17:44.

2. Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

3. Allah'ım, kalblerimizi iman ve Kur'ân nuruyla nurlandır.

Üstadım, yeni tevafukatlı Kur'ân-ı Azîmüşşânın baş tarafına bu remzin ilâvesi, hak ve hakikati ilân maksadına muvafık olsa da, okudukça doymak ve usanmak bilinmeyen ve her okudukça dünyalezzetinden bin kat fazla lezzet veren ve kararmış kalbleri nurlandıran ve bize bizim lisanımızla hallerimizi teşrih ve tarik-i Hakkı gösteren risale-i pürnurlarınızda da beraber ayrıca bulunması ve Kur'ân-ı Hakîmin başına mümkün olursa hem Arapçasının ve hem de Türkçesinin konulması muvafık olacağı zannındayım, Efendim Hazretleri.

Rüşdü

• • •

Saatçi Lütî Efendinin fıkrasıdır.

بِسْمِهِ سُبْحَانَهُ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبِحُ بِحَمْدِهِ¹
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ أَبَدًا دَائِمًا²

İ'câz-ı Kur'âniyeden İhlâs-ı Şerîfle Muavvizeteyn ve Fatiha-i Şerife sûrelerinin tevafukat-ı hurufiye sırlarını gösteren, Yirmi Dokuzuncu Mektubun Sekizinci Remzini aldım ve okudum. Neşir buyurulan işbu risaledeki tevafukat, şimdiye kadar emsâli nâmesbuk bir sırrı meydana koymuş. Bu hususa dair mütalâada bulunmak, kuvve-i kalemiyemin ve havsala-i mevcudemini kat kat fevkinde bulunmakla beraber, afv-ı Üstadânelerine mağruren şu kadar diyebilirim ki: Neşir buyurulan risaledeki izahat, herhangi bir bedbîn ve kör olan bir gafili uyandırmaya ve hattâ bütün mevcudiyetiyle kararmış kalbleri tenvire ve irşada pek büyük delil bulunduğundan, Muhterem Üstadımızın tasavvurî kararı veçhile, her ferdin Kur'ân-ı Azîmü'l-Burhandaki mu'cizâtı görmesi için Kur'ân'ın baş tarafına derci hususu pek muvafık görüldüğünü arz eylerim, Efendim Hazretleri.

Saatçi Lütî

1. Her türlü noksan sıfatlardan yüce olan Allah'ın adıyla. "Hiçbir şey yokturki Onu hamd ile tesbih etmesin (Onu şükran ve minnetle anıp şânına lâyık ifadelerle anmasın ve noksan sıfatlardan tenzih etmesin)." İsrâ Sûresi, 17:44.

2. Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi ebediyen, dâima üzerinize olsun.

Âsım Beyin fıkrasıdır.

بِسْمِهِ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبِحُ بِحَمْدِهِ¹
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ²

Üstadımı bu fakire lütuf ve kereminden ihsan buyuran Kadîr-i Mutlak, Ezel ve Ebed Sultanı Cenâb-ı Hayy-i Lâyemût Hazretlerine, her dakikada yüz binlerce hamd ve şükür etsem—ki ediyorum—yine yüz binde bir borcumu bile ifâ

edemem.³ لَهُ الْحَمْدُ وَالْمِنَّةُ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي Pür-taksîr olan bu fakir, bilâfasıla otuz dört sene olan hayat-ı askeriyemde, muktezâ-yı beşeriyet, az ve çok mâsiyet fırtına ve dalgalarına tutulmuş, vazife-i diniye-i uhreviye ve ubudiyet ciheti pek çok noksan kalmış ve hâb-ı gaflet perdesine bürünmekle imrar-ı hayat etmiş olduğumu şimdi anlıyorum ve kusurlu geçmiş zamanlarıma pişman ve nâdim olup, evvelki güldüklerime şimdi ağlıyorum. Bu da, siz Üstadıma ve risalelerinize kavuşmakla hasıl olmuştur ki, yüz binlerce şükür, Cenâb-ı Hak sizi bu fakire ihsan buyurdu.

1. Allah'ın adıyla. "Hiçbir şey yoktur ki Onu hamd ile tesbih etmesin (Onu şükran ve minnetle anıp şânına lâyık ifadelerle anmasın ve noksan sıfatlardan tenzih etmesin)." İsra Sûresi, 17:44.

2. Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

3. Bütün hamd ve minnetler Rabbimize aittir ki, bu Onun bir ihsanıdır.

Dört sene evvel Burdur'a geldiğimde, kardeşimiz Şeyh Mehmed Efendinin delâlet ve tavassutuyla muhabereye başlanmış ve binnetice hikmet-resan ve nur-feşan ve müşkil-küşâ ve kâinatın muammâ-yı tılsımını açan anahtarları bu fakirin eline veren yine o risalelerdir. İşte o bahâ takdir edilemeyen o anahtarlar, öyle mücevherat ve pırlanta elmaslar ki, ne diyeyim, iktidarsızlığımdan lisanım ve kalemim kalbimin tercümanı olamıyor, âciz kalıyor.

Şeriat, hakikat ve marifet hazine ve definelerini küşât edecek ve eden, ancak ve ancak bu Nur risale-i şerifeleridir. Bu Nur risalelerinin herbirisi birbirinden nurlu; hele İ'câz-ı Kur'ân nurun alâ nur! Nasıl tavsif edeyim? Bir gülistan-ı ferah-fezâda gayet nâdide ve hoş bu ezhâr-ı lâtife gûna-gûn bulunup da, hangisini koparmaya, koklamaya, tercih etmeye mütehayyirkalıp da, neticede hepsinden bir deste, bir demet yapmaya karar verdiğigibi; bu risale-i şerifeler de yazanı, okuyanı, dinleyeni nur bahçesine, nur deryasına gark edip de mütefekkir, mütehayyir edip, hepsinden bir çiçek demeti yapmaz da ne yapar? İnsanı, fakat o insanı tahayyür ve tefekkür sahrâsında mest-i lâya'kıl bırakmaz da ne yapar?

Bütün dünyevî beşeriyet ve hayvaniyet hâssalarından tecerrüt etmesine, Hâlıkına ubudiyet-i mütemadiyede bulunmasına, mezmum bilcümle ahlâkları def ve tard etmesin, ilh. gibi hissiyatıyla mütehassis edip de nefs-i emmareyi öldürmez de ne yapar?

Diyebilirim ki, bu Nur risale-i şerifeleri bir gülistan-ı cinândır. Bu gülistandan istifade edemeyen bed-mâyelere, nasibedâr olamayanlara sad-hezâr teessüf! İşte o gibilere ilham-ı Rabbânî erişsin de, Yirmi Üçüncü Söz risale-i şerifesinin âhirindeki iki levhanın birincisi ki, hicab-ı gafletten nihanı, ikinci levhadaki zeval-i gafletle ayâna tebdil edebilsinler.

Cümle mü'minîn-i muvahhidînin tarik-i hidâyette hatve-endâz olmaları için, Cenâb-ı Vacibü'l-Vücut Hazretlerine kavlen dua ve tazarrû etmekliğim ve fiilen de, henüz dörtte birini yazamadığım, bu Nur risale-i şerifelerinin fakirde mevcut olanlarını, itimad ettiğim, muhabbet ve aşkı olduğunu hissettiğim ihvâna, ezcümle (.....) gibi zevât-ı muhtereme, Cuma günleri fakirhanede toplanıldığı vakit, bizzat okuyor ve ellerine birer Nur parçalarından verip akşama kadar ve bazı geceleri okunmakta devam ediliyor. Hepimiz Cenâb-ı Kadir-i Kayyûm'a ubudiyet ve niyazımızı îfa ediyoruz ve Zât-ı Üstadânelerine karşı da, bu borcumuz olan dua-yı Üstadânelerini yâd ve tezkâr ediyoruz.

“Cenâb-ı Zülcelâl ve'l-Kemâl Hazretleri, muhterem Zât-ı Üstadânelerini dünyalar durdukça Nur Risalelerini rehberlikte, delâlette ve nur dellâllığında ilâ-âhiri'd-deveran kaim buyursun” duasını her namazın âhirinde hemşirenizle beraber vird-i zebân etmişiz, Efendim Hazretleri.

Âsım

• • •

Ahmed Galib'in Sözler hakkında bir fıkrasıdır.

Âdem-i ilm-i hakikattir sözün,
Tercüman-ı kenz ü vahdettir sözün.

Hazret-i Haktan atâ-yı mahzdır,
Neş'e-i Şî't-i hüviyettir sözün.

Ders-i hikmetten bütün ulvî beyan,
Misl-i İdrîs, pür-hikmettir sözün.

Mevc-i tûfân-ı dalâletten siper,
Keşti-i Nuh-u selâmettir sözün.

Sarsar-ı ilhaddan inkaz eden,
Şû'le-i Hûd-u hidâyettir sözün.

Tezkiyet-bahş-ı kulûb-u mü'minîn,
Sâlih-dâr-ı emanettir sözün.

Vahdetin esrarını ilân eden,
Ol Halîl-veş asl-ı millettir sözün.

Bahş-ı zemzem eyler ehl-i hayrâta,
İsmail-i feyz-i hürmettir sözün.

Mahz-ı tahkiktir, hayâletten âlâ,
Sırr-ı İshak-ı hakikattir sözün.

Zümre-i Tâğutu hep berbâd eder,
Lût gibi rûkn-ü salâbettir sözün.

Hep kelâmullah-ı nâtık şerhidir,
Kenz-i i'câz-ı risalettir sözün.

Din-i Hakkın neşr ü tâmimi için,
Fazl-ı İsrâil-i kudrettir sözün.

Hak cemâliyle kemâlin gösteren,
Hüsn-ü Yûsuf'tan işaretir sözün.

Yokluk içre, varlığa kaim olan,
Sabr-ı Eyyub-u metânettir sözün.

Mülhid firavunları gark eyleyen,
Tûr-u Mûsâ-i şeriattir sözün.

Serteser mizan-ı hikmetle rasîn,
Çün Şuayb-ı emn ü adalettir sözün.

Ehl-i idlâli eden zîr ü zeber,
Sanki Hârûn-u fesâhattir sözün.

Asker-i Câlûd küfrü mahveder,
Savt-ı Dâvud-u hilâfettir sözün.

Mârifet-i takvâ ve hikmet mülküne,
Bir Süleyman-ı emârettir sözün.

Hâsılı dertlilere dermân eder,
Dest-i Lukman-ı hazâkattir sözün.

Ba's-ü ba'del mevte kaim hüccetin,
Çün Üzeyr mazhariyettir sözün.

Söz değil, özdür bütün tibyânınız,
Veçh-i Hakka hep işaretir sözün.

Lübb-i lüb mârifettir mâ-hasal,
Yüz yüze hakka itaattir sözün.

Ehl-i şevke âb-ı hayat bahş eden,
Hıdr-ı bahreyn-i velâyettir sözün.

Bâr-ı sıkletten ukulü kurtaran,
Nur-u İlyas-ı riyazettir sözün.

Kulluğun efdalini izhâr eden,
Zülkifl-i ibadettir sözün.

Sed eker kâfir olan ye'cüclere,
Çünkü, Zülkarneyn-i kudrettir sözün.

Sırr-ı tesbihatı telkin eyleyen,
Misl-i Yûnus gavvâs-ı hakikattir sözün.

Rahmet-i Rahmân'ı hep tezkâr eder,
Hamd-i Zekerıyya-yı rahmettir sözün.

Tâb ile şerh-i kitab-ı Hak eder,
İlm-i Yahyâ-i verasettir sözün.

Mürdeyi ihyâ, körü bina eder,
Nefha-i İsâ-yı fıtrattır sözün.

Müjde-i peyman-ı kulûb-u ehl-i hak,
Mâhi-i tarik-ı fetrettir sözün.

Ahmed'in miracını eyler beyân,
Şerh-i ahkâm-ı Nübüvvettir sözün.

Hak Teâlâ daima pür-nur ede,
Çünkü, irfân-ı saâdettir sözün.

Şân-ı Üstadda ne dersin Galiba,
Ez ki, bir iman-ı hayrettir sözün.

Ahmed Galib

• • •

Ahmed Galib'in Sözler hakkındaki Arabî fıkrasıdır.

مُقِيمُ السُّنَّةِ بِالْإِجْتِهَادِ .. قِوَامُ الدِّينِ فِي يَوْمِ الْفَسَادِ
سَلَلْتَ السَّيْفَ عَلَى الَّذِينَ ضَلُّوا .. عَنِ الْحَقِّ وَهُمْ
أَهْلُ الْعِنَادِ

بَيَانُكَ كَانَ صَمُصَامًا شَدِيدًا .. عَلَى أَهْلِ الضَّلَالَةِ وَ
الْإِرْتِدَادِ

وَنَادَيْتَ الْجَوَانِبَ هَلْ أَجَابُوا .. إِلَى نَهْجِ الْحَقِيقَةِ
وَالسَّدَادِ

أَجَابَ أَهْلُ قَلْبٍ طَائِعِينَ .. وَتَهَتَّرَ الْقُلُوبُ بِالْوَدَادِ
لَأَنْتَ دَعَوْتُهُمْ سِرًّا وَجَهْرًا .. لَقَدْ جَاوَوْكَ مِنْ أَقْصَى
الْبِلَادِ

فَمَا اسْتَغْنَوْا عَنِ الْآيَاتِ طُرًّا .. لِأَنَّهُمْ اتَّوَكَّ بِاعْتِمَادِ
رَأَوْا فِي نُطْقِكُمْ نُورًا جَلِيًّا .. فَيَوْمًا بَعْدَ يَوْمٍ مُسْتَزَادُ
فَتَحْتَ عَلَيْهِمْ أَبْوَابًا كَثِيرًا .. مِنْ أَقْسَامِ الْعُلُومِ
بِالرَّشَادِ

جَزَاكَ اللَّهُ مِنْ خَيْرٍ كَثِيرٍ .. وَأَعْطَاكَ الصِّفَا فِي كُلِّ وَادٍ
وَيَحْفَظُ قَلْبَكُمْ مِنْ كُلِّ هَمٍّ .. وَاثَارَكَ مِنْ طَوْرِ الْكَسَادِ

يُرَوِّجُ نُطْقَكُمْ فِي سُوقِ حِكْمَةٍ .. بِأَنْوَارِ إِلَى يَوْمِ التَّنَادِ
أَلَا لَا تَرْتَعِبْ عَنْ دَعْوَةِ النَّاسِ .. فَبَشِّرْ قُلُوبَهُمْ وَاللَّهُ
هَادِي

1. Sen ki içtihad ve mücahedeyle, sünneti ihya edip, ikame ettin,
Şu asrın fesad gününde dini kuvvetlendirip, yücelttin.

Mânevî kılıç çektin hak yoldan sapanlara,
Ehl-i inad olup sapıtanlara

Dalâlet ehline karşı sözlerin sanki şimşekten bir kılıçtı,
Dinden dönenlerin önüne hem de pek şedîd çıktı.

Her tarafa nida ettin, Hakka gelin! Cevap verin! Nura gelin!
Hakikat yoluna girip, sıdk ve ihlâs ile her an sağlam durun!

Hakta nurla giden ehl-i kalb, sana itaatle cevap verdiler,
Muhabbetle dolan kalbler, aşk ve heyecanla coşup titrediler.

Evet sen onları gerek gizli, gerek açık Hakka davet ettin,
En uzak beldelerden sana şevkle gelenleri nurlara bend ettin.

Hak yolunda gördüler seni, istemediler delillerle isbat,
Çünkü inanmışlar doğruluğuna, sana etmişlerdi itimad.

Sözlerinizde gördüler, kalbler aydınlatan zahir parlak bir nur,
Gün be-gün artıyordu, kalblerde nur, yüzlere aksetmişti sürür.

Açmıştın Hakka giden çok kapıları, avamdan havassa kadar,
Esmâ ve sıfattan akseden, muhtelif ilimler tâ arşa kadar.

Mücahedenize mükâfaten, Allah size versin hayr-ı kesir,
Ağlayan gönlünüze, her yerde insin sürür ve safa-yı kebir.

Korusun kalbinizi Allah, her türlü sıkıntı gam ve kederden,
Korusun Mevlâ eserlerinizi, her türlü zıya' ve hederden.

Hakîm ismine mazhar Sözler, bulsun hikmet çarşısında itibar,
Asrın karanlığını tard ile, nurlandırısın kıyamete kadar.

Ey Üstad çekinme, Kur'ân'a çağır, insanları Hakka et davet,
Mükâfatı müjdele, kalbleri sevindir, Allah'tandır hidayet.

Ahmed Galib

• • •

Sözler hakkında Murad Efendinin fıkrasıdır.

Aziz dost,

Derya-yı maariften, semâ-yı irfâna İlâhî bir havayla coşup fışkıran ve semâ-yı irfandan zemin-i maarife İlâhî bir havayla inen bârân-ı mârifeti ve feyezân-ı hikmeti zeminle âsuman arasında seyre dalmıştım. Bu sırada coşan deryanın ka'ından, sahil-i beyana bahâ takdir edilemeyen cevahir geliyordu. Bunlardan bir miktar olsun almaya iktidarım gelmiyor ve gelemiyordu. Yalnız görüp alabildiğim birşey varsa bedîin cilvesiyle bedîiyatın neşesiyle hayrettir.

Murad

• • •

On dördüncü asrın elli ikinci sâline yetişip, ahkâm-ı kat'iyesiyle mü'mine beraat ve mücrime idâm-ı ebedî kararının infaz ve icrası gününe kadar, bâki kalacak olan kavânîn-i ezeliye-i Sübhâniyeyi, bilküllîye hedm ve imhâ etmek âmâl-i bâtıla ve efkâr-ı münafıkanesine kapılan ehl-i dalâlet, ilk hatvelerini atmak istedikleri sırada, keşf-i kablelvuku olarak, işbu çelik kal'a tâbir ettiğimiz, Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyânın müfessir ve mümessili olan Nur deryası, zahiren otuz üç adet, mânen otuz üç milyon elmas, inci ve mücevherat-ı mütenevvia ve müteaddideyi vücuda getirdikten sonra, asıl kal'anın bu teşkilât-ı nuraniye ve mühimme dairesinde tanzim ve tarsîni iktiza ettiği hengâmda, ednâ bir amele olarak, yüz bin defa haddimin fevkinde olan şu kudsî vazifeye, bu abd-i âciz de, tayin ve kabul edilmekliğimdeki tevfiyat-ı Sübhâniyeye karşı, secdegâh-ı Rabbaniyede mütalâa ve riya olmasın, şu fânî vücudumu ârâmsız ifnâ etsem, o mukaddes vazife dairesinde, bir dakika müşerrefiyetime mukabil ubudiyet etmiş olamayacağımdan,

إِلٰهِي أَنْتَ ذُو فَضْلٍ وَمَنْ وَانِي ذُو خَطَايَا فَاعْفُ عَنِّي

kaside-i

şerifesiyle arz-ı ubudiyet etmekle iktifa ettim.

Hulûsi-i Sâni

Sabri

1. İlâhî, Sen ikrâm ve ihsân sahibisin; ben ise hatâların sahibiyim. Hatâlarımı af et!

Sevgili Üstadım,

Bu hal karşısında kendimi düşünüyorum. Ve bir de, peşinde koştuğum bu kudsî hizmete bakıyorum. Cenâb-ı Hakkın lütf-u ihsanlarına hamd eder ve şükrederken, bir kardeşimizin dediği gibi, ben de kendime diyorum ki:

Evet Hüsrev, iyi olan sen değilsin. Takip ettiğin yol iyidir, güzeldir, parlaktır. Ondan daha güzel ve ondan daha parlak ve onlardan daha nurlu, hiçbirşey olamaz diyorum.

Sevgili Üstadım, size medyunuz, risalelere medyunuz. Bizi size ve risalelere ulaştıran Cenâb-ı Hakka medyun ve müteşekkiriz ve hâmidiz.

Sevgili Üstadım, mektubunuzda yorgunluğumdan bahis buyuruyorsunuz. Evet, bazanyoruluyorum; fakat yorgunluktan istirahati arzu eden nefsimi, ruhum vazifeye davet ediyor ve belki bugünkü sa'yim, keffâretü'z-zünûb olur. Çünkü, Cenâb-ı Hakkın rahmeti vâsidir, diyorum. İşte bu düşünceyle şevk ve sevince doğru ilerlerken, yazılarımın kıymettar Üstadımı memnun etmesi, bu halimi kat kat tezyid ediyor.

الْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي¹

Ahmed Hüsrev

1. Elhamdü lillâh. Bu Rabbimin bir ihsânıdır.

Küçük Zühdü'nün fıkrasıdır.

Yirmi Dokuzuncu Mektubun Yedinci Kısımını akşam fakirhanede Bekir Ağayla beraber bazı hususî arkadaşlarımızla okuduk. Ve son risalenin dinsizleri iskâta kâfi geleceğine hepimiz kanaat ve iman getirdik.

Küçük Zühdü

• • •

Vakit vakit mukaddesat-ı diniyeye, ehl-i dalâletin icra etmekte oldukları hücumlarla, ruhumda açılan cerihaların teellümatıyla müteellim olduğum bir anda, muhterem Bekir Ağa Hızır gibi yetişerek, Yirmi Dokuzuncu Mektubun Yedinci Kısımını sunup, derdime derman oldu.

Evet eczahane-i Kur'ân'ın müstahzarâtından ve ancak binden bir nisbetindeki hikmetinden olan işbu dürr-i meknûn, es'ile ve ecvibe, işaret ve sarahatıyla tedaviyle, mağmûm kalbimi tesrir ve müteessir vicdanımı tenvir ve mükedder ruhumu mahzûz edince dedim: “Aman yâ Rabbi! Sen, Resulün ve Habibin Muhammed Mustafa'nın (a.s.m.) hakikî ümmetine öyle bir tükenmez hazâin-i hikmet bahşetmişsin ki, o hazine-i kudsiye 1351 sene ahkâm-ı ezelîsi ve ferman-ı ebedîsiyle öyle bir hayat-ı bâkiye ihsan etmiş ki, hakikî verese-i enbiya olan ulemâ-i benâm, en kısa bir âyetten nice hakaik-i nâmütenâhiye istinbat ve istihraç ederek ümmet-i Muhammedin kulûb-i mecrûhalarını Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyânın âb-ı hayatıyla ihya buyuruyorsunuz. Ey Mâlikü'l-Mülk, ey Hâlık-ı Zülcelâl, ey Hâkim-i Bîmisâl! Senin Zât-ı Azamet-i Kibriyâna iltica ederek niyaz ediyorum, şöyle ki: Ahkâm-ı Kur'âniyeyi i'lâ ve tarik-i Ahmediyeyi ibka ve hakikî verese-i enbiyanın âmâl ve makasidini teshil ve teysir buyurarak, bu biçare kullarını Kur'ân-ı Azîmüşşânın daire-i nuraniyesine mes'udâne i'lâ-yı kelimetullah etmeyi göstermeden hayat-ı bâkiye âlemine göçürme Allah'ım” diyerek zahirî ve bâtinî gözlerimi levâih-i Kur'âniyeyle perdeledim, Üstadım Efendim.

Pür-kusur talebeniz

Sabri

• • •

Sözler’i müştakların ellerine yetiştiren kardeşim Bekir Ağa’nın fıkrasıdır.

Elimizdeki hakaik-i Kur’âniyeyi câmi Nur risaleleri, her an ve zaman bizi tarîk-i hakikatin nurlarına istiğrak ederek, şu zaman-ı hâzırın ehl-i imanın kalbine verdiği ıztırabı izale etmektedir.

Hakka şükürler olsun ki, ehl-i imanın üzerine musallat olan ve gayr-ı kabil-i tahammül olan hâlât karşısında, iman ve irşadın nuranî dairesi dahilinde, hak ve hakikate lâıyk bir vazifede istihdam ediliyoruz. Şu zamanda yegâne medar-ı tesellîmiz olan şey, ancak Erhamü’r-Râhimîn’in, tavassutunuzla bize kavuşturduğu hakikatlerdir. Lisanım, şükranlarıma tercüman olamıyor. Ne söyleyeceğimi bilmiyorum. Ancak söyleyebildiğim şey, beklediğim ümit, benim ve ehl-i imanın, bilhassa risalelerle alâkadar kardeşlerimin iki cihanda mesrur olmalarını ve bilhassa başta Üstadımızın kudsî ve pek azîm hizmetinden, Hâlık-ı Kâinat Hazretlerinin razı olmasını temenniden ibaret kalıyor. Bugünkü ahvâl-i müessifeden müteessir olmamak mümkün değil. Allah iyi yapar, inşaallah. Ben câhilim, bu kadar yazabildim. O Sözler’in kıymetini tariften âcizim. Ne kadar yazsam, o eserlerin kıymetinden binde bir nebzesini gösteremez.

Talebeniz

Emrullah oğlu Bekir

• • •

Tarikat hakkında olan Telvihat-ı Tis'a münasebetiyle yazılmış.

بِسْمِهِ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ¹
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ²

1. Allah'ın adıyla. "Hiçbir şey yoktur ki Onu hamd ile tesbih etmesin (Onu şükranve minnetle anıp şânına lâıyk ifadelerle anmasın ve noksan sıfatlardan tenzih etmesin)." İsrâ Sûresi, 17:44.

2. Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

Sevgili ve kıymettar Üstadım Efendim,

Hâfız Ali Efendikardeşimle irsal buyurulan Yirmi Dokuzuncu Mektubun Dokuzuncu Kısmını pek büyük bir sevinçle aldım ve okudum. Kısmen kardeşlerimle, kısmen de yalnız başıma beş altı defa okuduğum halde, bu risalenin ruhuma ilka eylediği nuranî feyizleri karşısında, okudukça okumak ihtiyacım artıyordu. Ve senelerden beri müştakı bulduğum tarikatın böyle ulvî, nezih, âli hakikatlerini öğreten bu kıymettar risaleyi elimden bırakamıyorum. Her okudukça başka bir zevki veren ve kendi arkadaşları olan diğer risaleler gibi, her bakışta başka bir güzellik ve letâfet gösteren bu risaleyi ve içindeki ulvî ve âli hakikatleri bize okuyan levhaların münderecatını belki dört beş seneden beri arıyor, bulamıyordum.

Sevgili Üstadım, Allah sizden ebediyen razı olsun. Nasıl ki, bahr-ı muhît içerisinde yaşadıkları halde, susuz kalmalarından dolayı değil, belki kendilerinde zîkıymet şeylerin husulü için Nisan yağmuruna şiddetli bir alâkayla ihtiyaç gösteren balıklar gibi, benim de bu risaleye ihtiyacım şiddetli idi. Cenâb-ı Hak ve Feyyaz-ı Mutlak Hazretlerine bînihâye şükür olsun ki, hayatımın bu karanlık sahifesini de arzularımın pek fevkinde olarak nurlandırdı.

Evet, bu risalenin fakir talebenizde hasıl ettiği tesir ve intibalarını kalemle ifadeden her vakit için âcizim. Küçük küçük cümleleri ve anahtarlarıyla pek büyük define ve hazineleri açan ve azîm girdapları kapatan ve tarikatın nezih, âli ve çok yüksek feyizli, sürurlu, zevkli, doyulmaz ve bırakılmaz bir yol olduğunu ders veren bu kıymettar risaleyi çok ehemmiyetli buluyorum. Ve bilhassa tarikata mensup olup da haricin ittihâmından kaçınan veyahut öğrenmek ve anlamak istedikleri halde muvaffak olamayan ve alâkadar olmak isteyen kardeşlerimi, bu risaleye mâlikiyetlerinden dolayı tebrik etmekte, kendimi çok haklı görüyorum.

Kıymettar Üstadım,

Risalenin geri kalan kısmının da bir an evvel ikmaliyle istifade ve istifazamız için irsal buyurulmasını, dest ve dâmenlerinizi öperek niyaz etmekteyim. Ve ikmal ve irsaline de, arkadaşlarımla birlikte sabırsızlıkla intizarımızı arz ediyorum, Efendim Hazretleri.

اَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي¹

Hakir talebeniz

Ahmed Hüsrev

1. Bâkî olan sadece Odur.

• • •

Yirmi Yedinci Mektubun Üçüncü Kısmı ve Üçüncü Zeylin Nihayetidir

110

İkinci Sabrî ve ikinci Hüsrev ve birinci Ali'nin fıkrasıdır.

Ey Yüce Üstad,

Cenâb-ı Erhamü'r-Râhimîne çok şükürler ki, size, o muazzam Kitâb-ı Mübîn'in hazine-i hakâikinin miftahını, rahmetiyle ihsan buyurmuş. O hakaik-i azîme ki, bütün dünya halkının eşedd-i ihtiyaç ve atş ile, sabırsızlıkla, mütereddid, mütehayyir, “Acaba bir âb-ı hayat bulacak mıyız?” diye bir hâlette iken, o mahfuz ve mestur zemzeme-i azimenin musluklarını açarak, her meşrep ehlinin müracaatlarında içirilmemek kabil olmayan bir tarzda, cüz'î, küllî, hattâ pek âmî olanlar bile bir damlayla hararetini kestirecek derecede vazife-i âliyenizde münteşir, tekellüfsüz, tasannûsuz, çok cihetlerle kanâat-ı kâmileyle şahit olabildiğimiz bu vazifeyle muvazzaf ve ancak ilm-i bînihâyeden lemeân eden, arş-ı Hüdâya nazarla âleme rahmete vesile olduğunuz hengâmda ne diyebilmek mümkün ve ne cesaret!

Hem bütün mümkinatla alâkadar, o muhit ve ehass-ı havassın bile tam fâik derecesinde massedebilmesi, bence baîd diyebileceğim serâser nur olan eserlere, fakir gibi, her hususta nısf değil, hiçbir hiçi olanların, bu hususta mütalâa değil, elime kalem alıp o mübarek fikr-i âlinin içine müşevveş fikrimi karıştırmaktan korkuyorum ve cesaret edemiyorum. Gaye-i maksat olan, yalnız Üstadım, her hususta muvaffakiyete kısa nazarımla bakıyorum. Muvaffakiyetler neticesi, bizim için bir eyyam-ı mübareke uzaktan uzağa görünüyor. İnşallah, o yevm-i mev'ûdu, duanız himmetiyle göreceğiz. Ve biz görmezsek, fütuhât-ı azîme nâil olan eserleriniz, pek bâlâ bir mevkide kahramanâne müşahade edecekleri şüphesizdir. Cenâb-ı Hak sizden ebedî râzı olsun. Dua-yı âciziyeden başka bir mütalâa dermeyan edemeyeceğimden, o hususu, fikr-i âlî, kalb-i sâfî kardeşlerime havale edip, el ve eteklerinize yüzlerim sürerek, kırık dökük sözlerimden affınızı dilerim.

Üstadım, bu üçüncü nükte-i kenziyeyi mütalâa ettim. Sûre-i Alâk-ı mübareğin hurûfâtının ima ettiği sırlar karşısında hayretimden gayr-ı ihtiyârî, “Allah Allah!” lâfz-ı celâli ağzımdan çıkmakla öz ve gözlerim hazin hazin yaşıyordu ve şöyle düşünüyordum:

Evet, nasıl ki, kâinatın her zerresi Hâlık-ı Kâinata şehadet ve gülümseyerek haber veriyorlar. Öyle de, kâinatın haritası olan Kur'ân-ı Hakîmin vücudunu teşkil eden harfleri de, hâdisat-ı kevniyenin mâzi, hal ve müstakbeline lisan-ı halleriyle şehadet edecekleri bedihîdir diyorum. Bu düşüncemin izahını nihayetdeki ihtarında buldum, elhamdü lillâh dedim.

Hele mübarek Sûre-i Rahmân, şu zamanın efkâr-ı bâtıla ve firavun-meşrep kafalara yıldırım-misâl saika ile, pek sarîh bir surette, her işi Rahmânü'r-Rahîmin diye ispat ve otuz bir defa bir cümle tekrarla, çör-çöpten ibaret olan tabiiyun ve maddiyun tahassungâhlarını, o kudsî harflerinin remziyle zîr ü zeber ediyor. Zaten, Üstadım, çok yerlerde beyan buyurduğunuz gibi, bu kâinat kitabını açan Kadîr-i Zülcelâl ve Hakîm-i Zülkemâl, o kitabı kapayınca kadar, o kitabın sahife, satır, harf ve noktalarını hakkıyla izah edecek ve hikmetini gösterecek bir müfessir, bir muarrifi ve o muarrifin verese-i hakikîsini rahmeti muktezasıyla eksik etmeyecek.

الْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي

1. Elhamdü lillâh, bu Rabbimin bir ihsânıdır.

Evet, Üstadım, şâhidim ki, çok yorgunsunuz ve yoruluyorsunuz. Fakat o vazifenin kudsiyeti yorgunluğa değil, herşeye tercih edileceğini buyuruyorsunuz. Madem şu zamanda iki mühim cereyan-ı azîmenin birisinin kumandasını Cenâb-ı Hak size tahmil etmiş oluyor ki, bütün dünya Kur'ân'ın beyan ve esrarından mânen sizi dinliyor, inşaallah her vakit dinleyecek. Bu mânevî muharebe zamanında netice-i muharebe yalnız insanların izmihlâlîne değil, belki bütün mevcudatın netice-i tahribini taşıyan ve istimal eden muharriplerlerdir. Öyleyse siz yalnız bize değil, ilâ yevmi'l-kıyâm bâki kalacak Müslüman yavrularının yaralanmaması için zırh; ve bir endahtta dünyayı sarsan, gürûh-u hazeleyi boğucu dumanlar içinde bırakan, Kur'ân-ı Hakîmin son sistem malzeme-i mübarekelerini icada vesilesiniz. Var ol, ey sevgili Üstadım! Hemen, Rabbim yorgunluğunuza bedel bin ehl-i gazâ sevabı ihsan buyursun. Âmin.

Affınıza mağruren şunu diyeceğim ki: Madem mânevî cihad zamanıdır, muvazzaf askeriz ve askerlikten lezzet aldığımızı söylüyoruz, düşman hem dessay, hem sûrî kuvvetlidir. “Kılıç hasma göre çekilir” düsturuyla, sizin telâşsız ve ârâmsız sa'yiniz gözönünde iken, cephemize hile tuzağı addedilen hubb-u câh ve sermaye-i dünya gibi, çok câzibedar şeylerle bizi aldattıklarını bilmeliyiz. Ve cepheyi bırakıp, âfil şeylere aldanıp, çok mübârek ve mukaddes şeylerin ayak altında kalmasına sebebiyet vermemek için, ancak ve ancak Cenâb-ı Kibriyânın azamet ve kudretinden ve şümullü rahmetinden ve Şâh-ı Levlâkın himmet-i âmmesinden ve Zât-ı Üstadânelerinin makbul ed'iyelerinden

gece ve gündüz hissemend olmamızı niyaz ediyorum ve böyle imanım var ve her dakika ârâmsız bekliyorum.

Hâfız Ali(Rahmetullahi Aleyh)

• • •

Yirmi Dokuzuncu Mektubun Yedinci Kısım,

1. Şeâir-i İslâmiyenin tağyirine asla razı olmayan ve tahammül edemeyerek kulaklarını tıkayanların kanaatlerindeki isabete kat'î bir hüccet;

2. Te'vilkârâne “Zahirî muvafakat gösteriyorum” iddiasında bulunanları birinci zümreye ilhak ettirecek müessir bir kuvvet;

3. Ulemâü's-sû' ahzâbına şedit bir tokat;

4. Muhtelif nam ve vesilelerle, dinsizlik gayesiyle bid'alar çıkaranlara, kahir bir darbe-i kudret ve tavk-ı lânet;

5. Beşinci ve altıncı işaretler, ıslah-ı âlemin bizzat Hazret-i Mehdînin zuhuruna vâbeste olduğuna kanaat eden zümreden, bu zât-ı âlîşânın dahi bu emirde muktedir olmasında şüphe duyanların, bu vehimlerini bertaraf edecek, itimatlarını temin edecek, gayet kuvvetli güneş gibi bir hakikat;

6. Yedinci İşaret, bu asrın en mâkul mücahedesinin nasıl yapılmak iktiza ettiğine delâlet eden, mahz-ı hikmet gibi hâssaları câmidir.

Âciz kardeşinizin kısa vasfı da, elbette aczine şehadet eder. Yoksa bu hakaiki lâyıkiyle vasfeylemek, bu biçarenin haddi değildir.

Dünyevî meşgalem, hususî işlerimiz ve pederime yardım gibi, mecburî ahval ve duygular, evvel ve âhir arz ettiğim gibi, hizmet-i Kur'âniyedeki vazifeme çok mâni oluyor. Ne yapayım?

¹ *الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى كُلِّ حَالٍ* diyorum. Duanıza çok muhtacım ve muhtacız. Biz her vakit sevgili Üstadımıza duada bulunuyoruz.

Hulûsi

1. Her türlü halimiz için Allah'a hamd olsun.

Üstad-ı Ekremim Efendim Hazretleri,

Ekalli, kırk seneden beri hakikat âleminde nurlar saçan nuranî, kudsî, feyizli sözlerin kâffesi, bütün safahatında tarikat ve seyr-i sülûke ait pencereleri küşât

ile, müştaklara temaşa ve berk-i hâtif misâl ¹ **تَعَالَوْا أَيُّهَا الْإِخْوَانِ** nidâ-i belîğiyle dâvet etmekte iken, dürbînî bir nazara mâlik olanlar, pek âşikâre görüp ve dinleyip iltica etmekte iseler de, bu abd-i pürkusur, onlarla omuz omuza yürüyen, tarikatın ne demek olduğunu, matla-ı şems-i füyuzat ve menba-ı fevz-i necat olan, Yirmi Dokuzuncu Mektubun dokuz levha-i saadeti câmi Dokuzuncu Nüktesini okuduktan sonra, alâ kadri'l-istitâa öğrendim. Nihayetsiz füyuzat ve hadsiz ezvâk-ı mütenevviayı hâvi olduğunu, bir kat daha tasdik ettim. Elhamdü lillâh, şu nüktede nura muhtaç kalbime lââyüad nurlar bahşedildi.

1. Ey kardeşler, geliniz.

Kalbimin hissedip, lisanımın ifadeye muktedir olamadığı derya-yı hakikate dalarak, şu eser-i giranbahânın şâyân-ı menn ü şükrân olduğunu arz ve mâba'dinin tevâli ve temadisini can ü yürekten talep ve temenni etmekte iken, işte tetimmesi olan üç telvih de ihsan buyuruldu.

Bu hâtıme kısmı, vartalardan kurtulmak çaresini gösteren irşad ve ikazlarıyla, cidden bir levha-i saâdet ve bâis-i hayât-ı mücedded olmuştur. Acaba her an, en az bin bir nevi semere-i saâdetle tegaddî etmekten kaçan ve o cadde-i kübrâya asla lââyık olmayan iftira ve isnâdât perdelerini görüp, şu meş'ale-i adîmü'l-misâli söndürmek, zulümat ve dalâlât vadilerine yol açmak isteyen bakar-körlere ne demeli?

Nazîrsiz şuleleriyle asr-ı hâzırı ihyâ ve tenvir ve istikbalin krokisini bihakkın tanzim ve tahkim eden nurlar, ilelebed payidar olsun. Dilerim Bâri-i Teâlâ Hazretlerinden ki, şu âsâr-ı pürnûrun, bütün ümmet-i Muhammede (a.s.m.) tâmîmine muvaffakiyet ve müyesseriyet ihsân buyursun. Âmin.

Sabri

Sevgili Üstadım Efendim,

Kenzü'l-Arşduasının feyzinden gelen bir nükte-i Kur'âniyede, yanlışlığın tarafımızdan nasıl karşılandığını sual eden ve hatâsının esbabını bize izah eden sevimli mektubunuzu aldım. Bu kısmı, Sûre-i Kevser'in lâtif ve yüksek tevafukatını gösteren Altıncı Remiz'le ve bir de büyük bir fâtihden daha büyük olan tarikata ait kısımla beraber okudum.

Bu hafta sevincim ve şevkim pek ziyade idi. Bir taraftan, senelerden beri tab edilmesi ve âlem-i İslâma neşredilmesi için istinsah edilen o kıymettar mahzen-i hakaik, emin vâdilere gönderiliyordu. Diğer taraftan, şu baharın câzibedar güzelliğinden, pek çok yüksek bir nuraniyetle karşımıza çıkan Yirmi Dokuzuncu Mektubun herbir kısmının verdiği zevk-i mânevî içerisinde yaşıyorduk.

Kenzü'l-Arşduasının feyzinden gelen ikinci bir nükte-i Kur'âniyeyi, mektubunuz gelmeden evvel arkadaşlarla birlikte tekrar okuduk. Tetkik gayesi hiçbirimizde olmadığı için, on dakika içerisinde, yazılan bu kısmın nurânî şuleleri arasında kaldık. Okurken, ağızımızdan arada sırada çıkan sadâ-yı hayret ve taaccüpten başka birşey işitilmiyor ve yüzümüzden akan beşâset, duyduğumuz manevî zevki, târife kâfi geliyordu.

Sevgili Üstadım,

Herbir risale aramızda pek büyük bir sevinçle karşılandığı ve hayretle okunduğu ve lâyük olduğu şekilde hürmet gördüğü için, her nasılsa vâki olan hatam hakkındaki mektubunuzu aldığım vakit, kıymettar Üstadım, bu hali bize ihtar etmeseydiniz, biz hiçbir vakit böyle şeyle meşgul olmayacaktık ve “Yanlış var” diyenlere karşı da hak dâvâ edeceğimizde hiç tereddüt etmeyecektik. Sûre-i Kevser'in ve Sekizinci Remzin tevafukat-ı hurufiyeleri üzerinde birer birer tetkikatta bulunmuş ve hiçbirinde noksan bulamamıştık. Esasen bu tetkikatımız, noksan aramak gayesiyle değil, belki tevsi-i malûmat ve bir de mânevî gıdamızı almak için vuku buluyordu. Bu akşam fakirhanede Re'fet, Lütü, Rüşdü Efendi kardeşlerimle oturmuş bu hususta tekrar konuşmuştuk. Hepimiz diyorduk: Üstadımız bize söylemekte hiçbir şeyden çekinmediğini biliyoruz. İşte bu hal bizlere kâfidir. Şimdiye kadar da böyle birşey vuku bulmuş değildir. Bu hususta en büyük şahit, bu risaleler, ilmi kendilerine isnad eden zâtların ellerinde gezdiği halde, onları da tasdiğe mecbur etmiştir.

İşte, sevgili Üstadım, bu hâdisat dimağımızı daha ziyade takviye etmiş bulunuyor ve bizi size daha ziyade raptediyor. Her hususta bizi himâye ve vikaye etmekte olduğunuza, kâfi ve daha kat'î bir burhan yerine geçmiş bulunuyor.

Sevgili Üstadım, bu hafta hatt-ı destinizle, pek çok zahmet çekerek, bin müşkülât içerisinde yazdığınız bütün Kur'ân'daki bütün tevafukatı gösterir bir nükteyi daha aldım. Bundan başka bu nükte gibi umumî olup, yalnız tarzları ayrı olmak üzere iki tevafukat listesi daha yazılacağı iş'âr buyuruluyor. Onları da sabırsızlıkla bekliyoruz. Ve yorgunluğunuzu hatırladıkça, yüreklerimiz sızlıyor. Cenâb-ı Hak, sizlere lâayık bir tarzda hayr-ı kesir ihsan eylesin. Âmin.

Hüsrev

• • •

Sevgili Üstadım, muhterem Efendim,

Kur'ân-ı Kerîmin âyât ve kelimât ve hurufâtında görünen ihtilâf bertaraf edilmek üzere, yeniden hakikî ve esaslı bir surette âyât ve kelimât ve hurufâtın tesbit edileceği hakkındaki iş'âr-ı fâzılâneleri, cidden şâyân-ı tebşirdir. Bu ve bu gibi ahvâl, bizi Üstadımızın ulvî ve umumî olan vazifesinde her vakit için Cenâb-ı Haktan muvaffakiyet talebinde bulunmaklığa sevk ediyor. Bilhassa kardeşimiz Hacı Nuh Beye yazılan mektup sureti ve buna mümâsil diğer mektubat, bizim hayatımızı değiştirmiş ve müstakbeldeki hayatımıza nurlar serptiği gibi bugünkü insanlığın giriftar olduğu riyakârlık, tabasbus ve temelluk ve emsâli gibi pek çok ahlâk-ı rezileden kurtarmış ve herbirerlerinin yerlerine de ahlâk-ı hasene fidanları gars ederek, birer şecere-i âliye ve nâfizenin vücuda gelmesine sebebiyet vermiştir. Hattâ o kadar diyebilirim ki, bugünkü beşeriyetin duygularından bam başka bir hayata sevk etmiş ve her ân, "Halıkımız bizden ne suretle razı olacak ve bugün ne gibi bir sa'y ile sahife-i hayatımı kapatacağım? Acaba ümmeti bulduğumuz o sevgili Peygamber-i Zîşân Aleyhissalâtü Vesselâm Efendimizin, dalâlet yolunu tutan veyahut dalâlete gidenlerin arkalarından giden ümmetlerini, ne suretle tarik-i hidâyete getirmek için sa'y etsek hoşnudiyet-i Peygamberîyi (a.s.m.) celb edebiliriz?" duyguları ve mefkûreleriyle yaşatmaktadır.

Kıymettar üstadlarına her hatvede ittibâı seven o talebelerinizin ruhlarında, Üstadlarının en güzel fıkrası olan "Kur'ân-ı Azîmüşşâna fedâ olan bu baş, başka yere eğilmeyecek" sözü hayatımızda en güzel ve en büyük bir miftah ve bir düstur olmuştur.

İşte bu hayatta, bu zevkle yaşadığımız için, bu vâdideki korku denilen mevhum kuvvet, talebelerinizin hak uğrunda gösterdikleri cesareten korkmaktadır. Rızâ-i İlâhî uğrunda her gelecek hale memnuniyetle göğüs germeyi, Üstadlarınınhalinden hergün ve her an ders alan talebelerinize ve kardeşlerimehayırlı muvaffakiyetler ve saâdetler temenni ederken, sevgili Üstadım, size de lâyıık olduğunuzdan daha güzel bir şekilde ve daha elyâk bir tarzda eltaf-ı Sübhaniyeye nâiliyetiniz için dua eder ve dâmenlerinizi kemâl-i hürmet ve tâzimle operim, Efendim Hazretleri.

Hüsrev

...

Nasuhîzade Şeyh Mehmed Efendinin fıkrasıdır.

Bülbül-i Bağistan-ı Kur'ân, Üstad-ı Ekremim, Efendim Hazretleri,

Mürşid-i ekmel, şeyhim Hacı Rahmi Sultan Hazretleri, seferberliğin ikinci senesinde irtihâl-i dâr-ı beka buyurdular. Burdur'u teşrifinizden bir ay evvel, merhum Rahmi Sultan'la beraber bir cami-i şerifte birkaç cemaatle bulunmakta iken, sükût-i hâl-i murakebeye varıldı. Bazı velîler ruhânî teşrif buyurdular. Nihayette, siz Üstadım teşrif buyurdunuz. Bir cezbe-i Rahmân zuhurla uyandım, kendime geldim. Bir ay sonra Burdur'u teşrifle, bazı yevm sohbet-i irfâniyenizde bulunup ruhlarımıza gıda bahşolundu.

Şu tulûatımı arza ictisâr ediyorum:

Halka-i hakikatte devrandadır ol mübârek Üstad.

Kavuşturdular ruhunu, ervâh-ı enbiyaya ânın.

Mest-i müstağrak olup hayrettedir ol mübarek Üstad.

Mübarek Kur'ân'ın dellâlısın dediler âna.

Sözleri cândır, onu tutmayan ruhsuzdur hemân,

Bütün söylediği nur-u hikmettir ânın.

Mirâc-ı ruhânîde devrandadır ol mübarek Üstad.

Kalbim içre feyz-i Nurun görmüşem hemân.

İçi umman-ı vahdette, dışı sahrâ-yı kesrette görünür Üstad.

Dünyada, uhrâda refik olalım âna.

Umarım Mevlâm ihsân eder biz âciz kullarına.

Nasuhîzâde Mehmed, söyledi hemân bu sırları.

Hazine-i Kur'ân'ın bir miftâhıdır Hazret-i Üstad.

Nasuhîzâde Şeyh Mehmed

Muhterem Üstadım Efendim Hazretleri,

Bu arızamı takdim ve tasdîa iki sebep-i mücbir hasıl oldu:

Birincisi: Sevgili Üstadımın geçenki iltifatnâmelerinin bir fıkrasında buyuruluyor ki: “Bu fakirle aziz kardeşim Hüsrev gibi yüksek, ciddî, hâlis kardeş ve talebelerimi, âhir-i ömrümüze kadar hizmet-i Kur’ân’da dâim eylesin.”

Muazzez Üstadımın bu dua, bu niyaz ve himmetlerine bütün mevcudiyetimle âmin dedim. Ve daima da diyorum. Ve Cenâb-ı Lemyezel Hazretlerine de daima niyâzım budur. Ve pek muhterem ve pek sevdiğim Üstadımın dua ve himmeti sürur, sevinç, gözyaşlarımı akıttırıyordu. Bu fıkra ve cümleyi takip eden ikinci fıkra ki, aynen yazıyorum:

“Ve ben öldüğümde sizi arkamda vâris bırakarak ferahla kedersiz kabrime girmek Rahmet-i İlâhiyeden ümit ederim.”

Burası beni çok düşündürdü ve hiçbir dakika Üstadımın bu arzu, bu talep ve rahmet-i İlâhiyeden bu ümidi, zihnimden ve fikrimden ve kuvve-i muhayyilemden hiç çıkmıyor. Binaenaleyh, bu fıkraya bütün zerrât-ı mevcudiyetimle “âmin” dedim ve Cenâb-ı Hakkın fazl ve keremini tazarru ve niyaz ettim.

Bununla beraber—yâ Hazret, riyâ değil, tasannu değil, içimden doğuyor—gönül şöyle istiyor ve arzu ediyor: Bu fakir, siz Üstadımdan evvel kabre girsin ve siz, dâr-ı bekânın ilk kapısına gelinceye kadar, dâr-ı dünyada bulununuz ki, bu fakir ve muhtaç olan talebenize arkasından göndereceğiniz dua ve hediyenizle mütena’im, şâd ve mesrur olsun. Ve sizin teşrifinizde—ki Erhamü’r-Râhimîn olan Rabbü’l-Âlemînden dua ve niyâzım budur—ruhum sizi istikbal etmek şerefiyle müşerref olabilmek gibi, gönül arzu ve hayatı hasıl oluyor.^{HAŞİYE-1} Ve çok düşündürüyor. Ve bu arzu ve niyazımdan daha büyüğü ve şedîdi şudur ki: Üstadımın dâr-ı dünyada daha pek çok zamanlar kalması, dolayısıyla vazife-i kudsiyenizin devamı ve hakikat ve hidayet nurları olan Risale-i Nur ve Mektubâtü’n-Nur’ların teksiri ve intişariyle, hâb-ı gaflette olanların, dalâlette kalanların, ehl-i bid’a ve mülhidlerin tarik-i hak ve hidayete girmeleri için siz Üstadımın çok zaman daha yaşamaklığınızı ve başımızdan eksik olmamanızı ve sizin gaybûbetinizle bizlerin yetim ve öksüz kalmamaklığımızı gönül arzu ediyor. Daha çok söylemek isterim, fakat iktidar ve kifayetsizliğimden kalemim,

kalbimin tercümanı olamıyor. Her iş gibi, bu arzumu da Cenâb-ı Kibriyâya havâle ederiz.

Âsım(rahmetullahi aleyh)

Haşiye-1 Hakikaten merhumun münâcâtı karîn-i icabet olmuş ki, aynı yıl içinde Üstadına bedel, mahkemede, Üstadına zarar gelmemek için “Ya Rabbi, canımı al! *Lâ ilâhe illâllah*” diyerek mahkemede vefat edip irtihâl-i dâr-ı bekâ etmiştir. (Rahmetullahi aleyhi rahmeten vâsiaten.)

Sabri

• • •

Hâfız Ali'nin bir fıkrasıdır ki küçük bir meselede, "Gücendin mi?" diye istifsar münâsebetiyle yazılmıştır.

Eyyühe'l-Üstadü'l-Muhterem,

Hayatımın her safhasından kıymetli ve o hayatı, pervâne-misâl, bir emrinin infâzına ateşte yakmaya her an hâzır olduğum kıymetli Üstadım,

Evet, değil böyle hakikat uğrunda, hattâ bir kıymetli hediye-i ihsan eden Pâdişâh-ı Zîşân için, o hediye-i sarf etmekte tereddüt edilemez. Öyle de, Üstadım, bize emanet olarak ve ne zaman alınacağı meçhul olan hayatın ve her zaman emrine âmâde ve hazır olduğum Cenâb-ı Mün'im'in, o emânet üzerine ne gibi emri vâki olsa, inşaallah, bilâ-tereddüt emanetini iâdeye hazırız. Madem siz, o Padişah-ı Bîzevâlin kurbiyet-i İlâhiyesinde, aynı emrini tebliğe memur bulunuyorsunuz; öyleyse, her mübarek sözünüz hak ve aynı rahmettir.

Hem efendim, bahçıvan-misâl, fidanları büyütmek üzere, hayvanat-ı muzırranın taarruzundan bir an evvel kurtarmak için aşağı dallar kesilir ki, tâ yükselsin. O fidanların hiçbir cihetle hakları yoktur ki, "Bizi tımar eden ve hayatımıza sebep olan, bizi bazan rencide ediyor" diyemezler. Zira hâl-i asıllarıyla kalsaydılar, bir muzır hayvan koparacaktı ve topraktaki kökü de tefessüh edecekti, yok olacaktı.

Evet, Üstadım, mübalâğasız, pür-kusurlukta mislim olmadığını nefsim bile bazan kabul ettirdiğim, yalnız pür-zünûb talebenizi, dizlerime değil, belime değil, boğaz çukuruma değil, belki de boyumdan aşan ve belki dahilimin de siyah çamurlara mezc olduğu ve tefessüh etmeye başladığı bir zamanda Hızır gibi yetişip ve misl-i Lokman, Kur'ân-ı Hakîmin şifahenesinden lemeân eden muâlecelerle tedaviye başladınız. Hayat ismine lâayık bir hayat bahşına vesilesiniz. O hayatı ihsan edene ve vesile olan uğruna, o hayatı ifnâ etmemek^{HAŞİYE-1} kâr-ı akıl değildir.

Hem bir hasta, ameliyata muhtaç olduğunu bilmelidir. Ve hastasını gecegündüz tedavi altında bulunduran eczacıya karşı yüz binlerle teşekkür ve o eczacıya eczahaneyi teslim eden Hakîm-i Pür-kemâl, Kadîr-i Bîmisâl Hazretlerine nihayetsiz hamd ve şükre borçluyuz. Ve bu borcumu ifa edemediğimden pek mükedderim. Allahü Teâlâ sizden ebeden razı olsun.

Hâfız Ali (r.h.)

...

Aziz Üstad, müşfik kardeş, muhterem mücahid,

Son iki hafta içinde, iki defada vürud eden Yirmi Dokuzuncu Mektubun Altıncı Kısımıyla Kenzü'l-Arş duasının feyzinden gelen bir nükte-i Kur'âniye ve Yirmi Dokuzuncu Mektubun Sekizinci Kısımının Sekizinci Remzi ve Altıncı Remzi isimlerini taşıyan mu'ciznümâ eserleri aldım.

Birinci mektup, hasbe'l-beşeriye çok sıkıldığım bugünün hemen saatinde elime geçti. Evet, gözlerim böyle bir nura, aklım böyle bir derse, hasta vücudum böyle bir ilâca, muztarip ruhum böyle bir tesellîye, nihayet zâlim nefsim böyle bir mânevî terbiyeye çok muhtaç olduğu bir zamandabu eserin yetişmesi, hem hakikatte üç gün sonra postaya verilen ikincieserden dokuz gün evvel gelmesi kat'iyetle gösteriyor ki, bu iş kendi kendine veya tesadüfî olmuş değil. Belki gelmiş değil, gönderilmiş. Yetişmiş değil, yetiştirilmiş. Maksatsız değil, bu hizmete koşturulmuş. Hattâ bir dest-i gaybî tarafından en lüzumlu bir anda, en muhtaç ve Kur'ân hâdimlerinin en zaifi, en âcizi, en liyâkatsizi, en zebûnu bulunan bu biçare kardeşinize mahz-ı eser-i rahmet ve inâyet olarak sunulmuştur.

الْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي

1. Elhamdülillâh, bu Rabbimin bir ihsânıdır.

Yirmi Dokuzuncu Mektubun Altıncı Kısımını pederim, Fethi Bey, Hoca Abdurrahman ve diğer bir zât hazır iken, geçen Cumaokudum. Ben birkaç defa sırf kendi hesabıma mütalâa ettim. Okuyacak ve okunması icap edecek mahdud zevâtın da inşaallah istifadesine çalışacağım. Bu nurlu eserler hem okşamak, hem korkutmak gibi iki zıt tesiri hâizdir. İnsanlara bu iki vasıttan birinin müessir olacağı da şüphesizdir. İşte bu hakikati göz önünde bulunduran şerâit-i imandaki esaslara müşabih bir tarzda, Kur'ân-ı Hakîmin tilmizlerini ve hâdimlerini hakikaten ikaz ediyor ve aldanmamaları için altı esası kendilerine bihakkın ders veriyorsunuz:

1. Hubb-u câh yerine, Allah'a imanının bir mânâsı olan rızâ-i İlâhî'yi;
2. Havf ve vehim yerine kadere iman;

3. Hırs ve tamah yerine ¹ اِنَّ اللّٰهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِّينِ âyet-i celilesi delâletiyle Kur'ân'a, kütüb-ü İlâhiyeye iman;

4. Menfî milliyetçilik hissi yerine, bütün cin ve inse mürsel Nebiyy-i Efham (Sallâllahu Teâlâ Aleyhi ve Sellem) Efendimiz Hazretlerinin mesleğini,

وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا ۚ إِنَّهُ الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ ۚ ²ve ³gibi

âyât-ı mübarekeyi derhatır ettirmek suretiyle Peygamberlere iman;

1. "Şüphesiz ki rızık veren, mutlak kudret ve kuvvet sahibi olan Allah'tır." Zâriyât Sûresi, 51:58.

2. "Mü'minler ancak kardeşlerdir." Hucûrât Sûresi, 48:10.

3. "Allah'ın dinine ve Kur'an'a hep birlikte sım sıkı sarılın; ayrılığa düşüp dağılmayın." Âl-i İmran Sûresi, 3:103.

5. Enâniyet yerine acze, noksanımızı itiraf ve Kur'an'ın tereşşuhatının neşr ve muhafazası bâbında hissemize düşen hizmeti yapmak ve hizmetle mükellef olduğumuzu bilerek neticeyi hesaplamamak, yani bir nevi beşeriyetten çıkmak, kütüp ve suhuf-u enbiyayı inzâle vasıta olan melâikeye benzemek suretiyle meleklerle iman;

6. Tembellik ve tenperverlik yerine vazifedarlık, kudsî ve her saati birgün ibadet hükmüne geçecek kıymette olduğuna şüphe edilmemek lâzım gelen Kur'anî hizmetine vakit bırakmayacak hallere karşı, bu hizmetin ulviyetini düşünerek, elden çıkmazdan evvel gözü dört açmayı, yani ölmezden evvel hayatın kadrini bilmek gibi, kat'î bir lisanla âhirete iman delâleten, remzen, işâreten, sarahaten ders veriyorsunuz ve ikaz lütfunda bulunuyorsunuz.

Allahü Zülcelâl Hazretleri sizden ebeden razı olsun ve ümmet-i merhume-i Muhammediyeyi dalâletten kurtarmak ve şahrâh-ı Kur'an'a delâlet eylemek hususundaki ihlâslı mücahede ve hizmetinizde dâim ve muvaffak buyursun. Âmin.

بِحُرْمَةِ سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ وَبِحُرْمَةِ الْقُرْآنِ الْمُبِينِ ۱

1. Peygamberlerin Efendisi hürmetine ve Kur'an-ı Mübîn hürmetine.

"Kenzü'l-Arş Duasının Feyzinden Gelen Bir Nükte-i Kur'âniye" serlevhali eserle, Yirmi Dokuzuncu Mektubun Sekizinci Kısımının Sekizinci Remzindeki füyûzât, tarif ve tavsif edilmeyecek âli ve müstesna bir vaziyettedirler.

Birincide, bütün hurufât-ı Kur'âniyenin adet itibarıyla işaret ve izah buyurulan tevafukları, garîk-ı beht ve hayret etti.

Dört küçük sûredeki hurufâtın tevafukat vechine kısmen işaret eden ikinci eser: Hakka ki mu'ciznümâdır. Nebiyy-i Âhîrzaman, medâr-ı fahr-i cihan, sebebi hilkat-i ekvân ve nüzûl-ü Kur'an, Peygamberimiz Muhammed Mustafa (sallâllahu teâlâ aleyhi ve alâ âlihi ve eshâbihi ve ezvâcihi) Efendimiz Hazretlerinin eser-i hikmet ve rahmet olarak, şimdiye kadar mahfî kalmış mu'cizelerinden i'câz-ı Kur'an'a taallûk eden ve gaybî tevafuk namıyla sevgili Üstadımız tarafından mevki-i intişara vaz olunan bu emsalsiz eserlere karşı duyduğum mânevî zevk ve feyzin binden birini bile arz edemeyeceğim. Ve

mazhar olduğumuz bu kadar azîm niam-ı İlâhiyeye ve kerem-i Sübhaniyeye karşı şükürden âcizim.

اللَّهُمَّ حَصِّلْ مُرَادَنَا وَمَقْصُودَ أَسْتَاذِنَا سَعِيدِ
النُّورِ سِبْجُ رَمَةِ حَبِيبِكَ الْمَكِّيِّ الْمَدَنِيِّ
الْهَاشِمِيِّ الْقُرَيْشِيِّ

1. Allah'ım, Mekkî, Medenî, Hâşimî ve Kureyşî olan Habîbinin hürmetine bizimarzumuzu ve Üstadımız Said Nursî'nin maksûdunu ver!

Yirmi Dokuzuncu Mektubun Yedinci Kısımından bir suret Abdülmecid Efendi kardeşimize göndermiştim. Cevabında ezcümle diyor ki: “Seydânın bintü'l-fikri o güzel kıza, Hulûsi ile Abdülmecid'den maadâ her kim bakarsa câiz değildir. Mahrem olanlar da, bu hususta nâmahremdir. Bu gibi kızların dışarıya çıkmaları, hiçbir menfaati temin etmediğini ve bilâkis büyük bir mazarratı intâç edeceği ihtimali kavlini Seydâyâ yazsan iyi olur. Eski Said'in hiddeti, yenisinde de vardır. Halbuki, Yeni Said, insanoğullarıyla izâa-i vakt etmemeli. Meslek ve meşrebi öyle iktiza ediyor. Her ne ise... Cenâb-ı Hak Hâfız-ı Hakikîdir.”

Bendeniz de kısaca şu mealde cevap vermiştim:

Bu mütalâa bizler için doğrudur. Fakat dünyaya arkasını çeviren ve mânevî vazife-i memuresini ifa ederken insanlarla—Nurlarla alakadar olanları vasıtasıyla—meşgul olan Üstad Hazretleri için bu fikri muvafık bulmuyorum. Çünkü, o zâtı bu emr-i azîmde istihdam eden, elbette muhafaza buyurur. Bana öyle kat'î kanaat gelmiş ki, eğer bizler Nurlarla alâkamızı kesersek, Üstad Hazretleri bize arkasını çevirir.

Aziz kardeşimizin endişesi, zahire bakılırsa haklı ve çok samimîdir. Fakat zaten cemaati çok mahdud olan Nurlarla alâkadar zevâtın bu hakaikten mahrum edilmelerini ve bu kudsî eserin tamamen hapsedilmelerini lâayık görmüyor ve esasa mugayir buluyorum. Nâsırımız, hâmimiz, muînimiz, hâfızımız Allah'tır. Bütün desâisi bertaraf ederek, muhterem Üstadın vazife-i kudsiyesine sâfi niyet, samimî his ve ciddî şevkle yardım etmekte olan kardeşlerime selâm ve muvaffakiyetlerine dua eder, dualarını rica ederim. Pederim, Fethi Bey, Hoca Abdurrahman Efendi, sâbık Müftü Kemaleddin Efendi, imam Hâfız Ömer Efendi ve diğer *Sözler*'le alâkadar olanlar selâm ve dua ediyor, hayır duanızı istiyorlar.

Devam-ı âfiyet ve muvaffakiyetinizi tekrar eltaf-ı İlâhiyyeden tazarru ve niyaz eyler, mübarek ellerinizi kemâl-i hürmet ve tâzimle takbil eyler, kusurumun affını ve hayır duanızdan bu biçare siddîkınızı çıkarmamanızı hâssaten arz ve istirham eylerim.

اَلْبَاقِيَ اَلْحُبِّ فِي اللّٰهِ¹

Hulûsi

1. Sevgi, yalnızca ve sadece bâki olan Allah içindir.

• • •

Said'in fıkrasıdır.

(Hulûsigibi mühim bir talebemin bana gönderdiği hediyesinin iadesine dair yazdığım bir mektubu, arkadaşlarımla tensiplerine binaen onların fıkraları içine derc edildi.)

بِسْمِهِ سُبْحَانَهُ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبِحُ بِحَمْدِهِ²
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ أَبَدًا دَائِمًا³

2. Her türlü noksan sıfatlardan yüce olan Allah'ın adıyla. "Hiçbir şey yokturki Onu hamd ile tesbih etmesin (Onu şükran ve minnetle anıp şânına lâyık ifadelerle anmasın ve noksan sıfatlardan tenzih etmesin)." İsrâ Sûresi, 17:44.

3. Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi ebediyen, dâima üzerinize olsun.

Aziz, sıddık, vefâdar âhiret kardeşlerim Hacı Nuh Bey, Molla Hamid,

Sizler benim için çok ehemmiyetlisiniz. "Sıddık-ı vefiy bu zamanda yoktur" diyenlere karşı sizleri gösteriyorum. Yirmi sene Van'da geçirdiğim hayat-ı ilmiye benim için Van çok kıymettardır. Lillâhilhamd, sizler o kıymettarlığı gösterdiniz.

Ve Van'a karşı şedid hissiyatıma tam mukabele ediyorsunuz. Size medâr-ı ibret bir vâkıa söyleyeceğim. Şöyle ki:

Geçen sene Barlalı, İstanbulticaretinde bulunan Bekir Efendinin şeriki Mehmed Efendi vasıtasıyla bir mektup aldım. Mektup harika olarak bana göründü. Çünkü Hulûsi Bey, "Nuh Beyle görüştüm" diye o mektupta bana yazıyor. Aynı mektupta, kardeşim Abdülmecid de, Molla Hamid'in selâm ve duasını bana yazıyor. Aynı mektupta Nurşin-i Süflâ'da Molla Abdülmecid'in yazısı ve imzası vardı. Fesühhanallah dedim. En ziyâde sevdiğim bu insanların ayrı ayrı memlekette bulunmakla beraber, bir mektupta bunların içtimaları tevafuklu bir levha-i temâşâdır.

Bu sene yine o Mehmed Efendi Eğirdir'e gelmiş. Yine Nuh Beyin aynı telgrafını, o zât bana getirdi. Fesühbânallah dedim. Nuh Beyin lisan-ı halî, güya Mehmed Efendiye "Dostum, ben seninle beraber Üstadımla görüşeceğim" diyor, tahayyül ettim. Sonra yine o Mehmed Efendinin hizmetkârı Eğirdir'e gidip Mehmed Efendinin mektuplarını getirmiş. Yine Nuh Beyin hediye-ye ait, bana olan mektubunu getirdi. Dedim, kat'iyen bu iş tesadüfî değil. Sonra mektubun müstemilâtına dikkat ettim. Tahmin ettim, Van'da Nuh Beyin bana hazırladığı hediye-ye göndermek tarihinde, ben de aynı tarihte^{HAŞİYE-1} aynı fiyatta bir hediye-i azîmeyi Nuh Beyin namına Van'daki ihvânıma gönderiyordum. İşte bu iki

tevacuk, bana işarettir ki, Nuh ile Hâmid, talebelik ve kardeşlik için min tarafillâh intihap edilmişler. Çünkü, tevacuk bizim için bir emâre-i tevfik-i İlâhî olduğuna kanaatim gelmiş. Risalelerde tevacukatın bazı nûmunelerini göreceksiniz.

Haşıye-1 Maddeten otuz liralık, mânen belki üç yüz liralıktır.

Fakat çok rica ederim ki, gücenmeyiniz, hediyeı kabul edemedim. Adem-i kabulün esbabı çoktur. En mühim bir sebep, benim kardeşlerim ve talebelerimle olan münasebetin samimiyetini ve ihlâsı zedelememektir. Hem iktisat, bereket ve kanaat sayesinde, şiddetli ihtiyacım olmadığı halde, dünya malına el uzatmak elimde değil, ihtiyarım haricindedir. Hem bir misalle ince bir sebebi anlatacağım Mühim bir tüccar dostum otuz kuruşluk bir çay getirdi, kabul etmedim. “İstanbul’dan senin için getirdim, beni kırma” dedi. Kabul ettim. Fakat iki kat fiyatını verdim.

Dedi: Niçin böyle yapıyorsun, hikmeti nedir?

Dedim: Benden aldığın dersi, elmas derecesinden şişe derecesine indirmemektir. Senin menfaatin için, menfaatımı terk ediyorum. Çünkü, dünyaya tenezzül etmez, tamah ve zillate düşmez, hakikat mukabilinde dünya malını almaz, tasannua mecbur olmaz bir üstaddan alınan ders-i hakikat elmas kıymetinde ise, sadaka almaya mecbur olmuş, ehl-i servete tasannua muztar kalmış, tamah zilletiyle izzet-i ilmini feda etmiş, sadaka verenlere hoş görünmek için riyakârlığa temayül etmiş, âhiret meyvelerini dünyada yemeye cevaz göstermiş bir üstaddan alınan aynı ders-i hakikat, elmas derecesinden şişe derecesine iner. İşte, sana mânen otuz lira zarar vermekle, otuz kuruşluk menfaatımı aramak, bana ağır geliyor ve vicdansızlık telâkki ediyorum. Sen mâdem fedakârsın; ben de o fedakârlığa mukabil, menfaatinizi menfaatime tercih ediyorum, gücenme.

O da, bu sırrı anladıktan sonra kabul etti, gücenmedi.

Ey Nuh Beyve Hamid Kardeşlerim, siz de gücenmeyiniz. Hem Nuh Bey, biliniz ki, şu zamanda o havâlide vefâdârâne, şefkatkârâne beni aramaklığınız öyle bir hediyedir ki, bunun gibi binler hediyeden kıymettardır. Hem size gönderdiğim risaleleri muhafaza etmek ve sahip çıkmak ve benim yerimde onları himaye etmek, binler lira kıymetinde bana karşı büyük bir hediyedir. Çünkü, netice-i hayatımı ve vazife-i vataniyemi ve o havâlideki kardeşlerimin uhuvvet ve muhabbetlerine karşı borçlarımı eda eden o risalelere ciddî sahip çıkmak, tam muhafaza etmek ve ehline yetiştirmeye vasıta olmak öyle bir hediyedir ki, dünyevî hediyelerin binlerine mukabildir. Hem emin olunuz ki, manevî zararım büyük olmasaydı, Nuh Beyin hatırını kırmayacaktım. Şimdiye kadar, Cenâb-ı Hakka şükür, hediyeleri kabul etmeye mecbur olmadım ve şu zamanda ehl-i

ilmin bir sebab-i sukutu olan tamaha girmeye ihtiyar benden selb edildi. Hem eğer sizin hediyenizi kabul etseydim, çok zâtların ya kalbi kırılacaktı veyahut elli senelik kaidem bozulacaktı.

Orada ve civarınızda bulunan eski talebelerim ve kardeşlerime birer birer selâm ve dua ediyorum ve onların dualarını istiyorum.

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي¹

Kardeşiniz

Said Nursî

1. Bâkî olan sadece Odur.

• • •

Said Nursî'nin fıkrasıdır.

بِسْمِهِ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ¹
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ²

Aziz, sıddık, sadık, çalışkan kardeşim, hizmet-i Kur'ân'da arkadaşım Re'fet Bey,

Senin gördüğün vazife-i Kur'âniyenin hepsi mübarektir. Cenâb-ı Hak sizi muvaffak etsin, fütur vermesin, şevkinizi artırsın.

Senin vazifen yazıdan daha mühimdir. Yalnız, yazıyı terk etmeyiniz.

Uhuvvet için bir düsturu beyan edeceğim ki, o düsturu cidden nazara almalısınız:

Hayat, vahdet ve ittihadın neticesidir. İmtizaçkârâne ittihad gittiği vakit, mânevî hayat da gider.

وَلَا تَنَازَعُوا فَتَفْشَلُوا وَتَذْهَبَ رِيحُكُمْ³ işâret ettiği gibi, tesanüd bozulsa cemaatin tadı kaçar. Bilirsiniz ki, üç elif ayrı ayrı yazılsa kıymeti üçtür. Tesanüd-ü adedîyle içtima etse, yüz on bir kıymetinde olduğu gibi, sizin gibi üç-dört hâdim-i Hak, ayrı ayrı ve taksimü'l-a'mâl olmamak cihetiyle hareket etseler, kuvvetleri üç-dört adam kadardır. Eğer hakikî bir uhuvvetle, birbirinin faziletleriyle iftihar edecek bir tesanüdle, birbirinin aynı olmak derecede bir tefâni sırrıyla hareket etseler, o dört adam, dört yüz adam kuvvetinin kıymetindedirler.

1. Allah'ın adıyla. "Hiçbir şey yoktur ki Onu hamd ile tesbih etmesin (Onu şükranve minnetle anıp şânına lâyık ifadelerle anmasın ve noksan sıfatlardan tenzih etmesin)." İsrâ Sûresi, 17:44.

2. Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

3. "İhtilâfa düşmeyin; sonra gevşeyip cesaretiniz kırılır, cemaatinizin tadı (gücünüz) elden gider." Enfâl Sûresi, 8:46.

Sizler koca Isparta'yı değil, belki büyük bir memleketi tenvir edecek elektriklerin makinistleri hükmündesiniz. Makinanın çarkları birbirine muavenete mecburdur. Hem birbirini kıskanmak değil, belki bilâkis birbirinin fazla kuvvetinden memnun olurlar. Şuurlu farz ettiğimiz birçark, daha kuvvetli bir çarkı görse memnun olur. Çünkü vazifesini tahfif ediyor. Hak ve hakikatin, Kur'ân ve imanın hizmeti olan büyük bir hazine-i âliyeyi omuzlarında taşıyan zâtlar, kuvvetli omuzlar altına girdikçe iftihar eder, minnettar olur, şükreder.

Sakın birbirinize tenkit kapısını açmayınız. Tenkit edilecek şeyler

kardeşlerinizden hariç dairelerde çok var. Ben nasıl sizin meziyetinizle iftihar ediyorum, o meziyetlerden ben mahrum kaldıkça, sizde bulunduğundan memnun oluyorum, kendimindir telâkkî ediyorum. Siz de Üstadınızın nazarıyla birbirinize bakmalısınız. Adeta, herbiriniz ötekinin faziletlerine naşir olunuz. Kardeşlerimizden İslâm Köylü Hâfız Ali Efendi, kendine rakip olacak diğer bir kardeşimiz hakkında gösterdiği hiss-i uhuvveti, çok kıymettar gördüğüm için size beyan ediyorum:

O zât yanıma geldi; ötekinin hattı, kendisinin hattından iyi olduğunu söyledim. “O daha çok hizmet eder” dedim. Baktım ki, Hâfız Ali kemâl-i samimiyet ve ihlâsla, onun tefevvukuyla iftihar etti, telezzüz eyledi. Hem Üstadının nazar-ı muhabbetini celb ettiği için memnun oldu. Onun kalbine dikkat ettim, gösterişdeğil, samimî olduğunu hissettim. Cenâb-ı Allah’a şükrettim ki, kardeşlerim içinde bu âli hissi taşıyanlar var. İnşallah bu his büyük hizmet görecektir. Elhamdü lillâh, yavaş yavaş o his bu civarımızdaki kardeşlere sirayet ediyor. Küçük bir lâtife:

Sohbet içinde sizden bahis geçti. Şükre dair meseleyi sordum:

“Hüsrev’in yazdığını Re’fet Beygördü mü?”

Bekir Ağadedi:

Evet gördü ve dedi:

“Çok güzel, fakat acaba sen kalem karıştırmadın mı?”

Hüsrev dedi: “Yok, kendi nüshamda, tam bütün gelmedi. Fakat kendilerine yazdığım tam geldi.”

Biraz münakaşa oldu.

Bu münasebetle kardeşim Re’fet Beye derim ki: Aslında tevafuk noksan olsaydı, zâten ben tavsiye etmişim ki, kalem karıştırmaları, asıl vaziyet bozulmasın. Bekir Ağa da gördü ki, asıl müsveddede çıkıntı olduğu halde, tevafuk Hüsrev’in tarzında var. Onun için Hüsrev’in bir mahareti varsa, tevafuku bozmamış. Hattâ Mu’cizât-ı Ahmediyedeki salâvat tevafukunda tavsiye etmişim ki, kimse maharetini karıştırmamasın. Fakat asıl müsveddelerde, en acemi bir müstensihin nüshasında, birkaçı müstesna bütün tevafukta. Onun için, sekiz ayrı ayrı müstensihin setredemediği bir tevafuk, elbette kuvvetlidir; müstensihler bozmasınlar. Tevafuku getiremeyen bozuyor. Demek en büyük maharet odur ki, tevafuku bozmasın. Çünkü tevafuk var. Sen de Hüsrev’e yardım et ki, hakikaten mevcut ve matlup tevafuku denk getirebilsin. Çünkü, yoktan var etmiyorsunuz; hakikî varı yok etmeyin.

Sözler’le alâkadar olanlara selâm ve dua ediyorum.

Said Nursî

...

Eyyühe'l-Üstadü'l-Muhterem,

Yirmi Dokuzuncu Mektubun Üçüncü Kısımının Dokuzuncu Meselesinde emir buyurulan hizmet-i Kur'ân'dan fakirin hissesine iki erkek ve bir kız çocuğu düşmüş imiş. Aynı emri alıp gelirken düşünüyordum: Acaba, akraba-i taallûkatımda çocuklar var, hangisini intihap edeyim? Benim bu düşünceme mânen denilmiş ki: Hay Ali! Sen kendi reyine muhtar değilsin. Onun intihabı başka kapıya aittir. Üç gün sonra Yaşar ve Necati isminde iki çocuk, bana hem refik, hem ders arkadaşı ve bir derece onlara kalfa olarak tayin edildim. Çocuklar hurufatı tam bilmedikleri için bazan yazıyla, bazan kitaptan gösteriyordum. Bir ay sonra Kur'ân okumaya başladılar. Beşinci ay içinde ¹

الْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي

hatme muvaffak oldular.

Mübarek Üstadım, bu hususu çok düşünüyordum ki, lâakal bir-iki senede Kur'ân okumaya liyakat kesb edilirken, memûlün hilâfında meydana gelen bu emr-i azîm kimseye verilmez; ancak ve ancak i'câz-ı Kur'ân'ın o büyük denizinin reşhasıdır ve iki cihan fahri, Nebiyy-i Âhîrzaman Peygamberimiz Muhammed Mustafa Aleyhissâlatü Vesselâmın himmet-i mâneviyeleriyle o i'câzın izhar ve intişarına memur edilen Üstadımın duası gibi çok büyük kuvvetlerle hasıl olduğuna, ben değil bu hale şahit, karyemizin ekserisi iman edip tasdik ediyorlar. Bütün köy ehl-i imanı namına, bu emr-i hayra vesile olan Üstadımıza lâ-yüad ve lâ-yuhsâ teşekkürlerle, “Cenâb-ı Hak sizlerden ebeden razı olsun” duasını âciz lisanımla daima söylüyorum.

Üstadım, birşey daha var ki, emr-i Üstadânelerine intizardım. O da şudur: Cenâb-ı Hak ihsan ederse, dairenizin şakirdini Hâfız Yaşar bu kışta bahara sebep olup, mütenevvi çiçekleri açmasına Nisan yağmuru misillû, vücudunuz o çiçekler arasında, bir gül-ü Muhammedî (a.s.m.) yetiştirmekte inşaallah vesile olacağınıza şüphe yoktur. Mübarek dairenin mübarek talebesine, mübarek Cuma gecesinde hatminin duasıyla, hıfzının iptida duasını ve fakir-i pürkusurun af duasını, bütün hâssa ve duygularımla, hürmetle el ve eteklerinizden öper ve kusurlarımın affını niyaz ederim, Efendim Hazretleri.

Hâfız Ali

...

Sevgili Üstadım,

Evvelki hafta irsal buyurduğunuz, “Bir Sırr-ı ¹ *إِنَّا أَعْطَيْنَا*” serlevhasını taşıyan risalenizi aldık. Esasen hiçbir hafta geçmiyor, sürurlarımızı tezyid eden, yeni ve hem gayet derecede şirin birer risale elimize gelmemiş bulunsun. İşte, iki haftadır bu kıymettar risaleyi okuyor ve elimizden bırakmıyoruz.

Evet, bu risale, Cenâb-ı Hakkın istikbalde bu ümmete vaad ettiği güneşin tulûuna intizarımızı teşdid etmekle kalmadığı gibi, bir taraftan içindeki hakikate bizi meftun ediyor. Ve diğer taraftan, acaba fezası zulmet bulutlarıyla dolu olan bu âlemin, o güneş neresinden ve ne suretle doğacak ve ne şekilde bu zulmet ve âfet saçan bulutları dağıtacak diye tahayyül ederken, ikinci feyyâz bir diğer zeyl, o güneşin vaktini tayin etmekle bizi pek büyük bir bâr-ı sakilden kurtarmış ve senelerden beri almak istediğimiz halde alamadığımız derin bir nefesi vermiş ve bizi dilşâd eylemiştir.

Ahmed Hüsrev

• • •

1. “Biz (sana, kevseri, büyük hayrı) verdik.” Kevser Süresi, 108:1.

Bu defa, Kenzü'l-Arşduasının feyzinden gelen İkinci ve Üçüncü Nüktelerle, zeylini hâvi mübarek mektubunuzu almakla cidden bahtıyarım. Bu âciz kardeşiniz, gelen mektubunuzun, gerek muhterem Üstadıma ve gerekse o havâlideki kıymetli arkadaşlarıma olan tesiri bana ait olmadığına ve belki benim bir vasıta olduğuma delildir. Çok tecrübe ettim, zât-ı fâzılânelerine mektup yazmak için, bazan üç kelimeyi bir araya getiremiyorum. Ekseriyetle gaybî bir zâtın ifâdâtını zaptına kadir olduğum kadar yazdığımı hissediyorum. Demek yazdırılıyor. Maamâfih, vâki takdirleri, bir dua olarak telâkkiyle teşekkür etmekteyim. Kur'ân hizmetini dünyevî ve maddî menfaate sarahaten tercih eden. Hüsrev namındaki kardeşimi tebrik ederim. Cenâb-ı Hak, böyle Hüsrev'lerin adedini çoğaltsın ve daim arttırsın. Âmin.

Bu kudsî hizmete candan iştirak eden zevâtı bilmek bana en büyük müjde oluyor. Müftü Kemal Efendi, evvel mektubu mütalâa etmişti. İki gün evvel ziyaretine gittim, “Hiç kimsenin bugüne kadar muktedir olmadığı dekaik ve hakaiki Kur'ân'dan bulup çıkarmışlar” diyerek takdirlerini beyan, selâm ve dualarını tebliğ etmekliğimi söylediler. Bu dakikaya kadar mübarek mektubu Fethi Bey, Hacı Baha Efendi, pederim ve eniştem ve Hacı Abdurrahman Efendi dinlemeye muvaffak oldular. Hâfız Ömer Efendiye de inşaallah ilk fırsatta okumaya çalışacağım.

Her mektubunuz, bana yeniden hayat verecek kadar müessir oluyor. Bu mübarek mektup, Dördüncü Remzin yazılışını ve bu fakire de ihsan edileceğini mübeşşir oluşu itibarıyla, bilhassa memnuniyet ve sürurumu mucip olmuştur.

Hayli zaman evvel, Kur'ân'daki tevafuk sırrını açmaya başlamıştınız. Bugüne kadar lihikmetin mahfî kalmış olan i'câz-ı Kur'ân'dan, böyle çok mühim bir faslının keşfine ve neşrine muvaffak oluşunuza ne kadar hamd ve şükür edilse yeridir. İzn-i Bâri ile açtığınız bu yolda ilerledikçe, daha ne kadar harikalar meşhudunuz olacak ve bunlardan muhtaç kardeşlerinize ne âli müjdeler vereceğiniz; geceden sonra gündüz, kıştan sonra bahar, dünyadan sonra âhiretin vücutları gibi kat'î hissedilmektedir. Ne büyük bahtıyarlıktır ki, bu saâdetlere mazharız. Ne kadar bedbahtlıktır ki, bu Nurlara göz yumarlar. Ne derece hatâdır ki, bu hakaike lâyıkı veçhile alâkadar olunmaz. Ne câniyane ve ahmakane bir ruhtur ki, üflemekle bu güneşi söndürmek düşünürler.

İşte bu ışıklı yolunuzda, Sâhib-i Kevserin delâletiyle Kevseri buldunuz. Şefîu'l-Mahşerin izniyle Kevser ırmağının menbaında durarak, ¹

وَسَقِيهِمْ رَبَّهُمْ شَرَابًا طَهُورًا

âyet-i celîlesini okuyor ve “Ey nâs! Kim ki ebedî hayat ister, işte âb-ı hayat! Kim ki yolunu şaşırmış; işte vesile-i necat! Kim ki küfür ve inadından dönmez, onu bekliyor şedit azap ve ikab! ilââhir” gibi nurlu beyanatınızla her taifeyi ihyâ, ikaz ediyorsunuz.

Sizi kudsî hizmetinizde, *alâ kaderi't-tâka* tâkibe çalışan dost, kardeş ve talebelerinize birer maşrapa vererek, muhtaçlara gıda, zaif ve marizlere ilâç, zâlim ve kâfirlere semm-i katil olan mâ-i kevserden ulaştırmayı emrediyorsunuz. Sizin kudsî hizmetinizle, irşadınızla açılan hakikat ufkuna bakınca, Kur'ân'ın hudutları tayin ve tahdid edilmeyecek kadar vâsi bir havz-ı ekber olduğunu;

Fatiha besmelesinin ب menbaından gelen, herbirisi ayrı lezzette, ayrı şiddette, ayrı kuvvette “sûre”ler namında, yüz on dört âb-ı hayat şubelerinin kevser musluğundan bu havuza akmakta olduğunu görür gibi oluyoruz.

İdrâk-i maâlî bu küçük akla gerekmez,

Zira bu terazi o kadar sıkleti çekmez!

El ele, omuz omuza vererek himmet ve gayret-i Hüdâ pesendâneleriyle mazhar-ı takdir olan uhrevî kardeşlerime selâm ve dualar eder ve muvaffakiyetler temenniyle dualarını istirham eylerim.

Hulûsi

1. “Rableri onlara tertemiz bir içecek içirir.” İnsan Sûresi, 76:21.

Âsım Beyin fıkrasıdır. Telvihât-ı Tis'a münasebetiyle yazmış.

Sevgili Üstadım,

Ne diyeyim, müştâkı olduğum bu risale-i şerife, bu sözler, bu hakikat, bu nur, bu fakire lütuf ve kerem-i İlâhî olarak ihsan buyuruldu.

هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي

¹Cenâb-ı Kadir-i Mutlak Hazretlerine hadsiz ve hesapsız hamd ü senâ ediyorum ki, siz Üstadıma kavuştum ve binnetice bu nurları, bu hakikatleri gördüm, okudum, yazdım ve gerdenbeste-i inkıyâd oldum. Binaenaleyh, tavsiye ve dua-i Üstadâneleriyle feyizyâb olmak için, Cenâb-ı Zülcelâl ve'l-Kemâl Hazretlerinden ve Mefhar-i Mevcudat Aleyhi Ekmelü't-Tahiyyat Aleyhissalâtü Vesselâm Efendimiz Hazretlerinden ve bütün pîr, pîran ve mürşidân ve Şâh-ı Nakşibend Kuddise Sirruhu Hazretlerinden ve bilhassa bütün mevcudiyetiyle gerden-dâde-i inkıyâd ve teslim olduğum siz Üstadımdan tazarru ve niyaz ve istimdad ediyorum ki, mütevekkilen alâllah, ya Üstad-ı Âzam, tarîkat-i Muhammediyenin maksat, gaye ve esasını, teferruat ve fûruatını zikir ve beyan eden bu Dokuzuncu Kısım, bir nur-u tarikat ve hakikattir. Okumaya doyum olmaz; okudukça hâsıl olan şevk ve lezzet hesaba gelmez. Hele Dokuzuncu Telvih, hülâsa ve icmal edilerek bütün hakikatlar toplanmış. Temsilde hatâ olmasın, Hazret-i Mevlânâ'nın üfürdüğü neyden tuğyan ve feyezan eden, Hazret-i Ali'nin (kerremallahu veche) kuyuya söylediği esrar-ı hakikatten başka nedir? Farkı nerededir ki, o ney, o kuyuda hâsıl olan kamışandır.

1. Bu Rabbimin ihsanıdır.

Karîham dar, kalemim âciz kalbime tercüman olamıyor. Şu kadar diyebilirim ki, benim gibi fakir ve müptedilere büyük ve pek büyük bir ders, bir mürşid ve mutmainneye erişmiş ve daha yukarı çıkmış sâfilere bir düstur ve ders-i ibrettir. Kıymet takdir edilmez bir şâheser-i tarikattır, bir nur-u hakikat-feşân, bir gülistandır. Daha doğrusu, sırf bir ilham-ı Rabbânîdir. Cenâb-ı Lemyezel Hazretleri siz Üstadımı, bu ve bunun emsâli âsâr-ı bergüzîde telifinde, envâr ve hakikatler neşir ve dellâllığında çok zamanlar daim ve kaim buyursun. Ve siz Üstadımı, sizi sevenlerin ve dellâllığında bulunduğunuz nidalarınızı işitmek ve dinlemek, okuyup yazmak, mucibince hareket ve amel etmek heves ve iştiyakında bulunan kardeşlerimin başından eksik buyurmasın. Âmin, bihürmeti seyyidi'l-Murselîn.

...

$\hat{A} \text{sim}(r.h.)$

Muhterem Üstadım,

Bu remizler, öyle hayret-bahş ve harika-nümâ eserlerdir ki, okuyan ilim âşıklarına ezvâk-ı nâmütenâhi ve hissiyat-ı ulviye-i rakîka bahşetmektedir. Bu hissiyat-ı âliye ile hayatımız o kadar tazelendi ki, yeni hayatımızda sâbit-kadem olmak şartıyla, Hallâk-ı Azîmden uzun ömürler temenni ediyorum. Zira mütalâasına doyamıyorum. Ne kadar okursam okuyayım, diğer bir okuyuşumda, okumamış gibi oluyorum. Ve yeni bir eser okur gibi oluyorum. Hadsiz bir zevk-i mânevî ve nihayetsiz bir hazz-ı ruhî ile okuyorum.

İşte gerek *Sözlerve Mektubat* ve gerekse Remizlerin en harika vasfı, zannedersen bu ince noktada olsa gerektir. Âsâr-ı saireyi bir defa okuyunca, ikinci bir defa okumaya o kadar heves uyanmıyor. Kur'ân-ı Hakîmin envârını ne kadar okursam okuyayım, def-i cû' edemiyorum. Bilhassa Remizler, fakiri çok teshir ve hayrete müstağrak kıldı. Ve onları derhal yazıyorum.

Re'fet

• • •

Bizi tarik-ı Hakta dolaştıran, mânevî yaralarımızı tedavi eden, hakikat uğrundaki düşüncelerimize bir kat daha metanet veren, bugünün şeytânî tehdidatına rağmen cesaretimizi takviye eden ve her hususta ruh ve kalblerimizi iman ve hakikat nuruyla nurlandıran ve sa'yimizde teşci eden ve Kur'ân-ı Hakîmin iki âyetini ihtivâ eden Otuz Birinci Mektubun Birinci ve İkinci Lem'alarını ve Yirmi Dokuzuncu Mektubun Sekizinci Kısımından İkinci Remzine ait mühim bir i'câzı da aldık, okuduk. Aldığımız mânevî feyzi, benim gibi yoksul bir talebenizin kalb ve kaleminin haddi değildir ki tarif etsin.

Kıymettar Üstadım, nasıl o Hâlîk-ı Zülcelâle nihayetsiz bir minnettarlıkta bulunmayalım ki, aziz Üstadımızı vasıta kılarak, en büyük nimetlerini, pek ziyade muhtaç olduğumuz bir vakitte veriyor, bizi teselli ediyor. Hem memnun ediyor, hem de istikbalin nurlu yüzünü göstererek bizi o nura koşturuyor. Bir taraftan kardeşlerimizi çoğaltıyor, muhiblerimizi teksir ediyor. Maddî ve mânevî kuvvetlerimizi takviye ediyor. Diğer taraftan saâdet hazinelerinin anahtarlarını ellerimize veriyor.

Ey aziz Üstadım, Cenâb-ı Hak sizden ebeden razı olsun.

Ahmed Hüsrev

• • •

Ben istiyorum ki, bir an evvel bir yere çekileyim de, mesâiden hariç zamanlarımı, o ulvî ve mukaddes hazine-i hakikat ve âsâr-ı giran-bahâ hizmetinde devama başlayayım. Fakat bugünlük bu yüce emelimin husulünden, bizzarure ve bilmeceburiye mahrum kalıyorum. Hiç olmazsa şu günlerde elimde, o mütalâası gönüllere ve kalblere bir safâ-yı sermedî ve câvidânî bahşeden kitab-ı kâinatın birer lem'ası ve birer nur-u timsâli olan eserlerinizden bir-iki tanesi elimde bulunsaydı, benim için nâ-kabil-i tarif bir sürur ve saâdet menbaı olacaktı ve ne bulunmaz bir nimet, ne ele geçmiş bir define olacaktı.

Çok zaman evvel Sabri Efendiâğabeyim, yeni çıkan kudsî ve esrarlı nurlardan, bir cüz'ü bâri olsun göndermek fikrinde olduklarını bildiriyorlardı. Galibamüsait vakit bulamadıklarından, yazıp gönderemediler. Hem bazı eserleriberaberimde getirmediğimden çok pişman oluyorum. Onlardan başkalarınıistifade ettirmek fırsatını bulamazsam, mütalâa eder, mânen mücadeleye bir medar-ı kuvvet olurdu.

Netice itibarıyla, madem ki şimdilik o hazinelerden istifade edemiyorum; o halde, kendimi zararlı görmekte haklıyım. İnşallah duanız himmetiyle, yakın bir zaman zarfında, o zararları telâfiye kâfi bir zaman ve bir fırsat ele geçer.

Bir ömr-ü mukadderden mâdud olan şu günlerim şükür ve hamdle geçmektedir. Bana öyle bir kanaat geldi ki, kalbimi yokladıkça, kalbim bu kanaati takviye ediyor; nefsimle mücadelede muzaffer olacağımı ümit ediyorum.

Aziz Üstadım, şu hicrana ve firaka, muvakkat olduğu için tahammül ediyorum. Ayrılığımız her ne kadar muvakkat olsa, yine beni müteessir ediyor. Bizzarûre mâlâyânî şeylere mâruz kaldıkça, “Âh” diyorum, “Üstadımın yanında olsaydım!” Vekendi kendime, daha doğrusu kalbime ümit ve cesaret tavsiye ediyorum.

Reddedilen bir arzu nasıl kesb-i şiddet ederse, emellerimin şimdilik husûle gelmemesiyle, iman ve emellerim de aynı nisbette kesb-i kuvvet ediyor, ruhum yükseliyor; kalbimde açılan pencereden, mânen daha serin ve daha geniş nefes alıyorum.

Zeki

Üstad-ı muhteremim efendim,

Bu mektubun mühim bir hususiyeti var. O da, tarik-ı velâyet serlevhasını taşıyan ve çok ehemmiyetli bir mevzuu ihtiva etmesidir. Evet,

أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَ اللَّهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ¹

âyet-i celilesine bir nevi tefsir olan bu mübarek ve münevver eserle,

1. "Bilin ki, Allah'ın dostları için ne bir korku vardır, ne de onlar mahzun olurlar." Yûnus Sûresi, 10:62.

1. Tarikat, hoşça tarif ediliyor.
2. Faidesinden, cüz'î, fakat güzel bir misal gösteriliyor.
3. Velâyet ve tarikatın münasebeti ve ehemmiyetleri, inkâr edenlerin firak-ı dâlleden oldukları ve bu hazine-i uzmâyı kapatmak, tahrip etmek ve bu kevser menbaini kurutmak isteyenlerin fiillerindeki hatâ yüzlerine vuruluyor. Ve bu yolda, aklı başında ve insafı olanı ikna edecek delâil ve misaller beyan olunuyor.
4. Meslek-i velâyetin yekdiğerine zıt vasıfları ise, seyr ü sülûkün iki meşrebi ile gayet sarîh izah ve tavsif ediliyor.
5. Vahdetü'l-vücud ve vahdetü's-şühud meşrebiyle bundaki mühim varta beyan olunuyor.
6. Velâyet yolları içinde en güzelinin Sünnet-i Seniye'ye ittibâ olduğu, velâyet yollarının ve tarikat şubelerinin en mühim esası ihlâs olduğu ve bu dünyanın dârü'l-hikmet ve dârü'l-hizmet olup, dâr-ı ücret olmadığı fasîh bir üslûpla takrir buyuruluyor.
7. Şeriatın şümûlü, tarikat ve hakikatin maksud-u bizzat hükmüne geçmemeleri iktiza ettiği, Sünnet-i Seniye ve ahkâm-ı şeriat haricinde bulunan ehl-i tarikatın iki kısmı tarif ve Sünnet-i Seniye'ye muhalefetleri misaliyle fehme takrib ediliyor.

8. Tarikattaki sekiz varta sayılmakla, nazar-ı dikkat celb ediliyor.

9. Tarikatın pek çok fevâidinden dokuzu, icmalen tedris buyuruluyor.

Heyhât! Bu maâliyatı lâıykıyla fehmedemediğim için, ancak kabiliyetim nisbetinde feyz aldığımı itiraf etmek mecburiyetindeyim. Bununla beraber, bu biçareye, bu mübarek eserinizle çok şeyler öğrettiniz. Bazı zaif bilgilerimi takviye ettiniz. Mütalâalardan, musahabelerden ve vaaz u nasihatlerden, muhtelif

meslek ve meşrep erbâbıyla hasbıhallerden edindiğim bazı noksan kanaatları tashihle sağlamlandırdınız.

Allahü Zülcelâl Hazretleri dünyevî ve uhrevî bütün matlup ve maksudunuzu ihsan, bilhassa ümmet-i merhume-i Muhammediye (a.s.m.) hakkındaki dualarınızı dergâh-ı ulûhiyetinde kabul buyursun. Hakikaten Kur'ân'a, imana hizmetten başka birşey düşünmeyen aziz ve muhterem Üstadımızı bu ümmete bağışlasın ve rıza-i İlâhîsine nâil buyursun. Âmin,

بَحْرَمَةِ الْقُرْآنِ الْمُبِينِ وَبَحْرَمَةِ إِمَامِ الْمُبِينِ¹

1. Geçmiş ve geleceğe ait her şeyin İlâhî ilimle takdir edildiği İmâm-ı Mübîn hürmetine ve hak ve hakikati açıklayan Kur'ân-ı Mübîn hürmetine kabul buyur Allah'ım!..

Bu nurlu mektubu okuduğum zevâtın hepsi, muhteviyatını takdir ve tasdik ettiler ve eminim ki çok istifade ettiler.

Aziz, müşfik Üstadım,

Allah için size muhabbet eden bu âciz talebenizi, her vesileyle ikaz ve irşada çalışıyorsunuz. Mânevî çok yüksek dersler veriyorsunuz. Fakat maddeten ve mânen yakınızdaki, şeref-i sohbetinizle müşerref ve hizmet-i Kur'ân'a tevfik-i İlâhîyle çok emekleri geçen, cidden çok muhterem ve çok kıymetli kardeşlerim gibi feyz alamıyorum. Bunu da isyan ve kusurumun fazlalığından ve muhîtin, hâdisatın beni daima nurlarla iştigale mâni oluşundan ve çok yaman nefsimin ve cin ve ins ve şeytanların hücumlarından biliyor ve bu sebeple bedbahtlığımı hissediyorum.

Gerçi mazhar olduğum ve—yüz bin kerre yazık ki—şükrünü yerine getiremediğim niam-ı İlâhiye hadsizdir. Fakat hergün, her saat, hattâ her dakika ve saniye bu fânî hayattaki nasibimin kesildiğini ihtar etmekte olmasına rağmen, yine tamamen dünyadan elimi çekmekliğim mümkün olamıyor. Hazret-i Kur'ân'a, sevgili Üstadıma çok kuvvetli merbutiyetim ve Nebiyy-i Efham (sallâllahü aleyhi ve sellem) Efendimiz Hazretlerinin getirdikleri din-i mübîne ve şeriata lâyetezelzel imanım, mübarek duanızla bu fakir-i pürkusuru inşâallah hüsranda koymaz ümidi, yegâne tesellimi teşkil ediyor.

Bu mektubunuzda Yirmi Altıncı Sözü'n Zeylinde bahis buyurulan ve *alâ kadri't-tâkat* hükmüne tevfik-i harekete çalıştığım yol ki; acz, fakr, şefkat, tefekkür tarikidir. Aziz ve muhterem Üstadımın tarif ve tavsiye ve irşad buyurdıkları kestirme, Kur'ânî ve nurânî caddedir. İnşâallah bu yoldan dönmem. Temenni ederim ki, hiç eksilmeyen ve vazife namı altında uhdeme tevdi edilen işler, bu sene duanızla ve hayırlısıyla biraz azalır da, hakikî hizmete daha ziyade çalışırım. *Ve minallahi't-tevfik*.

Hulûsi

...

Üstad-ı Âzam Efendim Hazretleri,

Bu defa hoş ve lâtif tevafukatıyla nuranî yolculara dest-i mânevîsini uzatarak, ziyâdar parmağıyla “Bizler başıboş, gelişi güzel serpilmiş şeyler değiliz. Belki muvazene-i tâm ve tevafuk-u hakikiye ve bir kıyâs-ı kat’iye ile inkişaf ve temevvüc eden kitab-ı semâviyye-i Kur’âniyenin misalsiz birer yıldızlarıyız” diyerek, bâlâsı zîrine, sağ soluna eyâdî-i mânevîsiyle musafaha ve mukabele edercesine tevafukatı müşahede edilen Kitab-ı Mübînin lemeât ve tereşsuhatının tevafukatı, Onuncu Sözde dahi müşahede edildi. Bu Sözün mânidar ve hikmettar tevafuk ve intizamları, sanki kemâl-i hararetle yekdiğerine müştak ve mütehasir birkaç samimî ve ciddî kardeş ve arkadaşların vuslatları gibi, Kur’ân-ı Azîmüşşânın herbir âyât ve kelâmı, taht-ı tasarrufuna aldığı kelime ve kelâmları, yine semâvâtın hadsiz elektrikleri olan yıldızlar gibi parlatarak, şu letâfetleriyle, insaniyet tarifine tam dahil olan zîşuuru mest ve hayran bırakıyor.

Şurası da şâyân-ı hayrettir ki: Şu mübarek Onuncu Söz, mevzuu olan haşır mesele-i mühimmesi, kâinatın hitam-ı ömrüne muallâk ve mukadder olduğu gibi, Risaletü’n-Nur arasında dahi, bu Sözün en son tevafukatını göstermesi de ayrıca bir tevafuktur diyorum. Cennet nehirleri demek olan Kur’ânî nehirleri, envâ-ı türlü âvâzıyla coşkun coşkun aksın aksın ki, zaman-ı câhiliyet ve devr-i fetrette, son derece ihtiyaçlı olan akvâm üzerlerine tulû eden şümûs-u Kur’âniyenin sür’atle inkişaf ve tevessü ve nev-i beşerin humsunu ihyâ, ebedî ve dâimî bir nurla tenvir ve izâe eylediği gibi, şu asr-ı dalâlet ve hüsrân ve devr-i bid’at ve tuğyanda, ehl-i iman ve tevhidin yaralı ruhlarına merhem olsun.

Evet, altı-yedi seneden beri hoş ve şirin bu manzarayı gören lâtif ve nazîrsiz bir gül-i Muhammedîyi koklayan ümmet-i Muhammed Sûre-i Kevser’den, *bihamdihî ve’l-minneti*, mükâfat-ı ruhiyesini ve dimağiyesini aldı. Ve bu noktaya ruhum emin idi ki, çoktan beri ehl-i iman ve tevhid, İslâmiyet gibi bâkî ve sermedî güneşin küsûf ve ufûlüne canavarcasına çalışmayı kendine vazife addeden ehl-i dalâletin pis programlarını görüp nevm-i gafletten uyanarak, Sûre-i Kevser’i takip eden iki sûreyi lisan-ı hal ve kal ile okuyarak, zındıklara hitaben, “Bizler sizin nifak denizinde serseriyâne ve zulûmkârâne gezen dalâlet ve sefâhet gemilerinize binemeyiz; ancak, Kur’ân-ı Mu’cizü’l-Beyânın nuranî ve tevhid sikkeli iman ve İslâm zırhlılarına bineriz. Menzillerimize vardığımızda muvaffakiyet ve semere-i sa’yimiz tezahür ve tahakkuk eder” diye bağırarak ve ¹

إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ

(ilh.) fermân-ı mübînini tilâvetle, Sûre-i Kevser'in müjde ve beşâreti bizleri kuvvet ve metanete sevk, hem behçet ve meserrete yetiştirdi. Mâruzatıyla nusret ve fütuhâtın gelmesi kokusunu alarak, fevc fevc daire-i Kur'âniyeye arz-ı dehalet ettiler. Bu hususta tesbih ve tahmidin ehem vazifeleri olduğunu anlayarak tevbelerini reddetmeyen Cenâb-ı Rabbü'l-İzzet Hazretlerine istiğfara şitâb edip salâh ve felâh ve fevz-i necat yollarını tuttular.

1. "Allah'ın yardımı geldiği zaman..." Nasr Sûresi, 110:1.

“Heman Rabbim, hakikî verese-i Enbiyayı teksir, dünyevî ve uhrevî âmâl ve makasîdına muvaffak buyursun” duasını tekrarla beraber Onuncu Sözün âciz kalemime kumanda verip yazdırdığı şu arîzacığımı takdime cür'et eder, bilhassa dest ve dâmen-i muallâlarını öperim, efendim.

Hâmiş: Harman ortasında Mevlevî-vâri dolaşan bu biçare çiftçi, sözlerini de işlediği işe benzeterek, söylediğini tekrarsöylemiş, geçtiği yere dönmüş, yine gelmişse de, ne yapsın? Üstadı,yıldırım gibi seri hatvellerle ilerlerken, hiç olmazsa karınca yürüyüşü takip edeyim, irtibat kesilmesin niyetiyle şu perişan cümleleri derc ve takdim ettim, efendim.

Muhammed Sabri
(*Rahmetullahi Aleyh*)

• • •

Kıymetdar Üstadım,

Bugün Süleyman Efendikardeşimle irsal buyurulan, biri dünyanın ömrünü izah eden bir mektupla, diğeri Hazret-i Yûnus Aleyhisselâmın duasının fezâilini gösteren Otuz Birinci Mektubun otuz bir lem'adan on birinci kısmının birinci kısmını aldık ve okuduk.

Sevgili Üstadım, bu kısım bizi o kadar mesrur etti ki, târifine muktedir değilim. Cenâb-ı Hak sizden ebeden razı olsun.

Bu risale kat'î bir varlıkla bu ümmete necat kapılarını açıyor. Ve bu zulümatlı günlerin avdet etmemek üzere veda etmekte olduğunu ihbar etmekle beraber, şakirtlerini hep birden ve bir ağızdan münacata davet ediyor.

Sevgili Üstadım, istikbalimizi nur deryasından fışkıran nücûm-misâl nurlarla aydınlatan ve bu kasvetli ve karanlıklı ve kâbuslu günlerimizde kat'î bir ümitle yaşatan ve herbir risalede lemeân eden yeni bir başka nurla yüzümüzü güldüren Cenâb-ı Vâcibü'l-Vücut Hazretlerine bîhisab şükrümüzü takdim ederken, sevincimizi katlayan Üstadımızın vürûduna sabırsızlıkla intizarımızı arz ederim, efendim.

Ahmed Hüsrev

• • •

Kardeşim Hüsrev, Lütfi, Rüştü,

Size Üstad ve talebeler ve ders arkadaşları içinde faide verecek bir fikrimi beyan edeceğim. Şöyle ki:

Sizler—haddimin fevkinde—bir cihette talebemsiniz ve bir cihette ders arkadaşlarımsınız ve bir cihette muîn ve müşavirlerimsiniz.

Aziz kardeşlerim, Üstâdınız lâyuhtî değil... Onu hatâsız zannetmek hatâdır. Bir bahçede çürük bir elmabulunmakla bahçeye zarar vermez. Bir hazinede silik para bulunmakla,hazineyi kıymetten düşürtmez. Hasenenin on sayılmasıyla, seyyienin bir sayılmak sırrıyla, insaf odur ki: Bir seyyie, bir hatâ görünse de, sair hasenata karşı kalbi bulandırıp itiraz etmemektir. Hakaik dair mesâilde külliyyatları ve bazan da tafsilâtları sünuhat-ı ilhâmiye nev'inden olduğundan, hemen umumiyetle şüphesizdir, kat'îdir. Onların hususunda sizlere bazı müracaat ve istişarem tarz-ı telâkkisine dairdir. Onlar hakikat ve hak olduklarına dair değildir. Çünkü, hakikat olduklarına tereddüdüm kalmıyor.

Fakat münâsebât-ı tevafukiyyeye dair işaretler, mutlak ve mücmel ve küllî surette sünûhât-ı ilhâmiyedir. Tafsilât ve teferruatta bazan perişan zihnim karışır, noksan kalır, hatâ eder. Bu teferruatta hatam, asla ve mutlaka zarar îras etmez. Zaten kalemim olmadığından ve kâtip her vakit bulunmadığından, tâbiratım pek mücmel ve nota hükmünde kalır, fehmi işkâl eder.

Biliniz, kardeşlerim ve ders arkadaşlarım, benim hatâmı gördüğünüz vakit serbestçe bana söylemeniz mesrur olacağım. Hattâ başıma vursanız, Allah razı olsun diyeceğim. Hakkın hatırını muhafaza için başka hatırlara bakılmaz. Nefs-i emmârenin enâniyeti hesabına Hakkın hatırı olan bilmediğim bir hakikati müdafaa değil, *ale'r-re'si ve'l-ayn* kabul ederim.

Bilirsiniz ki, şu zamanda şu vazife-i imaniye çok mühimdir. Benim gibi zaif, fikri çok cihetlerle inkısam etmiş bir biçareye yüklenmemeli, elden geldiği kadar yardım etmeli. Evet, mücmel ve mutlak hakaik, biz zahirî vesile olup çıkıyor. Tanzim ve tasfiye, tasvir ise, kıymettar, muktedir ders arkadaşlarıma aittir. Bazan onlara vekâleten tafsilâta, tanzimata girişiyorum, noksan kalıyor.

Bilirsiniz ki, yaz mevsiminde dünya gafleti ziyade hükmeder. Ders arkadaşlarımızın çoğu fütûra düşüp tâtil-i eşgale mecbur oluyor. Ciddî hakaikle tam meşgûl olamıyor. Cenâb-ı Hak, kemâl-i rahmetinden, iki senedir ciddî

hakaike nisbeten yemişler, fâkiheler nev'inden tevafukat-ı latîfeyle ezhânımızı taltif etti, zihnimizi neş'elendirdi. Kemâl-i merhametinden o tevafukat-ı lâîfe meyveleriyle, ciddî bir hakikat-i Kur'âniyeye zihnimizi sevk etti ve ruhumuza, o meyveleri gıda ve kut yaptı. Hurma gibi, hem fâkihe, hem kut oldu. Hem hakikat, hem ziynet ve meziyet birleşti...

Kardeşlerim, bu zamanda dalâlet ve gaflete karşı pek çok mânevî kuvvete muhtacız. Maatteessüf, ben şahsım itibarıyla çok zaif ve müflisim. Harika kerâmâtım yok ki, bu hakâiki onunla ispat edeyim. Ve kudsî bir himmetim yok ki, onunla kulûbu celb edeyim. Ulvî bir deham yok ki, onunla ukulü teshir edeyim. Belki, Kur'ân-ı Hakîm'in dergâhında, bir dilenci hâdim hükmündeyim. Bu muannid ehl-i dalâletin inadını kırmak ve insafa getirmek için, Kur'ân-ı Hakîmin esrarından bazan istimdad ederim. Kerâmât-ı Kur'âniye olarak, tevafukatta bir ikram-ı İlâhî hissettim, iki elimle sarıldım.

Evet, Kur'ân'dan tereşşuh eden *İşârâtü'l-İ'câz* ve Risâle-i Haşirde kat'î bir işaret hissettim. Emsalleri bulunsun bulunmasın, bence bir keramet-i Kur'âniyedir. *İşârâtü'l-İ'câz*'ın bir sahifesine dikkat ettik; satırların başında bütün hurûfât ikişer ikişer olup, harika bir intizamla hurufatın vaz edildiğini gördük. Onuncu Sözde medâr-ı tevafuk 3, 4, 5, 6 rakamları, herbirisi 13'te ittifakları; o 13'ün de, Altıncı ve Sekizinci, mahrem Dördüncü Remizlerde mühim bir esrar anahtarı olduğunu gördük. Bunda şüphemiz kalmadı ki, kâğıt üzerinde daima kalacak bir keramet-i Kur'âniyedir, bir ikram-ı İlâhîdir ve doğrudan doğruya, risalenin ve iman-ı haşrin tasdikine bir imza telâkki ettik. Havada uçmak, su üzerinde yürümeye benzemiyor; onlar muvakkat... Hem şahsın kemâline ve ihtiyarına, belki istidrâca verilebilir. Doğrudan doğruya hakikate—hususan bu zamanda—hizmet edemiyor.

Her neyse, bir küçük mesele münasebetiyle çok konuştum ve çok da israf ettim. Ahbapla fazla konuşmak mergub olduğundan, inşaallah bu israf affolur.

Kardeşiniz

Said Nursî

• • •

Biraderzadem merhum Abdurrahman'ın vefatını müteakip yanıma gelip, kuvvetli emarelerle Abdurrahman'ın yerine bana gönderildiği kalbime ihtar edilen, gayet çalışkan ve hâlis kardeşlerimizden, elmas kalemli, Kuleönlü Sarıbıçak Mustafa Hulûsi'nin, on fıkra yerine geçecek tek birinci fıkrasıdır.

بِسْمِهِ سُبْحَانَهُ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ بَعْدَ حُرُوفِ
الْقُرْآنِ وَاسْرَارِهَا

1. Her türlü noksan sıfatlardan yüce olan Allah'ın adıyla. "Hiçbir şey yokturki Onu hamd ile tesbih etmesin (Onu şükran ve minnetle anıp şânına lâyık ifadelerle anmasın ve noksan sıfatlardan tenzih etmesin)." İsrâ Sûresi, 17:44.
2. Kur'an'ın harfleri ve esranı adedince, Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

Ey benim muhterem Üstadım,

Âciz talebeniz, küre-i arz içerisinde ruhum bazan şarka, bazan cenuba, bazan garba, bazan şimale, bazan semâya giderdi. Acaba yardım ne taraftan erişecek diye beklerdim. Ruhum bir mürşid-i ekmel taharri ederdi. Aramak üzere iken bana ilham olundu ki, "Mürşidi sen uzakta arıyorsun. Pek yakınında bulunan Bediüzzaman vardır. O zâtın Risale-i Nur'u müceddid hükmündedir. Hem aktabdır, hem zülkarneyndir, hem âhirzamanda gelecek İsâ Aleyhisselâmın vekilidir, yani müjdecisidir" denildi. Bunun üzerine üstad-ı muhteremin nezdine vardım. Risaleleri, bize yazmak için emir verdi. Ben de on beş kadar *Sözler*'den yazdım ve okuyorum. İstidadım kısa, fikrim müşevveş olduğundan, risalelerden hakkıyla istifade ve istifaza edemiyordum.

Bilâhare, Yirmi İkinci Mektubu verdiniz, yazdım. Bir iki defa arkadaşlarımla okudum. Âciz talebenizin maddî ve manevî on beş yaşından beri mazide birikmiş olan küflü yaralarını tedavi etti. Elhamdü lillâh. Bunun üzerine bir rüya gördüm. Rüya budur:

Menâmda, kıbleye karşı bir vilâyete gittim. O vilâyette gezerken, iki büyük acip fabrikaya rastgeldim. Bu fabrikalar dünyadaki fabrikalara benzemiyor; ve hem de, bu fabrikalar insanın sağ cenahına geliyor. İkisinin de sahipleri yok. İçerisine girdim; fabrikanın biribüyük, biri küçük. Bu küçük fabrikayı ben idare ederim diye, ona sahipoldum.

Bunun üzerine bir rüya daha gördüm:

Kıbleye karşı uzun bir kışla ve kışlanın içinde büyük bir fırın var. ben de o

fırının dairesindeyim ve ayak üzereyim. Karşımda, gençlerden ehl-i takvâ Süleyman isminde bir genç vardı. Ve sağ tarafımda yine gençten, İsmail isminde birisi vardı. Buna binaen, alettahmin yüz kadar gençler, o fırının dairesinde sağımda ve solumda ayak üzere idiler. Hayret ettim. Bunun üzerine büyük bir zât geldi, gençlerin önüne ufacık bir mendil serdi. O mendil üzerinden, dört köşe haşhaşlı ekmeğigençlere birer birer dağıttı. Bilâhare, o mendilin içinden birer avuç da kuru üzüm dağıttı. Bakıyorum, omendilden üzüm ve ekmeğin tükenmedi. Hayret ettim. Bana denildi ki. Bu mübarek zât, Said Nursî'dir. Ben de anladım ki, bu harika iş aktaflarda bulunur dedim, uyandım.

Bunun üzerine risaleleri devam üzere yazmakta iken, Allah'ın tevfiği ve Üstad-ı Muhteremin himmeti erişti. Çok çok istifade etmeye başladım. Bilâhare, bütün o rüyamda gördüğüm gençler, etrafıma toplandı. Herbirisi bana arkadaş ve Kur'ân'a talebe oldular.

Ve bir de bizim memleketin insanları, bir parça ehl-i tarikat ve ehl-i takvâdır. Memleketimizde zahir ve bâtın hocası olmadığından şeytana ve nefse çok defa hedef oluyorduk ve evham içinde boğuluyorduk. Risaleleri okudukça, şeytan-ı lâîn ve nefsin hilelerini ve evhamlarını Cehennem dibine atıyordu. Risaleleri okurken, çok arkadaşlar çok hayrette kalırlardı. “Bu koca Bedi’, bu lü’lü-misâl bu sözleri, bu kelimeleri nereden buluyor?” diye birbirimize çok defa diyorduk. Lisanına baksan, birşey istifade edilmez gibi görünüyor. Halbuki, söyledikleri hep hikmettir. Nazarımıza dehşet veriyor, nur serpiyor^{HAŞİYE-1} diye, tekrar tekrar iştiyakla okuyorduk. Bunun üzerine, “Risaletü’n-Nur ve Mektubatü’n-Nur, okuyanlara bir iksir-i âzamdır” diye hükmettik.

^{HAŞİYE-1} Evet, Mustafa kardeşim, Said'in üç şahsiyetinden ikisini tamam fark etmiş. Said'deki Üstadını, ders verdiği vakit âlî görüyor. Biçare dostu olan Said'i, hakikatte olduğu gibi âdi görüyor ve gördüğü doğrudur.

Said

Muhterem Üstadım, maddî ve manevî yaraları bulunan, bu yüz arkadaşımın yaralarını, risaleler tedavi ediyor. Hattâ, bazan bizden uzak olanlar evhama boğulur, gelirler; âciz talebeniz bir risale okursam evhamını kaldırır, giderlerdi. Cenâb-ı Hak, Feyyâz-ı Mutlak ve Hallâk-ı Azîm mevcudat ve câmidat ve zerreler adedince sizden razı olsun. Âmin.

Yarın mahşerde, herkesten evvel Resul-i Ekrem ve Nebiyy-i Muhterem Efendimiz Hazretlerinin şefaatine mazhar ol, inşaallah. Âmin.

Bu gençlerin hergün, her saat duasını alıyorsunuz. Ve herbir risaleyi okurken, en aşağı sekiz-on kadar arkadaş bulunuyor. Halbuki bu fitne-i âhircamanda, bu gençlerin bir araya gelip hak söz dinlemeleri pek mühimdir ve medâr-ı şükrandır.

Bu âciz talebeniz Arabî görmemiş ve medrese hiç görmemiş. Eskiden yazılmış Türkçe kitapları okurdum, maddî vemanevî yaralarımı tedavi edecek ilâç bulamazdım. Ruhum ve kalbim çok çırpınıyordu. Öyle bir dereceye gelirdim

ki, her saat kendimi intiharetmeye karar verirdim. “Acaba halim nedir ve ne olacak? Mürşid-i kâmil nerede bulabilirim?” diye çok merak eder ve yeis içerisinde kalırdım.

Cenâb-ı Hak, nasıl ki Cehennem gibi bir zaman içinde Cennet gibi bir zamanı halkeder; ve her zamana lââyık çareleri icad eder; ve her yaraya muvafık ilâcı ihsân eder... Öyle de, bu medresesiz zamanımızda, bizim gibi yaralılara, Üstad-ı Muhterem vasıtasıyla risaleleri Türkçe olarak telif ettiriyor. Buna ne kadar şükredeyim,—lâyüad ve lâyuhşa—Cenâb-ı Hakka şükürler olsun ve Üstad-ı Muhterem de Kur’ân hizmetinde muvaffak edip iki cihanda aziz eylesin. Âmin.

Ben hiçbir Arabiyat görmeden, medresede beş-on sene okumadığım halde, yalnız risaleleri yazıp ciddiyetle okudum. Kendimi yirmi sene medresede okumuş gibi tahayyül ediyorum. Sebebi ise, bu âcizin, bu fakirin, bu miskinın nezdine çok Arabiyat hocaları geliyor ve benim okuduğuma hayret ediyorlar. Evvelden mürşid-i kâmil terbiyesi görmüş insanlar geliyorlar, benden işittikleri kelimelere meftun oluyorlar. Çok hocalar, iki diz üzerine gelip, “Risale okuyuver” diyorlar.

Eğer sesim erişseydi olanca kuvvetimle bağırarak, küre-i arzdeki gençlere diyecektim: “Risaleleri ciddî okumak ve yazmak, yirmi sene medresede okumaktan fâiktir ve daha menfaatlidir.” Medresede okumaktaki maksat, evvelâ kendini kurtarıp, saniyen ümmet-i Muhammed’i kurtarmaya çalışmak değil mi? Risaletü’n-Nur ve Mektubatü’n-Nur, yirmi senelik medrese ilmini veriyor itikadındayım.

Ve herbir risale, tek başıyla bir mürşid-i ekmeldir. Kalbi bozulmamış herhangi genç, bir risaleyi alıp dikkatle ve teslimiyetle okusa, daire-i inkıyâda geliyor, ıslah oluyor. Herhangi bir maddiyun bir risaleyi alıp okursa, iman etmezse de hiçbir bahane bulamıyor. Herhangi bir dinsiz okusa ve tamam mânâsıyla anlasa, imana geliyor. Herhangi bir feylesof okusa, “Bundan daha yüksek akıl olamaz ve akıllar toplansa bunun fevkine çıkamaz, akıl buna yol bulamaz” diyor. Risale-i Nur, lisan-ı hal ile Avrupa meftunu bulunan tek gözlü deccâla “Ya iman et, yahut bütün dünyanın maskarası olacaksın” diyor.

Şimdi, aziz ders kardeşlerim, bu fakir, bir tane mürşid-i ekmel ve kutup ararken, Cenâb-ı Hakkın ihsanıyla, keremiyle, lütfuyla, rahmetiyle, Üstad-ı Muhteremin sa’yi ile yüz on dokuz mürşid-i ekmel ve kâmil buldum. Risaletü’n-Nur ve Mektubatü’n-Nur, yüz on dokuz adediyle, herbirisi birer mürşid-i ekmeldir ve aktabdır.

Ey maddî ve mânevî yaralı olan genç kardeşlerim ve ey mürşid-i ekmele muhtaç olan ehl-i tarîkat kardeşlerim:

Şeyh Abdülkadir-i Geylânîve Şâh-ı Nakşibend, İmam-ı Rabbânî, İmam-ı Gazâlî, Muhyiddin-i Arabî, Mevlânâ Hâlid(radiyallahü anhüm, kaddesallahü esrârehüm) Hazretlerinin derece-i kemâlâtları, merâtib-i imanları risalelerde ve *Mektubat*'ta vardır.¹

1. Merhum büyük kardeşim Mustafa, risalenin şakirtleriyle velâyetin şakirtlerini ve birbirinin arasındaki dereceyi anlatmak istiyor. Bu meseleyi Risale-i Nur halletmiş. Hem tevhid-i âmi ile tevhid-i hakikiyi göstermiş. Hem gözü kapalı olarak gitmenin ve gözü açık olarak gitmenin farkını Risale-i Nur beyan etmiş. Hem âlem-i yakaza ile âlem-i menâmî Risale-i Nur keşfetmiş. Hem âlem-i misâl ile âlem-i şehadetü birbirinden Risale-i Nur ayırmış. Hem velâyet-i kübrâyı, velâyet-i vustâyı, velâyet-i suğrâyı ve birbirinin farkını, tamamıyla Risale-i Nur göstermiş. Bir sohbet, bir kademde-Sahabelerin meseli gibi-zâhirden hakikate geçmenin sebeplerini anlatmış. Hem tarikat şahlarının ve Eimme-i Erbaanın caddelerini Risale-i Nur beyan etmiş. Hem ilmeyakın, aynelyakın, hakkalyakın ile elde edilen imanın farklarını Risale-i Nur göstermiş. Hem Hazret-i Ebubekir-i Sıddık (r.a.) ve Hazret-i Ömer (r.a.) ve Hazret-i Osman'ın (r.a.) meşrebini Risale-i Nur takip etmiş. Hem İmam-ı Ali'nin (r.a.) bir veled-i mânevîsi olduğunu, Celcelütiye'yi tefsir ile Risale-i Nur'un kıymetini ve vazifesini Risale-i Nur göstermiş. Hem Resul-i Ekrem Aleyhissalâtu Vesselâmun Mehdi ve İsâ Aleyhisselâm ve Deccal ve Ye'cüc-Me'cüc ve Sedd-i Zülkameyn hakkındaki müteşabih hadisleri Risale-i Nur tevîl etmiş, esas maksadı anlatmış. İmam-ı Ali (r.a.), Şâh-ı Geylânî (r.a.), Sekizinci, On Sekizinci, Yirmi Sekizinci Lem'alar ile ve Sekizinci Şuâ ile kerâmât-ı evliya hak olduğunu ve yerde iken Arş-ı Âzamı müşahade ettiklerini Risale-i Nur beyan etmiş. Hem umum müctehidler "Mütekelliminden birisi gelecek, hakaik-i imaniye'yi ve bütün mesâilî vâzih bir surette beyan edecek" diye müjdelerini, Risale-i Nur, hâdisât-ı âlem ile ispat etmiş. Hem bütün her asırda gelen mebuslar, velîler keşfiyatlarında, "Birisi gelecek, şarktan bir nur zuhur edecek" diye Risale-i Nur'un şahs-ı mânevîsini ve Üstadının şahs-ı mânevîsini ve talebelerin şahs-ı mânevîsini görüp, bütün ümmet-i Muhammed'e Risale-i Nur'un faziletini, ehemmiyetini, kıymetini ve emr-i Peygamberi ile bütün ümmet virdlerinde azâb-ı kabirden ve âhırazamanda gelecek fitneden, Deccalın şerrinden istiaze etmelerini ve yapacağı maddî ve mânevî tahribatını Risale-i Nur tamir yaptığını görmüşler. Müjdeler, beşaretler, işaretler, remizlerle haber verdiklerini, Risale-i Nur, Eskişehir, Denizli, Afyon, İstanbul gibi hâdisât-ı âlem ile göstermiş. *Elhasıl*: Asırlardan beri beklenen ve muntazır kalınan zât, Risale-i Nur imiş. Hatta Üstadın kendisi de bir zaman böyle bir zâtın geleceğine muntazır imiş. Halbuki, ne ağabeyim Mustafa'nın ve ne de benim haddim değil ki, Risale-i Nur'un kıymetini ve vazifesini beyan edeyim, heyhât! Risale-i Nur, Kur'an'ın has tefsiri olduğundan Kur'an'a bağlıdır. Kur'an ise Arş-ı Âzama bağlıdır. Onun için, Risale-i Nur'u Kur'an medh ü senâ edebilir. Birinci Şuada otuz üç âyetiyle işaret etmiş. Bunu yazmaktan maksadım, ağabeyim Mustafa'ya Risale-i Nur'dan medet ve Kur'an'dan şefaât ve Üstadımdan dua istemektir.

Talebeniz Küçük Ali

Ey kardeşlerim ve ey halifeler, tarikatın ve hakikatin müntehasını anlamak isterseniz, risaleleri ciddiyle okuyun. Bâlâdaki zâtların arkasında giderseniz ve yüksek imanlarına yaklaşırsınız.

Ey ehl-i tarikat kardeşlerim, bilhassa sizlere çok rica ediyorum, risaleleri bir defa okuyunuz. Risaletü'n-Nur ve Mektubatü'n-Nur'un herbir satırında, bir kitabın tesirini bulamazsanız, bana ne dersiniz deyiniz, kabul ediyorum.

Tekrar çok tavsiye ediyorum, okuyun, okuyun. Okudukça, risaleler feyzâver nurları saçıyorlar. Okudukça iştîyak getiriyorlar, usanç vermiyorlar. Başka kitapları bir-iki defa okusan, insana usanç veriyor. Halbuki risaleler öyle değil, okudukça başka başka iman halleri telkin ediyorlar...

Döneceğim bâlâdaki rüyanın tabirine; aklım yettiği kadar tâbir edeceğim, Allah hayretsin:

Biri büyük, biri küçük fabrikadan büyük fabrika ise, Üstad-ı Muhteremdir. Fabrikanın içerisinde bulunan acip ve garip, bedi' âletler ise, bu zamana kadar hiçbir imamın söylemediği kelimeleri ve iman telkinatlarını yapan Risaletü'n-Nur eczalarıdır. O küçük fabrika ise, Risale-i Nur'ları kim okuyup yazarsa, o dahi küçük fabrikaya benzeyecek. İçerisindeki bedi' âletler ise, Risale-i Nur'un düsturları, hakikatleri ve mesâil-i imaniyedir. Okuyan ve yazan insanlar, öyle kuvvetli, sarsılmaz imanları bulacaklardır. Fabrika hareketi ise, risaleleri okuyup yazan adamların kemâl-i şevk ve heyecanla çalışmalarıdır. Görmüş olduğum vilâyet ise, velâyet-i kübrâ yollarını gösteren Risale-i Nur'dur.

Bu rüyayı takviye için, bir rüya daha söyleyeceğim:

Menâmda, İstanbul'a yaya olarak iki defa gittim. İstanbul'a vardığımda, dükkânları hep açıktır, içinde sahipleri yoktur. Dükkânların içinde, sandıklarda büyük büyük mıhlar gördüm ve başka demir parçaları da vardı. Bunun üzerine mânevî rahmet yağarken, İstanbul'dan yaya olarak avdet ettim...

Allahu a'lem, bunun tâbiri de, dünyada İstanbul büyük ve güzel memleket olduğu gibi, öyle de risaleler ve Mektubatü'n-Nur velâyet-i kübrâ yollarını gösterir. Demir gibi kuvvetli, elmas mıhlar gibi hakikatin burhanlarını satışa çıkaran ve her risale bir kudsî dükkân hükmüne gelen bir meşher-i nuranîdir. O sergide imanî nurlar teşhir ediliyor. Ve velâyet-i kübrâ yollarını gösterdiğini, iki kere iki dört eder derecesinde kanaatim gelmiştir.

İkinci gördüğüm rüyanın tâbiri, Allahu a'lem, böyle olsa gerektir: Kibleye karşı kışla ise, mânevî Allah'a asker olan gençlerin Isparta vilâyetindeki geniş dershanelerine işarettir. Ekmeği dağıtan zât ise, Üstad-ı Muhterem Said Nursî'dir. Ve ekmek pişiren fırın ise, Üstadımın hususî medresesidir. Fırının ekmeğinin müşterileri ise, risaleleri okuyup lezzetini anlayan, benim gibi ve arkadaşlarım gibi "Hel min mezid" diyenlerdir.

Evet, Üstad-ı Muhterem, insanlara mânevî ekmek dağıtııcıdır. Bu fırında çok işaretler vardır. Aklım bu kadar yetişiyor. Gençlerin ayakta olması ise, gençlerin imanî risaleleri okuyup imanları kuvvetleneceğine işarettir. O tatlı ve yedikçe noksan olmayan üzüm ve ekmek ise herşeyden daha tatlı i'câz-ı Kur'ân esrarına ve imanın envârına işarettir ki, onları Risale-i Nur dağıtıyor. Âciz talebeniz ise, gençlerin başında ve sağ tarafta bulunduğum ise, gençlere ihsan-ı İlâhî, ikram-ı İlâhî ve Üstad-ı Muhteremin himmetiyle o gençlere vesile olacağıma işarettir inşaallah... Benim aklım bu kadar eriyor; bu kadar tabir edebildim. Rüyalarımın ıslah ve tabirini rica ederim.

Yirmi gün zarfında bir rüya daha gördüm: Eğirdir Gölünün kenarında, yani çakıllığında bulunuyormuşum. Bu denizin kenarında büyük bir beyaz çadır kurulmuş. Çadırın içinde, büyük bir direğin dibinde Üstadım Said (r.a.) bulunuyor. Bu esnada eline büyük, bir kırmızı kaplı kitap alıp, çadırın direğine dayanarak o kitabı okudu. Bilâhare, hariçten, kible tarafından Mahmud isminde gençten, yeşil elbiseli birisi gelip Üstadımın elinden o kitabı—yani okuduğu hutbeyi—istedi ve aldı. Çadırdan Mahmud ismindeki genç dışarıya çıktı, kibleye karşı, ayak üzere halklara dedi ki: "Bu âna gelinceye kadar böyle bir hutbeyi hiçbir imam okumamıştır" diyerek, o hitabeyi alıp kibleye karşı götürdü. O anda uyandım, Allah hayretsiz.

Bu rüyayı da bildiğim kadar tabir edeceğim: O deniz ise, Şariat-ı Muhammediyedir. O çadır ise Isparta vilâyetidir. O hutbe ise, Risaletü'n-Nur ve Mektubatü'n-Nur'dur. Hutbeyi götüren yeşil elbiseli genç Mahmud ise, ya Şeyh-i Geylânî, ya İmam-ı Rabbânîdir. Risaleler makam-ı Mahmud yolunu târif ediyorlar. Üstadımın hutbesi olan Risale-i Nur, bu zamanın bir mehdîsi ve müceddididir.

Ey küre-i arzda bulunan gençler, hocalar ve halifeler! Bin senedir insanların aradığı Mehdî Hazretlerinin pişdârı ve müjdecisi, Üstadımın neşrettiği Risale-i Nur'dur.

Ey benim kardeşlerim, benim gibi âciz bir talebenin okumasından, anlamasından ne çıkar? Üstadıma ne sualaçabilirim? Kaç kitap okudum da sual açayım ve mesele halledeyim? Negibi sual sorayım?

Dünyada çok kitaplar vardır ve o kitapları okumuşsunuzdur. Okuduğunuz kitapların hepsini de anladınız mı? Alâ külli hal, anlayamadığınız meseleler çoktur. Üstadıma sual açınız, meydana ilimçiksın ve iman hakikati çıksın da dünyada bulunan üç yüz elli milyon Müslümanlar da istifade etsinler. Ne kadar müşkilâtınız varsa halledilsin, bizim gibi âcizler de istifade etsin.

Ey hocalar ve ehl-i kalb, soracağınız suallerin cevaplarını Risale-i Nur'da bulabilirsiniz. Ehl-i keşf ve kalbden birisi, benim gibi âciz bir insandan Mehdîyi soruyor, “Ne vakit gelecek?” Daha Mehdîyi anlayamamış. Dâbbetü'l-arz kimler olduğunu bilmiyor. Bunlara dair, risalelerde birer bahis vardır. Her müşkil sualin cevabını o risalelerden arayınız, bulursunuz.

Ey hocalar ve halifeler! “Bizim ilmimiz bize yeter” deyip, yıldız böceği gibi şavkınıza, ilminize aldanmayın. İnsanın kendi bildiği kendine kâfi gelmez. Herinsan, her meseleyi anlayamaz. Uyuyorsunuz! Uyuduğunuz miktar artıkyeter; uyanmalı!

Peder ve validem ve cümle arkadaşlarım ve biraderim Ali çok selâm edip, iki ellerinden öper ve dua etmektedirler.

Kuleönü'nde Sofuoğlu Talebeniz
Mustafa Hulûsi (r.h.)

• • •

Risale-i Nur'un tesvidinde çok hizmeti sebkat eden temiz kalbli, ihlâslı, güzel bir hafız, müdakkik bir hoca olan Hafız Halid'in bir fıkrasıdır.

Risale-i Nur'un müellifi Bediüzzaman, nâdire-i cihan, hâdim-i Kur'ân Said Nursî (r.a.) hakkında hissiyatımdan binden birini beyan ediyorum:

Üstadım, kendisi Nur ism-i celîline mazhardır. Bu ism-i şerif, kendileri hakkında bir ism-i âzamdır. Kendi karyesinin adı Nurs, validesinin ismi Nuriye, Kadirüstadının ismi Nureddin, Nakşî üstadının ismi Seyyid Nur Muhammed, Kur'ân üstadlarından Hafız Nuri, hizmet-i Kur'âniyede hususî imamı Zinnûreyn; fikrini, kalbini tenvir eden âyet-i Nur olması ve müşkil mesâilini izaha vasıta olan nur temsilâtı gayet kıymettardır. Resâilin mecmuuna Risale-i Nur tesmiyesi, Nur ismi onun hakkında ism-i âzam olduğunu teyid etmektedir.

Risale-i Nur adlı harika telifatının bir kısmı Arabî olmakla beraber, Risale-i Nur eczaları şimdiye kadar yüz on dokuz bâliğ olmuştur. Herbir risale, kendi mevzuunda harikadır. Gayet yüksek olmakla beraber, Onuncu Söz ismiyle iştihar eden haşre dair olan risalesi pek harikadır, câmidir. Ulemaca sırf naklî olan haşri ve neşri, gâyet kuvvetli ve kat'î delâil-i akliyeyle ispat etmiştir. Onunla çokların imanını kurtarmışlar.

هُوَ الَّذِي جَعَلَ الشَّمْسَ ضِيَاءً وَالْقَمَرَ نُورًا

¹âyetinin sırrıyla diyebilirim ki, Risale-i Nur bir kamer-i marifettir ki, şems-i hakikat olan Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyânın nurunu istifâza eylemiş ki,

نُورُ الْقَمَرِ مُسْتَفَادٌ مِنَ الشَّمْسِ

²olan meşhur kaziye-i felekiyeye mâsadak olmuştur. Hem diyebilirim ki, Üstadım Kur'ân hakkında bir kamer hükmünde olup, semâ-i risaletin şemsi olan Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâmdan nuru istifade edip Risale-i Nur şeklinde tezâhür etmiş.

1. "Güneşi bir ışık, ayı bir nur yapan Odur." Yûnus Sûresi, 10:5.

2. Ayın ışığı güneşten gelir.

Üstadım, başkalarında nadiren bulunan mümtaz hasletlerinden, zahirî tavrının pek fevkinde bir vaziyet gösteriyor. Zahir hale bakılsa, ilmihali bilmiyor gibi görünüyor; birden, bakarsın, bir derya kesiliyor. Mezun olduğu miktarı ve Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâmdan istifade derecesi nisbetinde söyler. Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâmdan cihet-i istifadesi olmadığı vakitlerde, yeni ay gibi mahviyet gösterir. "Bende nur yok, kıymet yok" der. Bir hasleti de tam

tevazudur ve ¹ مَنْ تَوَاضَعَ رَفَعَهُ اللَّهُ hadîsiyle tam âmil olmasıdır.

1. "Tevâzu göstereni Allah yüceltir." el-Münâvî, *Feyzü'l-Kadîr*, 6:108, hadis no: 8605; Aynı manayı ifade eden diğer rivayetler için bk. *İbn-i Mâce*, Zühhd: 16; *Müsned*, 3:76.

İşte bu haslet icabatındandır ki, bizim gibi talebelerinden bazı mesâil-i ilmiyede muhalefet bulunsa, onların sözlerini, içinde arar, hak bulduğu vakit, kemâl-i tevazuyla ve lezzetle kabul ederek teslim eder. "Mâşâallah," der "Siz benden daha iyi bildiniz" der. "Allah razı olsun" der. Hak ve hakikati, nefsin gurur ve enâniyetine daima tercih eder. Hattâ ben bazı meselelerde muhalefet ediyordum. Bana karşı gayet mültefit, memnunâne bir tavır alır; eğer yanlış yapsam, güzelce, damarıma dokunmayarak beni ikaz eder. Eğer güzel birşey söylemişsem, çok memnun olur.

Üstadım bilhassa hikmet-i hakikiye fenninde, yani hikmet-i şariat ve İslâmiyet noktasında pek harikadır ve hikmet-i beşeriyede dahi çok ileridir. Hattâ o ilimde, Eflâtun ve İbn-i Sina'yı geçmiş diyebilirim.

Bundan on üç sene evvel, Darü'l-Hikmeti'l-İslâmiye âzâsından iken, küçükten beri şimdiye kadar mânen izn-i İlâhîyle onun bir muîni ve nâsırı ve muhafızı olan kutb-u Rabbânî ve kandil-i nurânî Abdülkadir-i Geylânî (aleyhi nazaru'r-Rahmânî) Hazretlerinin *Fütûhu'l-Gayb* risalesini tefe'ülen açtığı esnada,

أَنْتَ فِي دَارِ الْحِكْمَةِ فَاطْلُبْ طَبِيبًا يُدَاوِي قَلْبَكَ¹

ibâresi çıktı. O ibare,² onun hakkında pek mânidar olarak, Eski Said'i Yeni Said'e çevirmesine sebebiyet vermiştir.

Eski Said olduğu zamanlarda, İngilizlerin dinî suallerine gayet lâtif ve müskit bir cevap vermiştir. Ve ilm-i mantıkta, İbn-i Sina'nın telifatından geçecek *Tâlikat* namında harika bir risalesi var. İşkâl-i mantıkıyeyi kıyâs-ı istikrâif cihetiyle on bine kadar iblâğ edip, hiçbir âlimin yetişemediği bir derece-i ihata göstermiş. *Sünubat* isminde bir risalesinde gördüm ki, Resul-i Ekrem Aleyhissalâtu Vesselâm, âlem-i mânâda, bir medresede ona ders verdiğini görmüş. O ders-i mâneviyeye binaen *İşârâtü'l-İ'câz* namındaki harika tefsiri yazmış. Bana birgün dedi ki:

"Harb-i Umumîhâdisat ve netâicleri mâni olmasaydı, *İşârâtü'l-İ'câz*'ı Allah'ın tevfiği ve izniyle altmış cilt yazacaktım. İnşâallah, Risale-i Nur, âhiren o mutasavver harika tefsirin yerini tutacak."

Üstadımla yedi-sekiz sene musahabetim esnâsında mühim meşhudatım çoktur.

Fakat ³ الْقَطْرَةُ تَدُلُّ عَلَى الْبَحْرِ mucibince, deryaya delâlet maksadıyla bu fıkra kâfi görüldü. Çünkü Üstadımdan iftirak zamanı idi; acele yazdım. Üstadım,

وَالصَّاحِبُ بِالْجَنبِ⁴

âyetinin sırrıyla çok defa yanlarında beni musahip bulmak hakkını ve teveccüh duasıyla yerine getireceklerine eminim...

Hafız Halid (r.h.)

1. Sen dârü'l-hikmettesin; önce, kalbini tedavi edecek bir tabip ara.
2. "Sen kendin hastasın; kendine bir tabip ara."
3. Bir damla su denize delâlet eder.
4. "Yanınızdaki arkadaş..." Nisâ Sûresi, 4:36.

• • •

Aziz, muhterem, müşfik ve mükerrem Üstadım!

Bu defa irsâline inâyet buyurulan Risale-i Nur eczalarının dört kısımlık fihristesini aldım. Daha evvel Otuz Birinci Mektubun On Üçüncü ve On Dördüncü Lem'alarını almış, fakat ihtisaslarımı arza muvaffak olamamıştım. Fihristeler dört tarafımı aydınlattılar ve itikatta bir olup, çok metin hikmetlerle bazı a'mâlde ayrılıkları olan dört mezheb-i hak gibi, bu fakire hakka, hakikate, sıdka, imana, nura, rızaya giden yolları gösterdiler. Hâdisât-ı dünyeviye meşgalesi, şimdiye kadar başımdan geçmemiş bir tarzda beni yormuş. Koca bir dairenin maddî ve manevî ağır yükü altında tek başıma kaldığımdan çok bunalmıştım.

Aziz Üstadımın Otuz Birinci Mektubun Birinci Lem'asıyla tavsiye buyurduğu evrâdın kuvveti, Risale-i Nur'un feyzi, müşfik üstadımın müstecab duası ve üstadımın üstadı Hazret-i Gavs'ın lillâhil-hamd en küçük hâcetimi görecektik kadar zahir himmeti, mahza bir lütf u fazl-ı İlâhî eseri olarak devam edebildiğim salâvât-ı şerife berekâtıyla zuhur eden imdâd-ı Risaletpenâhî ve Cenâb-ı Allah'ın nihayetsiz in'âm ve ihsan ve inâyeti sayesinde, yüzbinler hamd ve şükürler olsun, ye'se ve fütura düşmekten kurtulmuş; yalnız, huzur-u manevînize birkaç satırlık arîzayla çıkmak geç kalmıştır.

Hakikaten, elmas kalemler çok kıymetli kardeşlerimin âsâr-ı Nurun cem' ve teksir ve neşrinde gösterdikleri gayret ve himmet ve sevgili Üstadımıza bu kudsî vazifede yaptıkları muavenet, her türlü takdirin fevkindedir. Allahü Zülcelâl cümlesinden razı olsun ve neşr-i envâr-ı Kur'âniyede daimî muvaffakiyetlere mazhar buyursun...

Otuz Birinci Mektubun On Üçüncü ve On Dördüncü Lem'alarında, o kadar büyük dersler, o kadar azametli hakikatler, o derece şâşaalı hikmetler ve nurlu, kudsî, lâhutî feyizler mündemiçtir ki, bu biçare kardeşinizin sönük zekâsı, kısa düşüncesi, perişan, müşevveş dimağıyla, hissedebildiği zevkleri ifade etmesine imkân yoktur...

İdrâk-i maâlî bu küçük akla gerekmez,
Zira, bu terazi o kadar sıkleti çekmez.

On Üçüncü Lem'anın on üç işaretle beyanı, Sûretü'l-Felâk ve Suretü'n-Nâs

âyetleriyle,

وَقُلْ رَبِّ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ هَمَزَاتِ الشَّيَاطِيْنَ وَاَعُوْذُ
بِكَ رَبِّ اَنْ يَّحْضُرُوْنَ¹

âyetlerinin mecmu-u adedine veya bu iki sûrenin herbirinde okunmakta olan
اَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيْمِ² adediyle ve Fatiha başta sayılmazsa, yüz
on üçüncü sûreye tam ve lâtif tevafuk ve işaret göstermesi nazar-ı dikkati celb
etmektedir. Her işaretin nihayetinde, o işarettteki hakaik, birkaç enseb ve âlâ
kelimeyle ifade edilmiştir ki, bundan daha kuvvetli beyan olamaz. İhtisasımı, bu
işaretlerdeki kelimelerle kısaca arz edeceğim.

1. "De ki: 'Ey Rabbim, şeytanların vesveselerinden Sana sığınırım. Onlarınyanımda bulunmalarından da, yâ Rabbi, Sana sığınırım.'" Mü'minûn Sûresi,23:97-98.

2. Kovulmuş şeytanın şerrinden Allah'a sığınırım.

Birinci işaret: Şeytanın ve onun şerik ve muînleri olan ehl-i dalâletin
şerrinden ancak şariat-ı Muhammediye ile âmil ve sünnet-i Ahmediye ile
mütemessik olmakla kurtulmak imkânı olduğunu;

İkinci işaret: Küfre giren ehl-i dalâletin kemiyeten çokluğunun
kıymetsizliğini; şeytan ve avenelerinin tasallutlarına karşı istiâze, istiğfar, hıfz-ı
İlâhîye iltica ve takvâyla Sünnet-i Seniye'ye yapışmaktan başka çare olmadığını,

Üçüncü işaret: Zahiren cüz'î hatâ ve isyanla çok büyük tahribat yapmakta
olan hizbü's-şeytana karşı, en kuvvetli kal'a olan Kur'ânî kal'aya iltica lâzım
geldiğini,

Dördüncü işaret:

مَا اَصَابَكَ مِنْ حَسَنَةٍ فَمِنْ اللّٰهِ وَمَا اَصَابَكَ مِنْ
سَيِّئَةٍ فَمِنْ نَفْسِكَ¹

âyetine bir nevi tefsir mâhiyetinde, cüz'î ihtiyar ve icadsız kesble şerlere
sebebiyet veren şeytanın müthiş tahribatına karşı istiğfar ve Allah'a iltica ve
Sünnet-i Seniye'ye riayet iktiza ettiğini,

Beşinci işaret: Kur'ân-ı Hakîmin azîm terğib ve teşviklerinin tam yerinde
olup, ehl-i iman desâis-i şeytaniyeye kapılmaları imansızlıktan ve iman
zayıflığından ileri gelmediğini, hem günâh-ı kebâiri işleyenlerin küfre

فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ ﴿٢٤﴾ وَمَنْ يَعْمَلْ
مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ² iki

girmediklerinin,

âyetle sâbit olduğunu ve nihayet Cenâb-ı Erhamü'r-Râhimînin *Gafûr* ve *Rahîm* isimlerini melce ve tahassüngâh yaparak şeytandan istiâze edilmesini,

1. "Sana her ne iyilik erişirse Allah'tandır. Sana her ne kötülük gelirse, o dakendi kusurun sebebiyledir." Nisâ Süresi, 4:79.

2. "Kim zerre kadar bir iyilik yaparsa onun mükâfâtını görür. Kim zerre kadar bir kötülük yaparsa onun cezasını görür." Zilzâl Süresi, 99:7-8.

Altıncı işaret: Tahayyül-ü küfrü, tasdik-i küfürle iltibas ve tasavvur-u dalâleti, dalâletin tasdiki suretinde gösteren desâis-i şeytaniyeden kurtulmak için, hakaik-i imaniye ve muhkemât-ı Kur'âniyeye sarılmak ve lümme-i şeytaniyeden gelen desiselere karşı istiâze etmek ve her iki manevî yaraya karşı Sünnet-i Seniye'yi merhem yapmak icap ettiğini,

Yedinci işaret: Erkân-ı imaniyeden biri olan kadere tevilsiz iman etmek lâzım olduğunu ve günah-ı kebîreyi işleyen mü'min kalabileceğini, fakat, şeytanların tahribatına karşı Cenâb-ı Hakkın bin bir isminin tecellî etmekte olduğunu, Ehl-i Sünnet ve Cemaat olan ehl-i hak mezhebinden ayrılmamak ve Kur'ân'ın çetin ve metin kal'asına girerek Sünnet-i Seniye'nin muktezasına tevfiğ-i hareket eylemekle kurtulmaya muvaffak olunacağını;

Sekizinci işaret: Küfür ve dalâlet yoluna insanların nasıl ihtiyarlarıyla sülûk ettiklerini ve bunların nasıl hayat geçirebildiklerini aliyyü'l-a'lâ bir tarzda ders verdikten sonra, ehl-i iman için Kur'ân'ın himayesi altına iman-ı tam ve itikad-ı kâmil ile girmek ve Sünnet-i Seniye'nin daire-i nuraniyesine seve seve dahil olmaklığın ne kadar güzel olduğunu,

Dokuzuncu işaret: Hizbullahın, neden çok defa hizbü's-şeytan olan ehl-i dalâlete mağlup olduklarını, Medine münafıklarının dalâlette ısrar ederek hidayete girmemeleri ve Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâmın iki muharebedeki mağlûbiyetinin hikmetini beyan ederek, O Seyyidü'l-Mürselînin sünnetine ittiba sayesinde muvakkat acıların geçeceğini,

Onuncu işaret: İblis'in en mühim bir desisesi olarak kendine tâbi olanlara kendini inkâr ettirdiğinden, dört misalle izah etmek suretiyle bahs; ehl-i imana, cin ve ins şeytanlarının şerlerinden, Allah'a iltica etmekle selâmete kavuşulacağını;

On Birinci işaret: Cirim ve cismi küçük, cürüm ve zulmü büyük, ayıb ve zenbi azîm biçare insanı kâinatın hiddetinden, mahlûkatın nefretinden, mevcudatın öfkesinden kurtarmak için Kur'ân-ı Hakîmin daire-i kudsiyesine girmeye ve Sünnet-i Seniye'ye ittibâ eylemeye dâvet ettiğini,

On İkinci işaret: Mahdut günahlara Cehennemle mukabelenin mahz-ı adalet olduğuna, Cehennemin cezâ-yı amel, Cennetin fazl-ı İlâhîyle olduğuna, seyyienin az yazılıp hasenenin çok yazılmasına, ehl-i dalâletin muvaffakiyetlerinin—hâşâ—kendilerinde hakikat olduğuna veya ehl-i hakta zaaf bulunduğu delâlet etmediğini gösteren dört meraklı suale gayet fasih ve belîğ

رَأْسُ الْحِكْمَةِ مَخَافَةُ اللَّهِ

cevaplar vermek suretiyle, ehl-i imanı, ¹ düsturuna, her türlü saâdeti cami olan Kur'ân ve sünnet şahrâhına girmeye teşvik ettiğini;

On Üçüncü işaret: Üç noktasıyla, şeytanın desiselerine müptelâ olan biçare insana, hayat-ı diniye, hayat-ı şahsiye ve hayat-ı içtimaiye selâmeti ve sıhhat-i fikir ve istikamet-i nazar ve selâmet-i kalb için muhkemat-ı Kur'âniye mizanlarıyla ve Sünnet-i Seniye terazileriyle a'mâl ve hâtıratını tart ve Kur'ân'ı ve Sünnet-i Seniye daima rehber yap; ve

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

² diyerek Cenâb-ı Hakka ilticada bulun,

خَتَامُهُ مِسْكٌ

diye çok kıymetli tavsiyede bulunduğunu; ve ³ nev'inden on üç işaret halinde tefsir olunan Suret'ün-Nâs ve iki âyeti tekrarla derse nihayet verdiğini, gayet zevkli ve şevkli ve alâkalı bir surette beyan ve ifade eylemektedir.

1. "Hikmetin başı Allah korkusudur." el-Münâvî, Feyzû'l-Kadîr, 3:574, hadis no: 4361.

2. Kovulmuş şeytanın şerrinden Allah'a sığınırım.

3. "Onun sonu, misk ü anberdir." Mutaffifîn Sûresi, 83:26.

On Dördüncü Lem'anın Birinci Makamını teşkil eden iki mesele bence çok mühimdir. Bu dersin takrir ve tahririne vesile olan Re'fet Bey kardeşimizden Allah razı olsun. İkinci Makam başlı başına bir şâheserdir.

Bismillâhirrahmânirrahîm hakkındaki beyan buyurulan altı sır, öyle bir hazine-i esrar-ı Rabbânîdir ki, ancak Rahmân-ı Rahîmin inâyetiyle bu mübarek eseri okuyup anlayanlar ondan zevk alabilirler.

Bundan evvelki bir mektupta, ihtiyarsız Birinci Söz'ü teşkil eden *Bismillâhirrahmânirrahîm* hakkındaki mübarek eserden, kalb-i âcizîye gelen bazı hoş tefekkürattan bahsetmiştim. Dâima şefkatle dua ve derslerinden istifade ettiren muazzez üstadım, benim daha evvelden de *Bismillâhirrahmânirrahîm* içindeki *Rahmân* ve *Rahîm* isimlerinin hikmet-i tahsisi hususundaki sualime, ikinci ve mutantan bir cevap daha lûtfetmiş oluyorlar. Bu mazhariyetten dolayı Hâlîk-ı Rahîme ne kadar şükretsem azdır.

Fihristeyi harfi harfine henüz okuyamadım, fakat inşaallah okuyacağım. On Birinci Mektubun neleri ihtiva ettiğini öğrendim. Yazılmayan ve rahmet-i İlâhiyeden yazılmasına muvaffakiyet niyaz olunan âsârın da neşrine muvaffakiyetinizi, eltâf-ı Sübhaniyeden tazarru ve niyaz eylerim. Otuzuncu Sözün mahkeme başkâtibini nasıl tehdit ettiğini, hatırasını tamamıyla gözümün önüne getirdim.

Fihriste-i Güldeste: Fihriste namı altındaki bütün risalelerde yazılı olduğu tarzda değildir. Tamamen hususiyet göstermektedir. *Sözler*’in ve Mektupların bir hülâsatü’l-hülâsası denecek vaziyettedir.

Âsâr-ı nurun bir zübdesi, hazâin-i nurun elmas anahtarı, resâil ve *Mektubat*’ın nurlu kapısı olan bu hayırlı telife sebep olanları da, müellifini de, Allahü Zülcelâl ve’l-Kemâl Hazretleri saâdet-i dâreyne mazhar buyursun. Âmin.

Hulûsi

Aziz Üstadım,

Senelerden beri vücuda getirilen misilsiz âsâra, Otuz Birinci Mektubun On Beşinci Lem'asıyla öyle misilsiz bir eser daha ilâve buyurulmuş oluyor ki, o şâheserler, böyle şâh bir eseri, o harika bediyyât böyle bedî bir zübdeyi, o acip telifat böyle acip bir mecmuayı, o azîm hakaik böyle azîm bir külliyât-ı hakaiki ve o nurlu risaleler böyle nurlu bir fihristeyi istiyordu. Yüz binler şükrolsun ol Feyyâz-ı Mutlak Hazretlerine ki, hiçbir müellifin muvaffak olamadığı böyle misilsiz eseri hazine-i rahmetinden ihsan etmekle, yüz yirmi adede vasıl olan Külliyat-ı Nuru, yüz yirmi sahifeden aşağı olmayan misilsiz fihristesiyle bir yerde toplamış bulunuyor. Bu risalenin menfaati, fevâidi o kadar çok ki, izaha hâcet yok. Bu kıymettar risale, kendi kendini lâyük olduğu bir tarzda methediyor. Hem o kadar güzel methediyor ki; fevkinde beyân olamaz.

Hüsrev

• • •

Dereli Hafız Ahmed Efendinin çok mânidar rüyalı bir fıkrasıdır.

Aziz ve müşfik üstadım efendim,

Birgün âlem-i menamda bir sahrada gezerken, birçok kalabalık ahalinin içine girdim. Dersim olan kelime-i tevhide devam ediyordum. O ahâlinin cümlesi Nasârâ imiş. Biz âşikâre kelime-i tevhidi çektiğimizden, hepsi bize iştirak etti. Her yüz başında, “Muhammedün Resulullah” diyorum. O Nasâralar, “İsâ ruhullah” diyorlar. Onlara dedim ki: “Yahu, biz İsâ Aleyhisselâmı tasdik ediyoruz.” Ve kendilerine kelime-i tevhidi okudum, “İsâ ruhullah” dedim. “İşte bakınız, ben sizin peygamberinizi tasdik ediyorum. Siz debizim peygamberimizi tasdik etseniz ne olur” dedim. “Hayır! İsâ Aleyhisselâm gökten inmedikçe ve sizin peygamberinizi âşikâr tasdik etmedikçe, biz tasdik etmeyiz” dediler. Bunun üzerine yanımda iki arkadaş bulundu. Lâkin arkadaşlarım kimler olduğunu bilmiyorum. “Biz dua edelim de İsâ Aleyhisselâm gelsin ve bizi nasıl tasdik ediyor, göreceksiniz.” Duaettik. İki kişi “Âmin” dediler. Lâkin İsâ Aleyhisselâm gelmeyince müteessir olduk. Yine dua ettik, “Ya Rabbi! Bizi bunların yanında niçin mahcup çıkarıyorsun?” dedik. “Bu din âlî değil mi?”

Tahminen, arası bir saat veya bir buçuk saat sonra, karşıdan üç kişi çıktı. Elhamdü lillâh, İsa Aleyhisselâm geliyor. Baktım, birisi sakallı, ikisi şâbb-i emred. Dedim: “İsâ Aleyhisselâm otuz üç yaşında olduğu halde göğе huruç etti, niçin sakalında beyaz var?” Kalbime geldi ki, “Allahu a’lem, İsâ Aleyhisselâm değilse?” Bu zât ve iki arkadaşıyla yanımıza geldiler. Dikkatle baktım, Üstadımın simâsı ve elbisesidir. Bizim yanımıza gelince, bizim altımız mağara imiş. Yanındaki iki kişiye emretti: “Şurada kilitli salipler, haçlar var. Cümlesini çıkarınız.” Çıkardılar. Nasâralara karşı hepsini kırdı ve Kelime-i Tevhid getirip Peygamberimizi tasdik edince, biz de Nasârâlara, “Bakınız, işte İsâ Aleyhisselâmın vekili geldi” deyince, cümlesi tasdik ettiler.

Allahu a’lem, bu rüyanın bir tabiri şudur ki: Üstadımızın Kur’ân-ı Hakîmden aldığı ve neşrettiği Risale-i Nur vasıtasıyla Nasârânın bir kısmı İslâmiyeti kabul edecek ve Nasârâ Müslümanları veya Hıristiyan mü’minleri hükmüne geçip Üstadımızın sözlerini İsâ Aleyhisselâmın sözleri nev’inden hüsn-ü kabul edeceklerine işârettir.

Evet, Risale-i Nur’da öyle bir kuvvet vardır ki, Avrupa’nın en müannid feylesoflarını dahi teslime mecbur eder. Her ruhun bir ihtiyac-ı hakikîsi olan

hakikî iman nurunu arayan Hıristiyan muvahhidler, elbette Risale-i Nur'u görseler, (Hazret-i İsa Aleyhisselâmın vesâyâsı nev'inden) kabul edip sarılacaklardır...

Dereli Mutâf

Hafız Ahmed

• • •

Bu Risale Fihristesi, hakikaten menba-ı nur ve mecma-i hakikattır. Elhak nur fihristeleridir. Şöyle söyleyebilirim ki: Otuz üç Söz, otuz üç Mektubun herbiri, feyzanda olan birer menba-ı nur-u hakikat ve gülistan-ı bâğ-ı cinandır. Binaenaleyh bu müteaddit güller bağının herbirisinden müteaddit güller koparıp, dört kısım üzerine güller demeti yapılmış gibi vücuda getirilmiş bir eser-i cihan-kıymet olduğuna kanaat ettim. Bu Fihristeleri okumak, herhalde ve behemehâl Söz ve Mektuplar risale-i şerifenizi görmek, okumak, yazmak için insanı iştihak ve gayrete sevk ediyor ve şiddetli kamçılıyor. Fakirce noksan olan risale-i şerifelerin hangisini evvelâ yazayım? Çünkü, herbiri birbirleriyle nur ve hakikat müsabakasına çıkmış diye, mütelâşî ve heyecanlı bir vaziyetteyim. İnşaallah, dua-yı Üstadâneleriyle, kâffesini yazarım. Şurasını da arz etmek isterim ki: Sabri Efendi kardeşimin ilhâhı ve zât-ı Üstadânelerinin ilhamıyla Fihristelerin telifi, çok musîb ve hayırlı, hem hadsiz hakikatlere anahtar olmuştur.

Cenâb-ı Hak, sevgili Üstadımızı âfiyette dâim, ömürlerine bereket ve herbir umûrunda muvaffakiyet ihsan buyursun da, pek çok zamanlar başımızda tâc-ı zafer olarak taşıyalım ve hizmet-i Kur'ân'da çalışalım, yorulalım, yol alalım. Ve cümle mü'minîn de istifade etsin ve ehl-i bid'a ve mülhidlerin de başları yere gelsin.

Talebeniz

Âsım(r.h.)

• • •

*Kuleönü’nden Sarıbıçak Mübarek Mustafa’nın kardeşi Küçük Ali’nin fıkrasıdır.
(Bulunduğumuz asrın yaralarından, mânevî doktora muhtaç bir gencin
fıkrasıdır.)*

Aziz, şefkatli, muhterem Üstadım,

Bulunduğumuz asır, mânevî seferberlik (harp) zamanı olduğundan, vücudumdaki yaralara baktıkça, yaralar git gide daha fazlalaşmakta iken, birgün işittim ki, “Sağdan sola geçiniz” diye ilânediyorlar. Ve otuz iki harfin birkaç adedini kaybedip ilân edince öylebir yara daha açıldı ki, evvelki yaraları unutturdu. Nasıl ki, nass-ı Kur’ân’da,

إِذْ آوَى الْفِتْيَةَ إِلَى الْكَهْفِ فَقَالُوا رَبَّنَا آتِنَا مِنْ لَدُنْكَ
رَحْمَةً وَهَيِّئْ لَنَا مِنْ أَمْرِنَا رَشَدًا¹

1. “O gençler mağaraya sığındıklarında, ‘Ey Rabbimiz,’ demişlerdi. ‘Bize yüce katından bir rahmet ver ve işimizde, (Senin rızana erişmek için) muvaffakiyet nasip et.” Kehf Sûresi, 18:10.

Ashâb-ı Kehf efendilerimiz beş veya sekiz delikanlı, asrımızdaki tahammül edilmeyen fenalık gibi o asırda fenalıktan, fitneden kaçarak mağaraya iltica ettiler. Sebebi ise, din-i hak üzere bulunan ehl-i imanı, zamanlarının padişahı olan Dakyanus, putperestliğe dâvet edip, kabul edenleri putlara kurban kestirip, kabul etmeyenleri katliâm ettiği sırada, Ashab-ı Kehf efendilerimiz mağaraya çekildiler.

Ben de, asrımıza ve yaralarımıza baktıkça, bütün gün ruhum çırpınmaktaiken, “Acaba bu karma karışık zamanda, benim gibi böyle mânevî yaralı gençler, o Mahkeme-i Kübrâda, Cenâb-ı Vâcibü’l-Vücut ve Tekaddes Hazretlerinin huzurunda ve Peygamberimiz Muhammed Mustafa Aleyhissalâtü Vesselâm Efendimizden nasıl şefaât dileyebilirler?” diyerek, bütün gün ruhum ağlardı. Madem Muhammed Aleyhissalâtü Vesselâma, binlerce maddî ve mânevî yaralıları, dilsizler, nüzûl olmuş, bütün kalbi kararmış, imanı yok bedevî adamlar, Muhammed Aleyhissalâtü Vesselâmın yanına vardığında, bir saat, birgün sohbet-i Nebvîde bulunur; sonra kavim ve kabilelerine rehber ve muallim olarak döndüler. Ve madem kıyamete kadar bâki bıraktığı Kur’ân ve Kur’ân’ın tayin etmiş olduğu mânevî doktorlar, kıyamete kadar gelecek mü’minlere maddî ve mânevî doktorluk vazifesini görecekler. Ve şimdiki hal vilâyetimiz dahilinde bulunan mânevî doktora müracaat edeyim diyerek, ruhum her an gezmekte iken bîhuş olup yattım.

Bana rüyamda üç şahıs gösterildi. İkisinin ismini söylemediler. DiğerîÜstadım Bediüzzaman'ı, ismiyle söylediler. Hemen eline yapışıp elleriniöptüm. Üstadım acele olarak cebinden bir kalem ve bir kâğıt parçasıçıkarıp bana verdi. Hemen uyandım. Peder ve validem ehl-i kalb olduğundan, rüyayı anlattım. Pederim, “Bu Zât Barla'ya henüz yeni geldi. Bir iki sene kadar oldu. Git, müracaat et” dedi. Bendedim: “Daha askere gitmedim, yaşıam genç. Böyle büyük mânevî birdoktorun yanına bu yaralarla nasıl gideyim ve nasıl cerrahiyesine dayanayım?” Bana “Git” denildi. Hitap iki oldu. Hemen sabahleyin kalkıp gittim. Üstadımı görünce, bir-iki dakika titredim. Sonra, “Fesühânallah” dedim. “Doktoru görünce o yaralar bütün kuvvetleriyle bağıyorlar. Verdiği eczâlara tahammül edemeyecekler.” O yaraları açamadım. Üstadım da talebeliğe kabul edip, beş vakit farzı bırakmayacağıma çok çok tenbih etti. Avdetten bir-iki ay sonra hemen askere gittim. Terhis oluncaya kadar, (yirmi mah mukaddem) bu

yaralar içinde, her saat ve her dakika, ¹ **الْمَوْتُ حَقٌّ** kaziyyesini düşünüp, “Acaba benim halim ne olur?” derdim. Memlekete avdetimde, ağabeyim Mustafa'yı (rahmeten vâsiaten) görünce ruhum biraz genişledi.Acaba bu nereden ileri geliyor, dedim. Bir-iki gün sonra, mübarek Ramazan-ı Şerîf gecesini üçüncü hitap olarak, yine rüyamda, memleketimizin kenarında, Üstadım Bediüzzaman, elinde bir asâ, çoban olup dellâllığı ilân ediyor. Ve diyor, “Ben Kur'ân'ın dellâlıyım” diye yüksek sesle bağıyor, ilân ediyor. Ben heyecanımdan hemen uyandım.

1. Ölüim hakktır.

Demek, bakınız ey kardeşlerim ve bütün mü'minler! Üstadım Hazretleri değil memleketimize, bütün üç yüz elli milyonMüslümana her saat, her dakika, her an bağıyor. Benim gibi zahir kulağıyla dinlemeyiniz, kalb kulağıyla dinleyelim ki, her an bağıp çağırıldığını işitelim. Madem bu elmas ve cevherler, bu sergiler asrımıza verilmiş; bütün asrımızda kazancımızı versek, yine o elmasların birinin fiyatını veremeyeceğiz. Bahar mevsimi geçmeden bütün cevherlerden alalım. O cevherler ise Risale-i Nur Külliyyatıdır.

Ben âciz de Yirmi Dördüncü Sözün Dördüncü ve Beşinci Dalını okumaya ve yazmayabışladım. Ve yaralarımın birer birer kuruduğunu hissedince, *Mektubat* ve *Sözler*'i bütün kuvvetimle yazmaya karar verdim. Benim gibi yaralı kardeşlerime,bütün Müslümanlara, bütün kuvvetimle bağıyorum: “Eyvah! Bu asrımızda,bu yaralarla nasıl istirahat edebiliriz, yoksa!.. Bu asrın mânevîdoktoru ve ilâçları ise, Kur'ân'dan tereşşuh eden Risaleti'n-Nur ve Mektubatü'n-Nur'dur. Onlara sıkı sarılalım.”

Âciz talebeniz

Ali Ulvi

...

Kuleönükaryesinden İbişoğlu Mehmed'in bir fıkrasıdır.

Muhterem Üstadım Efendim,

Kardeşim Mustafa risaleleri yazmaya başlayalı beş sene oldu. Maalesef iki senesini zayi ettik. Üç seneden beri, risaleleri sair arkadaşlarla beraber, hizmetimizin haricinde her zaman okuyup istifade ediyoruz. Bazı, köyümüzün ehl-i tarikat olanları, bidayeten kardeşim Mustafa'nın okuduğuna ehemmiyet vermiyorlardı.

Ben de, bu “Okunan Sözler, hem tarîkate, hem hakikate pek muvafıktır. Hem bu zamanın yaralarına bir ilâçtır” diyordum. Ve her ne zaman yeis içerisinde kalsam, kardeşimin yanına gelir, işittiğim hakikatleri Risale-i Nur'dan okutur, dinler ve Risale-i Nur'un verdiği feyizle yaralarım tedavi olur, giderdim. Herhangi bir meseleden bahsedilse, Risale-i Nur'da en iyisi vardır. Yalnız çok insanlar var ki, *Sözler*'in kıymetini bilmiyorlar. Ben de bütün bu söylenen sözlere ilâç, risalelerde vardır diyorum. Olanca kuvvetimle küre-i arza bağırarak derim ki, “Hariçte görülen marazlara ilâç vardır.”

Ey kardeşlerim, istifade edelim. Bu risalelerden istifade etmeyenler ne kadar akılsızdırlar! Çok şükürler olsun ki, böyle bir zât-ı muhtereme Cenâb-ı Hak bizi erıştirdi. *Lillâhi'l-hamdü ve'l-minne*.

Cenâb-ı Hakkın rahmetiyle, ihsanıyla, eltafiyla Üstad-ı Muhteremin himmetiyle ehl-i tarîkatla birleştik. Şimdi *Sözler*'i çok okuyoruz. Ve onlar da çok istifade ediyorlar, menfaattar oluyorlar. *Sözler*'in hak olduğunu tamamıyla anladılar. Hattâ okumak için kardeşimi çok zaman icbar ediyorlar. Birgün kardeşim Mustafa risaleleri yazmaklığım için beni teşvik etti. Ben de yazmak için Yirminci Mektubu aldım. İstinsah ettiğim bu mektupta üç tevafuk gördüm. Satırın yukarısında iki tane “nihayetsiz” var, ve altında da üç “dünya” tevafuku var. Bu halden müteessir oldum. İnşallah Üstad-ı muhteremimin himmetiyle risaleleri yazmaya muvaffak olurum ümidindeyim.

Yirminci Mektubu elimde götürürken, meydanda idi. Karşımda muhtar odası bulunduğundan, risaleyi saklamıştım. O gece rüyamda, Üstad-ı Muhteremimi büyük bir denizde ve denizin içerisinde sarayda gördüm. Bizim köyün insanları da o sarayın etrafında idiler. Âciz talebeniz, doru ata binerek zâtınızın yanına vardım. O adamlar bana, denizden nasıl atladığımı sordular. Ben de o adamlara cevaben, “At yeni nallı olduğundan hiç zahmet çekmeden geldim.” Halbuki,

deniz ince bir surette incimad etmişti. O esnada Üstadım karşıma çıkarak, “Niçin *Sözler*’i saklıyorsunuz? Bundan sonra *Sözler* meydanda olacak” dediniz. O esnada benden at istediniz. Ben de güzelyürüyüşlü atı getirdim, o esnada uyandım. Allah hayr etsin.

Âciz talebeniz

Hacı Mehmed

• • •

*Kuleönükaryesinden elmas kalemlî Mustafa'nın kıymettar arkadaşı Hafız
Mustafa'nın fıkrasıdır.*

Ey Feyyâz-ı Mutlak ve Vâhid-i Ehad olan Cenâb-ı Allah'a giden tarik-i müstakim yolunu gösterip, pek elemli ve pek hatarlı uhrevî hayatımın kurtulmasına sebep olan Üstadım Efendim,

Bundan dört mah mukaddem, Kur'ân-ı Hakîmin elmas, inci dükkânından pırlantaları ve vüs'atimiz kadar uhrevî harçlığı almak üzere ziyaretinize kardeşim Mustafa ile varmıştık. "Niçin geldiniz?" diye şefkatli bir tekdire binâen müteessirâne geriye döndük. O tekdirden gelen şefkatli ve ücretli bir fırtınaya tutulduk. O zaman Üstadımın iksir-i âzam olan o mübarek kalbini rencide ettiğimizi anlayınca, ikinci bir teessür bana geldi. Bu zamana kadar pek âciz, hiç-ender-hiç olan zaif ruhum o teessürler içinde feryad ederken, şefkatli tokat risalesinde, bizim fırtınalı tokadımızı zikreden Üstadımızın hakkımızda ne derece şefkatli olduğunu anladık. O teessürâtımız sürura kalboldu.

الْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي

1. Elhamdü lillâh, bu Rabbimin bir ihsânıdır.

Bu mübarek Rebiü'l-Evvelin on ikinci gecesi, mübarek bir gecede Üstadımın pek yakınımızda olan Isparta'ya hicreti beni o kadar memnun ve mesrur etti ki, o yaralar ve bereler ve teessürlerden hiçbir şey kalmadı. Elhamdü lillâh, Rebiü'l-Evvel ayının on ikinci gecesi, dünya ve âhiret yaratılmasına sebep olan, dünya ve âhireti, zerreden şemse kadar bütün mükevvenâtı ziyalandıran, kıyamete kadar bâki, güneş gibi nurlu, feyizli, gıdalı şeriatıyla âhiret kapısını açan o mübarek Zât-ı Fahr-i Âlem (sallâllahü aleyhi ve sellem) Efendimizin o mübarek gecede dünyaya teşrif buyurması, bütün mükevvenâtı memnun edecek pek mübarek bir gecede Üstadımın hicreti, yani Rebiü'l-Evvelin on ikinci gecesi Isparta'nın harîmine dahil olması ve hicretinin tevafuk ve tesadüf gelmesi, beni yine o elmas çarşısında pırlantaları vüs'atimiz kadar almak üzere Üstadımın ziyaretine yol açtı. İnşaallah bu hicretiniz büyük fütuhata sebep olacaktır.

Nitekim, Sallâllahü Aleyhi ve Sellem Efendimizin Mekke'den Medine'ye hicreti esnasında, feth-i Mekke haberinin Cibrîl-i Emînle nüzûlü, Peygamberimizi ve Sahabe efendilerimizi memnun ettiği gibi, Üstadımın tevafuk eden hicreti, fütuhata sebep olması, beni ve bütün Müslümanları memnun ve mesrur eyleyecektir.

İmamoğlu
Hafız Mustafa(r.h.)

• • •

İmamoğlu Hafız Mustafa'nın bir fıkrasıdır.

(Bütün Söz ve Mektubat'ın birer mürşid-i kâmil vazifesini gördüklerine dair hatıra gelen bir mektuptur.)

Üstadım Efendim,

Bundan bir sene evvel—Sözler ve Mektubat'ı istinsah esnasında—bazı nükteler, kendi emrâz-ı kalbiyeme muvafık bir ilâç geldiğinden “Evet, bu nükteyi altın yazıyla yazmalı” diye söyledim. *Lem'alar* telif edildi. Bütün Söz ve Mektubat'a feyizleriyle anahtarlık yaptı. Şöyle ki:

Kışın en şedid tehlikeli ve fırtınalı zamanında, yırtıcı hayvanların en azgın ve kuvvetli zamanlarında, geniş sahrada, çamurlu bir yolda giden bir yolcunun imdatsız, kimsesiz o tehlikeleriçinde, düşe kalka, yüzde doksan dokuz fırtınalar ve o yırtıcıcanavarların elinde parçalanacağı ve telef olacağı hengâmda, kendini kurtarmak isteyen o yolcunun gözüne tesadüf eden, sahranın ortasındaki çelikten daha güzel, polattan daha kuvvetli yapılmış bir saraya rastgelmesi, o yolcuyu o kadar memnun ve mesrur eder ki, hattâ o saraya daha çabuk yetişip, yırtıcı hayvanlar tarafından parçalanmasından halâs olmak için koşarak, acelesinden ayaklarının bile yere temas etmesini istemeyen bu yolcu, kendisinin saraya girmesine vesile olanlara, değil bütün malını vermek, belki canını feda eder.

İşte, asrımızda Sözler ve Mektuplar, o yolcunun saraya rast gelmesiyle bütün tehlikelerden kurtulduğu gibi, ins ve cin canavarlarının tehlikelerinden kurtulmak için *Sözler*'in herbiri o kaleden daha sağlam bir tahassungâh olduğuna yüz bin kanaatim vardır. Lillâhilhamd, o sarayın anahtar vazifesini *Lem'alar*'ın feyziyle bulabildim. O tehlikelerden biçare zaif ruhumu kurtarmak için içeriye girdim. Gördüm ki, Cennet, sekiz tabaka olup, hiç birbirine mâni olmadığı ve benzemediği gibi, birine girdiğimde onun letâfeti evvelki girdiğimin lezzetini tazelendirdiği gibi, risaleler aynen öyledir.

İmamoğlu

Hafız Mustafa (r.h.)

• • •

Risale-i Nur'un tesvid ve tebyizinde çok hizmeti sebkat eden Şamlı Hafız Tevfik'in, Risale-i Nur'un hakkaniyetine dair istihracî bir fıkrasıdır.

بِسْمِهِ سُبْحَانَهُ¹

1. Her türlü noksan sıfatlardan yüce olan Allah'ın adıyla.

Malûm olsun ki, *Zübdetü'r-Resâil Umdetü'l-Vesâil*namında, kutbü'l-ârifîn Ziyaeddin Mevlânâ Şeyh Hâlid'in (kuddise sirruhu) mektubat ve resâil-i şerifelerinden muktebes nasâyih-i kudsiyenin tercümesine dair bir risaleyi, on üç sene mukaddem, Bursa'da Hocam Hasan Efendiden almıştım. Nasılsa mütalâasına muvaffak olamamıştım. Tâ bugünlerde, kitaplarımın arasında birşeyararken elime geçti. Dedim: "Bu Hazret-i Mevlânâ Hâlid, Üstadımınhemşehrisidir. Hem İmam-ı Rabbânî'den sonra, tarîk-ı Nakşînin en mühim kahramanıdır. Hem tarik-i Hâlidiye-i Nakşîyenin pîridir." Risaleyi mütalâa ederken, Hazret-i Mevlânâ'nın tercüme-i halinden şu fıkrayı gördüm:

Ashâb-ı Kütüb-i Sitteden İmam-ı Hâkim, *Müstedrek*'inde ve Ebu Dâvud, *Kitab-ı Sünen*'inde; Beyhakî, Şuab-ı İman'da tahriç buyurdıkları,

إِنَّ اللَّهَ يَبْعَثُ لِهَذِهِ الْأُمَّةِ عَلَى رَأْسِ كُلِّ مِائَةٍ سَنَةٍ
مَنْ يُجَدِّدُ لَهَا دِينَهَا¹

1. el-Hakim, *el-Müstedrek*, 4:522; el-Münâvî, *Feyzü'l-Kadîr*, 2:281, hadis no: 1845.

yani, "Her yüz senede Cenâb-ı Hak bir müceddid-i din gönderiyor" hadis-i şerifine mazhar ve mâsadak ve müzhir-i tâm olan Mevlânâ eş-şehîr, kutbü'l-ârifîn, gavsü'l-vâsılîn, vâris-i Muhammedî, kâmilü't-tarikati'l-âliyye ve'l-müceddidiyye Hâlid-i Zülcenâheyn (Kuddise sirruhu), ilâ âhir... Sonra tarihçe-i hayatında gördüm ki, tevellüdü, 1193 tarihindedir. Sonra gördüm ki, 1224 tarihinde Saltanat-ı Hind'in payitahtı olan Cihanâbâd'a dahil olmuş. Abdullah Dehlevî Hazretlerinden aldıkları füyûzât-ı mâneviyeyle tarik-i Nakşî silsilesine girip müceddidliğe başlamış.

Sonra 1238'de, ehl-i siyasetin nazar-ı dikkatini celb ettiğinden, vatanını terk ederek diyar-ı Şam'a hicretle gitmiştir. Hem içinde gördüm ki, Hazret-i Mevlânâ'nın nesli, Hazret-i Osman bin Affan'a (radiyallahü anh) mensuptur.

Sonra gördüm ki, tercüme-i halinde istidad-ı fitrî ve kabiliyet-i harika ile, sinni yirmiye bâliğ olmadan evvel a'lem-i ulemâ-i asr ve allâme-i vakit olmuş.

Süleymaniye kasabasında tedris-i ulûm ile iştigal eylemiştir.

Sonra Üstadımın tarihçe-i hayatını düşündüm. Baktım, dört mühim noktada tevafuk ediyorlar.

Birincisi: Hazret-i Mevlânâ 1193'te dünyaya gelmiş. Üstadım ise, Arabî 1293'te.'Tam Mevlânâ Hâlid'in yüz senesi hitam bulduktan sonra dünyaya gelmiş.

1. Üstad Bediüzzaman'ın doğum tarihi: Hicrî, 1295; Milâdî, 1878.

İkincisi: Hazret-i Mevlânâ'nın tecdid-i din mücahedesine başlangıcı ve mukaddemesi, Hindistan'ın payitahtına 1224'te girmiş. Üstadım ise, aynen yüz sene sonra, 1324'te Osmanlı Saltanatının payitahtına girmiş, mücahede-i mâneviyesine başlamış.

Üçüncüsü: Ehl-i siyaset, Hazret-i Mevlânâ'nın fevkalâde şöhretinden tevehhüm ederek diyar-ı Şam'a nakl-i mekân ettirilmesi, 1238'de vaki olmuştur. Üstadım ise, aynen yüz sene sonra 1338'de Ankara'ya gidip, onlarla uyuşamayıp, onları reddederek, küserek tekrar Van'a gidip, bir dağda inziva ederken 1338 senesini müteakip, Şeyh Said hâdisesinin vukuu münasebetiyle ehl-i siyasetin vehmine dokunmuş. Üstadımızdan korkarak Burdur ve Isparta vilâyetlerinde dokuz sene ikamet ettirilmiş.

Dördüncüsü: Hazret-i Mevlânâ Hâlid, yaşı yirmiye bâliğ olmadan evvel allâme-i zaman hükmünde, fuhûl-u ulemânın üstünde görünmüş, ders okutmuş. Üstadım ise, tarihçe-i hayatını görenlere ve bilenlere malûmdur ki, on dört yaşında icâzet alıp a'lem-i ulemâ-i zamanla muarazaya girişmiş, on dört yaşında iken, icâzet almaya yakın talebeleri tedris etmiştir.

Hem Hazret-i Mevlânâ Hâlid, neslen Osmanlı olduğu ve Sünnet-i Seniyeye bütün kuvvetiyle çalıştığı gibi, üstadım da Kur'ân-ı Hakîme hizmet noktasında, meşreben Hazret-i Osman-ı Zinnûreyn'in arkasında gidip, Hazret-i Mevlânâ gibi, Risale-i Nur eczâlarıyla, bütün kuvvetiyle Sünnet-i Seniye'nin ihyâsına çalıştı.

İşte bu dört noktadaki tevafukat, tam yüz sene fasılayla Risale-i Nur'un takviye-i din hususundaki tesirâtı, Hazret-i Mevlânâ Hâlid'in tarik-i Nakşiye vasıtasıyla hizmeti gibi azîm görünüyor.^{HAŞİYE-1}

Üstadım kendine ait medh ü senâyı kabul etmiyor. Fakat Risale-i Nur, Kur'ân'a ait olup medh ü senâ, Kur'ân'ın esrârına aittir. Yalnız Üstadımla Hazret-i Mevlânâ'nın birkaç farkı var:

HAŞİYE-1 Madem Hazret-i Mevlânâ Halid, milyonlar etbâlarının ittîfaklarıyla müceddiddir ve baştaki hadis-i şerifin bir mâsadıdır. Ve madem tam yüz sene sonra, dört mühim cihet-i tevafukla beraber Risale-i Nur aynı vazifeyi görüyor. Demek, nass-ı hadis ile, Risale-i Nur eczaları tecdid ve takviye-i din vazifesini görüyorlar.

Birisi: Hazret-i Mevlânâ, zülcenâheyndir. Yani, hem Kadirî, hem Nakşî tarikat sahibi iken, Nakşîlik tarikatı onda daha galiptir. Üstadım, bilâkis, Kadirî meşrebi

ve Şâzelî mesleği daha ziyade onda hükmediyor. Ben Üstadımdan işittim ki: Hazret-i Mevlânâ Hindistan’dan tarik-i Nakşîyi getirdiği vakit, Bağdat dairesi Şâh-ı Geylânî’nin (k.s.) ba’del-memat hayatında olduğu gibi, taht-ı tasarrufunda idi. Hazret-i Mevlânâ’nın mânen tasarrufu, bidâyeten câ-yı kabul göremedi. Şâh-ı Nakşibend (k.s.) ile İmam-ı Rabbânî’nin (k.s.) ruhaniyetleri Bağdat’a gelip Şâh-ı Geylânî’nin ziyaretine giderek rica etmişler ki, “Mevlânâ Hâlid senin evlâdır, kabul et.” Şâh-ı Geylânî (k.s.), onların iltimaslarını kabul ederek Mevlânâ Hâlid’i kabul etmiş. Ondan sonra Mevlânâ Hâlid (k.s.) birden parlamış. Bu vakıa, ehl-i keşifçe vâki ve meşhud olmuştur. O hâdise-i ruhaniyeyi, o zaman ehl-i velâyetin bir kısmı müşahade etmiş, bazı da rüyayla görmüşler. Üstadımın sözü burada hitam buldu.

İkinci fark şudur ki: Üstadım kendi şahsiyetini merciiyetten azlediyor. Yalnız Risale-i Nur’u merci gösteriyor. Hazret-i Mevlânâ Hâlid’in şahsiyeti ise, kutbü’l-irşad, merciü’l-hâs ve’l-âmm olmuştur.

Üçüncü fark: Hazret-i Mevlânâ Hâlid, zülcenâheyndir. Fakat, zamanın muktezasıyla ilm-i tarikatı ve sünnet-i seniye’yi esas tutmak cihetiyle tarikatı daha ziyade tutmuşlar. O noktada sarf-ı himmet etmiş. Üstadım ise, şu dehşetli zamanın muktezasıyla ilm-i hakikati ve hakaik-i imaniye cihetini iltizam ederek, tarikata üçüncü derecede bakmışlar.

Elhasıl: Baştaki hadis-i şerifin “Her yüz sene başında dîni tecdid edecek bir müceddidi gönderiyor” müjdesinin ihbarına müvazi olarak, Hazret-i Mevlânâ Hâlid, ekser ehl-i hakikatın tasdikiyle, 1200 senesinin, yani on ikinci asrın müceddididir. Madem tam yüz sene sonra, aynen dört cihette tevafuk ederek Risale-i Nur eczaları aynı vazifeyi görmüş. Kanaat verir ki-nass-ı hadisle-Risale-i Nur tecdid-i din hususunda bir müceddid hükmündedir.

Benim Üstadım daima diyor ki: “Ben bir neferim, fakat müşir hizmetini görüyorum. Yani kıymet bende yoktur. Belki Kur’ân-ı Hakîmin feyzinden tereşşuh eden Risalet-i Nur eczaları bir müşiriyet-i mâneviye hizmetini görüyor.”

Üstadımı kızdırmamak için şahsını senâ etmiyorum.

Şamlı Hafız Tevfik

• • •

Re'fet Beyve Hüsrev gibi Risale-i Nur şakirtlerinin buldukları.—Risale-i Nur bereketine işaret eden—lâtif bir tevafuktur.

Risale-i Nur'un Isparta'ya ne derece rahmet olduğuna delâlet eden bir tevafuk-u acibe:

Risale-i Nur'un mazhar olduğu inâyâtın külliyyetinde mühim bir ferdi de şudur ki: Isparta vilâyeti sekiz seneden beri Risale-i Nur'un müellifini sinesinde saklamıştı ve Barlagibi şirin bir nahiyesinde, Cenâb-ı Hakkın lütuf ve keremiyle muhafaza etmişti. Bu müddet zarfında yavaş yavaş intişar eden Risale-i Nur'dan Isparta'da binler adam imanlarını takviye ettiler. Bilhassa gençler pek çok istifade ve istifaza ettiler.

Vaktâ ki, Üstadımızın Barla gibi lâtif ve şirin bir mahaldeki sıkıntılı ve pek acıklı ve en katı kalbleri ağlatan işkenceli esareti bitti. Risale-i Nur'un müellifi olan Üstadımızın nazarı Cenâb-ı Hakkın avniyle Isparta'ya müteveccih oldu. Evhama düşen bazı zâlim ehl-i dünyanın teşebbüskârâne harekât-ı zahiriyesi bir sebep-i âdi olarak yeni bir zulme hedef oldu. Üstadımız Isparta'ya getirildi.

Fakat Üstadımızın teşrif ettiği zaman yaz mevsiminin en hararetli zamanı idi. Yağmurlar kesilmiş, Isparta'yı iska eden sular azalmış, bir kısım-ı mühimminin menba'ı kesilmiş, ağaçlar sararmaya, otlar kurumaya, çiçekler buruşmaya başlamıştı.

Risale-i Nur'un en ziyade intişar ettiği mahal Isparta vilâyeti olduğu için, Risale-i Nur hakkındaki inâyât-ı Rabbaniyeyi pek yakından müşahede eden Risale-i Nur şakirtleri olan bizler, mühim bir vâkıya daha şahit olduk.

Bu hâdise ise: Müellifinin Isparta'ya teşrifini müteakip, bir asır içinde bir veya iki defa vukua gelen bir vakıa olarak, bu yaz mevsimindeki yağmurun kesretli yağması olmuştur. Pek harika bir surette yağın bu yağmur Isparta'nın her tarafını tamamen iska etmiş; nebatata yeniden hayat bahşedilmiş; bağlar, bahçeler başka bir letâfet kesbetmiş; ekserisi hemen hemen ziraatle iştigal eden halkın yüzleri, Risale-i Nur'un nâil olduğu inâyâtından ve bereketinden olan bu yağmurdan istifade ederek gülmüş, ruhları inbisat etmişti. Cenâb-ı Hak, kemâl-i merhametiyle, bu yaz mevsiminin bu şiddetli ve hararetli vaziyetini, baharın en letâfetli, en şirin ve en hoş vaziyetine tebdil etti. Güya Risale-i Nur, yüz on dokuz parçasıyla, müellifi olan Üstadımıza bir taraftan hoşâmedî etmek ve mahzun olan kalbine tesellî vermek ve gamnâk ruhunu tatyib etmek; ve diğer

tarafından da sekiz seneden beri yaşadığı Barla'yı unutturmak ve o muhteşem çınar ağacını ve dostlarını ve alâkadar olduğu şeylerden gelen firak hüznünü hatırlatmamak için, Cenâb-ı Haktan yüz on dokuz risalenin eliyle, yüz on dokuz bin kelimeleri diliyle dua etti, yağmur istedi. Cenâb-ı Hak, öyle bereketli bir yağmur ihsan etti ki, bir misli doksan üç tarihinde yağdığını ihtiyarlarımızdan işitiyoruz ki, bu tarih, Üstadımızın tarih-i velâdetine tesadüf etmekle beraber, bu umumî hâdis-i rahmet olan kesretli yağmur, hususî bir surette Risale-i Nur'a baktığına bir delili de şudur ki:

Risale-i Nur'un neşrine vasıta olan Üstadımız geldiği gün, Isparta'yı gayet hararetli ve yağmursuzluktan toz-toprak içinde görmüş. Barla gibi bir yayladan gelip böyle bir yerde dayanamayacağım, diye telâş ediyordu. Üçüncü veya dördüncü günü bahçeleri kısmen gezdiği vakit, sebze ve ot ve çiçeklerin susuzluktan buruştuklarını görerek gayet müteessirane su istiyor, yağmur talep ediyordu. Arkadaşımız olan Bekir Beyden, değirmenleri çeviren suyu göstererek "Isparta'nın suyu bu kadar mı?" diye sormuştu. Bekir Bey cevap verdi: "Gölcüğün suyu kesilmiş, gelmiyor. Isparta'nın dörtte birini sulayan bu sudan başka yoktur" dedi.

Üstadımızın Isparta'da çok talebesi bulunduğundan, ruhen yağmurun gelmesini istiyordu. Aynı günde öyle bir yağmur geldi ki, elli seneden beri Isparta böyle bir hâdiseyi görmemiş. O yağmur yüzde doksan dokuz menfaat vermiştir. Bundan anlaşılıyor ki, o tevafuk tesadüfî değil; bu rahmet, Isparta'ya rahmet olan Risale-i Nur'a bakıyor. Lillâhilhamd! Bu kerem-i İlâhî neticesi olarak Üstadımız diyor ki: "Isparta bana Barla'yı unutturdu. Unutamayacağım birşey varsa, o da, her yerde olduğu gibi, Barla'da bulunan ciddî dost ve talebelerimdir."

Talebesi, Talebesi, Hizmetkârı, Hizmetkârı:

Mustafa, Lütfi, Rüştü, Hüsrev

Daimî Hizmetkârı: Daimî Hizmetkârı:

Bekir Bey, Re'fet

• • •

Süleyman Efendi, Mustafa Çavuşve Bekir Beyin bir fıkrasıdır. Isparta'daki kardeşlerimizin fıkrasındaki dâvâyı ispat eden kuvvetli iki delili gösteriyor.

Re'fet Beyve Hüsrev gibi kardeşlerimizin harika bir surette yağan umumî yağmur içinde Risale-i Nur bereketine hususiyetle baktığına, bizim de kanaatimiz geliyor. Çünkü gözümüzle yağmur hâdisesini, hususî bir şekilde hizmet-i Kur'ân ve Risale-i Nur'a baktığını iki suretle gördük.

Birinci suret: Risale-i Nur'un vasıta-i neşri olan Üstadımızın camii, Barla'da seddedildi. Risale-i Nur'u yazacak hariçteki talebelerinin yanına gelmeleri men edildiği hengâmda kuraklık başladı. Yağmura ihtiyacı şedid oldu. Sonra yağmur başladı, her tarafta yağdı. Yalnız Karaca Ahmed Sultan'dan itibaren, bu daire içinde kalan Barla mıntıkasına yağmur gelmedi. Üstadımız bundan pek müteessir olarak dua ediyordu. Sonra dedi ki:

“Kur'ân'ın hizmetine sed çekildi, bu köydeki mescidimiz kapandı. Bunda bir eser-i itab var ki, yağmur gelmiyor. Öyleyse, madem Kur'ân'ın itabı var. Yâsin Sûresini şefaathî yapıp Kur'ân'ın feyzini ve bereketini isteyeceğiz.”

Üstadımız Muhacir Hâfız AhmedEfendiye dedi ki: “Sen kırk bir Yâsin-i Şerif oku.”

Muhacir Hâfız AhmedEfendi bir kamışa okudu. O kamışı suya koydular. Daha yağmur alâmeti görünmezken, ikinci namazı vaktinde, Üstadımız, daima itimad ettiği bir hatırasına binaen Muhacir Hâfız Ahmed Efendiye söyledi ki: “Yâsin'ler tılsımı açtı; yağmur gelecek.”

Aynı gecede, evvelce yağmadığı Barla dairesi içine öyle yağdı ki, Üstadımızın odasının altındaki Çoban Ahmed'in bahçesindeki duvar yağmurdan yıkıldı. Halbuki Karaca Ahmed Sultan'ın arkasında ve deniz kenarında balık avlamakla meşgul Şem'î ile arkadaşları bir damla yağmur görmediler.

İşte bu hâdisa kat'iyen delalet ediyor ki, o yağmur, hizmet-i Kur'ân'la münasebettardır.

O rahmet-i âmme içinde bir hususiyet var ki, Sûre-i Yâsin anahtar ve şefaathî oldu ve yağmur kâfi miktarda yağdı.

İkinci suret: Kuraklık zamanında, yirmi otuz gün içinde yağmur Barla'ya yağmamışken, Yokuşbaşı Çeşmesi yapıldığı bir zamanda menbainâ yakın Üstadımız ve biz (yani, Süleyman, Mustafa Çavuş, Ahmed Çavuş, Abbas Mehmed ve sair kardeşlerimiz) beraber cemaatle namaz kıldık. Tesbihattan sonra

dua için elimizi kaldırdık, Üstadımız yağmur duası etti. Kur'ân'ı şefaatçi yaptı. Birden, o güneş altında, herbirimizin ellerine yedi-sekiz damlayağmur düştü. Elimizi indirdik, yağmur kesildi. Cümlemiz bu hale hayretettik. O vakte kadar yirmi otuz gündür yağmur gelmemişti. Yalnız oyağmur duası ânında, dua eden her ele yedi-sekiz damla düşmesi gösterdiki, bunda bir sır var. Üstadımız dedi ki: “Bu bir işaret-i İlâhiyedir. Cenâb-ı Hak mânen diyor ki: Ben duayı kabul ediyorum, fakat şimdi yağmur vermiyorum.” Demek sonra sûre-i Yâsin şefaat edecek. Nitekim öyle olmuştur.

Elhasıl: Isparta'daki kardeşlerimizin umumî rahmet içindeki Risale-i Nur'un bereketine dair dâvâ ettikleri hususiyeti, bu iki kuvvetli delille tasdik ediyoruz.

Barla'da

Şem'î, Mustafa Çavuş, Bekir Bey, Muhacir Hâfız Ahmed, Süleyman

• • •

Ehl-i iman-bilhassa şimdiki Risale-i Nur'un zâkir ve muvahhid şakirtleri-öyle bir cadde ve minhâca girmişler ki, o cadde gayet müstakim, gayet nurlu, gayet sevimli. Bütün iki tarafı elmas, inci dükkânı... Bunların başında, nass-ı Kur'ân'dan gelen ve Kur'ân-ı Kerîmin ve Furkan-ı Hakîm'in âyât-ı beyyinatından intişar eden Risale-i Nur'un yüz yirmi parçasından beher parçası birer mürşid-i âzam, birer mürşid-i ekmel, birer kal'a-i hasin, birer elmas kılıç olarak sabittir. Öyleyse, ey Lütfi, Risale-i Nur'a sıkı yapış ki, bir mürşid-i ekmel bulasın. Lisanına tevhid ver ki, şu muhkem kaleye giresin; Feyyâz-ı Mutlak'ın kelâmı olan Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyâna hâdim ol ki, o elmas kılıncı elinde tutasın...

İşte o kılıçla, hiç havfsız, başlarını sarhoşlukla o bataklığa sokan dinsizlerin

kafalarına vurarak atla. Ondan sonra, ¹ *فَاسْتَقِمْ كَمَا أَمَرْتُ* gibi kat'î delilleri Peygamberimiz Sallallahu Teâlâ Aleyhi Ve Sellem Efendimizden müteselsilen, bütün Risale-i Nur'un müellifi Üstadımız Said Nursî'nin yetiştigi ve serbest gezdiği “Şeriat-ı Garrâ-yı Muhammediye (a.s.m.)” olan hatt-ı müstakîmi bari bir parça da sen takip et ki başın felâh bulsun...

1. “Emrolunduğun gibi dos doğru ol.” Hüd Sûresi, 11:112.

Şu geçen Cuma günü ruhumda bir sıkıntı devam ederek, Üstadım için *Bismillâhirrahmânirrahîm* sırrını istinsah ediyordum. Maalesef emrâz-ı asabiyemin hadsiz istilâsı, o mühim risaleyi pek âni olarak akîm bıraktırdı. Tekrar yine başladım, bir parça yazdım; baktım ki, yine satır geçmişim, evvelki yazdığım yere mürekkep dökülmüş. Kendimde o sıkıntı hâlâ duruyor. Tekrar olarak abdest üstüne abdest aldım, bütün seyyiatımı itiraf ederek ortaya döktüm, istiğfar ettim. Mübarek dua olan salâvat-ı şerifeye başladım. Sonra kalbime geldi ki, Üstadımdan himmet isteyeyim. Üstadımın üstadına dediği gibi, ben de derim ve dedim... O hal, o vaziyet el'an devam ediyordu. Hattâ intihar derecesine kadar gelmişti. Dedim: “Aman yâ Rabbî! Bundaki hikmet nedir?” Ve o risaleyi ertesi güne tâlik ettim.

O akşam, yani Cumartesi gecesi, âlem-i menamda, Üstadım Atabeyin Zergendere Mescidinde imiş. Sabah namazına gidiyormuşum. Tesadüfi bir karakol kumandanı bana dedi ki: “Nereye gidiyorsun?” “Camie” dedim. Beni takiben camie o da girdi. Gördüm ki, Üstadım bir karyola üzerindedir. Evvelkicemaatimizden hariç, içeride beş-altı daha jandarma bulunuyor. Cemaat ¹

الخ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ ...

devam ediyorlar. O beraber girdiğimiz kumandan ise, cemaatimize karşı “Aman siz ne yapıyorsunuz?” diyerek kendisinin itliğini ispat edip, mağruriyetinden içeriye tükürdü. O anda Üstadım o dinsizin yüzüne tükürüp “Gityanımızdan, pis!” dedi, tard etti. Hemen o zaman elimi sağ taraftakideliğe uzattığımda bir kasatura geldi. Hiç meslek ve meşrebimize uymayan, her cihetle muhalif hareket eden Hasan isminde bir adam o kasaturayı alıp ve ucuyla o dinsizi göstererek, “Aman efendim, aman hocam, siz yalnız emir buyurunuz, bu dinsizin imhâsına sebep benolacağım” dedi ve aynı zamanda bir sağ omuzuna, bir de sol omuzuna vurdu ve gitti. Bütün bu dinsizler bunu görünce tevehhüme düşüp “Başımızabelâ bulduk, bizden Hocanın yanına kimse gitmez. Ancak Ethem Çavuş^{HAŞİYE-1} var, onu gönderelim, bizim için yalvarsın, yakarsın; aman biz hepsinden vazgeçtik” dediler.

O sabah bu garip rüyayı Zühdü Efendive Hafız Ahmed ağabeylerime söyledim. Hattâ o gün Hafız Ahmed, Üstadımı ziyaret için iki bardak suyla beraber Isparta’ya gitmek istedi. Fakir de gittiğine memnun oldu. Rüyayı tenbih ettim, çünkü o gece gördüm.Nitekim söylemiş. Fakat çok acıklı haberden o kadar müteessir oldum ki, o zaman anladım, ruhumdaki sıkıntı bu imiş.^{HAŞİYE-2}

Lütfi

1. “Allah’tan başka ibadete lâyık hiçbir ilâh yoktur. O birdir; Onunhiçbir şeriki yoktur. Mülk Ona ait, hamd Ona mahsustur. Hayatı veren deOdur, ölümü veren de Odur. O, kendisine asla ölüm ârız olmayan Hayy-iEzelidir. Bütün hayır Onun elindedir. O herşeye hakkıyla kâdirdir.Herşeyin ve herkesin dönüşü de Onadır.” Buhârî, Ezân: 155; Teheccüd: 21; Müslim, Zikir: 28, 30, 74, 75, 76; Tirmizî, Mevâkı: 108; Hac: 104; Nesâî, Sehi: 83-86; İbni Mâce, Dua: 10, 14, 16; Ebû Dâvud, Menâsik: 56; Dârimî, Salât: 88, 90; Muvatta’, Hac: 127, 243; Kur’ân: 20, 22; Müsned, 1:47; 2:5; 3:320; 4:4; 5:191.

Haşîye-1 Câ-yı hayrettir ki, o gecede Keçiborlu’da bulunan Ethem Çavuş herkesten evvel o hâdiseden müteessir olarak imdada gelmişti.

Haşîye-2 Garip ve lâtif bir tevafukattır ki, Isparta’da Cumartesi gecesinde başıma gelen gayet sıkıntılı bir hâdiseyi sekiz sene kemâl-i sadakatle, hiç gücendirmeden bana hizmet eden Sıddık Süleyman aynı zamanda, benimgibi aynı sıkıntı çektiğinden ve sebebini de bilmediğinden, Isparta’ya Pazar’dan evvel geldi. Sıkıntısının mânevî sebebini de anladı. Süleyman’ın ne kadar selim bir kalbi bulunduğu malumdur. Hem aynı gecede, has talebelerin içinde letâfet-i kalbiyle mümtaz Küçük Lütfi, bu fıkra mezkûr rüyayı ve sıkıntıyı görüp aynı sıkıntıma iştirak ve az bir tabirle aynı vaziyetimi müşahade ediyor. Elhasıl: Süleyman’ın selim kalbi, Lütfi’nin lâtif ruhu imdadıma koşmak istemişler. Demek ki, Risale-i Nur’unşakirtlerinin ruhları birbiriyile

الْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي

alâkadardır. Cesetleri müteaddittir;ruhları mütehid hükmündedir...

Süleyman Rüştü namındaki kardeşimiz, bu hâdis gecesinden evvel, sabahleyin bana ve Bekir Beye dedi ki: “Ben bu gecebir rüya gördüm. Bu rüyada siz Üstadımı vâlinin makamında vâli olarakgördüm. Etrafınızda hükümet adamları bulunuyordu. Elinizde bulunan küçük bir kâğıda not yapmışsınız, nutuk söyleyecekmışsınız. Sonra bir dahagördüm ki, Üstadım, siz, Bekir Bey ve Hüsrev bir paytona binmişsiniz,hükümetten eve geliyordunuz” dedi. O sabahın akşamı, hükümet dairesindeaynı hal vuku bulmuş, paytonda aynı adamlar bulunup selâmetle evedönülmüştür. İsticvab makamında söylenen sözler tam yerinde olduğu için, nutuk suretinde ona görünmüş. Hem Hafız Ali, aynı gecede, bana olanhücumu ve su-i kasdı kendine karşı görmüş. Sabahleyin başındakikasketinin siperliğini dikmiş, tâ hücumdan kurtulsun. Elhasıl: Risale-i Nur’un şakirtlerinin şahs-ı manevîsi kerâmetkârâne bir hassasiyet gösteriyor ki, Hafız Ali ulvî sadakatiyle; birinci Süleyman selim kalbiyle, ikinci Süleyman Rüştü müstakim aklıyla, Küçük Lütfi lâtif nuruyla Üstadlarının imdadına mânen koşmuşlar, sıkıntısına iştirak ile tahfifine çalışmışlar.

Said

¹ Allah’a hamdolsun, bu Rabbimin bir ikramıdır.

Mektubat'ın Üçüncü Kısım

146

Hüsrev'in bir fıkrasıdır.

Sevgili Üstadım,

“Mirkatü’s-Sünne ve Tiryâk-ı Marazü’l-Bid’a” ismine hakikaten elyâk olan Otuz Birinci Mektubun On Birinci Lem’asını kardeşlerimle ve dostlarımla defâatle okudum. Gayet azîm bir tebşirat-ı Peygamberi ile başlayan bu risalenin on bir nüktesinden herbir nüktesi başka bir hüsün ve başka bir letafette yazılmakla beraber; ittiba-ı sünnetin maddî ve manevî fevâidi tâdad edilirken, akıl açılan kapılardan içeriye giriyor. Her kapının içerisinde bulunan kapılar ve pencerelerden bakarak, gördüğü hakikatler karşısında hayran oluyor. Gösterdiği deliller ile muterizlerin itirazlarına mükemmel ve muntazam cevaplar vermekle mukabele ediyor. Ehl-i şevke, “Benim gösterdiğim kapılardan girseniz, müşkilâtsız ebedî bir saadete kavuşmuş olacaksınız.” diyerek ittiba-ı sünneti, her bir müslümana, hayatında düstur ittihaz etmesini tavsiye ediyor. Talebelerine, anlayabilecekleri bir tarzda emr-i azîm olan dersini takrir ederken, “Ben zâhirde 15-16 sahifeden ibaret küçük bir risaleyim; fakat hakikatte neşrettiğim nurla çok büyük denizleri geçecek bir azamette ve çok büyük yıldızların nurlarını setredecek kudretteyim. Bahtiyar ol kimsedir ki, beni hafızasında nakşederek, benimle âmil olur.” diyerek belîğ ve çok yüksek ve nihayet derecede lâtif sözleriyle bizleri irşâd ediyor.

Bu hakâiki gösteren bu risaleden, gücüm yetse de yüz tane, ikiyüz tane yazabilsem. Heyhat! Elim kısa, sa’yim mahdud, aczim, herbir emr-i hayrı arzuma kadar ifâyâ mâni... Bu kadar arzuya rağmen yazabildiğim bir nüshasını takdim etmiş bulunuyorum. Hüsn-i kabul buyurulursa benim için ne büyük bir saadettir.

Ahmed-i BedeviHazretlerinin kerâmetkârene harekâtıyla, semâvat ve arzın tabakatından bahseden Onikinci Lem’ayı üç-dört defa okudum. Sevgili Üstadım, rızka muhtaç herbir zihayatın rızkı, Rezzak-ı Hakiki tarafından taahhüd altına alındığı ve rızık ancak Mün'im-i Hakikinin yed-i kudretinde bulunduğu, o kadar güzel bir üslûb ile tarif buyuruluyor ki ve talebelerine o kadar şirin ve âli bir ders veriyor ki, akıl eğriliğe, nefis itiraza, kalb inkâra sapacak hiç bir yol bulamıyor. Zaferi kazanan ordular gibi insanın bütün kuvâsına, “Ey kıymettar risaleler ve ey nuranî feyyaz Sözler! Meydan sizindir! Size teslim olmuşuz! Beşeriyete ve bütün mükevvenâta hükümrân olan Hâlık-ı Azîmin hak sözleriyle bizlere tarîk-i

hidayeti ve istikameti gösteriyorsunuz!” dedirtiyor. Bilhassa arz ve semavâtın yedişer tabaka olduğuna dâir âyât-ı azîmenin küllî ve umumî ve şümullü maânisinin tatlı ve lezzetli ve şirin hakâikını okurken, insanın hissiyatına kalemi tercüman olabilse de, bu risalelere mukabele edebilse... Heyhat!

Her tarafını anlayabilmek imkânı olmamakla beraber—bu kısımda—arzın yedi iklimi ve birbirine muttasıl yedi tabakası ve bu tabakalardaki nûranî mahlûkatın mürûr u ubûruna hiçbir şeyin mâni olmaması hâlâtı ve elektrik ve ziya ve harareti nakil ve kâinatı baştan başa istilâ eden madde-i esiriyeden başlayarak semâvâtın yedi tabakasının kabul edilmesine hiç bir mâni olamayacağı, fennen, aklen ve hikmeten muhtelif delâil ile isbat edilmesi ve en sonunda semâvâtın yedi tabaka ve arzın yedi kat olduğu hakkında Kur’ân-ı Hakîm’in ifâdâtının tasdik edilişi, akıl ve kalb şübehata atlayacak yol bulamaması, risalelerin büyüklüklerine has bir keramet-i kübra olduğunu gösteriyor. Böyle azîm hakikat-ı Kur’âniyeyi göremeyen feylesofların ve kozmoğrafyacılardan kulakları çınlasın!

Evet sevgili, kıymettar Üstadım! Bu nurlu misilsiz eserler, insanın şübehatını izale ettiğine ve şüpheleri davet edecek karanlık bir nokta bırakmadığına kat’i bir kanaatle îman ettiğim gibi, temas ettiğim kardeşlerimden ve mütalâasında bulunan zevattan kanaatimin umumen tasdik edildiğini işittiğim anlar, her tarafımı meserret kapladığını hissediyorum.

Ey sevgili Üstadım! Her hususta size yapılacak dua için kelimat bulamıyorum. Zât-ı Zülcemâl, bu kadar güzelliklere, hazine-i rahmetinden binler güzellikleri size ihsan etmekle mukabele buyursun. Amin...

Ahmed Hüsrev

• • •

Eyyühe'l-Üstad,

Kelâmullahi'l-Azîzi'l-Mennân olan Hazret-i Kur'ân, şeâir-i İslâmiyenin hâdimlerini cenâh-ı himaye ve re'fetine alarak, bu defaki hâdise-i elîmede bir seneden beri mülhidlerin çevirdikleri plânlarını akîm bırakıp, zahiren üç kardeşimizi beraat ve mânen milyonlar mü'min muvahhidînin zümresine nişâne-i beraatini bahş ve mülhidlere ebediyet ve ezeliyeti izharla kendini müdafaa ve hadimlerini muhafaza ve himaye ettiğini ve edeceğini göstermekle, Kur'ân hâdimlerinin kulûbu, behçet ve sürura müstağrak olarak, ilerlemek istedikleri hâlisâne emel ve gayelerinde adımlarını daha ziyade uzatmaya ve dairelerini

daha ziyade tevsie başlamışlardır. اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ هٰذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّيْ¹

1. Allah'a hamd olsun. Bu Rabbimin ihsânıdır.

Aziz Üstadım, Cenâb-ı Kibriyânın mahzâ bir lütuf ve nihayetsiz bir kerem ve ihsanı olarak Nurlar Külliyyatı, bu abd-i pürkudur gibi nice gafillere ihsan buyurularak, sürekli yağmurların arz üzerinde tathîrat yaptığı gibi, nurlar mahallesinde şu asr-ı dalâlet ve devr-i bid'atte çirkâb-ı hayat-ı maddiye bataklığına batan bu âciz kula, “Zararın neresinden dönsen kârdır” ders-i ikazını vererek, hamden sümme hamden, zulümat vadisinden çıkararak şâhika-i Nura yetiştirmişti.

Her nasılsa, bir sene evvel, “Ey Sabri! Belki hubb-u câha meyledersin; olur ki, o cihette bir arzu uyandırır. Gel, o bedbahtların bulanık havuzcuğuna bir daha dal, çık” denildi. Elhamdü lillâh, selâmet çıktım. Bundan halâsım nazar-ı fakirânemde pek ehemmiyetli bir kurtuluştur.

Talebeniz

Sabri

• • •

Kitapların en büyüğün, Kelâm-ı Kadîm,
Hak kanunların anası, Kur'ân-ı Azîm,

Kudsî tarihlerin nur babası, Kelâm-ı Kadîm,
Sen, dinimizin bekçisisin, Kur'ân-ı Azîm.

Dört İlâhî kitabın anası, yalnız sensin,
İftihar eder seninle, bütün din-i İslâm,

Sensiz yaşamak isteyen kalbler gebersin,
Sen hakikatin ilk ve son güneşisin.

Her varlığın üstünde, sönmeyecek güneşsin,
Bütün gizli ve âşikârın miftâhı sensin,

Seni tanımayan ve tâbi olmayan, her yerde
Sahibinin gazabına uğrasın, gebersin.

Hükmün, muhakkak kıyamete kadar bâkidir,
Sana inanmayanlar âdi, zelîl, kâfirdir,

Sen, her varlığın üstünde doğan güneşsin,
Seni istemeyenler, dünyada Cehenneme göçsün.

Hâşâ! Seni beğenmeyen ve yanlış diyenlerin,
Dilleri kesilsin, yere batsın.

Sana hor bakmak isteyenleri, Allah kahretsin,
Sen hakikatin ilk ve son güneşisin.

Osman Nuri

Aziz Üstadım,

Otuz Birinci Mektubun On Üçüncü Lem'ası, "Hikmetü'l-İstiâze" nâm-ı âliyi taşıyan bir parça-i nuru aldım. Elhamdü lillâh, istinsaha muvaffak oldum. Cenâb-ı Hak, hazine-i bânihayesinden emsâl-i sairesini ihsan buyursun. Âmin, bihurmeti Seyyidi'l-Murselîn.

Üstadım efendim, bu azîm hakikati taşıyan risale, fakir talebenizde pek azîm tesirat yaparak, dimağım ve bütün duygu ve hâsselerim, o azîm hakaik üzerine serpilerek, toplanmaz bir hale geldiler. Gündüzde, güneşin ziyası karşısında kalan yıldız böceği gibi, gerek güneşin tarifini ve gerekse kendi şavkıyla daire-i muhîinde bulunanları tarif edemediği gibi; fakir, aynı hal kesb ettim.

Evvela: Bu risale, diğer tevhide dair büyük risalelerin bir büyük kardeşi olabilir. Zira, nasıl ki öbür kütle-i nur, Cenâb-ı Hakkın âlem-i kebirde cilve-i cemâl ve kemâl ve Esmâ-i Hüsnâsını pek zahir bir tarzda âmâ olanlara da gösterdiler. Aynen bu parça-i Nur, âlem-i asgar olan ve Esmâ-i Hüsnâya âyine olan ve hilkat-i dünyanın ruhu mesabesindeki beşerin kemâl ve sukutuna, ebediyet ve ademine sebep olan en büyük vesile ve desiseleri, pek yakînen keşfedip gösteriyorlar.

Saniyen: Bu hakikatleri düşünürken kalbime şöyle geldi ki: Nasıl ki, "Hüdhüd-ü Süleymanî, zeminin suyu meçhul olan yerlerinde—hafriyatsız—suyu bulmaya vesile idi" diyorlar. Aynen bu risale, hüdhüd-ü Süleymanî tarzında, âlem-i asgar olan insanın ezdamlardan müteşekkil cism-i vücudunda nur-u iman yatağı olan kalbi, biaynihî gösteriyor. Zemin yüzünde zararlı ve zararsız otları teşhis eden kimyagerin âb-ı hayat bulduğu gibi, binde bir hakikatini ancak görebildiğimi anladığım bu eser-i âli, bütün ehl-i iman ve zîşuura, menba-ı hakîkisi olan Kur'ân-ı Hakîm gibi, nurlarıyla âb-ı hayatı serpiyor.

Hâfız Ali (r.h.)

• • •

Üstadım Efendim,

Bir hafta evvel “Hikmetü'l-İstiâze” isimli risalenin bir kısmını ve birkaç gün evvel de diğer kısmıyla, On Dördüncü Lem'anın Birinci Makamını aldım. Hikmetü'l-İstiâzenin Birinci Kısmını müteaddit defalar kardeşlerimle okudum. Dedim:

Ey sevgili Üstadım,

Bu kıymettar risaleyle mücahid talebelerinize öyle güzel bir ilâç takdim ediyorsunuz ki, bu ilâçlarlamânevî yaralarımızı o kadar güzel ve çabuk tedavi ediyorsunuz ki, o pekmüthiş yaralarımız bir anda iltiyâm buluyor, ıztıraplarımız o anda zâiloluyor, kalblerimiz serâpâ sürurla doluyor. Rabb-i Kerîmimize karşı taşımakta olduğumuz muhabbetimiz tezâyüd ediyor. Ve Halık-ı Rahîme karşı olan âdâbımıza bile halel gelmeyeceğini okudukça, vazifedeki şevk ve gayretimizi arttırıyor.

Evet, aziz Üstadım, ekser zamanlar ins ve cin şeytanlarının hücumlarından ve terbiye edemediğim âsi nefsimden gelen birtakım havâtır-ı şeytaniyeden kurtulmak için pek çok çabaladığım zamanlarım oluyordu. Kalb, bu gibi hâletten kurtulmak için inzivâ ararken, Nakşî kahramanlarının “Terk-i dünya, terk-i ukba, terk-i hesti, terk-i terk”¹ diye olan esâsâtı dimağıma ilişıyordu. Fakat bu söze cevap veren aziz Üstadımın beyanatı arasında, “İnsan bir kalbden ibaret olsaydı, bu söz doğru olabilirdi. Halbuki, insanda, kalbden başka akıl, ruh, sır, nefis gibi mevcut olan letâif ve hâsseleri kendilerine mahsus vezaife sevk ederek zengin bir dairede, kalbin kumandası altında ifâ-yı ubudiyeti” tavsiye buyuruluyor. Güneş gibi böyle hakikatleri izhar eden böyle nurlu düsturlar talebelerinde esas olduğu için, sâlifü'l-arz havâtıra çare arıyordum.

1. Hem dünyayı terk etmek, hem nefis hesabına âhireti dahi asıl maksat yapmamak, hem vücudunu unutmak, hem ucbe, fahre girmemek için bu terkleri düşünmemek.

Talebelerinin her an ihtiyaçlarını düşünüp çareler arayan, ilâçlar hazırlayan, ihzârâtını zahmetsiz olarak talebelerine istimal ettiren, mukabilinde hiçbir şey istemeyerek minnet ve medhin Cenâb-ı Hakka yapılmasını emreden sevgili Üstadım... Size evvelden beri “Lokman” nazarıyla bakmaktayım... Evet, hakikaten bir Lokman'sınız. Lokman Hekim gibi, kalbî arzularımızı işiterek bu risalelerle muâlece uzatıyorsunuz. Bedi' olan Cenâb-ı Hakkın bedâyii içinde, kemâliyle her cihette derece-i nihâyeye vâsıl olan bedi' kelâmından, bedi' bir kuluyla ihsan ettiği bu bedâyii medhedebilmek, intak-ı bilhak olmadıkça elbette

imkânsızdır. Beşer bu vâdîde ne kadar söz söylese yine azdır...

Sevgili Üstadım, herhangi bir risaleyi açıp okuyacak olsam, hissem kadar dersimi alıyorum. Halbuki, evvelce bu risaleleri mütemadiyen yazdığım için, okumaya pek az vakit bulabiliyordum ve el'an da öyleyim. Evvelce okuduğum zamanlar istifadem az oluyordu. Şimdi ise, Nurların hakikatlerini gördükçe minnet ve şükrüm tezayüd ediyor, kalbim nurlarla doluyor, ruhum nurlarla istirahat ediyor, letâifim bu Nurlarla hisseleri kadar feyizyâb oluyor. Ve yine Cenâb-ı Haktan ümid ediyorum ki, hissem ve istifadem gün geçtikçe çoğalacaktır ve nasibim artacaktır...

Bu hâdisat gösteriyor ki, bedi' âsârın büyük bir hâsiyeti ve bir kerâmetidir ki, talebelerini başka ellere vermiyor ve nurlandırmak için başkacakıllara boyun büktürmüyor. Ağlayan kalblerimize teselliler veriyor. İmanlarımızı takviye ediyor. Lika-i İlâhîyi iştiyakla istetiyor ve sonunda da, “Ya Rab! Sen Üstadımızdan hoşnud olacağı tarzda razı ol!” nidalarını, lisanen ve kalben söylettiriyor.

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي¹

Talebeniz
Ahmed Hüsrev

1. Bâkî olan sadece Odur.

• • •

Eyyühe'l-Üstad,

Eyyam-ı baharın herbir gününün, birer letâfet ve tarâvet-i bîmisâli ve acip tebeddülü, Fâtır-ı Akdes Hazretlerinin nihayetsiz kudret ve azametini irâe eylediği gibi, deryâ-yı Nurun da bînazîr ve hayret-bahş bir baharı; Minhaclar, Mirkatler, İstiâzeler ve emsâli lâtif, şirin, nuranî ezhâr ve esmâr-ı bînihayeleri, ehl-i iman ve tevhide taze hayat bahşediyorlar. Bu nurlar öyle manevî gıdalar ki, herkesi, her an doyurmaya kâfi; ve bu elmaslar öyle kıymettar birer rida'lardır

ki, herkesi her zaman ısıtmaya vâfidir. الْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي¹

1. Allah'a hamd olsun. Bu Rabbimin ihsânıdır.

Aziz büyük Üstadım, bu risaleleri okudukça ruhum güller gibi açılıyor, hayat-ı fâniyeden gelen âlâm ve meşakkati kaldırıp atıyor. Yerine, kanaat gibi bir kenz-i mahfîyi iddihar ediyor. Ve diyorum:

“Ey ruh! Şimdiye kadar mânevî talep ve arzularını temin eden Nur fabrikasının elmas ve cevherlerinden her birerlerinin ayrı ayrı kıymet ve zarafetlerini görünce, bundan daha kıymettar bir eser olamaz deyip, sen hâlen, ben kalen hükmediyorduk. Envâr-ı Kur’âniye ve reşehât-ı Furkaniye ve lemeât-ı bekaïyenin işte nihayeti yokmuş... Elhamdü lillâh hakaik-i Kur’âniyeden yevmen feyevmen nasîbedar oluyoruz ve olacağız inşaallah. Hemen Cenâb-ı Kibriya, şu enhâr-ı kevseri hayat-ı bâkiye harmanı olan mahşere kadar akıtsın... Âmin.

Üstadım Efendim, bugün harekât-ı mâziyem ile ahvâl-i hâzıramı mukayese ciheti ihtar edildi.—Âlâ kadri’l-istitâati—tetkik ettim. Neticede ahvâl-i hâzıramı —hamden sümme hamden—sıklet cihetinde pek hafif ve kıymet hususunda pek ağır buldum. Harekât-ı sabıkam ise bunun hilâfıdır. Elhamdü lillâh, Cenâb-ı Feyyâz-ı Hakikî, âciz, fakir, muhtaç kullarından rahmet-i Rabbanîyesini esirgemedi... “Armut piş, ağzıma düş” kabilinden, her nevi malzeme-i cerrâhiye-i ruhiyeyi, hâzık bir operatörle beraber ihsan buyurdu. Eğer bizler, bu ameliyatı görmeseydik ve bu nurlu ve zevkli, şevkli ihrama girmeseydik, hubb-u câh yüzünden acaba hangi bid’attan geri duracaktık?

İşte lâüyad velâ yuhşa nurların bîpâyân füyûzâtı, zümre-i muvahhidîni

medyûn-u şükran bırakmıştır. ¹ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

Heman Cenâb-ı Hak cümle Ümmet-i Muhammedi envâr-ı Kur'âniyeden müstefid ve hakikî muvahhidîn sınıfına ilhak ve şimdiye kadar gafletle geçirdiğimiz zamanlardan, defter-i a'mâlimize yazılan seyyiatımızı, rahmetiyle afv buyursun. Âmin.

Hulûsî-i Sâni

Sabri

1. "Ezelden ebede her türlü hamd ve övgü, şükür ve minnet, Âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur." Fâtiha Sûresi, 1:2.

Üstadım,

Bir meydan-ı mücadele ve imtihan olan şu dünyanın her köşesinde beşere ders-i ibret olacak bir hâdis, bir nümune eksik değil... Her yerde muhtelifü'l-mizaç insanlarda ayrı ayrı temâyülât-ı kalbiye bulunuyor. Hâdisat-ı dünyeviye içinde, en elîm olan şeyin, meslek-i uhreviye ve diniye perdesi altında vahşet ve hayvaniyet ruhlarıyla karşılaşmak olduğunu tecrübelerim ve müşahedelerim bana öğretiyor.

Evet, ehl-i iman için mucib-i teessür şeyler, kendisini ıslah-ı hale irca etmek üzere, ubudiyetle Hâlıkına yalvarırken, bir mülhidin uysal bir mahlûk gibi sokularak, birkaç zaman hileli etvar gösterdikten sonra, ruhunun çirkinliğiyle karşısındakine hücum ederek, kendine onu benzetmek istemelerini ve hattâ karşısındaki mü'min hakkında, sû-i zan ve sû-i tefehhüme düştüğünü görmektir.

Ah Üstadım, ne vardı, insanlar ya görüldüğü gibi olsa, yahut olduğu gibi görünselerdi! Ehl-i irşad, ahkâm-ı Kur'âniyeyi tebliğ hususunda müşkilât çekmeyecek ve inkâr edilmeyecekti. Benim gibi henüz kendini ıslah edemeyenler de, bazı budalaların ruhlarında sâfiyet ve hüsn-ü insaniyet aramaya çalışmayacaktı.

Aziz Üstadım, inşaallah Cenâb-ı Hak, hak ve hakikatin güneş gibi yükseldiğini size ve bize gösterecek. Bir zindan hayatına benzeyen, birçok mânevî mahrumiyetler içerisinde geçen şu günleri, sürurlu ve serbest günlere tebdil eylesin. Âmin.

Talebeniz

Zekâî

• • •

Üstad-ı Ekremim,

Hikmetü'l-İstiâzenin ikinci kısmı öyle kıymetli bir hazine-i cevahir ve maraz-ı vesvesenin iksir bir ilâcıdır ki, âlem-i fâniden âlem-i bekaya göçünceye kadar, nefis ve şeytanın hücumuna mâruz bulunan insan, kalbinin üzerine asıp beraberinde taşımalı. O iki düşman her zaman köpük gibi, zahirde birşeye benzeyip, hakikatte ele avuca girmeyen havâî itirâzât-ı muannidâne yaparlar. Onlara karşı en rasîn tahassungâh ve en güzel esliha ve bu uğurda sarf edilecek hâlis sikkeler bunlardır. Zira vücudumda tecrübe yaptım. Sualleri okuduğum vakit nefsim, sual cihetine mâil bulunuyor. Ve ehemmiyet veriyor. Fakat, elhamdü lillâh akabinde, tevâli eden Kur'ânî elmas müdafaalar, o kabil emrâz-ı nefsanîyeyi çabuk çürütüyor ve kökünden kurutuyor. Şu nuranî ve Kur'ânî hikmetleri bihakkın takdir hususunda, zîruh ve zîşuurun mükemmeli bulunan nev-i beşerin, bidâyet-i vahiyden tâ haşre kadar, i'câz ve icâzında izhar-ı acz edegeldikleri, dâvâmızın bâriz ve zâhir bir delilidir.

Hülâsa: Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyânın ahkâm-ı bî-nazîrinden olan şu Risale-i İstiâze-i Furkanîyeyi mütalâamda, derya-yı hakaikte sermest-i hayran kalarak, kemâl-i aşkla dedim: “Yâ Rab, şu Kitab-ı Mübîn'in infaz-ı ahkâmını teshil ve teysir ve dellâl-ı Kur'ân'ı da, âmâl ve makasidinde muvaffak ve cemi' ihvanımla beraber bu kemter kulunu da, hulûl-i eceline değin, Kitab-ı Mübîne hâdim buyur” duasıyla arîza-i âciziyeye hâtime veririm.

Sabri

• • •

Sevgili Üstadım,

Dokuzuncu İşarete ise, bütün ehl-i iman ve bilhassa risale-i envarla hilkat-i insaniyyenin gaye-i hakikîsini anlamaya çalışan talebeleriniz, ruhen istikbale gittikçe, bu mesele pek geniş bir daire olarak, Hazret-i Âdem'den beri bütün Peygamberân-ı İzam hazeratının ehl-i dalâlete karşı mağlûbiyeti ve feci hâdiseler

O geniş daire öyle tenvir ediliyor ki, içinde Üstaddan, Fahrü'l-Mürselînden Hazret-i Âdem'e kadar müşkilât, hak ve hakikat kılıcıyla fethedilip, akıl ve kalb “Sadakte ve bilhakki natakte” diye tasdik ediyorlar.

1. Allah'a hamd olsun. Bu Rabbimin ihsânıdır.

On İkinci İşaret ve dört sualin cevabının ihtiva ettikleri hakikatler, bizi arasıra kendi hesabına çalıştırmak isteyen ve cüz-ü ihtiyarla kendisinde bir varlık görüp, istihkaka göz diken ve şöhret ve hodfuruşluk tahakkümüyle hebâen çalışan nebatî ve hayvanî nefis ve heva zincirlerini, altın makaslarla keserek halâs buyuruyorsunuz.

On Üçüncü İşaret ve üç noktayla, her zaman, hususuyla mübarek vakitlerde bizimle uğraşan ve bazı ye'se düşüren, yüzümüzün siyahlığını görmeyip, mü'min kardeşlerimizin ufak tefek çizgiler nev'inden karalarıyla onları bütün siyahlıkla ittiham ettiren, Cenâb-ı Hakkın rahmetini ve Gaffâr ve Rahîm isimlerini tenkide cür'et eden ve bu yüzden büyük tahribatlara sebebiyet verdiren hizbü's-şeytanın kuvveti gösteriliyor.

Muhterem Üstadım,

Bu işareti yazarken, vücut âlemine seyahate çıktım. İşârâttaiki noktalar bir müfettiş hükmüne geçti. İzah buyurulan kuvvetler yerinde görülüp, teslim-i silâh etmek üzere idiler. Bize bu kuvvetleri gösteren Kur'ân-ı Hakîmden istimdad ve feyzi, her hatvelerimde istiyordum. Ve bize bu esas hakikat-i hayatın neticelerini, karanlıklarını gösteren Üstadımız, muvaffakiyetimizi Cenâb-ı Haktan dilemekte olduğu, her an kendini göstermektedir. Ve inşaallah halâs edecektir.

Muhterem Üstadım, bu on üç işaret, on üç cevahir kümesini muhtevîdir. Bunlardan bazılarını ipe çizip göstermekle ve çizmemekle ve görmemekle, o cevahir hazinesine ve cevherlerine bir nakîse gelmeyeceğinden eğri ve doğru çizmek istediğim cevherler, inşaallah hüsnünü zâyî etmez.

Ey sevgili Üstadım, ne kadar teşekkürât-ı vefîre ifâ etsem ve hayli minnettar olsam, yine ifâ edemeyeceğime kail olduğumdan, dilerim Cenâb-ı Haktan razı olacağınız kadar, nâil-i mükâfât eylesin. Âmin, bihurmeti seyyidi'l-Mürselîn.

Hafız Ali (r.h.)

• • •

Aziz, kıymettar Üstadım,

Hesapsız hamd ve şükür, ol Hâlık-ı Mennân Hazretlerine ki, ben ümmî olduğum halde, hissiyat ve emellerimi, şu fânî ve âfil olan hayat-ı dünyadan tecritle, Risale-i Nur talebeleri içine girdim ve hizbü'l-Kur'ân âlimlerine arkadaş oldum. Hizmet-i neşriyede ve ilimde onlara yetişemiyorum. Fakat inşaallah irtibat ve muhabbet ve ihlâsta yetişmeye çalışacağım. Ve duayla onların kalemlerine yardım ediyorum. Risale-i Nur'a karşı hissiyatımı, ümmîliğim münasebetiyle, yalnız rüyalarım ile arz ediyorum.

Bu defa rüyada Fahr-i Âlem (a.s.m.) Efendimiz Hazretlerini gördüğüm vakit, Sûre-i Hacc'ın nihayetinde, ¹

مَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ (ilh.) okuyarak ve Şâh-ı Geylânî (kuddise sırruhu) Hazretlerini gördüğüm vakit, Sûre-i Nur'da ²

لَيْسَ عَلَى الْأَعْمَى حَرَجٌ âyetini kıraat ederek nevminden bîdâr oldum. Ve anladım ki, bu âhirde Sünnet-i Seniyyeye dair mühim bir risale yazıldığı için, Resul-i Ekrem (a.s.m.) makbulü olmuş ki, rüyamda müşerref oldum. Ve o âyet Risale-i Nur'un hülâsasını ifade ettiği gibi, ehl-i gafleti şiddetli tehdit eder. Şâh-ı Geylânî'yi gördüğümün sebebi, Risale-i Nur'un talebelerinin kudsî bir üstadı, beni de şakirt kabul ettiğine dair bir işaret anladım ve bu âyetler havsalamın haricinde olduğu halde, o kudsî zâtların hürmetine, kuvve-i hafızamda her zaman okur ve bir genişlik hâsıl olurdu.

1. "Onlar Allah'ın kudret ve azametini hakkıyla bilemediler. Şüphesiz ki Allah mutlak kuvvet ve izzet sahibidir." Hac Sûresi, 22:74.

2. "Âmâya güçlük yoktur. (Ona yapamayacağı vazifeler yüklenmez. Yapamadığından dolayı da günahkâr olmaz)" Nur Sûresi, 24:61.

Diğer bir rüyamda, pek geniş bir daire, temelleri henüz inşa ediliyor görmüştüm. Bu defa o büyük bina ikmal edilmiş, içine girdiğimde sağ cihetini cami-i şerif olarak gördüm. Ve namaz kıldıktan sonra, bütün yazılan Risale-i Nur'ubana verdiler. Ben de yalnız bir adedini orada okunmak üzere verdim. Binanın en yüksek ve ortasında bir dikmesinin değişmesi için ellerindedir, vinçle çalışanlar üç kişi idiler, gördüm. Tâbirini siz Üstadıma havale ediyorum.

Ümmî talebeniz

Mustafa

...

Üstad-ı Ekremim,

Bu kerre ikmaline muvaffak olabildiğim üç risale-i şerife ki, Yirmi Dördüncü Söz, Yirmi Dokuzuncu Söz, Otuz Birinci Mektubun Beşinci Lem'ası Mirkatü's-Sünne Risaleleri berâ-yı tashih ve manzûr-u Üstadânelerine buyurulmak üzere takdim edildi. Risale-i şerifelerin cümlesi, birer hakikat nuru fışkıran birer gülistan-ı cinândır. Hele Otuz Birinci Mektubun Lem'aları ki, Minhâcü's-Sünne ve gerekse Tiryâk-ı Marazi'l-Bid'a olan Mirkatü's-Sünne okunmaya doyulmaz. Okudukça hissedilen manevî sürur ve füyûzatın had ve hududu bulunmaz bir umman-ı feyizdir. Bazı cümleler oluyor ki, namazdan evvel ve sonra fakirhaneye gelen ihvana müteaddit defalar okuyup feyizleniyoruz. Hele Giritli Hasan Efendi, gözyaşlarından kendisini alamıyor. Malûm-u Üstadâneleri, kendisi Kadirî şeyhidir. Zât-ı Üstadânelerine ve bâhusus Gavsü'l-Âzam Şeyh Geylânî Hazretlerine merbutiyet ve muhabbeti derece-i nihayettedir.

Üstad-ı Ekremim,

Bu defa risale-i şerifeler bir parça tehire uğradı. Bunu, fakirin atâlet, betâlet ve kesâletine haml buyurmayınız. Şikâyet değil, müftehirane arz ediyorum. Bu sene Cenâb-ı Hakkın fakire lütuf ve ihsan ve keremi çok oldu. *Lehul hamdu ve'l-minnetu*, yüz binlerce müteşekkirim. Ramazan Bayramından beri, iki defadır hastalığım ki, el'an nekahet devrindeyim, risale-i şerifelerin istinsahına oldukça bir fasıla vermiş oldu. Çok şükür elhamdü lillâh, bu hastalıklar bir in'âm-ı İlâhîdir. Dua-yı Üstadâneleriyle sıhhatim yerine gelmektedir.

Âsım

• • •

Ey Aziz Üstadım,

Bu kadar azîm ihsanınız, beni sevgili Üstadımızın nezdinde talebelerin en sonuncusu olmak şerefini kazandırdığını tahattur ettirdikçe, Cenâb-ı Vâcibü'l-Vücud Hazretlerine gece ve gündüz dua ediyorum. Ve bazı vakitlerde başım secdede olduğu halde, mütemadiyen ağlıyorum. Günahımın azameti, cürmümün hadsizliği beni titretirken, sevgili Üstadımın duası, Cenâb-ı Hakkın rahmeti, beni teselli ediyor.

Her gönderdiğiniz risaleyi kemâl-i iştîyakla okuyorum. Kıymetli kardeşlerimle belki hergün bir yerdeyim. İstifadem pek çok, siz Üstadımın mânevî feyizlerini her vakit risalelerden alıyorum.

Evet aziz Üstadım, hissiyatımı yazabilsem her hafta mektuplarımla mukabele edecektim ve size mektup yazmak da, benim için en büyük meserrettir. Affınıza istinad ederek, zahiren sükûtle ve mânen dergâh-ı Hüdâyâ el açtığım vakitlerde, size âciz Rüşdü talebeniz, aczini takdim ettikçe, sevgili Üstadımdan bilmukabele gördüğüm lütuflar karşısında, gözyaşlarımla cevaplar itâ eyliyorum, efendim.

Talebeniz

Rüşdü

• • •

Hâfız Ali'nin dersini ne tarzda anladığını gösteren bir fıkrasıdır.

Muhterem Üstadım,

Otuz Birinci Mektubun On Dördüncü Lem'asının İkinci Makamını bir defa kendim okudum. Bir cüz'î istifadeyle, dimağımda bir lezzet hissettim. İkinci ve üçüncü tekrarlarımda öyle bir zevk-i ruhanî uyandırdı ki, eğer kalb ve kalemim ruhuma tercüman olabilse idiler, belki bir derece siz Üstadıma minnettarane arza cür'et eylerdim. Heyhât, ne kalbim ve ne kalemim ve ne ruhum, aczle önüme çıktılar ve itiraf-ı kusur ediyordular.

Sevgili Hocam, *Sözler* ünvanıyla neşr-i envar ve feth-i bab-ı rahmet eden envâr-ı Kur'âniye esasen has, mahsus bir sikke-i hâtemi taşımaktadırlar. Herbir parçasından, şümullü rahmet-i İlâhiyeye cüz'î, küllî bir kapısı var gösteriyor ve göstermekle kapıları açık bırakıyorlar. Bu mübarek risaleyi, Süleyman, zeki Zekâi ve Lütfi kardeşlerimle okurken, hayalime bir büyük müzeyyen bir saray gösterildi. Aslı ve hakikatini ve vüs'atini ve müzeyyenatını temâşâ için ruhen çıktım. Baktım ki, yorgun ve nazarım kesik bir tarzda geriye döndüm. Zekâi kardeşim devam ediyordu. Tekrar o saray şeklinde mutantan, revnaktar, kıymetçe, mahiyetçe aynı, ufak bir saray-ı vücut âlemimi gördüm. Ve feth-i bâb edip temâşâ etmek istedim. Anahtarı yoktu. Birden kardeşimin ağzından *Bismillâhirrahmânirrahîm* işittim. Kapı açıldı.

الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى نُورِ الْإِيمَانِ وَهِدَايَةِ الرَّحْمَنِ dedim. Gördüm ki, büyük sarayın müştamilâtı ve tezyinatı, o küçük sarayda derc edilmiş. Adeta çarklardan mürekkep bir saat ve çok ipleri hâvi bir nessacdır. Dikkat ettim, o saati kuran ve işleteni ve o ipleri gûna gûna boyayıp dokuyanı, gündüzü gündüz eden güneş olduğu gibi, pek parlak bir surette izah buyurulunca gördüm. Tekrar *Elhamdü lillâhi* dedim ve şu âlem-i kübrânın fihristesini ve nümunesini elime alınca artık pervasız seyahate çıktım.

Muhterem Üstadım,

Şu söz öyle bir hakikati ders veriyor ki, daha insana yabancı ve bilinmesi mümkün olmayan birşey kalmıyor. Her gördüğü mûnis bir arkadaş oluyor ve susuz vadiler ve geniş sahralar ve koca küre-i arz bir bahçe hükmünde Halık-ı Rahîm tarafından ihzar edilmiş ve tılsımı da *Bismillâhirrahmânirrahîm* olduğu ve tılsımı bulunmazsa ve alınmazsa, o bahçede yaşamak mümkün olmadığı ve

yaşasa da her tarafta yabancı olarak ve her hatvesinde istiskal edilerek, hayat değil, belki câmid olarak bulunacağını izah buyuruyorsunuz. Hele bizi her zaman, günde kırk defa havsalamız almayarak “âh” ile geri dönen mirâc-ı

İِيَاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ² mü'min olan namazda² sırrı öyle bir düğme olarak gösteriliyor ki, her mü'min kendi vücut âleminde bir elektrik fabrikası görüyor. Ve düğmesini açınca bütün dünyayı ziyayla gösteriyor.

Sevgili Üstadım, “Cenâb-ı Hak bu kıymetli eserleri kıyamete kadar mü'min kullarına yetiştirsin” duasıyla hatm-i kelâm eylerim, efendim.

Kusurlu talebeniz

Hafız Ali

1. İmanın nurundan ve Rahmân olan Allah'ın bize doğru yolu göstermesinden dolayı Allah'a hamd olsun.
2. “Ancak sana kulluk eder, ancak Senden yardım isteriz.” Fâtiha Sûresi, 1:5.

Yeni mühim bir kardeşimiz Müftü Ahmed Feyzi Efendinin fıkrasıdır. Bu fıkra çendan şahsıma bakıyor. O zât şahsımı görmemiş, dellâllığım eseri olan risaleleri gördüğünden, haddimden pek çok fazla olan sena ve medhi, risalelere ve esrar-ı Kur'ân'a ait olduğu için kabul ettim.

Hamd-i bânihaye Kerîm-i Müteâle, salât ü selâm Habib-i Zülcelâle ve onun âl ve ashabına.

Ey bâkîye vâsıl olmuş fâni! Ve ey matlubun bâb-ı rahmetinde oturan mahbûb! Ve ey derecâtın ekmeli olan sıfat-ı abdiyyete sülûk edebilmiş bahtiyar! Ve ey Şems-i Tâbân-ı Zülcemâlin karanlıklara aksettirdiği ziyâ-yı hidâyet! Ve ey Habib-i Kuddûsün tarik-i ulviyetinde karanlıkları yararak uçan şehâb-ı şâşaanisâr! Hatîât ve mâsiyet deryasının korkunç dalgaları arasında inleyen, Hâlık-ı Kerîmin bunca eltafını nankörlükle karşılamaktan başka bir vaziyeti bulunmayan bu ednâ-yı mevcudat, nâil olduğun derece-i makbuliyetten bir katresinin olsun, kendine ihdâsını senin şefkat ve kereminden bekliyor. Ne olur, beni kendine alıp hizmetinle müşerref kılsan. Ne olur, Habib-i Kibriyâya benim de kendisinin hizmetine intisabım için ve Onun uşşâkının asgarı ve hikmet ve nurunun dellâli olmaklığım için yalvarsan, ah!

Her an ayaklarının altını öpmek ateşiyle mütehassir ve nâlân, ahkar-ı mahlûkat

Ahmed Feyzi

• • •

Ahmed Hüsrev'in Otuz Birinci Mektubun, On Dördüncü Lem'asının İkinci Makamı münasebetiyle yazdığı fıkradır.

Sevgili Üstadım Efendim Hazretleri,

Üç-dört gün evvel Cenâb-ı Hakkın o mukaddes kelâmından müjdeler çıkararak aktâr-ı aleme saçan coşkun denizlerin akıntıları gibi, feyizleriyle bizi mest eden, âfil güneşin her gündüze mahsus sönmez ziyası gibi, ardı arası kesilmeyen nurlarıyla bizi nurlandıran, hiçbir ferdi şübehatta boğmamak esası üzerine yürüyen, kendisine has belâgatiyle ukulü teshir edecek bir kabiliyetle söyleyen, sâmiâları ve bâsıraları kendisine müteveccih kılan, o azametli külliyyat-ı nurdan bir nur daha aldım.

Bu nur, o güzel İslâm nişanı ve o büyük rahmet hazinesinin keşşâfı olan *Bismillâhirrahmânirrahîm*'in, binler esrarından otuz sırra mukabil, altı sırta nurlu şuâlarını ezhanımıza nakşetmiş ve rahmetin binbir esmâ-i İlâhiyeden gelen şuâlarıyla, insana had ve hesaba gelmeyen niam-ı Sübhaniyenin meded elleriyle yardıma gönderildiğini öğretmekle, bizi sonsuz bir derya-yı feyze gark etmiştir.

Bu kudsî mübarek kelimenin her sûre başında zikriyle, ehemmiyet ve azameti ve her hayırlı işlerde tekrarıyla mübarek bir şefaathî olması, ferşde gezen insana, arşa çıkacak kamet giydirmesi ve acz-i mutlakta çırpınan insanı Kadîr-i Mutlaka rapt etmekle, insanın kıymet ve izzeti gösterildikten sonra ¹

إِنَّ اللَّهَ خَلَقَ الْإِنْسَانَ عَلَى صُورَةِ الرَّحْمَنِ

hadis-i şerifiyle Mün'im-i Hakikînin bin bir esma-i hüsnâsının cilvelerinin şualarından tezahür eden rahmetiyle perverde edilmek suretiyle de, rahmetin bir cilve-i etemmi olduğu izah buyurulmuştur.

1. "Muhakkak ki Allah, insanı Rahmân sûretinde yaratmıştır." Akilî, *ed-Duafa'u'l-Kebîr*, 2:252; Zehebî, *Mizanü'l-İtidâl*, 2:419. Bu iki kaynaktan aynı lafızlarla rivâyet edilmiştir. Aşağıdaki kaynaklarda ise, şu şekilde rivayet edilmiştir: "Muhakkak ki Allah Hz. Âdem'i kendi sûretinde yaratmıştır." *Buharî*, İsti'zân: 1; *Müslim*, Birr: 115, Cennet: 28; *Müsned*, 2:244, 251, 315, 323, 434, 463, 519.

Sevgili Üstadım,

Ruh-u insanın nazarını akıl ve kalbini ve muhayyilesini *Bismillâh* ile kâinat simasına, *er-Rahmân* ile arz simasına, *er-Rahîm* ile ebnâ-yı cinsinin sima-yı mânevisine dağıtıyor. Oralardaki rahmet-i vâsia-i külliyyenin azametini, letafetini gösteriyor.

Aziz Üstadım,

Nazarım nereye ilişse, aklım herhangi bir hali muhakeme etse, muhayyilem

neyle meşgul olsa, sâmiyam ne duysa, kalbim nereye gitse, dolaştıkları yerlerde ve tesadüf ettikleri şeylerde, beşere bakan pek büyük âsâr-ı rahmeti görüyor. Semavat ve Arş, bütün heybetiyle insanların seyrangâhı, Cennet mesken-i hakikîsi oluyor. Zemin bir hane şekline giriyor. Mele-i âlânın sekeneleri ve zemin yüzüne serpilen yüz binlerce mahlûkat ve nebatat envânın, insanların hacetleri için koşuştuklarını, sineklerden balıklara, zerrelere yıldızlara kadar küçük büyük her bir masnu, insanların yüzüne vahşetle değil, gülerek baktıklarını görüyor.

Sonsuz rahîm olan Hâlık-ı Azîmin kusursuz olan bu kasrını temaşaya doyamayan ruh, kendine avdet ediyor. Rahmetin nihayet derecede incelikleriyle tanzim ve idare edilen cisme bakıyor. Duyguları arasında yalnız muhayyilesine hasr-ı nazar ediyor. Bu muhayyilenin dimağda kendisine tahsis edilen mahalli, bir hardal tanesi kadarken, her zaman bütün âlemi sinema şeritleri gibi hayalhanesinde dolaştırır. Hâfıza bir çeşit, akıl ayrı bir çeşit, fikir başka bir halde, kalb daha başka, kâmil insanlarda hal-i faaliyette olan diğer letaif daha başka bir şekilde bâsıra, sâmia, zâika, lâmise, şâmme gibi havass-ı zâhirînin istiâb ettikleri mânevî sahalara nisbetle, nihayet derecede küçük bir dimağında yerleştikleri halde, yekdiğerine karışmayarak, biri diğerrinin vazifesine müdahale etmeyerek, ayrı ayrı vazifelerde, ayrı ayrı dairelerde gayet muntazam çalıştıklarını ve hattâ etubbânın bile senelerce tahsil ederek içinden çıkamadıkları vücud-u beşerin herbir kısmının, herbir uzvunun inceliklerini görüyor. Bu derece rahmetle tanzim edilen, bu kadar muhtelif vezaifle çalıştırılan, bu muhayyirü'l-ukul makinayı temaşa eden ruh, bu makina üzerindeki derece-i mâlikiyetini düşünüyor. Hükmünün hiçbir uzva tesir etmediğini görünce, sığınacak bir yer, iltica edecek bir mahal, perverde edilecek bir varlık arıyor. İşte o vakit bu kadar rahmetiyle perverde eden Hallâk-ı Azîme karşı secde-i şükranı kapanarak ağlıyor, ağlıyor, ağlıyor. Bütün dertlerini döküyor. Onun, yalnız onun lütf u keremine iltica ederek affolunmak, dünyada olduğu gibi ukbâda da sevdikleriyle birlikte vaad ettiği Cennette bulundurulmasını istiyor ve yalvarıyor.

Ahmed Hüsrev

• • •

Aziz ve muhterem Üstadım Efendim,

Geçen hafta aldığım mektupta, “Senin ve Şerif Efendinin ifadeleri kısadır; birşey anlaşılmıyor. Tenkit mi, takdir mi?” buyurdunuz. Bütün eserlerinizi takdir ve kemâl-i istihsanla karşıladığımız malûm-u âlileridir. Esasen tenkit edecek kudret-i ilmiye değil bizde, Türkiye ulemasında olmadığı, hâdisatla sâbittir.

Sinn-i sabavetinizde şark ulemasını ilzam etmeniz ve ondan sonra İstanbul’a gelerek bilumum ulemanın nazar-ı takdir ve hürmetini celb etmeniz, bu hususu ispata kâfidir. Gerek Şerif Efendi ve gerekse Hikmetü’l-İstiâze ve besmele sırrını okuyan diğer arkadaşlar duydukları hazz-ı mânevîden gaşy olmuşlardır.

Fakire gelince, *Sözler* hakkında hiçbir şey yazmazsam bile, o kemâl-i takdirdendir. Zira, şimdiye kadar büyük bir zevkle mükerreren okuduğum ve daima okumaktan hâli kalmadığım *Sözler* ve *Mektubat* hakkında kanaatlerimi daima Üstadıma arz ettiğimden, yazacak kelime bulamıyorum. O da âcizliğimden olsa gerektir. Bir risale ne kadar parlaksa, onu takip eden, ondan çok ziyade parlaktır. Binaenaleyh, ne yazsak hakkıyla ifade-i meram etmiş olamıyorum.

Şimdi hayatım çok zevklidir. *Sözler*’in tetkikatıyla meşgulüm. Evvelki okuyuşlarımda hazmedemiyordum. Şimdi gayet yavaş ve dikkatli okuyup anlamaya çalışıyorum. Takıldığım noktalar oluyor, soruyorum. Bu vesileyle istifade fazladır. Nitekim Yirmi Dördüncü Sözün Birinci ve İkinci Dalında çoktevakuf ettim. Lâyıkıyla anlayamadım. Üstadımızla görüştüğümde bu ikiDalın şifahen izahını rica edeceğim.

Muhterem Üstadım, fakirin bir nokta çok hayretini mucip oluyor. Sizden bir meselenin izahını rica ediyorum. İzah ediyorsunuz. O izahta da, muhtaç izah noktalarıbulunuyor. Öyle lâtif ve şümüllü cümlelerle cevap veriyorsunuz ki, o cümleleri de anlamak için sual icap ediyor. Bundan şu netice çıkıyor ki, *Sözler*’inizin her satırı, bir kitap teşkil edecek kadar şümüllü ve mânidardır. İstenildiği kadar izah olunabilecektir.

Re'fet

Efendim,

Nuranî ve ziyadar cadde-i kübrâ-yı mâneviyede seyr ü seyahat eden umum âhiret kardeşlerimle her hafta görüşüyor ve ârâmsız tulû eden Risale-i Nur eczaları gibi, feyiz ve mârifet güneşlerinin haberlerini işittikçe, ruhum güller gibi açılıyor. Hubur ve ibtihaca müstağrak oluyor. Ve istidadım nisbetinde bir-iki meselecik öğrenmeye sa'y ediyor isem de, bu envâr-ı bahr-i muhîttten kardeşlerimin ruhlarına in'ikâs eden mesâilden bâhis arîzaları tahrir ve takdim ettiklerini gördükçe, adem-i muvaffakiyetimden mütevellit esef ve kederim hasebiyle cehlimden el-amân çekiyorum. "Ümmîlik ne güçmüş!" diye ruhum ağlıyor. Muterifâne, "İbrahim, müstehaksın" diyorum. Nihayet yine ümidimi Rabbimden kesmeyerek diyorum: "Bir müessesenin baş müdürü, muavini, kâtibi, müvezzii, tahsildarı, hademesi olur. Fakirde kısmen müvezzilik, kısmen hademelik sıfatıyla bulunsam ne zararı var?" deyip mütesellî oluyorum.

İbrahim

• • •

Kur'ân-ı Azîm

Bir kelimeni, milyonlar defa tekrar okusam,
İlk başladığım lezzeti, daima duyarım.

Sen İslâm ocaklarının sönmez bir lem'asıydın,
Sen o misilsiz Zâtın emsalsiz kelâmıydın.

Rabbin en sevgili Resulüne kısmet olan,
Değerli bin bir çeşit ispatlı kelâmıydın.

Hangi kitap var ki, asırlarca böyle hürmetle okunsun?
Nasıl bir nankör var ki, gelsin sana dokunsun?

Hâşâ, sana inanmayanlar kâfirse bile,
Gelsin onun dellâlının yanına otursun.

O dellâldan alınca ders-i ilhamı,
Lânetler eder, inkâr ettiğine Kur'ân'ı,

İlmin en derin hocası, burhanı,
Zelîl eder, karşısında seni tanımayanı.

Kudsî kitabın çok ünlü, onun dellâlı Üstadım Said
Gönül ister ki, o ayarda bulunsun binler Said.

Aynı günün sabahı okuduğum, büyük ve kudsî kitabımız olan Kur'ân-ı Azîmüştândan aldığım nurlu ilham-ı İlâhîden, dolayısıyla güneş gibi kuvvetli olan Risale-i âliyelerinizin âcizde bıraktığı derin his ve tesirlerden doğmuştur.

Osman Nuri

Bir Mirkatü's-Sünnet olan mübarek mektup hakkındaki ihtisaslarımı arza maalesef muktedir değilim. Fakat istikametli tefsir, i'câzlı beyan, nurlu ilân gibi şanına lââyık tabirle tavsif edebileceğim Beşinci Lem'anın on bir nükteyi ihtiva edişini mânidar buldum. Sanki, mânen diyor: İfâ-yı sünnetle mükellef olduğumuz, ol Nebiyy-i Zîşânın taraf-ı İlâhîden getirip haber verdiği yakînen malûm olan şeylerin hak olduğunu bilip, kalble tasdik ve dille ikrar etmek suretiyle, tarif olunan iman ve İslâmın şartlarının mecmuu olan on bir adediyle bu nurlu mektuptaki nüktelerde sarîh tevafuk vardır. Madem böyledir, mü'minin diyen ittibâ-ı sünnet etmeli. "Elhamdü lillâh Müslümanım" iddiasında bulunan

ve ¹ لَمْ تَقُولُوا مَا لَا تَفْعَلُونَ itâbından kurtulmak isteyen sünnete yapışmalı, ilh. hakaiki ders veriyor. Bu mektubu almazdan evvel-Allah hayretsin-bir gece rüyamda büyük bir camide bulunuyorum. Namazkılınıdıktan sonra, ben kapıya yakın bir yerde ayakta duruyorum. Baktım, mihrabın sol tarafından küçük ve toplu bir cemaat geliyor. Bana yaklaştıkları zaman, "İşte Abdülkadir-i Geylânî Hazretleri" diye kulağıma bir ses geldi. Gayr-ı ihtiyarî "Medet yâ Gavs-ı A'zam" diyerek, ağlayarak ayağına kapandım. Mübarek sol elleriyle beni yerden kaldırdılar ve şefkat gösterdiler. Kendileri uzun boylu, çok mehîb ve üzerlerinde siyah bir sako, mübarek sakalları siyah, pek az ağarmış, beşûş ve nuranî bir çehre... mübarek başlarında bir mahrûtu-nâkıs şeklinde yüksek ve çok beyaz bir sarık vardı. Camiden çıkınca, bitişik bir odada cemaatle beraber oturduğumuzu da hatırlıyorum. Bu rüya bana çok zevk vermekle beraber, dua ve himmetlerinin Hizbü'l-Kur'ân üzerinde her zaman mevcut bulunduğuna daha ziyade yakîn hasıl ettirdi.

Hulûsi

1. "Yapmayacağınız şeyi niçin söylüyorsunuz?" Saf Sûresi, 61:2.

Bu kere, bir kıt'a lütûfname-i fâzılane-i mergubeleriyle tereşşuhat-ı Kitab-ı Mübînin bir zübdesi bulunan, Fihriste-i Mübînin Dördüncü Kısımını, Süleyman Efendi kardeşimiz yediyle aldım, okudum. Müellifine, kâtibine, naşirine, hâdimlerine binler dualar ettim. Hakikaten vakt-i kıraatim olan iki saat zarfında, Risâlâtü'n-Nur ve Mektûbâtü'n-Nur'un kâffesini icmâlen okumuş kadar mütelezziz ve müstefid oldum. Ve şöyle dedim: Lütufnâme-i keremkârîlerinde işaret buyurulduğu üzere dört nüsha değil, belki birkaç ay, her vazifeye tercihan Fihristeyi teksir ve neşre sa'y etmeliyiz.

Madem ki gayemiz neşr-i envâr-ı hakaik-i Kur'ân'dır. Bu mübarek ve kıymettar eser-i girânbahâ ise hakaik-i Kur'âniyenin hülâsası ve zübdesi ve tâbiri câiz ise, tam bir pişdâridir ve miftâhu'n-nusret ve mirkatü'l-fütûhtur.

Üstad-ı Azizim,

Mukaddemen, bu kıymettar eserleri avn-i İlâhîyle vücuda getirdikçe, bu kusurlu talebenizi de bir muhatap addederek her bir eseri irsal ve tenvir buyurmakta idiniz. Fakat o zamanlar, gayr-ı ihtiyarî nurla, zulûmat karşısında bulunmaklığım hasebiyle, nurlarla aramdaki perde açılmamıştı. Şimdi o semm-i katil tâbirine lâyük muhalif, zıt, menfî cereyanların zevaliyle, envâr-ı bînihaye-i Kur'âniyenin, elhamdü lillâh, kapıları açıldı. Sâlifü'l-arz zulûmâtın zebûnu bulunduğum sıralarda münteşir âsârı tekrar okuyup yazıyorum.

Risalelerin derece-i kıymetlerini ve bahşettiği feyzi ve fevzi arz etmek, lisan ve kalemin fersah fersah iktidarının fevkindedir. Bu mübarek ve kudsî tereşşuhat-ı Kur'âniye ve lemeât-ı Furkanıyeyi, hakikî bir dellâl-ı Kur'ân olmalı ki, hakkıyla takdir ve sena edebilsin. Zira bu hayat-ı hakikiye ve sermediye hazinelerindeki müstâmel kelimat ve tâbiratın kâffesi sairlerine minküllî'l-vücûh fâik ve bâkir beyanatı hâvi, kemâl-i selâset ve cezâlet ve şâyân-ı gıpta ve hayret, dirayeti müştemil ve cami ve cümel ve fıkârât ism-i Bedî' ve Hakîmin bir cilve-i hâssa ve mümtazesidir, dersem binden bir hakkını bile vermiş olamam.

Hülâsa: Bu nurların kâffesi, deccallara mahsus ve müstahzar elmas güller ve ehl-i iman için menba-ı envâr-ı hakaik olan Kur'ân-ı Hakîmden son asırda nebean etmiş, binler âb-ı hayât-ı bâkiye hazineleridir.

Sabri

Sevgili Üstadım Efendim Hazretleri,

Otuz Birinci Mektubun On Beşinci Lem'asının birinci kısmını, büyük bir meserretle aldım.

Sevgili Üstadım, zâten fakir, âcizane nazarımda, “Şems-i hidayetden neşr-i envâr eden *Sözler*” hak ve hem hakikat olarak, hakikat âleminin çarşısıdır. Hakikat âleminde ne varsa, o kadar zengin, o kadar mücehhez, o kadar bîpâyandır. Böyle bir çarşı-yı âlem mallarını almak lâzım ki, bir padişah kuvveti olsun. Eğer görmekse, öyle bir keskin nâfiz, seyyar bir nazar olmalı ki, seyr u seyahatle görebilirsin. Bu da pek ender bulunduğundan, almak ve görmek için lâzım ki, bütün malların bir nümune levhası bulunsun.

Ey sevgili Üstad,

Her nümune levhaları mukaddemâ görülüyordu ki, yalnız bir parçayla topların ve küllîlerin nevilerini gösterir. Daha birşeye yaramaz. Fakat serâser nur olan hazine-i bânihayenin fihriste ve nümune levhasının her parçasından, “hanîfen müslimen” gömleği çıkacak. Harika derecede parçaları ve kıymetleri hâvidirler. Nasıl umuma muhalif külliyyatla harika olduğu gibi, cüz'iyatlarıyla hârika bir hatemi taşıyorlar.

Evet, Üstadım, bu mektubu istinsah ederken kalb ve ruhum cûş u hurûşa gelerek bütün envâr-ı resâili kemâl-i şevk ve tahassürle görmek istiyordular.

Demek, Üstadım, umum risalelerin her parçasına ihtiyacımız olduğu gibi, her parçayı da birden görmeye şiddetle ihtiyaç varmış. Cenâb-ı Vâcibü'l-Vücud size kemâl-i rahmet ve merhametinden, o rahmet ve merhametinin iktizasıyla nâil-i mükâfat buyursun. Âmin.

Hâfız Ali

• • •

Kardeşim Abdülmecid'in fıkrasıdır. Hulûsi Beye yazdığı mektuptandır.

Eyyühe'l-azzin azizi, Hazret-i Seydanın muhterem tilmizi,

Teşnesi bulunduğum tebşirnamelerinizi memnuniyetle aldım. Var olunuz. Cevapları yazmak icap eder, amma ne yazayım? Ruh nâhoş, kalb bhoş, kafam bom boş. Zira, etraf-ı erbaamdan takattur eden vahşetler, kasvetler, yeisler, beisleri tasavvur ettikçe, biri cinnete, yani cnuna, diğer cennete, yani şam'a gitmek üzere, akıl ve ruhum seferber vaziyetini alıyorlar. Bunun içindir ki, ne Seydanın, yani stadın talebeliğini ve ne de sizin kardeşliğinizi bihakkın ifa edemediğimden, ne yazacağımı bilemiyorum.

Hem de sizden gelen mektuplar saf, temiz, nurlu bir fikirden fıktığından, okuyanlara ışık veriyor. Zulmetli fikrimden çıkan arızalar ise, size zulmet vereceği ihtimalinden korkarak, tez tez takdime cesaret edemiyorum.

Abdülmecid

• • •

Aziz ve muhterem Üstadım efendim,

Sözler'in ve *Mektubat*'ın ve Pencerelelerin fihristesi o kadar güzel olmuş ki, bir defa sathî bir nazar atfeden kimse, Risaleti'n-Nur eczâlarının kıymet ve ehemmiyeti hakkında yek nazarda bir fikir edinebilir. Bu fihriste umum risalelere bedeldir. Hiçbir müellif, yazmış olduğu yüz yirmi kadar kitabının herbirisinin hülâsa-i meâlinden ve bilhasa metnindeki âyâtı, birer birer münasip ve manidar bir tarzda tâdâd etmek suretiyle risalelerin gayatından ve mahiyetinden bahsetmek şartıyla, böyle ehemmiyetli dört risaleyi vücuda getiremez. Fihristenin bâriz bir vasfı daha var ki, o da kendi ihtiyarınızla olmayıp, sünuhat-ı kalbiye ile olduğunu ispat ediyor. Biz bu halleri gördükçe, sizin gibi bir Üstada nâiliyetimizden dolayı Rabbimize çok şükür etmekteyiz.

Re'fet

• • •

Hulûsi Beyin fıkrasıdır. Eğirdir’de bir kardeşimize gönderdiği mektuptandır.

Üstad Hazretlerinin son Otuz Birinci Mektubun On Üç ve On Dördüncü Lem’alarını hâvi olan pek kıymetli, nurlu ve hikmetli, serâpâ nur olan hakaik derslerinden derin mânâlı, şirin lezzetli, asel-i musaffâ nev’inden ekmel eserlerini almakla bahtiyar, cevap takdimine muvaffak olamamakla bedbahtım. Şuracıkta karalamaya niyet eylediğim birkaç satırla, o ders-i hakaikten aldığım feyzi izah veya duygularımı nakletmek istemiyorum. Çünkü, bu dersin nihayetindeki hususî haşiye, sanki mânen beni bir müddet mektup yazmaktan men etti. Zâhirî mânâlar da bu işaretin doğrudan doğruya bu biçareye ait olduğunu göstermektedir. Bu nurlu dersi bir defa (On Üçüncü Lem’a kısmını) İmam Ömer Efendi gibi arkadaşlara okuyabildim.

Sevgili Üstadımın emirleri, işaretleri, dersleri, tenbihleri, ikazları, irşadları, tehditleri, şefkatleri hep hakikatlidir. Bugüne kadar söylenmişler böyle olmakla beraber, bundan sonrakiler de aynı mahiyettedir. Asla şüphe ve tereddüdüm yoktur. Tabîî, sevk-i tabîî, tesadüfî değil. Hakikî, fitrî sevk-i İlâhî, kader-i Sübhânî, her işimizde hâkim. Cüz-ü ihtiyarımızla seyyiatımızdan mes’ul olmakla beraber, hasenat tevfik-i Hüdâ ile olduğuna, Kur’ân-ı bâhirü’l-burhan şahid-i sadıktır.

Hulûsi

• • •

Eğirdir Müftüsüne son ihtar

(Bir kardeşimiz olan Hakkı Efendinin hatırı için lââyık olduğu şiddeti bırakıp gayet mülayim bir surette ihtar edildi.)

السلام عليكم وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ¹

1. Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

Eski bir dost ve ilim noktasında bir arkadaş olmak üzere sizinle bir hasbıhal edeceğim. İkimize taallûk eden mühim bir musibet-i diniyeyi size haber veriyorum. Bunun telâfisine mümkün olduğu kadar beraber çalışmalıyız. Şöyle ki:

Zâtınız, herkesten ziyade hizmetimize taraftar ve hararetle himayetkâr olmak lâzım gelirken, maatteessüf, meçhul sebeplerle, aksimize tarafgirâne ve bize karşı soğukça rakîbane baktığınızdan, oğlunuzu bu köyde yerleştirip ona dost-ahbap buldurmakiçin çalıştınız. Neticesinde, burada öyle bir vaziyet hasıl olmuş ki, mahiyetini düşündükçe senin bedeline ruhum titriyor. Çünkü, *Es-sebebü ke'l-fâil*kaidesince, bu vaziyetten gelen günahlardan, seyyiattan siz mes'ulsünüz.

Zehire tiryak namı vermekle tiryak olmadığı gibi, zındıka hissiyatını veren ve dinsizliğe zemin ihzar eden bir heyetin vaziyetine, ne nam verilirse verilsin, Genç Yurdu denilsin, hattâ Mübarekler Yurdudenilsin, ne denilirse denilsin, o mânâ değişmez. Başka yerlerde, Genç Yurdu ve Türklük Meclisi, Teceddüt Mahfeli gibi isim ve ünvanlarla bulunan heyetler, başka şekillerde zararsız bir surette bulunabilirler. Fakat bu köyde, madem sekiz senedir ki, sırf esâsât-ı imaniye, usul-ü hakaik-i diniyeye meşgulüz. Elbette, bu köyde bize karşı muannidâne bir heyetin takip edeceği esas, imansızlığa ve usul-ü diniyeye muhalif, hatta zındıka hesabına bir hareket yerine girer. Bilinsin bilinmesin, netice öyle çıkar. Çünkü, bu havalide umumca tebeyyün etmiş ki, siyaset cereyanlarıyla alâkadar değilim; belki yalnız hakaik-i diniyeye meşgulüz. Şimdi burada birisi bize muhalif hareket etse, hükûmet hesabına olamaz; çünkü mesleğimiz siyasî değil. Hem yeni bid'alar hesabına da olamaz; çünkü hakikî meşgalemiz esâsât-ı imaniye ve Kur'âniyedir.

Hem resmî Diyanet dairesinin emirleri hesabına dahi değil; çünkü emirlerini tenkit ve muhalefet meşgalesi bizi kudsî hizmetimizden men ettiği için, o meşgaleyi başkasına bırakıp onunlameşgul olmuyoruz. Mümkün olduğu kadar o emirlere karşı temas ettirmemeye çalışıyoruz.

Öyleyse, sekiz sene bu cereyan-ı imanî merkezi olan bu köyde, bize karşı muhalefetkârâne ve mütecâvizâne vaziyet alan, ne nam verilirse verilsin, muhalefeti zındıka hesabına ve imansızlık namına kaydedilecek.

İşte, sizin ilminize ve makam-ı içtimaînize ve mensıb-ı fetvanıza ve bu havalideki nüfuzunuza ve evlât hakkındaki müfrit şefkatinizden gelen teşvikkârâne muavenetinize istinad ederek, burada hem beni, hem seni pek ciddî alâkadar edecek bir vaziyet vücuda geliyor.

Ben kendim burada muvakkatım; ıslahına da mükellef değilim; belki bir derece mesuliyetten kurtulabilirim. Fakat zâtınız hem sebep, hem nokta-i istinad olduğunuzdan, o vaziyetten gelen müthiş meyveler defter-i a'mâlinize geçmemek için, herşeyden evvel bu vaziyeti ıslah etmelisiniz. Veyahut oğlunu buradan çek. O daimî senin mânevî zararına günah işleyecek tezgâhı tebdil etmeye çalış. Zâtınıza bu tezgâhın mahsulâtından nümune olarak, sizin hesabınıza, bana muhalefet suretinde gelen yalnız iki küçük nümuneyi göstereceğim:

Birincisi: Beni haddimden çok fazla hüsn-ü zanda bulunan ve harekâtımı herkesten ziyade hak telâkki eden bir ehl-i ilim, sana itimaden, oğlunuza meslekçe dostluk etmiş. O adam birgün yanıma geldi. Hususî odamda namazımı kılmak vakti geldi. Benimle beraber cemaatle kılmak onun yanında çok ehemmiyetli olduğu halde, gizli ezân-ı Muhammedîyi işitmekten kulağı müteneffirâne, havftan gelen bir istikrah ile, kalktı, kaçtı. Bu işe sen fetva ver! Fahr-i Âlemin (a.s.m.) en nuranî, leziz, kudsî kelimâtını işitmekten kaçan bir kulağın altında olan kalbde bulunan iman, ne hale girdiğini sen söyle!

Bu böyle olsa, başka cahil yahut gençler, o meslekte nasıl boya alırlar, kıyas ediniz, benimle beraber bu işe ağılayınız.

İkincisi: Bir dostum vardı, takvâsı ifrat derecesindeydi. Benim yanıma geldiği vakit, âhirete ait en güzel parçaları bana gösteriyordu ve ihtar ediyordu. Zâtınız onu bir derece benden soğutmak ve senin oğluna dost yapmak suretinde onunla konuşmuşsunuz.

İşte o zât, o telkinattan sonra geçen Ramazanda birgün, bana Hülâgû ve Cengiz vâkıalarını okutmak için gösterdi. “Aman, bunları oku” dedi. Ben kemâl-i taaccüp ve hayretten dedim: “Kardeşim, sen divane mi oldun? Benim Delâil-i Hayrâtı okumaya vaktim yok. Böyle zalemelerin sergüzeşt-i zâlimânelerini bu Ramazan-ı Şerifte bana okutmak hissini nereden kaptın?” dedim. Haftada iki defa yanıma gelen o has dostumu, iki ayda bir defa daha göremedim. Fakat hakkında inâyet vardı, o halden kurtuldu.

Her neyse... Bu neviden olan elîm hâdiseler çoktur. Hakikatli bir kardeşimin

neseben kardeşi olduğunuzdan, haşınâne değil, mülâyimane bir surette olan bu dertleşmekten gücenmeyiniz.^{HAŞİYE-1}

Said Nursî

Haşıye-1 Hiç kimseye söylemediğim, hattâ düşünmesini de istemediğim, Kur'ânî hizmetimize zarar veren bir hâleti söyleyeceğim: Zâtınız, bir zaman bize dost göründüğünüzden, senin oğlun talebe gibi yanıma geliyordu. Ciddî istifadeye çalışıyordu. Değil bana sıkıntı vermek, belki ihtaratımı, ciddî telâkki ediyordu. Vaktâ ki zâtınız bana karşı rakibâne bir vaziyet aldınız; oğlunuz da o vaziyetin tesiriyle öyle bir şeikle girdi ki, en muti talebeden, en merhametsiz bir düşman vaziyetine geldi. O zamandan beri çektiğim sıkıntıların ve hizmet-i Kur'âniyemize gelen zararların kısm-ı azâmı, oğlunuzun yüzünden ve senin o rakibâne vaziyetinden geldiğine şüphe kalmadı. Senin nüfuzun ve şerefin olmasaydı, oğlun böyle şeylere müdahale edemezdi. Herneyse... Sizi bütün bütün gücendirmemek için kısa kesiyorum. Kardeşim Hakkı Efendinin hatırı için ben hakkımı helâl ederim. Fakat bizi istihdam eden ve hizmetine kabul eden Kur'ân-ı Hakîmin darbesinden korkmalı; belki o helâl etmez.

• • •

Ehl-i bid'anın şiddetli hücumuna mâruz kalan Süleyman hakkındadır.

Sual: Süleymannasıl adamdır? Başta buranın memuru, çok adamlar onu tenkid ediyorlar. “Lüzumsuz sözleri hocaya söylüyor, yanlış ediyor, adeta münafıklık ediyor” derler. Sana çoktan beri hizmet ediyor; mahiyeti nedir, bildir.

Elcevap: Süleymansekiz sene benim gibi asabî, hiddetli bir adamı hiçbir vakit gücendirmeyen, hiçbir menfaat-i maddî mukabilinde olmayarak, kendi işini bırakıp, kemâl-i sadakatle Allah için hizmeti bu köyce malûmdur. Böyle bir adamla bu köy değil, belki bu vilâyet iftihar etmeli. Bu tarz ahlâk, bu zamanda bulunması, medâr-ı ibrettir. Ben hem garip, hem misafirim. Benim istirahatimi temin etmek köyün borcu idi. Bu köy namına Cenâb-ı Hak onu ve Mustafa Çavuş'u ve Muhacir Hafız Ahmed'i ve Abdullah Çavuş'u bana ihsan etti. Ben de Cenâb-ı Hakka şükrediyorum. Bunlar, bana yüzer dost kadar kıymettar göründüler, vatanımı bana unutturdular. Gurbet ve misafirlik elemi bana çektiler. Bunların yüzünden ben, bu köyün hayatta ve vefat edenleriyle alâkadar olup, onlara her zaman dua ediyorum. Sadakatçe Süleyman'dan geri kalmayan Mustafa Çavuş'la, Muhacir Hafız Ahmed, şimdilik hücumu mâruz olmadığından iyiliklerinden bahsedilmedi. Bir parça Süleyman'dan bahsedeceğiz. Şöyle ki:

Süleyman, benim her hususî işimi ve kitabetimi kemâl-i şevkle, minnet etmeyerek, mukabilinde birşey kabul etmeyerek, kemâl-i sadakatle yapmış. Hattâ o derece hizmeti sâfi ve hâlis, Allah için yapıyordu, belki yüz defadan ziyade arzu ettiğim dakikada, ümit edilmediği bir tarzda geliyor; “Fesühânallah,” diyordum. “Benim arzu-yu kalbimi, bu işliyor mu?” Anladım ki o, istihdam olunuyor; sadakatinin kerametidir. Hattâ hizmetimde bulunduğu birgün, bir yaşındaki kız çocuğunabakılmamış. Yüksek bir damdan, taş üstüne çocuk düştü. O hizmet sadakatinin bir ikram-ı İlâhî olarak, o çocuk hiçbir teessür ve hastalık görmediği gibi, süttten, memeden bile kesilmedi. Her neyse, bu tarz sadakatının lem'alarını çok gördüm.

Süleyman'da sadakatle beraber esaslı bir ihlâs gördüm. Evet, bu günlerde insafsız insanlar, onun şeref ve haysiyetini kırarak derecede, hakkında işâalar izhar ettikleri zaman, ona tesellî nevinden dedim ki: “Sana bir su-i şöhreti takmakla riyadan kurtulursun.” O da kemâl-i sürur ve ciddî bir surette o teselliye kabul etti.

Gelelim gıybet hakkındaki mesleğine: Bu zât, bende gıybet hakkında ne kadar şiddetli bir nefret olduğunu bildiği cihetle, beni kızdırmamak için, mümkün olduğu kadar—cevaz da olsa—söylemiyor. Ve bilhassa Ramazan’da, bütün bütün içtinab eder. Zaten ahlâkında başkasına muzırlık yok. İnsafsızların işâasına sebep, bu kadar olmuş: Birisi sormuş, “Hoca Efendi filân adama şöyledemiş mi?” O da geldi, bana aynı sözü söyledi ki, o adama cevap versin. Halbuki o sözde ne gıybet var, ne de birşey. Her neyse...

Ben bu köyde ümit etmiyordum ki, benim en ziyade itimad ettiğim ve tam ahlâklarına ve diyanetlerine kanaat ettiğim Mustafa Çavuş, Süleyman Efendi gibi kardeşlerimi tenkit etsinler. Zannedirdim ki, ben gittikten sonra, burada benim yerimde, bana ettikleri hürmeti onlara edecekler. Ümidim budur ki, köy halkının yüzde doksanı onların kıymetini takdir edecekler. Birkaç insafsızlar tenkit ededursunlar, o tenkidlerden ne çıkar? Bunlara ilişmek, doğrudan doğruya bana ilişmektir.

Bana hizmet eden mezkûr kardeşlerim, hiçbir maddî menfaati düşünmeyerek ve kabul etmeyerek ve bilâkis kendi keselerinden bana ve misafirlerime bakıyorlar. Hattâ Süleyman’abazı yemediğim bir ekmek verdiğim vakit, hatırımı kırmayarak alır. Fakat kat’iyen mukabelesiz almıyor. Ona mukabil evinden getiriyor. Ara sıra birer bardak çay ısrar ediyordum, ilhâhıma karşı istinkâf ediyordu. “Niçin böyle yapıyorsun?” derdim. “Hizmetimize maddî faide girmeyip, fîsebîlillâh, ihlâslı olmak istiyoruz” derdi.

Hattâ bu Süleyman ve Mustafa Çavuş, misafirlerim için çok hizmet ettikleri halde, hiçbir vakit hiçbir misafir bu iki zâta bir hediye getirdiğini görmedim, bilmedim. Yalnız Bekir Bey bir defa Süleyman’ın küçük kızına birkaç meyve vermiş. Ona mukabil Süleyman—bildiğime göre—birkaç defa patlıcan, biber, kavun gibi sebzeler hediye edip ona göndermekle beraber, Bekir Bey buraya geldikçe onun, hem başka misafirlerin hayvanatına saman, arpa verir.

Bunun bu ahlâkı zâtında vardı. Yanıma geldiği vakit, benim bir düstur-u hayatım olan istiğnâ ve insanların hediyelerini almamak kaidesi, onun aslî ahlâkına muvafık gelmiş. Daha ziyade, insanların değil hediyesini kabul etmek, onlara ettiği iyiliklere mukabil dahi birşey kabul etmiyor. Hattâ yüz defa ben ısrar etmişim; benden fazla kalan birşeyi kabul etmiyor.

Hattâ bir defa, bir kıyye kadar üzüm, kayısı kurusu, bir kıyye bal ben yemiyordum. Misafirlere de yedirmek istemiyordum. Ona ısrar ettim, “Bu hediyemdir, teberrükümdür. Çocuklarınıza hediye ediyorum, almaya mecbursun” dedim. Aldı, iki şinik buğdayını, bana, değirmende öğüterek getirdi. Dört aydır daha bitmemiş.

İşte bu zâtın hakikî hali bu surette iken, insafsız insanlar bunun hakkında işâa ediyorlar ki, “Said’in sayesinde yaşıyor.” O da kemâl-i iftiharla dedi: “Evet, Üstadımın sayesinde kanaati ve iktisadı öğrendim, rahatla yaşıyorum. Halkların bu sözleri bana iyidir. Beni riyadan kurtarır, ihlâsa sevk eder” dedi.

Ben de dedim: Sana iyidir, hizmet-i Kur’ân’a zarardır. Onun için hakikat-i hali beyan ediyorum, tâ ehl-i bid’a bilsin ki, ihlâsla, Allah için çalışıyorlar.

Said Nursî

• • •

On Sekiz Recep tarihli, Otuz Birinci Mektubun Birinci, İkinci Lem'alarıyla Yirmi Dokuzuncu Mektubun Birinci Remzinin Birinci Makamını, Şaban'ın birinci günü, yani yazıldığından on üç gün sonra aldım. Demek oluyorki, Receb'in on sekiz rakamına, on üç daha ilâve ederek, mübarek mektubun numarasını teyid etmek gibi, gaybî bir işaret ibraz edilmiş oluyor. Bu nurlu Mektuptan aldığım hisseyi, kendisinden evvel gelmiş olan mânevî feyzinden, âli affınıza güvenerek bahsetmek suretiyle arzedeceğim. Şöyle ki:

Mektubun bura postahanesinde kaldığı gece, âlem-i menamda şöyle garip bir hâlet gördüm; Allah hayretsin: Kamer batn-ı arzdan sür'atle çıkarak, şâkulen semâvâta yükselmeye başladı. Çıkışıyla sür'atle yükselişinde hiçbir ziya eseri görülüyordu. Sükûnetle hareketi takip etmekle beraber, sanki gaybî bir ses bana, "Alâmet-i kübrâ başladı" diyor gibi geldi. Kamer bu hızla çıkışı esnasında, bir hadde geldi ki, parladı, büyüdü. Bedr-i tam halinin birkaç misli cesamet arz etti. Bu vaziyette içinde bir insan şekli göründü. Kısa bir zaman sonra bu şekil ve kamer kayboldu. Cihan serâser zulmet içinde kaldı. Mağrib cihetinde, ufuktan bir mızrak boyu yüksekliğinde, şems sönük bir ziyayla göründü. Ufku takiben bir müddet şimale doğru gayet sür'atle gitti ve kayboldu. Tekrar zulmet başladı. Soğukkanlılığımı muhafaza etmekle beraber, kıyamet kopuyor diye uyandım.

İşte bu dehşetli gecenin gündüzünde, Otuz Birinci Mektubun Bir ve İkinci Lem'alarını hâvi kıymetli eseri aldım, okudum. Kendi kendime geceki hâleti düşündüm. Dedim: Bu mübarek mektup, bana şu dersi veriyor: Sen bir sefineye râkipsin ki, o azametli sefinen başdöndürücü süratle, feza-yı nâmütenâhîde koşturuluyor. Bu sefineyi böyle pırıl pırıl çeviren Kadîr-i Kayyûm, sana musahhar ettiği, muntazam tulû ve gurub eden şemsle incelerek, büyüyerek mükemmel bir takvim-i semâvî vaziyetini gösteren kamer gibi azîm cisimleri de

istihdam ediyor. Bir küre ¹ **كُنْ فَيَكُونُ** emrini aldığı zaman, bu muazzam küreler gibi milyonlarca seyyârat birbirine karışacak, nizam-ı âlem bozulacak, herşey harap olacak.

كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ لَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ

²sırrı zahir olacak.

Öyleyse en metin, en âli, en müzeyyen görünen bu saray-ı kâinatın bir anda

yıkılacağı, harap olacağı, bütün sekenesinin mahv u nâbud olacaklarını düşün. Hiç ender hiç olduğunu hatırla. Senin mini mini hayat tekneni, dağlar gibi dalgalarıbulunan, kısacık ömrünün denizinde aldanarak boğdurma. Ve hayat-ı ebediyeni söndürmek isteyen, en büyük ve en yakın olan nefsinin hilesinden kurtulmaya çalış. Bunun için sana çok kolay ve ucuz, tesiri mücerreb ve kat'î ve

لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ³
رَبِّ إِنِّي مَسْنِيَ الضَّرِّ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ⁴

gibi halâs ve şifa ve necat vasıtalarını tavsiye ederim. Bunlara bilhassa mağrib ve işâ ortasında, otuz üçer defa devam et, demekte olduğunu hissettim.

1. "Ol der; o da oluverir." Yâsin Sûresi, 36:82.

2. "Onun zâtından başka herşey helâk olup gidicidir. Hüküm ve hükümlerlikOnundur; siz de Ona döndürüleceksiniz." Kasas Sûresi, 28:88.

3. "Senden başka ilâh yoktur. Seni her türlü noksanı tenzih ederim. Gerçektenben kendine zulmedenlerden oldum." Enbiyâ Sûresi, 21:87.

4. "Ey Rabbim! Bana gerçekten zarar dokundu. Sen ise merhametlilerin enmerhametlisisin." Enbiyâ Sûresi, 21:83'ten muktebes bir duadır.

O küçük rüyanın tâbiri, muhterem Üstadıma aittir. Ve arzusuna bağlıdır. Bu defa mânevî mahrumiyetin uzaması, beni cidden müteessir etmişti. Sabra gayret ettim; fakat gariptir ki, bu mübarek mektubun bura postahanesine vürudu

gününün sabahında¹ **إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ** emr-i celîlinin kuvvetine dayanarak tahammül etmekte olduğumu, fakat meraktan da hasbelbeşeriye kurtulamadığımı nâtık küçük bir mektubu, uhrevî kardeşimiz Hakkı Efendiye göndermiştim.

Bu nurlu mektubun başını işgal eden beş nükteli İkinci Lem'a, başıma tokmak vurarak: Ey biçare, sabırdan bahsetmek sana yakışır mı? Gözünü aç da Hazret-i Eyyub Aleyhisselâmın sabrına bak! Aklın varsa, o Peygamber-i Zîşânın (a.s.) sabırdaki kahramanlığını taklide çalış. Ve korkunç manevî yaralarından

kurtulmak için² **رَبِّ إِنِّي مَسْنِيَ الضَّرِّ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ** duasını vird-i zebân et, diye tenbih ve ikazda bulunduğuna yakîn hasıl ettim. Elhamdü lillâh dedim.

1. "Şüphesiz ki Allah sabredenlerle beraberdir." Bakara Sûresi, 2:153.

2. "Ey Rabbim! Bana gerçekten zarar dokundu. Sen merhametlilerin enmerhametlisisin." Enbiya Sûresi, 21:83'ten alınma bir dua.

Yirmi Dokuzuncu Mektubun Sekizinci Kısımının Birinci Remzinin Birinci Makamının Birinci Bâbı, mu'cizât-ı Ahmediyenin en büyüğü ve kıyamete kadar i'câzının devam edeceğine şüphe olmayan Kur'ân-ı Kerîmin, otuz cüzünden otuzuncu, yüz on dört sûresinden yüz onuncu, lâfız itibarıyla küçük, fakat makam ve mânâ itibarıyla âli ve şümüllü Sûretü'n-Nasr'daki çok mühim sırlardan muazzez ve muhterem Üstadımız vasıtasıyla zahir olan tevafukata münasebetli birtek sırrından beyan buyurulan üç mesele, bana öyle bir kanaat

getirdi ki, bu küçük sûrenin üç âyetinden sülûs ve tamamında otuz cüz Kur'ân'a, hattâ her harfinde bir sûreye işaret ve delâlet mevcut olduğunu cezmettim.

Bu nuranî mektup hakkındaki muhtasar tahassüsâtımı âcizane yukarda arz ettim. Feyz menbaina maddeten ve mânen çok yakın olan kardeşlerime, şu perişan ifâdâtım kapı açmak ve buradan içeri geçmeye sizler lâıksınız, diyecek kadar fâide-bahş olduğu hakkındaki emirlerinizden çok sevindim.

Sevgili Üstadım, Allah için sevenler, Kur'ân'a hâdim olmayı yürekten isteyenler, musibetin büyüğünü dine gelen mesâib bilenler, zahiren ne kadar şâşaalı, mutantan görünse de, her bid'akârâne hareketten mutlak ve muhakkak, Kur'ân'a ve imana bir hücum hissedenler, ilh.-İşte bunlar, niyetlerindeki ihlâs, kalblerindeki sâfiyet ve imanlarındaki kuvvet ve Kur'ân'a ciddî merbutiyetleri derecesinde, felillâhilhamd, merkez-i menbâ ve masdar-ı feyze yakın bulunduyorlar. Elbette böyle ulvî ruhlu, ciddî, ihlâslı, metin, imanlı kardeşlerimi çok sever ve mazhar oldukları niam-ı İlâhiyeye şâkirînden olmalarını tazarru eylerim. Hasbelkader dünyaya dalmış, mâsiyette bunalmış, hakikatte acıklı bir gurbete düşmüş olan bu biçare kardeşlerine dua etmelerini rica ederim. Cümlesine, alelhusus isimleri zikrolunan Galip, Hüsrev, Hafız Ali, Süleyman Efendilere ve Nurların başkâtibi Şamlı Hafız Tevfik, hasta olduğundan müteessir olduğum ve inşaallah iade-i afiyet etmiş olan Muhacir Hafız Ahmed Efendiye ve sair mukarreblere selâm ve dualar ederim.

Hulûsi

• • •

Eyyühe'l-Üstâdü'l-A'zam,

Şâh-ı Geylânî Hazretlerinin mânidar ve ihâtalı bir beyt-i kıymettârîlerinin Dellâl-ı Kitab-ı Mübînî mânevî parmağıyla irâe ve müntesiplerine imâ ve işaret ettiği tefe'ülnâmenin nihayet fıkrasında okudum ve dedim: “Evet, Nurlar heyetini umum ehl-i hak ve hakikat mânevî elektrik âyinelerine hedef etmişlerdir. Ve hattâ Kur'ân-ı Azîmüşşânın ve ehâdîs-i Nebviyenin bu hususu alenen veya sırran ve remzen ihbarıyla bile vardır” demekte asla tereddüt etmiyorum.

Bu zümre-i sâfiye ve hâlise arasında, sâni Hulûsi tesmiyesine bile lâıyk ve müstaid olmayan ve hiç-ender-hiç olan bir abd-i pürkusura da, haddinin fersah fersah fevkinde bir yer veriliyor. Halbuki, bu aczi bîpâyan, kusuru çok, hatası azîm Sabri, sahâif-i a'mâline baktığında çok kara ve mucib-i nefret görüyor. Ve bu mevkide işaret edilen şahıs ismiyle, a'mâl ve harekâtıyla, sabr ve teennîsi müsbet ve müsellemler bulunan başka kardeşlerimiz olduklarına hükmediyor. Çünkü kıymettar bir hazine ve defineyi keşfeden ve o zemin ve zamanda gayyûr keşşâfa, taharriyatta bezl-i vücud eden sâîler o yolda acaba o defineyi bulabilir miyiz gibi bir eser-i tereddüt göstermeyerek sarf-ı mesâide bulunan, pek kıymettar semere-i sa'yi ve âlem kıymetindeki mahsul gayretleriyle, herkesi terhib ve teşvik ve tenvire hasr-ı vücud eden zevat, hakikaten şâyân-ı takdir ve tebriktirler.

Hulûsi ise, Şâh-ı Geylânî, İmam-ı Rabbânî ve Şâh-ı Nakşibendî gibi nice zevat-ı mübarekenin mâziden şiddetle bastıkları adımlarının kuvvetiyle, istikbalde coşup fıskırarak olan menâbiü'l-envârı, mûmaileyh ayrı bir meslek, bir meşrepte olduğu halde, her türlü vezâife tercih ederek, “Dahîlek yâ Dellâle'l-Kur'ân!” nidâ-yı âşıkane ve müştâkanesiyle dehâlet etmesi, fevkalâde bir tefeyyüze mazhar olduğuna ve olacağına yegâne delil ve hüccettir. Onun içindir ki, Risaletü'n-Nur ve Mektubâtü'n-Nur'a birinci muhataplığı hakkıyla ihraz etmiştir. Ve müstehaktır.

Ve hâkezâ, Süleyman Efendi kardeşimiz de, mânen ve maddeten teşrik-i mesai etmiş ve hiçbir feridin yapamayacağı fedakârâne hidematı yapmış olmasıyla, saadet-i ebediye sikke-i hâliselerinin teksir ve tâtîmine çalışmış, “Es-sebebü ke'l-fâil” mefhumunca, kezâ bu zât da, her türlü takdire sezâ ve lâıyaktır.

Bu günahkâr ise, maalesef sâlifü'l-arz zevatın hiçbirisiyle kabil-i kıyas değildir. Madem Üstad-ı Âli böyle görmüşler ve bu şekilde buyurmuşlar. Küfrân-ı nimet etmeyip, tahdis-i nimet suretinde kabul eder ve gördüğüm sahife-i siyahımın, sahife-i beyaza tahvilini, Cenâb-ı Haktan tazarru ve niyaz eder ve rahmet-i Rahmân'a iltica eylerken, teveccühât-ı Üstadânelerinin bekasını yürekten dilerim, efendim.

Sabri

• • •

Sevgili Üstadım,

Aktâb-ı Hamse-i Azîmenin birincisi ve Gavs-ı Âzam namıyla müştehir Şeyh-i Geylânî Hazretlerinin, şimdiki Kur'ân'ın hâdimlerine bakan kasidesindeki ihbârât-ı gaybiye-i mühimmeyi hâvi, kıymettar risaleyi kardeşlerime ve dostlarıma okudum. Ve inşaallah fırsat buldukça yine okuyacağım. Rahatsızlığım, bir suretinin takdimine fırsat bahş etmediği gibi, Otuz İkinci Sözün Birinci ve İkinci Mevkıflarından da üç-dört sahifeden daha fazla yazmaklığıma mâni oldu.

Sevgili Üstadım, o büyük Şeyhin mazhar olduğu o büyük tecellî ve nâil olduğu o büyük eltâf-ı Sübhâniye ile sekiz yüz senelik mesafeyi gören ve bu müddet arasında gelip geçenlere ve bugünün dehşetini ehl-i zevk ve keşfe gösteren,yazılarındaki o derin ve pek ince mânâlar, idrak edebildiğim kadarınıdüşünürken, ehl-i gafletin nazarından saklanmış olan ve fakat ehl-i hakikatin görmesine mâni olmayan maziye hatırladım. Ve bu risalenin feyziyle mücahede-i mâneviyenizden ve etrafınızda toplanmış olan fedakâr, mücahid talebelerinizden ve mâruz kaldığınız mühlik felâketlerden ve nâil olduğunuz, bu kadar azîm eltâf-ı İlâhiyeden başlayarak, Şâh-ı Geylânîye kadar ve ondan Asr-ı Saâdete kadar uzanan o uzun zamanı hayalen gezdim. O büyük Gavsın sekiz yüz sene evvel ilân ettiği bu hakikatin karşısında hayran oldum. O büyük Şeyh, eski Said gibi bir müridle, yeni Said gibi bir ders arkadaşıyla konuşuyor. Ve konuşmaya da zaman ve mekân mâni olamıyor-ister arzın öbür tarafında olsun, ister semâvâtın en uzak köşelerinde olsun, ister Hazret-i Âdem Safiyyullah zamanında dünyaya vedâ etmiş olsun...

İşte bu muhavere neticesinde bu ihbârât-ı gaybiyeyi ve acîbeyi sekiz-on sene evvel öğrenmiş ve şimdi de talebelerinize ders veriyorsunuz. Bu hizmette temayüz eden arkadaşlarınıza irâe ederek, her hususta sitayişe lâıyk Hulûsi'yi ve ona refik olacak bir kabiliyette bulunan mütevâzi Sabri'yi ve hizmet ve gayretleriyle sadıkane çalışan Süleyman ve Bekir Ağa gibi talebelerinize işaret eyliyorsunuz. Ve bu küçük cemaatin istinadgâhı olan azîm cemaatlerin himmetlerini ve bu cemaatların içindeki nuranî simaları tanıttırdığınız gibi, Şâh-ı Geylânî zamanındaki Hülâgû vak'asıyla da zamanımızın riyakâr münafıklarına ve bu münafıkların re'skârlarına hitap ederek "Yakın bir istikbalde kakhâr bir el, size cezanızı tamamen vermekle mâsumların intikamını alacaktır" diyorsunuz.

Bu hakikatler, gösterilen dokuz-on delille ispat edildikten sonra, bu risale-i şerife ile ilân ediliyordu.

Sevgili Üstadım, Hulûsi Beyin bir fıkrasında söylediği gibi, ben de diyorum ki: Kur'ân'ın feyziyle açtığınız bu cadde-i nuraniyede acz ve fakr kanatlarıyla tayeran ederken, ne büyük harika kerametlerle karşılaşıyorsunuz! Ve ne azîm hâdisât-ı acibeye şahit oluyorsunuz! Kimbilir, daha neler göreceksiniz. Ve mazhar olduğunuz bu inâyetlerden bizleri de hissedar ederek, vazifemizde her an gayret ve ciddiyet tavsiye ediyorsunuz.

İşte sevgili Üstadım, bu kadar ikram-ı İlâhî karşısında bir taraftan kulluk edemediğim için gözlerim yaşıyor. Kalbim ağlıyor. Diğer taraftan da bârgâh-ı Samediyete affolunmaklığım için yalvarırken, bîhad ve bîhesab minnet ve teşekkürlerimi takdim ediyorum. Ve sevgili Üstadıma ve muhterem fedakâr kardeşlerime muvaffakiyet ve selâmetler ihsan edilmesi için duagû oluyorum, kıymettar Üstadım Efendim Hazretleri.

Günahkâr talebeniz

Ahmed Hüsrev

• • •

Pek muhterem ve sevgili Üstadım Efendim,

Bu defa göndermiş olduğunuz Gavs-ı Geylânî Hazretlerinin ihbar-ı gaybîsi, çok şâyân-ı hayret ve teemmül bir mesele-i mühimmedir. Büyük zevk-i ruhânî ile okumakla beraber, fakir talebeniz bunu çoktan hissetmiştim. “Üstadımızın bu zaman için, mühim bir vazife-i mâneviyesi var. Lâkin henüz ifşâ etmiyor, mektum tutuyor” fikrindeyim ve bu fikrimi bazı hâlis kardeşlerime de söylemiştim. Geçen sene Sabri Efendiye yazmış olduğunuz mektupların birinde de şu fıkrayı görmüştüm: İmam-ı Rabbânî, son zamanlarda biri gelecek, iman meselelerini gayet vâzih bir surette neşir ve ilân edecek. Bu sizin hiç-ender-hiç kardeşiniz—hâşâ—kendimi o adam zannedecek değilim; yalnız o büyük adamın bir pişdâr neferi olduğumu zannediyorum. Sen benden o zâtın kokusunu hissediyorsun.” Bu fıkra evvelki düşüncemi takviye etti ve kemâl-i sürurla gelip Hüsrev’e dahi söyledim. Üstadımızın rütbe-i mâneviyesini anladığımızdan çok sevinmiştik. Bundan dört-beş ay evvel de ziyaret-i âlinize geldiğimde, Üstadımız hakkında sormuş olduğum suale verdiğiniz cevap, kezâlik evvelki kanaatlerimi teyit ve takviye etti. O zaman yalnız bir-iki kişi biliyorduk. Şimdi, bu risalenin neşriyle has talebelerin hepsi vâkıf olmuş oluyor. Sürurumuza pâyân yoktur. Dinsizliğin münteşir olduğu şu zamanda bulunduğumuza evvelce teessüf ediyorduk. Şimdi hiç teellüm, teessür eseri kalmadı. Zât-ı âlileri gibi bir Üstadı bulduğumuzdan, zaman ne olursa olsun bizi me’yus etmiyor. Cenâb-ı Allah tûl-i ömür ihsan buyursun. Daha bizlere çokzevkli eserler okutacağınıza eminim. Müsaadenizle şunu da ilâve edeyimki, sizin daha harika vazife-i mânevîyeniz var. Zaman gelecek, remizlerle, işârât-ı Kur’âniyeye öyle haber vereceksiniz ki,^{HAŞİYE-1} bunları da geçecek ve bizleri şaşırtıp bırakacaktır.

Fakir talebeniz

Re’fet

^{HAŞİYE-1} Bu, Re’fet’in bir keramet-i ferasetidir.

Son gönderdiğiniz Minhâcü's-Sünnet gibi Lem'alar hakkında ne söylesem ifade-i meram etmiş olmam. Zira eserler birbirini takiben neşrolundukça, kıymetleri de mebsutan tezayüd etmektedir. Bizlere cennet hayatı yaşatmaktadır. Eserler hakkında fakirin mütalâa yürütmesi küstahlık olur. Çünkü, Şeyh-i Geylânî'nin medih buyurduğu zât-ı mübarekin yazmış olduğu eseri tenkit değil, kemâl-i hürmetle tasvip ve tahsin ve takdir ve büyük bir zevk-i ruhânîyle okumaktan başka ne yapabiliriz? Yalnız şu kadar diyebilirim ki, bu dalâlet devrinde bizlere zât-ı âlileri gibi yüksek bir Üstadı lütuf buyuran ve şimdiye kadar emsâline tesadüf olunmayan mükemmel ve mükemmil eserler okutup ezvâk-ı nâmütenâhiye içinde yaşatan Hâlık-ı Zülcelâle, nihayetsiz şükürler etmekle, ifâ-yı vazife-i ubudiyet edebilirsek bahtiyarız.

Talebeniz

Re'fet

• • •

Pek sevgili ve muhterem Üstadım,

Hazret-i Şeyh-i Geylânîkuddise sırruhu'l-âlî'nin keramet-i acibe-i gaybiyesini aldım. Hayretimden düşünmeye başladım. Aradan çok geçmeden, hizmetettiğim Nur elektrik fabrikasından bir düğme çevrildi, bir mumluk bir ziya geldi. Birşeyler görmeye başladım. Aynıyla yazıyorum. Kusur ve noksan, biçare Ali'nindir.

Evet, Üstadım, nasıl ki, Fahr-i Âlem (sallâllahü aleyhi ve sellem) Hazretleri şecere-i kâinatın hayattar çekirdeği, enbiya ve mürselîn o şecere-i mübarekin dalları olup, dalın iptidasından müntehasına kadar, kat'î bir alâkayla daimî birbirlerini götürüyorlar. Bu sır için, Hazret-i Âdem Safiyyullah kokladığı ve hissettiği nur-u Muhammed (aleyhissalâtü vesselâm) hakkında demiş: “Yâ Rab, benim alnımda bir çığırtı var, nedir?” Cenâb-ı Kibriya hazretleri buyurmuş: “Nur-u Muhammed'in (aleyhissalâtü vesselâm) tesbihidir.” Aynen kütüb-ü sâbıkada da vesile-i dünya olan Şâh-ı Levîlâki evsafıyla, ashabıyla haber vermeleri gösteriyor ki, ulûm-u evvelîn ve âhirîni cami bir kitapla ba's olunacak, kâinatın ruhu hükmünde ve bütün kâinatın güzellikleri kendi fitratında tecemmu edip, tekemmülle tulûu, fecirden sonra şemsin tulûu gibi bekleniyordu.

İşte bu kitab-ı kâinatın vâzih bir fihriste-i mukaddesesi olan Furkan-ı Mübîn, Arş-ı Âzamdan ve her ismin âzamî mertebesinden nüzul ile kökü Arş-ı Âzamdan, gövdesi Fahr-i Âlemin (sallâllahü aleyhi ve sellem) sadrına ve dalları bütün zemini ihata eden kitab-ı kâinatın her sahifesinde ve her cüz'ünde lâfzullah ve lâfz-ı Resul-i Ekrem (aleyhissalâtü vesselâm) ve lâfz-ı Kur'ân'ın bütün birbiriyle alâkadarane işaret edip birbirini göstererek, birbirinin hükümlerini tasdik ettikleri misillû, Hazret-i Şeyh (k.s.) sırrına mazhar olduğu, esmâ ve cilvesine mazhar olduğu Levh-i Mahfuz ve lûtfuna mazhar olduğu Cenâb-ı Hâlıkın bildirmesiyle, sekiz asır sonra kendisiyle tevafuk eden bir hâdim-i Kur'ân'ı görüp ve tasdik etmekle haber vermesi, hak ve ayn-ı hakikattir.

Evet, Hazret-i Şeyhhâdim olduğu o hizmet-i kudsiye-i Kur'âniye hürmetine zamanın padişahlarını titretmiş, nur-u Muhammed (aleyhissalâtü vesselâm) omuzunda tecellî etmesiyle, o nur-u Muhammed'in (aleyhissalâtü vesselâm) ziyasıyla hareket eden bütün evliya Hazret-i Şeyhe boyun eğmeleri, gerek müslim ve gayr-ı müslim ve herbir meşrep ehli Hazret-i Şeyhi tenkide cür'et

etmemeleri gösteriyor ki, cadde-i Muhammediyede (sallâllahü aleyhi ve sellem) bataklık ve nur-u Muhammedîde (aleyhissalâtü vesselâm) zıll olmadığını, aynelyakîn derecesinde ispat ediyordu.

Öyle de, on dördüncü asrın hâdim-i Kur'ân'ı da, dokuz yaşından altmış (seksen altı) yaşına kadar, bilâistisna, doğrudan doğruya Kur'ân namına hizmet ve hareketi ve zamanın padişahından en canavar reislerine baş eğmediği, hattâ terakkiyat-ı fenniye ve zihniyede birinciliği ihraz eden, Avrupa devletlerini iskât eden, zemzeme-i Kur'âniyenin şifâhânesinden nebeân ederek, onların semlerine karşı tiryakları şişe değil, mâ-i câri nehirlerle i'lâ-yı kelimetullah eden ve onların kal'alarını zîr ü zeber eden, emsâli görülmemiş on dördüncü asra mahsus envâr-ı Kur'âniyeden Risale-i Nur'la, cihanın cihât-ı sittesini ve semânın yüzünü aydınlatan ve yaralı olup ölmeyen ehl-i imanın yaralarını tedavi ve seksen yaşında ihtiyarlarını şâbb-i emred ve gençlerini mâsum bir hale Hazret-i Eyyubvârî hayat bahşına vesile olan hâdim-i Kur'ânînin ve Nur Risalelerini, değil Hazret-i Şeyh (k.s.) altıncı asırdan on dördüncü asırda görmesi, kütüb-ü sâbıkada remzen ve Hazret-i Kur'ân'da sarahaten göstermeleri, o kitab-ı mübarekin şe'nindendir, diyebileceğim. İnşaallah, vazifenin makbuliyetine işarettir ki, vazifenin ehemmiyetine binaen Cenâb-ı Hak onu çok zaman evvel göstererek, meb'us-u âlem, güzide-i benî Âdem Efendimizden, Hulefâ-i Râşidînden (radiyallahü anhüm), aktâb-ı evliyadan öyle bir mânevî kuvvet teraküm etmiş oluyor ki, değil bu zamanın kör ve sağırları, dünyanın en azgın firavun ve nemrutları da olsa, yine korkacakları ve ağız açamayacakları bedihîdir. Dilerim Cenâb-ı Haktan, envâr-ı Kur'âniyenin

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ

¹ bayrağı altında toplanan ehl-i imanın ellerine yetişmesiyle, ilâ yevmilkıyâm o envârın tevessüüne ve neşrine hayatını fedâ eden ve edecek erbabının teksirini ihsan buyursun. Âmin, âmin, bihurmeti seyyidi'l-Murselîn.

Sevgili Üstadım, yarım yaşımın tercüman olduğu şu arîzama, yarım nazarla bakıp aff-ı kusur buyurmanızı diler, el ve eteklerinizden öper, “Bize ve bütün âleme vesile-i hayat olan Üstadım, Cenâb-ı Hak sizden ebediyen razı olsun” duasını gece ve gündüz niyaz eylerim.

1. Allah'tan başka ilâh yoktur, Hz. Muhammed (a.s.m.) Onun elçisidir.

Mücrim talebeniz

Ali

• • •

Aziz, muhterem Üstadım Efendim Hazretleri,

Emirlerinize imtisâlen, uhrevî kardeşimiz Hüsrev Bey tarafından irsal buyurulan şâyân-ı hayret ve câ-yı dikkat, “Mühim Bir İhbar-ı Gaybî” ismini taşıyan çok kıymetli, mânâlı, ruhlu, sürurlu, tesirli, lezzetli, hikmetli, nurlu emrinizi bu hafta aldığımdan dolayı, Cenâb-ı Hak ve Feyyâz-ı Mutlak Hazretlerine hamd ve şükürler ve müşfik Üstadıma yüzümün karasına, kalbimin yarasına bakmayarak, dergâh-ı İlâhiyeye kapanıp dualar eylerim. Ve defaatle,

اللَّهُمَّ حَصِّلْ مُرَادَنَا وَمَقْصُودَ اسْتَاذِنَا سَعِيدِ
النُّورِ سِبْجَرْمَةَ حَبِيبِكَ مُحَمَّدٍ النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ صَلَّى
اللَّهُ عَلَيْهِ وَعَلَى آلِهِ وَسَلَّمَ آمِينَ

dedim.

1. Allah'ım, Nebiyy-i Ümmî olan Habîbin Muhammed'in (a.s.m.) hürmetine, arzumuzu ve üstadımız Said Nursî'nin maksudunu gerçekleştire.

Gavs-ı Azam Şâh-ı Geylânî(kuddise sırruhu'l-âlî) Hazretlerinin eserlerindeki gaybî ve mânevî ihbar, bu biçareyi öyle bir hale getirdi ki, tariften âcizim. Ruhaniyetlerindeki celâlet ve azamet karşısında avuç içinde sıkılan bir top hamur ne hale girerse, bu biçare de öyle oldum. Birşey düşünemez, sersem, âdeta meyyit-i müteharrik bir hale geldim. Günlerden beri zihnim ve bütün havassım, hemen tamamen bu harika eserle meşgul. Bu hâlette iken, istidadımın fevkinde şöyle birkaç beyit kalbime ve kalemime geldi. Kaidesine uygun olarak düzeltemedim. Müşfik Üstadımın aflarına istinaden yazıyorum. Tashihi, Üstadıma ve hablullaha yapışan kardeşlerime bırakıyorum.

Hulûsi bak gaybî ihbarnameye,
Gör Üstadım neler izhar eylemiş
Kitab-ı Sinan'dan edip tefe'ül,
Hakka ki kerâmet ibrâz eylemiş.

“Ümmî Alîm”le^{HAŞİYE-1} “Sinan-ı Ümmî”de,
Hesâb-ı ebcedle var mutabakat.
Görünür bakılınca bu tarikle,
Esmâ-i Üstadla tam münasebet.

Hakkıyla hâdimü'l-Kur'ân'dır Üstad,
İspata kâfidir bu muvafakat.
Hayret-bahş esrara vâkıftır bu zât,
İhvâna deriz haber-i beşâret.

Sekiz yüz sene evvelinden görmüş,
Hâdimü'l-Furkan Bediüzzaman'ı
Habib-i Hudâ hem de Gavs-ı Âzam,
Sultan-ı evliya Şâh-ı Geylânî.

Büyük bir hüsn-ü zan eyle, Üstadım
Seni Kur'ân hâdimi eder add...
Kapan secde-i şükre, de, Hulûsi:

إِلٰهِي أَنْتَ رَبِّي وَأَنَا الْعَبْدُ¹

Bu âciz kulunu muvaffak eyle,
Hizmet-i Kur'ân'la şerefyâb eyle.
Hizbü'l-Kur'ân'dan ayırma tâ ebed,
Bu âsi kuluna merhamet eyle...

Üstadım Said Nursî'den ol râzı,

بِحُرْمَةِ حَبِيبِكَ الرَّاضِي الْمَرْضِيَّ²

Evliya sultânı Abdülkadir'in,
Himmetin eksiltme bizden İlâhî.

İhbarname-i gaybın izhârının,
Gönül istedi yazmak tarihini.
Yüz bin hamd ü şükret Hakka, Hulûsi
Sana Üstaddır Molla Said Nursî.

Uhrevî kardeşiniz

Hulûsi

Haşiye-1 (Ümmî ey alîm) tarzında okunduğuna göre.

1. Allah'ım, Sen benim Rabbitsin; ben ise ancak Senin bir kulunum.

2. O Senden, Sen Ondan râzı olan habîbinin hürmetine.

Kalemi kerametli Mesud'un ehemmiyetli bir rüyasıdır.

Âlicenap ve faziletmend Üstad-ı Muhteremim Efendim Hazretleri,

Tulûat olmadıkça, siz Üstadıma mektup yazmaya muktedir olamıyorum. Çünkü, başlıca âmâlîm Nurların ikmali olduğundan ve yazdığım esnada bir an evvel bitirmek emeliyle seri bir surette yazdığım için, o Nurlardan almış olduğum feyzi etraflıca anlatamayacağım için, mektup tastîrine cür'et edemiyorum.

HüsrevEfendinin nezdinizden müfarakati günü, bendeniz ziyarete geliyordum. Bedre'nin civarında birbirimize tesadüf ettik. Geri dönmekliğimizi söylediler. Sabırsızca, esbabının neden münbais olduğunu sordum. Neticeyi anlattılar. Birlikte köye avdet ettik. Çok müteessir oldum. Meyusiyetimden iki gün dışarıya çıkamadım. Kalbimin teessürünü teskin için, Nurları yazmakla meşgul oldum.

Avdetimizin ikinci gününün gecesi, saat on buçuğa kadar yazıyla iştigal ettim. Sahuru yedikten sonra meyusâne ve mükedderâne yattım. Gördüm ki, zât-ı âlinizle birlikte Medine-i Münevvereye gitmişiz. Harem-i Şerifin kapısından girince, makber-i saâdet önümüzde görünüyordu. Makber-i saâdetin içinde Peygamberimiz (sallâllahu teâlâ aleyhi ve sellem) Bâbü's-Selâma doğru müteveccih idiler. Ben der'akap koşmak istedim. Birlikte, ben sizin bir adım arkanızda olarak vardık. İmamın namazdan fariğ olduğunda nasıl yüzünü cemaate çevirir, bizim girdiğimiz tarafa doğru zât-ı Risalet dönmüşler. Diz üstüne oturmuşlar ve biz de vardık. Zât-ı âliniz hemen bir adım mesafeli olarak diz çöküp oturdunuz. Ben de sizin arkanızda diz çöküp oturdum. Siz Resul-i Ekrem (a.s.m.) ile epey müddet görüştünüz. Dikkatli veçh-i saadete nazar ettiğimde, alnı veçh-i mübareki güneş gibi gayet parlak ve sair aksâmı buğday rengi, re'yel-ayn müşahede ettim. O esnâda mükâlemeniz neye müncer olduğunu anlayamadım. Tefsirini Üstad-ı Ekremime havale ediyorum. Yalnız kasır fikrimle, sen ne oluyorsun, diye kalbimi teskin edebildim. Üstadım, şu zâlimlerin İslâmiyete karşı tecavüzlerini, kendi mercîine ve şeriat sahibine şikâyet etti.

Mesud

• • •

Vezirzâde Küçük Mustafa'nın fıkrasıdır.

Ey sevgili Üstadımız, ey nurların mazharı ve nâşiri,

Cenâb-ı Hak, sizi bu memlekete göndermiş, tâ ki dalâlete giden ruhlar, senin neşrettiğin Nurlarla kurtulsun. Cenâb-ı Hakka gece ve gündüz secde-i şükran etsek, bu nimetlerin şükrünü ödeyemeyeceğiz.

Ey Üstadım, ben ümmîyim. Sair kardeşlerim gibi malûmatlı değilim ki, Risale-i Nur'a karşı hissiyatımı dilimle ifade edeyim. Fakat, inşaallah, sadakatte ve muhabbette ve irtibat-ı ruhîde kardeşlerime yetişmeye çalışacağım. Uyanık âleminde ifade-i meram edemeyen dilime bedel, uyku âleminde ruhumun diliyle, mahiyetini anlamadığım ve size karşı merbutiyetime delâlet eden bir-iki vak'ayı arz edeceğim:

Birincisi: Bundan bir buçuk sene evvel, ticaret için, iki günlük mesafede olan bir köye gitmiştim. O esnada dünyanın içyüzü bana göründü. Hem fâni, hem zindan hükmünde olduğundan, bir nefret geldi. Bana bu fâni dünyadan, bâki bir âleme yol gösterecek bir Üstad, Cenâb-ı Haktan istedim. Ve dedim ki: "Öyle bir Üstada rast gelsem, söz veriyorum ki, ona tam hizmetkâr olacağım."

İşte, ben bu halde ve bu niyazda iken, o gece gayet şirin ve güzel, bilmediğim bir şehirde gayet güzel, dünyada misli bulunmaz ziynetli bir at üstünde, siz Üstadımı ona binmiş, garptan şarka doğru beş-altı metre yüksekte, şehrin üstünde uçarken selâmınıza durduk, selâmınızı aldık. O esnada uyandım, şehadet getirdim. Şükrettim ki, istediğim Üstadı bulacağım. İki ay sonra ziyaretinize geldim.

İkinci vakıa: Rüyada, bir şehirde gayet kesretli askerler ve cephanе görüyorum. Biz de, güya o askerlerdeniz. Dedim: "Ya Rabbi, bu askerlerin kumandanı kimdir?" Niyaz ettiğim vakit, karşımızda yüksek bir saray zuhur etti. O sarayın içerisine girdim ki, kumandanı göreyim. Baktım ki, parlak bir çay akıyor. O çayı takip ettim. Baktım, şubelere ayrılıyor. Devam ettim. Tâ menbaina kadar gittim. O askerlerin kumandanı, o suların sahibini buldum. Yani Üstadımızı, iki adamla başında namaz kılarken gördüm. Ben de o sudanabdest aldım, namaza dahil oldum. Kalbimin hareketiyle, dilimin şehadetiyle uyandım. Cenâb-ı Hakka şükrettim ki, Üstadımızı bize gösterdi.

Hizmetkâr ve talebeniz

Mustafa

...

Bu hafta Otuz Birinci Mektubun Yedinci Lem’asıyla Üçüncü Lem’asını, hazine-i Mektubata ilâve ve muhibbân ve müştâkana tilâvet eylemekle, vesâtat-ı âliyenizle, bir lûtf-u azîm-i İlâhîye daha mazhar olduğumdan dolayı Kerîm, Rahîm, Bâkî-i Zülcelâl’e yüz binler hamd ve şükür eylemekte ve sevgili Üstadımı rızâ-yı Samedânîsine ve vazife-i meşkûre-i mâneviyesinde devamlı, nüfuzlu, şümullü muvaffakiyetlere mazhar buyurmasına, abîdâne tazarru ve niyazlarda bulunmaktayım. Bu biçare ve isyankârdan çok dua beklediğinizi emir buyuruyorsunuz. Ben o dergâh-ı âliye ancak bir nevi i’câzının izharına Fâhrü’l-Âlemîn, Habîb-i Rabbü’l-Âlemîn, Seyyidü’l-Mürselîn (sallâllahü teâlâ aleyhi ve sellem) Efendimiz Hazretlerinin en büyük mu’cizesi olan, tâ kıyâm-ı saate kadar hükmü ve i’câzı bâki olacağına iman ettiğim Kur’ân’ın nurları delâletiyle ve Üstadımın mübarek isimlerini, vesile-i kabul olmak üzere kullanarak iltica edebiliyorum. Hiç mümkün müdür ki, bu eşîge yüzümü sürerken, “Ya Rab, Üstadım Said Nursî Hazretlerinden razı ol, dâreynde muratlarını hasıl kıl” diye yalvarmayayım? Asla ve kat’â! Bu bir vazife olmakla beraber, kanaatçe İnşaaallah vesile-i icabe-i duadır.

Aziz Üstad, sadîkınız zaif ruhu, bu fânî hayatta olduğu gibi, bâkî ve sermedî hayatta da inşaallah ulvî ruhunuzun cenâh-ı şefkatinden ayrılmayacaktır, ayrılamayacaktır ve ayıramayacaklardır.

Evet, gayr-ı kabil-i inkârdır ki, bu fânî hayatın dağdağaları arasında, havas ve letâif her zaman müştakı bulundukları münevver ve muhteşem âyineye bakamıyorlar. Fakat o meşgaleden feragat edildiği anda, yine Nur bütün haşmetiyle arz-ı dîdar ediyor. Bu zamanlarda hiç ayrılık hissetmiyorum. Hattâ ihtilâf-ı mekânı da tesirsiz görüyorum. Yedinci ve Üçüncü Lem’aların bura postahanesine vürûdu, Ramazan’ın on birine tesadüf ediyor. Bir gün postada kalmasına karşılık tutulursa, her bir Lem’a, bu mübarek ayın başından onuna

أَوَّلُهُ رَحْمَةً

kadar birer gün almışlar ve ¹ olan aşr-ı ûlâ-yı Ramazan’da mahall-i maksuda vâsıl olmuşlardır. Müftülük ilânına göre tam onuncu gündedir. Dördüncü ve Sekizinci Lem’aları da bu mâh-ı gufrânın on dördüncü günü aldım. Posta bir gün evvel geldiğine ve bir gün de postada kalışına veya birinci makama sayılırsa, bu nurlu eser de, sanki Ramazan’ın her gününde bir Lem’a alarak, yerinibulmakla, hem bu adetlerin boşuna konulmadığına, hem de ²

اَوْسَطُهُ مَغْفِرَةٌ

olan aşr-ı sâni-yi Ramazan'da yazıldığı mahalle yetiştirilmesine sarahat derecesinde delâlet ediyor.

1. "Başı (başlangıcı) rahmettir..." el-Münziri, et-Tergîb ve't-Terhîb, 2:94-95.
2. "Ortası bağışlanmadır..." el-Münziri, et-Tergîb ve't-Terhîb, 2:94-95.

Şu saatte şuaâtını gözüme sokan güneş gibi, bu kadar nurlu ve zahir hakaiki, mahzâ bir inâyet-i İlâhiye olarak bu biçareye gösterilen bu mübarek eserlerden, bu Nurların bihavlillâh gurupsuz tulû ettikleri mahalle, Utarid ve Zühre gibi maddeten ve mânânen yakın bulunan Hizbü'l-Kur'ân'a dahi hafız, sadık, halis ve salih kardeşlerimin daha çok esrar anlayacaklarına şüphe etmiyorum.

Madem ki, merkez-i feyze en uzak bulunan âciz bir kardeşlerinin mübarek eserler hakkındaki duyguları, kendilerinin de lâıykı, mânâlı çok değerli ihtisaslarını beyana vesile oluyor. İnşallah, bu hareketleri hizmet-i Kur'ân'dan mâdud olur. Âli huzurunuzda kardeşlerimle biraz konuşmak istiyorum.

Kardeşlerim, bu biçarenin Nurlarla işigali üç devreye ayrılmıştır.

Birincisi: Üstad Hazretleriyle ilk teşerrüf etmek saadetine nail olduğumdan itibaren intişar etmiş olan eserleri, kendim için istinsah etmek.

İkincisi: Yine muhterem Üstadımın emirlerine imtisalen, *Sözler*'in, muhtelif tabaka-i nâsa tesirleri ve kabil-i cerh, lâzımü't-tashih, mucib-i itiraz cihetleri olup olmadığı hakkında, kasır aklımla anlayabildiğim kadar ve kısa görüşümle seçebildiğim kadarını arz etmek ve bütün fırsatlardan istifadeyle, din kardeşlerime faideli olmak, onlara da bu Nurları göstermek, dikkat-i nazarlarını celb etmek, kalbî ve bâtinî yaralarına merhem etmek emeliyle, ihtiyarsız ve manevî bir tesir altında âsâr-ı Nuru aşkla okumak.

Üçüncüsü: Yine aziz ve müşfik Üstadımın emirlerine mutâvaatla, bildiğiniz veçhile herbirisi bir türlü letâfet ve belâgat ve celâdetle ve çok kolaylıkla akıllara hayret verecek tarzda intişar etmekte olan nurlu âsar hakkındaki ihtisaslarımı arz etmek ve bizzat veya kardeşlerim namına, bazı Kur'ânî müşkilât ve tereddüdatı makam-ı feyze takdim ederek, bu tarikle hem müşkilin halline, hem de sâil ile birlikte, diğer kardeşlerin de istifadelerine âcizâne hizmet etmek. Denizden katre mesabesindeki bu Kur'ânî hizmetten dolayı, bu biçareye bir kıymet atfetmeyiniz. Çünkü maalesef hiç liyakatım olmadığını ben çok iyi biliyorum.

لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ

âyet-i celilesi ümit vermemiş olsa, isyanımın nihayetsizliği karşısında çıldırmak işten bile değil.

1. "Allah'ın rahmetinden ümidinizi kesmeyin." Zümer Sûresi, 39:53.

Öyleyse, aziz kardeşlerim, bu zavallı kardeşinize hayır dua buyurmanızı

bilhassa rica ediyorum. Kur'ân hesabına bakılırsa, o zaman belki bazı güzelliikler görünebilir. Bu da, sevgili Üstadımızın buyurdukları gibi, Kur'ân'ın güzelliikleri ve menba-ı kevserden gelen Nurların lâtifliğı bu hususu temin etmişlerdir. Hîn-i sabâvetimden beri, en ziyade menfûrum, *fe-lillâhi'l-hamdu* yalan söylemektir. Onun için hakikati ifade ettiğime emin olabilirsiniz ki, yukarıda arz ettiğim üç safhada ihtiyar ve tesadüf yoktur. Hâkim olan, bir dest-i gaybî ve kader-i İlâhîdir. Bunu hissediyordum. Kader-i İlâhîyi izaha lüzum yok. Dest-i gaybın da Gavs-ı Âzam Sultan-ı Evliya Bâzü'l-Eşheb, Seyyid Abdülkadir-i Geylânî (kuddise sırruhu'l-âlî) Hazretleri olduğunu son defa öğrenmiş olduk.

Fakat muhterem Üstadımın âli aflarına istinaden şunu ilâve edeyim ki, Gavs-ı Âzam Hazretlerinin keramet-i gaybiyeleri, sarahaten Üstadımız Said Nursî Hazretlerini göstermektedir. Çocukluğundan beri harika tercüme-i hali tetkik edilecek olursa görülür ki, bu zâtın vücudu sırf Kur'ân ve iman hesabıdır. Ondandır ki, o harika hâlâta mazhar olmuş biz biçareler, bu şem'in pervanesi oldukça, hizbü'l-Kur'ân namına Hazret-i Gavs'ın himmet ve duasına ve cedd-i zîşânı Peygamberimiz (sallâllahu teâlâ aleyhi ve sellem) Efendimiz Hazretlerinin şefâatine, iltimasına ve nihayet Münzilü'l-Kur'ân'ın affına, himâyesine mazhar olacağımıza da şüphe edilmemek lâzımdır.

Allahü Zülcelâl Hazretleri cümlemizi muhafaza buyursun. Âmin. Dâreynde bâis-i necâtımız olan bu hizmeti bilkülliye terk edecek olursak, o zaman helâkimiz muhakkaktır. Madem ki elimizde ma'fuv olduğumuza dair senedimiz yok. Bâis-i feyzimiz Üstadımız Hazretlerinin bizlere şefkatından dolayı, keramet-i gaybiyeden haber verdikleri müjdeler, yalnız şevkimizi ve şükrümüzü arttırmaya vesile olmalı. İsimlerinin sarahaten zikredildiğini bildirmekle beraber, gösterdikleri âli feragat, cümlemiz için nazar-ı ibretle görülmeli ve cidden taklit olunmalıdır.

Yine emirlerindendir ki, bizler hizmetle muvazzafız, mükellefiz. Neticeyle değil. Bu Nurlu hizmette bizleri birleştiren Allahü Zülcelâlden niyazım, haşırde de livâ-yı Muhammedî (a.s.m.) altında haşır ve cem olmaklığımızdır.

اللَّهُمَّ رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ¹

Müsaadenizle sadede geliyorum:

Otuz Birinci Mektubun Yedinci Lem'asına esas olan üç âyet-i celilenin tefsiri harika bir tarzdadır. Bilhassa İkinci Vecihle Birinci Vechin ikinci ihbar-ı gaybî ciheti, işitilmemiş bir surettedir. Bu Mektubun Üçüncü Lem'ası ki,

كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ لَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ² âyetinin meâlini

ifade eden ³ يَا بَاقِيَ أَنْتَ الْبَاقِيَ يَا بَاقِيَ أَنْتَ الْبَاقِيَ cümlelerinin gösterdikleri iki hakikatten çok büyük feyiz aldım. Gariptir ki, bu mübarek eser, ⁴

لَقَدْ صَدَقَ اللَّهُ رَسُولَهُ الرُّعْيَا بِالْحَقِّ âyet-i celilesiyle başlamakla, sanki bu fakirin gördüğü rüyaya bir işaret yapıyor ve diyor ki: Senin rüyanda gördüğün kamer, bu âyette bahis buyurulan rüyanın sahibi, İki Cihanın Fahri (sallâllahü teâlâ aleyhi ve sellem) Hazretlerinin bir parmak işaretiyle ve izn-i Hakla inşikak etmiştir. Şems onun hatırı için, On Dokuzuncu Mektupta beyan buyurulduğu üzere, bir saat hareketsiz görünmüştür, gibi mu'cizatını hatırlatarak, “Ey gafil, ittibâ-ı sünnet et!” diyor. Bu rüyayı nakleden mektubumda, Otuz Birinci Mektubun Birinci ve İkinci Lem’alarıyla, Yirmi Dokuzuncu Mektubun Birinci Remzinin Birinci Makamından gelen feyiz neticesi, ihtiyarsız yaptığım tâbirin

sonunda yazmış olduğum ⁵ كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ âyet-i celilesinin bir nevi i’câzlı tefsirini beyan buyurmakla, mektubuma gayet lâtif ve çok muhteşem bir cevap verilmiş oluyor. Otuz Birinci Mektubun Dördüncü Lem’asının Birinci Makamı “Minhâcü’s-Sünne” denmeye hakikaten lâyıktır.

1. “Dualarımızı kabul et, ey Rabbimiz. Herşeyi hakkıyla işiten de, herşeyi hakkıyla bilen de ancak Sensin.” Bakara Sûresi, 2:127.

2. “Onun zâtından başka, her şey yok olup gidiçidir. Hüküm ve hükümlanlık Onundur; siz de Ona döndürüleceksiniz.” Kasas Sûresi, 28:88.

3. Bâkî Sensin, ey Bâkî. Bâkî Sensin, ey Bâkî.

4. “And olsun ki, Allah, Resulünün gördüğü rüyanın hak olduğunu tasdik etti.” Fetih Sûresi, 48:27.

5. “Onun zâtından başka, her şey yok olup gidiçidir.” Kasas Sûresi, 28:88.

Birinci nükte: Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâmın ümmetine şefkatinin derecesini ve bihakkın şefîu’l-müznibîn olduğunu göstermekle beraber, Süleyman Efendi merhumun Mevlid-i şerifindeki,

*Tıfl iken ol diler idi ümmetin,
Sen kocaldın, terk edersin sünnetin*

vecizesini hatırlatmakta ve ol Hazrete ümmet olanlara, sünnetlerine riayet lüzumunu ehemmiyetle ders vermektedir.

İkinci nükte: Cenâb-ı Peygamber (sallâllahü teâlâ aleyhi ve sellem) Efendimiz Hazretlerinin nesl-i mübareklerinin, ilâ yevmilkıyâm Hz. Hasan ve Hüseyin’den (radiyallahü teâlâ anhumâ) geleceklerini ve istikbalde çok mübarek zevâtın da bu meyanda zuhur edeceklerini nazar-ı Nübüvvetle gördükleri için, bu iki hafîdine bütün o nurlu zâtlar hesabına şefkat göstermesi öyle bir tariftir ki, beşerin düşünmesiyle yazılmasına imkân yoktur.

Üçüncü nükte: Nass-ı kat’î ile sabit ve hadis-i Nebeviyle müberhen Âl-i Beyte muhabbete işaret etmekte, bu vazifeyi ifâyâ davet eylemektedir. Çünkü, İslâmiyet bir vücutsa, bu vücudun belkemiği, muhakkak Âl-i Beyt ve başı her

zaman Kitabullahtır.

Dördüncü nükte: Şîaları ilzam edecek kadar kuvvetli bir derstir. Bu şümullü dersten gaye ne olduğu, sonunda mükemmelen icmal edilmiştir.

وَاَعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا

¹emr-i celiline tevfikân, bütün mü'minler tevhide çağırılmıştır.

Keramet-i Gavsîyenin işaretini teyid eden remizleri defaatle okudum. Bu müjdeler hamd ve şükrümü arttırmıştır. Zenbilli Ali Efendinin hale çok uygun

خَتَامُهُ مِسْكٌ

olan fıkrası hoşuma gitti. Lâtif tefe'ülünüz ² kabilinden olmuştur.

1. "Allah'ın dinine ve Kur'an'a hep birlikte sım sıkı sarılın; ayrılığa düşüp dağılmayın." Âl-i İmran Sûresi, 3:103.

2. "Sonu ise misk gibi güzel ve bereketlidir." Mutaaffîfîn Sûresi, 83:26.

Evet, Kur'ânî bahçede her zaman başka renkte, başka letâfette, başka tesirde hakikî cennet çiçekleri açılıyor. Bu mezherenin bülbülünü ve onun gönülleri teshir eden nağmesini dinleyen, meşk eden yoldaşlarına, dâreynde selâmet ve saâdet ve muvaffakiyetler temenni ve niyaz eylerim.

Şairin zamana muvafık bir beyti:

Bir mevsim baharına geldik ki âlemin,

Bülbül hamuş, havz tehî, gülistan da harâp

Ben de derim:

Öyle bir bid'alar devrindeyiz ki İslâmın,

Bir bülbülü, bir gülistanı kalmış Kur'an'ın.

Keramet-i Gavsîyeyi henüz kimseye okuyamadım. İçinde bu biçareden bahsedilişi, okumak hususunu düşündürüyor. Mübarek Ramazan^{HAŞİYE-1} bir an evvel bu isyankârların kadir-nâşinasların elinden yakayı kurtarmaya çalışır vaziyette, süratle elimizden gitmektedir. İmam Ömer Efendi geçen sene, "Ramazanın Hikmetleri" eserinin Ramazan ayı geçtikten sonra gelişinden, benim gibi müteessir olmuştu. Bu Ramazan'ın birinci Cuma hutbesinde, ben de hazır olduğum halde, yüzlerce cemaate, bu nurlu hikmetlerden birkaçını hemen aynen okudu. Bu anda bu fakirde husule gelen şükür hislerini tarif edemeyeceğim.

الْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي

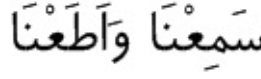
Hulûsi

Haşiye-1 Gariptir ki, Hulûsi'nin bu sözünü belki yirmi defa tekrar etmişim. Süleymangibi dostlar şahittirler. Demek bir hakikat var ki, ikimizi böyle söyletmiş. *Said*

1. Allah'a hamd olsun. Bu Rabbimin ihsânıdır.

Sevgili Üstadım,

Bu fakir talebenize teselli veren mektubunuzu aldım ve ba'de't-takbil okudum. Ruhumda hasıl olan mânevî yaraların ıztıraplarıyla çok müteellim olurdum. Herşeyden ziyade hürmet ettiğiniz ve ehemmiyeti dolayısıyla pek fazla itina ettiğiniz şeâir-i diniyemize ve sizi severek, hâhişle, fîsebîlillâh emirlerinize itaat ederek size koşan talebelerinize sed çekmek suretiyle yapılan denâete ruhum sabredemiyordu. Bir an evvel Hâlıkına ulaşmak isteyen ruhumda, azîm bir galeyan hissediyordum. Diğer taraftan da sizden malûmat alamadığım için, ıztırapların altında fevkalhad eziliyordum. Zâlimlerin kahrı için dergâh-ı İlâhîye iltica etmekle tesellî bulmak isterken, işte bu mektubunuz, kaza ve kadere razı

olmak suretiyle tesellî ihsan ediyordu. Ben de ¹ diyerek kahr talebinde bulunmayı bırakıyorum.

1. "İşittik ve emrine uyduk." Bakara Sûresi, 2:285.

Ey sevgili ve müşfik Üstadım,

Her an duanıza muhtaç talebeniz, kendi hesabıma düşünürsem, ruhen bir parça istirahat ediyorum. Fakat Üstadım ve kardeşlerim hesabına düşünürsem, ıztırabım, ye'sim birden bine çıkıyor, ruhum feverân ediyor, yine Cenâb-ı Hak hesabına, itaat etmek istemiyor.

Aziz Üstad,

Âlem-i İslâma indirilen o azîm darbeler, âlem-i İslâm hesabına sizin omuzlarınıza isabet ettiğini biliyorum. Böyle olmakla beraber, ulvî ruhunuz, âli hamiyetiniz, hadden efzûn sabrınız, daha pek çok ve pek güzel hasletleriniz üzerinde en bâriz izleri gözüken şefkatiniz, zâlimler hakkında da hayır dua etmek oluyor.

Talebeniz
Ahmed Hüsrev

Babacan Mehmed Ali'nin fıkrasıdır.

Cenâb-ı Vâcibü'l-Vücut ve Tekaddes Hazretlerinin, Cibrîl-i Emîn vasıtasıyla, Âhîrzaman Nebîsi Peygamberimiz (a.s.m.) Efendimize gönderilen ve bugüne kadar muhafaza edilen Kur'ân-ı Hakîmi hakikatiyle ve hak sözlerle, Hakkın yaratmış olduğu kullarına tercümanlık eden ve Hakkın rızası için gece ve gündüz dua eden, hakikî Saidden bir muhabbetname aldım ki, o da Üstadım Efendimin mektubudur.

Ciddî ve samimî dostumuz ve kardeşimiz bulunan Âsım Beye vardığımda müjdeledi. Beş dakika kadar görüştüm. Ve göndermiş olduğunuz emanetleri alırken öyle sevindik ki, bülbülün gül dalında sehervaktinde aşkından, ağzından çıkarmış olduğu nağmeler gibi işittik. Onun için birbirimizle ne konuştuğumuzu bilemedik. Bildiğim şu kadar ki: Yalnız ayrılırken, çok şükür Cenâb-ı Allah'a, böyle envâr-ı Kur'âniyeyi neşreden bir Üstadımız varken, hiçbir vakit saâdetimizden mahrum kalmayız diye bildik.

Babacan

Aziz ve sevgili Üstadım,

Üç haftaya yakın bir zaman oluyor ki, size mektup yazamadım. Her zaman olduğu gibi, şu günlerde dairede vazifenin çokluğu dolayısıyla, pekkıymetli olan uhrevî vazifelerim geri kalıyor ve bu cihetle teessürüm kâfi gelmiyormuş gibi bu hafta içinde işittiğim pek acı, elîm bir haber, bir sâika gibi beni beynimden vurdu. İşittim ki, Üstadım yılanların hücumuna mâruz kalmış.

Ah, Üstadım! Vakit vakit tehacümlerine, taarruzlarına mâruz kaldığımız bu menhus hainlerin zulmünden ne zaman âzade kalacağız? Bu mülhid mütecavizler, haddini tecavüz etmeye başladılar. Artık tecavüzün bu derecesi fazladır. Bu itibarla, muazzam bir bârika-i hakikatin zuhuru yaklaştığı iman ve itikadı, bizi tesellî ediyor. Ne zaman ki, tahribat ve istibdad haddini aştı, uçurum kendini gösteriyor. “Büyük felâketler, güler yüzlü intibahlar doğurur” derler ki, pek musîb bir söz. Herhangi bir hükûmet zulmü ve istibdadı arttırdı; mazlum milletler istiklâlini kazanıyor. Şu asırda dinsizlik ve tahribat fazlalaştı. İnşallah, mazlum ve mâsum ehl-i imanın yüzü gülecek. Parlak bir hakikat güneşi tulû edecek.

Aziz Üstadım, nâkıs kalemim, âciz lisânım, hissiyatıma tercüman olamıyor. Her dindaş gibi, benim de kalbim aziz imanımın aşkıyla çarpıyor. Hamdolsun, damarlarımızda dolaşan kan, binler senelik ehl-i hak ve imandan, irsen intikal etmiş bir mayadır.

Sevgili Üstadım, öyle anlar geliyor ki, hayat çok alçalıyor. Biz insanlar oderece eğilmek mecburiyetinde kalıyoruz. Bu fikrimle, nefsim hesabınabir hisse-i gurur aramıyorum. Menhus ve mülevves ellerin temiz bileklerimizi sıkması, sabır taşını çatlatacak kadar müellim bir hal değil midir? Tahribatın en müthiş zamanında hastalanan insanıyeti mânevî ilâçlarla tedavi etmeye çalışırken, bize musallat olan hâinlere mukabele etmek, acaba zavallı bir milletin sürükleneceği uçuruma sed çekmek için, çekilecek mezahim ve meşâk, hayatın ind-i İlâhîde makbuliyeti için sabretmek, son dereceye kadar tahammül etmek... bu fikir fakirin hayli düşüncesi neticesi bulabildiği bir hakikat...

Sevgili Üstadım, şu günleri, düşünceler ve elemeler içerisinde geçiriyorum. Hâdiseyi birkaç ağızdan birbirini tutmayan rivayetler gibi, dallı budaklı olarak işittim. Bendenize hâdisenin cereyanı hakkında lütfen bir haber veriniz. İnsan

cünun getirecek!

Sevgili Hocam, siz herkes için, beşeriyet için, zararlı olan tahribat ve âfâtın önünü almak için, gece gündüz çalışınız, kendinizi tehlikeye atın da, acı acı tahkirata mâruz kalın! Hayır, aziz Üstadım, hayır! Yüce dâhî, hayır! Sizin nasibiniz bu değil. Size verilecek mükâfat bu olamaz. Bu hâletler, olsa olsa üç-beş dinsizin ve birtakım Cehennem yolcularının çılgınlığıdır. Bu hale sabretmek ve ehemmiyet vermemekle, pek yüce mükâfatlara mazhariyetler kesb ediyorsunuz. Siz asla ve kat'â müteessir olmayın. Ne kadar vahşiyâne ve zâlimâne olursa da, dönüp arkanıza bakmayın. Size açılan mânevî âlemlerin kapılarına doğru ilerleyin. Yürüyün, yürüyün, tâ nâmütenâhi yürüyün. Gittiğiniz yerlerde, uzaklaştığınız âlemlerde bizim gibi yaralı, âciz, zaif, pür-kusur, kemter biçareler için de, müebbed bir istirahat ve saâdet yatağını hazırlayın.

Zekâi

• • •

Kalbim derin bir ihtiyaç ve iştıyak içinde, şu mübarek günlerde, Üstadımın ziyaretini arzu ediyor. Nasıl ki, yaz günlerinin sıcak demlerinde bilumum nebatat, yağmura ihtiyaç hissederse, Zekâi de Üstadımın nasihatlerine ve telkinlerine öylece müştak ve muhtaçtır.

Üstadım, eyyâm-ı mübareke pek çabuk gelip geçti. Benim gibi mânevî yaralarından mecruh biçareler, böyle mübarek günlerde, elbette kusurlarının affını ve meşru emellerinin husulünü, Hallâk-ı Âlem'den temenni ve niyaz etmişlerdir. Cenâb-ı Allah, mâh-ı gufrânın kudsiyeti hürmetine, kusurlarımızı af ve mağfiret eylesin. Âmin.

Sevgili Üstadım, bu defa üç gün izinle Atabey'e gidip, ebeveynimi ve âhiret dostlarımızı ziyaret ettim.

Ah, Üstadım, bazan zahirî hâdisat insanı çok düşündürüyor. Gayr-ı ihtiyarî, ruhu garip ve rikkatle karışık bir ızdıraba düşürüyor. Bu anlarda, hayatın kararsızlıklarından mütevellid yeis, bizi müteessir ediyor. Şefkat ve merhamete hasret çekiyoruz.

Üstadım, öyle zannediyorum ki, âcizleri, hayatın ihtilâta mecbur eden ahvâlinden uzaklaşamadıkça, kalbim ârâm-gâh-ı lezzetinde tam bir sükûnu bulamayacak. İnşallah, duanızın himmetiyle, o anlara da selâmetle vâsıl olacağım. Bu hissiyatımı izah etmek, anlaşılmış bir ruh için zaid değil midir?

Aziz Üstadım, emsal-i kesiresiyle Üstadımızın riyaseti altında müşerref olmaklığımızı dilediğim Âd-i Fıtrınızı tebrik vesilesiyle, takdim-i ihtirâmât eyler, muhterem ellerinizden ve ayaklarınızdan öperim, sevgili Üstadım.

Günahkâr talebeniz

Zekâi

• • •

Âhiret hemşirelerimden Müzeyyene'nin fıkrasıdır.

Sevgili Üstadım,

İki aya yakın zamandan beri, gelen âhiret kardeşlerle selâmınızı alıyorsam da, benim gibi âcize bu talebenin, sizin her vakit nurlu nasihatlerinizi dinlemeye ihtiyacı olduğundan dolayı, haftaları bütün mahzuniyetle geçiriyorum. Evet, zaman oluyor ki, gözlerimden dökülen yaşları, nurlurisaletleri okumakla teskin ediyorum. Zaman oluyor, kalbim mütemadiyen ağlıyor. Hele şu mübarek Ramazan, birkaç müfsidin kalbimize saldığı hançerin acısını kalben, bütün gün için için ağlamakla geçiriyoruz.

Nihayet, aldığım bir haber üzerine, yine eskisi gibi âhiret kardeşlerimizin, sizi ziyaret etmekten mahrum olmadıklarından memnun oldum. Yalnız mübarek ibadethanenin ve bütün ehl-i iştiyakın sizin duanızdan mahrum kaldığına çok acıyorum. Hattımın noksanlığı ve zaifliği dolayısıyla risaleleri yazamadığımdan beni affediniz. “Şu zamanlarda dünyayı sevmez olduğumuz halde, kurtulamadığımızı çok müteessirim. Issız sahralar, susuz çöller, kimsesiz yerler ruhumuzun meskeni oluyor. Hayalen oralarda dolaşıyoruz. Evet, birşey arıyoruz. Heyhât! Aradığımız gün hem çok uzak, hem çok yakın görülüyor. Daha ne kadar bu hal içerisinde çırpınacağız?” diye feryad eden kardeşlerimizin hissiyatına bu âcize, bu fakire iştirak ediyorum.

Âcize talebeniz
Müzeyyene

• • •

Senelerden beri zâlimlerin pençe-i zulmünde inleyen bu biçare Müslüman kardeşlerinle geçirmekte olduğunuz bu mübarek bayramın belki dokuzuncusunu hücre köşelerinde, dostlarınızdan uzak, akraba ve taallûkatınızdan mahrum bir vaziyette, teâlî ve terakkisi için çalıştığınız cemiyet-i İslâmiyye arasından uzaklaştırıldığınız bir halde geçireceğinizi hatırladıkça yüreğim parçalanıyor, ruhum azîm bir elemle yanıyor, gözlerimden yaşlar dökülüyor. Kalbimden yükselip gelen bir ses, “Ağla, hem çok ağla! Belki rahmet-i İlâhiyenin nüzûlü ve âlem-i İslâmın saâdet ve selâmeti için ağlayanlarla beraber ağla” diyor...

Bu anda kalb gözüm, bu hüznü iştirak ederek, Dicle ve Fırat ve Nil-i Mübarek gibi âlem-i gayb vâdilerinde sular akıtarak ağlıyor.

Ah, sevgili Üstadım! Ehl-i gaflet gülerken, ehl-i ilhad nefsî müstehiyatları arkasında koşarken, biz ne acı hayatlarla karşılaşılıyor! Ah, sevgili Üstadım! Cenâb-ı Hak bize saadet vermeyecek mi? Acaba bugün daha çok uzayacak mı? İhtiyarsız kendime sorduğum bu suallere yine kendim cevap verirken, teennî ve

sabır tavsiye ediyorum. Ve sırr-ı ¹اَنَا أَعْطَيْنَا² tebşirâtıyla mütesellî oluyorum.

Ey kıymettar Üstadım, sizin hüznünüze, huzurunuzda olduğum halde iştirakimi istiyordum. Öyle hissediyorum ki, ruhen hiç de uzak değilim. Bazan kendimi unutuyorum. Güya kanatsız tayeran ediyor, koca çınar ağacının arasından girerek meclisinize dahil oluyorum.

Sevgili Üstadım, Hâlıkımdan ebediyen razı olmuşum. O da sizden ebediyen razı olsun. Maalesef ziyaretinizle müşerref olamıyorum. Buna bedel Bekir Beyle takdim ettiğim ve arzu edilen şekilde yazamadığım İ'câz-ı Kur'ân'ın sahifelerini açtıkça, hakîr talebenizin her sahifeye mukabil ellerinizden öpmekte olduğumu kabul buyurmanızı istirhamla, sıhhat ve selâmet ve muvaffakiyetiniz için dua ederek, el ve ayaklarınızdan öperim, efendim hazretleri.

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي²

Talebeniz

Ahmed Hüsrev

1. “Biz (sana) verdik.” Kevser Sûresi, 108:1.

2. Bâkî olan sadece Odur.

...

Sabri Efendinin fıkrasıdır.

Dün Eğirdir'e gittim. Hulûsi Beyin ihlâslı ve sadakatli mektubunu getirdim. Nuranî kalb ve ruhtan cûş eden şu mektubun muhteviyat ve münderecatını bu fakir de tekrar ederim. Kendi hesabıma takdim ediyorum. O muhterem kardeşime bedel fakire, madem ki, Üstad-ı Muhteremim, sâni-i Hulûsi ismini vermiş. O hâlis imza sahibinin halfinde bu fakir de görünse, ifâdâtına iştirak etse, irsiyet-i mâneviyesi daha iyi sâbit ve zahir olur, emel-i âcizanesini esas gaye ve maksat bildim, efendim.

Âciz talebeniz

Sabri

• • •

Aydınlı İsmail'in fıkrasıdır.

Sizin tatlı Sözlerinizi yazmaya başladım ve yazmaya doyamıyorum. Ve sizintatlı Sözlerinizi yazmaya başladığım anda, ruhumda bir ferahlıkhissediyorum. Aynı zamanda sizi hiçbir türlü unutamıyorum. Ve daimasizin mektubunuzu yazmak istiyorum.

Talebeniz
İsmail

• • •

Aydın’da Doktor Şevket’in fıkrasıdır.

Üstad-ı Âzamım Efendim

Nuranî ve çok kıymetli eserlerinizi okuduk, nurlu ve feyizli eserlerinizin tesiriyle parlayan kasvetli kalblerimizle, siz Üstadımıza ebediyen minnettar ve medyun-u şükran bulunduğumuz gibi, Risaleleri bizlere okutturmaya ve yazdırmaya sebep olan, Hâfız Zühdü Efendi kardeşimizi de, daima hayırla yâd etmekten kendimizi alamıyoruz. Kendilerine fiyat takdir edilemeyecek derecede kıymete mâlik bulunan muhterem Risalelerinizi yazıp ikmal etmemize, Cenâb-ı Hakkın bizi muvaffak kılması için, Üstad-ı Ekremimizin dua ve himmetlerine muhtaç bulunuyoruz.

Talebeniz

Doktor Şevket

• • •

Sevgili müşfik Üstadım Efendim Hazretleri,

Arz-ı hürmet ve iştiyakla el ve ayaklarınızdan öperim. Hulûsi Beyin suallerine verilen cevaplara ait cihandeğer kıymetli, nurlu, feyizli sözlerinizi iki gün evvel aldım. Suallerin cevapları o kadar lâtif idi ki, ne okumaya doyabildim ve ne de idrâkim kadar olsun hakkıyla kavrayabildim.

Muhyiddin-i Arabî Hazretlerinin makbûlünden olduğu halde, hatâsının ve her kitabında mühdî olamamasının esbabı, o kadar amîk bir şekilde ve o derece ince bir tarzda izah buyuruluyor ki, bu âli dersinizi sair kardeşlerimle beraber okudum. Dedim: “Aziz kardeşlerim, bu âli dersten istifade ediyor, mühim birşey anlıyorum; fakat zübde edemiyorum, zihnimde toparlayamıyorum. Siz ne dersiniz?”

Hâzırûn, dersimizin yüksekliğine işaret ederek, İslâmiyetin ardı ve arkası kesilmeyen hücumlara mâruz kaldığı bir zamanda, bu nurlu eserlere kavuştuğumuzdan dolayı, binler teşekkür ettik. Bilhassa doktora verilen son cevap haşiyesinin letâfeti, yüzümüzde âsârını göstermişti.

Bir taraftan hınzır etinin hurmeti esbâb-ı illeti, gayet güzel bir surette izah edilmiş, diğer taraftan da âli müfekkirenizden parlayan nurlarla, hem de pek yakında dünyanın ufuklarında İslâmiyetin güneşinin parlayacağına işaret buyuruyorsunuz. Cenâb-ı Hak sizden hadsiz, hesapsız razı olsun.

Sevgili Üstadım, âciz talebeniz, bu acziyle mânevî himmetinize iltica ediyorum. Ve öyle ümit ediyorum ki, Hallâk-ı Kerîmim beni ihtiyarım olmayarak istihdam ettiği bu vâdide, duanız himmetiyle, inşaallah bir idrak ve bir kabiliyet ihsan buyuracaktır.

Hakir talebeniz

Ahmed Hüsrev

• • •

Said'in bir fıkrasıdır.

بِسْمِهِ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ¹
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ²

1. Allah'ın adıyla. "Hiçbir şey yoktur ki Onu hamd ile tesbih etmesin (Onu şükranve minnetle anıp şânına lâyık ifadelerle anmasın ve noksan sıfatlardan tenzih etmesin)." İsrâ Sûresi, 17:44.

2. Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

Aziz, sıddık, fedakâr ve vefâdâr kardeşim Kürd Bekir Bey,

Maatteessüf, bilmeceburiye nâhoş ve mâlâyânî sayılacak bir bahis söyleyeceğim. Fakat bu bahsim, hakikî hamiyetperver Türkçülere karşı değil, belki frengîlik hesabına sahtekâr bir surette Türkçülüğü kendine perde eden mütecavizlere karşı söylüyorum. Şöyle ki:

Mülhid münafıkların en son ve alçakça ve vicdansızca aleyhimizde istimal ettikleri bir silâhı şudur ki, diyorlar: "Said Kürdtür; bir Kürdün arkasında bu kadar koşmak hamiyet-i milliyeye yakışmaz." Ben bu münafıkların vicdansızca desiselerine karşı değil, belki safdillerin temiz kalbleri bunların sözleriyle bulanmamak için diyorum ki:

Evet, ben başka memlekette dünyaya gelmişim. Fakat Cenâb-ı Hak beni bu memleketin evlâdına hizmetkâr etmiş ki, dokuz sene mütemadiyen bu memleketteki milletin ondan dokuz kısmının saadetine kendileriyle hizmet ettiğim, bu havalideki insanlara malûmdur.

Hem ben bu memlekette Hulûsi, Sabri, Hafız Ali, Hüsrev, Re'fet, Âsım, Mustafa Çavuş, Süleyman, Lütfü, Rüşdü, Mustafa, Zekâi, Abdullahgibi yirmi-otuz Müslüman Türk gençlerini adeta yirmi-otuz bin millettaşlarıma tercih ettiğimi ve onları o otuz bin adam yerine kabul ettiğimi, bu dokuz senedeki Türkçe âsâr ile ve hizmetle göstermişim.

Evet, ben bin gafil ve âmi Kürdü, bir Türk olan Hulûsi'ye karşı tutmadığımı ve bin cahil Kürdü, birer Türk olan Âsım ve Re'fet'e mukabil görmediğimi ve bir genç olan Hüsrev'i bin âmi Kürtle değişmediğimi ehl-i dikkat ve benim ahvâlîme muttali olanlar tasdik ettikleri halde, frengîlik namına ve ilhad hesabına, Türkçülük perdesi altında, sahtekâr bir milliyetperverlik suretinde ve hodefuruşluk cihetinde bana tecavüz edenler ve Türk milletini ve milliyetini zehirleyen mülhidler bilsinler ki, ben millet-i İslâmiyenin en mühim ve mücahid ve muazzam bir ordusu olan Türk milletine binler Türk kadar hizmet ettiğime

binler Türk şahittirler. İşte bana Kürd diyen ve ittiham eden, zâhir hamiyetperverlik gösteren sahtekârlar, bu millete ne gibi hizmet ettiklerini göstersinler.

Bu firavuncukların enâniyetini kabartan mahviyetkârâne söz söylemek câiz olmadığından, bilmeceburiye o mütekebbirlere karşı izzet-i ilmiyeyi muhafaza etmek için, söylenmeyecek ve izharı münasip olmayan uhrevî hizmetlerimi Cenâb-ı Hakkın affına güvenerek izhar ettim.

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي¹

Said Nursî

• • •

1. Bâkî olan sadece Odur.

Aziz Üstadım,

Bu elîm hâdisat hususunda sabır ve tevekkülden bahsetmek, bilirim ki, zaidir. Esasen bizim gibi hayatın cüz'î ıztırabından ah ü enîn eden kemterlere, sabır ve tevekkül gibi define-i saadet ve necâtın kıymetini siz öğrettiniz. Hamd olsun, günden güne bu kelimelerin mefhumunu daha iyi kavırıyoruz ve takdir edebiliyoruz. İlk zamanlarda, yani Nurlara çok uzak olduğumuz gaflet zamanlara, hayatta, hâdisatta, herşeyde sabır ve tevekkül bizlere zahiren acı ve kabil-i hazım değil gibi geliyordu, öyle görüyorduk. Fakat bu hususatı bihakkın telkin ve tenvir buyuran Üstadımızın irşadı, bizim nazarımızda sathî ve zahirî şeyleri silmektedir. Bu fakirin ve günahkârın en ziyade medar-ı süruru olan birşey varsa, o da ancak akıl ve fikir ve bahr-ı muhit-i kebirden bir katre nisbetinde kalb gözüyle hakikî nurları görüp muvakkat bir an ve zaman için mütelezziz olmasıdır.

Sevgili Üstadım, hamd olsun, kardeşlerimiz fikren ve ruhen hal-i terakkidedirler. İnşaallah, mânen ve nazar-ı İlâhîde de terakki ediyorlar. Yirmi Yedinci Mektup gittikçe coşan berrak bir şelâle gibi çağlamaktadır. Yegâne arzum ve emelim, tarîk-i selâmet salıklerinin kesretini ve elimizdeki mecmua-i hakaikin daha çok kıymetli ve temiz ellerde dolaştığını görmektir. İnşaallah, zaman bu mukteza-yı hak ve hakikati icra edecektir. Acizleri, bu ümit ve intizarla hayırlı âkıbeti Cenâb-ı Haktan temenni ediyor. Ve şimdilik gayyûr, sadık, müttakî ağabeylerim ve kardeşlerimin meziyetleriyle ve temiz kalbleriyle ve hüsn-ü niyetleriyle iftihar ediyorum. Nurlarla, projektörlerle, semavî yıldızlarla ezeli bir iman gibi mânevî topraklarla mücehhez olan sefine-i mâneviyemizin şu zamanın dalgalarından, kasırgalarından âzâde kalmasını Cenâb-ı Hallâk-ı Âlemden yalvarırken, müteveccih olduğumuz, hilkat-ı âlemlere bâis ve bâdî olan iki cihan serveri, âcizlerin senedi Cenâb-ı Peygamber Aleyhissalâtu Vesselâm Efendimizin ve etbâi ezvacının sefinemizin erkân ve etbâıyla müttefik olduğu ümit ve imanını besliyorum. Acizleri ise, mânen her an zarar ve ziyan içinde bir taraftan ıslah-ı hal edememiş, hasara uğrayan mukaddes bilgilerin tashih ve takviyesine muhtaç, diğer taraftan nefsin hücumuna mâruz ve huzuzatına müptelâ, öbür taraftan günahlarına mukabil olmayan cüz'î bir ubudiyetin saadet-i ebediyeyi bihakkın temine kâfi gelemeyeceğinden korkup kusurlarımın cezasının tahayyülünden an bean müzmahilim. Bizler kendi

ubudiyetimiz ve bu nâkıs hizmetimizle bize delil, bir mürşid ve bir şefî olmadıkça saadet-i ebediyeye vasıl olmak ne kadar uzak! Heyhât, hayat-ı dünyeviye düm düz değil. Hissiyat-ı beşeriye tebeddüle pek müstaid.

Aziz Üstadım, madem ki bizi talebeliğimize ve kardeşliğimize, hattâ kabule lâayık olmayan vatandaşlarınızı ve mecrufları huzurunuza ve arkadaşlığınıza kabul buyurdunuz. Ve bizim yaralarımıza devâ olacak semavî eczahane-i kudsiyeden ilâçları bize gösteriyor ve istimal ediyorsunuz. Lütfen şu âciz talebelerinizin feryatlarına acıyarak bir an evvel bizi tedâvi edin deyaralarımız kabuklansın, kurusun. Ondan sonra esas mühim vazifelerimizi ifâ etmeye başlayalım. Bizim yaralarımıza devâ olacak iksirler ve tiryaklar sizde mevcut iken şifâyı ve delâlet-i âliyelerini zât-ı fâzılânelerinden umarız.

Sefine-i mâneviyenizin ilânat müvezzii talebeniz

Zekâi

• • •

(Kerâmât-ı Gavsiye münasebetiyle yazmış.)

کیستم من چو یکی عاجزو بی تاب وزبون ..
 دلحزین سینه پر آلام و سرم مست جنون
 از غم فرقت دلدار بسی پویندم .. کس نمی بود
 دل زار مرا راهنمون

سألها در آلم هجر پریشان بودم .. نه یکی یار
 موافق نه یکی جام سکون
 راه بیهودی من گم شده بود آن بان .. در سرم
 شوق جنون بود شب و روز فزون
 عاقبت دست قضا هادی بهبدم شد .. همت
 زمره مردان خدا جلو نمون

چه نوازش که: دلم یافته در سایه پیر .. شدم
 الحاصل از دولت و لطفش مأمون
 بخت ناساز مرا سازی اقبال رسید .. دل بیچاره
 من شد زفیوضش ممنون

نیست عجب خاک سیه لعل شود در پیشش ..
 نور حقست همان این نه فسانه نه فسون

دَر زَمِينِ اَهْلِ حَقِّ اَنْوَارِي تَجَلَّايِ خُدَاسْتِ ..
پیشِشَانِ مَاضِي وَاَتِي هَمَّه يَكْ نُقْطَه نُونُ

1- Kimim ben? Ben, gönlü kırık, sinesi dertlerle dolu, başında delilik sarhoşluğu (olan) âciz, güçsüz zavallı biriyim.

2- Gerçek dosttan (sevgiliden) ayrı olmanın üzüntüsünden çok gezip dolaşım, (lâkin), benim inleyen gönlüme yol gösterici (rehber) kimse yoktu.

3- Yıllarca ayrılığın eleminden perişandım, ne kafamın dengi bir dost, ne de sükûnet verecek bir (marifet) kadehi (vardı).

4- Günden güne gidişatım daha da çıkmaza giriyordu, (öyle ki), gece gündüz başımdaki cinnet arzusu artıyordu.

5- Neticede, (Allah'ın) takdir eli iyiye, doğruya gitmeme hidayet etti, Allah dostlarının himmeti yüz gösterip imdada yetişti.

6- Gönlüm pîrim sayesinde huzur buldu, hülâsa, onun lütuf ve inâyetinin saadetine nail olarak emniyete kavuştum.

7- Bahtsızlığuma, iyi talih imdada yetişti, biçare gönlüm onun feyzinden mennun oldu.

8- Onun nazarı ile kara toprak yâkuta dönüşürse garipsenmez, (zira), onun bu nazarı, Hakkın nurudur, efsane ve sihir değildir.

9- Ehl-i hak zemininde, Allah'ın tecellisinin nurları vardır, geçmiş ve gelecek onların nazarlarında bir “nun”un noktası gibidir.

آنچه مَاضِيستْ بخوانند بَدَلْ هَمچُو كِتَابِ .. حَالُ
وَاَتِي هَمَّه يَكْ شِيَوَه شَوْدَكُفُّ و كُمُونُ
دل شَانِ آيِيْنَه آيْتِ لَوْحِ مَحْفَوظُ .. زَانُ سَبَبُ
نِهَانِ اَزْدِلْ شَانِ كُنْ فَيَكُونُ
آنچه دِيدَنْدُو بَكُوِيْنْدُ خُدَا آمُوزْدُ .. آلتُ و قُدْرَتِ
حَقْنْدُ مَكْمَلْ مَوْزُونُ

هَانْ دَرِ نُسخَه تَوْرَاتِ .. ثَنایِ مَحْمُودِ .. هَانْ دَرِ
لُوحِ زَبُورِ وَصَفِ مَسِيحَا آفْزُونِ
وَصَفِ أَصْحَابِ مُحَمَّدٍ هَمَه دَرِ اِنْجِيلَسْتِ .. اَيْنِ
چِه بَنِيَشْ هَمَه اَزْ وَحْيِ خُدايِ بِيچُونِ
بَارِ دَرِ اَهْلِ وَلَايَتِ تُو بِيْنِي اَيْنِ رَاَزِ .. دَاَدَه اَزِ
خَبَرِ آتِي پِيَامِ مَقْرُونِ
خَبَرِ كُشَنِي مِي دَاَدِ جَلَالِ رُومِي .. شَيْخِ اكْبَرِ خَبَرِ
مِصْرِي دِهْدِ اَمْرِ بَكُونِ
اَحْمَدِ جَامِ دِهْدِ اَزِ اَحْمَدِ فَاَرْوَقِي خَبَرِ .. مَنْ كُدا
مَشْ بِشْمَارْمِ كِه زَاْعَدَادِ فُزُونِ
هَرِيكِي كُتَه خَبَرِ رَمْزُو اِشَارَتِ كَرْدَنْدِ .. پِيَشِيَانِ
اَزِ پَسِيَانِ دَاَدَه نِشَانِ سِيكُونِ
بَاخْصُوصِ مَرْدِ خُدا حَضَرَتِ عَبْدِ الْقَادِرِ .. غَوْثِ
اَعْظَمِ قُطْبِ دَايِرَه كُنْ فَيَكُونِ

10- Geçmişte olanı, gönüllerinde bir kitab gibi okurlar, hâl ve gelecek hepsi aynı şekilde, onların derûnundadır.

11- Onların gönülleri, levh-i mahfuzda (mevcut) âyetlerin aynasıdır, o sebepten “Ol” deyince “olur” sırrı gönüllerinde gizlidir.

12- Gördüklerini ve söylediklerini (onlara) Allah öğretiyor, (onlar), Hakkın mükemmel ve ölçülü kudreti ve aletidirler.

13- İşte Tevrat sahifelerinde Mahmud’un övülmesi ve işte Zebur sahifelerinde Mesih’in ziyadesiyle vasfı.

14- Hz. Muhammed’in ashabının vasfı hepsi İncil’dedir, hepsi eşi ve benzeri olmayan (Allah’tan gelen) ne güzel görüşlerdir.

15- Bu sırrı, ehl-i velâyetten her zaman görürsün, gelecekte ve halden haber vermişlerdir.

16- Celâl-i Rumî, Gülşenî'nin haberini veriyordu, Şeyh-i Ekberise, Mısırî'nin haberini verir...

17- Ahmed-i Camî, Ahmed-i Fârukî'den haber veriyor, ben hangisini sayayım, zira, sayılmayacak kadar çoktur.

18- Her biri bir haber söylemiş, remz ve işaret vermişlerdir, eskiler, sonra gelenlerden “olacak” diye müjde verdiler.

19-20- Özellikle, Allah adamı Hz. Abdülkadir, Gavs-i Âzam, “ol” der “olur” dairesinin kutbu, cihanın geleceğinin haberini vermiş, her ne görmüş ise münasip bir beyanla söylemiştir.

پسِ اِشَارَتِ دَهْدَ اَزْ حَالَتِ اَتَى جِهَانُ .. هَرْجِه دِيدَ
سَتَ بِكُفْتَسْتِ بَيَانِ مَسْنُونِ
كَفْتِ دَرِ نَظْمِ تَجَلَّى كِه شَوْمِ حِرْزِ مُرِيدِ .. اَزْ شَرِّ
فِتْنَه نِكِهْبَانِ مُرِيدِمِ مَأْمُونِ
كَرْدَه اَزْ فِتْنَه جَنَكِيزُو هَلَاكُو اِخْبَارِ .. بِنَكِرْدَلِكِ
رُمُوزِ سُخْنَشِ تَا بَكُونِ
خَبَرِ فِتْنَه اَيْنِ دَوْرِ .. زَنُطْقَشِ پِيدَا .. يَافِتَه اَزْ رَمَزِ
اَوْ اَرَبَابِ يَقِينِ سَرْفُزُونِ
فِتْنَه دَوْرِ كُنُونِ چُونَكِه زَحْدِ اَفْزُو نَسْتِ .. زِشِرَارِ
شَرِّ فِتْنَه شُدِه جِيحُونِ هَامُونِ
اَهْلِ دَانِشِ هَمَه سَرَجِيْبِ قَبَاْمِيكَرْدَنْدِ .. عَرَصَه
دِينِ زَمَرْدَانِ شُدِه خَالِي مَشْحُونِ

دیده دهر نَدیدست بدبین دَغْدَغِه هیچ .. می
رَوْدُرودِ فراتِ خلقِ همه تشنه نمون
در همه هیچ عصرِ فتنه این دور نبود .. اکثرِ خلق
شده حالِ زمانرا مفتون
ملحدانِ روزِ شبِ ایجادِ فتنِ می کردند .. زهر
خند نکند بلکه بکرید مجنون
بر بدین فتنه او شرِ حضرتِ اُستادِ سعید .. جنبه
بکرفتِ خوشامردِ سعادتِ مقرون
تیغِ سرتیز شده در کفِ او چونکه قلم .. کَلکِ
اوزمره الحادِ همه کرده زبون
هیبتِ دین ز کُفتارِ خوشش پیدا شد .. هر که این
نور نبیند شود اذعانِش دُون

21- O, cihanın geleceğinden haber verir. O, ne görmüşse o şey olmuş. Yasal bir açıklama olarak...

22- Parlak bir nazımla, “Kötülük ve fitneden müridimi koruyan emin bir sığınak olurum.” dedi.

23- Cengizve Hülâgu’nun fitnesinden bahsetmiş. Onun sözünün remzi günümüze kadar bakıyor.

24- Bu devrin fitnesinin işareti, Onun sözlerinden anlaşılıyor. Yakîn ehli, Onun remzinden birçok sır bulmuştur.

25- Bu devrin fitnesi, haddinden fazla olduğundan dolayı, kötülerin şer ve fitneleri Hâmûn (çölünün) Ceyhûn’u (nehri) gibi olmuş.

26- İlim ehli, hepsi derin derin düşünüyorlardı, din sahası Allah dostlarından bomboştu.

27- Feleğin gözü, (böyle) bedbinlik dolu bir kargaşa (ortamı) görmemiştir.

Fırat nehri akıp durduğu halde, halkın tümü susuzluk çekiyor.

28- Hiçbir asırda, bu asrın fitnesi mevcut değildi, halkın çoğu asrın (kötü) gidişatına kapılmıştı.

29- Mülhidler gece gündüz fitne çıkarıyorlardı. Halk çiçek gibi gülmezdi. Belki mecnun gibi ağlardı.

30- Bu fitne ve şerre karşı Hz. Üstad Said cephe aldı, saadet vesilesi ne mutlu insandır O.

31- Onun elindeki kalem, ucu keskin olmuş kılıç gibidir. Onun kalemi, mülhidler güruhunun hepsini zebûn ve perişan etmiştir.

32- Dinin heybeti, Onun hoş sözlerinden (yeniden) ortaya çıkmıştır. Bu nuru görmeyenin anlayışı kıt olur.

کَلِّکْ اُسْتَادِ اَزَلْدَنْ بَسْطِ حَقَائِقْ مِیْکَرْدُ .. تَا اَبَدْ
اَزْفَیضِ عَیَانَشْ هَمَه جَانْ نُورِ عِیُونْ
(لَا تَخَفْ قُلُّه) بِفَرْمُودِ مَکَرِ حَضْرَتِ غَوْثْ .. دَر حَقِّ
حَضْرَتِ اُسْتَادِ شَوْدْ اَصْلِ مُتُونْ
حَبِّدَا رَمَزِ که کُھْتِ حَضْرَتِ عَبْدِ الْقَادِرْ .. نِعَمْ
ذَانُطِقِ که کَرْدَسْتِ سَعِيدِ سَعْدِ نُمُونْ
آنْ که دِیدَسْتِ پَسَنْدَسْتِ بَیَانِ مِیْ کَرْدَسْتِ ..
حَقِ پَسَنْدَسْتِ شَوْدْ تَشْنَه فِیضِشْ اَفْزُونْ
بَعْدِ زَیْنِ غَالِبِ بَیْجَارَه دُعَا مِیْ کُویمْ .. بَادِ رَاضِیْ
زِ سَعِيدِ ذَاتِ خُدَا یِ بَیْچُونْ
هَمَتَّشْ عَالِیُو فِیضِشْ هَمَه اَعْلَا بَادَا .. بَدِھْدْ
حَضْرَتِ حَقِ نَشْنَه غَیْرِ مَمْنُونْ

تَافَلَكَ دَائِرُوايْنِ أَرْضِ هَمِي شَدَّ سَائِرٌ .. عَظَّمَ اللَّهُ
لَهُ الْأَجَرَ وَقَرَّتَهُ عِيُونَ

غالب

33- Üstad'ın kalemi, ilm-i ledün hakikatlerini açıklıyordu. Onun açık feyzi, tâ ebede kadar, bütün canlıların göz nurudur.

34- Hz. Gavs, meğer “Korkma, onu söyle!” diye buyurdu. Bütün metinlerin aslı Hz. Üstaddan bahsediyor.

35- Hz. Abdülkadir'in söylediği remz ne güzeldir, sa'd yıldızı görünümünde olan Said'in yapmış olduğu beyan ne güzeldir.

36- Görüp beğendiği şeyi beyan ediyordu. Hakkı beğenen (ve tutan) Onun feyzine fazlası ile teşnedir—Gittikçe açılarak...

37- Bundan sonra, ben, biçare Gâlib dua ediyorum, benzeri olmayan Hûdanın zâtı, Said'den razı olsun!

38- Himmeti yüce, feyzi daima en yüce olsun! Hz. Hak, Ona kesintisiz bir neşe versin!

39- Felek döndükçe ve bu arz hareket ettikçe, Allah Onun ecrini yüceltsin ve gözü aydın olsun!

Galib

...

Otuz Birinci Mektubun Dördüncü Lem'ası olan Minhâcü's-Sünne, elhak çok kıymettar ve emsâli bulunmayan bir risale-i şerifedir. Takdir ve tahsine bihakkın elyak, medih ve senâya şâyeste olup, ne kadar medhedilse yine azdır. Her gören ve her okuyan ve dinleyen meftun oluyor. Hattâ meşrepçe Alevîlik, Sünnîlik cihetinde müfrit olanlar bile, son derece takdir etmektedirler. Müfrit meşreplerin birbirine karşı adamları dahi, hiç itiraz edemeyip münakaşa kapısı açamıyorlar.

Âsım

• • •

Ahmed Hüsrev'in fıkrasıdır.

Muhyiddin-i Arabî Hazretlerinin meşrebini izah edip noksaniyetini beyan eden nurlu beyanatınızdan çok istifade ettim. O meseleye ait evvelki dersinizden anlayamadığım cümleler ve karanlık noktalar, bu defa başka bir tarza çevrilerek karşıma çıktığını hissettim. Ve güzel yüzlü hakikatlerini görmeye başladım. Elhak, pek çok tefeyyüz ettim. Kardeşim Re'fet Beyle beraber okuduk. Üstadımıza minnettarane teşekkürler ettik. Cenâb-ı Hak, size lââyık olduğunuz ecr-i kesîri ihsan etsin. Âmin.

Ahmed Hüsrev

• • •

Ey benim ruh-u canım Üstadım Hazretleri,

Size karşı hakkıyla talebelik vazifesini ifâ edemiyorum ve Risale-i Nur'a tam hizmet edemiyorum. Çünkü Risale-i Nur'la tezahür eden kuvvet ve kudret, zekâvet, esrar ve envarı düşündükçe, tefekkür ettikçe kendimden geçip, bîhuş kalıyorum. Öyle yüksek yerlere çıkamıyorum. İnşaallah, Cenâb-ı Hakkın izniyle, kullarına bahşetmiş olduğu en kıymettar cevahirden bin kat ziyade kıymetli bulunan Kur'ân-ı Hakîmin sırlarını izhar eden risalelerden gücüm yettiği kadar istifadeye çalışacağım. Gündüz derd-i maişetle vakit bulamadığımdan, gecenin bir kısmını o Nurlarla ışıklandıracağım.

O Nurları yazdıkça kalemim ve kalbim gayet şirin ve ruhânî bir sevinç hissediyorum. Cenâb-ı Hakka nasıl hamd ve şükredeceğimi bilemiyorum. Bazan o Risale-i Nur'un envârına karşı ihtiyarım elimden gidiyor. Gafletli geçmiş zamanımı düşündükçe mahzun ve mükedder bulunuyorum. Bu Nurları bulduktan sonra istikbalimi gördükçe kahkahayla gülüyorum, ferah oluyorum ve müferrah oluyorum. Onbeş senedir böyle bir hizmeti arzu ediyordum. Dünyanın çok safahat-ı hayatını ve zevkiyatını gördüm. Bu ebede karşı arzuyu tatmin ve işbâ etmiyordular.

İşte tam o arzuyu tatmin ve temin edecek gıdayı Risale-i Nur'da buldum, elhamdü lillâh. Şimdiye kadar nefsim dünyanın zahirî zevklerine kapılmış ve beni diğer bir âlemin zindanlarına kadar sevk etmeyi kurmuş ve bir derece

muvaflak olmuştu ve bana binmişti. Şimdi ¹ **وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ** olan Cenâb-ı Mevlâ ve Tekaddes Hazretlerine hadsiz hamd ve şükrediyorum ki, Said isminde bir zâtın vasıtasıyla esrar-ı Kur'âniyeyi benim imdadıma yetiştirdi. Nefs-i emmarenin o beliyesinden kurtuldum. On beş senedir, hakikate giden yolu aramak için çok kapılar çaldım. Çoklarında dünyaya ait ziynetleri gördüğümde geri çekildim. Fakat lillâhilhamd, tam bir kapı buldum. Cenâb-ı Hak beni o kapıya tam hizmetkâr yapıp sebat versin. Bu zulmetli asırda hakaik-i imaniyenin envarını neşreden Risale-i Nur, ne derece parlak olduğu ve herkese menfaatli bulunduğu inkâr edilmez. İnkâr edilse, bilmemezlikten ve anlamamazlıktandır. Anlayana sivrisinek saz gelir, anlamayana davulzurna az gelir. Cenâb-ı Hak gözlerimizin perdelerini kaldırsın, hakaiki hakkıyla bize göstere. Âmin.

1. "Onun her şeye gücü yeter." Mâide Sûresi, 5:120.

Babacan Mehmed Ali

• • •

Muhterem Üstadım Efendim,

Her defa olduğu gibi, bu kere de, nâ müstehak olduğum halde hakk-ı fakirânemde lütuf ve ibzal buyurulan iltifatât-ı bînihaye bu fakiri mestediyor. Ne yapacağımı şaşıyorum. Ancak Cenâb-ı Lemyezel Hazretlerinin lütf u kerem ü ihsanına hamd-ü şükr ü senâ ederek risale-i şerifelere sarılıyorum. Ve lezzet alıp, siz Üstadımı karşımda ve yanımda bulupmütehayyir ve mütefekkir olarak bahr-i sürura dalıp gidiyorum. Ve buhalin devam ve tezyîdini eltaf ve inâyet-i Sübhâniyeden niyaz ediyorum. Nasıl etmeyeyim, ya Hazret? Fakire bunca iltifattan başka, hele bu defaki lütufnâmelerinin başına, birçok tavsiften sonra “Hizmet-i Kur’âniyede kuvvetli arkadaşım ve tarik-i Hakta ve ebed yolunda enîs yoldaşım” kelimat-ı lâtifesi, bu cihan-kıymet kelâmlarınız, benim gibi fakir, hakir, muhtaç bu kardeşinize karşı ibzal ve himmet buyurulması, sizin büyüklüğünüze ve daha doğrusu Gavs-ı Âzam Şeyh Geylânî (kuddise sırruhu’l-âlî) Hazretlerinin teveccüh, dua, himaye ve muhafazası olduğuna nasıl iman etmeyeyim? Nasıl ki, bu defa Gavs-ı Âzamın ihbârât-ı gaybiyesi risale-i şerifesini gördüm, okudum, yazdım. Gavs-ı Âzam, âzam-ı aktâb olduğunu bilir ve kalben tasdik ederiz ve ziyade muhabbet etmekte iken, bu defa bu kanaat, bu muhabbet tasdikimi kat-ender-kat ziyadeleştirdi ve takviye etti. Ve Hazret-i Şeyhe iman ve muhabbetimi habl-i metin ile bağladı. Nasıl bağlanmayayım? Bu keramet ve ihbar-ı gaybîsi ki, hakikat fışkıran ve ruha hayat bahşeden sözleri söyleyen, haber veren öyle bir sahib-i menba-ı kerâmât ve hakikat olan Hazret-i Gavs-ı Âzam, Üstadımın üstadıdır.

İşte bu keyfiyet, Üstadıma olan incizap, merbutiyet ve teslimimi bir kat daha tarsîn etti ve yıkılmaz ve tahrip edilmez bir kal’a hükmünü aldırdı. Madem bu fakir, bu muhkem kal’adayım, hariçten ve hiç kimseden pervam yok. Ve haricin taarruz ve kıyamına da mukabil taarruz ve hücumlar his ve kuvvetini elde ettim. Lütuf ve inâyet-i Bâri ile, Gavs-ı Âzam’ın teveccüh ve duasıyla siz Üstadıma

kavuştum. هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي¹

1. Bu Rabbimin ihsânıdır.

Bâri’ Teâlâ ve Tekaddes Hazretlerinden dilerim ve niyaz eylerim ki, âhir ömrüme kadar bu yolda hatve-endâz olayım ve buyurulduğu gibi “sıddık, fedakâr, hakikî âhiret kardeşiniz ve hizmet-i Kur’âniyede kuvvetli arkadaşınız ve

tarik-i Hakta ve ebed yolunda enîs yoldaşınız” olmaya bihakkın kesb-i istihkak ve liyakat edeyim. *Ve minellahi t-Tevfik.*

Ya Üstad-ı Ekremim,

Size, yani Risale-i Nur’a hüsn-ü hat ve daha doğrusu tâzim, tekrim, hürmet, samimiyet, muhabbet ve teslimiyetimin binde birini takdim edemiyorum. Âciz kalemim ve lisanım, hissiyat ve ruhumun tercümanı olamıyor.

Ruhumun siz Üstadıma karşı incizap ve meclubiyeti, yüzde beş şahsınıza karşı ise, doksan beşi neşr-i envâr-ı hakikat ve dellâllığında bulunduğunuz Kur’ân-ı Hakîm şerefine tâzim ve tekrimdir. Öyle kanaat ve imanım var ki, sizin nur ve hakikat fışkıran Sözleriniz, Kur’ân-ı Hakimden muktebes tefsiridir. Takdir, tahsin, medih ve sitayiş etmeyen ve muhabbet ve merbutiyet beslemeyen insan değildir ve daha doğrusu merdud-u İlâhî ve Peygamberî olanlardır. Cenâb-ı Hâlık-ı Lemyezel Hazretleri bu gibilere de tarik-i Hakkı nasîbedâr eylesin. Âmin, bihürmet-i seyyidi’l-mürselîn.

Sevgili Üstadım, hemşirenizin hastalığının had devresi geçmiş; evvelce arz etmiştim. Yüzde yirmisi mevcuttur. Henüz yataktan kalkmadı. Kuvvet ve iktidarı yok. Namaz kılabiliyorsa da vücudu titremekte ve ara sıra arızaya mâruz kalmaktadır. *Lehü’l-hamdü ve’l-minne*, çok şükür Cenâb-ı Hakkın lütûf ve keremine ve bugününe, mazinin sıkıntı ve elemi geçti. Hal-i hazırına şükür ve istikbale tevekkülle meşguldür. Ve siz Üstadıma dualar ediyor ve diyor ki: “Şu nur ve hakikat-i Kur’âniye risale-i şerifeleri imdadıma yetiştirdi.” Hele Otuz Birinci Mektubun İkinci Lem’asındaki sabır ve tahammül ve şükür bahsine o kadar bağlanmış ki, mezkûr risale-i şerifeyi evvel ve âhir ve bilhassa hastalığı sırasında müteaddiden fakire okutmuş ve Cenâb-ı Hakka hamd ü senâ etmiş ve diğer Üçüncü Lem’ayı ve sair risale-i şerifeleri okutup dinlemekte ve gözyaşları

dökmektedir. *الْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي*¹

1. Allah’a hamd olsun. Bu Rabbimin ihsânıdır.

Bunlar ve diğer risale-i şerifeler hakikat fışkıran, nurlar saçan bir feyizdir. Şu kadar diyebilirim ki, ehl-i dalâlet ve bid’aların en ileri gidenleri ve mülhidler en şenîlerini bile imana getireceğine kanaatim var—yeter ki ruhuna nüfuz edebilsin.

Çok şükür, sevgili Üstadımızın sayesinde ve teveccüh ve duasıyla bu Nurlardan mütenevvir ve mütena’im oluyoruz. Hele Gavs-ı Azam Şeyh Geylânî Hazretlerinin kerâmât ve ihbârât-ı gaybiyesini hemşireniz o kadar lezzet ve muhabbetle dinliyor ki, üç sene evvelisi hastalığa tutulduğu vakit, o halinde ve kısmen akli başında olmadığı zamanlar bahçede ağaçların dallarını tutup, “Ya Abdülkadir-i Geylânî, ya Veysel Karânî, meded!” diye bağırıp sallanıyordu. Bu

defa kerâmât ve ihbârât-ı gaybiyesini mufassal surette görmeye ve dinlemeye muvaffak oldu. Bu risale-i şerife, fakire de ziyadesiyle tesir etti, sürur ve gözyaşlarını akıttı ve akıtmakta sa'y ü gayret etti. Muhabbet ve şevkimi artırdı. Şükrümü nasıl ifâ edeceğimi bilemiyorum. Hâlık-ı Lemyezel Hazretlerine karşı vazife-i ubudiyetim noksan, iki cihan serveri Seyyidül-Mürselîn Fahr-i Âlem (sallâllahü teâlâ aleyhi ve sellem) Efendimize karşı ümmetlik vazifesinde kusur ve noksanım ziyade ve hizmet-i Kur'âniyeye karşı bihakkın sa'y ü gayret ve çalışmakta kusur ve noksanım çok olmakla beraber, fakiri siz Üstadımla beraber bulundurup, hâdim-i Kur'ân kardeşlerle birleştirip, hizmet-i Kur'âniyeden—velev ki bir bahr-i ummandan bir katre olsun—fakire hisse verilse, kendimi mes'ut ve bahtiyar addederim. Hamd ü senâ ve şükrüme hadd ü pâyân göremem. Bütün okuduğum arkadaş ve kardeşlerin hepsi hep takdir ve tahsin ve tasdik ediyorlar ve kanaat-i kâmilede bulunuyorlar. Hizmet-i Kur'ân'a şevk ve gayretleri tezayüd ediyor ve bu kafiye ve bu dairedekilere gıpta ediyorlar. Cenâb-ı Hâlık ümmet-i Muhammed'in kalblerine ilham versin, ruhlarını nurlandırın, saâdet-i dâreyn ihsan buyursun.

Kardeşiniz, fakir ve muhtaç

Asım

• • •

Üstadım,

Beş vakit namazdan sonra, hakk-ı fâzılânelerinize duacıyım ve duanızı rica ediyorum. Mesleğinize ve neşrettiğiniz Risale-i Nur'a karşı hissiyatımı, dilimle beyan edemiyorum. Ben ümmîyim, sair kardeşlerim gibi ifade-i meram edemem. Fakat felillâhilhamd, kalb ve ruhum Risale-i Nur'un tesirâtıyla intibaha gelmişler.

Kalbimin intibahını rüyalarım ile anlıyorum. Zaten bu gaflet ve zulmet zamanının yakaza âlemini, ağır bir uyku âlemi; ve uyku âlemini ise, bir derece yakaza âlemi görüyorum. Onun için siz Üstadıma karşı rüyalarım ile size arz ediyorum.

İşte, bir rüyamın hülâsası şudur ki: Bir camide sizinle beraber bulunuyoruz. Avlusunda bazı talebe arkadaşlarımla temizlik yapıyoruz. Bir otomobil zuhur etti. Mescidin yakınında duruyor. İçinde Resul-i Ekrem (a.s.m.) bulunuyor. Sonra bir dere açıldı, fasıla verdi. Tabirini siz Üstadıma havale ediyorum. Yalnız ben bundan hissediyorum ki, Resul-i Ekrem'in (a.s.m.) sünnet-i seniyesini ihyâya çalışan ve neşreden Risale-i Nur, Resul-i Ekrem'in (a.s.m.) takdir ve tahsinine mazhar olmuş ki, imdâd-ı ruhânîyle camimiz olan bu vilâyete mânevî teşrif etti. Fakat ehl-i dalâlet, desiseleriyle sünnet-i seniye hizmetkârlarını müşevveş ediyorlar. Üstadlarıyla görüşmemek için mâniler teşkil ediyorlar.

İkinci rüyamın hülâsası şudur ki: Bir mezaristanın nihayetlerinde kesretli harmanlıların buğday savurduğunu ve ileride iki kapılı muhkem bir kal'a gibi yapılmış bir saray içinde Hazret-i Gavs-ı Geylânî oturmuş, gayet kalabalık insanlar varmış, gördüm. Ziyaret ettim. Tabirini siz Üstadıma havale edip, fakat bundan hissediyorum ki, mezaristan geçmiş zamandır. O harmanlardaki kesretli buğdayları savuran, bu zamandaki Risale-i Nur'un naşirleri ve talebeleridir ki, ruhların mânevî rızkını yetiştiriyorlar. Hakikat tanelerini evham ve hayâlât samanlarından tasfiye ediyorlar. Bu talebelerin Üstadının en mühim bir üstadı olan Hazret-i Gavs-ı Geylânî, muhkem kal'a gibi bir sarayda oturduğunu ve onlara üstadlık ettiğini ve oetrafındaki kalabalık da ve kendi fazla meşguliyeti, keramet-i Gavsiyyesiyle izhar ettiği gibi, Risale-i Nur talebelerine karşı himmet ve duasıyla fazla meşgul olduğunu fahmediyorum.

Ümmî talebeniz

...

Mustafa

Muhterem Üstadım,

Birinci, İkinci Sözler çok ellerde dolaştıkları için, okunmaz bir halde idiler. Kezâ, istinsah ettim. Kalbime geldi ki, “Acaba şu İslâm ve iman hücceti olan *Sözler*’de bir sırr-ı tevafuk var mı?” diye baktım, gördüm,

الْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي

’dedim. Anladım ki, risalelerde umumiyetle bir kütle-i i’câz ve Şems-i Sermedî’nin sönmez bir ziya-yı hakikati görünüyor. Nasıl ki, Kur’ân-ı Hakîm bütün dünyaya, ins ve cinne bin küsur seneden beri nidâ edip, düşmanlarını iskât ve dostlarını müferrah edip, hükmü kıyamete kadar bâkidir. Öyle de, Kur’ân-ı Hakîmin hakikî müfessiri olan Risale-i Nur ve eczaları, bu zulümatlı perdelerin altından kendilerini gösterip neşr-i envar ettikleri gibi, inşaallah, bir zaman olacak, zulümat perdelerini yırtarak, bütün dünyaya hitap edip, Kur’ân-ı Mu’cizü’l-Beyânın mu’cize-i bahiresini ispat edecektir. Cenâb-ı Hak ilâ yevmi’l-kıyâm neşr-i envara hizmet eden hadimlerinin teksirini ihsan buyursun.

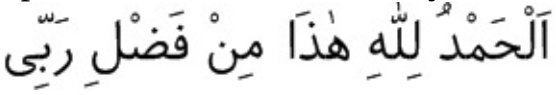
1. Allah’a hamd olsun. Bu Rabbimin ihsânıdır.

Hâfız Ali

• • •

Üstad-ı Âlîşânım Efendim Hazretleri,

On bir nükteyi hâvi Mirkatü's-Sünne'yi istinsaha muvaffak oldum. Bu ziyadar lem'a şu zamanda şirkle imanın ve kötüyle iyinin temyiz ve tefriki için öyle bir gevher (cevher) mihenk ki, memdûhu gibi gözler hakikatini görmekte ve akıl hakikatine ermekte hayran ve âcizdirler. Zaten şu zamanın pek şiddetli zulümatını yırtacak, zıddının pek fevkinde bir nûr-u lâyezâlî, Cenâb-ı Hakkın

rahmetinden ümit edilirdi. ¹ O nur, bilfiil risale-i Nur'da nebeân ettiği, her akıllı başında olanlarca görülüyor. Değil böyle en büyük bir hakikati izah ve tefsir eden bir risale, hattâ bir ferdi ikaz için yazılan bir mektubun bile, her meşrebe bakar bir gözü, herkese yarar bir sözü bulunuyor.

1. Allah'a hamd olsun. Bu Rabbimin ihsânıdır.

Ey aziz Üstad, bizler nasıl şükretmeyelim, nasıl minnettar olmayalım ki, Cenâb-ı Hak, şiddetli muhtaç olduğumuz dünyanın o koca güneşi gibi, Kur'ân güneşinin hakikî bir müfessirine bizleri kavuşturdu. Nasıl salât ü selâm olmasın ki, ol hazret-i sipeh-sâlâr-ı enbiyâ olan Şâh-ı Levlâke ki, bizlerin görmez gözlerimizi nuruyla şûledâr edip, tarîk-i müstakime sevk eyledi. Nasıl duagû olmayalım, ol Hazret-i Dellâl-ı Kur'ân'a ki, isyanımıza bakıp, bizleri halka-i irşadından hariç ve hal-i aslîmizde bırakmadı ve inşaallah iki cihanda da bırakmayacaktır.

Sevgili Üstad, her iki parçayı istinsah ederken kalbime geldi ki, asıllarını taklit etmeyeyim. Zira, üzerlerinde zahir olan ezhâr-ı tevafuku, cilve-i bedâyi başka tarzda kendini nasıl gösterecek dedim. Ve takdim-i âcizânem olan iki nüshadaki san'at-ı bedîa, akıl ve istidad-ı beşerden pek uzak bir tarzda, gûya tezgâhında ölçülerek, biçilerek, her harfi bir vezni kasdî ile zuhur ettiğini gösteriyor. Ve şu zamanın akıldan uzak eblehlerine mânen diyorlar ki, "Bizim halen üzerimizde tecellî eden cilve-i cemâli, aklınızla ölçemezsiniz. Yalnız gözleriniz varsa görebilirsiniz."

Evet, baharda zeminin yüzünde san'at-ı Rabbaniyeyle her tarafta sündüs-misâl çiçeklerin açılmaları; cüz'î şuuru olan kimse, bir Kadîr-i Mutlak olan Zât-ı Zülcelâlden başkasına veremez. Öyle de, risaleler umumiyetle Kur'ân ömrünün asırlar senelerinden on dördüncü asır nevrûz-u sultânî misillû bir baharı

taşıyorlar. Arı kadar akıllı olan, bu baharda bu çiçeklerden istifade etmezse ne denir? Ve koca baharı görmeyen ehl-i basîrete ne denir? Ve görüp de kendini kışta zemherire atana ne denir? Heyhât... kendine zîşuûr ve ehl-i fikir ve ehl-i basiret süsü verenlere!

Var ol, ey sevgili Üstad! Sen bu Kur'ânî elmaslarla, o koca baharın mübeşşirisin. “Cenâb-ı Hak, maksut ve muradınıza nâil buyursun. Âmin” duasıyla dest ü dâmen-i muallâlarını öperim, Efendim Hazretleri.

Fakir talebeniz

Ali

• • •

Sâlifü’z-zikr eserler hakkında bir arîzacık da bu fakir ve âciz talebeniz takdim-i huzur-u fâzılâneleri niyetinde isem de, esasen emel ve gayelerimiz bir olduğu için, Hâfız Ali Efendi kardeşimin şu mektubunun meâlini tekrarla iktifa eylediğimi arz ve hâk-i pâ-yi ekremîlerini öperim, efendim.

Pür-kusûr talebeniz

Hulûsi-i Sâni

• • •

Aziz ve muhterem Üstadım,

Nurların intişarında berk gibi bir sür'at lâzım gelirken cüz'î bir betâetden her zaman esefle bahsettiğim, malûm-u âlîleridir. Yakın vakitte bazı müştaklar daha söz dairesine iltihak ettiler. Kalbime gelen bir ihtarla keyfiyet-i intişarı düşündüm ve şu hakikatleri hissettim, hattâ kani oldum:

Mübarek Sözler ve Mektuplar tamamen olmasa bile bu muhitte de hem de yazılmadan hayli intişar etmişler. Civar diğer vilâyet kazâlarında, bu âsârı görmek ve işitmek isteyenler çok varmış. Fesühbânallah, bu kadar cüz'î ve nâkıs hizmetten bu derece faide elde edilmesi de gösteriyor ki, bu Sözler ve Mektuplar hakikaten “Nur” isminin tecellîleridir ki, suhuletle intişar ediyorlar. Bu hal karşısında hayretle tefekkürde iken, *Bismillah* ismini alan Birinci Söz, hatırıma getirildi. Ve şöyle düşünmeye başladım. Dünyaya arkasını çeviren Üstad, Hazret-i Gavs'ın teşvikiyle belki delâletiyle Kur'ân'ın gayr-ı mekşuf bir hazinesinden *Bismillah* ile giriyor, Kur'ânî tarlaya *Bismillah* diyerek Sözler tohumunu ekıyor, Furkanî bahçeye *Bismillah* diyerek nurlu Mektuplar çekirdeğini dikiyor. Emr-i İlâhîye imtisâlen ekilen tohum ve dikilen çekirdeklerin inkişaf ve intişarları şüphesiz harika-âsâ olur.

Birinci Sözdeki temsilde seyahat eden mütevâzi zât, tamamen Üstadımızdır. Nebat, ağaç ve otların ipek gibi yumuşak kök, damarları nasıl *Bismillah* tesiriyle, yer altında sert taşı toprağı delip, geçiyorsa, aynen onun gibi, *Bismillah* ile mevki-i intişara vaz olunan Sözler de, harika bir tarzda arza yayılıyor. Ve en münevver ve mükemmel meyve olan beşerin mü'minlerinin kalblerine nüfuz ediyorlar. Bu bid'atların kesreti ve muharriplerin bolluğu devrinde *Bismillah* ile gars olunan Nur fidanının yaprakları olan, diğer Sözler ve Mektuplarla, bu kudsî fidanın dal ve budakları olan Hizbü'l-Kur'ân ve bu hizbin esası ve seyyidi olan muhterem Üstad da bir hıfz-ı gaybîye mazhar bulunuyorlar.

Şems-i Risaletten gelen Kur'ânî Nurların evvelen Üstada ve buradan da biz biçarelere, bizlerden de diğer müştaklara, ilh. intikal etmekte olduğunu tasavvur ettim. “Elhamdü lillâh” dedim. Mühim bir rüyamda arz ettiğim vecihle, Sözlerinizin mü'minlere intişarına küçük cemaatiniz inâyet-i İlâhîye ile âhize,

vasıta olmuşlar.¹ *كَمْ مِنْ فِئَةٍ قَلِيلَةٍ غَلَبَتْ فِئَةً كَثِيرَةً بِإِذْنِ اللَّهِ* sırrına

mazhariyetle mânevî galebeyi temin, merkezdeki mürşidlerine müteveccih ve murakıp küçük bir halka-i tevhidi teşkil edenler gibi, bu küçük cemaatinizin herbiri arkasında, bir nisbet-i mütezâyide-i muntazama ile artan, mahrut şeklinde zümre-i muvahhidîni görür gibi oldum. *Allahu ekber* dedim. Bu kudsî tasavvuru, kardeşlerimize aşağıdaki levhayla daha ziyade izaha çalışacağım. Bu nurlu tefekkür, bana büyük bir ümit bahşetti. Muallim Cudî'nin kasidesindeki şu mısraı da derhatır ettirdi.

1. "Nice az topluluklar, nice kalabalık topluluklara, Allah'ın izniyle galip geldiler." Bakara Sûresi, 2:249.

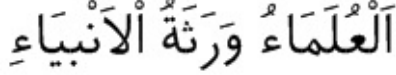
Cem etti kabâil ve şuûbu

Mevlâyâ muhabbeti müsellemler

Bir kibleye bağlandı kulûbu

Sallâllahü aleyhi ve sellem.

İşte, ittibâ-ı sünnete^{HAŞİYE-1} pek büyük ehemmiyet veren muhterem Üstadımız da,

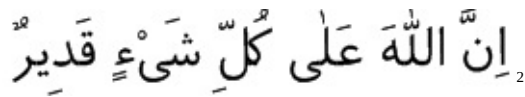
bu asırda ¹ sırınca, içlerine saçılan nifak tohumu yüzünden, hergün biraz daha tevhidi bırakanları, bir kibleye bağlamak için, *Sözler* ve *Mektubat* namındaki Nurlu eserlerle ehl-i imanı irşada çalışıyor. Küffara, hattâ cin ve şeytanlara dahi, mebd-i nüzulündeki gibi, nusûs-u Kur'âniyeyi ilan ediyor. Mahfî i'câzı izhar ediyor.

Haşîye-1 Hulûsî'nin tekrerr etmiş *min haysü lâ yeş'ur* bir kerâmet-i ihlâsiyesi şudur ki: Yeni yazılan ve daha ona gönderilmeyen risalelerin mevzuunu teşkil eden bir esasî mektubunda yazar. Âdeti istiyor. Çok defa olduğu gibi, şimdi de, ittibâ-ı sünnete dair *Mirkatü's-Sünne*'ye sarîh bir surette bir hiss-i kablelvuku ile talep ediyor. *Said*

1. "Âlimler peygamberlerin vârisleridirler." *Buhârî*, İlim: 10; *Ebû Dâvud*, İlim: 1; *İbn-i Mâce*, Mukaddime: 17; *Dârimî*, Mukaddime: 32; *Müsned*, 5:196.

Vahdetü'l-vücuda dair olan risaleyi mühim zâtlara okuduktan sonra, bir sevk-i mâneviyle, ihtiyarsız, bir yere daha gittim. Orada vahdetü'l-vücut meşrep sahibi âlim bir zâtı hazır buldum.¹ Vahdetü'l-vücut hakkındaki mektubu okudum. Daha doğrusu, ihtiyarsız olarak okudum. Müstemî olan o mühim âlim, bidayette cüz'î itiraz parmağını uzatmak istedi. Sonuna kadar dinlemesini ihtar ettim. Tamamen okuduktan sonra, o zât hayretinden *Sözler*'in büyüklüğünü ve "Bu zamanda böyle büyük kelâmı acaba kim yazabilir?" diye merakı ve suali üzerine, Kur'ân'ın feyzine mazhar olan Üstadımızı haber verince, o zât tamamıyla arz-ı teslimiyet eyledi.

İşte, ihtiyarım olmayarak bu acip tesadüf ve teslimiyette kader-i İlâhînin bu cilvesi, dâvâmıza sadık bir burhan ve tesadüf oyuncağı olmadığımıza büyük bir delildir.

1. Elâzizli Hacı Şevket Hoca.

2. "Muhakkak ki Allah herşeye hakkıyla kâdirdir." Bakara Sûresi, 2:20.

...

Bu gelecek iki fıkra, İkinci Sabri olan Hâfız Ali Efendinindir.

Bu defa istinsahına muvaffak olduğum Yirmi Dokuzuncu Sözü istinsahım esnasında İkinci Esasın “Medarlar” namıyla, “biner mumluk elektrik lâmbaları” hizasına geldiğimde, şöyle bir fikirkalbime geldi. Kalemi bırakarak düşündüm ve düşündüğümü aynen yazıyorum:

Üstadım, beka-yı ruh ve haşır hakkında, Cenâb-ı Hak tarafından bize o hakaike giden yolu göstermiş. Gösterilen hakikatin yolunda hevesât-ı nefsâniyeye hoş gelmeyen şeyler vardı ki, bize uzun ve karanlık...

İşte, şimdi serâser nur olan *Sözler* ve o Nur fabrikasının elektrik lambaları ve kuvve-i câzibeleri, o yolu pek parlak gösterdiği gibi, pek yakından cezb edip hemen yakınve yakından daha yakın olduğunu göstermekle beraber, havf yerine emniyet, zakkum yerine asel bahşediyorlar. Ve fevkalgaye hikmetlerini beyanda aczimi itirafla, lisanımın döndüğü kadar derim:

يَا رَبِّي بِحَقِّ إِسْمِكَ الْعَظِيمِ وَبِحَقِّ الْقُرْآنِ الْحَكِيمِ
وَبِحَقِّ حَبِيبِكَ الْأَكْرَمِ ۱

Deryâ-yı Nurun başkumandanı olan Üstadımı razı olduğun amel üzerine sâbit ve razı olacağı amelini teshil ve müyesser kıl. Âmin.

1. Ey Rabbim, İsm-i Âzâmunun hakkı için, Kur’ân’ı Hakîmin hakkı için, Habîb-i Ekreminin hakkı için...

Ali

• • •

Serâser nur olan umum Sözlere'in hakikatini beyandaki âli, gâli, el yetişmez makam-ı mânâ-yı mefhumunu, değil şimdi zamanın zındıkları, tâ eski inatçı ve bunlara müşabeheti olan firavunlar, nemrutlar anlasalardı iman ederlerdi, dedim ve size çok dua ettim.

Ali

• • •

Hulûsi Beyin fıkrası.

Yirmi Beşinci Söz, i'câz-ı Kur'ân'ı çok parlak bir tarzda ispat eden, ehl-i Kur'ân'a mesned, melce ve mahzen-i esrar; ve gürûh-u isyan ve tuğyan ve küfrâna bütün levâzımat-ı harbiyeyi câmi, mühlik bir silâhhane; yıkılmaz, aşılmaz, geçilmez bir sur; burç ve barûsu muhkem, mahûf ve müthiş bir kal'a-i polat ve bedendir.

Hakikat böyle olmakla beraber, Kur'ânî sûra dayanan Kur'ânî kal'aya iltica eden çok acip ve harika Kur'ânî esrarın tetkikine koyulan, Kur'ân'ı kendilerine delil-i şefî, imam, refik, muhafız bilen hâdimü'l-Kur'ân namına esrar-ı Kur'ân'a inâyet-i Hakla muttali, hakaik-i Kur'ân'a lütf-u Hakla âşina, rumuzat-ı Kur'ân'a avn-i Hakla vâkıf, müdakkik, muarrif, mübeşşir Üstadımdan şunu öğrenmek istiyor ve bunu kalben cidden çok arzu ediyorum...

Hulûsi

بِسْمِهِ سُبْحَانَهُ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبِحُ بِحَمْدِهِ¹
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ²

1. Her türlü noksan sıfatlardan yüce olan Allah'ın adıyla. "Hiçbir şey yokturki Onu hamd ile tesbih etmesin (Onu şükran ve minnetle anıp şânına lâyık ifadelerle anmasın ve noksan sıfatlardan tenzih etmesin)." İsrâ Sûresi, 17:44.

2. Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

Aziz kardeşim Mustafa Efendi,

Bazı emârelerle ve bazı zevâtın hüsn-ü şehadetiyle bana kanaat gelmiştir ki, zâtınız dahi Müezzinzâde Bekir Efendi gibi bana ciddî bir talebe ve samimî bir âhiret kardeşi olabilirsiniz. Hem senin merhum pederin Hacı Said Efendi, silsile-i duamda çoktan beri dahildir.

Bu defaki gayet kıymettar hediyen olan zenzem suyu ve Medine-i Münevvere hurmasına mukabil, gayet kıymettar ve ehl-i iman mâbeyninde nihayet derecede muteber ve ehl-i dalâlet başında sâika gibi tesir gösteren, Otuz Birinci Söz olan mirac ve şakk-ı kamere dair risaleyi ve vahdaniyet ve marifetullah ve muhabbetullahı dair ve ehl-i tahkik meyanında emsalsiz ve pek meşhur ve nuranî üç mevkıflı olan Otuz İkinci Sözü takdim ediyorum. Eğer zâtınız hattı güzel birzâtı bulup size, (kendinize) istinsah etsen çok iyi olur. Fakat tashihine dikkat edilsin. Bir iki defa, kardeşim Seyyid Şefik'in muavenetiyle mukabele edilsin. Sonra Bekir Efendi alsın, kendine ve kayınpederine yazdırsın. Eğer zâtınız öyle iyi bir kâtip bulamadınız ise; aslı sana kalmak ve birkaç defa Bekir Efendiyle beraber okumak şartıyla Bekir Efendiye veya Mehmed Efendi veya Hâfız Hidâyet Efendi gibi kıymetini takdir eden ve münasip gördüğün zâtlara ver, kendilerine yazdırsınlar.

Haber almışım ki, Arabî olarak eski hurufla Matbaa-i Evkafta tab edilmek izni varmış. Eğer Cenâb-ı Hakkın rahmetiyle, Türkçe olarak eski hurufa müsaade-i resmî olduğu dakikada ve Bekir Efendi şu iki risaleyi Seyyid Şefik'in taht-ı nezaretinde tashihine gayet dikkat etmek şartıyla çabuk tab ediniz. Tab masrafını da kesenizden sarf etmeye mecbur değilsiniz. Çünkü, Haşır Sözüne seksen banknotu sarf ettik; üç yüz banknotu kazandık. Demek bunlar satılmayacak mallar değildir. Müslüman ruhları bunlara gıda gibi muhtaçtırlar. Yalnız iki yüze yakın aboneler bulunsa, birisi tab edilse hem fiyatını çıkarabilir, hem başka risalelerin de tab'ına medar olabilir. Halklardan sadaka kabul etmediğim gibi, kitaplarıma da sadakalarla tab'ını kabul etmem. Yalnız gayretinizi ve himmetinizi, Onuncu Söz gibi, yalnız yanlışsız ve güzelce tab'ına ve matbaadaki tashihatına sarf ediniz. Ve birinci olarak tab ettirdiğiniz risalenin mesârif-i tab'iyesi ne kadar ise bana bildiriniz. Ben borç eder, para gönderirim.

Eğer tab'ına muvaffak oldunuz ise; zâtınız, pederiniz gibi çok sevdiğiniz Medine-i Münevvere ve Mekke-i Mükerrerme ahâlisine bir miktar nüsha gönderseniz çok iyi olur. Belki eski hediyelerinizden daha hayırlı hediye

hükmüne geçecektir, inşaallah.

اَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي¹

Said Nursî

1. Bâkî olan sadece Odur.

• • •

Hulûsi Beye hitaptır.

بِسْمِهِ سُبْحَانَهُ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبِحُ بِحَمْدِهِ¹
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ²

1. Her türlü noksan sıfatlardan yüce olan Allah'ın adıyla. "Hiçbir şey yokturki Onu hamd ile tesbih etmesin (Onu şükran ve minnetle anıp şânına lâyık ifadelerle anmasın ve noksan sıfatlardan tenzih etmesin)." İsrâ Sûresi, 17:44.

2. Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

Aziz kardeşim,

Sizler sabah ve akşam duamda dahilsiniz. Siz dahi beni duanızda dahil ediniz. Şu âlemde mü'minin mü'mine karşı en büyük yardımı dua iledir. Eğer bir adam, dostundan emin ise ki gurura girmez; onu şükre sevk etmek için, tahdis-i nimet nev'inden ona ait bir kısım ihsânât-ı Rabbaniyeyi bahsetse beis yoktur zannederim.

İşte, seni gurursuz bildiğim için bu sırrı sana açıyorum. Şöyle ki:

Ben Sözleri yazarken ihtiyarsız olarak ekser temsilâtı, şuûnât-ı askeriye nev'inde zuhur ediyordu. Ben hayret ediyordum, neden böyle yazıyorum? Sebebini bulamıyorum. Sonra hatırıma geldi ki, belki istikbalde şu *Sözler*'i hakkıyla anlayacak, kabul edip hırz-ı cân edecek en mühim talebeleri askerîyeden yetişecek. Onun için böyle yazmaya mecbur oluyorum, düşünüp o kahraman askerleri bekliyordum.

İşte mağrur olma, şükret; sen o askerlerden bahtiyar birisisin ki, evvel yetiştin. Yirmi dört adet Sözleri meşâgil-i dünyeviye içinde yazmaklığın, benim bu hüsn-ü zannımı teyid etti. Fakat bâki kalan Sözler çok mühimdirler. Hususan i'câz-ı Kur'ân ve Kader Sözleri... İnşaallah ötekileri sana yazdıran, bunları dahi yazdıracak. Şimdiye kadaryazdığın Sözleri bir vakit gönder, güzelce tashih edip göndereceğim.

Merhum Muallim Cudi'nin kasidesi mübarektir. Cenâb-ı Hak o zâtı şefâat-i Kur'ân'a mazhar etsin. Görmemiştım, görmesinden memnun oldum, Allah senden razı olsun. Yazdığın salâvat-ı şerife ise, onun hususunda birşeye rastgelmedim. Fakat ondaki letâfet ve nuraniyet gösteriyor ki, onun hakkında zikredilen sevaba ve fazilete lâyıktır.

İşittim ki, Onuncu Sözden sen kendi nüshanı pederinize göndermişsiniz. Ben ona mukabil bir nüshayı kardeşime hediye ediyorum. O nüshada, fehmi teshil

edecek çok yerlerinde çizgi çekilmiş. Onu Şeyh Mustafa, Hakkı Efendi, Hüseyin Efendiye veriniz ve daha sair bildiğinize gösteriniz—tâ onlar nüshalarını onun gibi yapsınlar.

Kardeşim, şu gurbet, esaret, yalnızlık vahşetinde Şeyh Mustafa, Hakkı Efendi, sen ve Hüseyin Efendi gibi nurlu dostlarla ünsiyet edip tesellî buluyorum. Cenâb-ı Hak beni de, sizi de tarik-i Haktan şaşırtmasın. Âmin.

Şeyh Mustafa, Hakkı, Hüseyin ve Edhem Efendilere selâmla dua ederim.

اَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي¹

Âhîret kardeşiniz

Said Nursî

1. Bâkî olan sadece Odur.

Hulûsi Beye hitaptır.

بِسْمِهِ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ¹
 السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ بَعْدَ عَاشِرَاتِ
 دَقَائِقِ زَمَانِكَ الْمَصْرُوفِ لِكِتَابَةِ أَجْزَاءِ رِسَالَةِ النُّورِ²

1. Allah'ın adıyla. "Hiçbir şey yoktur ki Onu hamd ile tesbih etmesin (Onu şükranve minnetle anıp şânına lâyık ifadelerle anmasın ve noksan sıfatlardan tenzih etmesin)." İsrâ Sûresi, 17:44.
 2. Risaletü'n-Nur'un eczâlarını yazmak için harcadığınız zaman dakikalarının âşirelerisayısınca, Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

Gayyûr, ciddî, hâlis ve muhlis âhiret kardeşim,

Evvelen: Size Otuz İkinci Sözü'n İkinci Mevkıfını gönderdim.^{HAŞİYE-1} Dikkatle okuyunuz ve güzelce yazınız. Hatâlar varsa da tashih ediniz. Acele ve hazin bir kalble yazıldığı için, içinde müşevveşiyet bulunacaktır.

^{HAŞİYE-1} Birinci Mevkıfı ise Ramazan hediyesidir.

Saniyen: Muvakkat bir fütur, bir tembellik sizde ârız olduğunu yazıyorsunuz. Baharda kanın galeyânından gelen ve gecelerin kısılmasındaki uykusuzluğundan neş'et eden ve müstemilerin kalbleri işlere teveccüh etmelerinden tevellüd eden rehavet ve füturdan başka, meyanımızdaki münasebet-i ruhiyenin rabıtasıyla, musibetin eseri olarak bendeki sarsıntının size in'ikâsı ve sirayet etmesi mümkündür.

Merhum Abdurrahman'ın vefatı zamanında, bilmediğim halde, o münasebet-i ruhiye cihetiyle fazla bir sarsıntıyı Ramazan-ı Şerifte hissettim. Şimdi anladım ki, şuurî ve ihtiyarî olmayan çok in'ikâsât vardır.

Fakat, kardeşim, sen şimdi iki vazifeyi görmekle mükellefsin: Biri, kardeşim Hulûsi Beyin vazifesi; biri de, evlâd-ı mâneviyem ve biraderzâdem ve bir dehâ-i nuranî sahibi olmak pek muhtemel olan Abdurrahman'ın vazifesi de size ilâve edildi. O benim hakikî bir vârisim idi. Yazdıklarımı ve malımı kendi malı telâkki ederdi, öyle de sahipoluyordu. Sen de bundan sonra yazı ve sözleri, senin hocanın yazısı diye tutma; kendi malın ve senin sözlerindir bil, öyle sahip ol. Hakkı Efendiye söyle ki, o da kardeşim Abdülmecid yerinde kendini anlasın ve onun vazifesiyle mükellef olduğunu bilsin.

Salisen: Otuz Üçüncü Sözdten başka Söz yazılmak ihtiyacı kalmadı. Hem şer'an çok mübarek bu otuz üç adetten, bazı esbaba binaen vazgeçmeyeceğim. Hem de hakaik-i esasiye-i Kur'âniye ve imaniyenin elzem ve lâzım olan kısımları hemen ekseriyet-i mutlaka itibarıyla yazılmıştır.

Ümit ediyorum ki, Cenâb-ı Hak kabul etse, tevfik verse, yazılanlar dalâlet bulutlarını dağıtmaya kâfidirler. Her derdin devâsı içinde var demeyeceğim; fakat mühlik dertlerin ağleb devâsı, yazılanlarda vardır. Siz onların mütalâasını, kıymettar bir ibadet olan tefekkür nev'inde telâkki ediniz. Ve onlardaki ilmi, envâr-ı imandan ve mârifetullahtan tasavvur ediniz ki usanç vermesin. Hem sizde ve müstemiinde iştiyak olduğu zaman okuyunuz. Bakî selâm ve dua.

Kardeşiniz

Said

Otuz Üçüncünün Birinci Makamına dair sen fikrini yazdın. Beğendiğini gösteriyorsun. Hakkı Efendiyle Müftü Efendive sair ihvanların da nasıl bulduklarını anla, bana yaz. Umum kardeşlerime selâm ve dua ediyorum ve onların duasını istiyorum.

Hulûsi Beykardeşim, o senin selefine mektubunu oku, ona acı ve ona dua et.

• • •

Hulûsi Beye hitaben yazılmış bir mektuptur.

بِسْمِهِ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ¹
 أَلَسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ بَعْدَ حِسَابِ
 أَبْجَدِ أَعْدَادِ حُرُوفِ مَا قَرَأْتَهُ مِنْ أَجْزَاءِ رِسَالَةِ النُّورِ²

1. Allah'ın adıyla. "Hiçbir şey yoktur ki Onu hamd ile tesbih etmesin (Onu şükranve minnetle anıp şânına lâyık ifadelerle anmasın ve noksan sıfatlardan tenzih etmesin)." İsrâ Sûresi, 17:44.
 2. Risaletü'n-Nur eczâlarından okuduğun harfler adedinin ebced değerleri sayısınca, Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

Sevgili kardeşim,

Seni teşvik için değil, çünkü teşvike muhtaç değilsin. Hem medar-ı fahr olmak için değil; çünkü fahr ise ucb ve riyâyâ medardır. Belki sana medar-ı şükür olmak için diyorum ki:

Sen ve Hakkı Efendibenim için yüz ciddî talebe hükmüne geçtiniz. Hattâ diyebilirim ki, kader-i İlâhî beni bu yerlere göndermesi, sizleri şu vazife-i kudsiyede uyandırmak içinmiş. Şimdi şu zamanda iman-ı tahkikînin dersini vermek pek büyük bir fazilettir ve kudsî bir vazifedir. İman-ı tahkikîyi taşıyan bir mü'min, çok mü'minlere bir nokta-i istinad olur ki, şuursuz olarak avâm-ı mü'minîn o iman-ı tahkikî sahibinin kuvvet-i imanına istinad ederek kuvve-i mânevîyeleri kırılmaz; dalâletlere karşı dayanırlar.

İşte şöyle bir derste bulunduğunuz için Cenâb-ı Hakka yüz binler şükretmelisiniz. Ben de Cenâb-ı Hakka yüz binler şükür ediyorum ki, o kuvvetli omuzlarınız yüküm altınagirdiği için zaif omuzum ağırlıktan kurtulup ruhum rahat etti. İstirahat bulan ruhum size takdîrkârane ve minnettârâne bakıyor. Ve mes'uliyetten kurtulan kalbim de muvaffakiyetinize dua ediyor. Ve icrâ-yı vazife için çok düşünmekten kurtulan aklım da sizi tebrik ediyor. Ben şu vazife-i kudsiyede bilmeyerek istihdam olunurdum; siz bilerek hizmet ediyorsunuz, bahtiyarsınız. İnşallah, niyet-i hâliseniz, benim müşevveş niyetimi dahi tashih edecektir. Şimdi başka birkaç noktayı size beyan ediyorum.

Evvelen: Yazdığım bazı şeylere dair fikrinizi soruyordum. Maksadım, "Gördüğüm hakikat acaba hakikat midir?" diye sormuyorum. Belki, "Hakikate açılan yol, acaba umuma yol olabilir mi?" diye soruyorum. Çünkü umumun telâkkisini sizin kadar bilmiyorum.

Saniyen: Misafir müftüye ve Şeyh Mustafa'ya, size gönderilen mektubun birer

suretini verdiğin için iyi ettiniz. Hattâ bana da bir suret gönderiniz. Hem biraderzadem olan o müftünün oğluna deyin ki, benim tarafımdan âhiret kardeşim ve Kur'ân hizmetinde arkadaşım ve meşreben celâlli olan pederine yazsın: Selâm, duamla beraber ondan istiyorum ki, beraber götürdüğü envâr-ı

فَقُولَا لَهُ قَوْلًا لَّيِّنًا

Kur'âniyenin suhulet-i intişarları için irşad ve nasihatinde ¹ âyetindeki lûtf-u irşadı kendine rehber etsin...

1. "Ona yumuşak söz söyleyin." Tâhâ Sûresi, 20:44.

Rabian: Sorduğun suallere dair yanımda kitap bulunmadığı için, Hanefî ulemâsının kavillerini ve ehâdisin rivayetlerini şimdilik bilmiyorum. Fakat bence, böyle efdaliyet meselesinde, kabul-i âmmeyi ihsâs eden âdet-i cemaat medar-ı tercihtir. Âdet-i İslâmiye nasıl gelmiş, o daha efdaldır.

Birinci sualiniz: Eğer Kur'ân okunurken, namazın, tesbihatın tetimmesi ise, kibleye karşı duranlar, vaziyetlerini bozmamak evlâdır. Yalnız müezzinin önündeki adam arkasını çevirsin, yahut çekilsin. Eğer Kur'ân müstakil olarak okunursa, okuyana karşı teveccüh etmek evlâdır. Hem cihât-ı sitte ile mukayyed olmayan ruh kulağıyla dinleyen adam kibleye karşı teveccüh etse; ve cismanî kulağıyla dinleyen adam, okuyana karşı teveccüh etse, evlâdır.

İkinci sualiniz: Cemaatin iştihakına ve okuyanın niyetine göre efdaliyet tahavvül eder.^{HAŞİYE-1}

Üçüncü sualiniz: Üç İhlâs, bir Fatiha, muhtasar bir hatim hükmünde olduğundan ona vakit tahdit edilmez. Her vakitte gayet müstahsendir.

Dördüncü sualiniz:

اَللّٰهُمَّ اَنْتَ السَّلَامُ وَمِنْكَ السَّلَامُ تَبَارَكْتَ يَا ذَا
الْجَلَالِ وَالْاِكْرَامِ¹

kelâmını değil yalnız müezzin, her bir musallî her bir namazın selâmından sonra söylemesi Şâfiîce sünnettir. Hanefîce dahi, müezzin için her namazda sünnet olması gerektir.

هُوَ اللّٰهُ الَّذِي

لَا يَسْتَوِي

Haşiye-1 İkinci sual: Sabah ve akşam namazlarından sonra Sûre-i Haşr'in sonunda efdaliyeti terk olur mu?

'den başlamak sünnet iken

'den başlanması,

1. "Allah'ım selâm (selâmet ve esenlik veren ancak) Sensin; selâmet ve esenlik ancak Sendendir. Mübareksin, ey Celâl ve İkrâm Sahibi!" *Müslim*, Mesâcid: 135, 136; *Ebû Dâvud*, Vitir: 25, 27; *Tirmizî*, Salât: 108; *Nesâî*, Sehv: 81, 82; *İbn-i Mâce*, İkâme: 32; *Dârimî*, Salât: 88; *Müsned*: 5:275, 280, 6:62, 184, 235.

Umum ihvanlara selâm ve bayramlarınızı tebrik ediyorum.

Âhiret kardeşiniz

Said Nursî

...

Hulûsi Beye yazılan bir mektuptur.

بِسْمِهِ سُبْحَانَهُ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبَحُ بِحَمْدِهِ¹
وَعَلَيْكُمْ السَّلَامُ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ بَعْدَ ضَرْبِ
ذَرَّاتٍ تَوْجُودِكُمْ فِي عَاشِرَاتِ دَقَائِقِ عُمْرِكُمْ²

1. Her türlü noksan sıfatlardan yüce olan Allah'ın adıyla. "Hiçbir şey yokturki Onu hamd ile tesbih etmesin (Onu şükran ve minnetle anıp şânına lâyık ifadelerle anmasın ve noksan sıfatlardan tenzih etmesin)." İsrâ Sûresi, 17:44.

2. Vücudunuzdaki zerelerin ömür dakikalarınızla çarpımı sayısınca, Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

Aziz kardeşim, hamiyetli arkadaşım, gayretli talebem, sevgili biraderzadem,

Senin güzel mektubun bana şifalı oldu. Ben ziyade rahatsızken onu okudum, bana bir sürur verdi, o sürur dahi o hastalığa bir hiffet verdi. Şu hastalığın sırrı, insanlardan istiğnâya dair sana yazdığım mektubun kerametidir. Çünkü, o mektubu bir gün iki-üç zâta, onların hediyelerinin adem-i kabulüne medar olmak için okudum. Aynı günde o zâtın hanesine gittim. Az bir yemek getirdi, arkadaşlarımla hatırları için bir parça yedim. Hiç hatırıma gelmedi ki, o günde o hakikatli mektubu o yemek sahibine okudum, şimdi muhalefet ediyorum. Yemektensonra hatırıma geldi. Fakat "Hediye kabul edemiyorum, belki

يَقُولُونَ مَا لَا يَفْعَلُونَ¹ tahmin ettim. Fakat altına girdiğimden, öyle bir şiddetli tokat yedim ki, bu dört senede böyle hastalık görmemiştim. Fakat Cenâb-ı Hakka şükrettim ki, bir-iki senedir bazı emareler ve hâdiselerle zannettiğim bir hakikat, bu tokatla gayet kat'iyetle göründü.

1. "Yapmadıkları şeyleri söylerler." Şuarâ Sûresi, 26:226.

Şeyh Mustafa'ya benim tarafımdan geçmiş olsun de ve şu hikâyeyi ona söyle:

Eskide iki ciddî âhiret kardeşleri varmış. Biri hasta düşer; ötekisi ziyaretine gitti. Duaeder, hasta iyi olmaz. "Öyleyse sen kalk, ben yatacağım" demiş. Hastakalkmış, onun yerine hasta olarak yatmış. Her neyse... Demek Şeyh Mustafa ile kardeşliğimiz ciddîleşmiş ki, ben hastalığına dua ettim, kabul olmadı. Fakat birkaç gün devamı mukadder olan hastalığının bir parçası bana verildi. İnşaallah ona bir parça hiffet gelmiştir.

Sözler hakkında hüsn-ü şehadetiniz, bana büyük bir tesellî verdi. Vazifemin bitmediğine dair burhanlarınız gayet kuvvetlidirler; lâkin ben gayet kuvvetsizim. Fakat Cenâb-ı Hakka tevekkül edip, o burhanlara serfûrû ediyorum.

Cemaate *Sözler*'i okumak zamanında, sendeki hissiyât-ı âliye ve fazla inkişaf ve fedakârâne hamiyet-i diniye galeyanının sırrı şudur ki:

Velâyet-i kübrâ olan veraset-i Nübüvvetteki makam-ı tebliğın envarı altına girdiğin içindir. O vakit sen, dellâl-ı Kur'ân Said'in vekili, belki mânen aynı hükmüne geçtiğin içindir.

Gurbet mektubuyla kamer ve zemin ve seyyarata dair mektubuma cevap verilmemesinin sebebi şu olmak gerektir ki: Gurbet Mektubu, bütün dünyayı unutmak hissiyle yazılmıştır. Sen dünyayı unutmak değil, belki vazife itibarıyla en sathî maddiyatla zihnin meşbû olduğu bir zamanda, herhalde o gurbetteki zevki bulamadın. Ve o Mektubun tam derecesini, muvakkaten perde çekilmiş olan parlak zekâvetin kavrayamadı ki, cevap yazamadı.

Öteki Mektup, çok yüksek ve çok geniş hakaika işaret ettiği ve hadsiz âlem-i ulvînin ve nihayetsiz âlem-i mânevînin bir nevi haritasına işaret ettiği için, sâfî, meşgalesiz, arzî ve arzılardan sıyrılıp yukarıya çıkan bir akıl lâzımdı. Halbuki, benim gayretli kardeşim, o vakit zeminin haritasını alacak bir vazifeyle meşgul olduğundandır ki, o ulvî ve pek keskin zekâvetin, o Mektuba karşı sükûtu iltizam etmeye mecbur olmuş.

Said Nursî

• • •

بِسْمِهِ (مَنْ تَسْبَحُ لَهُ السَّمَوَاتُ السَّبْعُ وَالْأَرْضُ
وَمَنْ فِيهِنَّ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبَحُ بِحَمْدِهِ)
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ بِعَدَدِ عَاشِرَاتِ
دَقَائِقِ أَيَّامِ الْفِرَاقِ¹

1. Öyle bir zâtın adıyla ki, "Yedi gökle yer ve onların içindekiler Onu tesbiheder. Hiçbir şey yoktur ki Onu hamd ile tesbih etmesin (Onu şükran veminnetle anıp şânına lâyık ifadelerle anmasın ve noksan sıfatlardan tenzih etmesin)." (İsrâ Sûresi, 17:44.)
Aynılık günlerindeki dakikaların âşireleri sayısınca Allah'ın selâmi, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun!

Aziz, sıddık, vefâdar, hakikatlı, fedakâr kardeşlerim Nuh Bey, Molla Abdülmecid, Molla Hamid,

Çok mübarek hediyeinizi açtık, gördük ki, Van hediyesi değil, belki Medine-i Münevvere ve Ravza-i Şerifenin mübarek kerametli hediyesidir. Hem fiyatı, üstünde yazıldığı gibi yirmi beş lira değil, yirmi beş bin liradan fazla mânen kıymetlidir. O mübarek hediye Medine-i Münevvere namına, bu havalideki Kur'ân-ı Hakîmin hizmetinde hâlis hizmetkârlarına ve benim arkadaşlarıma tevzi' etmek için, aler-re's-i vel'ayn kabul ettik. Fakat bu manevî hediyein ehemmiyetli bir sırrı bulunduğu bana ihtar edildi. Yani Cenâb-ı Hakka yüz bin şükür ediyorum ki, Kur'ân'a ve zât-ı Risalet hizmetimizin bir alâmet-i makbuliyeti nev'inden olarak, bir iltifat-ı Nebvîyi hissettim. O sırrı size açmak münasip görüldü. Şöyle ki:

Şimdi bu mektubu yazan kâtiple kardeşi Mesud beraber bir gün, üç aydan beri bahsi geçmediği Ahmed Ağanın bahsi geçti. Beraberimde kâtip Tevfik'le Mesud'a dedim: "Bütün kitapları Diyarbakır'daki Ahmed Ağaya göndereceğiz. Tâ ya Şâm-ı Şerif tarafına, ya Van'daki sıddıklara ulaştırsın." Bu sözümüz ve meşveretten dört saat sonra, aynen o Ahmed Ağa habersiz çıktı geldi.

Aynı günde siyah bir mürekkebiz vardı. "Keşke güzel bir kırmızı mürekkebiz olsaydı" dedik. Biraz o mürekkepten taşüzerine döktük; siyah ve mor idi. Sonra yazmaya başladık. Tamistediğimiz tarzda kırmızı oldu. Bu hale yedi-sekiz kişi pek çok hayretettik. Bu işi de bir fâl-i hayr addettik. "Fesübhânallah," dedik, "bunda bir sır var." Sonra birden bire hatırıma geldi: Şâm-ı Şerifte eniştem Molla Said var; bir kısım kitapları Ahmed Ağaya verip göndereceğim" dedikten sonra, tam bir sıddık olan Nuh Bey hatırıma geldi. Evvel başka memleket niyetiyle, sonra İstanbul'daki kardeşlerin istemesiyle,

siyah tali'imiz suretini değiştirip parlayacaktır, diye mânâ verdik. Sonra Mısır'a niyet edip yazdırdığım kitapları, en lâıyk Van'ı ve en sâdıkı Nuh'u gördüm, ona göndereceğim diye, Ahmed Ağa gittikten sonra, onun arkasından Burdur'a kadar gönderdim.

Sonra bu işte öyle bir muvaffakiyet ve teshilât göründü ki, şüphe bırakmadı ki, burada bir sır var. Nazar-ı dikkati celb etti. Dikkat ettik ki, evvelki mektupta size yazdığımız gibi, İstanbul'da oturan bir adam, üç defa buraya misafireten gelerek, onun eliyle Nuh Beyin üç defa mektup telgrafı elime geçiyor. Ve en sevdiğim Hulûsi Bey ve Molla Abdülmecid ve Molla Hamid ve Hoca Abdülmecid Efendilerin selâmları ve isimlerini bir mektupta,yine o Mehmed Efendi geçen sene bana o getirdi. Dedim: Bu bir işaret-i inâyetdir; bu tesadüfî değil.

Sonra Nuh'un hediyesi, yirmi beş liralık kıymetinde bir teneke, bizim namımıza geldiğini işittik. Arkadaşlarla beraber hesap ettik ki, biz buradahangi tarihte kitap hediyelerini Nuh için hazırlıyorduk aynı tarihte,Nuh, habersiz olarak, kırk gün mesafede, bize o nisbette ve mânâ cihetiyle onun gibi mübarek hediye hazırlıyordu. Bu tevafuk kat'iyen tesadüf değil. Hattâ bir kısım dostlar dediler ki, bu Nuh Beyin kerametidir. "Acaba Nuh Beyin kerameti var mı ki, biliyormuş gibi mukabilini gönderiyor?" dediler. Dedim ki, "İhlâsın ve sadakatin dahi velâyet gibi kerameti var. Belki, bazan daha fevkindedir."

Hediyenin vürudundan sonra, bir ay kadar kaza merkezinde bıraktık, almadık. Sonra Nuh'un mektubunu aldıktan sonra getirterek açtık, hayrette kaldık. Tasavvurumuzun bütün bütün fevkinde çıktı. Bu teberrüke karşı istiğnâ değil, belki bir iltifat-ı Ravza-i Mutahhara olduğundan, ona karşı dilencilikle iftihar

ediyorum. **كُلُّ شَيْءٍ مِنَ الْحَبِيبِ حَبِيبٌ** sırrınca, "*Habîb'in diyarından gelen herşey mahbubdur.*" Ve onun içinde bir, bilhassa Ravza-i Mutahharanın levha-i müzeyyene ve münevveresi vardı. Bir kısım san'at-ı İlâhiyenin bir nevi küçük müzehanesi şekline getirdiğim hücremin duvarına, o levha-i mübarekeyi dahi tâlik ettim ve karşısında oturdum; derince, müştâkane temâşâyâ başladım. Birden, o levhada bana ihtar eder gibi kalbime geldi: Bizler senin risalelerinin mânidar işaretleriyiz. Fesühânallah dedim, bu hediye içinde sırlar var.

Tetkike başladım. Baktım ki, gönderdiğim risaleler kaç parçadır; herbir parçaya mukabil bir nevi hediye var. Yirmi bir parça, hem risalelerden hem teberrükten saydım. Bu çeşit teberrüğü, şimdiye kadar işitmemiştim. Hiçbir hacı böyle bir zamanda, böyle merak edip, her neviden bir kısım alsın hem benim hesabıma Medine-i Münevverenin mübarek eşyasını bana ayırıp göndersin... Bu demek Nuh muh işi değil. Ravza-i Mutahhara sahibinin bu teberrük içinde bir iltifatı vardır.

Madem kitapların parçaları ve hediyelerin nevileri birbirine tevafuk ediyor. Öyleyse her bir nevi, bir nevi kitaba işaret var, münasebeti var. Şu gözümün önündeki levha ise, Mu'cizât-ı Ahmediyeye namında aslı beş parçadan ibaret On Dokuzuncu Mektuba muvafakat münasebeti var. Çünkü, şu levha o Ravza-i Mutahharanın ve Hücre-i Saâdetin suretini gösterdiği gibi, Mu'cizât-ı Ahmediyeye risalesi dahi, Asr-ı Saâdetin manevî suretini almıştır. Şu beş minare, o beş parçaya işaret ediyor. Şu kubbe Mirac Risalesine bakıyor.

Öyleyse, sair nevilerin dahi, risalelerin nevilerine işaret eder diye, dikkat ettim ki, yedi nevi hurma gönderilmiş. Bir parçası büyükçe, otuz üç tane kadar. Fesühânallah, dedim, yedi nev'i göndermekte ne mânâ var? Birden kalbime geldi ki: İman-ı billâha dair yedi nevi ile aynı hakikat yazılmış, Van'a gönderilmiş. Dikkat ettim: Evet, mevzu vahdâniyet-i İlâhiye olduğu halde, Yirminci Mektupla sureti küçük, mânâsı pek büyük zeyliyle ve Yirmi İkinci Söz herbiri birer risale, Birinci Makam, İkinci Makamı ve Otuz İkinci Söz Üçüncü Mevkıfı ile evvelki iki mevkıf herbiri birer risale hükmünde ve Otuz Üçüncü Mektup, Otuz Üç Pencere ile yedi risaledir. O da aynen yedi nevi envâr-ı mârifetullahtan bir şems-i hakikatin ziyasındaki elvân-ı seb'a gibi bir mahiyet gösterdiğinden, Medine-i Münevverenin hediyesi içinde hakikat-i hurmadan yedi nevi Nuh Beyin eline verilip buraya kadar gönderilmesi, o yedi nura tevafukla bir makbuliyet işareti veriyor dedik, Allah'a şükrettik.

Hem o neviden birisi otuz üç tane olması, o risalelerin birisi otuz üç pencere olması ve hediye içindeki tesbih üç defa otuz üç olması, Otuz Üçüncü Sözün Otuz Üçüncü Mektubunda otuz üç penceresine muvafakati, Nuh'u ihtiyarsız, sırf bir vasıta-i zahirî olarak bize gösterdi. Nuh'a değil, belki Ravza-i Mutahharaya karşı minnettarâne, müteşekkirâne baktık.

Sonra, o mübarek mâ-i zemzem, büyükçe bir şişe ve parlak nuranî bir surette içinde çıkması... Dedik ki: Madem o levha-i mübareke Mu'cizât-ı Ahmediyeye, o yedi nevi hurma mârifetullaha ve resâil-i tevhide işaret var. Elbette bu mâ-i zemzem dahi, âb-ı hayatın mâ-i zemzemesini kâinata dağıtan Kur'ân-ı Mübînin menbâi ve birinci mahall-i nüzulü bi'r-i zemzeme civarı olduğundan Yirmi Beşinci Söz olan i'câz-ı Kur'ân'a işaret vardır. Ve alâmet-i makbuliyet olarak telâkki ediyoruz.

Said Nursî

• • •

بِسْمِهِ سُبْحَانَهُ¹

Sual: İmam-ı Gazâlî'nin “Neş'e-i uhrâ, neş'e-i ûlâya bütün bütün muhaliftir” demesinin sebebi?

Elcevap: Hücetü'l-İslâm İmam-ı Gazâlî'nin “Neş'e-i uhrâ, neş'e-i ûlâya bütün bütün muhaliftir” demesi, mahiyet ve cinsiyet itibarıyla değildir. Çünkü,

يُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَكَذَلِكَ تُخْرَجُونَ²

ve

3

هُوَ الَّذِي يَبْدُوُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ

gibi çok âyetlerin sarahatine muhalif olur.

O muhalefet, keyfiyet ve suret itibarıyladır. Hem de umur-u uhreviyenin mertebece fevkalâde yüksek olmasına işarettir. Hem de Gazâlî'nin haşr-i cismaniyle beraber haşr-i ruhânînin dahi vuku bulmasına, bazı ehl-i bâtına taklit ve mümâşât cihetiyle bir işarettir.

1. Her türlü noksan sıfatlardan yüce olan Allah'ın adıyla.

2. “Ölümünden sonra yeryüzünü O diriltir. Siz de kabirlerinizden böyle çıkarılacaksınız.” Rum Sûresi, 30:19.

3. “Halkı (mahlûkları) önce yaratan, sonra iade edecek olan Odur.” Rum Sûresi, 30:27.

Sual: Sa'd-ı Teftazânîbiri hayvanî, diğeri insanî olmak üzere ruhu ikiye taksim ettikten sonra, “Mevte mâruz kalan, yalnız ruh-u hayvanîdir. Ruh-u insanî ise mahlûk değildir ve onunla Allah beyrinde nispet ve sebep yoktur. Cesetle kaim olmayıp müstakill-i bizzattır” demesinin sebebi ve izahı?

الرُّوحُ الْإِنْسَانِيَّةُ لَيْسَتْ مَخْلُوقَةً

Elcevap: Sa'd-ı Teftazanî'nin¹ demesi;

قُلِ الرُّوحُ مِنْ أَمْرِ رَبِّي²

sırrıyla—beka-yı ruh bahsinde beyan edildiği gibi —ruhun mahiyeti, zîhayat bir kanun-u emir, zîşuûr bir âyine-i ism-i Hayy, zîcevher bir cilve-i hayat-ı sermedî olduğundan mec'uldür. Bu cihetle, mahlûktur denilemez. Fakat Sa'd, *Makasıd* ve *Şerhu'l-Makâsıd*'da, bütün muhakkıkîn-i İslâmın icmâına ve âyât ve ehâdisin nusûsuna muvafık olarak, “O kanun-u emir, vücud-ı hâricî giydirilmiş, sair mahlûkat gibi mahlûk ve hâdistir” demiştir. Sa'd'ın ezeliyet-i ruha kail olmadığına bütün âsârı şahittir.

1. İnsan ruhu mahlûk (yaratılmış bir varlık) değildir.

2. “De ki: Ruh, Rabbimin emrindendir.” İsrâ Sûresi, 17:85.

لَيْسَتْ بَيْنَهَا وَبَيْنَ اللَّهِ نِسْبَةٌ¹

demesi, hulûl gibi bâtil bir mezhebin reddine işarettir. Hayvânâtın ruhları dahi bâkîdir; kıyâmette yalnız cesetleri fenâ bulur.

وَلَا سَبَبَ²

Mevt ise fenâ değil, belki alâkanın kesilmesidir. demesi, esbâb-ı zahiriye'nin tavassutu ve Azrail Aleyhisselâmın kabz-ı ervâh hususundaki münâcâtı bahsinde denildiği gibi, ruhun doğrudan doğruya perdesiz, vasıtasız

اِسْتَقَلَّتْ بِذَاتِهَا³

icad edilmesine işarettir. demesi, beka-yı ruh ispatında denildiği gibi, “Ceset ruha dayanır, ayakta kalır. Ruh ise bizâtihi kaimdir. Ceset harap olursa daha ziyade serbest olur, melek gibi göğe uçar” demektir ve bâtil bir mezhebin reddine işarettir.

1. Onunla Allah arasında direkt bir bağ yoktur.

2. Sebep de yoktur.

3. Bizâtihi kaimdir. (Kendi kendine ayakta kalır, varlığını başka bir şeye dayanarak sürdürmez.)

• • •

(Hususî kısmı)

وَمِنْ آيَاتِهِ ... وَمِنْ آيَاتِهِ ... وَمِنْ آيَاتِهِ

Haşre dair, Sûre-i Rûm'da.. haşrin, ayrı ayrı çok kuvvetli burhanlarını mu'cizâne beyan eden o âyetlerin ilhamı ile, o âyetlere bir tefsir yazmak niyetinde olduğum vakitte, bu suallerin sorulması, lâtif bir tevafuktur.

وَأَزْوَاجَهُمْ وَأَوْلَادَهُمْ¹

fıkrasını dua ve münâcâtında ilâve ettiğim dakikada hatırıma geldiniz. Bu nevi duada dahi birinciliği kazandınız. Kalben, kalemen, bilfiil alâkadar olmak şartıyla, yirmi dört saatte yüz defa, tasavvurca beş yüz defa, manevî kazanç ve duamda hissedar olmaya müstehak olmanızı arzu ettiğim bir vakitte bu sualleriniz, beni sizin hesabınıza çok mesrur etti ve bir beşaret oldu.

1. Hanımlarını ve çocuklarını da...

Said Nursî

• • •

Hulûsi Beye hitaptır.

بِسْمِ مَنْ (تُسَبِّحُ لَهُ السَّمَوَاتُ السَّبْعُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ
فِيهِنَّ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ)
وَعَلَيْكُمْ السَّلَامُ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ بَعْدَ
عَاشِرَاتِ دَقَائِقِ عُمْرِكُمْ عَمَّرَكُمُ اللَّهُ بِالسَّلَامَةِ
وَالْعَافِيَةِ

2. Öyle bir zâtın adıyla ki, "Yedi gökle yer ve onların içindekiler Onu tesbiheder. Hiçbir şey yoktur ki Onu hamd ile tesbih etmesin (Onu şükran veminnetle anıp şânına lâyık ifadelerle anmasın ve noksan sıfatlardan tenzih etmesin)." (İsrâ Sûresi, 17:44.)
Ömür dakikalarınızın âşireleri sayısınca, Allah'ın selâmı, rahmeti vebereketi üzerinize olsun. Cenâb-ı Hak hayatınızı selâmet ve âfiyetiçinde devam ettirsin.

Aziz kardeşim,

Evvela: Mektubun bana tesir etti. Fakat hakikati düşündüm, o teessür gitti. İşte hakikat şudur ki:

Mâbeynimizdeki münasebet ve uhuvvet inşaallah hâlis ve lillâh için olduğundan, zaman ve mekânla mukayyed olmaz. Bir şehir, bir vilâyet, bir memleket, belki küre-i arz, belki dünya, belki âlem-i vücut, iki hakikî dost için bir meclis hükmündedir. Böyle dostluk ve kardeşliğin firakı yok, hep visaldir. Fâni, mecazî, dünyevî dostluklar sahipleri, firakı düşünsün, bize ne?

Mezhebimizde (mesleğimizde) firak yok. Sen nerede bulunsan, şu kardeşinle ellerinizdeki Sözler vasıtasıyla sohbet edebilirsiniz. Ben de istediğim zaman, seni yanımda dergâh-ı İlâhîye beraber el açıp niyaz etmek suretinde görebilirim. Eğer

AL_XIR_FIMA_XTARE_LLE hukmünce, kader sizi başka bir yere gönderirse, ¹ kemâl-i rızayla teslim ol. Hem senin gibi, inşaallah kalbi selîm, akli müstakîm, hakikî iman dersini veren zâtlara başka yerler daha ziyade muhtaçtır. Orada (Eğirdir'de) lillâhilhamd imana çok hizmet ettin. Eğirdir'den ziyade başka yerler belki daha muhtaçtır.

1. Gerçek hayır, ancak Allah'ın kulları için seçtiğindedir.

Saniyen: Sorduğun birinci suale senin kalbini tevkil ediyorum. Nasıl fetva verirse, ben de öyle razıyım. Merâtib-i dünya, nokta-i nazarımda pek ehemmiyetsiz olmakla beraber, senin gibi mertebesini hizmet-i Kur'ân'a medar

edenler için, minnet altına ve zillete girmemek şartıyla hoş görüyorum. İkinci sualin ise, peder ve validenin arzuları pek mühimdir. Kur'ân-ı Hakîm bir âyet-i kerimede, beş tarzda onlara karşı şefkat ve hürmeti emreder. Eğer suhuletle arzuları yerine gelmek kabilse yaparsınız.

Salisen: Aziz kardeşlerim, bahar ve yazın meşgaleleri, hem gecelerin kısalması, hem şuhûr-u selâsenin gitmesi ekser kardeşlerimin bir derece hisse alması ve daha sair bazı esbabın bulunması, elbette bir derece neş'eli kış dersine fütur verir. Fakat onlardan gelen fütur, size fütur vermesin. Çünkü o dersler, ulûm-u imaniyeden olduğu için, bir insan yalnız kendi nefesine dinlettirse yeter. Bâhusus, siz daima bir-iki hakikî kardeşi de bulursunuz.

Hem o dersi dinleyenler yalnız insanlar değil. Cenâb-ı Hakkın zîşuur çok mahlûkatı vardır ki, hakaik-i imaniyenin istimâından çok zevk alırlar. Sizin o kısım arkadaşınız ve müstemileriniz çoktur.

Hem mütefekkirâne o çeşit sohbet-i imaniye, zemin yüzünün bir manevî ziyneti ve medar-ı şerefi olduğuna işareten biri demiş:

آسْمَانْ رَشْكْ بُرْدْ بَهَرْ زَمِينْ كِه دَارْدْ
يَكْ دُو كَسْ يَكْ دُو نَفْسْ بَهَرْ خُدا بَر نُسَيْنْدْ

Yani, semâvât zemine gıpta eder ki, zeminde hâlisen lillâh sohbet ve zikir ve tefekkür için, bir-iki adam, bir-iki nefes, yani bir-iki dakika beraber otururlar, kendi Sâni-i Zülcelâlinin çok güzel âsâr-ı rahmetini ve çok hikmetli ve süslü âsâr-ı san'atını birbirine göstererek Sânilerini sevip sevdirebilirler, düşünüp düşündürürler.

Hem de ilim iki kısımdır: Bir nevi ilim var ki, bir defa bilinse ve bir-iki defa düşünülse kâfi gelir. Diğer bir kısmı, ekmek gibi, su gibi, her vakit insan onu düşünmeye muhtaç olur. Bir defa anladım, yeter diyemez. İşte ulûm-u imaniye bu kısımdandır. Elinizdeki *Sözler* ekseriyet itibarıyla inşaallah o cümledendir.

Bütün kardeşlerimize birer birer selâm ediyorum. Zannederim mufarakat ihtimalinden, ikimizden ziyade Hakkı Efendi kardeşimiz, daha ziyade sevap kazanmak emâresi olarak, daha ziyade müteessirdir. Fakat Cenâb-ı Hak hakkımızda çok emarelerle inâyet ve rahmetini gösterdiğinden, surî iftirakımız vuku bulsa, bir eser-i inâyet ve rahmet olduğunu telâkki etmeliyiz.

Rabian: Sizin gibi hakikate yetişmiş ve hakikatteki hakikî tesellî ve esaslı sevinci bulmuş zâtlara, envâr-ı imaniyenin ve esrar-ı Kur'âniyenin neşirlerine karşı—ehl-i dalâletin ve şeytanların desâisle tehacümünden neşet eden müşkülât ve gam ve kedere karşı sabır ve metanet et ve hüzn ve merak etme—demeye

ihtiyaç hissetmem.

Hem her vakit beklediğim, ehl-i zındıkanın bana hücumu gayretli talebem, cesaretli biraderzadem olan uhrevî kardeşimden başlaması muhtemel olmakla beraber, hıfz-ı Kur'ânî her müşkülâta galip ve lezzet-i hizmet-i imaniye her kederi unutturur itikadında olduğumdan, seni teşcî ve teşvike lüzum görmem.

Râkımü'l-Hurûf Hâfız Hâlid sana selâm eder, duanı ister.

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي¹

Ahret kardeşiniz

Said Nursî

1. Bâkî olan sadece Odur.

Üçüncü Mektubun baş kısmı.

بِسْمِ مَنْ تُسَبِّحُ لَهُ السَّمَوَاتُ بِكَلِمَاتِ النُّجُومِ
وَالشُّمُوسُ وَالْأَقْمَارُ وَالسَّيَّارَاتُ السَّلَامُ عَلَيْكُمْ
وَعَلَىٰ خَوَانِكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ بِعَدَدِ النُّجُومِ
فِي السَّمَوَاتِ

1

1. Gökler; yıldızlar, güneşler, aylar ve gezegenlerin Kendisini tesbih ettiği Zâtın adıyla. Gökteki yıldızlar sayısınca Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi sizin ve kardeşlerinizin üzerine olsun.

Aziz kardeşim ve sevgili arkadaşım,

Şimdi yüz tabakalık fitrî bir sarayın, en yukarı menzilinde bulunuyorum. Sen de mânen burada hazır ol. Bir parça sohbet edip konuşacağız. İşte kardeşim,

Evvelâ: Evvelki mektubumda, bütün Sözlere dair sual etmiştim ki: İçlerinde cerh edilecek hakikatler var mı? Veyahut avâma izharı muzır şeyler bulunuyor mu? Yoksa yalnız Otuz İkinci Sözün Üçüncü Maksadı için değildi.

Saniyen: Sana *Nokta* risalesini gönderiyorum. Acîptir ki, Eski Said'in kuvvet-i ilmiyle, nazar-ı akıyla anladığı ve gördüğü hakikatleri, senin kardeşin şuhud-u kalbiyle, nur-u vicdanla gördüğüne tevaful ediyor. Yalnız bazı cihetlerde noksan kalmıştır ki, Yirmi Dokuzuncu Sözde tekmil edilmiş. Hususan âhirdeki remizli nükte ve o remizli nüktenin sırrı beyanında, çok hakikatler *Nokta*'da yoktur, Yirmi Dokuzuncu Sözde vardır. Fakat birbirinden çok uzak bu iki Said'in akli, kalbi, bu derece ittifakı aciptir.

Salisen: Şeyh Mustafa'ya selâmımı tebliğle beraber de ki: Yazdığın Kader Sözü beni çok memnun etti. Duayla kardeşlik hakkını edâ ettiğin gibi, bunun yazmasıyla talebelik hukukunu dahi kazâ ettin. Allah senden razı olsun. Yazdığını Abdülmecid'e gönderiyorum. O yüzlerce adama okutturacak; herbirisinden sevap sana gelecek.

Rabian: Kardeşimiz Abdülmecid'e bir mektupla bazı Sözlere gönderiyorum. Sen gayet emniyetli bir tarzda postaya ver. Adres: "Ergani-i Osmaniye'de esnaftan Vanlı Şehabeddin Efendi vasıtasıyla Vanlı Abdülmecid Efendiye." Bu adresi yeni hurufla mektuba ve emanete yazınız.¹

جُو لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ بَرَابَرُ مِيزَنَدِ هَرَشَى دَمَادَمَ
جُوِيدَنَدِ يَاحَقْ سَرَّاسَرُ كُو يَدَنَدِ يَاحَى²

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي³

1. Mektubun bundan sonraki "Hâmisen" kısmı, *Mektubat*'ta Üçüncü Mektuptadır.

2. "Çünkü, bütün eşya *Lâ ilâhe illâ Hû* deyip, kâinatın azîm halka-i zikrinde beraber zikrederek çalışıyorlar. Vakit-be-vakit, lisan-ı istidat ile, Cenâb-ı Haktan hukuk-u hayatını 'Yâ Hak' deyip hazine-i rahmetten istiyorlar. Baştan başa da, hayatamazhariyetleri lisanıyla 'Yâ Hayy' ismini zikrediyorlar."

3. Bâkî olan sadece Odur.

Kardeşiniz

Said Nursî

Mektubat'ta On Sekizinci Mektup'un başı ve İkinci Mesele-i Mühimmedeki sualinin cevabına bir zeyildir.

بِسْمِهِ سُبْحَانَهُ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبِحُ بِحَمْدِهِ¹
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ²

1. Her türlü noksan sıfatlardan yüce olan Allah'ın adıyla. "Hiçbir şey yoktur ki Onu hamd ile tesbih etmesin (Onu şükran ve minnetle anıp şânına lâyık ifadelerle anmasın ve noksan sıfatlardan tenzih etmesin)." İsrâ Süresi, 17:44.

2. Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

Aziz, sıddık, muhlis kardeşim Hulûsi Bey,

Suallerinize dair bir cevap yazmıştım. Kardeşimiz Hüsrevbir izah istedi. O zât ruhen size benzediği için, onun istizahına sen de iştirak ettiğini tahayyül ettim. Bu zeyli yazdım, size gönderdim.

Hem Keramet-i Gavsiyenin birinci satırına dair bir parça gönderildi, onun âhirine yazarsınız. Hem Keramet-i Gavsiye ile münasebettar bir nükte-i Kur'âniyeyi gönderdik. Meşrebimize muhalif olan bu izhar-ı esrara beni sevk eden mânevî ihtarla kardeşlerimizin sa'ye ziyade şevk ve gayrete gelmelerine bir vesile olmasıdır.

Hakikaten bir vakit fütur, geldi. Tevafuk çıktı, şevki tazelendirdi. Bir zaman yine fütur, baş gösterdi. Keramet-i Gavsiye çıktı, gayreti çok ziyadeleştirdi. Ben bu hâletten anladım ki, izharından hizmetimize zararı yok; olsa olsa nefsim zarardır. Zaten nefsim hizmete feda olmaya hazırdır. Başta muhterem pederiniz, Fethi Bey, Hoca Abdurrahman, Kemaleddin, Ömer Efendi olarak risalelerle alâkadar olan zâtlara selâm ve dua ediyorum ve dualarını istiyorum.

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي¹

Kardeşiniz

Said

1. Bâkî olan sadece Odur.

Hulûsi'nin ikinci suâlinin cevabına bir zeyildir.

Muhyiddin-i Arabî, vahdetü'l-vücud meselesini en yüksek bir mertebe telâkki ettiği gibi, ehl-i aşk bir kısım evliyâ-i azîme dahi ona ittibâ etmişler. Bu mes'elenin en yüksek mertebe olmadığını, hem hakikî olmadığını, belki bir derecede ehl-i sekir ve istiğrâkın ve ashâb-ı şevk ve aşkın meşrebi olduğunu diyorsun. Öyle ise, muhtasaran sırr-ı verâset-i Nübüvvetle ve Kur'ân'ın sarâhatiyle gösterilen Tevhîdin yüksek mertebesi hangisidir? Göster.*Sual:*

Elcevap: Benim gibi hiç ender hiç, âciz bir bîçârenin kısa fikriyle bu yüksek mertebeleri muhâkeme etmek, yüz derece haddimin fevkindedir. Yalnız, Kur'ân-ı Hakîmin feyzinden gelen gayet muhtasar bir iki nükteyi söyleyeceğim; belki bu meselede faidesi olacak.

BİRİNCİ NÜKTE: Vahdetü'l-vücudun meşrebine ve saplanmasına çok esbab var. Onlardan bir ikisi kısaca beyan edilecek.

Birinci sebep: Mertebe-i Rubûbiyetin hallâkıyetini âzamî derecede zihinlerine sığdıramadıklarından ve sırr-ı Ehadiyet ile herşeyi bizzat kabza-i Rubûbiyetinde tuttuğunu ve herşey kudret ve ihtiyar ve irâdesiyle vücud bulduğunu kalblerine tam yerleştiremediklerinden, “Herşey Odur” veyahut “yoktur” veya “hayaldir” veya “tezâhürîyetidir” veya “cilveridir” demeye kendilerini mecbur bilmişler.

İkinci sebep: Firâkı hiç istemeyen ve firaktan şiddetle kaçan ve ayrılıktan titreyen ve bu'diyetten Cehennem gibi korkan ve zevâlden gayet derece nefret eden ve visâli, rûhu ve canı gibi seven ve kurbiyeti Cennet gibi hadsiz bir iştiyakla arzulayan aşk sıfatı, herşeydeki akrebiyet-i İlâhiyenin bir cilvesine yapışmakla firak ve bu'diyeti hiçe sayıp, likâ ve visâli dâimî zannederek “Lâ mevcude illâ Hû” diye, aşkın sekriyle ve o şevk-i bekâ ve likâ ve visâlin muktezâsıyla, gayet zevkli bir meşreb-i hâli vahdetü'l-vücudda bulunduğunu tasavvur ederek, müthiş firaklardan kurtulmak için, o vahdetü'l-vücud meselesini melce' ittihâz etmişler.

Demek birinci sebebin menşei, aklın gayet geniş ve gayet yüksek olan bazı hakâik-ı îmâniyeye yetişmediğinden ve ihâta edemediğinden ve aklın îmân noktasında tamamıyla inkişâf etmediğindendir. İkinci sebebin menşei, kalbin aşk noktasında fevkalâde inkişâfından ve hârikulâde inbisâtından ve genişliğinden ileri gelmiştir.

Amma sarâhat-i Kur'âniye ile verâset-i Nübüvvetin evliyâ-i azîmesi ve ehl-i

sahv olan asfiyânın gördükleri mertebe-i uzmâ-yı Tevhid ise, hem çok yüksektir, hem rubûbiyet ve hallâkiyet-i İlâhiyenin mertebe-i uzmâsını, hem bütün esmâ-i İlâhiyenin hakikî olduklarını ifade ediyor. Ve esâsâtını muhâfaza edip, ahkâm-ı Rubûbiyetin muvâzenesini bozmuyor. Çünkü derler ki:

Cenâb-ı Hakkın ehadiyet-i zâtîyesiyle ve mekândan münezzehiyetiyle beraber, herşey bütün şuûnâtıyla, doğrudan doğruya ilmiyle ihâta ve teşhis edilmiş ve irâdesiyle tercih ve tahsis edilmiş ve kudretiyle ispat ve îcâd edilmiştir. Bütün kâinatı birtek mevcut gibi îcâd ve tedbir ediyor. Bir çiçeği kolaylıkla halk ettiği gibi, koca baharı dahi o suhûletle halk eder. Birşey birşeye mâni olmaz. Teveccühünde tecezzî yoktur. Aynı anda, her yerde, kudret ve ilmiyle tasarruf noktasında bulunuyor. Tasarrufunda tevzi ve inkısam yoktur. On Altıncı Söz ve Otuz İkinci Sözün İkinci Mevkîfının İkinci Maksadında bu sır tamamıyla izah ve ispat edilmiştir.

“*Lâ müşâhhate fi't-temsîl*” kaidesiyle temsildeki kusura bakılmadığından, gayet kusurlu bir temsil söyleyeceğim—tâ iki meşrebin bir derece farkı anlaşılsın.

Meselâ, hârika ve emsalsiz, gayet büyük ve gayet ziynetli, şark ve garba bir anda uçacak ve şimalden cenuba ulaşan kanatlarını kapayıp açacak, yüz binler nakışlarla tezyin edilmiş ve kanadının herbir tüyünde gayet dâhiyâne san'atlar derc edilmiş bir tavus kuşu farz ediyoruz. Şimdi seyirci iki adam var. Akıl ve kalb kanatlarıyla bu kuşun yüksek mertebelerine ve hârika ziynetlerine uçmak istiyorlar.

Birisi, bu tavus kuşunun vaziyetine ve heykeline ve hârikulâde herbir tüyündeki kudret nakışlarına bakar ve gayet aşk ve şevk ile sever. Dakik tefekkürü kısmen bırakır ve aşka yapışır. Fakat görür ki, hergün o sevimli nakışlar tahavvül ve tebeddül eder. Sevdiği ve perestiş ettiği o mahublar kaybolur, zeval buluyor. O adam kendine tesellî vermek ve aklına sığdıramadığı vahdet-i hakikî ile rubûbiyet-i mutlaka ve ehadiyet-i zâtî ile hallâkiyet-i külliyye mâlik bir nakkâşın bir nakş-ı san'atıdır demek lâzım gelirken, o itikad yerine, “Bu tavus kuşundaki ruh o kadar âlîdir ki, onun sâanii onun içindedir veya o olmuş. Hem o ruh, vücuduyla müttehid, vücudu ise sûret-i zâhiriye ile mümteziç olduğundan, o rûhun kemâli ve o vücudun yüksekliği, bu cilveri böyle gösterir, her dakika başka bir nakşı ve ayrı bir hüsnü izhâr eder. Hakikî ihtiyar ile bir îcad değil, belki bir cilvedir, bir tezâhürdür” der.

Diğer adam der ki: “Bu mîzanlı ve nizamlı, gayet san'atkârâne nakışlar, kat'î bir surette, bir irâde ve ihtiyar ve kasd ve meşîeti iktizâ eder. Irâdesiz bir cilve, ihtiyarsız bir tezâhür olamaz. Evet, tavusun mâhiyeti güzel ve yüksektir; fakat

onun mâhiyeti fâil olamaz. Belki münfâildir; fâili ile hiçbir cihette ittihâd edemez. Rûhu güzel ve âlîdir, fakat mûcid ve mutasarrıf değil, belki ancak mazhar ve medardır. Çünkü herbir tûyünde, bilbedâhe, nihâyetsiz bir hikmetle bir san'at ve nihâyetsiz bir kudretle bir nakş-ı ziynet görünüyor. Bu ise irâdesiz, ihtiyarsız olamaz. Bu kemâl-i kudret içinde kemâl-i hikmeti ve kemâl-i ihtiyar içinde kemâl-i rubûbiyeti ve merhameti gösteren san'atlar, cilve milve işi değil. Bu yaldızlı defteri yazan kâtip onun içinde olamaz, onunla ittihâd edemez. Belki, yalnız o defter, o kâtibin yazı kaleminin ucuyla temâsı var. Öyle ise, o kâinat denilen misâlî tavusun hârikulâde ziynetleri, o tavus Hâlıkının yaldızlı bir mektubudur.”

İşte şimdi o kâinat tavusuna bak, o mektubu oku, Kâtibine “Mâşâallah, Tebârekâllah, Sübhânallah” de. Mektubu kâtip zanneden veya kâtibi mektup içinde tahayyül eden veya mektubu hayal tevehhüm eden, elbette aşk perdesinde aklını saklamış, hakikatin hakikî suretini görmemiş.

Vahdetü'l-vücudun meşrebine sebebiyet veren aşkın envaından en mühim ciheti, aşk-ı dünyadır. Mecâzî olan aşk-ı dünya, aşk-ı hakikîye inkılâb ettiği zaman, vahdetü'l-vücuda inkılâb eder. Nasıl ki insandan şahsî bir mahbûbu muhabbet-i mecâzî ile seven, sonra zevâl ve fenâsını kalbine yerleştiremeyen bir âşık, mahbûbuna aşk-ı hakikî ile bir bekâ kazandırmak için “Mâbud ve Mahbûbu Hakikînin bir âyine-i cemâlidir” diye kendini tesellî eder, bir hakikate yapışır. Öyle de, koca dünyayı ve kâinatı hey'et-i mecmuasıyla mahbub ittihâz eden, sonra o muhabbet-i acîbe dâimî zevâl ve firak kamçılarıyla muhabbet-i hakikîye inkılâb ettiği vakit, o çok büyük mahbubunu zevâl ve firaktan kurtarmak için vahdetü'l-vücud meşrebine ilticâ eder. Eğer gayet yüksek ve kuvvetli îmân sahibi ise, Muhyiddin-i Arab'ın emsâli gibi zâtlara zevkli, nûrânî, makbul bir mertebe olur. Yoksa, vartalara, maddiyâta girmek, esbapta boğulmak ihtimâli var. Vahdetü'ş-şuhud ise, o zararsızdır, ehl-i sahvın da yüksek bir meşrebidir.

اللَّهُمَّ ارِنَا الْحَقَّ حَقًّا وَارْزُقْنَا إِتِّبَاعَهُ
سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ
الْحَكِيمُ

Kardeşiniz
Said Nursî

1. Allah'ım! Bize hakkı hak olarak göster ve ona uymayı bize nasip et.

2. “Seni her türlü noksandan tenzih ederiz. Senin bize öğrettiğinden başkabilgimiz yoktur. Sen herşeyi hakkıyla bilir, her işi hikmetle yaparsın.” Bakara Sûresi, 2:32.

Yirmi İkinci Mektubun Hâtimesindeki bahse bir zeyldir.

أَيُّبُ أَحَدُكُمْ أَنْ يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا¹

Gıybet şu âyetin kat'î hükmüyle nazar-ı Kur'ân'da gayet menfur ve ehl-i gıybet, gayet fena ve alçaktırlar. Gıybetin en fena ve en şenî ve en zâlimâne kısmı, kazf-i muhsanât nev'idir. Yani, gözüyle görmüş dört şahidi gösteremeyen bir insan, bir erkek veya kadın hakkında zinâ isnat etmek, en şenî bir günah-ı kebâir ve en zâlimâne bir cinayettir, hayat-ı içtimâiye-i ehl-i imanı zehirlendirir bir hıyanettir, mesut bir ailenin hayatını mahveden bir gadirdir. Evet, Sûre-i Nur bu hakikati o kadar şiddetle göstermiş ki, vicdan sahibini titretiyor ve tüylerini ürperttiriyor.

وَلَوْلَا إِذْ سَمِعْتُمُوهُ قُلْتُمْ مَا يَكُونُ لَنَا أَنْ نَتَكَلَّمَ بِهَذَا
سُبْحَانَكَ هَذَا بُهْتَانٌ عَظِيمٌ²

şiddetle ferman ediyor ve diyor ki: Gözüyle görmüş dört şahidi gösteremeyen, merdûdüş-şehadettir; ebedî şehadetlerini kabul etmeyiniz. Çünkü yalancdırlar. Acaba böyle kazfe cesaret eden hangi adam var ki, gözüyle görmüş dört şahidi gösterebilir? Kur'ân-ı Hakîm bu şartı koşturmakla, “Böyle şeylerde şakk-ı şefe

يُحِبُّونَ أَنْ تَشِيعَ الْفَاحِشَةُ³ etmeyiniz, bu kapıyı kapayınız demektir.”

tehdidiyle, öyleleri münafık gibi ehl-i imanın hayat-ı içtimâiyelerini böyle işâalarla ifsad ediyorlar, ifade ediyor. Ve bilhassa böyle gıybet ehl-i namus ve ehl-i haysiyet hakkında olsa ve bilhassa ehl-i ilim hakkında olsa ve bilhassa akıldan hariç bir tarzda olsa... Meselâ, namuslu bir zât, kendi gayet yakışıklı, bir cihetle mükemmel ve ailesine kemâl-i itimadı olduğu halde, hiçbir cihetle ona mukabil gelemeyen ve onun hizmetkârı hükmünde ve ona nispeten çirkince bir insan ve dünyada onların içtimâını hiçbir fıtrat ve vicdan kabul etmediği bir surette, o biçare ailesini o suretle gıybet etmek, bu nevi gıybetin en şenîdir. Böyle eşne' gıybetin sebebi, olsa olsa, insanın dest-i ihtiyarında olmayan bir muhabbet vasıtasıyla, yine kadınların kıskançlığından ve habbeyi kubbe görüp ve kendi iffetini göstermekle başkasını ittiham etmek nev'inden bu nevi şayialar meydan alıyorlar. Bu işâadan tevbe etsinler; yoksa kahr-ı İlâhî gelmesi kaviyen memuldür. Öyle iftira edenler, böyle iftiraya maruz kalacakları, cezâ-yı amelleri

olmak ihtimalini düşünsünler!

1. “Sizden biri, ölü kardeşinin etini yemekten hoşlanır mı?” Hucurât Sûresi, 49:12.
2. “Onu işittiğinizde, ‘Bunu söylemek bize yakışmaz. Hâşâ, bu büyük bir iftiradır’ demeniz gerekmez miydi?” Nur Sûresi, 24:16.
3. “İman edenler arasında çirkin söz ve hareketlerin yayılmasından hoşlananlar...” Nur Sûresi, 24:19.

Said Nursî

• • •

Yirmi Altıncı Mektubun İkinci Mebhasının Âhiridir.

(Benimle görüşen veya görüşmek arzu eden dostlara bir düsturdur ki, uzakta bulunan bir kısım kardeşlere yazılmıştır.)

Benimle görüşmek arzunuzu hissettim. Kardeşlerim, benimle görüşmek iki cihetle olur: Ya dünya cihetiyle, yani hayat-ı içtimaiye-i insaniye itibariyledir. Şu cihetteki kapıyı kapamışım. Veya hayat-ı uhreviye ve hayat-ı mâneviye cihetiyledir. O da iki vecihledir.

Biri: Şahsıma haddimden fazla hüsn-ü zan edip şahsımdan, bir istifade-i maneviyeyi niyet etmektir. Şu veçhi de kabul etmem. Çünkü, ben Kur'ân-ı Hakîmin sırf bir hizmetkârıyım, o mukaddes dükkânın bir dellâlıyım. Şahsî dükkânımdaki perişan, ehemmiyetsiz şeyleri satışı çıkarmayacağım ve çıkarmak istemiyorum. Çünkü, Kur'ân-ı Hakîmin kudsî elmaslarının kıymetlerine şüphe îras etmemek için, perişan ve şahsî dükkânımda bulunan kırık cam parçalarını satsam hakikî sarraf olmayan müşteriler, dellâllık vaktinde elimde gördükleri elmaslara da şişe nazarıyla bakabilirler; zihinlerine bir iltibas, bir şüphe gelir. Onun için, şahsî dükkânımı kat'iyen kapamışım. Bana o mukaddes dükkânın hizmetkârlığı yeter. Müflis bir hizmetkâr olsam, daha hoşuma gidiyor.

İkinci vecih şudur ki: Kur'ân hesabıyla ve dellâllığı ve hâdimliği noktasında benimle görüşmektir. Şu vecihte gelenleri ale'r-re'si ve'l-ayn kabul ediyorum. Fakat bu görüşmek için şark ve garp mâni olmaz. Belki yerin üstü ve altı dahi birdir. Sureten görüşmeye o kadar lüzum yok.

Şu münasebetin de ve manevî görüşmenin de üç meyvesi var:

Birincisi: Dellâllık ettiğim mukaddes dükkânın mücevheratını benden almaktır. İşte o dükkândan şimdilik on iki küçük cevherleri size gönderdim.

İkinci meyvesi: Beş farz namazını kılan ve yedi kebâiri terk eden zâtları, şu manevî münasebet ve görüşmek neticesi olarak, âhiret kardeşliğine kabul ediyorum. Ben her sabah manevî kazancım ne ise, o âhiret kardeşlerimin sahife-i a'mâline geçmek için Cenâb-ı Hakkın dergâhına niyaz edip hediye ediyorum. Onlar dahi beni manevî hayratlarına ve dualarına hissedar etmelidirler-tâ hisselerini kazancımızdan alsınlar.

Üçüncü meyvesi: Onları yanımda ya hakikaten veya hayalen hazır edip beraber dergâh-ı İlâhîye el açıp dua ederek ve Kur'ân'ın hizmetine dair el ele,

kalb kalbe verip gayet ciddî bir surette rapt-ı kalb etmektir. İşte, kardeşlerim, size şu üç meyve şimdiden hâsıldır.

اَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي¹

Said Nursî

1. Bâkî olan sadece Odur.

• • •

MESÂİL-İ MÜTEFERRİKA

BİRİNCİ MESELE

Sual: Salâvatın bu kadar kesretle hikmeti ve salâtla beraber selâmı zikretmenin sırrı nedir?

Elcevap: Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâma salâvat getirmek, tek başıyla bir tarik-i hakikattir. Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm nihayet derecede rahmete mazhar olduğu halde, nihayetsiz salâvata ihtiyaç göstermiştir. Çünkü, Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm bütün ümmetin dertleriyle alâkadar ve saadetleriyle nasibedardır. Nihayetsiz istikbalde, ebedü'l-âbâdda, nihayetsiz ahvâle mâruz ümmetin, bütün saadetleriyle alâkadarlığının ihtiyacındandır ki, nihayetsiz salâvata ihtiyaç göstermiştir.

Hem Resul-i Ekrem hem abd, hem resul olduğundan, ubudiyet cihetiyle salât ister, risalet cihetiyle selâm ister ki: Ubudiyet halktan Hakka gider, mahbubiyet ve rahmete mazhar olur. Bunu *es-salât* ifade eder. Risalet Haktan halka bir elçiliktir ki, selâmet ve teslim ve memuriyetinin kabul ve vazifesinin icrâsına muvaffakiyet ister ki, *selâm* lâfzı onu ifade ediyor.

Hem biz *seyyidinâ* lâfzıyla tabir ettiğimizden, diyoruz ki: Ya Rab! Yanımızda elçiniz ve dergâhınızda elçimiz olan reisimize merhamet et ki, bize sirayet etsin.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُولِكَ
وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ¹

1. Allah'ım, Senin kulun ve resulün olan efendimiz Muhammed'e ve onun bütün âl ve ashabına salât eyle.

İKİNCİ MESELE

Bir kardeşimizin uzun bir sualine kısa bir cevaptır.

Eğer desen: Nedir şu tabiat ki, ehl-i dalâlet ve gaflet ona saplanmışlar; küfür ve küfrâna girip, ahsen-i takvimden esfel-i sâfilîne sukut etmişler?

Elcevap: Tabiat namı verdikleri şey, şariat-ı fıtriye-i kübrâ-yı İlâhiyedir ki, mevcudatta zuhur eden ef'âl-i İlâhiyenin tanzim ve nizamını gösteren âdetullahın mecmu-u kavânîninden ibarettir. Malûmdur ki, kavânîn umûr-u itibariyedir; vücûd-u ilmîsi var, haricîsi yok. Gaflet veya dalâlet sâikasıyla Kâtip ve Nakkaş-ı Ezelîyi tanımadıklarından, kitabı ve kitabeti kâtip ve nakşı nakkaş, kanunu kudret, mistarı masdar, nizamı nazzam, san'atı sâni tevehhüm etmişler.

Nasıl ki, bir vahşî ve insanların içtimâiyatını görmemiş bir adam muhteşem bir kışlaya girse, bir ordunun nizâmât-ı mâneviyeyle muttarid hareketini temâşâ etse, maddî iplerle bağlı tahayyül eder. Veyahut o vahşî, muazzam bir camie dahil olsa, görse ki, Müslümanların cemaat ve îdlerde muntazam, mübarek vaziyetlerini görse, seyretse, maddî rabitalarla bağlanmalarını tevehhüm eder.

Öyle de, vahşîden çok vahşi olan ehl-i dalâletin, cünûd-u semâvât ve arza mâlik olan Sultan-ı Ezel ve Ebedin muhteşem kışlası olan şu kâinata ve Mabûd-u Ezelînin mescid-i kebîri olan şu âleme girdikleri vakit, o Sultanın nizâmâtını tabiat namıyla yâd etse ve nihayet hikmetlerle meşhûn şeriat-ı kübrâsını, kuvvet ve madde gibi sağır ve kör ve câmid, karma karışık tezahürattan ibaret tahayyül etse, elbette ona insan demek değil, belki vahşî hayvan dahi denilmez. Çünkü, o tevehhüm ettiği tabiat için, geçen Sözlerde ve sair risalelerimde yüz yerde, dirilmeyecek bir surette o tabiat fikr-i küfrîsi öldürüldüğü ve Yirmi İkinci Sözde gayet kat'î bir surette ispat edildiği gibi; her zerrede, her sebepte bütün mevcudatı halk edecek bir kudret, bir ilim vermek, belki Vacibü'l-Vücudun bütün sıfatını onda kabul etmek gibi nihayetsiz muhal ender muhal bir dalâlet, belki dalâletin divaneliğinden gelen mânâsız hezeyanlardır.

Elhasıl: O Sözlerde gayet kat'î bir surette ispat edilmiş ki, tabiatperest adam bir ilâh-ı vâhidi kabul etmediği için, gayr-ı mütenâhi ilâhları kabul etmeye mecburdur. O ilâhlar, herbirisi herşeye muktedir olmakla beraber, bütün ilâhlara hem zıt, hem misil olarak şu kâinatın intizamı içinde birleşsin. Halbuki, bir sineğin kanadından tut, tâ manzume-i şemsiyeye kadar hiçbir yerde bir sinek kanadı kadar şerike yer yoktur ki, parmak karıştırsın.

لَوْ كَانَ فِيهِمَا آلَٰهَةٌ إِلَّا اللَّهُ لَفَسَدَتَا فَسُبْحَانَ اللَّهِ
رَبِّ الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُونَ¹

ferman-ı kat'î, şirk ve iştirâkin esâsâtını kat'î bir burhanla keser.

1. "Eğer göklerde ve yerde Allah'tan başka ilâhlar olsaydı, ikisi de harap olup giderdi. Arşın Rabbi olan Allah, onların yakıştırdıkları şeylerden tamamen münezzehtir." Enbiyâ Sûresi, 21:22.

ÜÇÜNCÜ MESELE

Küfür, mânevi bir cehennemin çekirdeği olduğunu İkinci Sözde ve Sekizinci Sözde ve başka Sözlerde ispat edildiği gibi, maddî bir cehennem dahionun meyvesidir. Cehenneme duhulüne sebep olduğu gibi, Cehennemin vücuduna dahi sebeptir. Zira küçük bir hâkim, küçük bir izzet, küçük bir gayret, küçük bir celâli bulunsa; bir edepsiz ona dese, "Beni tedip etmezsin ve edemezsin"; herhalde, o yerde hapishane yoksa da, onun için bir hapishane icad edecek, onu içine atacaktır. Halbuki, kâfir, Cehennemi inkârla, nihayetsiz gayret ve izzet ve celâl sahibi ve gayet büyük bir zâtı tekzip ve tâciz ediyor, yalancılıkla

ve aczle ittiham ediyor, izzetine şiddetle dokunuyor, celâline serkeşâne ilişiyor. Elbette, farz-ı muhal olarak, Cehennemin hiçbir sebep-i vücudu bulunmazsa, o derece tekzip ve tâcizi tazammun eden küfür için Cehennemi halk edecek, o kâfiri içine atacaktır.

DÖRDÜNCÜ MESELE

Eğerdesen: Ne için ehl-i küfür ve dalâlet dünyada ehl-i hidayete galip oluyor?

Elcevap: Çünkü, küfrün divaneliğiyle ve dalâletin sarhoşluğuyla ve gafletin sersemliğiyle, ebedî elmasları satın almak için verilen letâif ve istidâdât-ı insaniye sermayesini, fâni şişelere, soğuk buzlara veriyor. Elbette ham cam ve câmid cemed, elmas fiyatıyla alındığı için, en âlâ cam ve en eclâ cemed alınır.

Bir vakit elmasçı zengin bir adam divane olur, çarşıya gider, beş paralık cam parçasına beş altın verir. O zengin divaneye, herkes en iyi camlarını alır ona verir. Hattâ çocuklar da güzel buz parçalarını ona veriyor, birer altın alıyorlardı.

Hem bir vakit bir padişah sarhoş olur, çocukların içine girer, onları vükelâ ve ümerâ-yı askeriye zanneder. Şâhâne emir verir, çocukların hoşuna gider, iyi itaat ettiklerinden güzelce bir eğlence yapar.

İşte küfür bir divâneliktir, dalâlet bir sarhoşluktur, gaflet bir sersemliktir ki, bâki metâ yerine fâni metâ alır. İşte şu sırdandır ki, ehl-i dalâletin hissiyatları şiddetlidir. İnadı, hırsı, hasedi gibi herşeyi şediddir. Bir dakika meraka değmeyen birşeye bir sene inat eder.

Evet küfrün divaneliğiyle, dalâletin sekriyle, gafletin şaşkınlığıyla, fıtraten ebedî ve ebed müşterisi olan bir lâtife-i insaniye sukut eder; ebedî şeyler yerine fâni şeyler alır, yüksek fiyat verir. Fakat mü'minde dahi bir maraz-ı asabî bulunuyor veya maraz-ı kalbî var. O dahi, ehl-i dalâlet gibi, ehemmiyetsiz şeylere ziyade ehemmiyet verir. Lâkin çabuk kusurunu anlar, istiğfar eder, ısrar etmez.

رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا

1. "Ey Rabbimiz! Unutur veya hatâya düşer de bir kusur işlersek, bizi onunla hesaba çekme." Bakara Sûresi, 2:286.

BEŞİNCİ MESELE

Mühim bir sır-ı âyet:

Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyan, mecmûu mu'cize olduğu gibi, her bir sûresi dahi bir mu'cize, hattâ pek çok âyetlerin herbirisi birer mu'cize veya bir lem'a-i i'câzı gösterir bir tarzdadır. Meselâ, Sahâbeden bahseden âhir-i Sûre-i Feth olan âyeti,

ki مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ¹ dan başlar, bütün huruf-ı hecâiyeyi tazammun etmekle

beraber, Sahabenin tabakat-ı meşhuresinin—ki Ashâb-ı Bedir, Şühedâ-i Uhud, Ashâb-ı Suffa, Ehl-i Bîat-ı Rıdvân gibi şöhgretgîr-i âlem tabakatın—esmâsının

adedine işaret ediyor. Ve şu âyetten evvelki ² **هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ** âyeti, altmış üç harf olduğundan, ömr-ü Nebviyyeye işaret ettiğı gibi, bahsettiğimiz âyetle beraber Ashab-ı Bedir ve Suffa ve Uhud ve Ehl-i Beyt-i Nebvînin adedini gösterir. İşte, âhirdeki âyetin adedi iki yüz altmıştır. Ashab-ı Bedir, şühedâ-yı Uhud’la beraber, Bedirle Uhud şühedâsından bulunan bir teksayılmak, hem isimleri bir olanlar bir sayılmak şartıyla, iki yüzaltmıştır.

1. "Hz. Muhammed (a.s.m.) Allah'ın resulüdür." Fetih Sûresi, 48:29.

2. "Bütün dinlere üstün kılmak üzere Resulünü hidâyet ve hak din ile gönderen Odur." Fetih Sûresi, 48:28.

Aynı âyetteki hurufat gibi Ashab-ı Bedir, Ashab-ı Suffa ile söylediğimiz şartla beraber, iki yüz altmış dört eder. Âyetten dört fazladır ki, Hulefa-yı Erbaa veya Hamse-i Âl-i Abâdan dördüne işaret vardır. Âyette herbir harfin ne kadar tekerrür ettiğı ve Ashab-ı Bedir ve Uhud ve Suffanın esmâsına ne derece muvafık adet göstermesine, gelecek hurufata dikkat et:

Hemze lâfzî (9) gayr-ı melfuzu (15) muvafık geliyor.

ذ (3) د (6) خ (10) ح (3) ج (8) muvafık, ث (3) ت (8) ب (4) muvafık, ز (6) س (7) Uhud ve Suffa’dan ر (16) muvafık, ش (2) Suffa’dan ص (2) muvafık, Bedir’den ض (2) muvafık, Suffa’dan ط (1) ظ (3) Uhud’da Abâdile-i Seb’a, Hulefâ-yı Selâse ع (34) ل (6) ك (1) muvafık, Bedir’de ق (14) ف (6) غ (10) muvafık, Suffa’dan ا (2) لا (12) ي (15) و (16) هـ (16) ن (16) muvafık, م (24) muvafık, (18) muvafık...

İşte şu hurufatın yarısı Ashab-ı Bedir ve Suffa ve Uhud’da muvafık gelmesiyle gösteriyor ki, gayr-ı muvafık olanlar başka tabakâtın adedine muvafıktır. Mesela, Ehl-i Bîat-ı Rıdvân gibi tabakât-ı meşhureye...

Hem câ-yı dikkattir ki:

ثُمَّ أَنْزَلَ عَلَيْكُم مِّنْ بَعْدِ الْغَمِّ أَمَنَةً نُّعَاسًا

âyetinde şu âyet gibi, bütün huruf-u hecâiyeeyi tazammun etmiş. Fakat bunun

aksine olarak, o hurufatın tekraratı acip bir tarz-ı münasebettedir. Şu âyet ise birbirine bakıyor. Kardeş kardeşine muvafık gelmiyor. Demek şu âyetteki hurufatın vazifesi, âyetin mânâsını teyid ederek, bahsettiği Sahabelerin esmâsına bakıyorlar. Evet, şu âyet-i kerîme, cümleleriyle gösterdiği aynı hükmü, yine kelimeleriyle, hurufatıyla aynı mânâyı işaret eder. Meselâ, şu âyetin hurufatları Ashaba baktıkları gibi, kayıtları da Ashabın sıfat-ı meşhuresine bakar. O sıfatı göstermekle o sıfat sahiplerine parmak basıyorlar.

1. "Sonra Allah, bu kederin ardından size bir emniyet, bir uyuklama hali verdi..." Âl-i İmrân Sûresi, 3:154.

Mesela: وَالَّذِينَ مَعَهُ¹daki maiyet-i hassa, sohbet-i mahsusayı zikretmekle Ebu Bekiri's-Sıddık'ın medar-ı fahri ve şöhreti olan maiyet-i hassa ile başına

parmak basıyor. أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ² şiddet-i hamiyet-i İslâmiyeyle küffâra galebe-i kat'iyesiyle şöhretşiâr olan Hazret-i Ömer'i âyine gibi gösterir.

رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ³şefkat-i rahîmâneyle meşhur-u enâm olan Hazret-i Osman-ı Zinnûreyne parmak basıyor.

تَرِيَهُمْ رُكْعًا سَجْدًا⁴kaydıyla, rükû ve secde devam ve kesrette meşhur olan Hazret-i Aliyyi'l-Murtazâ'ya işaret ediyor.

يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا⁵cümlesiyle Ehl-i Bât-ı Rıdvân'a,

سَيِّمَاهُمْ فِي وُجُوهِهِمْ مِنْ أَثَرِ السُّجُودِ⁶Ashab-ı Suffa'ya,

ذَلِكَ مَثَلُهُمْ فِي التَّوْرَةِ⁷fukahâ ve ulemâ-i Sahabeye,

وَمَثَلُهُمْ فِي الْإِنْجِيلِ⁸Ashab-ı Huneyn ve Fetih, Uhud ve Bedir'deki Sahabelerin nâmdar yiğitlerine işaret ettiği gibi, enbiyadan sonra benî Âdem içinde en yüksek, en nâmdar, en mümtaz olan Sahabelerin medar-ı rüçhâniyetleri, menşe-i imtiyazları ve mâden-i meziyetleri olan secâyâ-yı sâmiye ve ahlâk-ı âliye ve muamelât-ı galiyeye o mezkûr kayıtlar ve sıfatlarla işaret ediyor. O kayıtlarla diyor ki:

1. "Onunla beraber olanlar..." Fetih Sûresi, 48:29.

2. "Kâfirlere karşı şiddetli..." Fetih Sûresi, 48:29.

3. "Kendi aralarında merhametlidirler." Fetih Sûresi, 48:29.

4. "Sen onların rükû ve secde ettiklerini görürsün." Fetih Sûresi, 48:29.

5. "Onlar Allah'ın lütfunu ve rızasını şiddetle isterler." Fetih Sûresi, 48:29.

6. "Yüzlerinde secdelerin izlerinden nişanları, alâmetleri vardır." Fetih Sûresi, 48:29.

7. "Bu, onların Tevratındaki vasıflardır." Fetih Sûresi, 48:29.

8. "İncildeki vasıfları ise şöyledir: ..." Fetih Sûresi, 48:29.

Sahabelerin halka karşı vaziyetleri: Düşmanlarına şediddirler ve dostlarına ve mü'minlere rahîmdirler. Cenâb-ı Hakka karşı rükû ve secde kemâl-i itâattadırlar. Her işlerinde Cenâb-ı Hakkın rıza ve fazlını kastederek kemâl-i ihlâstadırlar. Hem Sahabelerin ilimde ve amelde ve siyasette ve askerlikte gösterdikleri fevkalâde metanet ve terakki ve sebat ve tefevvuku, maziden Tevrat ve İncil'i işhad ederek mu'cizâne ve müstakbelden ibadet ve cihad vazifesinde harikulâde hareketleri ihbar ederek mu'cizâne mâzi ve müstakbelde iki ihbar-ı gaybî ile Sahabelerin i'câzkâr ahvâlini haber vermekle, şu âyette bir lem'a-i i'câzı gösterir. Ve âyetin daha başka çok işaretleri vardır. İzahı uzun olduğundan ve ihâtamız nâkıs ve elimiz kısa bulunduğundan kısa kestik.

İşte, madem şu âyet, hem cümleleri, hem kelimeleri, hem hurufatıyla, ayrı ayrı vazifeleri gördükleri halde, mânâ-yı maksudun etrafında toplanıp ona bakıyorlar. Acaba bilmediğimiz ve beyan etmediğimiz, şu âyetin daha çok esrar-ı acîbeyi cami olduğu anlaşılabilir mi?

ALTINCI KÜÇÜK BİR MESELE

Otuz üç adet Sözlerin ve otuz üç adet Mektupların mecmuuna Risaletü'n-Nur namı verilmesinin sırrı şudur ki:

Bütün hayatımda *Nur* kelimesi her yerde bana rastgelmiştir. Ezcümle, karyem Nurs'tur, merhume validemin ismi Nuriye'dir, Nakşî üstadım Seyyid Nur Muhammed'dir Kadirüstadım Nureddin. Kur'ân üstadlarımdan Nuri, talebelerimden benimle en ziyade alâkadarı Nur isimli bulunanlardır. Kitaplarımı en ziyade izah ve tenvir eden, nur misâlidir. Kur'ân-ı Hakîmdeki en evvel aklıma, kalbime parlayan ve fikrimi meşgul eden,

اللَّهُ نُورُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ مِثْلُ نُورِهِ كَمِشْكُوهٖ

âyetidir. Hem hakaik-i İlâhiyede müşkülâtının ekserisini halleden Esmâ-i Hüsnâdan *Nur* ism-i nurânîsidir. Hem Kur'ân'a şiddet-i sevk ve inhisar-ı hizmetim için hususî imamım Zinnûreyn'dir.

اَللّٰهُمَّ يَا نُوْرَ النُّوْرِ وَيَا مُنُوْرَ النُّوْرِ وَيَا مُصَوِّرَ
النُّوْرِ وَيَا مُقَدِّرَ النُّوْرِ وَيَا مُدَبِّرَ النُّوْرِ وَيَا خَالِقَ
النُّوْرِ وَيَا نُوْرًا قَبْلَ كُلِّ نُوْرِ وَيَا نُوْرًا بَعْدَ كُلِّ نُوْرِ
وَيَا نُوْرًا فَوْقَ كُلِّ نُوْرِ وَيَا نُوْرًا لَيْسَ مِثْلُهُ نُوْرٌ
سُبْحَانَكَ يَا لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ الْاَمَانُ الْاَمَانُ اَجْرُنَا
(وَعَلَى) مِنَ النَّارِ وَاَدْخِلْنَا (وَاَدْخِلْ عَلَى) الْجَنَّةِ مَعَ
الْاَبْرَارِ وَنَوِّرْ قُلُوْبَنَا وَقَلْبَهُ وَقُبُوْرَنَا وَقَبْرَهُ بِاَنْوَارِ
الْاِيْمَانِ وَالْقُرْآنِ يَا رَحِيْمُ يَا غَفَّارُ وَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ
الْمُخْتَارِ وَاٰلِهِ الْاَطْهَارِ وَصَحْبِهِ الْاَخْيَارِ اٰمِيْنَ اٰمِيْنَ
اٰمِيْنَ

Said Nursi

1. "Allah göklerin ve yerin nurudur. Onun nurunun misâli, bir lâmba yuvası gibidir..." Nur Sûresi, 24:35.

2. Ey bütün nurlar Onun nûrunun ancak bir kesif gölgesi olan Nurların Nûru, Ey maddî ve mânevî bütün nurlar ve umum nûrâniyat Ondan feyiz alan Nurların Münevvisi, Ey her nûra ve nûrâniye ve herbir nurlu mahlûka meşîet ve kudretiyle sûret-i maddiye ve mâneviyesini veren Nurların Musavvisi, Ey bütün nurların bütün keyfiyatını ilim ve irâdesiyle takdir eden ve maddî ve mânevî miktarlarını veren Nurların Mukaddiri, Ey bütün nur ve nûrânileri bütün levâzımâtıyla halk eden ve bütün nurları sevk ve idâre ve tedbir ve teshir eden Nurların Müdebbiri, Ey bütün nurları halk eden Nurların Hâlıkı, Ey her nurdan önce var olan Nûr-u Ezeli, Ey bütün nurların sönüp gitmesinden sonra bâkî kalan Nûr-u Sermedî, Ey Nûru bütün nurların fevkinde olan ve azamet-i nûrâniyetiyle bütün mevcûdâta hükmeden Nûr-u Semâvât ve Arz, Ey hiçbir nur hiçbir cihetle Onun nûruna misil olamayan Nûr-u Mukaddes ve Muallâ olan Allah'ım! Sen aczden ve şerikten münezzehtir vemukaddessin. Senden başka ilâh yok. El-aman, el-aman! Bizi (ve Ali'yi) Cehennem ateşinden kurtar. Bizi (ve Ali'yi) iyiler zümresiyle beraber Cennete koy. Bizim kalblerimizi ve onun kalbini, bizim kabirlerimizi ve onun kabirini iman ve Kur'ân nuruyla nurlandır, ya Rahîm, ya Gaffâr! Âlemlerde seçilmiş Muhammed'e, onun tertemiz âline ve hayırlı Sahâbilerine salât et. Âmin, âmin, âmin.

(Dişlerin kaplanması hakkındaki suale cevaptır)

1932 tarihli sualinize şimdilik etrafıyla cevap veremiyorum. Fakat bu meseleyle münasebettar bir-iki mesele-i şeriati icmalen yazıyorum. Şöyle ki:

Abdest vaktinde ağız yıkamak farz değil, sünnettir. Fakat gusül hengâmında ağız yıkamak farzdır. Az birşey de yıkanmadık kalsa olmaz, zarardır. Onun için dişleri kaplama lehinde ulemâlar fetva vermeye cesaret edemiyorlar.

İmam-ı Âzamile İmam-ı Muhammed (radiyallahü anhümâ) gümüş ve altından dişlerin yapılmasına fetvaları, sabit kaplama hakkında olmamak gerektir. Halbuki bu diş meselesi umûmü'l-belvâ suretinde o derece intişarı var ki, ref'i kabil değil. Ümmeti bu belvâ-yı azîmeden kurtarmak çaresini düşündüm; birden kalbime bu nokta geldi. Haddim ve hakkım değil ki, ehl-i içtihadın vazifesine karışayım. Fakat bu umûmü'l-belvâ zaruretine karşı, fetvalara taraftar olmadığım halde diyorum ki:

Eğer mütedeyyin bir hekîm-i hâzıkın gösterdiği ihtiyaca binaen kaplama sureti olsa, altındaki diş ağızın zahirîsinden çıkar, bâtın hükmüne geçer. Gusül de yıkanmaması, guslü iptal etmez. Çünkü üstündeki kaplama yıkanıyor, onun yerine geçiyor. Evet, cerihaların üstündeki sargıların zarar için kaldırılmadığından ceriha yerine yıkanması, şer'an o yaranın gasli yerine geçtiği gibi, böyle ihtiyaca binaen sabit kaplamanın yıkanması dahi dişin yıkanması

yerine geçer, guslü iptal etmez. ¹ وَالْعِلْمُ عِنْدَ اللَّهِ Madem ihtiyaca binaen bu ruhsat oluyor. Elbette yalnız süs için, ihtiyaçsız dişleri kaplamak veya doldurmak bu ruhsattan istifade edemez. Çünkü, hattâ zaruret derecesine geldikten sonra, böyle umûmü'l-belvâda, eğer bilerek, su-i ihtiyarıyla olsa, o zaruret ibâhaya sebebiyet vermez. Eğer bilmeyerek olmuşsa, zaruret için elbette cevaz var.

Said Nursî

1. Gerçek Allah katındadır. Ancak O bilir.

Üç cesetli bir ruhun bir fıkrasıdır. Yani: Hâfız Ali, Sabri, Sarıbıçak Ali.

Otuz Birinci Mektubun On Yedinci Lem'asının On Yedinci Notasının yedimeselesinden ikinci meselesi iken Yirminci Lem'a olan İhlâs Risalesini aldım. Kuleönü'nde kardeşim Ali Efendiyle, Yirmi Birinci Lem'a namıyla projektör-misal, geceleri gündüze çeviren, pek mübarek ve çok kıymetli ve gayet müessir bir risaleyle, Yirmi İkinci Lem'a olan On Yedinci Notanın Üçüncü Meselesi iken, Lemeata karışmakla, sosyalizm ve bolşevizm oyunları ile âlem-i insaniyetin fitrat-ı hayat-ı hakikiyesini unutturmak, ebedî zulûmatı, müsâvat-ı esasiye namıyla, kendi şahıslarını istisna ederek, millet-i İslâmiyeyi esassızlığa attıkları gazlı bombalarıyla bir nevi geceyi getirdikleri gibi, güya istila ettiği mânevî toprakta kuvve-i inbatıyeye medar olacak bir hayat dahi bırakmayarak ihrak ettikleri bir anda, şu Lem'a o âlemi tenvirle güneşi gösterip, âb-ı hayatıyla uyanık zemin üzerini yeşerttiğini gösteriyor.

Muhterem efendimiz,

Bir hafta mukaddem, maddeten küçük ve mânen büyük bir nâme-i mergubelerinizi, Bekir Bey vasıtasıyla bir ordu kuvvetinde aldım. Cenâb-ı Erhamürrâhimîne hesapsız hamd ve şükür olsun ki, bizim gibi âciz, zaif, fakir, kusurlu kullarını, hiçbir zaman maddî ve manevî takviye-i rahmetinden baîd tutmuyor. Esen rüzgârlar muvakkaten kapı ve pencerelerden girseler de, o hanenin sahibi derhal kapatıyor ve ayıktırdığını gösteriyor. Gerçi çok okuyamıyorsak da, yazıyı aynı vaziyette yazıyor.

الْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي

1. Allah'a hamd olsun. Bu Rabbimin ihsânıdır.

Muhterem efendim,

“Şu yazılan risaleleri nasıl buldunuz?” buyuruyorsunuz? Ya Hazret-i Üstad, ne diyelim? Bizim mânevî yara ve hastalıklarımızı teşhis buyurup, öldürmemek için her nevi muâleceleri ile memzuc, hem mugaddî, hem müessir tiryaklarını Cenâb-ı Hakkın ihsanıyla gönderiyorsunuz. İhlâs hakkında evvelce ve bilhassa sonra ihsan edilen risaleleri okudukça, vücudumun ağrıdığını ve her zerresinin titrediğini, müteaddit diyarlardan tevellüd eden kurtlar oynamaya başlayınca, en ahmak ve eblehçe hareketlerimi gösterdiler.

Şu Sözler bittecrübe yazılmasıyla, umum kardeşlerimiz ikaz ediliyor. Ve her ferde kudsiyetiyle, güya o ferde hitap eder gibi bir ulviyetle mâ-i zemzem

içiriyor. İhlâsı tam, vicdanı temiz, ruhu teslim, cismi lâtif, nesebi tâhir kardeşlerimiz, bu ikazla Cenâb-ı Erhamürrâhimîne niyaz edip, “Yâ Rab, cümle ihvanımızı yaramaz şeylerden halâs et ve ihlâs-ı tâmmе ihsan et” dualarında, sâlifü’l-arz haslet-i hamse-i âliye ve ehliyeden olmayan ve kesafetli ruhuyla müteaddit nuru karıştıran ve zahir haliyle sebep-i risale olup, umumun dua ve himmetlerini her an arzulayan, bu uğurda Risale-i Nur’a serfürû ve serfedâ edenleri, Cenâb-ı Erhamürrâhimîn, Habib-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm, Kur’ân-ı Hakîm ve Hizbü’l-Kur’ân hürmetine mağfiret buyurup, niyet edip talep ettikleri hizmetinde muvaffak buyursun. Âmin.

Şu mübarek risaleler, hararetli bir adamın suyu gördüğünde, ufak bir kapta ise kazanına koymak, büyükgöl ve deniz ise, içine girmek istediği gibi, şu zamanın nursuz yakıcı şiddet-i hararetine karşı ihlâs denizini göstermekle harareti kesmek, hem her nevi cevahir ve elmas içinde bulunduğunu beyan etmekle o denize dâvet ediyor. Nefsin talibi olduğunu riyâ ve hubb-u câh gibi her cihette zararlı yılanlar gibi zehirleyen, ibadet perdesi altında dünyayı tahsil etmek isteyip, kabir kapısında hatâsını bildiği ve teveccüh-ü nâsa muhabbetten, firavun gibi gark olurken dönmek isteyip, kimseye müyesser olmadığını ve daha teferruatıyla o âlemleri bu Lem’alar öyle tenvir ediyorlar ki, eğer murad-ı İlâhî olsa, bu zamanın şöhretperest zındıkları da görselerdi, ellerindeki vücutlarına zemherir getiren buzları atıp, ihlâsla iman edip, Kur’ân’ın elmas cevahirlerini alırlardı.

Muhterem efendim,

Keramet-i Aleviye risalesi çok cihetlerle keramet olduğu gibi, Risale-i Nur şakirtlerini intibaha ve teşvike, sa’y ve gayrete, cesaret ve şecaate sevkle, hareket ettikleri yolda yalnız olmadıklarını ve karşılarında düşmanın, yalnız onların düşmanı olmayıp, belki mâzide duran ve bize pek yakından bakan ervâh-ı âliyenin de düşmanı olup, o âli ruhlar önümüzde pişdar, etrafımızda zırh gibi ve muhafız ve muavin olduklarını göstermekle, zaiflere kuvvet, havf edenlere cesaret ve şecaat, kavîlere refik oluyor ve her zaman bu risaleye herkesin ihtiyacını gösteriyor. Bu zamanın kisve-i ilmiye ve mümessil-i din ve rehber-i millet perdeleriyle ilmi eneye, dini dünyaya ve kendileri meyhaneye düşen ulemâû’s-sû’u haber vermekle, ehl-i iman ve irfanı insafa, ittifaka, ittihadâ dâvet ediyor.

Cümlemiz, hâk-i pâ-yı ekremîlerine yüzler sürerek, mübarek dest-i dâmen-i kerîmânelerini öperiz efendim.

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي

İslâm karyesinden Kuleönünden
Ali Ali

1. Bâkî olan sadece Odur.

• • •

Hüsrev'e hitâben yazılan bir mektuptur.

بِسْمِهِ سُبْحَانَهُ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ السَّلَامُ عَلَيْكَ
وَعَلَىٰ آلِكَ وَعَلَىٰ أَخِيكَ وَعَلَىٰ إِخْوَانِكَ وَرَحْمَةُ
اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ¹

1. Her türlü noksan sıfatlardan yüce olan Allah'ın adıyla. "Hiçbir şey yokturki Onu hamd ile tesbih etmesin (Onu şükran ve minnetle anıp şânına lâyık ifadelerle anmasın ve noksan sıfatlardan tenzih etmesin)." (İsrâSûresi, 17:44.)

Allah'ın selâmı, rahmet ve bereketi üzerinize olsun. Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi senin, annenin, kardeşinin ve diğer kardeşlerinin üzerine olsun.

Aziz, mübarek, sıddık kardeşim,

Evvelâ: Sözler'e başlamadan iki ay evvel gördüğün mübarek rüya çok güzeldir, hem hakikattir. Evet, kardeşim, sen bir bahçe-i ebedî olan Kur'ân-ı Hakîmin cennetinden, gül-ü Muhammedî (a.s.m.) namında, hadsiz nuranî hakikatlerin fabrikası hükmünde, tefsir-i hakaik-i Kur'âniye etrafında halka tutan ve sizin gibi çarklardan mürekkep olan bir cemaat-i mübareke içinde en has ve en yüksek mertebeye kâtip tayin edildiğine, o rüya beşaret verdiği gibi, biz de beşaret ediyoruz.

Saniyen: Bu defa bize yazdığın Mu'cizât-ı Ahmediye (a.s.m.) risalesi çok harika düşmüş. Kim ona bakıyor; bir zevk-i hakikî hisseder. Demek oluyor ki, mânevî, hâlis, samimî hisler, maddî nakışlar suretinde kendini hissettiriyor. Bu sırra ben muttali olduğum vakit, kardeşim Galip dahi aynı hisse iştirak etti. "Evet, bunun altında manevî tebessüm var" diye, senin hattını kendi hattına tercihle mukabele etti. O yazdığın risale vasıtasıyla pek çok insanlar imanlarını kuvvetleştiriyorlar; muhabbet-i Ahmediye (a.s.m.) kalblerinde ziyadeleşiyor. İşaret-i gaybiye hakkında şüpheleri kalmıyor. O sevap da senin defter-i a'mâline geçiyor. *Kur'ân* ve *Resul-i Ekrem* (a.s.m.) kelimesinden başka, işaret ettiğin kelimât çok mânidardır, hem bir temeldir. O iki kelimenin mübarek tevafukuna bir hüccettir. Hem gösteriyor ki, bütün o tevafukatı dahi riâyet etmeyen, o iki kelimenin tevafukuna kalem karıştıramaz. Zannediyoruz ki, o risalelerin hatt-ı hakikîsini sen buldun veyahut yakınlaştın.

Salisen: Mâbeynimizde münasebet mânevî, ruhî, hakikî olduğu için zaman ve mekân müdahale etmez. Dergâh-ı İlâhîye müteveccih olduğumuz vakit günde

belki kaç defa, Hüsrev yanımda bir cihette hazır olmakla beraber, senin o şirin yazıların, hususan On Dokuzuncu Mektuptaki mübarek hattın göründükçe seni hayalimizce hazır ediyoruz. Ben ve buradaki arkadaşlar dahi seni burada görmek çok arzuluyoruz. Fakat Isparta sana çok muhtaçtır. Hem de şimdi hal ve mevsim pek müsait görünmüyor. Onun için kardeşimi bir miktar yanımda bulundurmakla, sana zahmet vermek istemiyorum. Yoksa sen bize çok lâzımsın. İnşaallah bir vakit kaza edeceğiz.

Rabian: Şu mübarek şehr-i Ramazan, leyle-i Kadri ihata ettiği için, kendisi de ömür içinde bir leyle-i Kadirdir ki, muvaffak olanın ömrüne bin ömür katar. Dakikası bir gündür. Saati iki ay, günü birkaç sene hükmünde bir ömr-i bâkîdir. Senden ve âhiret hemşirem yani ikinci validem ve kardeşimin muhterem validesinden duanızı istiyorum. Madem duada sizi şerik ediyorum; siz de benim duama âmin hükmünde olarak dua ediniz.

Kardeşimiz Ali Efendiye dahi çok selâm ve dua ediyorum. İnşaallah tam Hüsrev'e lâayık bir kardeş oluyor. Sair kardeşlere seni tevkil ediyorum, selâm ve dua ediyorum. Bu eyyâm-ı mübarekede bana dua etsinler.

Galipder: “Hüsrev’le mânevî bir irtibat hissediyorum.” Çok selâm ediyor. Ve bilhassa saatçi Lutfü Efendiye pek çok selâm ve dua ederim. Cenâb-ı Hak ona, o bana yazdığı Pencere Risalesinin hurufu adedince ruhuna rahmet, kalbine nur, aklına hakikat, malına bereket ihsan eylesin. Âmin, âmin, âmin.

Maksadım, ona o risaleyi yazdırmak, onu has talebeler dairesine idhal etmektir.

Yoksa ona o zahmeti vermezdim. Mâşâallah, Hâtem-i Mu’cizât-ı Ahmediyeyi (a.s.m.) çok güzel tersim etmişsiniz. *Sözler*’le alâkadarlar içinde, bu hâteme tam kanaati olanların isimlerini bana yazsınlar, onları ikinci dairede yazacağız, tâ o nura hissedar olsunlar. Şükre dair nüshanız Kuleönlü Mustafa bir adama verip, o da muhafaza edememiş. Yağmur bir parça bozduğu için mahcup olarak, sana göndermeyip bana gönderdi. Benim de güzel yazılmış bir nüsha var, sana gönderiyorum. Ona göre yeni bir nüsha kendinize yazarsınız. Sen bana şükre dair yazdığın mübarek nüshayı, bir ay evvel Atabey tarafına göndermiştim. Kim aldığını bilmiyorum, elime geçmedi. Hem size Yirmi Sekizinci Mektubun Yedinci Meselesinin Hâtimesini gönderiyorum. O Hâtîme, hâtem-i i’câza gelen tenkidatı reddediyor ve parlak bir mühr-ü tasdik olduğunu gösteriyor. O hâtemlerin bir nüshasını sana gönderdik. Orada hâtemi gören ve kabul eden ve *Sözler*’le alâkadar olan zâtların münasip gördüklerini, boş kalan gözlere kaydedebilirsin.

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي

Mirzazâde
Said Nursî

1. Bâkî olan sadece Odur.

• • •

بِسْمِهِ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ¹
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ²

1. Allah'ın adıyla. "Hiçbir şey yoktur ki Onu hamd ile tesbih etmesin (Onu şükranve minnetle anıp şânına lâyık ifadelerle anmasın ve noksan sıfatlardan tenzih etmesin)." İsrâ Sûresi, 17:44.

2. Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

Aziz ve gayretli âhiret kardeşim ve hizmet-i Kur'ân'da yoldaşım Hulûsî-i sâni ve Sabri-i evvel,

Mâşâallah, Yirminci Mektubun kıymetini güzel anlamışsınız ve güzel de yazmışsınız.

Mektubunda ilm-i kelâmdersini benden almak arzu etmişsiniz. Zaten o dersi alıyorsunuz. Yazdığınız umum Sözlere, o nurlu ve hakikî ilm-i kelâmın dersleridir. İmam-ı Rabbânî gibi bazı kudsî muhakikler demişler ki: Âhîr zamanda ilm-i kelâmı, yani ehl-i hak mezhebi olan mesâil-i imaniye-i kelâmiyeyi, birisi öyle bir surette beyan edecek ki, umum ehl-i keşif ve tarikatın fevkinde, o nurların neşrine sebebiyet verecektir. Hattâ İmam-ı Rabbânî kendisini o şahıs gibi görmüştür.

Senin şu âciz ve fakir ve hiç ender hiç olan kardeşin, bin derece haddimin fevkinde olarak, kendimi o gelecek adam olduğumu iddia edemem, hiçbir cihette liyakatim yoktur. Fakat o ileride gelecek acip şahsın bir hizmetkârı ve ona yer hazır edecek bir dümdârı ve o büyük kumandanın pîşdâr bir neferi olduğumu zannediyorum. Ve ondadır ki, sen de yazılan şeylerden o acip kokusunu aldın.

Hem mektubunda¹ **اللَّهُ نُورُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ** 'ye ait olan esrarı sual ediyorsun. Evet o âyetin büyük bir denizinden çok Sözlere katarâtı, reşehâtı vardır. Bâhusus Yirminci Mektupta, Otuz Üçüncü Mektupta, Otuz İkinci Sözde, Yirmi İkinci Sözde onun bazı çeşmeleri var. Elbette o âyette çok tabakat var. Her taife bir tabakadan hissesini almıştır. Ruhum istiyordu ki, o âyetin bazı envârını yazayım; fakat şimdiye kadar müteferrik surette yazıldığından öyle kalmış, şimdilik onunla iktifâ edilmiş.

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي²

Kardeşiniz

Said

1. "Allah göklerin ve yerin nurudur." Nur Sûresi, 24:35.
2. Bâkî olan sadece Odur.

بِسْمِهِ سُبْحَانَهُ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ¹
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ أَبَدًا دَائِمًا²

1. Her türlü noksan sıfatlardan yüce olan Allah'ın adıyla. "Hiçbir şey yokturki Onu hamd ile tesbih etmesin (Onu şükran ve minnetle anıp şânına lâyık ifadelerle anmasın ve noksan sıfatlardan tenzih etmesin)." İsrâ Sûresi, 17:44.

2. Allah'ın selâmi, rahmeti ve bereketi ebediyen, dâima üzerinize olsun.

Aziz, sıddık kardeşlerim ve hizmet-i Kur'âniyede fedakâr arkadaşlarım Sabri, Hâfız Ali, Hüsrev, Re'fet, Bekir, Lütfü, Rüşdü Efendiler,

Kardeşlerim, bu Ramazan-ı Şerifte size, âlem-i nurdan bahisler açmak arzuları var idi. Maalesef bir hâdisе zulmet âleminden bahsetmeye beni mecbur ediyor. Bu yeni hâdisе için etraftaki dostlar lisan-ı kal ve halle meraklı, endişeli bir tarzda benden istizah istiyorlar. Onları ve sizleri meraktan kurtarmak için, o hâdiseyi, iki kısım olarak, bir parça beyan edeceğim.

Birinci kısım: Bu bize nisbeten musibetli ve elîm hadiseyi, Cenâb-ı Hak inâyet ve rahmetiyle başka surete çeviriyor. Evet, Cennet ucuz olmadığı gibi, Cehennem de lüzumsuz değil. Bu hâdisenin bize karşiki veçhi, rahmet görünüyor. Ehl-i dünyaya karşı veçhi, Cehennemin lüzumunu gösteriyor. Filhakika bu Ramazan-ı Şerifte hâdisenin sureti çok çirkindi. Fakat Gavs-ı Âzamin dediği gibi, inâyet gözünün altında ve hıfzında olduğumuzdan, çok cihetlerle hakkımızda lemeât-ı rahmet göründü.

İkincisi: Bu Ramazan-ı Şerifte acz u zaafı ve fakr u ihtiyacı tam hissedip, Cenâb-ı Hakka iltica etmek, bir surette intibah ve heyecan ve şuur ve şiddet verdi. Ramazan-ı Şerifte şimdi okuduğum münâcâtların okunmasına bu hâdisе mühim bir kuvvet oldu. Zaten musibetler, dergâh-ı İlâhîye sevk etmek için birer kader kamçısıdır. Her okuduğum bir kelime ve dua da ve münâcât da şuurlu ve şiddetli oluyor. Resmî ve ruhsuz olmuyor. Sahâbelerdeki ibadetlerin sırr-ı tefevvuku bu noktadandır. Tesbih ve zikri bütün mânâsıyla şuurlu bir surette söyledikleridir.^{HAŞİYE-1}

Said Nursî

Haşîye-1 Bu mektubun mütebâkisi bir maksada binâen buradan kaldırılmıştır.

Hulûsi Beye hitaptır.

بِسْمِهِ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ¹
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ أَبَدًا دَائِمًا²

1. Allah'ın adıyla. "Hiçbir şey yoktur ki Onu hamd ile tesbih etmesin (Onu şükran ve minnetle anıp şânına lâyık ifadelerle anmasın ve noksan sıfatlardan tenzih etmesin)." İsrâ Sûresi, 17:44.

2. Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi ebediyen, dâima üzerinize olsun.

Aziz, sıddık, muhlis kardeşim,

Evvelâ: Biraderzadem Halil Nâci'nin dünyevî musibeti, beni de cidden mahzun eyledi. Cenâb-ı Hak onu da kurtarsın, size de sabır ve tahammül ihsân eylesin. Âmin. Nurun eskiden beri hiç sarsılmayan muhlis bir kahramanı elbette dünyanın geçici, kıymetsiz, fânî vaziyetleri karşısında telâş etmez, mağlûp olmaz inşaallah.

Saniyen: Silsile-i ilmiyede bana en son ve en mübarek dersi veren ve haddimden çok ziyade şefkatini gösteren, Hazret-i Şeyh Muhammedü'l-Küfrevî'nin (kuddise sirruhû) hulefâsından Alvarlı Hoca Muhammed Efendiye ve ihvanlarına çok selâm ve arz-ı hürmet ederim. Ve o havâlide Nurlarla alâkadar senin dostlarına çok selâm ve Nur hizmetinde muvaffakiyetlerine dua ederiz.

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي¹

Hasta kardeşiniz

Said Nursî

1. Bâkî olan sadece Odur.

Aziz kardeşim,

Beni merak etmeyiniz inâyet-i Rabbaniye devam ediyor. Maişet cihetinde kanaat ve iktisat beni ihtiyaçtan kurtarıyor. Sakın birşey gönderme. Sen altı yedi nefsebakıyorsun; benim yarım nefsim var. Sen beni değil, ben senidüşünmeliyim. Sabri'nin mektubu ona yetişmemiş. Sen ve Hulûsi, benim her bir amel-i uhrevîmde hissedarsınız. Mâh-ı Ramazanda kazanç bire bindir. Siz de bana duanızla yardım ediniz.

Said

İşaret-i Aleviyeyi tam tasdik ettiniz mi, Haşir Risalesini çok kuvvetli buldunuz mu?

1. Her türlü noksan sıfatlardan yüce olan Allah'ın adıyla.

بِسْمِهِ سُبْحَانَهُ

Binler selâm. Siz maddî rütbenizden çok yüksek mânevî rütbeniz iktizasıyla ayrı ayrı yerlere gönderiliyorsun. O yerlerin sana ihtiyacı var. Hiç merak etme. Senin Risaletü'n-Nur hakkında mektupların, çok talebe yerinde, senin bedeline hizmet-i Nuriyede çalışıyorlar. Birinciliği daima sana kazandırıyorlar.

Kardeşiniz

Said Nursî

• • •

وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبَحُ بِحَمْدِهِ
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ

Aziz, sıddık kardeşlerim, hizmet-i Kur'âniyede çalışkan arkadaşlarım Sabri, Hüsrev, Hafız Ali, Re'fet, Bekir, Lütfü, Rüşdü,

Size Cemaziye'l-Âhir ayında vuku bulan bir hâdise-i semâviye münasebetiyle bir mesele beyan edeceğim. Şöyle ki:

Hazret-i zât-ı Ahmediye Aleyhissalâtü Vesselâm'ın zuhuru zamanında, ³

وَإِذَا الْكَوَاكِبُ انْتَثَرَتْ

âyetinin bir nümunesini gösterir bir tarzda, recm-i şeyâtine alâmet olan yıldızların düşmesi kesretle vuku bulmuştur. Ehl-i tahkikin nazarında, o zaman vahiy zamanı geldiğinden, vahye şüphe gelmemek için, kâhinler gibi, gaybî ve cinler vasıtasıyla semavî haberlerine karışanlara sed çekmeye alâmet ve işaret olmakla beraber, zât-ı Ahmediye Aleyhissalâtü Vesselâm cin ve inse meb'us olarak teşrifine semâvât ehlince bir şenlik, bir bayram gibi bir alâmet-i sürur olduğunu, ehl-i keşif ve hakikat hükmetmişlerdir.

1. "Hiçbir şey yoktur ki Onu hamd ile tesbih etmesin (Onu şükran ve minnetle anıpşânına lâyık ifadelerle anmasın ve noksan sıfatlardan tenzih etmesin)." İsrâ Sûresi, 17:44.

2. Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

3. "Yıldızlar saçıldığı zaman." İnfitâr Sûresi, 82:2.

Hem o meb'us zât, ehl-i küfür ve dalâlet için bir nirân-ı muhrîka ve ehl-i hidayet için envâr-ı müşrika menbaı olduğuna, gaybî ve semavî bir işarettir. Şimdi şu Cemâziye'l-Âhirde emsâli görülmemiş bir tarzda, gece saat dörtte başlayıp, beş ve beş buçuğa kadar devam eden yıldızların düşmesi ehemmiyetli bir hâdise-i semâviyedir. Semâvâtın hâdisâtı zeminimize baktığı cihetle herhalde o hâdisâtın dahi küre-i arzda bir eseri olacaktır. Cenâb-ı Hakkın rahmetine sığınmalıyız ki, nîrân-ı muhrîka yapmasın, envâr-ı müşrikaya çevirsin.

Evet, nasıl ki Kur'ân-ı Hakîmin sûrelerinde, âyetler birbirine bakar, işaret ederler. Öyle de, Cenâb-ı Hakkın bir kur'ân-ı kebîri olan şu kâinatın ulvî, süflî sûreleri dahi birbirine bakar, birbirinin nüktelerini izhar eder. Semâ sûresinde bizim gibi lâfz-ı Celâli yalnız kırmızı yazmak değil, belki nur yıldızıyla Lâfza-i Celâl gibi yazılan yıldızlar ve o yıldızlardan fışkıran nuranî noktalar, elbette bir işaret fişekleri hükmünde, birer sırrı ilân ettiğini, o mu'ciznümâ semavî sûresinin şânındandır. Kendimizce bir fâl-i hayır addetmeliyiz.

Saniyen: Size semâvâtın kırmızı yıldızlarını andıran, Kur'ân'daki İsm-i Celâlin iki bin sekiz yüz altı (2806) defa tekerrürü, Kur'ân semâsını o nuranî yıldızlarla ziynetlendirmiş ve o adetlerin sahifeler, yapraklar, sûreler itibarıyla birbirine mânidar münâsebât-ı tevafukiyetleri, daha ziyade letâfetini, ziynetini güzelleştirmiş.

Bu defa size kendi nüsha-i Kur'âniyemi gönderiyorum. Bu nüshamda size gönderilen listeye göre işaretler koydum. İsm-i Celâl ve ism-i Rabbe ayrı ayrı işaret vaz edildi.

İsm-i Celâlin tevafukat-ı adediyesi hem muntazamdır, hem mânidardır; fakat bir parça dikkat ister. Çünkü, risalelerde görünen tevafuk gibi, daima sahife sahifeye bakmıyor. Bazan sahife mukabiline değil, belki bir arkasına veya arkasının mukabiline bakar. Bazan bir yaprak atlar, bazan bir sahife iki sahifenin mecmuuna bakar. Meselâ: Otuz beşinci sahifede on üç (13) adet Lâfza-i Celâl gelir. Arkasına sekiz (8), sonra beş (5) geliyor. Demek o on üç adet bu iki rakama birden bakar ki, o da on üç ediyor, ve hâkeza... Hem bazan bir sahife, iki sahifenin mecmuuna bakmakla beraber, aynı suretinde iki adet gelir, herbiri onun bir cüz'ünü gösterir. Meselâ: Sûre-i Tevbe'de, 188. sahifede on altı Lâfza-i Celâl geliyor, arkasında altı geliyor, altının arkasında on geliyor. Beraber yukarıdan okunsa on altı olur, tevafuk eder.

Sûre-i Ahzab'ın yine sahife dört yüz yirmi ikide (422) on altı İsm-i Celâl geliyor; zahirî tevafuku yok. Halbuki bir sahife daha evvel on gelir ve mukabilinde altı var; terkip edilse on altı olur, tevafuk eder. Hem bazan ism-i Rab ile beraber tevafuk eder. Bazan sahife sahifeye değil, yaprak yaprağa bakar. Hem bazan sahife rakamına bakar.

Dokuz rakamı çok defa sahife rakamına baktığı için tevafuktan çıktığını hissettim.^{HAŞİYE-1} Her neyse, siz de tetkik edersiniz. Sonra meşveretinizle gizli tevafukatı gösterecek rakamları yazacağız. Yeni yazdığımız Kur'ân'dan tensipettiğiniz takdirde kaydedeceğiz. Başta yüz elli sahifede elli bir defayedı ve sekiz geliyor. Yirmi sekizde sekizdir, yirmi üçte yedidir. Buyedi, sekiz birbirine muvafık kabul edilmiş; yediden sekize, sekizdenyedide geçmekle tevafuk bozulmuyor. Bu iki rakamın Kur'ân'da mühim sırları bulunduğu hissedilir.

Haşîye-1 Elhasıl: Bazı esrar-ı gaybiye için tevafukat şeklini değiştiriyor. Lâfza-i Celâlin diğer lâtif ve câzibedar ve mânidar bir tevafuku şudur ki: Başta Fatiha sahifesiyle beraber yüz elli bir sahifede, elli bir defa yedi ile sekiz geliyor.

Salisen: Hazret-i Zât-ı Ahmediye (Aleyhisselâm) nasıl bir şecere-i tûbâ olduğunu ve asfiya ve evliya ve sıddıkîn, o şecere-i nuraniyenin meyveleri ve mesâlik ve turuk onun dalları olduğunu gösterir bir silsile-i azîme, eskiden kalma ve eskimiş bir silsilename yanımda var. Onu güzelce tebyiz etmek için hattı güzel, cetvelde meharetini bulunan zâtları istiyorum. Şimdilik Hüsrev'le Tenekeci Mehmed Efendi, Bekir Ağada bulunan ölçüyle on beş tabaka kâğıt beraber,

Hâfız Ali'nin haber gönderdiği vakit gelsinler.

Rabian: Yirmi Yedinci Mektuba ilhak edilecek, kardeşlerimizin bazı yeni fıkralarını size gönderdim. Hakikaten bu fıkralar ve umum Yirmi Yedinci Mektubun fıkraları çok faidelidirler. Ehemmiyetli, tatlı, hoş, güzel mânâlar, dersler; teşvik, teşci eder hisler vardır. Ben kendim onlardan tatlı istifade ediyorum; tembel olduğum zaman bana ehemmiyetli bir teşvik kamçısı oluyor. Her neyse... Kardeşlerim, gücenmeyiniz; bir miktardırsizlere mektup yazdığım zaman birbirinden uzak meseleleri topluyorum; her mektup bir aşure olur.

Hamisen: Ben kolu kısa, boyu kısa cübbeme razı oldum; daha birşey lâzım değil. Hüsrev'in sakosu yanımda makbul misafirdi, gönderiyorum. Validesinin bir derece kesb-i âfiyet ettiğinden çok mesrur oldum. Cenâb-ı Hak sıhhat ve âfiyet versin. Orada Hüsrev'in kardeşi Ali Hasan ve Tenekeci Mehmed Efendi ve Hafız Ahmed gibi *Sözler*'le alâkadar olanlara selâm ediyorum.

Kardeşiniz

Said Nursî

Nümune için gönderilen kâğıt zâyî olmuş, göremedik. Beyaz kâğıttan siz intihap edersiniz. Sulfato geldi, fakat çoktur. Mehmed Efendi bana yeniden bir levha yazması beni minnettar ediyor. Cenâb-ı Hak yazdığı herbir harfe mukabil bin sevap ihsan eylesin. Âmin, âmin.

• • •

بِسْمِهِ ۱ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ بَعْدَ حُرُوفِ
الْقُرْآنِ وَآسْرَارِهَا ۲

1. Allah'ın adıyla. "Hiçbir şey yoktur ki Onu hamd ile tesbih etmesin (Onu şükranve minnetle anıp şânına lâyık ifadelerle anmasın ve noksan sıfatlardan tenzih etmesin)." İsrâ Sûresi, 17:44.

2. Kur'an'ın harfleri ve esrarı adedince, Allah'ın selâmı, rahmet ve bereketi üzerinize olsun.

Ey bu dâr-ı fânide medar-ı tesellîlerim, bu diyar-ı gurbette enîslerim ve esrar-ı Kur'âniyede beni iştîyaklarıyla konuşturan zeki, ferasetli muhataplarım,

Sizlere, yalnız bir-iki dakika temâşâ etmekle, ne derece acınacak bir halde, nâkıs bir hatla çalıştığımı ve sizin kıymettar kalemleriniz, ne kadar bana ehemmiyetli olduğunu ihsas etmek için, kendi hattımla tashihsiz bir fihriste-i huruf göndermiştim. Halbuki, sizler bir-iki dakika değil, saatlerce baktınızve günlerce zaptettiniz. Bundan anladım ki, siz ona fazla merakediyorsunuz. Onun için size o listenin tebyizini gönderiyorum. İsterseniz kendinize bir suret alırsınız.

Fakat bunu biliniz ki, bu fihriste muvakkat bir me'haz olmak için takribî bir tarzdadır. Ben kolaylık için, kısmen eski mahfuzatıma, kısmen iki mikyasla dokuz saatte perişan hattımla yazmıştım. Sonra anladım ki, bu vadide bir tefsir köyümüzde var. O tefsiri getirdik, mukabele ettik. Ekseriyet-i mutlakayla tevafuk etmişiz, birkaç büyük yekûnlarda, on-on beş küçük yerlerde muhalefet oldu. Tahkikat neticesinde, tefsirin matbaa ve müstensihlerin eser-i sehvi olarak muhalefet olmuş. İki üç yerde müsvedde listemizi tashih ettik. Sonra o tashihimizin yanlış olduğunu anladık, daha listemizi değiştirmedik. Matbaa hatâsı olarak tefsir tashihe muhtaç zannettik, fakat edemedik. Çünkü, sahibi büyük bir müdakkik ve matbaa da Câmiü'l-Ezher yanında ve kurbünde, Ezherî ulemâsının nazarı altında olduğundan tashihe cür'et edemedim.

Aynı tefsiri, tebyizle beraber gönderiyorum. Ona bakarsınız; fakat tenkide uğraşmayınız. Çünkü benim listem takribîdir, daha tahkikî yapmadım. Tefsir ise, çoğunda rivayete istinad eder. Hem bazı Sûre-i Mekkiyede Medenî âyetler girmiş. Belki hesaba dahil etmemiş. Meselâ, Sûre-i Alâk'ta hurufu yüz küsur demiş. Muradı, en evvel nâzil olan nısf-ı evveldir. O doğru söylemiş. Ben ise, eski mahfuzatıma istinaden mecmu-u sûreyi zannettiğim için onun savabında hatâ etmişim.

Hem tevafuktaki esrar, küllî yekûnlara bakar. Takribî fihriste bize kâfidir. Kenzü'l-Arş'ın üç nüktesinde yazılan tevafukat, küsuratın değişmesiyle değişmezler. Belki büyük yekûnların değişmesiyle dahi o tevafukat bozulmaz. Meselâ, Sûre-i Kehf ile otuz dokuz sûre, *bin* adedinde ittifak ediyorlar. Bir-iki tane *bin*adedini kaybetse, o mühim tevafuk bozulmaz. Ve hâkeza... Küsuratın çendan esrarı var, daha bize tamamıyla açılmadı. İnşallah açıldığı vakitte fihriste dahi tahkikî bir surete girecek.

Said Nursî

• • •

Aziz Üstadım,

وَإِذَا الْكَوَاكِبُ انْتَثَرَتْ¹

Cemaziye'l-Âhir ayında vuku bulan¹ âyetinin ifade ettiği hâlâtın bir nümunesini izah eden hâdisat-ı semâviyeyle Kur'ân'ın semasında parlayan Lâfza-i Celâl yıldızlarının acip ve tatlı tevafuklarını ders veren o kıymetli mektubunuzu, Hafız Ali kardeşimiz de dahil olduğu halde Re'fet, Bekir, Lütfi, Rüşdü, Keçeci Mustafa Efendi ve ağabeyim Ali Efendiyle beraber okuduk. O gece meclisimiz pek tatlı idi. Hâdisât-ı semâviyeyi hayret ve taaccüple ve pek büyük bir sevinçle karşılayarak, mele-i âlânın bayramlarına biz de iştirak etmiştik.

1. "Yıldızlar saçıldığı zaman." İnfitâr Sûresi, 82:2.

Nasıl ki bu hâdis-e-i semâviyenin birinci defa vukuu, (başta insan suretinde yapılmış Hubel tâbir ettikleri büyük putlarıyla 360 putu ilâh kabul eden) müşrikîn-i Kureyş'in helâkine netice vermişti. İnşallah bu ikinci vuku'da 14'üncü asr-ı Muhammedîde ve Avrupa terakkiyatıyla iftihar ettiği ve yirminci asır namını alan bugünde, ehl-i fetretin putperestliğinin daha feci bir surete giren suretperestliğinin kökü kesileceğini bize ilân ediyordu.

Bu ilân, ümmet-i merhume-i Muhammediyeye, pek güzel ve pek hayırlı bir fütuhâtı hazırladığını hatırlatarak, mahzun kalblerimizi şenlendirmiş, ağlayan yüzlerimizi güldürmüş, gamnâk çehrelerimize beşâset serpmişti. Dimağımızda Asr-ı Saâdetin o câzibedar hayatını canlandırmış, güya mâziyi istikbale çevirerek, bir müddet o âlemlere ve o nezih ruhlu, ulvî düşünceli insanlar arasında yaşatmıştır.

Saniyen: Lâfza-i Celâlin mânidar ve münasebetdar tevafukatını temâşâyâ koyulduk. Bu tevafukat, ihtiyarsız nazarımızı kendisine çeviriyordu. İrae edilen kısımlar ve tevâzün ettirilen adetler, o kadar şirindi ki, okurken kalbimize serinlik, dimağımıza bir inkişaf, ruhumuza bir gıda veriyordu...

Vaktimizi arttırmak için, yan yazıyla yazılan Kur'ân-ı Kerîmin 15'inci sahifesine kadar 7, 8 adetler tevafukatını muhafaza ederek, 51 defa gelmesi, mektubun nihayetini asel (bal) ile bağlıyordu. Ne kadar gariptir ki, bu rakamların hem yazılmaları birdir, hem sırada kardeşlikleri birdir ve hem de sahifedegösterdikleri rakamla tevafukları birdir.

Ey sevgili Üstad,

Cenâb-ı Hak sizden çok razı olsun, yeni yeni meyveler ve fâkihelerle tagaddi suretiyle takviye-i ezhana, hem de def-i cû' suretiyle ıztıraplarımızı teskine vasıta oluyorsunuz.

Hüsrev

• • •

Sevgili Üstadım, aziz hocam, efendim hazretleri,

El ve ayaklarınızdan öperek, sıhhat ve âfiyetiniz için duacıyım. Bu hafta zarfında, yazıp ikmaline muvaffak olabildiğim yirmi altıncı ve onuncu cüzleri ve Kur'ân-ı Kerîmin tamamen yazılmasından mütevellid sürurlarımı ifade eden şu arîzamı takdim ediyorum.

Sevgili Üstadım, bu hususta mâruz kaldığım, o Furkan-ı Ezelînin bazı inâyâtından bahsetmekliğime müsaade edilmesini rica ederim. Şöyle ki:

Lâfza-i Celâl ve lâfz-ı *Rab* tevafukatıyla, kelime tevafukatını muhafaza etmek suretiyle, bir Kur'ân-ı Kerîm yazılmasını emir buyurduğunuz vakit, pek büyük bir sevinçle kaleme sarılmıştım. İlk yazdığım üç cüz'ün başlangıcında, o kadar müşkülâtla yazı yazıyordum ki, sevincimi yeis, şevkimi fütur doldurmuştu. Esasen Arabî hattımın hiç olmaması, ye'simi teşdid, füturumu tezyid ediyordu.

Sevgili Üstadım, bu hal çok devam etmedi. İlk günlerde sabahtan akşama kadar çalıştığım halde, beş veya altı sahife yazı yazabilmek, benim için büyük bir muvaffakiyet iken, Kur'ân-ı Azîmü'l-Burhânın yardımı imdadıma yetişti. Müşkülâtın yerini sürur, teessürün yerini sevinç kapladı. Bazı günler kalemi elimden bırakmamak için, namaz vaktinin uzamasını veyahut gurubun olmamasını temenni ediyordum. Bazan olurdu, sabahlara kadar yazı yazmak isterdim. Bazan olur, yazılması gayet güç sahifelere, Kur'ân'dan istimdad ederdim; gayet kolaylıkla o sahifeyi yazmaya muvaffak olurum. Bazan en kolay yazılacak sahifelerde, istimdadı bırakırdım. Elimde kalem güya yazı yazmakta izhar-ı acz ederdi. Hattâ bazan yanlış yazarak sahifeleri tebdil ettiğim olurdu.

Bu kadar teshilât arasında, Arabî hattımın şeklinin değişmekte olduğunu gördüm. Birinci defaki yazdığım yazılarımla son yazdığım yazılarımı karşılaştırdığım vakit, böyleçapraşık bir yazıyla, nasıl olur da dilâver bir pehlivan gibi ortaya atıldığımı düşünerek evvelce çok meyûs oldum. Sonra da sevincimden mesrurâne şükürler ettim.

Kur'ân'da mevcut tevafukatıyla beraber yazan Hafız Ali, Hoca Sabri, Hafız Zühdü gibi kardeşlerimin yazdıklarını gördükçe şevkim artıyordu. Ümidin fevkinde bir terakkiyat gördüm. Bu esnalaradaki inâyetin bir kısmı kalbe tulû ediyordu. Bir kısmı idare-i taayyüşüme taallûk ediyordu. Bir kısmı da yazı

yazarken vuku buluyordu. Meselâ son bir hâdiseyi arz edeceğim. Şöyle ki:

En son yazdığım Sûre-i Tevbe'nin 197. sahifesinde altı Lâfza-i Celâl mevcut, dimağıma sahifenin yazılacak şeklini hazırladım.

سَيَرَحْمَهُمُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ

¹ âyet-i celîlesindeki iki tane Lâfza-i Celâl, tevafuk harici kalmak suretiyle yazmaya başladım. Vaktâ ki ²

فَمَا كَانَ اللَّهُ

daki Lâfza-i Celâli yazdım. Düşündüm ki, istediğim gibi olmayacak, öyleyse üç bir, iki bir tevafuk olsun dedim. Ben tevafuk edecek Lâfza-i Celâle yaklaştıkça, Lâfza-i Celâller tevafuktan uzaklaşıyorlardı. Bir türlü arzu ettiğim şekilde muvaffak olamadım. En nihayet hal-i hazır vaziyet vücuda geldi. Sahifeyi değiştirmek istedim. Baktım, bu sahife ihtiyarımı dinlememişti. Bunda bir maksat ve bir gaye olacağını hatırlayarak, sahifeyi yırtmadım. 198'inci sahifeyi yazdıktan sonra, dikkat ettim. 197'nci sahifede tevafuk haricî bir satırdaki iki lâfza-i Celâl 198'inci sahifede aynı satır üzerindeki, iki Lâfza-i Celâl ile üst üste geldiğini ve diğerinin 199'uncu sahifede pek cüz'î bir inhırafla (belki yarım santim kadardır) diğer bir Lâfza-i Celâlin üstünde olduğunu

gördüm, ³ الْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي diyerek, Cenâb-ı Hakkın benim gibi alîl ve pek çok mâsiyet ve kusurlu bir kulunu böyle kudsî bir hizmette istihdam ettirdiğinden dolayı, nihayetsiz sürura müstağrak oldum.

1. "Allah onları rahmetine erştirecektir. Muhakkak ki Allah'ın kudreti herşeyegalıptır ve Onun her işi hikmet ileler." Tevbe Sûresi, 9:71.

2. "Allah zulmetmez." Tevbe Sûresi, 9:70.

3. Allah'a hamd olsun. Bu Rabbimin ihsânıdır.

Bu inâyet ve muvaffakiyetler, fazilet ve mübecceliyette herşeye tefevvuk eden susmaz ve susturulmaz bir ses, feyyaz bir ziya ve nevvâr bir azametle, yirmi sekiz bin âleme imamlık eden, ders veren o Furkan-ı Ezelînin hadsiz kerametlerinden bir kerameti ve nihayetsiz mu'cizelerinden, kıvılcım-misâl küçük bir lem'ası idi.

Cenâb-ı Hak dergâh-ı izzetinde kabul buyursa, benim gibi, zillet ve meskenet her tarafını kaplayan kusurlu, âciz bir abd için, ne büyük bir saadet!

İşte, sevgili Üstadım, himmet-i âlîniz ki ve ¹

لَوْلَاكَ لَوْلَاكَ لَمَا خَلَقْتُ الْأَفْلَاكَ

hitâb-ı izzetine mazhar olan menba-ı füyuzat Aleyhissalâtü Vesselâm Efendimizin himemat-ı kudsiyeleriyle ve refik olan Kur'ân-ı Azîmüşşânın kerametleriyle ve Cenâb-ı Vâcibü'l-Vücut hazretlerinin müsaade ve lütufları sayesinde ve yine onların rızası uğrunda, ümmet-i Muhammed için vasita olup yazdırılan bu Kur'ân-ı Kerîmi size takdim

ederken, fakir talebeniz, (size ciddî bir talebe, hakikî bir kardeş, muti bir evlât ve Peygamber-i Zîşân Efendimiz Hazretlerine ümmet ve Hallâk-ı Kerîme de kemter bir kul) olabilmek dilekleriyle el ve eteklerinizden kemâl-i tâzim ve hürmetle öperim, efendim hazretleri.

Fakir talebeniz

Ahmed Hüsrev

1. "Sen olmasaydın ben âlemleri yaratmazdım." Ali el-Kârî, *Şerhü's-Şifâ*: 1:6; Aclûnî, *Keşfü'l-Hafâ*: 2:164. Ayrıca el-Hâkim'in *el-Müstedrek*'inde bu mânâyı teyit eden şu sahih hadis naklediliyor: "Peygamber Efendimiz buyurdu: Allah İsâ'ya (a.s.) şöyle vahyetti, 'Ey İsâ, Muhammed'e iman et. Ümmetine de emret ki onlardan ona ulaşanlar da iman etsinler. Muhammed olmasaydı Âdem'i yaratmazdım. Muhammed olmasaydı Cennet ve Cehennemi yaratmazdım. Su üzerinde Arşı yarattığımda arş çırpındı. Üzerine *Lâ ilâhe illallah Muhammedun Resûlullah* yazdım, sakinleşti.'" (el-Hâkim, *el-Müstedrek*, 2:615) Ayrıca bk. et-Taberânî, *El-Mu'cemü'l-Evsât*, 6:314; et-Taberânî, *El-Mu'cemü's-Sağîr*, 2:182; El-Hallâl, *es-Sünne*, 1:237; el-Beyhakî, *Delâilü'n-Nübüvve*, 5:489.

Efendim,

İsterim ki Yirmi Yedinci Mektubun tatlı sadâları içerisinde benim de boğuk sesim çıksın. Lâkin heyhât o maden-i esrâr bahrinden dem vurmak haddim değil. Benim arzum ve iştiyâkım, o gülistana girebilmek ve o güzel güllerden koklamak...

Yoksa onun tavsifinde âciz ve kasırım. Gerçi kalbimde galeyan eden mânâlar çoktur. Lâkin her nedense, lisan hissiyatımızın tercümanı olamıyor.

Şu kadar diyebilirim ki, elimde mevcut risaleler ve Fihristede gördüğüme nazaran, Risale-i Nur eczaları bir şecere-i nuraniyedir ki, dalları aktâr-ı arza neşr-i envâr ediyor. Ve ilânihaye edecektir. Karanlıklı bir gecede, semâdaki yıldız ve kamerler, zemin yüzünde nasıl rehberlik ederlerse, Risale-i Nur eczaları da öyledir. Ve zulmette nura ihtiyaç ne ise, Risale-i Nur eczaları da odur.

Bahr-i dalâlet mevceleri arasında, sefine-i Nuh (a.s.) necat verir, her kim dahil olsa, tufan-ı maâsiden halâs bulur. Risale-i Nur eczaları, küre-i arzın mevsim-i erbaa kütüphanesinde bir bahardır. Ve bahar kadar letâfetlidir ve canbahıştır. Ve ölmüş arza o bahar vasıtasıyla hayat verildiği gibi, Risale-i Nur eczaları da ölmüş arz kulûblere taze hayat verir. Risale-i Nur eczaları bir mürşiddir. İnsanı haksızlıktan hakka döndürür ve hayvanlıktan insaniyete ve esfel-i sâfilînden, âlâyı illiyyîne yükseltir. Otuz Üçüncü Sözün Yirmi Dördüncü Mektubu ve emsalleri, insanın ruhunda inşirah hasıl ediyor. Ve kalbinde Sâni-i Hakîmin hikmetine karşı pencereler açıyor. Risale-i Nur eczaları, insanın sıkıntılı vaktinde imdadına yetişir ve tesellî eder. Bu ciheti aynen gördüm ve elhasıl Risale-i Nur eczaları hakkında her ne desem, yine o nura karşı sönüktür. İşte o fihristeler fihristesi böyle olunca, daha ilerisini ehli olan anlar.

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي¹

Kardeşiniz

Halil İbrahim (r.h.)

1. Bâkî olan sadece Odur.

Bugün hayreti mucip, nazarı cazip, dikkati câlip, mânâsı lâtif, tertibi zarif, tevafuku nazif, envârı zahir, icâzı bâhir, zübde-i burhan, erkân-ı iman, bir lem'ası i'câz-ı Kur'ân olan ve mübarek Hüsrev'in çok mükemmel bir tarzda istinsah ettiği, Yirmi Dokuzuncu Sözle, melfufu cidden çok mühim meseleleri cami ve bedî cevapları hâvi On Altıncı Lem'ayı ve benim gibi tembellere mükemmel bir ders-i ikaz olan Mektubu almakla bahtiyar ve çoktandır mahrum kaldığım Nurlara kavuşmaktan mütevellid nimete mazhariyetten dolayı, Cenâb-ı Hallâk-ı Rahîme teşekkürden âcizim.

Orada kardeşlerimizden beş nevi ibadet hakkındaki izahlarıyla kötü şahsiyetime değil, sırf Kur'ân'a, imana, Nura, hakâika müteveccih hâlime baktım. Ve kanaatlarımı yokladım, ben de aynı şeyleri düşünmüş ve kanaat getirmiştım.

1. Ehl-i dalâlete karşı mücadele:

إِنْ تَنْصُرُوا اللَّهَ يَنْصُرْكُمْ وَيُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ¹

2. Neşr-i hakikatte Üstada yardım:

وَاطِيعُوا اللَّهَ وَاطِيعُوا الرَّسُولَ² وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَى³

3. Müslümanlara iman cihetinden hizmet:

إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ⁴
وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا⁵

1. "Siz Allah'ın dinine yardım ederseniz O da size yardım eder ve size sebat verir." Muhammed Süresi, 47:7.

2. "Birbirinizle iyilik ve takvâda yardımlaşın." Mâide Süresi, 5:2.

3. "Allah'a da itaat edin, Peygambere de itaat edin." Mâide Süresi, 5:92.

4. "Şüphesiz ki Allah katında makbul olan din İslâm dinidir." Âl-i İmrân Süresi, 3:19.

5. "Allah'ın ipine hep birlikte sıkı sarılın; ayrılığa düşüp dağılmayın." Âl-i İmrân Süresi, 3:103.

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ¹ gibi âyetlerle

الدِّينُ النَّصِيحَةُ، الدِّينُ النَّصِيحَةُ، الدِّينُ النَّصِيحَةُ² hadîs-i şerifi.

4. Kalemle ilmi tahsil:

ن وَالْقَلَمَ وَمَا يَسْطُرُونَ

Madem ki hakikat ilmi tedris ediliyor; elbette mahfî hikmetlere binaen mahdud insanların eline geçen, kulağına giren bu nevi derslerin ciddi tahsili için, bilhassa okuması yazması olanların bizzat yazmak suretiyle bu neticeyi bulacaklarına şüphe edilmemelidir. Birşeyi yazmak okumak, anlamak, sonra başka kâğıda nakletmektir ki, bu tarzla matlup istifadenin temin edileceği muhakkaktır.

1. "Mü'minler ancak kardeşlerdir." Hucurât Sûresi, 49:10.

2. "Din nasihatıdır. Din nasihatıdır. Din nasihatıdır." Müslim, İmân: 95; Tirmizî, Birr: 17; Nesâî, Bey'a: 31; Darimî, Rikak: 41; Müsned, 1:351, 2:297, 4:102.

3. "Nün. Yemin olsun kaleme ve yazdıklarına." Kalem Sûresi, 68:1.

5. Bir saati bir sene ibadet hükmüne geçecek tefekkür:

Evet, Nurlarla istifade, böyle saatler, zannederim, hepimizin meşhuda olmuştur. *Sözler*'deki hakaiki tefekkür, aynen Kur'ân'ın künûzunu mânen taharrîdir ki, *Fettâh* ismi imdada yetişerek, öyle muhayyirü'l-ukul kapılar açıyor ki, zevkine nihayet bulunmuyor. Perdesiz, vasıtasız Kur'ân'a bakınca, zülâl gibi hakaikin tecellî ettiği, bulutsuz havada güneş ve böyle bir havada yıldızlarla süslenmiş semâda bedirlenmiş kamer gibi müşahede olunuyor.

Benim gibi bir isyankârın vaziyeti, hali, kabiliyeti, istidadı asla müstaid değilken, Allahü Zülcelâlin nihayetsiz kerem ve rahmeti, fazl ve inâyetiyle, iki kere iki dört kat'iyetinde kat'î kanaatim gelmiştir ki, Hazret-i Gavs'ın ve onun Üstadı, iki cihan fahri Nebiyy-i Efhamımız (a.s.m.) Efendimiz Hazretlerinin dua ve himmetleri, Hazret-i Kur'ân'ın şakirtleri üzerindedir.

Sû-i ihtiyarımızla bozmazsak, bu himayet ve sahâbet elbette devam edecektir, kat'î kanaat ve imanındayım. Şu satırları bana yazdırtan âsâr-ı Nurun şeref-i vürudları ve feyizleri, inşaallah içinde gizlenmiş olan aşr-i âhir-i Ramazan'daki leyle-i kadrin ihya edilmiş sevabını verir ve rızâ-yı Samedanîye mazhariyetle, saâdet-i ebediyeyi kazanmaya bir vesile olur.

Ey Üstadımın bu fânî âlemde arkadaşları, inşaallah âhiret âleminde de yoldaşları olacak olan aziz ve kıymetli kardeşlerim,

Şu anda kalbim şöyle inliyor, ben de ihtiyarsız yazıyorum: Hazret-i Üstadın gösterdiği yol, aynen Kur'ân'ın cadde-i kübrâsıdır; ondan ayrılmayalım, hizmetten kaçmayalım, fütur getirmeyelim. Sermayesi yalan ve yalancılık olan siyaset propagandaları, sû-i kesbimizle kazanılan ve bugün tevarüs edilen fena şeylere karşı, kaderi ittiham derecesinde muradullah müdahaleye cesaret etmeyelim. Biz abdiz; sebep-i hilkatimiz, Seyyidimizi, Yaratanımızı, Râzıkımızı bilmek ve bulmaktır. Hülâsa-i mevcudat olan Peygamberimiz vasıtasıyla inzal ve ikram buyurulan Kur'ân'ın ahkâmına ve o Hazretin sünnetine tevfik-i harekete bezl ü gayret edelim. İşte o Nur elimizde mürebbî, yanımızda muarrif, aramızda Nurları neşre, mürebbî ve muarrifimizi dinlemeye çalışalım. Biz vazife-i

ubudiyeti yapalım, netice-i mükâfatı, Hâlık-ı Rahîmimize bırakalım. Yekdiğërimize en büyük yardım olan duayı da esirgemeyelim.

Zühre, Habbe, Katre ve Zeylinin Arabî bir nüshası bu fakire ihdâ buyurulmuş, birgün tercümesinin de yapılacağına işaret olunmuştu. Demek zamanı geldi ve benim gibi Arabî bilmeyen kardeşlerin mânevî arzuları, *Zühre*'nin tercümesine vesile oldu. Çok muhtasar olarak duygularımı arz edeceğim:

Birinci Nota: ¹ فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ kelime-i tevhidiyle Mâbud-u Hakikîye bağlanmalı.

İkinci Nota:

اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ
أَكْبَرُ وَلِلَّهِ الْحَمْدُ ²

tekbir-i ekberiyle kibriya ve azamet sahibi ancak Allahü Zü'l-Celâl ve'l-Kemâl olduğunu...

Üçüncü Nota:

كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ لَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ³

nass-ı azîmi ile, madem herşey helâk olacak; ey zaif insan, bundan senin, şemse nisbeten bir zerre bile olmayan hayatının da hissesi olduğunu anla, aklını başına topla, yaratılışındaki hikmeti düşün, haddini bil, ömür ve hayatını, sana saâdet-i ebediyeyi temin edecek şeylerle geçir, hakikatini...

1. "Bil ki Allah'tan başka ilâh yoktur." Muhammed Sûresi, 47:19.

2. Allah en büyüktür, Allah en büyüktür. Allah'tan başka ilâh yoktur O Allah enbüyüktür. Allah en büyüktür. Ve hamd, ancak ona mahsustur.

3. "Onun zâtından başka herşey helâk olup gidiçidir. Hüküm ve hükümlanlıkOnundur; siz de Ona döndürüleceksiniz." Kasas Sûresi, 28:88.

Dördüncü Nota:

كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ ¹
قُلْ يُحْيِيهَا الَّذِي أَنْشَأَهَا أَوَّلَ مَرَّةٍ وَهُوَ بِكُلِّ خَلْقٍ عَلِيمٌ ²

gibi âyetlerle müeyyed olduğu üzere ba'delmevt

1. "Her nefis ölümü tadıcıdır." Ankebut Sûresi, 29:57.

2. "De ki: Onları (o kemikleri) ilk önce kim yaratmışsa tekrar O diriltecek. O herşeyin yaratılışını hakkıyla bilendir." Yâsin Sûresi, 36:79.

ثُمَّ نُفَخَ فِيهِ مِنْ أُخْرَىٰ فَإِذَا هُمْ قِيَامٌ يَنْظُرُونَ ¹

âyetinin sırrı zahir olacak ceza ve hesap gününde, Mâlik-i Yevmiddîn'in huzurunda, mahlûkat ve mevcûdatın en kıymettarı olan insanın, aynen halk

olunarak bulundurulacağını...

Beşinci Nota: Avrupa'nın sûrî medeniyetinin hakaik-i Kur'âniyeyle butlanını

وَنَزَّلَ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ²

âyetinin bir muhavere şeklinde tedrisini...

Altıncı Nota:

كَمْ مِنْ فِئَةٍ قَلِيلَةٍ غَلَبَتْ فِئَةً كَثِيرَةً³ إِنَّمَا الْمُشْرِكُونَ نَجَسٌ⁴

gibi âyetlerle, hem iman tâcını giyen hizbullahın galebesini ve hem zahir insan suretinde halk olunan müşrikînin ve onların bir nev'i olan, herşeyi inkâr edenlerin, Kur'ân nazarındaki kıymetlerini...

Yedinci Nota:

إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ⁵ وَلَا تَتَسَنَّصِيكَ مِنَ الدُّنْيَا⁶
وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَى⁷

gibi âyâtın mânâsını hatırlattığını...

1. "Sonra bir daha sûra tüfenir. Ve onlar kabirlerinden kalkar." Zümer Sûresi, 39:68.
2. "Biz Kur'ân'dan mü'minler için bir şifâ ve rahmet olan şeyleri (gerçekleri) indiriyoruz." İsrâ Sûresi, 17:82.
3. "Allah'a ortak koşanlar ancak bir pislikten ibarettir." Tevbe Sûresi, 9:28.
4. "Nice az sayıdaki topluluklar, nice çok sayıdaki topluluklara Allah'ın izniyle galip gelmişlerdir." Bakara Sûresi, 2:249.
5. "Dünyadan da nasibini unutma." Kasas Sûresi, 28:77.
6. "Allah adaleti, iyilik yapmayı ve iyi kullukta bulunmayı emreder." Nahl Sûresi, 16:90.
7. "Birbirinizle iyilik ve takvâda yardımlaşın." Mâide Sûresi, 5:2.

Sekizinci Nota: Sonunda zikrolunan dört âyet-i celîlenin bir nevi tefsiri...

Dokuzuncu Nota: Bugünün Dokuzuncu Sözü'nün bir çekirdeği olduğunu...

Onuncu Nota: Mârifetullaha yol açacak, bid'aların kesreti zamanında *Risale-i Nur* ünvanını alacak ve en evvel ehl-i iman "Öldükten sonra dirilmek var, ceza ve hesap günü var, uyanın" hitabıyla mevki-i intişara konulacak olan Onuncu Söze mahfî işaret ettiğini...

On Birinci Nota: On Bir, On İki, On Üç, On Dördüncü Sözler gibi, Kur'ân'dan fazlaca bahs eden Nur risalelerini, bilhassa bunlar arasında parlak bir mevkii işgal eden Yirmi Beşinci Sözü'nün geleceğine imâ edildiğini...

On İkinci Nota: Bütün Müslümanlara, muhtelif tarikatlarda sülûk ile kazanılacak neticeye, acz ve fakr ve şefkat ve tefekkür tarikinde besmele olacak bir ders verdiğini...

On Üçüncü Nota: Yirmi Altıncı Sözü¹ **إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى اللَّهِ** âyetlerini,

2 مَنْ عَرَفَ نَفْسَهُ فَقَدْ عَرَفَ رَبَّهُ

hadisini, Birinci Sözü, mecazî muhabbetteki mâkul dereceyi göstererek, taklitten tahkike geçmek lüzumunu...

On Dördüncü Nota: Çok mühim ve pek nurlu bir eser olan, Yirminci Tevhid Mektubunu...

On Beşinci Nota: Üç meselesiyle, Kur'ân'daki emir ve nehyin ne kadar yerinde olduklarını ve şariat-ı Ahmediye desâtirinin, ne kadar mâkul ve mantıkî esaslara istinad ettiğini, ayân beyân göstermektedir. Çok kusurlu ve âciz talebeniz, aldığı feyizleri ancak metindeki yazıları tekrarla ifade edebilir. Hitabı azaltmak için, sözü itnâba düşürmemek daha mâkul düşüncesiyle, mâruzatımı kısa kesmeyi daha faideli görüyorum.

Hulûsi

1. "Benim mükâfâtımı ancak Allah verir." Yûnus Sûresi, 10:72; Hûd Sûresi, 11:29; Sebe' Sûresi, 34:42.
2. "Kim nefsin (kendini) tanırsa; O Rabbini tanımış olur." Suyûû, *el-Hâvî li'l-Fetâvâ*, 2:451.

Mu'cizât-ı Ahmediyeyi yaldızla yazan Doktor Abdülbâki Beyin fıkrasıdır.

Sevgili, müşfik Üstadım, efendim hazretleri,

Kıymetine nihayet olmayan ve her vecihle medih ve takdir sitayişine şâyân bulunan Risale-i Nur eczalarından bir parçası olan On Dokuzuncu Mektubu, bu mektubun mazhar olduğu intişarındaki inâyetine mâsadak olan kalemimle, iki gün evvel ikmal edip, sevgili Üstadıma takdim ediyorum. Bu risale hakkında aziz Üstadıma kalbî ihtisasatımı arz etmek istiyorum. Fakat ne kalemim ve ne de kalbim ifadeden âcizdir.

Bu risalenin ruhumda vücuda getirdiği tebeddülâtı tarif imkânsızdır. Hakikaten ruhumun Asr-ı Saâdete ait karanlıklı noktalarını aydınlatmış, kalbimin en derin mahallerine nüfuz ederek, fakir talebenize verdiği ziyaları, nurlarıyla fakir talebenizi öyle bir hale getirmiştir ki, bu kusurlu talebenizin Cenâb-ı Haktan istediği ve zulümatları yararak nurlar serpen asırda, beşeriyeti helâkten kurtarıp saâdete davet eden ve elinde ve lisanında sonsuz mu'cizatıyla, yalnız beşeriyete ve dünyaya değil, bütün mevcudata, dünya ve âhirete kendini tanıttıran o Peygamber-i Zîşâna ümmet olabilmek ve sevgili Üstadıma talebe olabilmek kaydı altında hayatıma hâtime verilmesidir. El ve ayaklarınızdan öperim, efendim.

Abdülbâki

• • •

Ehl-i dünyanın Üstadımız hakkındaki asılsız üç vehimleri münasebetiyle bir kardeşimizin ettiği sualine karşı cevaptır.

Üstadımız Barla’da kimsesiz kaldığı için, mütalâa edecek kitapları olmadığından, dünyadan ümidini kesip, âhîret noktasından, iman cihetinde, kendi nefsiyle olan mükâlemelerini, düşündüklerini çok defa “Ey nefsim, ey nefsim!” diye kaleme almış. Ne vakit o vaziyetten, o belâdan kurtuldu. Buraya geldi, altı ay zarfında oradaki altı gün kadar birşey yazmadı. Zaten neşriyat yapmıyor. Ancak kendi nefsi için nota nev’inden kaydettiği mesâili, iman cihetinde vesveseye düşmüş bazı has dostlarının istemelerine binaen, güçlkle onlar alıp mütalâa ediyorlar. Yazdığı en mühim bir eseri, bir müdür, vesveseli ve onun hakkında muannid bir valiye şikâyet tarzında vermiş, o muannid vali tetkikatında, “Bu eserde ve bunun neşriyatında siyasete taallûk edecek bir cihet yoktur; sırf mesâil-i imaniyeye aittir” diye hakikati anlamakla o müdürü takdir etmiştir.

Hem hocamız tarikat zamanı olmadığını, mütemadiyen dostlarına söylüyor. “İmanı kurtarmak zamanıdır” diyor. Buna delil, dokuz senedir hiçbir kimseye tarikat tâlim etmemesidir. Yalnız mezhebi Şâfiî olduğu için, namazdan sonraki tesbihatı biraz fazlacadır. O fazlalık da, otuz üçer tesbihattan sonra, mezheb-i Şâfiîde sünnet olan bazan on, bazan otuz üç *Lâ ilahe illâllah* ve üç defa da salâvat okumaktan ibarettir.

Hususî ibadetinde yanına hiçbir kimseyi bırakmaz; en has hizmetçisi de yanına giremez. Ve diyor ki: “Ben şeyh değilim, ancak bir hocayım. Eskidendünyaya karıştığım için günahlarım çoktur. Onlara istiğfar ediyorum” diyor.

Üstadımız hakkında ehl-i dünyanın ve ehl-i hüküm tarafından çok defa “Neyle yaşıyor?” diye endişekârâne soruluyor. Bu sual altında, “Acaba başkaların hediye ve sadakalarıyla mı yaşıyor?” deniliyor.

Elcevap: Bizler daimî hizmetindeyiz. Hiçbir kimsenin sadaka ve hediyesini ihtiyarıyla kabul etmez. Mecbur kaldığı zaman, mukabilini vermek suretiyle alır. Barla’da köy halkı az olduğundan, men edip kendini kurtarıyordu. Buraya geldikten sonra, Barlagibi “Ben birşey istemiyorum” diye olan musırrâne redde muvaffak olamadı. Hatırları kırılmayacak bazı dostların getirdikleri yemekleribirkaç defa yedi. Sonra birden bire, hasta olmadığı halde iştihası

tamkesildi. Bizim kanaat-i kat'iyemiz geldi ki, başkasının hediye ve sadakasını yedirmemek için, manevî bir ihtar ve bir itabdır.

Evet iki sene evvel, bütün Ramazan'da üç ekmek, bir okka pirinç ona ve dört kedisine kâfi geldiği gibi, bir sene evvel üç fırancala, bir Ramazan yine kâfi gelmişti. Bu Ramazan-ı Şerifte, otuz günde, yarım okka yoğurtla, yarım okkadan daha az pirinç ve dört kuruşluk bir fırancala yediğini—yalnız bir-iki kupa çay içmek ve iftar zamanında bir çay kaşığı bal yemek müstesna—başka birşey yemediğini bizzat müşahede ettik.^{HAŞİYE-1}

Hem daimî hizmetinde olan bir arkadaş Rüşdü Efendi, üç okkası beş kuruşa satılan ufak balıklardan güzelce kızartılmış üç tanegetirmişti. Bunları Üstadımıza yedirmek için ısrar etti. Hem RüşdüEfendinin hatırını kırmamak, hem de balıkları sevdiği için yedi. O balık yüzünden beş saat mütemadiyen sancı çekti. Bu sancı başladıktan üç saat sonra, Rüşdü Efendiye dedi ki: “Hüsrev'deki paramdan balığın fiyatını al; sancı devam ediyor” dediği haldebalıkların fiyatını almadığı için, iki saat daha devam ediyor. En nihayet dedi ki: “Aman parayı al, beni bu sancının verdiği azaptan kurtar.” Rüşdü Efendi balığın fiyatını aldığı dakika, sancı birden bire kesildi. Biz Üstadımızın halinden, vaziyetinden, bu acip hali aynen gördük. İşte Üstadımız hakkında “Neyle yaşıyor?” diyenler, hatâlarını tashih etsinler.

Bekir, Re'fet, Hüsrev, Rüşdü

Haşiye-1 Üstadımız has hizmetçilerinden başka hiç kimseyi ihtiyarı ile kabul etmez. Hattâdaimî hizmetinde bulunan iki üçümüzün beraber bulunduğunu istemez. Şimdiye kadar hizmet edenlerden mâadâsını, beş on günde bir defa bile kabul etmez, geri gönderir. Eski zamanını düşünüp, şimdi dahi siyasetle ve ahvâl-i âlemle münasebettar olduğunu tevehhüm edenlerin asılsız vehimlerini kat'î red edecek şu halidir ki, on üç sene evvel günde belki dokuz gazete okurken, dokuz senedir, biz şehadet ediyoruz ki, birtek gazeteyi bile ne okudu ve ne de okutturdu, ne istedi ve ne de arz etti. (Münavebe ile yanında bulunan **Süleyman Rüşdü**; Münavebe ile yanında bulunan **Hüsrev**; Münavebe ile yanında bulunan **Re'fet**; Sekiz senelik bir arkadaşı **Bekir**; Barla'da daimî hizmetkârı **Mustafa Çavuş**; Sekiz senelik hizmetinde bulunan bir arkadaşı **Barlalı Süleyman**).

• • •

Hulûsi Beyin mektubudur.

وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبَحُ بِحَمْدِهِ
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ مِنَ الْأَزَلِ إِلَى
الْأَبَدِ بِلاَ انْقِطَاعٍ

1. "Hiçbir şey yoktur ki Onu hamd ile tesbih etmesin (Onu şükran ve minnetle anıp şânına lââyık ifadelerle anmasın ve noksan sıfatlardan tenzih etmesin)." İsrâ Sûresi, 17:44.
2. Ezelden ebede kadar hiç kesilmeden Allah'ın selâmı, rahmet ve bereketi üzerinize olsun.

Eyyühe'l-Üstadü's-Said,

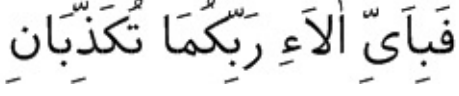
Risale-i Nur şakirtlerinin şahsiyet-i mâneviyelerinde en âciz, en zaif ve en menfaatsiz bir uzuv olmakla beraber, bu intisabın verdiği kuvvetle, manevî efradının dualarının ve kudsî himayelerinin himmetine ve Rabb-ı Rahîmin kerem ve inâyetine dayanarak, nail olduğumuz son nurlu âsârın mütalâa ve zavallı muhitimizdeki neşrinden mütevellid hâlis sürurumuza ve nihayetsiz mânevî duygularımıza tercüman ve lisan-ı acz ile hissiyatı izhara vasıta, başta muhterem ve çok müşfik ve aziz Üstada ve onun tevfik-i Hüdâ ile en kıymetli muinleri ve Risale-i Nur şakirtlerinin mânevî cisimlerinde daima faal ve nevvar nâkil ve nâşirleri olan kardeşlerimize şükran ve dua borcumuzu iblâğ etmek emel ve niyetiyle, şu arîzacığı yazmaya başlıyorum.

Evvelâ ulvî ve gaybî kerametten bahs edeceğim: *Mecmuatü'l-Ahza*b'da "Ercûze" namındaki kaside-i mübareki (Fethi Beyde) buldum. Birçok yerlerini okudum. Fazla tetkik edemedim. Ancak "Sekine" nâmı verilen ve İsm-i Âzamı tazammun eden altı isim *Ferd, Hayy, Kayyûm, Hakem, Adl, Kuddûs* (Celle Celâlühü) olarak buldum. Bu esmâ-i mübarekenin vird edilmesine müsaade ve ne suretle devam iktiza ettiğine emrinizi istirham ederim.

Merhumun ceddinin Hazret-i Ali Radıyallahü Anh Efendimiz Hazretlerine mâtuf ve evvelce arz ettiğim "Kerâmâtü'l-evliyâi hakkun" düsturunu tasdik sadedindeki keramat hadisinin ifade edildiği bir zamanda, orada da bu mübarek eserin neşredilmiş olması, cidden hayreti mucip olmakla beraber, işlerimizin tesadüfle alâkası olmadığını gösterecek küçük bir delil ve Risale-i Nur, mu'cize-i Kübrâ-i Ahmediye (a.s.m.) olan Kur'ân-ı Azîmüşşândan nebeân ettiği için i'câzkâr hâdisât eksik olmayacağına işarettir.

الْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي

Bu ulvî eserin sonuna Risale-i Nur şakirtleri namına bu âciz talebenizin ismini koymakla, sıddîkınızın yazılmış ve yazılacak bütün Risale-i Nur lemaâtına karşı tasdikte tereddüd etmeyeceğine işaret olduğunu, şükürle karşıladım.

Sûre-i Rahmân'daki ² âyet-i celîlesindeki tekrarlar gibi, Risale-i Nur'un mebde-i intişarından bu zamana kadar enva-ı keramet ve gaybî i'câz izhar edilmekte ve bu feyizli hâdisat, Risale-i Nur şakirtlerini gayrete ve himmete teşvik eylemekle beraber, onları mânevî silâhlarla teçhiz ederek, kuvve-i imanlarını tezyide vesile olmaktadır.

1. Allah'a hamd olsun. Bu Rabbimin ihsânıdır.
2. "Rabbinizin nimetlerinden hangi birini inkâr edersiniz?"

Allahü Zülcelâl Kur'ân-ı Kerîminde, Peygamber-i Zîşân hadîs-i nebevîlerinde, Cihâryâr-ı Güzîn, Sahâbe-i Kirâm ve Âl-i Beyt namlarına, Hazret-i Ali ve evlâdından Hazret-i Gavs kaside-i mübarekelerinde, fitne-i âhîrzamandaki en mühim ve Kur'ânî harekete remz, delâlet, işaret, belki sarahatle parmak bastıklarını, Risale-i Nur nâşiri bütün eserlerinde gösterir ve derslerinde tekrar tekrar söylerse, tereddüt ve şüpheyi zerre kadar mahal ve hak kalır mı? Asla ve kat'â. Allah'ın ihsanına yüz binler hamd ve şükürler olsun.

Münasebet gelmişken, tahdis-i nimet maksadıyla, mazhar olduğum, bütün acz ve noksanıma rağmen, gördürülmekte olan kudsî hizmetin şerefi, mânevî vahdetteki ihlâsın ikramı addedilmeye sezâ, gaybî himaye ve sıyaneti, Risale-i Nur şakirtleri kardeşlerime mücmelen arz ve iblâğ edeyim.

1. Allah'a malûm, çok kusurlarımı bilmeyen büyük ve küçük bütün halkın hakkımdaki teveccühleri,

2. İktiza ettikçe, soruldukça, münasebet geldikçe, pervasızca daima aldığım derslerden, öğrendiğim hakikatleri söylediğim halde, bütün meslektaşlarımın hakkımda muhabbet göstermeleri ve cevap verememeleri;

3. Ahkâm-ı diniyece gücüm yettiği kadar mutâvaat gösterdiğimi bildiklerine ve gördüklerine rağmen, ekser meslek büyüklerimin hususiyet ve gidişlerini beğenmediğim halde, alenen takdirlerini izhar eylemeleri;

4. Elâziz'de maddeten hayli uzakta bulunmaklığıma rağmen, Risale-i Nur feyzi menbaından nebeân eden lemaâtın, izn-i Hakla arızasız gelebilmeleri;

5. Eski hocalarımın âsâr-ı Nuru bu âcizden dinlemeleri, vasıta ile okumaları;

6. Elhamdü lillâh, buraya gelen nurlu eserlerin, hususiyet ve mahremiyet kayıtlarına bir derece dikkat ederek intişarına çalıştığım halde, yüz bin kere şükür ve minnet ol Hâlık-ı Azîme, bir mâni ve şer zuhur etmemesi, ilh...

Açık, zahir, bâhir ve kat'î bir himaye ve sıyanet-i mâneviye neticesi ve Risale-

i Nur şakirtleri arasındaki hakikî ihlâs ve tesanüdün parlak bir tecellîsidir.

Sun'î bir tevazu için değil, hakikati ifade için derim ki, bundan evvel Sabri Efendi kardeşimize yazdığım küçük mektubumda da zikrettiğim veçh ile, Risale-i Nur şakirtleri vücud-u mânevîsinde, ancak küçük bir ayak parmağı kadar bir kıymeti olan bu biçare kardeşinizi, Hâlıkımız bu günahkâr abdini nihayetsiz in'âm ve ihsanına lâıyk görmüş ki, Risale-i Nur naşirine bir talebe, Risale-i Nur şakirtlerine bir kardeş, Kur'ân hâdimlerine bir arkadaş etmiştir. Arabî ve Fârisî bilmeyen, ilim ve medrese görmeyen bir âsi abdine, hikmet-i Samedâniyesiyle böyle bir ikramda bulunuşu, elbette bir hikmete müsteniddir. O da herhalde Risale-i Nur'la alâkadar olanlar arasındaki safvet ve ihlâsla, Risale-i Nur'un ind-i İlâhîdeki derecesine ve hizmetin ulviyetine atfolunur.

İşte Risale-i Nur şakirtlerinden en gayr-ı nâfi bir uzva, misal olarak zikredilen bu kadar açık himaye ve sıyanet-i İlâhî vâki olursa, diğer münevver unsurlara ne derece ikram ve inâyet olacağı kıyas olunabilir.

Allah'ın inâyetine, Peygamberimiz Muhammed Mustafa Sallâllahu Teâlâ Aleyhi ve Sellem Efendimiz Hazretlerinin imdat ve ruhaniyetlerine istinad ederek, Allah rızası için hizmete koşan, yekdiğerini mânevî ve uhrevî kardeş tanıyan, başta müşfik Üstad, yani Risale-i Nur naşiri ile onun şakirtlerini ¹

فَإِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْغَالِبُونَ² وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ

âyetlerinin sırlarının

tezahürü inşaallah karşılayacaktır.

1. "Akıbet, Allah'ın emir ve yasaklarına karşı gelmekten sakınanlarıdır." Kasas Sûresi, 28:83.

2. "Allah'a tâbi olan topluluk; gerçek galiplerin tâ kendisidir." Mâide Sûresi, 5:56.

İktisat hakkındaki risale hem insanî, hem içtimaî, hem dinî, hem dünyevî çok güzel ahlâkî, çok hoş imânî, çok değerli nurânî bir nasihatnamedir. Buradaki kardeşlerimizden bazılarının âsâr-ı Nur hakkındaki ihtiyarsız şu sözleri, ne kadar yerindedir. Diyorlar ki: Bu mübarek eserlerden biri okununca, içimizden "Bundan daha yüksek eser olamaz"dediğimiz halde, ikincisini dinlediğimiz zaman bakıyoruz ki, bu evvelkinden daha ulvî ve nurludur.

Ben de diyorum ki: Ey ihvan! Risale-i Nur'un bütün cüzlerinde öyle bir kuvvet var ki, yalnız birini dinlemeye, okumaya veya yazmaya muvaffak olan kimse, Allah tevfik verirse, imanını kurtaracak hakikatleri onda bulur. Çünkü her cüz'ün diğerleriyle mânen irtibatları vardır. Okuyana ve dinleyenlere sırran diyorlar ki: Bu okuduğun kitapta, bizdeki hakikatlerin de uçları, kokuları, işaretleri var. Dikkat edersen görürsün, çalışırsan anlarsın, cüz-ü ihtiyarını bu emre sevk edersen Allah da muvaffakiyet verir. Bulur ve bilebilirsin.

İhlâsa dair Yirminci, Yirmi Birinci Lem'alar: Yirminci Lem'a muhtelif meslek ve meşrepte mü'minler arasındaki rekabetkârâne ihtilâfların esbabını öyle bir

teşrihtir ki, tavsif edebilmek için bu mübarek eseri aynen nakleylemekten başka çare yoktur. Allah cümlemizi muhlis kullarından eylesin. Âmin.

En az on beş günde bir defa okunması emir buyurulan Yirmi Birinci Lem'a: Evrad edinilecek kadar ehemmiyetlidir. Malûmdur ki, kale içinden fetholunur. Bugünkü muvaffakiyete sebep olan ihlâs kalkarsa, maâzallah, o zaman çok vahîm neticeler tevellüd eder. En büyük düşmanımız nefsimizdir. Onu susturmak için, zannedersem, şu ihtar kâfidir: “Ey nefs-i nâdân! Beni kandıramazsın. Madem ki, peygamber-i azîmü'l-kadr bir nebiyyullah olan Hazret-i Yusuf

وَمَا أُبْرِئُ نَفْسِي إِنَّ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ
الْأَمَّارِ حِمِّ رَبِّي¹

Aleyhisselâm,

Aldatamazsın; senden ve senin samimî yoldaşların cinnî ve insî şeytan, ehl-i bid'a ve ulemâü's-sû şerlerinden Allah'a sığınırım.”

Eski Said lisanıyla kaleme alınmış olan Yirmi İkinci Lem'a: Zaleme güruhunun hücumlarına pek mükemmel müdafaa ve elyak ve âlâ bir cevaptır.

فَاللَّهُ خَيْرٌ حَافِظًا وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ²

1. “Ben nefsimi temize çıkarmam. Çünkü nefis dâimâ kötülüğe sevk eder.” Yûsuf Sûresi, 12:53.

2. “En iyi koruyucu Allah'tır; merhametlilerin en merhametlisi de Odur.” Yûsuf Sûresi, 12:64.

Otuz Birinci Mektubun Yirmi Beşinci Lem'ası: Maddî ve mânevî bütün hastalıklara mükemmel devadır. Altıncı Devanın iki defa yazılmasına merak ettim, hatırıma geldi. Birden yirmi beşe kadar devaları topladım, 325 oldu. Tekrar eden altı numaralı devayı da zam edince 331 çıktı. Söylenişte ve yazılışta ekseriyetle hazfedilen bu rakamlardaki kaldırılmış *bin* sayısını nazar-ı dikkate alırsak 1325 ve 1331'de İslâm âleminin başına gelmiş olan musibetlere, bu Lem'ada mahfî işaret bulunduğuna hükmeyletim. Basiretli ve nurlu arkadaşların, daha mahfî hakaik çıkardıklarını ümit ediyorum. Eski talebenizden Hâfız Hüseyin Efendiye bu Lem'ayı babasının vefatından birkaç gün sonra, arefe günü Hâfız Ömer Efendiyle evine gitmek suretiyle okumak nasip oldu. Maddî ve manevî hastalıklarına ilâç veren hekim-i hâzık aziz Üstada çok dua etti. Bu mübarek eserin bu zât üzerindeki tesirini şöyle telhis edebiliriz. Ehibba ve arkadaşlarından hastalığını soranlara, “Çok mükemmel bir ilâç buldum. Doktorlara ilâç parası vermekten elhamdü lillâh kurtuldum. Günden güne iyi oluyorum” diyormuş.

17 Zilhicce 1353.

Uhrevî kardeşiniz ve âciz talebeniz

Hulûsi

...

Risale-i Nur şakirtlerinden Kuleönlü Hacı Osman'ın bir fıkrasıdır.

Muhterem Üstadım,

Risale-i Nur'u birkaç seneden beri dinleyip, binde bir almış olduğum mânevî yaralarım bir ilâç vazifesi görüyordu. Fakat hastalara ait YirmiBeşinci Lem'a ve ihtiyarlara ait Yirmi Altıncı Lem'ayı Mustafa ve arkadaşlarımla beraber okuyup kemâl-i şevkle dinledim. Bakıyorum ki, vücudumdaki yaralara güzel tesir ediyor, arkadaşlarıma dedim: "Madem Risale-i Nur'un tesiri bu kadar kuvvetlidir; ben yazmaya karar verdim. Fakat hiç okuyup yazmam yok ki, böyle kıymetli Risale-i Nur'a yardım edeyim. Madem kalemim yok, beni hizmetçi ve postacı olarak tayin ediniz" diye müteessirâne söyledim.

O gece rüyamda, kendimi ölmüş ve yıkanmış olarak kabre bıraktılar. Haşır zamanı gelip kabirden kefenle başım açık, ayaklarım yalın olarak kalktım. Korkarak memleketimize gelirken, büyük bir köprüye yolumuğradı. Köprü'nün iki tarafında iki nöbetçi vardı. Birinden geçip, diğeri hemen beni yakaladı. Acaba nereye götürecek diye, bütün vücudum titriyordu. Biraz gittikten sonra köprü bitmeden Üstadıma beni teslimetti. Üstadım beni yıkayıp bıraktı.

Sonra asker olarak bir camie bütün ahali toplandı. Bir asker geldi, bana dedi: "Seni büyük bir kumandana hizmetçi tâyin ettiler, gideceksin." Ben dedim: "Benim gibi süflî bir nefer, nasıl o müşirin yanında hizmetçilik eder?" İtiraz ettim. Yine tekrar etti, "Gideceksin." Ben korkarak gittim. Baktım ki, orada Üstadımı görünce mesrûrâne sevindim. Bana dedi: "Arkamdan gel." Yüksek bir saraya çıktı, bana dedi: "Bu ufak hizmetleri gör." Ben düşünmekte iken, Barlalı Süleyman Efendi geldi. Beraber bulunurken, Üstadım güzel bir gül bahçesine gitti. Ve orada bir küçük genç oturur; bana dedi: "Sen bu gence hizmetedeceksin" dedi. Hemen uyandım.

Ey kardeşlerim, madem Üstadım "Bende birşey yok; ben yalnız tayin olduğum cevahir dükkânından herkesin ihtiyacı var olduğunu ve Kur'ân'ın dellâlı olduğunu" sekiz-dokuz senedir ilân ediyor. Biz Risale-i Nur'ları yazmak, okumak ve dinlemek için herkesin ihtiyacı var. Onun için, ey Müslümanlar, mânevî yaralarınıza ilâç ararsanız, Risale-i Nur'da vardır. Yazın, okuyun, imanınız o kadar teâli edecektir. Hiç şüphe etmeyiniz.

Mübarek iki ellerinizden öperim ve bayramınızı tebrik ederim.

el-Hubbu fi'llah câhil ve âciz talebeniz

Hacı Osman

...

Âhiret hemşirelerimizden ve Risale-i Nur talebelerinden Müzeyyene'nin fıkrasıdır.

Muhterem Üstadım,

Şu fâni dünyanın elemelerine gark olan gözlerim, sizin feyizli, nurlu Sözlerinize ve tesirli ve şifalı risalelerinize, can ü gönülden merbut oldukça ve okudukça, risaleleriniz ne kadar büyük bir mürşid olduğunu hiçbir şeyle tarif edemem.

Evet, şu dünyaya, şu zamana çöken zulmet ve gaflet perdelerini Sözleriniz yırtıyorlar, parçalayıp o zulmeti ve gafleti dağıtıyorlar. Hangi akıl var ki, hakikat perdesini görüp de, o hakikat perdesinde nur-u hakikat parlarken, onlara gözünü yumup, zulmet perdesine atılmış olsun? Ben de inşaallah zulmete atılmam. Artık güçlkle bahtiyar olup da tekrar bedbaht olamam.

Üstadım, ben sair kardeşlerim gibi sizden bizzat ders almaktan mahrumum. Fakat haftada veya bir ayda, âlî Sözlerinizden gıyabî bir ders alıyorum tasavvuruyla dinliyorum. Gûya bizzat sizden ders alıyorum. Bütün gün ehl-i İslâmın selâmetini ve şu halimin zulmetten nura dönmesini, siz başta ve önde, biz arkada Cenâb-ı Hakka yalvaralım. Cenâb-ı Mevlâm hayırlısıyla ihsan buyursun. Fazla söylemeye lisanım, aczim, kusurum bırakmıyor. Kusurumuzu Üstadımıza itiraf ediyorum.

İnşaallah, risalelerin tesiriyle, birgün olur da, müstakim Lütfü Efendi gibi ehl-i takvâ kardeşlerimiz misillû, biz dahi gayr-ı ihtiyarî ve istemeyerek işlediğimiz ahvalden Sözlerinizin irşadıyla kurtuluruz. Zekâî kardeşimizden On Yedinci Söz, On Sekizinci Mektup, Yirminci Mektup ve Otuz Üç Pencereleli nurlarla parlayan kıymetli risaleleri aldık. Mütalâa ediyoruz. Hakikî Üstadımız olan Hazret-i Kur'ân elimizdedir.

Müzeyyene

• • •

Üstadım,

Kıymettar risalelerinizi okuyan, elbette kilitli sandık içinde münevver kalan sönük kalbleri, g m   ten yapılmış altınla yaldızlanmı  birer anahtar hükmündeki risalelerle açtığına ve kalbinin kurtulmasına ve parlamasına binaen kemâl-i memnuniyetle Cenâb-ı Mevl ya   k rler ve risalelerin inti arına çalışanlara teşekkürler etmemek kabil değildir. Ah, vefasız dünyanın tel  esi ve elemi ve kederi beni Nurlara hizmetten alıkoyuyor. Hakkıyla  alı amadı ımdan ve kardeşlerim gibi Nurlara hizmet edemedi imden kalbim öyle muazzep oluyor ki, tarif edemem. Bugünlerde dediler ki, “Af varmış, Üstad İstanbul’a gidiyormu ” demeleriyle, bir cihette memnun oldum ki, Üstadım esaretten kurtuldu. Ve bir cihette zannettim ki, bütün Atabey’in dağları başıma düşüyor, müteessir oldum. Affınıza ve bedbaht insanların eziyetinden kurtulmanıza te ekk rlerle beraber tebrik ediyorum. Fakat bu nurlu ve kıymetli risalelerin sahibi bizden uzaklaşmasına gönül razı olmuyor. Barla dağlarında bizi ve bu etrafı nurlandıran, bizlerden uzakla mamalı. Uzakla masını kim arzu eder? Barla çok bahtiyardır ki, en evvel ve her vakit, o taze ve  irin risaleleri herkesten evvel, bizzat  ifahen Üstaddan ı itebilirler.

Müzeyyene

• • •

بِسْمِهِ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ¹
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ²

1. Allah'ın adıyla. "Hiçbir şey yoktur ki Onu hamd ile tesbih etmesin (Onu şükranve minnetle anıp şânına lââyık ifadelerle anmasın ve noksan sıfatlardantenzih etmesin)." İsrâ Sûresi, 17:44.
2. Allah'ın selâmi, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

Gayyûr, zeki, ciddî, sıddık, hakikî kardeşlerim Hoca Sabri Efendi, Hafız Ali,

Bu Cuma günü gündüz, rahatsızlığımdan dolayı biraz yatmıştım. Rüyayabenzer, fakat rüya değil, hayalen gördüm ki: Sabri karşıma çıktı,arkasında Hafız Ali... Sabri bana diyor: "Üstadım, inâyât-ı seb'a namıyla beyan edilen büyük inâyetler varken, Onuncu Sözdeki cüz'î inâyete bu kadar ehemmiyet vermenin sebep ve hikmeti nedir?" dedi, çekildi. Sonra kalktım, düşündüm. Dedim ki: "Isparta'ya yazdığım mektubu Sabri okumuş veya okuyor; hararetli yazışımdan banaacıyarak benden sual etmek istemiş." Her neyse... Ben de Hulûsi'den sonra birinci muhatabım olan Sabri'ye derim ki (Hafız Ali de dinlesin):

Bu Onuncu Sözdeki cüz'î inâyete ziyade ehemmiyet verdiğimin üç hikmeti var:

Birincisi: Onuncu Sözün kıymeti tamamıyla takdir edilmemiş. Ben kendi kendime hususî, belki elli defa mütalâa etmişim ve her defasında bir zevk almışım ve okumaya ihtiyaç hissetmişim. Böyle bir risaleyi bazıları bir defa okuyup, sair ilmî risaleler gibi yeter der, bırakır. Halbuki bu risale ulûm-u imaniyedendir. Hergün ekmeğe muhtaç olduğumuz gibi, o nevi ilme her vakit ihtiyaç var. Bu risaleye nazar-ı dikkati ehemmiyetle celb etmeyi ruhum arzu ediyordu. Lâkin, elimden birşey gelmezdi. Cenâb-ı Hak merhametinden bir işaret verdi. O işaret ne kadar gizli ise, benim o ciddî arzuma mutabık geldiğinden, çok ehemmiyetli görünüyor.

İkincisi: Bilirsiniz, uzak yerlerden, bazı beş günlük yoldan bir zât bizi görmek ve uhrevî bir istifade etmek için gelir. Halbuki vaziyetim birkaç saatten fazla onunla görüşmeyi müsaade etmiyor. Halbuki, o misafire risalelerin kıymetini göstermek, onu onlardan istifadeye sevk etmek, hem muhtaç olduğu kuvvet-i imana ve kuvve-i mâneviyeye yardım etmek için, birkaç gün lâzım. Çünkü, risalelerdeki kuvvetli burhanlara herkes yetişemiyor, tamamıyla kavramıyor. Ruhum çok arzu ediyordu ki, kısa, hafif bir vesile elime geçip, biçare

misafirlerin zahmeti beyhude gitmesin. Fakat kerametim yok, elimden birşey gelmez. Yalnız misafirlerin niyet ve ihlâsına itimad edip onların mükâfatını rahmet-i İlâhiyeye havale ediyordum. İşte Cenâb-ı Hak evvel *İşârâtü'l-İ'câz*'da, sonra Onuncu Sözde, çabuk kanaat verecek ve risalelere itimad ettirecek bir eser-i inâyet ihsan etti. Hakikaten benim için çok kolay oldu. Ben de çok rahat ettim. Ve çok zâtlara az bir zamanda kuvve-i mâneviye ve Kur'ân-ı Hakîmin hakkaniyetine gözle görünecek emareler gösteriyordum. Hattâ çok muannidlerin inadı kırıldı. Çok dinsizler de onunla imana geldiler. Fakat *İşârâtü'l-İ'câz*'daki izahı bir, iki, üç saat bitmiyordu. Ben de yoruluyordum. Cenâb-ı Hak, kemâl-i rahmetinden daha kolay, *İşârâtü'l-İ'câz*'ın iki saatte verdiği faideyi Onuncu Söz iki-üç dakikada aynı faideyi verdi. Bu zamanda gözle görünecek gayet cüz'î bir eser-i inâyet, mânevî büyük kerametlerden daha tesirlidir. İşte bu cüz'î eser-i inâyet, hem bana, hem sizin gibi kardeşlerime bir kolaylık temin ettiği için, ziyade ehemmiyet verdim. Madem bu Sözdeki tevafuk bize ve misafirlere çok faidelidir ve hayırlı neticeler verir; elbette içinde bir inâyet var. Âdî olsun, yüz emsali bulunsun, yine bize fevkalâde bir inâyet, bir ikram-ı Rabbânîdir.

Üçüncüsü: Bilirsiniz ki, fazla iştigâlâtan yorgun düşmüş bir fikir, kendini eğlendirmek, istirahat etmek ister. Biz meşgul olduğumuz pek derin, pek geniş, pek ciddî olan hakaik-i Kur'âniye ve imaniye, fazla meşguliyetimizden gelen yorgunluğu tahfif edecek ve yorgun fikrimizi neş'elendirecek ve eğlendirecek tevafukat nevinden, lâtif bir sanat-ı bediîye suretinde bir lûtfunu gösterdi.

Hem o lâtif ve hafif ve mahbup ve câzibedar tevafukattaki inâyet, bir anahtar hükmüne geçip, Kur'ân'ın bir hazine-i esrarına bir nevi rehber olduğu için ziyade ehemmiyet verdim. Yoksa hizmetimize terettüp eden ve yardım eden inâyet-i Rabbâniye o kadar çoktur ki, eğer saysam binden geçer. Şu Onuncu Sözün hurufatındaki sır, hiç kimsenin sun' ve ihtiyarıyla olmadığını herkes tasdik ettiği için, daha ehemmiyetli göründü.

Fakat ben mutlak işarete ehemmiyet verdim. Lâkin tafsilâtını ehemmiyetle tetkik edemedim. En iyi bir tarzda beyan edemedim. Bir-iki saat zarfında nota nev'inden işaretler koydum. Birinci defaya itimad edip daha tetkik etmedim. Halbuki, tâbiratımda bazı kusur var, fehmi işkâl eder. Isparta'daki kardeşlerimiz maksadı anlamamışlar; hakları var. Çünkü, o ibare o maksudu ifade edemiyor.

Madem öyledir; bu Sözün lâtif tevafukat-ı harfiyesindendir ki, (mebhasındaki) hem sahifenin yirmi iki olmak itibarıyla, yazı bulunanların yerinde, yarısından ziyade yazılı bulunan sahifelerin hakikî ve itibarî satırlarına ve baştaki yaprağın cilt üstünde isminin iki satırı ilâvesiyle bin üç yüz kırk iki (1342) ilh... Hem o mebhastaki bu cümle, hem âhirdeki beyaz sahifeyi saymak cihetiyle altmış altı olup baştaki âyetin mefuz altmış altı hurufuna tevafuk ediyor. Birinde, âhirdeki

iki beyaz sahifeyi saymak cihetiyle altmış yedi olup baştaki âyetin mefuz altmış yedi hurufuna tevafuk ediyor. O âyet Sûre-i İhlâsın hurufatına, hem Lafzullahın makam-ı ebcedîsine tevafuk ediyor, denilmeli. Biz bir nüshayı öyle yaptık, size gönderiyoruz. Yanınızdaki nüshaları ona göre yap. Eğirdir'deki nüshaları da öyle yapınız.

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي¹

Kardeşiniz

Said Nursî

1. Bâkî olan sadece Odur.

• • •

بِسْمِهِ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبَحُ بِحَمْدِهِ¹
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ²

1. Allah'ın adıyla. "Hiçbir şey yoktur ki Onu hamd ile tesbih etmesin (Onu şükranve minnetle anıp şânına lââyık ifadelerle anmasın ve noksan sıfatlardan tenzih etmesin)." İsrâ Sûresi, 17:44.
2. Allah'ın selâmi, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

Aziz, ciddî, sıddık kardeşlerim, hizmet-i Kur'âniyede samimî ve kuvvetli arkadaşlarım Sabri, Hüsrev, Ali, Re'fet, Bekir, Lütfü, Rüşdü,

Cenâb-ı Hakka hadsiz şükür olsun ki, sizleri hudutsuz bir sahrâ-yı hakikatte bana enîs arkadaş ve yoldaş vermiş. Bu acip sahradaki hareket ve sülûk, bazan pek ince ehemmiyetsiz görünen birşeyde mühim istifadeler edilir. Onun için zahir nazarda mâlâyânî zannedilen bazı meselelerde, fazla takip ediyorum. Ve ziyade nazar-ı dikkatinizi celb ediyorum. Ezcümle, Onuncu Sözdeki *elif* tevafukatı, mühim bir mesele gibi nazar-ı dikkatinize gösteriyorum. Bunun sırrı şudur ki:

Bir iltifât-ı hâssaya gizliden gizliye bir işaret bulunduğunu kat'î hissettiğim için, ihtiyarsız olarak, kemâl-i sürur ve ferahımdan taşkıncasına bağırarak, "Aman, geliniz, siz de görünüz" diyorum. Evet, nasıl ki, bir padişahın has bir ednâ işaretine mazhar olmak, kanun-u umumiyile bir müşiriyet teveccühünden fazla medar-ı sürurdur. Öyle de, Hâlık-ı Zülcelâlin hususî iltifatını imâ eden en gizli bir işarete, yüz bin can olsa ve feda edilse ve yüz bin sene ömür varsa, o yolda sarf edilse yine ucuzdur.

İşte bu sırdan gelen sürurun verdiği cezbekârâne taşkınlıkla, dikkatsizlere mâlâyânî ve israf sayılan böyle tevafukata dair bahisler açıyorum. İşte bir bahis daha açacağım.

Onuncu Söz, Kur'ân'ın bir sülüsünü inkâr etmek niyetiyle, haşr-i cismanîyi resmen millet içinde inkâr etmek fikrinde bulunan zındıkları susturmakla, harika bir şûle-i i'câz-ı Kur'ânî'yi gösterdiği gibi, daha müteaddit emarelerle, mânevî i'câz-ı Kur'ân hesabına fevkalâde bir mahiyeti bulunduğunu icmâlen hissetmiştik. Ve şimdi yeniden tekrar Onuncu Söze nazar-ı dikkat-i âmmeyi celb etmek için, ihtiyarsız olarak onunla meşgul edildim ve baktım.

Bu defa Lâfzullahın en birinci harfi olan *elif*, Onuncu Sözde öyle bir tevafuk gösterdi ki, kat'iyen tesadüfe havale edilmediği gibi, başka emarelerle o tevafukta gaybî bir işareti kat'iyen hissettim. Sonra işaretlerini koydum. Hem

işarete medar olmak için harikulâde olmak lâzım değildir. Çünkü, çok âdi perdeler içinde mühim işaretler verilir; ehli anlar.

Madem işaret-i gaybiye var; elbette tesadüf içinden kaçar, daha hükmedemez, en cüz'î rakamları da o işarete mâl edilir. Madem mecmuunda işaret var, bütün eczâsı o işaretin hikmetine tâbidir; tesadüf orada oynayamaz. Hattâ yirmi dokuzuncu sahifede Üçüncü Hakikatteki *elif* sayılmamak lâzım gelirken, sehven saymıştım. Sonra anladım ki, bana saydırılmış. Baştaki *Onuncu Söz* kelimesiyle, şu Üçüncü Hakikat ikisi sahife başında bulundukları için, hakları sayılmaktı. Onların sair arkadaşları sahife rakamları gibi bazı vazifeyi gördürmek için bir cihette saymak işareti olarak haberim olmadan bana yazdırılmış. Her neyse... Kendimin tereddüdü için değil, çünkü kat'î kanaatim gelmiş. Belki başkasının şüphe ve tereddüdünü izale için bazı muvazeneler yaptım:

Onuncu Sözün âhırinde yazıldığı gibi, altı yüz sahifeden ziyade bir mübarek kitabın tevafukatı yüz yirmi beş çıktı. Üç yüz elli sahifeden ibaret diğer bir kitabı yine saydım. Elli tevafuk çıkmadı. Yine eskiden kendi telifatım Türkçe ve Arabî olan iki yüz seksen sahifeden ibaret bulunan kitabın *elif*'lerini saydım, tevafukatı kırkı tecavüz etmedi.

Demek bu Onuncu Sözde ve *İşârâtü'l-İ'câz*'daki ekseriyet-i mutlakanın tevafukatı, gizli bir işaret-i gaybiyeyi tazammun ediyorlar. Mecmuunda işaret bulunsa yeter. Her cüz'ünde işareti göstermek lâzım değildir; fakat her cüz işaretin malıdır ve onun hikmetine tâbidir. Size acele edip, en evvelki işaret olunan nüshayı göndermiştim. Az haşiyeleri sonra ilâve ettik. Bu defa Süleyman Efendiyle gönderilen nüshayla mukabele ediniz, tekmil ediniz ve Halil İbrahim Efendiyle gönderilen nüshayla, yine bu nüshayla mukabele ederek, sonra Âsım Bey'e gönderiniz.

Bu defaki Hulûsi Beyin mektubunu size gönderdim. İşaret ettiğim iki kavs içerisinde bulunan kısım, Yirmi Yedinci Mektubun Dördüncü Zeylinde yazılacak. Kavslar haricinde bulunan ve üzerlerine kırmızı çizgi çekilenler yazılmayacaktır. Hafız Ahmed ve Mehmed Celâl ve Hâfız Veli gibi kalbi cezbeli dostlarıma ve tarik-i hakikatte sair kardeşlerimize selâm ediyorum. Hafız Veli ile çendan geç görüştük, fakat Hafız Veli'nin burada Mehmed Usta isminde, on senelik hâlis bir dostu bulunduğundan ve o Mehmed Usta benim sekiz senedir tarik-i âhirette gayet ciddî bir kardeşim olduğundan, Hafız Veli'ye de o münasebetle eski dost nazarıyla bakıyorum. O bana mektup yazmıştı; vakit bulamıyorum ki, mektubuna cevap vereyim. Ehl-i kalb için bazan sükût dahi bir konuşmaktır.

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي

Kardeşiniz

Said Nursî

Kardeşlerim, affedersiniz, bu intizamsız perişan mektupla sizinle konuşmak istemiyorum. Fakat müteaddit işlerle ve tetkikatla meşgul olduğumuz anda, sür'atli bir surette fikrimizin bir köşesiyle yazdık. Keçeli kâtibin hâli malûm. Kafasını başka yerde bırakmıştı; mektup perişan oldu. Onun için kusura bakmayınız.

Tevafuktaki müdahale-i gaybiyeyi bir mektupta size böyle bir temsille beyan etmiştim. Meselâ, benim avucumda nohut, leblebi, üzüm, buğdaygibi maddeler bulunsa, ben onları yere atsam, üzüm üzüme, leblebileblebiye karşı sıralansa, hiç şüphe kalır mı ki, elimden çıktıktan sonra, gaybî bir el müdahale edip sıralamasın? İşte hurufat ve kelimat o maddelerdir; ağzımız o avuçtur.

1. Bâkî olan sadece Odur.

• • •

Mesud'un garip bir fıkrasıdır.

Kamer yeni tulû ettiği esnada, onun aydınlığına ve gecenin serinliğinde, arpanın yumuşaması hasebiyle orak biçmekte iken, kamerin güzelliğine ve şeffaflığına bakarak ve orağın bitmemesi, Nurları yazmaktan mahrum kaldığımı tahassürâne ve meyasâne düşünmekte iken, bilmem iğfâlât, bilmem tulûat, hatırıma gelen şu sözü söyledim: “Yâ Rab! İsmim Mesud, kendim bîsud, çok çalıştım olamadım mesud” dedim ve arpa biçmeye devam ettim. Aradan bir müddet geçtikten sonra yattım. Menamda dediler ki: “Bırakma Üstadın Said'in eteğini, eyler seni mesud.” Derhal uyandım; ay hemen kaybolmak üzere. Derhal “Yâ Rab! Ben saadet-i dünyeviye istemedim, tevbekâr oldum.” Saadet-i uhreviyemin, sizin duanızla olacağı telkin edilmiştir ve duanıza muhtacım. Bendenizi duadan dirîğ buyurmamanızı temenni eder, el ve ayaklarınızdan öperim, efendim hazretleri.

Mesud (r.h.)

• • •

Yirmi Altıncı Mektubun Dördüncü Mebhasının Birinci Meselesi

بِسْمِهِ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ¹
 السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَعَلَىٰ وَالِدَيْكُمْ وَعَلَىٰ إِخْوَانِكُمْ
 وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ²

1. Allah'ın adıyla. "Hiçbir şey yoktur ki Onu hamd ile tesbih etmesin (Onu şükranve minnetle anıp şânına lâyık ifadelerle anmasın ve noksan sıfatlardan tenzih etmesin)." İsrâ Sûresi, 17:44.

2. Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi sizin, anne ve babanızın ve kardeşlerinizin üzerine olsun.

Aziz, sıddık ve sadık, muhlis ve hâlis kardeşim İbrahim Hulûsi Bey,

Mektubunda beyan ediyorsun ki: "Eğirdirgibi" orada muvaffak olmuyorsun.

Ondan telâş etme. Orada öyle esbab var ki, bütün bütün tevakkuf ve tatil neticesini verebilirdi. Cenâb-ı Hakka şükür, yine tevakkuf değil muvaffakiyet var.

O mânevî esbabdan biri şudur ki: Cinnî şeytandan ders alan insan şeytanları, dünyevî meşgaleleriyle seni bir çember içine alıp, Nurlara hizmetini tahdit etmek için, sezdirmeyerek perde altında çalışmışlar.

Hem o havalide sabıkan müthiş ameliyat ve icraat olduğundan, o muhitte bir ürkeklik hasıl olup, senin kalbindeki gayet kuvvetli bir metanet olmasaydı, o Nurlar orada hiç ışıklandırmayacaktı. Fakat orada az hizmet de çoktur, kıymettardır.

Saniyen: (Bu kısım *Yirmi Altıncı Mektubun Dördüncü Mebhasındaki dört*

mes'eleden birincisinin (Saniyen) kısmının sonuna ektir.) رَبِّ الْعَالَمِينَ¹

tâbirinden sonra رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ² zikri, icmalden tafsîle geçmektir. Nasıl ki, "memleket-i İslâmiye hâkimi" tabirinden sonra, "Anadolu, Asya ve Afrika hâkimi" tâbiri haşmet-i saltanatı mufasssalan gösterir. Öyle de, rububiyet-i mutlakadan sonra, haşmet-i rububiyeti mufasssalan gösterir. Her neyse, şimdilik sualine tam cevap veremiyorum. Ona bedel Kur'ân i'câzına ait iki küçük nükteyi söyleyeceğim. Sen, şu iki nükteyi On Dokuzuncu Mektubun Beşinci Cüz'ünün On Sekizinci İşaretinin Birinci Nüktesinin âhirine haşiye olarak ilâve ediniz.

1. Âlemlerin Rabbi.

2. Göklerin ve yerin Rabbi.

İşte *Birinci nükte:* (Mektubat'ın 264'üncü sahifesindeki "Haşiye 2"dir; şu

kısım ona ektir.)

Şu üç hakikate mukabil, gelecek hangi hakikat var? Kimin haddine düşmüş ki, bunları taklit etsin? Evet, nasıl ki bu tarz-ı ifade sun'î olamaz, öyle de taklid edilmez. Evet, kimin haddine düşmüş ki, hadsiz derece haddinden tecavüz edip, Hâlık-ı Kâinatı bu surette konuştursun?

İkinci nükte: Kur'ân-ı Hakîmin umum sahifeleri âhırinde âyetler tamam oluyor. Güzel bir kafiye ile nihayetleri hitam bulması, hem Lâfzullah yaprağın iki sahifesinde veya karşı karşıya iki sahifesinde veya yakın sahifelerde ekseriya ya muvafakat-i adediye veya münasebet-i adediye bulunması, bir emâre-i i'câzdır. Ve bunun sırrı şudur ki: Âyâtın en büyüğü olan müdâyene âyeti, sahifeleri için ve Sûre-i İhlâs ve Kevser satırları için bir vâhid-i kıyâsî ittihaz edildiğinden, Kur'ân-ı Hakîmin bu güzel meziyeti ve i'câz alâmeti görülmektedir. Demek bu hüner Kur'ân'ındır. Yoksa Hafız Osman gibi zâtların değil. Çünkü bu vaziyet, âyetinden ve sûresinden neş'et etmiştir.

Salisen: Mektubunuzdan anladım ki, sana gönderilen risaleleri kendin için istinsah ediyorsun, aslını Abdülmecid'e veriyorsun.

Aziz kardeşim, çendan Abdülmecid benim nesebî kardeşim ve yirmi sene talebemdir. Fakat ne o ve ne hiçbirisi benim Hulûsime yetişmiyor. O mektuplar, (ekseriyet-i mutlaka) senin namınla yazılmış ve sana gönderiliyor. Abdülmecid ikinci derecede, kendine istinsah etmek veya mütalâa etmek için onu da teşrik et, diye bir mektupta demiştim. Fakat eğer sen, o kardeşini kendinefsine tercih edersen ve ona zahmet vermemek için zahmet çeksen onakarışmam. Senin peder ve validene ve Fethi gibi arkadaşlarına ve senin eski hocalarına selâm ve dua ederim, dualarını isterim.

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي¹

Kardeşiniz

Said Nursî

21 Ramazan-ı Şerif

(Abdülmecid'e yazılan mektubu, senin mektubunun içine koydum, ona gönderiniz.)

1. Bâkî olan sadece Odur.

Biraderlerine yazdıkları mektuptan.

Eğer ahvâl-i ruhiyemi anlamak istersen, gelecek şu iki fıkra tercümandır. Bir şairin dediği gibi derim:

*Ney gibi her dem ki, geçmiş ömrümü yâd eylerim.
Tâ nefes var ise kuru cismimde feryad eylerim.
Bir ticaret kılmadım, nakd-i ömür oldu hebâ,
Yola geldim, lâkin göçmüş cümle kervan, bîhaber.
Ağlayıp nâlân edip, düştüm yola تنها garip,
Dîde giryân, sîne biryân, akıl hayrân, bîhaber.*

“Evet, geçmiş ömrü israf ettik, zayi ettik. Çok mübarek zâtlar, ahbaplar kaybettik, yalnız kaldım. O mübareklerle beraber âhirete çalışmadım.”

• • •

Yirmi Sekizinci Mektubun Sekizinci Meselesinin İkinci Nüktesi

Eğer denilse: Şu tevafukat-ı gaybiye eğer bir meziyet-i belâgat olsaydı, Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyan belâgatlerin envâından en ileride olduğu gibi, bu nevide de en ileri olmak lâzım gelirdi. Eğer bir meziyet-i belâgat değil; neden büyük bir ikrâm-ı İlâhî sayıyorsunuz? Hem hangi kitap olursa olsun, bu nevi tesadüfat içinde çok bulunabilir.

إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ

Elcevap: Kur'ân-ı Hakîm

sırrıyla, her zamanda bir milyondan fazla hafızların kalbinde mânen yazdırmak lâzım geldiği için, hıfzı çok işkâl edecek ve hafızları çok azaltacak olan şu nevi tevafukat-ı müteşabihe, Kur'ân-ı Hakîmde çok ileri gitmemiştir. Ehl-i hıfza, rahmet içinde mutabık-ı mukteza-yı hal bir mânevî belâgati, bu meziyet-i belâgatin terkiyle yapmıştır: Çok defa kısa kesmekle çok uzun mânâları ifade etmesi gibi. Hem şu tevafukat-ı belâgat olmasa da, madem içinde eser-i kast ve şuur görünür. Kast ve şuur ise, bilmüşahede ve bil'itiraf, müellif ve müstensihlerin değil, elbette bir dest-i gaybînin tanzimiyledir. Ve o dest-i gaybînin bu tarz müdahalesi ise, alâmet-i kabuldür ve rızaya emâredir. Ve bu emâre de remzeder ki, yazılan hakikatler kusursuzdur, hak bir surette gösterilmiştir.

1. "Şüphesiz ki zikri (vahyi, Kur'ân'ı) Biz indirdik ve onu koruyacak olan da Biziz." Hicr Sûresi, 15:9.

Ama sair kitaplarda şu nevi tevafukat bulunuşu tesadüfe verilebilir. Fakat şu risalelerdeki şuurlu tevafukat-ı gaybiyeyi, bütün gören zâtların ittifakıyla, şuursuz tesadüfe havale edilemez. Ve verilmesine imkân verilmiyor. Hattâ en mühim iki müstensih ve bizler, değil ki bir risalenin umumunda, birtek sahife kanaat verir ki, tesadüf karışamaz, haddi değildir. Çünkü misil olarak iki-üç kelime bulunur. Birbirine bakar öyle bir vaziyette ki, zahiren bir kasdı irae ediyor.

Meselâ, şimdi bakıyoruz, şu sahifede yaşılfzı, üç defa tekerrür etmiş. Üçü öyle bir vaziyette birbirine bakıyor ki, şüphe bırakmaz ki, bir tanzim-i gaybîdir. Hem şimdi baktığımız şu sahifede, yalnız altı *hüzün* kelimesi var. O altı *hüzün*, üç satırda öyle lâtif iki kavsi teşkil etmiş ki, neş'eli bir hüznü görene verir.

Hem işâret-i gaybiye olmak için, başka hiçbir kitapta bulunmamak lâzım gelmez. Meselâ, nasıl ki, belâgat-i Kur'âniye derece-i i'câza vasıl olduğu için, bir mu'cize-i Risalet olduğu halde, sair ehl-i belâgatın umum kitaplarında,

derecatlarına göre belâgat vardır. Onlarda belâgat bulunması, i'câz-ı Kur'ân'a münâfi olamaz.

Öyle de i'câz-ı Kur'ân'ın yüzer kısmından bir kısmının cilvesi, bir nevi ikram-ı İlâhî nev'inden, Kur'ân'ın bir nevi tefsiri olan *Sözler*'de, hakaik-i Kur'âniyenin hüsn-ü intizamına işareten görünüp tecellî etmesine, sair kitaplarda tevafukatın bulunması zarar vermez. Çünkü o dereceye yetişmezler. Çünkü *Sözler*'deki o nevi tevafukat o dereceye gelmiş ki, dikkat edenlere kat'î kanaat verir ki, beşerin düşünüşü değil ve ihtiyarıyla da olmamıştır. Belki nakşî bir nevi Kur'ân i'câzının, gölgesinin gölgesi, kendi tefsirinin âyinesinde, bir nevi ikram-ı

İlâhî suretinde temessül ediyor. الْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي¹

1. Allah'a hamd olsun. Bu Rabbimin ihsânıdır.

...

Yirmi Sekizinci Mektubun Sekizinci Meselesinin Üçüncü Nüktesi

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبَحُ بِحَمْدِهِ¹
 أَلْسَلَامٌ عَلَيْكُمْ وَعَلَىٰ وَالِدَيْكُمْ وَعَلَىٰ إِخْوَانِكُمْ وَعَلَىٰ
 رَفَقَائِكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ²

1. Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla. "Hiçbir şey yoktur ki Onu hamd ile tesbih etmesin (Onu şükran ve minnetle anıp şânına lâyık ifadelerle anmasın ve noksan sıfatlardan tenzih etmesin)." İsrâ Sûresi, 17:44.

2. Allah'ın selâmı sizin, anne ve babanızın, kardeşlerinizin, Kur'ân dersindeki arkadaşlarınızın üzerine olsun.

Aziz kardeşim,

Evvela: Kardeşimiz Abdülmecid'in, Yirmi Altıncı Mektubun Üçüncü Mebhasını, lüzumsuz bir ihtiyata binaen ziyade görmesini, sen de onun ziyadesini ziyade görmekliğinin beni ziyade sevindirdi.

وَكَيْفَ أَخَافُ مَا أَشْرَكْتُمْ وَلَا تَخَافُونَ أَنَّكُمْ أَشْرَكْتُمْ
 بِاللَّهِ¹

diyen ve Kur'ân'ın takdirine mazhar olan Hazret-i İbrahim'in (a.s.) ittibâna

mükellef olduğumuza işaret eden² sırına mazhar olduğumuzu bilmeliyiz.

1. "Siz Allah'a ortak koşmaktan korkmazken, ben mi sizin ortak koştuklarınızdan korkacağım?" En'âm Sûresi, 6:81.

2. Bâtıl dinlerden uzak, İbrahim'in İslâm dinine uy!

Saniyen: Bana karşı umumen dost bir şehir ahalisinden bir müftü, sathî bir nazarla, vâhî bazı tenkidâtı, Onuncu Sözün teferruat kısmına etmiş diye Abdülmecid yazıyor. Abdülmecid'in ona verdiği cevaplar, iki yer müstesna, mütebâkisi kâfidir. Fakat iki yerde, o da o zâtın sathî sualine, sathî olarak cevap vermiş:

Birincisi: O zât demiş ki: "Onuncu Sözün Hakikatleri münkirlere karşı değil. Çünkü sıfât ve esmâ-i İlâhiyeye binâ edilmiş." Abdülmecid cevabında diyor ki: "Münkirleri Hakikatlerden evvelki dört İşaretle imana getirmiş, ikrar ettirmiş. Sonra Hakikatleri dinlettiriyor" meâlinde cevap vermiş. Hakikî cevabı şudur ki:

Herbir Hakikat, üç şeyi birden ispat ediyor: Hem Vâcibü'l-Vücudun

vücudunu, hem esmâ ve sıfâtını; sonra haşri onlara bina edip, ispat ediyor. En muannid münkirden, tâ en hâlis bir mü'mine kadar herkes, her Hakikatten hissesini alabilir. Çünkü, Hakikatlerde, mevcudata, âsâra nazarı çeviriyor. Der ki:

Bunlarda muntazam ef'al var. Muntazam fiil ise fâilsiz olmaz. Öyleyse bir fâili var. İntizam ve mizanla o fâil iş gördüğü için, hakîm ve âdil olmak lâzım gelir. Madem hakîmdir; abes işleri yapmaz. Madem adaletle iş görüyor; hukukları zayı etmez. Öyle ise bir mecma-ı ekber, bir mahkeme-i kübrâ olacak.

İşte Hakikatler, bu tarzda işe girişmişler. Mücmel olduğu için, üç dâvâyı birden ispat ediyorlar. Sathî nazar fark edemiyor. Zaten o mücmel Hakikatlerin her birisi, başka risaleler ve Sözlerde kemâl-i izahla tafsil edilmiş.

Abdülmecid'in ikinci nâkıs cevabı şudur ki:

O zâtın yanlış sualine mümâşât edip, yanlışını kabul ettiği için, yanlış etmiş. Çünkü Onuncu Sözün Haşiyesinde, İsm-i Âzam, yalnız her ismin bir mertebesinden ibaret olduğu zikredilmemiş. Belki çok yerlerde demişiz: İsm-i Âzamdaki ve her ismin âzamî mertebesinden tezahür eder. İsm-i Âzama ispat etmekle beraber, her ismin bir mertebe-i âzama var ki, Resul-i Ekrem (a.s.m.) bunlara mazhar olduğu gibi, haşri âzam da onlara bakıyor. Meselâ ism-i Hâlık merâtibi, benim Hâlıkımdan tut, tâ Hâlık-ı Küll-i Şey'e kadar olan mertebe-i âzama kadar merâtibi var.

O şüpheli zâtın, her ismin bir mertebe-i âzama olduğunu tezyif etmek niyetiyle, "Mutasavvıfa-i mütefelsife fikridir" demiş. Halbuki, başta İmam-ı Âzam, İmam-ı Gazâlî, Celâleddin-i Süyûtî, İmam-ı Rabbânî, Şâh-ı Geylânî gibi sıddıkîn-i muhakkıkîn, İsm-i Âzama ayrı ayrı görmüşler. İmam-ı Âzam demiş: el-Adl, el-Hakem ism-i âzamdır, ve hâkezâ. Her neyse, bu mesele bu kadar yeter.

O zâtın sathî ilişmesinden üç cihetle memnun oldum:

Birincisi: Tenkit etmek istediği halde, edemediği için gösteriyor ki, Onuncu Sözün hakaiki, kabil-i tenkit değildir. Olsa olsa, teferruat kabilinden bazı ibarelerine ilişebilir.

İkincisi: İnşaallah âlî bir zekâ ve gayreti bulunan Abdülmecid'i gayrete getirdi. Hulûsi'ye yakışacak çalışkan, müteyakkız bir arkadaş oldu.

Üçüncüsü: O zât müşteridir ki ilişmiş. Müşteri olmayan lâkayt kalır. İnşaallah ileride tam istifade edecek.

Bu nüktenin bir güzel meâlini ya sen, ya Abdülmecid kaleme alıp, benim selâmımla, memnuniyetimle beraber, o zâta gönderebilirsiniz.

Mahallenizin imamı Hafız Ömer Efendiye selâm et ve de ki, ben onu kabul ettim. Talebelik şartlarını da ona söyle. Pederiniz ve Fethi Bey ve Hoca

Abdurrahman, *Sözler*'i ciddî dinlemeleri beni çok mesrur ediyor. Ben onlara dua ediyorum. Onlar da bana dua etsinler. Seydâ namındaki zât, pederinizin intisap ettiği zât değil, ondan evvel gelmiş iştihar etmiş bir zâttır. Başta Sabri, Süleyman, Tevfik bütün ihvanlar size selâm ediyorlar.

Kardeşiniz

Said Nursî

وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ بَعْدَ عَاشِرَاتِ
دَقَائِقِ أَيَّامِ الْفِرَاقِ

1. "Hiçbir şey yoktur ki Onu hamd ile tesbih etmesin (Onu şükran ve minnetle anıpşânına lâyık ifadelerle anmasın ve noksan sıfatlardan tenzih etmesin)."İsrâ Sûresi, 17:44.
2. Aynlık günlerindeki dakikaların âşireleri sayısınca, Allah'ın selâmi, rahmet ve bereketi üzerinize olsun.

Aziz, sıddık kardeşim,

Sana bu defa Yirmi Dokuzuncu Mektubun üçüncü kısmını ve beşinci kısmını gönderiyorum. Üçüncü kısımda bir sır var. Ramazan'da bir saatte, benimle müsevvid zât hasta iken sür'atle yazılmış. Göreceğiniz tarz, aynen bulunmuş; biz hayret ettik. Anladık ki o kısımda Kur'ân'a dair niyetimiz tam haktır ve lâzımdır ki, böyle olmuştur.

Hem Mu'cizât-ı Ahmediyedeki tevafukata, bir sened-i kat'î olarak, iki parça (o Mektuptan 4'üncü, 5'inci cüzlerini) gönderdim.

O iki parça o risalenin telifinin akibinde, acemi bir müstensih müsvedde-i aslîden acele yazdığı, hattâ salâvatları (a.s.m.) işaretiyle geçtiği halde, iki sene sonra tetkik ettik, ümidimiz fevkinde acip bir tevafuk gördük.

Sonra, ondan daha acemi bir müstensihe dedim: "*Resul-i Ekrem (a.s.m.)* kelimesiyle, Kur'ân kelimesini kırmızı yaz, aynen o nüshayı istinsah et." Halbuki, ikinci müstensih çok acemi idi. Evvelki müstensihin nüshasındaki tevafuku kısmen bozmuş, şuuru taallûk ettiği için letâfetini ihlâl etmiş. Fakat yine tevafukata bir hüccet olur, siz de güzelce kendinize tebyiz ediniz. O müsvedde-i ûlânın bir sureti ya sende veya Abdülmecid'de mahfuz kalsın.

Felillâhilhamd, şimdi Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyânın iki yüz eczâ-i i'câzından bir cüzünü göze gösterecek birkaç Kur'ân'ı yazdırıyoruz. Birisi tamam oluyor. İçinde 2806 Lâfza-i Celâlden, yüzde bir müstesna, umumen tevafuku, gaybî tarzında görünüyor. Lâfzullahı kırmızıyla yazdırdık. Gören, "Kur'ân'ın i'câzını gözümle görebiliyorum" diyebilir. İnşaallah bu cüz-ü i'câz, hatt-ı Kur'ânîyi muhafaza edecek, tahriften kurtaracak.

Elmas kalemlili kardeşlerimize taksim ettim, en birinci kardeşimiz Hakkı Efendibirinci cüzü yazdı. İkincisini, üçüncüsünü senin bedeline yazmaya hâhişkârdır.

Başta valideyninize, Fethi Bey, Hoca Abdurrahman Bey, yeni talebem İmam Ömer Efendi olarak *Sözler*'le alâkadar olanlara selâm ve dua ediyorum, dualarını isterim.

Sâbık Müftü Kemal Efendiye de ki: Müjde! Herbir saat hastalıklı ömrü, bir gün ibadet hükmündedir. Şu zamanda hayatın en iyi sureti böyledir. Biz dergâh-ı İlâhîde onun hakkında en hayırlısını niyaz edip dua ediyoruz ve edeceğiz. Öylelerin duası makbuldür. Bana dua etsin. Hoca Abdurrahman ile Fethi Bey, ikisi, has talebelerin daire-i duası içinde duada kazancıma hissedardırlar. İkisi bana dua etsinler. Eskide benim Ömer isminde talebem vardı; senin şimdiki orada Ömer Efendi ona duada arkadaş olmuştur.

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي¹

Kardeşiniz Mirzazade

Said Nursî

1. Bâkî olan sadece Odur.

Yirmi Dokuzuncu Mektubun dördüncü kısmı hem uzundur, hem birtek nüshadır. Bu defa gönderemedim. O kısım doğrudan doğruya i'câz-ı Kur'ân'ın bir âyinesidir ve çok da mühimdir. Otuz sekiz sahifedir. Başta Sabri, Süleyman, Hüsrev, Bekir, Tevfik, Galip sizlere selâm ederler. On Dokuzuncu Mektubun dördüncü cüz'ünü, On Beşinci Nükteli İşarete kadar tashih ettim. Acele göndermek lâzım geldi, vakit bulamadım, tam tashih edeyim.

Sen evvelâ On Beşinci Nükteli İşaretten sonra, kendi nüshanızla mukabele edip tashih ediniz, sonra tebyiz ediniz. Yirmi Sekizinci Mektubun Yedinci Meselesinde acip bir tevafuk görüldü; şöyle: İki sahife baştan başa, yalnız baştaki satır müstesna, yirmi dokuz satır şuur ve ihtiyarımızın hâricinde, bütün *elif* gelmiş. Bu bütün *elif* Yirmi Sekizinci Mektuptan Yirmi Dokuzuncu Mektuba ehemmiyetli bir işaret-i gaybiyedir, diyordu. Sonra nümunesini size göndereceğiz.

Said Nursî

• • •

Said Nursî'nin bir fıkrasıdır.

بِسْمِهِ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ¹
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ²

1. Allah'ın adıyla. "Hiçbir şey yoktur ki Onu hamd ile tesbih etmesin (Onu şükranve minnetle anıp şânına lâyık ifadelerle anmasın ve noksan sıfatlardan tenzih etmesin)." İsrâ Sûresi, 17:44.

2. Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

Aziz, sıddık, hakikatli âhiret kardeşim ve ciddî ve kuvvetli arkadaşım,

Kur'ân-ı Hakîmin baş haşiyelerinde, âyât-ı Kur'âniyenin adedi altı bin altı yüz altmış altı olmakla, envâr-ı Kur'âniye ve hakikat-i Furkaniye eyyâm-ı şer'îye ile altı bin altı yüz altmış altı sene kadar, küre-i arzda hükmü cereyan edeceğine işaret ettiğine dair sualinize, o vakit zihnim başka yere müteveccih olduğu için, izahlı bir cevap veremedim. Sonra bana ihtar edildi ki: "Âsım'ın suali ehemmiyetlidir, cevap ver." Ben de o ihtara binaen, üç esasla bir parça izah edeceğim:

Birinci esas: Nasıl ki nur-u Muhammedî ve hakikat-i Ahmediye Aleyhissalâtü Vesselâm, divan-ı Nübüvvetin hem fatıhası, hem hâtimesidir. Bütün enbiya onun asl-ı nurundan istifaza ve hakikat-i dininin neşrinde onun muînleri ve vekilleri hükmünde oldukları ve nur-u Ahmedî (a.s.m.) cephe-i Âdem'den, tâ zât-ı mübarekine müteselsilen tezahür edip neşr-i nur ederek, intikal ede ede tâ zuhur-u etemle kendinde cilveger olmuştur.

Hem mahiyet-i kudsiye-i Ahmediye, Risale-i Miracta kat'î bir surette ispat edildiği gibi, şu şecere-i kâinatın hem çekirdek-i aslîsi, hem en âhir ve en mükemmel meyvesi olmuş. Öyle de, hakikat-i Kur'âniye zaman-ı Âdem'den şimdiye kadar, hakikat-i Muhammediye (a.s.m.) ile beraber, müteselsilen enbiyaların suhuf ve kütüplerinde nurlarını neşrederek, gele gele tâ nüsha-i kübrâsı ve mazhar-ı etemmi olan Kur'ân-ı Azîmüşşan suretinde cilveger olmuştur.

Bütün enbiyanın usul-ü dinleri ve esas-ı şeriatları, hülâsa-i kitapları Kur'ân'da bulunduğu, ehl-i tahkik ve ehl-i hakikat ittifak etmişler. Bu sırra binaen fetret-i mutlakanın zamanı ihraç edildikten sonra, rivayet-i meşhureyle zaman-ı Âdem'den tâ kıyâmete kadar, eyyam-ı şer'îye ile tâbir edilen yedi bin seneden, fetret-i mutlakanın zamanı tarh edildikten sonra altı bin altı yüz altmış altı sene kadar, din-i İslâmın sırrını neşreden hakikat-i Kur'âniye, küre-i arzda ayrı ayrı

perdeler altında neşr-i envar edeceğine, âyâtın adedi işaret ediyor demektir.

İkinci esas: Malûmdur ki, küre-i arzın mihveri üstündeki hareketiyle, gece gündüzler ve medâr-ı senevîsi üstündeki hareketiyle, seneler hâsıl oluyor. Güneşle beraber herbir seyyarenin, belki sevâbitin ve Şemsü’ş-Şümusun dahi, herbirinin mihveri üstünde eyyam-ı mahsusalarını gösteren bir hareketi ve medârı üzerinde deveranı dahi, bir nevi seneleri gösteriyor. Hâlık-ı Arz ve Semâvâtın hitâbât-ı ezeliyesinde, o eyyam ve seneleri dahi irae ettiğine delili şudur ki: Furkan-ı Hakîmde,

ثُمَّ يَعْرِجُ إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ أَلْفَ سَنَةٍ مِّمَّا
تَعُدُّونَ¹

تَعْرِجُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ
خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ²

gibi âyetler ispat ediyor.

1. “Sonra ruh ve melek, sizin gününüzle bin sene kadar uzun olan bir günde Ona yükselir.” Secde Sûresi, 32:5.

2. “Melekler ve Cebriîl, elli bin sene uzunluğunda olan bir günde Ona yükselirler.” Meâric Sûresi, 70:4.

Evet, kış günlerinde ve şimal taraflarında, gurup ve tulû mâbeyninde dört saat günden ve bu yerlerde kışta sekiz dokuz saatten ibaret eyyamlardan tut, tâ güneşin mihveri üstünde bir aya yakın yevminden, hattâ kozmoğrafyanın rivayetine göre, tâ “Rabbü’ş-Şi’râ” tâbiriyle Kur’ân’da nâmı ilân edilen ve şemsimizden büyük “Şi’râ” namında diğer bir şemsin, belki bin seneden ibaret olan gününden, tâ Şemsü’ş-Şümusun mihveri üstündeki elli bin seneden ibaret bir tek yevmine kadar eyyâm-ı Rabbâniye vardır.

İşte semâvât ve arzın Rabbi, o Şemsü’ş-Şümus ve Şi’râ’nın Hâlıkı hitap ettiği vakit, o semâvât ve arzın ecrâmına ve âlemlerine bakan kudsî kelâmında o eyyamları zikreder ve zikretmesi gayet yerindedir.

Madem eyyâmın lisan-ı şer’îde böyle itlâkatı vardır. İlmi tabakatü’l-arz ve coğrafya ve tarih-i beşeriyet ulemasınca, nev-i beşerin yedi bin sene değil, belki yüz binler sene geçirdiğini teslim de etsek, “Âdem’den kıyamete kadar ömr-ü beşer yedi bin senedir”¹ olan rivayet-i meşhurenin sıhhatine ve beyan ettiğimiz altı bin altı yüz altmış altı sene, Nur-u Kur’ân hükümfermâ olduğuna münâfi olamaz, cerh edemez. Çünkü eyyâm-ı şer’iyenin, dört saatten elli bin seneye kadar hükmü ve şumulü var. Fakat nefsü’l-emirdeki eyyâmın hakikati, o rivayet-i meşhurede hangisi olduğu şimdilik bu dakikada kalbime inkişaf ettirilmedi. Demek o sırrın inkişafı münasip değil.

1. el-Münâvî, Feyzü’l-Kadîr, 3:547, hadis no: 4278.

Şu meselede şimdilik delilini gösteremeyeceğim bir müddeâyı beyan ediyorum. Şöyle ki:

Şu dünyanın bir ömrü, ve şu dünyadaki küre-i arzın dahi ondan kısa diğer bir ömrü, ve küre-i arzda yaşayan nev-i insanın daha kısa bir ömrü vardır. Bu birbiri içinde üç nevi mahlûkatın ömürleri, saatin içindeki dakika, saniye, saatleri sayan çarkların nisbeti gibidir. Nev-i insanın ömrü, küre-i arzın iki hareketiyle hasıl olan malûm eyyamla olduğu gibi, zîhayatın vücuduna mazhar olduğu zamandan itibaren, küre-i arzın ömrü ise merkez-i irtibatı olan şemsin hareket-i mihveriyesiyle hasıl olan eyyamla olması hikmet-i Rabbâniyeden uzak değildir. Ve dünyanın ömrü ise Şemsü's-Şümusun hareket-i mihveriyesiyle hasıl olan eyyâm iledir.

Şu halde nev-i insanın ömrü yedi bin sene eyyam-ı malûme-i arziyeyle olsa, küre-i arzın hayata menşe olduğu zamandan, harabiyetine kadar, eyyam-ı şemsiye ile iki yüz bin seneden geçer. Ve Şemsü's-Şümusa tâbi ve âlem-i bekadan ayrılıp küremize bakan dünyaların ömrü—Şemsü's-Şümusun işarât-ı Kur'âniyeyle herbir günü 50.000 (elli bin) sene olmasıyla—yedi bin sene, o eyyâmı yüz yirmi altı milyar (126.000.000.000) sene yaşarlar. Demek, eyyâm-ı şer'îye tâbir ettiğimiz eyyâm-ı Kur'âniyede bunlar dahil olabilirler.

Evet, semâvât ve arzın Hâlıkı, semâvât ve arza bakan bir kelâmıyla semâvât ve arzın sebep-i hilkatî ve çekirdek-i aslîsi ve en mükemmel âhir meyvesi olan bir zâta hitabında, o eyyamları istimal etmek, Kur'ân'ın ulviyetine ve muhatabın kemâline yakışır ve ayn-ı belâgattir.^{HAŞİYE-1}

وَالْعِلْمُ عِنْدَ اللَّهِ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِأَسْرَارِ كِتَابِهِ
رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا

Haşiye-1 Bu hesap Şamlı Hafız, Kuleönünden Mustafave arkadaşı Hafız Mustafa'nın şehadeti ile bir dakika zarfında ezberden yapılmıştır. (Sene üç yüz altmış gün hesabına göredir; kusur varsa bakılmamak gerektir.)

1. İlim ancak Allah katındadır. Kendi kitabının sırlarını en iyi Allah bilir.

2. "Ey Rabbimiz! Unutur veya hatâya düşer de bir kusur işlersek, bizi onunla hesaba çekme." Bakara Sûresi, 2:286.

Said Nursî

• • •

On Beşinci Notanın Üçüncü Meselesi

Ey insan ve ey nefsim, muhakkak bil ki: Cenâb-ı Hakkın sana in'âm ettiği vücudun, cismin, âzaların, malın ve hayvânâtın ibâhadır, temlik değildir. Yani, istifaden için kendi mülkünü senin eline vermiş, istifade et diye ibâha etmiş. Senin gibi, idare etmekten hakikaten âciz ve tedbirden cidden câhil bir şahsa temlik etmemiş. Çünkü, mülk olarak verseydi, idaresini sana bırakmak lâzım gelirdi.

Acaba en kolay, en zahir ve daire-i ihtiyar ve şuurda dahil olan bir midenin idaresini yapamadığın halde, nasıl göz ve kulak gibi daire-i ihtiyar ve şuurun haricinde idare isteyen şeylere mâlik olabilirsin?

Madem sana verilen hayat ve hayatın levâzımatı temlik değil, ibâhadır. Elbette ibâhanın düsturuyla hareket etmek lâzımdır. Yani, nasıl bir zât, ziyafete misafirleri dâvet eder. Onlara, meclis ziyafetindeki eşyadan ve ziyafetten istifadeyi ibâha ediyor, temlik etmiyor. İbâha ve ziyafetin kaidesi ise, mihmandarın rızası dahilinde tasarruf etmektir. Öyleyse israf edemez, başkasına ikram edemez, sofradan kaldırıp başkasına sadaka veremez, dökemez, zâyî edemez. Eğer temlik olsaydı, yapabilirdi ve kendi arzusuyla hareket edebilirdi.

Aynen bunun gibi, Cenâb-ı Hak sana ibâha suretinde verdiği hayatı intiharla hâtime çekemezsin, gözünü çıkaramazsın ve mânen gözü kör etmek demek olan gözü verenin rızası haricinde harama sarf edemezsin. Ve hâkezâ, kulağı ve dili ve bunlar gibi cihazâtı harama sarf etmekle mânen öldüremezsın. Ve eti yenilmeyen hayvanını lüzumsuz tâzip edip katledemezsin. Ve hâkezâ, bütün sana verilen nimetler, bu misafirhane-i dünyanın sahibi olan Mihmandar-ı Kerîm-i Zülcelâlin kavânî-i şeriâtı dairesinde tasarruf etmek gerektir.

Said Nursî

• • •

بِسْمِهِ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ¹
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ²

1. Allah'ın adıyla. "Hiçbir şey yoktur ki Onu hamd ile tesbih etmesin (Onu şükranve minnetle anıp şânına lâayk ifadelerle anmasın ve noksan sıfatlardan tenzih etmesin)." İsrâ Sûresi, 17:44.

2. Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

Aziz kardeşim Re'fet Bey,

Senin mektubunu ve kitabını memnuniyetle aldım. Gayet sevdiğim bir talebem olan Hulûsi Beyin ruhunu sizde hissettim. Seni yeni değil, Hulûsi gibi eski bir talebe olarak kabul ettim. Talebeliğin hâssası şudur ki: Yazılan Sözlere kendi malı gibi sahip olmalıdır. Kendisi telif etmiş ve yazmış nazarıyla bakıp neşrine ve ehil olanlara iblâğına çalışmaktır. Mâşaallah, hattın güzeldir. Vakit bulursan bir kısmını yazın. Bir kısmını Hüsrev gibi ciddî talebeler yazar; onlardan bilâhare alır, yazarsınız ve onlarla teşrik-i mesai edersiniz. Altı senedir Isparta'da ciddî talebelerin çıkmasına muntazırdım, bekliyordum. El-minnetü lillâh, şimdi sizinle beraber birkaç tane çıkmaya başladı. Çünkü bir talebe, yüz dosta müreccahtır. *Sözler* namındaki envâr-ı Kur'âniye ise, en mühim ibadet olan ibadet-i tefekkürîye nev'indendir. Şu zamanda en mühim vazife, imana hizmettir. İman saâdet-i ebediyenin anahtarıdır.

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي¹

Kardeşiniz

Said Nursî

1. Bâkî olan sadece Odur.

بِسْمِهِ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبَحُ بِحَمْدِهِ¹
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ²

Ciddî, sıddık, dikkatli, hakikatli kardeşim Re'fet Bey,

Cenâb-ı Hak yeni hayatınızı mübarek eylesin ve refika-i hayatınızı hayat-ı ebediyenizde, Otuz İkinci Sözün Üçüncü Mevkıfının âhirlerindeki Üçüncü İşarete, refika-i hayata dair vaade ve sıfata mazhar eylesin, âmin.

Bu defaki mektubun çok güzeldir. Arkadaşlarının fıkraları içerisinde Yirmi Yedinci Mektup içine derc edeceğim. Ara sıra yazıyla meşgul olsanız iyi olur. İnşaallah yeni hayatınız size risalelerin hakaikine karşı yeni bir şevk uyandıracak.

Kardeşim, sen, Hüsrev, Âsım, nazarımda çok kıymettarsınız. Cenâb-ı Hak sizleri ve sizin gibileri Kur'ân hizmetinde sâbit-kadem ve fedakâr ve kemâl-i sadakatte dâim ve muvaffak eylesin. Âmin.

Orada Şeyh Mustafa, Lütfü, Rüşdügibi kardeşlerime çok selam ediyorum.

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي³

Kardeşiniz

Said Nursî

1. Allah'ın adıyla. "Hiçbir şey yoktur ki Onu hamd ile tesbih etmesin (Onu şükranve minnetle anıp şânına lâyık ifadelerle anmasın ve noksan sıfatlardan tenzih etmesin)." İsrâ Sûresi, 17:44.

2. Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

3. Bâkî olan sadece Odur.

بِسْمِهِ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبَحُ بِحَمْدِهِ¹
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ²

Aziz, sıddık, ciddî, samimî âhiret kardeşim ve hizmet-i Kur'âniyede çalışan bir arkadaşım Re'fet Bey,

Mektubunuz beni mesrur etti. Biliniz ki, iki sene evvel mâbeynimizde hararetli bir uhuvvet başladı. Sonra bazı ârızalarla ileri gitmedi. Müjde, şimdi ileri gidiyor. Çünkü, Hüsrev bana yazdığı mektubunda, senden çok memnun olduğunu, Barla'dan döndükten sonra seni istediğim tarzda bana gösteriyor.

Demek tam onunla ittihad ve teşrik-i mesâi ediyorsun. Elinden geldiği kadar onunla münasebeti kuvvetleştire. Hem her bir has talebenin mühim bir vazifesi, bir çocuğa Kur'ân öğretmek olduğundan, sen bu vazifeyi yapmaya başladın. Sen birinci talebelerden olduğundan, inşaallah senin çocuğun da birincilerden olacaktır. Madem çocuk benim de evlâd-ı mâneviyemdir; ona verdiğin ders, yarısı senin namına ise, yarısı da benim hesabıma olmalıdır.

Senin rüyan ise çok mübarektir. Tabiri pek zahirdir. Isparta bir camidir. Hüsrev, Re'fet, Lütfü, Rüşdü gibi zâtların samimî mütesânid heyetin şahs-ı mânevîsi sana Said suretinde gösterilmiş. Risalelerle verdiğiniz ders ise, va'z u nasihat suretinde gösterilmiş. Sen namazı kılmadığınızdan geç kalıp, acele ederek derse yetişmek tâbiri, *Sözler*'in neşri haricinde bazı vezâif-i diniye, hem bir parça tembellik, sizi birincilik hakkın olan birinci derste ikinci derecede kaldığınıza işaret edip, seni ikaz ediyor.

Her neyse... Ben senden şimdi çok memnunum ve oradaki kardeşlerim dahi senden çok memnundurlar. Cenâb-ı Hak bize ve size tarik-i Hakta hizmet-i Kur'âniyede sebat ve metânet versin. Âmin. Kayınpederiniz Hacı İbrahim Efendiye çok selâmla Bedreddin'e ve hemşireme çok dua ediyorum.

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي³

Kardeşiniz

Said Nursî

1. Allah'ın adıyla. "Hiçbir şey yoktur ki Onu hamd ile tesbih etmesin (Onu şükran ve minnetle anıp şânına lâyık ifadelerle anmasın ve noksan sıfatlardan tenzih etmesin)." İsrâ Sûresi, 17:44.
2. Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.
3. Bâkî olan sadece Odur.

...

بِسْمِهِ سُبْحَانَهُ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ¹
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ²

Aziz, sıddık, gayyûr kardeşim,

Süleyman Efendiden anladım ki, bazı hususî müşkülâta mâruz oluyorsun. Sizin gibi metin insanlara sabır tavsiyesi zâiddir. Hizmetin kudsiyeti ve o hizmetteki zevk ve gayretindeki şevk, o acı hususî müşkülâta karşı gelir ve galebe eder tahmin ediyorum. Mümkün olduğu kadar aldırmamalısın. Kıymettar, kusursuz bir malın dükkâncısı müşterilere yalvarmaya muhtaç değil. Müşterinin

aklı varsa o yalvarsın.³ خَيْرُ الْأُمُورِ أَحْمَزُهَا³ sırrınca, azîm hayırların müşkülâtı çok oluyor. Müşkülât çoğaldıkça ehl-i himmet fütur değil, gayret ve sebatını ziyadeleştirir. İnşaallah siz de öyle metîn ve sebatkârlardansınız.

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي

Kardeşiniz

Said Nursî

1. Her türlü noksan sıfatlardan yüce olan Allah'ın adıyla. "Hiçbir şey yokturki Onu hamd ile tesbih etmesin (Onu şükran ve minnetle anıp şânına lâyık ifadelerle anmasın ve noksan sıfatlardan tenzih etmesin)." İsrâ Süresi, 17:44.

2. Allah'ın selâmi, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

3. "İşlerin en hayırlısı zorlu olanıdır." el-Aclûnî, *Keşfü'l-Hafâ*, 1:55

بِسْمِهِ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبَحُ بِحَمْدِهِ¹
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ²

Aziz, sıddık kardeşim Re'fet Bey,

Maşaallah, şimdi siz ümit ettiğim tarzda risaleleri takip ediyorsunuz ve yazıyorsunuz. Senin gibilerin az sa'yı dahi çok hükmündedir. Çünkü, çoklar size itimad edip sizi taklit eder. Sizin gibi ciddî kardeşleri, bu gurbet memleketinde bulduğumdan, burası benim için hakikî bir vatan hükmüne geçti, hakikî vatanımı unutturdu. Yazılan eserlerin yüksekliği, me'haz ve mâden-i kudsîleri olan Kur'ân'dan sonra, sizler gibi muhatapların ciddî iştiyakları ve tam tefehhümleridir. Siz beni bulduğunuzdan bir şükretseniz, ben sizi bulduğumdan dolayı bin şükrediyorum.

Mektubunda İsm-i Âzamı sual ediyorsun. İsm-i Âzam gizlidir. Ömürde ecel, Ramazan'da Leyle-i Kadir gibi, esmâda İsm-i Âzamın istitarı, mühim hikmeti var. Kendi nokta-i nazarımda hakikî İsm-i Âzam gizlidir, havassa bildirilir. Fakat her ismin de âzamî bir mertebesi var ki, o mertebe İsm-i Âzam hükmüne geçiyor. Evliyaların İsm-i Âzamı ayrı ayrı bulması bu sırdandır. Hazret-i Ali'nin (r.a.) Ercûze namında bir kasidesi *Mecmuatü'l-Ahzab*'da var. İsm-i Âzamı altı isimde zikrediyor. İmam-ı Gazâlî onu *Cünnetü'l-Esmâ* namındaki risalesinde, Hazret-i Ali'nin zikrettiği ve İsm-i Âzamın muhîti olan o esmâ-i sitteyi şerh ve hassalarını beyan etmiştir. O altı isim de *Ferd*, *Hayy*, *Kayyûm*, *Hakem*, *Adl*, *Kuddûs*'tur.

Keramet-i gaybiyenin ikinci parçasını tashih ederek bir parça daha ilâve ettik, gönderdim.

Bedreddin'in sür'atle ileri gitmesi, Kur'ân-ı Hakîmin feyz-i kerametindendir. Cenâb-ı Hak muvaffak etsin.

Hacı İbrahim Efendiye bilhassa selâm ediyorum. Lütfü, Rüşdü, Hafız Ahmed, Sezai Efendilere selâm ediyoruz. Âhîret hemşireme de dua ediyorum. Senin bu defaki mektubun bir parçası *Mektubat* içine derc edildi.

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي³

Kardeşiniz

Said Nursî

1. Allah'ın adıyla. "Hiçbir şey yoktur ki Onu hamd ile tesbih etmesin (Onu şükranve minnetle anıp şânına lââyık ifadelerle anmasın ve noksan sıfatlardantenzih etmesin)." İsrâ Sûresi, 17:44.
2. Allah'ın selâmi, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.
3. "İşlerin en hayırlısı zorlu olanıdır." el-Aclûnî, *Keşfü'l-Hağâ*, 1:55

بِسْمِهِ سُبْحَانَهُ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ¹
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ²

Aziz, sıddık kardeşim ve hizmet-i Kur'âniyede hakikatlı bir arkadaşım Re'fet Bey,

Bu defa istinsah ettiğiniz risaleler çok güzel olmuştur. Senin gayret ve samimiyet ve ciddiyetini banagösterdiler ve Re'fet tembel değildir, ispat ettiler. Onları tashih edip göndermiştim. Sonra işittim ki, getiren adam İslâmköyünde bırakmış. Otuz Birinci Mektubun Üçüncü, Dördüncü Lem'alarını yazmaya vakit

bulamadım. Korkuyorum ki, onların da³ إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ sırrı gibi, mevsimi geçerek, sonra güzel yazılmamış olsun. İnşaallah sizlerin iştihakı beni çalıştıracak.

1. Her türlü noksan sıfatlardan yüce olan Allah'ın adıyla. "Hiçbir şey yokturki Onu hamd ile tesbih etmesin (Onu şükran ve minnetle anıp şânına lâyık ifadelerle anmasın ve noksan sıfatlardan tenzih etmesin)." İsrâ Sûresi, 17:44.

2. Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

3. "Allah'ın yardımı geldiği zaman..." Nasr Sûresi, 110:1.

Fakat bu şuhûr-u selâse çok kıymettardır; leyle-i Kadrin sırrıyla seksen sene bir ömrü kazandıracak bir vakitte, en iyi, en efdal şeylerle meşgul olmak lâzım geliyor. İnşaallah, Kur'ân'a ait mesâille iştigal, bir nevi mânevî mütefekkirane Kur'ân okumak hükmündedir. Hem ibadet, hem ilim, hem marifet, hem tefekkür, hem kıraat-i Kur'ân mânâları risalelerin istinsah ve mütalâalarında vardır itikadındayız. Zaten bu ciheti siz takdir etmişsiniz.

Mu'cizât-ı Ahmediyeyi sizin için yazdırdım, tekmil oldu. Fakat başka bir nüsha ona göre yazdırmak lâzım olduğu için, muvakkaten burada kalacak. Senin mektubunda Hafız Sezai bizimle ciddî alâkadar olduğunu gösteriyor. Ben bir zaman idi, Ağroslu Zekâi gibi samimî, hararetli Isparta'da yeni bir kardeşimiz bulunacak, vicdanen hissediyordum. İnşaallah, bu Sezâi, o olacak. Ben onu işittiğim vakit, hissettiğim şahıs tevehhüm ettim. Eğer tasavvurum gibi ise zaten iyi; olmasa öyle olmaya çalışsın. Eğer Zekâi nasıl adamdır merak ederse, Yirmi Yedinci Mektubun fıkralarında Zekâi'nin mahiyetini ve ne derece samimî olduğunu gösterir fıkraları var, baksın.

Kayınpederin Hacı İbrahim Efendiye çok selâm ediyorum. O zâtı ciddî bir âhiret kardeşi telâkki etmişim. İnşaallah senin bu yeni gayret ve sa'yinden o da

hissedardır.

Bedreddin'in küçüklüğüyle beraber, büyük talebeler dairesine dahil etmişim. O, küçüklerin büyüğüdür. Ve inşaallah Cenâb-ı Hak onun emsâlini çoğaltsın. Bedreddin'in validesine dua ediyorum. Elbette Bedreddin'in hüsn-ü terbiyesinde en mühim hisse onundur. Çünkü onun en birinci üstadı odur.

Bekir Ağa, Lütfü Efendi, Hafız Ahmed, Sezai gibi kardeşlere selâm ediyorum.

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي¹

Kardeşiniz

Said Nursî

1. Bâkî olan sadece Odur.

• • •

بِسْمِهِ (مَنْ تَسْبَحُ لَهُ السَّمَوَاتُ السَّبْعُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ
فِيهِنَّ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ) السَّلَامُ
عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ¹

Aziz, sıddık kardeşim,

Evvelâ: Bu yeni hâdisenin mahiyetini merak etmişsiniz. Oraya gelen iki uzun mektup mahiyetini gösteriyor.

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ مَنَعَ مَسَاجِدَ اللَّهِ أَنْ يُذَكَّرَ فِيهَا اسْمُهُ² âyeti o

hâdiseye sebebiyet verenlerin başına sâika gibi iniyor ve inecek. Fakat biz acûlüz. Herşeyin bir vakt-i muayyenesi var.

فَضْرَبَ بَيْنَهُمْ سُورَ لَهُ بَابٌ بَاطِنُهُ فِيهِ الرَّحْمَةُ
وَوَظَاهِرُهُ مِنْ قِبَلِهِ الْعَذَابُ³

âyetine mâsadak olarak bu hâdiseye bize karşı veçh-i merhametle bakıyor. Mülhidlere karşı olan vecih, azap ve kahr ile nazar ediyor. Her neyse... Cennet ucuz olmadığı gibi Cehennem de lüzumsuz değildir.

1. Öyle bir zâtın adıyla ki, "Yedi gökle yer ve onların içindekiler Onu tesbiheder. Hiçbir şey yoktur ki Onu hamd ile tesbih etmesin (Onu şükran veminnetle anıp şânına lâyık ifadelerle anmasın ve noksan sıfatlardan tenzih etmesin)." (İsrâ Sûresi, 17:44.) Allah'ın selâmı, rahmeti vebereketi üzerinize olsun.

2. "Allah'ın mescidlerinde Allah'ın adının anılmasına mâni olandan daha zâlim kim vardır?" Bakara Sûresi, 2:114.

3. "Derken mü'minlerle onların arasına bir sur çekilir ki, onun bir kapısı vardır; içerisi rahmet, onların (münafıkları) tarafı olan dış tarafında ise azap vardır." Hadîd Sûresi, 57:13.

Saniyen: Bedreddin'i burada dinlemek arzu ediyordum; vakit müsaade etmedi. Ben mânen orada hayalen dinliyorum. İnşaallah evlâtlık mertebesinden talebelik mertebesine gidiyor.

Salisen: Benim kendi hattımla mektup istiyorsun. Bir dudaksız adama, "Lâmbayı üfle, söndür" demişler. Demiş, "En zahmetli işi bana gösteriyorsunuz, yapmayacağım."

Belî, Cenâb-ı Hak bana hüsn-ü hat vermemiş. Hem bir satır yazmak, bana büyük bir iş gibi usanç veriyor. Eskiden beri diyordum: "Yâ Rabbi! Ben o kadar muhtaç iken ve nazmı severken, bu iki nimet bana verilmedi" diye, teşekkî değil, tefekkür ediyordum. Sonra bana kat'î tebeyyün etti ki, şiir ve hat bana verilmemek de büyük bir ihsan imiş.

Hem o hatta ihtiyacımı, sizin gibi kalem karamanlarının muavenetleri temin ediyor. Hat bilseydim, hatta itimad edip, mesâil ruhta kararlaştırarak nakşedilmeyecekti. Eskiden hangi ilme başladım, hattım olmadığı için ruhuma yazardım. Fevkalâde bir meleke ihsan edildi.

Şiir ise, çendan kıymettar, şirin bir vasıta-i ifadedir. Fakat şiirde hayal hükmettiği için, hakikate karışır, hakikatlerin suretini değiştirir. Bazan hakikat birbirine geçer. Hâlis hak ve mahz-ı hakikat olan Kur’ân-ı Hakîmin hizmetinde, istikbalde bulunacağımız mukadder olduğundan, kader-i İlâhî, bir inâyet olarak

bize şiir kapısını açmadı. ¹ وَمَا عَلَّمْنَاهُ الشِّعْرَ ² sırrı buna bakar.

İşte, kendi hattıma mukabil, sana iki nükte söyledim. İnşaallah başka bir vakit senin hatırın için büyük zahmet çekip birkaç satır yazacağım. Galip Beyin iki elivar; sağ elini bana vermiş, benim hesabıma yazıyor. Sol eli de kendine kalmış. Bu mektup o iki elle yazılmıştır. Hazır Mesud, Galip ve Süleyman Efendiler, Mustafa Çavuş, Abdullah Çavuş selâm ediyorlar. Ben de başta Hüsrev, Bekir Bey, umum kardeşlerimize selâm ediyorum. Bilhassa kayınpederiniz Hacı İbrahim Beye ve muhtereme hemşireme ve mübarek Bedreddin’e çok dua ediyorum.

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي ²

Kardeşiniz

Said Nursî

1. "Biz Ona (Peygambere) şiir öğretmedik." Yâsin Sûresi, 36:69.

2. Bâkî olan sadece Odur.

Aziz, sıddık, müdakkik âhiret kardeşim, hizmet-i Kur'âniyede arkadaşım,

Evvelâ: Mektubunuzda, benim her mektubumun başında ¹

وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبِحُ بِحَمْدِهِ yazılmasının hikmetini soruyorsunuz.

Bunun hikmeti şudur ki:

1. "Hiçbir şey yoktur ki Onu hamd ile tesbih etmesin (Onu şükran ve minnetle anıpşânına lâyık ifadelerle anmasın ve noksan sıfatlardan tenzih etmesin)."(İsrâ Sûresi, 17:44.

Kur'ân-ı Hakîmin hazâin-i kudsiyesine, bana açılan en birinci kapı o olduğudur. En evvel, hakaik-i âliye-i Kur'âniyeden şu âyetin hakikati bana zahir olmuş ve ekser risalelerde, o hakikat sereyan etmiştir.

Hem bir hikmeti şudur ki: İtimad ettiğim mühim üstadlarımın mektuplarının başlarında istimal etmeleridir.

Hem mektubunuzda yedi kebâiri soruyorsunuz. Kebâir çoktur; fakat ekberü'l-kebâir ve mûbikat-ı seb'a tâbir edilen günahlar yedidir: Katl, zina, şarap, ukuk-u vâlideyn (yani kat-ı sıla-i rahim), kumar, yalancı şahadetlik, dine zarar verecek bid'alara taraftar olmaktır.

Saniyen: Bu yaz mevsiminde hakaik-i Kur'âniyeye nisbeten meyveler hükmünde tevafukata dair, hurufat-ı Kur'âniyenin nüktelerini beyan ediyorduk. Şimdi mevsim değişmiş; huruftan ziyade hakaika ihtiyaç vardır. Gelecek yaza kadar, muvakkaten o kapıyı ihtiyarımızla çalmayacağız. Fakat o hurufa ait beyanat ne derece hak olduğunu, Mevlânâ Câmî'nin Divanıyla kardeşlerimle tefe'ül ettik. Dedik: "Yâ Câmî! Bu hurufat-ı Kur'âniyeye dair beyan ettiğimiz nüktelere ne dersin?" Bir Fatiha okuyup falı açtık. İşte başta fal şu geldi:

جَامِي أَرْخَطَّ خَوْشَشْ بَاكَ كَنْ لَوْحِ ضَمِيرٍ
كَيْنَ نَهْ حَرْفِيسَتْ كِهْ أَرْصَفَحَهْ إِدْرَاكَ رَوْدُ

Yani, "Bu huruf öyle harf değildir ki, akıl ve idrak sahifesinden gitsin. Öyle kudsi harf, öyle güzel şirin hat, daima kalbimin sahifelerinde yazılmalı, silinmemeli." Acıptır ki, bütün Divanında bu fala benzer mealde yazı göremedik. Demek bu fal, Hazret-i Câmî'nin kerametinden bir nebze oldu.

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي

Kardeşiniz

Said

1. Bâkî olan sadece Odur.

• • •

Mu'cizât-ı Ahmediyeyi (a.s.m.), sana güzel ve tevafuklu bir tarzda yazdırdım. Hüsrev kerametli kalemiyle bana yazdığı gayet kıymetli bir nüshayı, aynen ve tam tamına muvafık gelmek şartıyla size yazdırıldı, yakında göndereceğim. Yanınızda yeni yazılan İ'câz-ı Kur'ânîye gibi, bana bir nüsha lâzımdır. Fakat Hâfızın kalemi oradaki mevcut tevafuku tamamen muhafaza edememiş. Tevafukçu Hüsrev'in taht-ı nezaretinde, mâbeyninizde taksim edip, bana yadigâr bir i'câz-ı Kur'ânîyi müştereken yazsanız çok iyi olur.

• • •

بِسْمِهِ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ

Aziz, sıddık, müdakkik âhîret kardeşim ve mütefekkir ve hakikatli arkadaşım Re'fet Bey,

Evvelâ: Mektubunuzda Risale-i Nur'un mizanlarını her okudukça daha ziyade istifade ettiğinizi yazıyorsunuz. Evet, kardeşim, o risaleler Kur'ân'dan alındığı için kut ve gıda hükmündedir.

Hergün ihtiyaç gıdaya hissedildiği gibi, her vakit bu gıdâ-yı ruhânîye ihtiyaç hissedilir. Senin gibi ruhu inkişaf edip kalbi intibaha gelen zâtlar okumaktan usanmaz. Bu Kur'ânî risaleler, sair risaleler gibi tefekküh nev'inden değil ki, usanç versin. Belki tegaddîdir.

Saniyen: Gavs-ı Âzam gibi, memattan sonra hayat-ı Hızırîye yakın bir nevi hayata mazhar olan evliyalar vardır. Gavs'ın hususî İsm-i Âzamı, "Yâ Hayy" olduğu sırrıyla, sair ehl-i kuburdan fazla hayata mazhar olduğu gibi, gayet meşhur, Mâruf-u Kerhî denilen bir kutb-u âzam ve Şeyh Hayâtü'l-Harrânî denilen bir kutb-u azîm, Hazret-i Gavs'tan sonra mematları hayatları gibidir. Beyne'l-evliya meşhur olmuştur.

Salisen: Tenekeci Mehmed Efendinin hıfz-ı Kur'ân'a çalışmak niyeti çok mübarektir. Cenâb-ı Hak onu muvaffak etsin. Elimizden geldiği kadar duayla yardım edeceğiz. Kur'ân-ı Azîmüşşânın herbir harfinin ekalli on hasene olmakla beraber, tekerrür ettikçe ve mübarek vakitlere rastgeldikçe ve melek ve sair zîşuur ruhânîler kıraatini dinledikçe, herbir harfi öyle bir çekirdek olur ki, hasenat cihetinden öyle bir mânevî sümbül teşekkül eder ki, o sümbülün taneleri, tekellüm vaktinde ağızdan çıkan bir kelimenin havanın dalgalarının âyinelerinde temessül eden milyonlarca, o kelime gibi kelimelerin adedine belki müsâvi gelir. Böyle herbir harfi bir hazine-i ebediyenin bir anahtarı olabilir bir kudsî kelâmı kalbinde yazmak, ne kadar mukaddes bir hizmet olduğu âşikârdır. İnşaaallah, Bedreddin çoklara bir hüsn-ü misal olacaktır, daha çoklarını hıfz-ı Kur'ân'a sevk edecektir.

Başta Bedreddin, kayınpederin Hacı İbrahimve âhîret hemşirem olarak

ihvanınızın bayramını tebrik ve selâm ve dua ediyorum. Babacan orada ise ona çok selâm ediyorum.

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي⁴

Kardeşiniz

Said Nursî

1. Re'fet Beye vürud tarihidir.
2. Allah'ın adıyla. "Hiçbir şey yoktur ki Onu hamd ile tesbih etmesin (Onu şükranve minnetle anıp şânına lâyık ifadelerle anmasın ve noksan sıfatlardan tenzih etmesin)." İsrâ Sûresi, 17:44.
3. Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.
4. Bâkî olan sadece Odur.

• • •

بِسْمِهِ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ¹
السلام عليكم وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ²

1. Allah'ın adıyla. "Hiçbir şey yoktur ki Onu hamd ile tesbih etmesin (Onu şükranve minnetle anıp şânına lâyık ifadelerle anmasın ve noksan sıfatlardan tenzih etmesin)." İsrâ Sûresi, 17:44.

2. Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

Aziz, sıddık, müdakkik, müştak kardeşim Re'fet Bey,

Sen benimle ne kadar konuşmayı arzu ediyorsan, belki ondan ziyade ben arzu ediyorum. Fakat, maatteessüf, müteaddit esbab tahtında sıkıntılı bir vaziyetteyim.

Hattâ bir iki saatte bulduğum bir fırsat, yedi sekiz mektubu yazmaya çalışıyorum. Ara sıra benim yanıma gelen Galipdahi men edildi. Yalnız biçare Şamlı kaldı; o da her vakit gelemiyor.

Hem bu yılanları yaralandırıp bize canavarcasına saldırıyorlar. Her fırsattan sıkıntı vermeye çalışıyorlar. Zaten ben meb'uslardan hayır beklemiyordum. Bunlara ilıştiler, kaldırmadılar, bütün bütün düşman ettiler. İşte, maatteessüf, bunlar dünyayı hatırıma getirdikleri için, tulûât-ı kalbiye tevakkuf ediyor. Başlarını yesin, bu ehl-i dünyanın dünyasını düşünmek bana zehir oluyor. "Ben dünyanıza karışmıyorum; buna mukabil o pis dünyanızı bana düşündürmeyiniz" dediğim halde olamıyor. Ben de Cenâb-ı Hakka niyaz ettim ki, bana kuvvetli bir sabır, bir tecrid-i zihin ihsan etsin ki, düşünmeyeyim. Lillâhilhamd, kalbime bu esas geldi ki: "Bu hizmet-i Kur'âniyede başa ne gelirse gelsin, hattâ her günde birer başım olsa da kesilse, yine o hizmetin kudsiyetindeki lezzet-i ruhânîye mukabil geliyor ve kâfidir" diye, kemâl-i teslimle kazâyâ rıza, kadere teslim ve Cenâb-ı Hakka tefvîz-i umur düsturunu rehber ittihaz ettim.

Nuh'a yazdığım gibi, size de diyorum ki: Eskide bir zât, haksız bir mesleği hak zannederek, ondan aldığı bir muhabbetle, diri iken derisinin soyulduğuna tahammül ederek, kahramanâne bir tavır gösterdiği gibi, acaba ayn-ı hak ve mahz-ı hakikat ve bütün envâr-ı hakaikin menba ve mâdeni olan hakikat-i Kur'âniyeye hizmetimizdeki kudsî lezzet, bu mülhidlerin muvakkat, ehemmiyetsiz iz'açlarına ve kalbimizde açtıkları yaralara tiryak ve merhem olamaz mı? Elbette olur ve olmuş ve oluyor.

Saniyen: Yemen imamı olan Zeydîler Seyyidi hakkındaki sualiniz, hakikaten

ehemmiyetli ve yümünlüdür. Fakat meymenetsiz bir zamana rastgeldi. Hem zihnim kapalı, hem hal müsait değil, hem ve hem... Yalnız bu kadar var ki, meşhur İmam-ı Zeyd sâdât-ı azîmeden ve eimme-i Âl-i Beyttendir. Ve müfrit

Şîaları reddeden ve ¹ اِذْهَبُوا أَنْتُمُ الرَّاغِبِينَ deyip Hazret-i Ebu Bekir ve Hazret-i Ömer'den teberriyi kabul etmeyen ve o iki halife-i zîşânı hürmet edip kabul eden bir zâttır. Onun etbâları, Şîaların en mutedili ve en Sünnîsidir. Bunlar hem ehl-i insaf ve hem çabuk hakkı kabul eder bir taifedir. İnşallah, Vehhâbîlerin tahribatını tamire sebep oldukları gibi, Ehl-i Sünnet ve Cemaatten Zeydîlerin inhırafları dahi istikamet kesb edip, Ehl-i Sünnete iltihak edip imtizaç edecekler. Bu âhîrzaman çok çalkalanıyor; bu fitne-i âhîrzaman acip şeyler doğuracağını ihsas ediyor.

Risalelerle alâkadar arkadaşlara selâm ve Bedreddin ve hemşireme ve Hacı İbrahim'e dua ediyorum.

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي ²

Kardeşiniz

Said Nursî

1. Gidiniz. Siz râfızîsiniz.
2. Bâkî olan sadece Odur.

بِسْمِهِ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ¹
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ²

1. Allah'ın adıyla. "Hiçbir şey yoktur ki Onu hamd ile tesbih etmesin (Onu şükranve minnetle anıp şânına lââyık ifadelerle anmasın ve noksan sıfatlardan tenzih etmesin)." İsrâ Sûresi, 17:44.

2. Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

Aziz, sıddık, dikkatli kardeşim Re'fet Bey,

Evvela: Onuncu Sözün Birinci İşaretinin âhirinde, "Evet, birşeyden herşeyi yapmak ve herşeyi bir tek şey yapmak, herşeyin Hâlıkına has bir iştir." Şu cümle hem Yirmi İkinci Sözün lem'alarında, hem Otuz Üçüncü Mektubun pencerelerinde, hem Yirminci Mektubun on bir kelimelerinde izah ve ispat edilmiştir. Buradaki külliyyet nisbî ve örfîdir. "Birşeyden herşeyi yapmak"taki murad, bütün dünyanın mevcudatını birşeyden yapmak ve icad etmek değildir. Belki ondaki murad, bir şeyden yani bir katre sudan, bir insanın, bir hayvanın herşeyini, her eczâsını, herbir cihâzâtını halk ediyor ve birşey olan topraktan nebatat ve hayvanatın herbir şeylerini ondan halk eder demektir. Hem "herşeyi bir tek şey yapmak" cümlesindeki külliyyet mukayeddîr, nisbîdir. Yani, insanın yediği her nevi taamdan o insanda basit bir cilt ve bir kan ve bir et ve hâkezâ...

Elhasıl: Bu külliyyetten maksat odur ki, birşeyi çok muhtelif eşyaya çevirmek ve birçok muhtelif eşyayı da birtek şey yapmak, ancak Hâlık-ı Küll-i Şeye mahsustur.

Saniyen: *Minhâcû's-Sünne'*yi kendi hattınla yazdığına, çok memnun oldum. Senin kalemin, merhum Abdurrahman'ın kalemi gibi bana şirin geliyor.

Salisen: Tenekeci Mehmed Efendinin hıfza başlaması mübarektir. Allah muvaffak etsin. Biz ona duayla yardım ediyoruz. O da okudukça bize duayla yardım etsin. Bedreddin'e ve validesine ve ceddine dua ediyorum. Sezâi Bey benim nazarımda Isparta'nın bir Zekâî'sidir. Ben de onu görmek istiyorum. Fakat şimdi maddeten, mânen kıştır. Zaten sizlere demiştim ki, Said'in şahsının ehemmiyeti yoktur ki, sohbetine arzu edilsin. Üstadınız olan Said ise, herbir risaleyi açtıkça onunla sohbet edersiniz. Âhiret kardeşiniz olan Said ise, her sabah akşam dergâh-ı İlâhîde dua vasıtasıyla sizinle beraberdir. Sezâi Bey, üstadını, kardeşini istediği vakit görebilir.¹

تَسْمَعُ بِالْمُعَيْدِي خَيْرٌ مِنْ أَنْ تَرَاهُ

kaidesiyle işitmesi görmekten çok evlâ olan şahs-ı Said'i görenler bazı pişman olur, "Keşke görmeseydim" der. Bu, davula benziyor; uzaktan sesi iyi geliyor, yakında boş görünüyor.

Başta Hüsrev, Bekir Bey, Lütfü, Rüşdü, Hafız Ahmed, Sezâi, Keçeci Şeyh Mustafa, Tenekeci Mehmed Efendigibi has kardeşlerinize selâm, dua ediyorum.

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي²

Kardeşiniz

Said Nursî

1. el-Muaydi'yi işitmen, onu görmenden daha hayırlıdır.
2. Bâkî olan sadece Odur.

• • •

بِسْمِهِ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبَحُ بِحَمْدِهِ
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ

Aziz kardeşim Re'fet Bey,

Bu sabah namazdan sonra başımı çevirdim, Re'fet Beyi gördüm zannettim. Geceleyin bir torba bal ve içinde dolu altın, mübarek bir talebeme veriyordum. Arkamdaki zât demek Re'fet Beyin kalb ve ruhunu taşıyor. Hem dellâlî olduğum hazinenin en kıymetli, en tatlı şeyi bizim vasıtamızla satın almak istiyor. Sonra gördüm ki, senin ikinci bir nüshandır, yani Seyranî'dir.

O rüyada ikiniz hissedarsınız, paylaşırsınız. Her neyse... Sizin bu defa yazdığınız Söz ziyade hoşuma gittiği için, evvelce sana dediğim gibi, başka hatlara nisbeten senin hattın gözüme eski dost görüldüğünün sırrını anladım ki, merhum biraderzadem Abdurrahman'ın hattına benziyor. Bu hat kendini göstermeli. İhtiyakın oldukça, böyle intihap ettiğin risaleleri yazsanız mübarek olur.

Hulûsi, Abdurrahman'ın yerine çendan geçmiş. Şu yazı müşâbeheti bana müjde ediyor ki, bir Abdurrahman Re'fet'ten de çıkacak. Mürekkep hakkında düşündüğün iyidir. Eldegezecek, güzel olmak şartıyla sabit olsun. Kendinize yazdığınız parlakolsun. Çünkü, mütalâaya iştiaf ve iştahı açar.

Yeni Sözler'le alâkadarlık edenlere, evvelki üç Hafız ile mutaf Hafız Mahmud Efendiye selâm, hem dua ediyorum. Sebat etsinler; onları kardeşdairelerine dahil etmişim, talebe dairelerine girmeye çalışsınlar. Siz kimiintihap etseniz benim de kabulümdür. Hoca İsmail Hakkı Efendiye çokselâm ve dua ediyorum. Madem az adamla konuşan *İşârâtü'l-İ'câz* onunla hayli konuşmuş, ben de o zâtı ale'r-re's-i ve'l-ayn kabul ediyorum. *İşârâtü'l-İ'câz* ile iktifa etmesin. *İşârâtü'l-İ'câz*'ı tefsir eden ve hakaikini aydınlatan ve göz görür derecesinde gösteren Sözler'i, Mektupları okusun. Hususan Yirmi Beşinci, Yirmi Altıncı Sözleri, Yirminci ve Otuz Üçüncü Mektupları gibi intihap ettiği risaleleri de okusun. Başta Bekir ve Hüsrev kardeşlerime selâm ve dua ederim ve dualarını isterim.

Vehhâbîmeselesi dünkü gün elime geçti. Baktım, sana göndermek ruhum istedi. Başka bir surette Re'fet kendi geldi, kendi kitabını kendine götürdü.

اَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي³

Said Nursî

Senin ve Hüsrev'in yazıları beni hiç yormuyor. Çünkü, yanlışları azdır. Fakat başkalar, bir defa kendileri tashih etmeden bana geliyor. Hafızama itimad edip, yalnız tashih edip yoruluyorum. Sâirlerin yazdıklarını sizler mukabele edip, ba'dehu bana gönderseniz daha iyi olur.

1. Allah'ın adıyla. "Hiçbir şey yoktur ki Onu hamd ile tesbih etmesin (Onu şükranve minnetle anıp şânına lââyık ifadelerle anmasın ve noksan sıfatlardan tenzih etmesin)." İsrâ Sûresi, 17:44.
2. Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.
3. Bâkî olan sadece Odur.

• • •

بِسْمِهِ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبَحُ بِحَمْدِهِ
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ

Aziz, sıddık, gayyûr, ciddî kardeşlerim Re'fet Bey, Hüsrev Efendi,

Sizler çokların medar-ı intibahı oldunuz ve hüsn-ü misâl oldunuz. *Es-sebebü ke'l-fâil* sırrınca vasıtanızla ve size iktidâ ile hizmet-i Kur'âniyeye girenlerin kazandıkları hasenatın bir misli, inşaallah sahife-i a'mâlinize geçer. Bu defaki, isimlerini yazdığımız Hafız Bekir, Hafız Tahir, Hafız Şükrü efendileri kardeş kabul ettim; talebe olmaya da çalışsınlar. Selâmımı onlara tebliğ ediniz. Size bu defa avâm-ı mü'minîn hakkındaki keramete benzer işler nev'inden ve ma'venet-i İlâhiye tesmiye edilen iki cüz'î hâdiseyi söyleyeceğim:

Birincisi: Bir iki arkadaşımız On Dokuzuncu Mektubu yazmışlar. Birisinin dördüncü cüz'ünde salâvat-ı şerife, iki-üç sahife müstesna, üç-dört salâvattan başka bütün salâvatlar birbirine bakıyor. Ben dehayrette kalarak işaretler koydum. Diğerinde ikinci, üçüncü cüz'ünde beş-altı sahife müstesna, bütün sahifelerde salâvatları birbirine müvâzi, birbirine bakıyor, işaretler vaz ettim. Kime gösterdim, hayrette kaldı. Görenler müttefikan karar verdiler ki, umum Sözlerde mânevî i'câz-ı Kur'ân'ın bir şuâi in'ikâs ettiği gibi, On Dokuzuncu Mektuptan bilhassa Mu'cizât-ı Ahmediyenin bir nevi şuâi salâvat-ı şerife suretinde in'ikâs etmiştir. Hem görenler karar verdiler ki, *Sözler*'e mahsus, bilhassa On Dokuzuncu Mektuba has bir tarz-ı hat var. Eğer o tarz hatta tevfikân yazılsa, çok garip letafetler görünecektir. Her vakit musırrâne, her yazana "Seyrek ve güzel yazınız" derdim. Şimdi anlaşılıyor ki, o mânevî has hattı tavsiye etmek için, intak-ı hak kabilinden bana söylettiriliyordu.

Şu hakikati ve mânevî tarz-ı hatta en yakın, Küçük Hâfız Zühdü'nün ve Eşref'in ve Kuleönlü Mustafa'nındır ki, o muvafakat, muvazenet onların hattında daha ziyade görünüyor. Her vakit ben görüyordum; dikkatli yazanlar da bazı birsatır atlıyor, bir kelime yanlış yazmayan bir satır yanlış yazıyordu. Meğerse, *Sözler*'deki fevkalâde bir letafetin eseri olarak tevafukat atlattırıyor.

İkinci hâdiseyi yazmaya kâğıdımız müsait olmadığından kestim.

اَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي³

Kardeşiniz

Said Nursî

1. Allah'ın adıyla. "Hiçbir şey yoktur ki Onu hamd ile tesbih etmesin (Onu şükranve minnetle anıp şânına lâyık ifadelerle anmasın ve noksan sıfatlardantenzih etmesin)." İsrâ Sûresi, 17:44.
2. Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.
3. Bâkî olan sadece Odur.

• • •

Re'fet Bey,

Senin çok antika iki mu'cize-i kudret, müzehânemi tezyin etti. Âdi zannettiğimiz şeylerde ne kadar hârikulâde işler bulunduğunu ihtar ediyorlar, şu On Dokuzuncu Mektupta ikinci, üçüncü cüz'ünde salâvat-ı şerifenin her sahifede birbirine bakması tesadüf işi olamaz. Çünkü tesadüf, onda bir tevafuk eder. Bu ise onda dokuz tevafuk var. Demek, ne şuarsuz tesadüfün işi ve ne de benim ve ne de kâtiplerin düşüncesidir. Çünkü ben yeni anlıyorum, kâtipler benden sonra anladılar. Demek gaybî bir kast ve iradeyle, umum Sözlerde ve bilhassa On Dokuzuncu Mektuptaki salâvât-ı şerifede harika bir letafeti irade etmiş. O tevafukat ise, gaybî bir kastla derc edilen bir belâgat ve letafetin tereşsuhatıdır.

Said Nursî

• • •

بِسْمِهِ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ¹
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ²

Aziz, sıddık, müdakkik, meraklı kardeşim Re'fet Bey,

Namınıza yazılan On İkinci Lem'a'nın izaha muhtaç noktalarının izahına şimdilik ihtiyaç yoktur. Asıl maksat, âyâta gelen evhamın def'ine kifayetidir. Ve bu nokta-i nazarda kâfi derecede herkes fehmeder. Her risalede herkesin hissesi var; fakat herkes herşeyini bilmek lâzım değildir. *Mirkatü's-Sünnet* ve vahdetü'l-vücuda dair iki risaleyi nasıl buldunuz? Elbette kıymetşinas nazarın onları takdir etmiş.

Bu defaki sualinizin iki ciheti var: Biri, sırr-ı Âl-i Abâ ciheti ki, o sırdır. Ben o sırrın ehli değilim ki, cevap vereyim. Yahut herbir sırrın izharı kaleme gelmez. Çünkü, hakikat-i Muhammediyenin bir cilvesi o Âl-i Abâda tezahür ediyor. İkinci cihet-i zahirîsi ise zahiridir. Ezcümle: Sahih-i *Müslim*'de Ümmü'l-Mü'minîn Âişe-i Sıddîka'dan (r.a.) mervîdir ki, demiş:

خَرَجَ النَّبِيُّ غَدَاةً وَعَلَيْهِ مِرْطٌ مَرَجَلٌ مِنْ شَعْرٍ
أَسْوَدَ فَجَاءَ الْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ فَأَدْخَلَهُ ثُمَّ جَاءَ
الْحُسَيْنُ فَدَخَلَ مَعَهُ ثُمَّ جَاءَتْ فَاطِمَةُ فَأَدْخَلَهَا ثُمَّ
جَاءَ عَلِيٌّ فَأَدْخَلَهُ ثُمَّ قَالَ: إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ
عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا³

1. Allah'ın adıyla. "Hiçbir şey yoktur ki Onu hamd ile tesbih etmesin (Onu şükranve minnetle anıp şânına lâyık ifadelerle anmasın ve noksan sıfatlardan tenzih etmesin)." İsrâ Sûresi, 17:44.

2. Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

3. "Peygamber (a.s.m.) üzerinde siyah yünden yapılmış nakışlı bir örtüyle sabahleyin evden çıktı. O esnada Hasan bin Ali (r.a.) geldi. Hemen onu örtünün altına aldı. Sonra Hüseyin (r.a.) geldi. O da onunla beraber örtünün altına girdi. Sonra Fâtıma (r.a.) geldi. Onu da içeri aldı. Sonra Ali(r.a.) geldi. Onu da içeri aldı. Ve sonra şöyle dedi: 'Ey Peygamberâilesi, Allah günahlarınızı giderip sizi tertemiz yapmak istiyor.'" (Ahzâb Sûresi, 33:33.) *Müslim*, Fadâilü's-Sahâbe: 61, hadis no: 2424.

İşte bu hadîs-i şerîf gibi, Kütüb-ü Sitte-i Sahiha'da bu meâlde kesretli hadîsler vardır ki Âl-i Abâyı gösterir. Bir zât def-i belıyyât için istişfâ (اِسْتِشْفَاءٌ) ve

istişfa' (اِسْتِشْفَاعٌ) için böyle demiş:

لِي خَمْسَةَ أَطْفِي بِهَا نَارَ الْوَبَاءِ الْحَاطِمَةِ
الْمُصْطَفَى وَالْمُرْتَضَى وَابْنَاهُمَا وَالْفَاطِمَةَ¹

Gücenme, şimdilik bu kadar. Senin mektubunda isimleri zikredilen herbirlerine ayrı ayrı selâm ve dua ediyorum.

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي²

Kardeşiniz

Said Nursî

Eûzü sırrına dair yazılan On Üçüncü Lem'anın yedi işaretini gönderdim. Bakarsınız, izahı değil noksanı varsa bildiriniz.

1. "Bende beş şey vardır ki, onlarla vebâ ateşinin yangınıni söndürürüm: Mustafa(a.s.m.), Murtazâ Ali (r.a.), onun iki oğlu Hasan ve Hüseyin (r.a.) ve Fâtıma (r.a.). Mecmuatü'l-Ahzâb, 3:505.

2. Bâkî olan sadece Odur.

• • •

9 Mayıs 1934 Çarşamba

بِسْمِهِ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ¹
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ²

Aziz, sıddık, müdakkik kardeşim Re'fet Bey,

Evvelâ: Nevzad-ı mübarekenin dünyaya gelmesini, sizin için bir fâl-i hayr

olarak tebrik ediyorum. İnşâallah³ ¹وَلَيْسَ الذَّكَرُ كَالْأُنْثَى² sırrına mazhar olacak. Âsım Bey gibi senin de bir kız evlâdı dünyaya gelmesi, meşrebimizde en mühim esas şefkat olduğu cihetiyle ve şefkat kahramanları kızlar olduğundan ve en sevimli mahlûk bulunduğundan, daha ziyade tebrike şâyansınız. Zannederim, bu zamanda erkek çocukların tehlikesi daha çok. Cenâb-ı Hak onu sizlere medar-ı tesellî ve ünsiyet ve evinize küçük bir melâike hükmüne getirsin. “Rengigül” ismi yerine “Zeynep” olsa, daha münasiptir.

1. Allah'ın adıyla. “Hiçbir şey yoktur ki Onu hamd ile tesbih etmesin (Onu şükran ve minnetle anıp şânına lâyık ifadelerle anmasın ve noksan sıfatlardan tenzih etmesin).” İsrâ Sûresi, 17:44.

2. Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

3. “Erkek çocuk, kız gibi değildir.” Âl-i İmrân Sûresi, 3:36.

Saniyen: *Hikmetü'l-İstiâze*'nin, besmele-i şerifenin sırlarına dair senin ve Şerif Efendinin ifadeleriniz kısadır. Tenkit mi, takdir mi, anlaşılmıyor. Zaten mükerreren demiştim: Herkes her risalenin her meselesini anlamasına muhtaç değil. Ne kadar anlarsa kâfidir.

Salisen: Âlem-i misal, âlem-i ervahla âlem-i şehadet ortasında bir berzaktır. Her ikisine birer vecihle benzer. Bir yüzü ona bakar, bir yüzü de diğerine bakar. Meselâ, âyinedeki senin misalin, sureten senin cismine benzer; maddeten senin ruhun gibi lâtiftir. O âlem-i misal; âlem-i ervah, âlem-i şehadet kadar vücudu kat'îdir.^{HAŞİYE-1} Acaip ve garaibin meşheridir, ehl-i velâyetin tenezzühgâhıdır.

Küçük bir âlem olan insanda kuvve-i hayaliye olduğu gibi, büyük bir insan olan âlemde dahi, bir âlem-i misâl var ki, o vazifeyi görüyor. Ve hakikatlidir. Kuvve-i hâfıza Levh-i Mahfuzdan haber verdiği gibi, kuvve-i hayaliye dahi âlem-i misalden haber verir.

Başta Hüsrev, Bekir Bey, Rüşdü, Lütfü, Hafız Ahmed, Sezâi, üç Hoca, üç Mehmed, hanenizdeki üç mâsum ve kayınpederin olarak oradaki kardeşlerimize selâm ve dua ediyorum.

اَلْبَاقِي هُوَ اَلْبَاقِي¹

Kardeşiniz

Said Nursî

Haşıye-1 Bence âlem-i misâlin vücudu meşhuddur. Âlem-i şehadet gibi tahakkuku bedihîdir. Hattâ rüya-yı sadıka ve keşf-i sadık ve şeffaf şeylerdeki temessülât, bu âlemden o âleme karşı açılan üç penceredir; avâma ve herkese o âlemin bazı köşelerini gösterir.
1. Bâkî olan sadece Odur.

• • •

30 Mayıs 1934 Çarşamba

بِسْمِهِ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ¹
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ²

1. Allah'ın adıyla. "Hiçbir şey yoktur ki Onu hamd ile tesbih etmesin (Onu şükranve minnetle anıp şânına lâyık ifadelerle anmasın ve noksan sıfatlardan tenzih etmesin)." İsrâ Sûresi, 17:44.
2. Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

Aziz, sıddık, müdakkik, meraklı kardeşim Re'fet Bey,

Senin bende bir üstadın, bir kardeşin, bir dostun var. Üstadını her risale içinde görüp görüşürsün. Kardeşini sabah akşam dergâh-ı İlâhîde, mânen ve hayâlen, o seni duayla gördüğü gibi, sen de onu o suretle görebilirsin. Bende ki dostunu görebilmek için, buraya gelmekle zahmet çekme. Çünkü, o dostun ziyarete liyakati yoktur. O bir, siz çoksunuz. İnşaaallah o gelir, sizi orada ziyaret eder.

وَلَيْسَ الذَّكَرُ كَالْأُنْثَى

âyetine dair şimdi cevap vermeye vaktim müsait değil. Sıhhatini bilmiyorum, fakat rivayet ediliyor ki: Resul-i Ekrem Aleyhissalâtu Vesselâm ferman etmiş ki: "Oğlan çocuğunu seviniz." Demişler, "Kızları niçinistisna ettin?" Ferman etmiş ki: "Kızlar kendi kendini sevdirebilirler, onlar fitraten sevimlidirler."²

1. "Erkek çocuk, kız gibi değildir." Âl-i İmrân Sûresi, 3:36.

2. Süyûtî, *el-Hâvî li'l-Fetâvâ*, 2:308; el-Aclûnî, *Keşfü'l-Hafâ*, 1:54. (Hadis âlimlerine göre merfû bir senedinin bulunamadığı zikredilmekle birlikte, kaynaklarda hadis olarak kaydedilmiştir.)

Evet, kız, şefkat ve cemâlin mazharı olduğundan, erkek çocuğundan daha ziyade sevilir. Bâhusus bu zamanda ebeveyn hakkında kızlar daha mübarektir. Çünkü, tehlike-i diniyeye çok mâruz olmuyorlar.

İkinci sualin: İbrahim Hakkı, "Cû' İsm-i Âzamdır" demesinin muradını bilmiyorum. Zahiren mânâsızdır, belki de yanlış. Fakat ism-i Rahmân madem çoklara nisbeten İsm-i Âzam vazifesini görüyor. Mânevî ve maddî cû' ve açlık, o İsm-i Âzâmın vesile-i vüsulü olduğuna işaretten, mecazî olarak, "Cû' İsm-i Âzamdır, yani bir İsm-i Âzama bir vesiledir" denilebilir.

Mübarek hanenizdeki mâsumlara dua ve ders arkadaşlarına umumen selâm ediyorum.

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي¹

Kardeşiniz

1. Bâkî olan sadece Odur.

• • •

بِسْمِهِ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ¹
السلام عليكم وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ²

1. Allah'ın adıyla. "Hiçbir şey yoktur ki Onu hamd ile tesbih etmesin (Onu şükranve minnetle anıp şânına lâyık ifadelerle anmasın ve noksan sıfatlardan tenzih etmesin)." İsrâ Sûresi, 17:44.

2. Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

Aziz, sıddık, meraklı kardeşim Re'fet Bey,

Mektubunda letâif-i aşereyi sual ediyorsun. Şimdi tarikati ders vermek zamanında olmadığımndan, tarik-i Nakşî muhakkiklerinin letâif-i aşereye dair eserleri var. Şimdilik vazifemiz ise, istihrac-ı esrar olduğundan, mevcut mesaili nakil değildir. Gücenme, tafsilât veremiyorum. Yalnız bu kadar derim ki:

Letâif-i aşere, İmam-ı Rabbânî kalb, ruh, sır, hafî, ahfâ, insanda anâsır-ı erbaanın herbir unsurdan o unsura münasip bir lâtife-i insaniye tâbir ederek, seyr-i sülûkta her mertebede bir lâtifenin terakkiyatı ve ahvâlinden icmâlen bahsetmiştir.

Ben kendimce görüyorum ki, insanın mahiyet-i câmiyasında ve istidad-ı hayatiyesinde çok letâif var; onlardan on tanesi iştihar etmiş. Hattâ hükemâ ve ulemâ-yı zahirî dahi, o letâif-i aşerenin pencereleri veyahut nûmuneleri olan havass-ı hamse-i zahirî, havass-ı hamse-i bâtına diye, o letâif-i aşereyi başka bir surette hikmetlerine esas tutmuşlar.

Hattâ avâm ve havas beyninde teâruf etmiş olan insanın letâif-i aşeresi, ehl-i tarihin letâif-i aşeresiyle münasebettardır. Meselâ vicdan, âsab, his, akıl, hevâ, kuvve-i şehviye, kuvve-i gadabiye gibi letâifi, kalb, ruh ve sırra ilâve edilse letâif-i aşereyi başka bir surette gösterir. Daha bu letâiften başka sâika, şâika ve hiss-i kablelvuku gibi çok letâif var. Bu meseleye dair hakikat yazılsa çok uzun olur. Vaktim de kısa olduğundan, kısa kesmeye mecbur oldum.

Senin ikinci sualin olan, mânâ-yı ismî ile mânâ-yı harfînin bahsi ise, ilm-i nahvin umum kitapları başlarında o mesele izah edildiği gibi, ilm-i hakikatin *Sözler* ve *Mektubat*'lar namındaki risalelerinde temsilâtla kâfi beyanat vardır. Senin gibi zeki ve müdakkik bir zâta karşı, fazla izahat fazla oluyor.

Sen âyineye baksan, eğer âyineyi şişe için bakarsan, şişeyi kasten görürsün. İçinde Re'fet'e tebeî, dolayısıyla nazar ilişir. Eğer maksat, mübarek simanıza bakmak için âyineye baktın; sevimli Re'fet'i kasten görürsün,

1 فَتَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ

dersin. Âyine şişesi tebeî, dolayısıyla nazarın ilişir. İşte birinci surette âyine şişesi mânâ-yı ismîdir; Re'fet mânâ-yı harfî oluyor. İkinci surette âyine şişesi mânâ-yı harfîdir, yani kendi için ona bakılmıyor, başka mânâ için bakılır ki, akistir. Akis mânâ-yı ismîdir. Yani

2 دَلَّ عَلَى مَعْنَى فِي نَفْسِهِ

olan târif-i isme bir cihette dahildir. Ve âyine ise

3 دَلَّ عَلَى مَعْنَى فِي غَيْرِهِ

olan harfin târifine mâsadak olur.

1. "Yaratıcılık mertebelerinin en güzelinde olan Allah'ın şânı ne yücedir!" Mü'minûn Sûresi, 23:14.

2. Kendisindeki mânâyı delâlet eder.

3. Başkasında olan mânâyı delâlet eder.

Kâinat, nazar-ı Kur'ânîyle, bütün mevcudatı huruftur, mânâ-yı harfiyle başkasının mânâsını ifade ediyorlar. Yani, esmâsını, sıfâtını bildiriyorlar. Ruhsuz felsefe, ekseriya mânâ-yı ismiyle bakıyor, tabiat bataklığına saplanıyor. Her neyse... Şimdi çok konuşmaya vaktim yoktur. Hattâ Fihristenin en kolay, en mühim, en âhir parçasını dahi yazamıyorum. Senin ders arkadaşların, bilhassa Hüsrev, Bekir, Rüşdü, Lütfü, Şeyh Mustafa, Hafız Ahmed, Sezâi, Mehmedler, Hocalara selâm ve mübarek hanende mübarek mâsumlara dua ediyorum.

1 أَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي

Kardeşiniz

Said Nursî

1. Bâkî olan sadece Odur.

• • •

بِسْمِهِ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ¹
السلام عليكم ورحمة الله وبركاته²

2. Allah'ın adıyla. "Hiçbir şey yoktur ki Onu hamd ile tesbih etmesin (Onu şükranve minnetle anıp şânına lâyık ifadelerle anmasın ve noksan sıfatlardan tenzih etmesin)." İsrâ Sûresi, 17:44.

3. Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

Aziz, sıddık, ve ziyade müteharri ve müstefsis kardeşim Re'fet Bey,

Senin fâik zekân ve dikkatin, sorduğun suallerin çoğuna cevap verebildiği için, muhtasar cevap veriyorum, gücenme. Seninle çendan konuşmak istiyorum, fakat vaktim müsaadesizdir. "Müslim-i gayr-ı mü'min" ve "mü'min-i gayr-ı müslim" in mânâsı şudur ki:

Bidayet-i Hürriyette İttihatçılar içine girmiş dinsizleri görüyordum ki, İslâmiyet ve şariat-ı Ahmediye, hayat-ı içtimaiye-i beşeriye ve bilhassa siyaset-i Osmaniye için, gayet nâfi ve kıymetdar desâtîr-i âliyeyi cami olduğunu kabul edip, bütün kuvvetleriyle şariat-i Ahmediyeye taraftar idiler. O noktada Müslüman, yani iltizam-ı hak ve hak taraftarı oldukları halde, mü'min değildiler. Demek, "müslim-i gayr-ı mü'min" ıtlakına istihkak kesbediyordular.

Şimdi ise frenk usulünün ve medeniyet namı altında bid'at-kârâne ve şariat-şikenâne cereyanlara taraftar olduğu halde, Allah'a, âhirete, Peygambere imanı da taşıyor ve kendini de mü'min biliyor. Madem hak ve hakikat olan şariat-ı Ahmediyenin kavânînini iltizam etmiyor ve hakikî tarafgirlik etmiyor, gayr-ı müslim bir mü'min oluyor.

İmansız İslâmiyet sebab-i necat olmadığı gibi, bilerek İslâmiyetsiz iman dahi dayanamıyor, belki necat veremiyor, denilebilir.

İkinci sualiniz: Ecel-i mübrem ile muallâk, malûmunuz olan tâbir-i diğerle "ecel-i müsemma" ve "ecel-i kazâ" tâbir edilir.

Üçüncü sualinizki, Sözlere otuz üç, Mektubat otuz üç, Pencerele otuz üç, mecmuu doksan dokuz olduğu gibi, Arabî Katre risalesinin başında beyan edildiği üzere, en evvel bu fakir kardeşinizin harekât-ı fikriyesi namazdan sonra otuz üç *Sübhânallah* ve otuz üç *Elhamdü lillâh* ve otuz üç *Allahu ekber*'deki meratibe göre doksan dokuz mücâhedât-ı fikriye ve makamat-ı ruhiyedeki tezahürat ve doksan dokuz Esmâ-i Hüsnâ cilvesine mazhariyet sırlarını, hayal meyal bir surette uzaktan uzağa hissedilmesindendir ki, bu otuz üç mübarek

adedi, ihtiyarım olmayarak çok harekât-ı ilmiyemde ve neşriyede hükmediyor.

Başta senin ders arkadaşların ve Hacı İbrahimolarak kardeşlerimize selâm ediyorum. Ve mübarek hânendeki mâsumlara dua ediyorum.

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي¹

Kardeşiniz

Said Nursî

Yirmi Yedinci Mektubun fıkraları içine derc etmek üzere, kardeşim Abdülmecid'in Hulûsi Beye yazdığı mektubun işaret olunan baş tarafıyla arkasındaki Re'fet Beyin mektubundan alınan fıkraları Hüsrev yazsın, sonra Hâfız Ali'ye göndersin.

1. Bâkî olan sadece Odur.

• • •

11 Temmuz 1934 Çarşamba

بِسْمِهِ سُبْحَانَهُ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبِغُ بِحَمْدِهِ¹
 أَلْسَلَامٌ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ²

Aziz, sıddık, müdakkik, meraklı kardeşim Re’fet Bey,

Sizin gibi hoş-sohbet bir kardeşimi, haksız olarak sual sormamaya ve sükûta davet ediyordum. Çendan bu davette mâzurum, belki mecburum. Çünkü, bugün dört saat mütemadiyen kâtibi bekledim ki, bir mektup yazacağım, olmadı. Tâ ben yirmi dakikadaki mesafeye gittim. Bağ suyu başında bularak uykusuz yorgun buldum. Onu aldattım, “Az bir işim var” dedim. Halbuki on dakika zannedip, iki saat zarurî yazılar yazdırdım. Zaten kafam da yorgun ve istirahat muhtaçtır. Fakat Re’fet gibi bir müştakı susturmanın cezası olarak bir tokat yedim. Senin bu hafta edeceğin kolay, lâtif sualine bedel, Senirkentli arkadaşlarımız müz’ic, Eski Said’in kuvve-i hafızasına havale edilecek acip sualleri sordular. Dedim kendi nefsim: “Müstehak oldu. Sen Re’fet’i dinlemedin, işte bunları dinle.” Halbuki onlara cevap vermek lâzım geliyor. Çünkü onlara, böyle meselelerde dinsizler ilişiyorlar. Mecburî, gayet muhtasar ve nâkıs ve kısa cevap yazdım. Fakat yine Re’fet’in hatırı için yazdım.

O cevabı, bundan evvel dört suale cevap ve mugayyebât-ı hamseye dair Sabri Efendi ve Hafız Ali’nin suallerine dair kısa cevabı, Hüsrev ile beraber okuyunuz. Münasip görürseniz, üçü birden, ya On AltıncıLem’a veya yazılmayan On Dördüncü Mektup makamına kaim edilsin.

Hem yanlış varsa tashih edersiniz. Çünkü, cevapların aslı sünühat olmakla beraber, tafsilâtında fikrim karışarak yanlış edebilir. Hafız Ahmed Efendi On Dokuzuncu Mektubu yazacaktı; acaba başladı mı? Ona çok selâm ediyorum. Yazı hizmeti ehemmiyetlidir, kaç cihette ibadettir. Senin mübarek hanenizdeki mâsumlara dua ediyorum. Ve malûm ders arkadaşlarına çok selâm ediyorum. Keçeci Şeyh Mustafa Efendi bazı risaleleri yazıyordu. İnşaallah böyle kudsî hizmete öyle mübarek zâtlar iştirak ederler. Ona da bilhassa selâm ediyorum ve duasını istiyorum. Hacı İbrahim Efendi ve Bedreddin’i, Re’fet’i tahattur ettikçe, ekseriyetle onları hatırlıyorum. Onlara da bilhassa selâm ediyorum.

Kardeşiniz

Said Nursî

1. Her türlü noksan sıfatlardan yüce olan Allah'ın adıyla. "Hiçbir şey yokturki Onu hamd ile tesbih etmesin (Onu şükran ve minnetle anıp şânına lâyık ifadelerle anmasın ve noksan sıfatlardan tenzih etmesin)." İsrâ Süresi, 17:44.
2. Allah'ın selâmi, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

بِسْمِهِ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبَحُ بِحَمْدِهِ
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ

1. Allah'ın adıyla. "Hiçbir şey yoktur ki Onu hamd ile tesbih etmesin (Onu şükranve minnetle anıp şânına lâayk ifadelerle anmasın ve noksan sıfatlardan tenzih etmesin)." İsrâ Sûresi, 17:44.

2. Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

Aziz, sıddık, müdakkik kardeşim Re'fet Bey,

Sorduğun suale en kolay ve ruhsatlı cevap senin cevabındır. *Mülteka Şerhi Damad*'ın ve *Merâki'l-Felâh* ikisi demişler: İki Ramazan için bir kefarete kâfidir. Müteaddid vâkıalara bir kefarete kifâyet eder. Çünkü tedâhül vardır. Ve *hüve's-sahîh* demişler.

Hakikat nokta-i nazarında bu meselede azimet var, ruhsat var. Azimet hali, kuvveti müsait ise, her Ramazan için ayrı bir kefarete var. Fakat ruhsat ciheti, tedahül sırrına binaen, müteaddit Ramazan için bir kefarete farz, ayrı ayrı kefarete müstehap derecesinde kalır. Bu kefarete mânâ-yı ukubetle mânâ-yı ibadet ikisi dahi münderic olduğu için, hem kerhen icbar edilmeyecek, hem tedahül eder.

Aziz kardeşim, fikhü'l-ekber olan esâsât-ı imaniyeyle meşgul olduğumuz için, nakle ve ehl-i içtihadın medârikine ve meâhizine bakan dekaik-i mesâil-i fer'iyeye zihnîm şimdilik ciddî müteveccih olamıyor. Zaten yanımda da kitaplar olmadığı gibi, vaktim de yoktur ki müracaat edeyim. Hem ulemâ-yı İslâm o kadar tetkikat-ı sâibe yapmışlar ki, fûruata dair tetkikat-ı amîkaya ihtiyaçları kalmamış. Eğer hakikî ihtiyaç hissetseydim, böyle fûruata dair müçtehidînin derin me'hazlarına gidip bazı beyanatta bulunacaktım. Belki de, daha o nevi hakaike meşguliyet zamanları gelmemiş. Her neyse. Size bu defa Sûre-i Feth'in âhirine ait ve onun münasebetiyle

أُولَئِكَ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ
وَالصِّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ

âyetine dair beyanatı ve "Minhâc-ı Sünnet" namındaki Lem'ada ²

إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَى

sırrına dair muhakematı nasıl buluyorsunuz? Kardeşin Hüsrev ile sen, Şeyh-i Geylânî'nin kerâmât-ı gaybiyesinin bütün parçalarıyla bir nüsha yazıp Hulûsi Beye gönderseniz iyi olur. Âsım Beye de onlar bütün

gitmelidir. Başta, (Gavs-ı Âzam'ın tâbiriyle Bekir Bey), bizim tâbirimizle Bekir Ağa, Ahmed Hüsrev, Lütfü, Rüşdü, Hâfız Ahmed, kayınpederin Hacı İbrahim Bey ve Sezâi Bey olarak umum kardeşlerinize selâm, dua ediyorum. Ve mübarek ve bahtiyar Bedreddin'in başından öperim. O Kur'ân'ı okudukça bana dua etsin. Öyle mâsumun duası inşaallah hakkımızda makbuldür. Onun validesi olan âhiret hemşireme ayrıca dua ediyorum. Bedreddin gibi bir evlât sahibesi olduğundan tebrike şâyandır. Bedreddin'in okuduğu her bir harf-i Kur'ân'ın, on sevaptan tut, tâ bine kadar uhrevî meyveleri vardır. Hem validesinin defter-i a'mâline, hem hoca ve Üstadının defter-i a'mâline dahi o sevaplar kaydolunur.

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي³

Kardeşiniz

Said Nursî

1. "Onlar, Allah'ın kendilerine pek büyük nimetler bağışladığı peygamberler, sıddıklar, şehidler ve salih kimselerle beraberdirler." Nisâ Sûresi, 4:69.
2. "Sizden istediğim, ancak akrabaya (Ehl-i Beytime) sevgi ve muhabbetir." Şûrâ Sûresi, 42:23.
3. Bâkî olan sadece Odur.

• • •

Hüsrev, Üstadının kendi hakkında hiddetini zannedip, bir meseleye dair müteessiren yazdığı mektubundan bir fıkradır.

Sevgili ve kıymetdar Üstadım,

Mektubunuzun mütalâasından mütevellid teessüratım arasında, kalbime çok havâtır hutur ediyordu. Her tarafı ve her hali kusur ve ayıpla dolu talebeniz, sevgili Üstadının ayaklarının altına varlığını sermişti. Belki hergün, bu şiddetten daha büyük bir şiddetle muamele görse ve hattâ Üstadı uğrunda, yüz bin hayatı olsa hepsini bile vermeye bilâ tereddüt hazır olduğunu, sûrî değil, kalbî bir itirafla müheyyadır.

Mücrim talebeniz, senelerden beri Hâlıkından bir hâmi istiyordu. Baştan aşağıya kadar siyahlıklarla dolu olan defter-i a'mâlim tetkik edilse, bu hususta ne kadar tazarru ve niyazım vardır ve ne kadar gözyaşlarım bulunacaktır. Kur'ânî hizmet uğrunda, arzın sekenesi kadar hayatım olsa, her birisini feda etmeyi, ne büyük saâdet ve şeref kabul etmişim.

Ey sevgili Üstadım, ey kıymettâr Hocam, ey senelerden beri aradığım muhterem mürşidim, ey aziz dellâl-ı Kur'ân,

Iztıraplarımın sürûra inkılâp etmekte olduğunu hissediyorum. Uzakta olanın kusuru görülmez, tokat yakında olana vurulur. Kalbim bu cümlelere

هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي¹ diyor. Fakat dimağımdan silinmeyen birşey varsa, o da aziz Üstadımın elemlerine iştirak etmek idi.

1. Bu Rabbimin ihsânıdır.

Muhterem mürşidim,

Kimin haddi var ki, risalelerin birisine el uzatsın veyahut bir sahifesine dil uzatsın veyahut bircümlesini tenkit etsin veyahut bir kelimesine, hattâ bir harfine vebelki bir noktasına itirazda bulunsun? Bilâ istisna, her fert istihsan ederken, böyle birşey yapmak için, bu cüreti kimden alayım?

Yok, sevgili Üstadım, müsterih olunuz; senelerden beri çekmekte olduğunuz, kal'abend cezasından pek şedid azâbınıza, bir başka ve mühim elem katılmasına taraftar olanlara bir parça meyletmek şöyle dursun, belki bu halin şiddetle ve belki fedâisi olarak aleyhte olduğuma, vicdanımın tasdiki kâfi bir şahittir.

Ahmed Hüsrev

Aziz Üstad,

Bu asrın sisli, semli revacı, şecere-i kâinatın meyvesi olan insanın nüve, lüb, kışır gayelerini zâil ve faniye, zillet ve gurura, âfil firaka, zahir bâtıla, atâlet ademe, hırs ve hayvaniyete, câmid ve abesiyete, başıbozukluk ve hiçliğe sevkle, o meyvenin kısım-ı âzamının ölüp, ekallinin de ölmek ve tefessühü ânında, mezkûr şecerenin merkez üzerine karib, Isparta dalına tâlik edilen, Hakîm-i Mutlakın etem, ekmel şifahanesi olan Kur'ân'dan nebean eden "Tiryak Notalar" tesmiyesi ile, her Notanın binler harfler damlalarıyla imdada yetişerek, küre-i arz bahçesini iska ve binler meyvelere hayat bahşeden ve bu yüzden menbaı gibi, kıyamete kadar harika bir keramet ve taklit edilmez bir turra ile çağlayacak olan eser-i mübareki, elhamdü lillâh istinsah ettim.

Evet, Üstadım, nasıl ki,

وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافُ
الْسِّنِّكُمْ وَالْوَانِكُمْ¹

1. "Göklerin ve yerin yaratılışı ile dillerinizin ve renklerinizin, seslerinizin vesimalarınızın farklılığı da yine Onun âyetlerindendir." Rum Sûresi,30:22.

âyet-i kerimesinin binler mâsadağlarından bir mâsadaki olan nev-i insanın herbir ferdine sima, ses, etvar, ahlâk gibi daha çok lâtifeler ve cihazat mevcut iken, birbirine benzemeyip, herbir şahıs bir âlem olarak, Vâhid-i Ehad-i Samed'in malı ve masnuu ve muvazzaf memuru olduğunu, bilmeceburiye şuuru olana kabul ettiriyor.

Öyle de, Kur'ân-ı Hakîmin hayattar semeresi olan *Sözler* ve *Mektubâtü'n-Nur*'un herbir parçası, kendi âleminde nihayetsiz kudreti gösteren ve her mebhaslarıyla binler âlemler içinde bir âlem olan âlem-i şuhudun tılsım-ı acibini tam keşf ve halle, her risale bir muammânın miftahı ve hayattar ervâhı hükmündedir.

Bundan böyle, daha binler ihsan-ı İlâhî ve rahmet-i Sübhânî olsa, yazılsa, ihtiyaç görünüyor ve yerleri boş karanlık bir âlem gibi, o şems-i hakikat güneşinin şuâlarını bekliyorlar. Dilerim Cenâb-ı Haktan, böyle anûd bir zamanda, böyle asâ-yı Mûsâ misillû çok cihetlerle harika, fütuhata sebep olan ve inşaallah bundan böyle olacak olan Resâilî'n-Nur'u teksir buyursun. Âmin, âmin, âmin...

Kusurlu talebeniz
Ali (r.h.)

...

Aziz, sıddık kardeşlerim,

Rüşdü'nün gönderdiği otuz liradan yirmi yedisini postayla size gönderdim. Siz ona gönderirsiniz. Ona da öyle yazdım. Benim ihtiyacım olmadığından ve kaideme muhalif olduğundan, kabul edemedim. Yalnız onun hayırlı niyeti için, ehemmiyetli hayırlara sarf edilmek suretiyle, onun hesabına otuzdan üç banknot aldım. Sizlere ve sizinle alâkadar olanlara pek çok selâm ve dua ediyorum.

Kardeşiniz

Said Nursî

• • •

بِسْمِهِ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبَحُ بِحَمْدِهِ
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ

1. Allah'ın adıyla. "Hiçbir şey yoktur ki Onu hamd ile tesbih etmesin (Onu şükranve minnetle anıp şânına lââyık ifadelerle anmasın ve noksan sıfatlardantenzih etmesin)." İsrâ Sûresi, 17:44.
2. Allah'ın selâmi, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

Aziz, sıddık, muhlis kardeşim,

Isparta'ya nakl-i mekân, hem tulûat-ı kalbiyeye, hem sizinle muhabereye bir derece fütur verdi.

Evvelâ: Kardeşimiz Sabri, Hakkı Efendiler arzularıyla, yine Eğirdir vasıtasıyla size emanet gönderilecek. On Yedinci Lem'a namındaki Notaları Sabri size göndermiş veya gönderecek. Bu defa da sırlı, kerametli Yirmi Dokuzuncu Sözü size gönderiyorum. Lâtif ve mânidar bir tevafuktur ki, Hüsrev senin için Yirmi Dokuzuncu Sözü yazıyordu.

Yazdığı vakitte Hüsrevvasıtasıyla çok mübarek Ramazan hediyesi aynı anda gelmesiyle beraber, aynı gecede ben senin hânen tarafına ve hânene geldiğimi rüyada gördüğüm gibi, iki gece evvel, elhak ikinci bir Hüsrev ve ikinci bir Süleyman olan Süleyman Rüşdü, aynen sizi görmüş. Bundan anladık ki, bizler bir menzil içindeki adamlar hükmündeyiz. Maddeten uzaklık tesiri yok ve birbirimize karşı münasebet-i âdiye dahi kaydedilir.

Saniyen: Şu Yirmi Dokuzuncu Söz, târifnamelerde yazıldığı gibi, bir müstensih hatt-ı hakikiyesine ihtiyarsız takarrüble, sırrı tezahüre başlamış ve diğer müstensih hatt-ı hakikîsini bulmuş. Hakikaten, ne fikirde bulunursa bulunsun, gören herkesi tasdiğe mecbur ediyor. Hattâ burada mühim ve müşkilpesent ulemalar dahi, güneş gibi inanıp tasdik ediyoruz, diyerek imza ediyorlar.

Şüphemiz kalmadı ki, i'câz-ı Kur'ân'ın yüz cüz'ünden bir cüz'ü, şu tefsirine in'ikâs etmiş. Yalnız şu fark var ki, i'câz kastîdir, kasten de kimse muaraza edemez. Şu kitabın tevafuku ise, fitrî, ihtiyarsız olmak cihetiyle harika olur, keramet sayılır. Kastî ve sun'î bir surette muaraza edilmez. Her neyse, şu nüshayı kardeşiniz Abdülmecid bir defa görsün. İnşallah ona da bir vakit bir tane yazılacak. Şayet orada birisi aynen istinsah etmek niyet etse, çok dikkat etmek gerektir. Çünkü bu risalenin hurufatı da sırlı; kendine güvenmeyen yazmasın.

Salisen: Kardeşimiz Fethi Bey ne haldedir, neden az görüşüyorsunuz? Ben ona çok dua ettim ve ediyorum. Sen bir muzır memurun yüzünden onunla az görüşmen beni müteessir etti. Allah kabul etsin, ben de ona çok defa dua ettim. İnşaallah tam bir arkadaş, bir muhatabın olan Hafız Ömer, Risale-i Nur'un intişarına mühim bir vasıta olacak ki, her mektubunda onu ciddî alakadar görüyorum.

On Altıncı Lem'a namındaki üç mühim meseleden ibaret bir risaleyi sizin için yazdırıyorum, Yetişirse onu da gönderiyorum. Lillâhilhamd, burada gittikçe Risale-i Nur'un şakirtleri ve yazıcıları çoğalıyor. Ne vakit az fütur başlasa, bir teşvik kamçısı hükmünde birşey zuhur ediyor.

Ezcümle sufî meşrep ve yazıda muvakkaten tembellik eden bir kısım kardeşlerimize yazılan bir mektubun nüshasını, melfufen gönderiyorum. Belki tembel olmayan, fakat tembelleşen Abdülmecid de görür. Muhterem valideniz ne haldedir; onu da merak ediyorum. Çok dua ediyorum. Hastalığın herbir saati bir gün ibadet hükmünde olduğunu, benim tarafımdan hem ona, hem Hoca Abdurrahman'a söyle. Başta pederiniz, Fethi Bey ve Hoca Abdurrahman, İmam Ömer, Kemaleddin gibi dostlara selâm ve dua ediyorum. Ve dualarını istiyorum.

اَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي¹

Kardeşiniz

Said Nursî

1. Bâkî olan sadece Odur.

Mesleğimizin bir medar-ı şevki ve zevki olan tevafuk letâifinden üç-dört nümune:

Birincisi: İktisat Risalesi, birbirinden habersiz altı müstensihin yazdıkları altı nüshada, *elif*’lerin elli üç adedinde tevafukları, telif ve istinsah tarihi olan elli üçe muvafık gelmesidir. Sonra baktım ki, asıl müsvedde-i ûlâda çok çıkıntı ve tashihlerle beraber elli üç adet sırrını muhafaza ettiğini hayretle gördük.

İkincisi: Risalelerin Fihristesi tamam yazıldıktan sonra, birinci müsevvid, ihtiyarsız “Bu güzel Fihriste tamam oldu” deyip yazmış. O müsevvid hesab-ı ebcedî hiç bilmediği gibi, hiçbir şey de düşünmemiş. “Bu güzel fihriste tamam oldu,” aynen bin üç yüz elli iki tarihini gösterip Fihristenin tarih-i telif ve istinsahını göstermiştir.

Üçüncüsü: Yirmi Üçüncü Lem’anın müsveddeden tebyiz edilirken, hiç *elif*’lerin adedini hatıra getirmeden, yazıldıktan sonra yüz yirmi sekizinci risale olduğuna işareten, yüz yirmi sekiz *elif* olmasıdır.

Dördüncüsü: Dünkü gün Mu’cizât-ı Ahmediye (a.s.m.) tashih edilirken, küçük, lâtif iki tevafukun on dakika fasılayla vücuda gelmesidir. Şöyle ki:

İkişer arkadaş Mu’cizât-ı Ahmediye ve Mirâcı ayrı ayrı tashih ediyorlardı. Mirâcın altı yüz satırı içinde birtek satır, kuru direğin ağlamasından bahsediyor. Mu’cizât-ı Ahmediye yüz elli sahife içinde bir sahife o bahse dairdir. Birden o iki kısım musahhihler aynı kelimeyi söylüyorlarken, içlerinden bir efendi intikal etti, iki kısım aynı kelimeyi söylüyoruz dedi. Baktık, fevkalâde bir surette iki tashih aynı kelime üzerindedir.

On dakika sonra, yedi mu’cizeye mazhar yedi çocuğun bahsi tashih edilirken, umulmadığı bir zamanda, hazır zâtların nazarında mübarek Meliha isminde beş yaşında bir çocuk geldi, oturdu. Çocukların bahsini zevkledinlemeye başladı. Çay verdik, çocuk bahsi bitinceye kadar içmedi. Hazır olan biz dört kişi şüphemiz kalmadı ki, sırr-ı tevafukun birinci menbaı olan Mu’cizât-ı Ahmediyenin telifçe ve istinsahça ve kıraatça ve harika tevafukça kerametini gösterdiği gibi, bu iki küçük tevafukla, yine o kerametın şuâından iki lâtifeyi gösterdi.

Hem bir sene evvel bir seyre giderken, arkamdan bir kız çocuğuyla bir kadın geliyorlardı. Ben yoldan çıktım, yolu onlara bıraktım. Baktım, benigeçmiyorlar. Sıkıldım. Acele geçtim, bir bahçeye girdim. Baktım, onlarda bahçeye girdiler. Hem hiddet, hem hayret ettim. Mu’cizât-ı Ahmediye elimdeydi. Tefe’ül gibi

açtım. En evvel gözüme ilişen ve yalnız risalede birtek defa zikredilen bir isim ki, aynı o kadının ismini o sahife içinde gördüm. Baktım, o kadını tanıdım. Fesühbânallah, dedim. Bunlar kim olduklarını anlamak için, daha evvel o kitaba baksaydım, bu hayretten kurtulacaktım. Bu hâdiseye hem ben, hem hazır olan Şamlı Hâfız ve hadiseyi anlayan o kadın ve başkaları hayret ettik.

Said Nursî

• • •

Kalben rahatsızlığım dolayısıyla, Kurban Bayramına kadar Süleyman Efendi, Şamlı Hafız Tevfik, Abdullah Çavuşve Mustafa Çavuş'tan başka kimseyi kabul etmiyorum. Affedersiniz, gücenmeyiniz.

Said Nursî

• • •

IspartaCumhuriyet Müddeiumumîliğine,

Dokuz senedir, beni bu memlekette sebepsiz olarak ikamete memur ettiler. Hariçle ihtilâttan men olduğum için çalışmadım, perişan bu gurbette kimsesiz kaldım. On üç seneden beri, beni bu vilâyette tanıyanların tasdikleri tahtında, siyasetle hiçbir cihetle alâkam kalmadığına delilim şudur ki:

On üç seneden beri bir gazeteyi okumadığımı ve dinlemediğimi, sekiz sene oturduğum Barlahalkıyla işhad ediyorum. On üç sene, bu zamanda siyasetin lisanı olan gazeteyi dinlemeyen, işitmeyen, istemeyen bir adamın siyasetle alâkası olmadığı ve sekiz aydan beri merkez-i vilâyette bütün buradaki benimle temas edenlerin şهادetleriyle, siyasete taallûk eden hiçbir meseleye temas etmediğimi gösterebilirim.

Bu halimle beraber, bu senenin Kurban Bayramında, fıtraten sohbetten hoşlanmadığım için, hiç kimseyi kabul etmediğimi gösterirbir-iki satırlık yazıyla kapımda yazdığım ve hiçbir kimse de gelmediği halde, bu mübarek bayramın dört gününde bir polis bulundurulmak suretiyle, benim gibi garip, ihtiyar, hastalıklı bir adama şüphe isnat ederek tarassut ettirmek ve hareket-i şahsiyemi bilâsebep taht-ı nezarete bulundurmakla verilen tazyik ve sıkıntı kâfi gelmiyormuş gibi, bu senenin Nisan'ının dördüncü günü, kış münasebetiyle ve mütemadiyen harekâtımın takip ve tarassut edilmesinden dolayı harice çıkmadığımdan sıkılmışım.

İşte o günü, altı aylık ıztırabımı tahfif etmek ve biraz teneffüs ve rahatsızlığımı izale etmek için, havanın güzelliğinden istifade ederek gezmeye gitmişim.

Avdetimle, bir komiserle iki polis ikamet ettiğim evimin kapısında ve birkomiserle iki polis de bahçenin dışarısında bulunuyorlardı. İçeriyegirdim, komiser ve iki polis beni takip ettiler. Odama çıktım, onlar daarkamda idiler. Benimle beraber girdiler, taharriye başladılar.

Dokuz seneden beri ihtilâttan bilâsebep men edildiğimden, mesleğim itibarıyla Kur'ân ve imanla hasr-ı iştigal etmişim. Ve onun neticesi olarak yazdırdığım eserlerden,

Birisi, Kur'ân-ı Hakîmdeki iki bin sekiz yüz küsur Lâfza-i Celâlin bir sırr-ı kerametini ve bir nakş-ı i'câzını gösterecek, en müstesna bir hatla yazılmış gayetle kıymettar yirmiden fazla Kur'ân-ı Kerîm cüzlerini;

2. Beka-i ruh ve melâike ve haşrin hakkaniyetine dair Yirmi Dokuzuncu Söz namı altındaki risalenin içinde tezahür eden, kendimce en ekall bin liraya değer bir sırr-ı azîmi gösteren risaleyi;

3. Hazret-i Peygamberin risaletini güneş gibi ispat eden ve harika bir surette on iki saatte telif edilen yüz elli sahifelik On Dokuzuncu Mektup namı altında Mu'cizât-ı Ahmediye risalesini ki, o mu'cizâtın kerameti olarak, o risalede tevafuk namıyla öyle bir sırr-ı azîm tezahür etmiş ki, o risale tek başıyla maddeten bin lira kadar kendimizce kıymettardır;

4. Vahdâniyet-i İlâhiyeyi güneş gibi ispat eden ve Kur'ân'ın otuz üç âyet-i azîmesini tefsir eden Otuz Üç Pencere namındaki Otuz Üçüncü Mektup ki, sırr-ı tevafukla beraber kıymet-i ilmiyesi ve edebiyesi itibarıyla ehl-i tevhidce yalnız maddeten bin lira kadar ehemmiyetli olan risaleyi;

5. Şirkin esasını ref edip, vahdâniyeti nihayetsiz derecede kuvvetle ispat eden Otuz İkinci Söz namı altındaki eseri ki, o eser bir âlim tarafından zayi edilse onu elde etmek için bin lira tereddütsüz vereceğini zannettiğim misilsiz risalemde mevcut her iki tanesini;

6. İsraftan kurtarmak ve bu fakir milleti iktisada alıştırmak için yazdığım, küçük fakat müstesna bir ehemmiyette olan İktisat Risalesi ismindeki risalemin mevcut olan her üç nüshasını;

7. Kendi ihtiyarlığımdan dolayı, iman noktasında Kur'ân'dan bulduğum rica ve tesellî nurlarından kaleme aldığım ve mevcudu tam üç nüsha ve iki nüsha da noksan olarak umum beş parçasını ki, bence bu risale benim gibi kabre yakınlaşmış bir ihtiyar adama kıymet takdir edilmeyecek derecede yüksek bir hakikatle yazılmıştır;

8. On beş sene evvel Arapça olarak tab' edilen, Harb-i Umumîde ateş içinde yazıldığı için, o zamanki Başkumandanın bu yâdigâr-ı harbin hayrına iştirak etmek niyetiyle kâğıdını kendisi verdiği *İşârâtü'l-İ'câz* tefsirini;

Hem üç yüz otuz beş senesinde İstanbul'da tab edilen *Katre*, *Şemme*, *Habbe*, *Habbenin Zeyli* ve Ankara'da Yeni Gün Matbaasında Zeylinin Zeyli ve Ankara Matbaasında tab edilen *Hubab* ve İstanbul'da tab edilen *Zühre* ve *Şûle* gibi risaleleri hâvi Arapça matbu bir mecmuamı ve İstanbul'da on beş sene evvel tab edilen *Sünihat* isminde kıymettar iki matbu risalemi ve hem biraderzadem Abdurrahman tarafından on beş sene evvel İstanbul'da tab ettirilen Tarihçe-i Hayatımın bir kısmına ait matbu risalemde üç nüshası tamam ve beş-altı nüshası noksan kitaplarımı ve hem de İstanbul'da yeni huruf çıkmadan evvel tab ettirdiğim Onuncu Söz namında gayet kıymettar haşri ve kıyameti gündüz gibi ispat eden risalemi ve daha bilmediğim hususî ve şahsî ve imanî evraklarımı ve

risalelerimi tekrar iade etmek üzere, o taharri neticesinde alıp götürdüler.

Bu taharriyatta o kadar ileri gidildi ki, altı ay evvel oturduğum köşkten şimdiki oturduğum köşke nakledince, sandalye, şişe, demir ve sair eşyaya ait listeye varıncaya kadar aldılar ve el'an da iade edilmedi.

Dokuz seneden beri bu memlekette ve bu kadar dostlarımla temas ettiğim halde, şimdiye kadar hiçbir cürüm bana isnat edilmedi ve hiçbir vukuatım da olmadı ve hayatımda dâî-i şüphe hiçbir emare vücut bulmadı. Ve menfiliğimde, sebepsiz ve ancak ihtiyat ve tevehhüm yüzünden olmakla inziva ettiğim bir mağaradan çıkartılarak menfîlerle birlikte nefyedildim. Bu müddet zarfında siyasetle ve dünyayla alâkam olmadığına, bu memleketteki dokuz senelik tarz-ı hayatımın şهادetiyle beraber, risalelerimde gerek emniyet dairesi ve gerekse hükûmet dairesi dâî-i şüphe birşey bulamadıklarıdır.^{HAŞİYE-1} Eğer bir cürmüm varsa, dokuz seneden beri mütemadiyen dikkat ettikleri halde cürmümü görmeyen veya gösteremeyenler, şimdi göstermeye mecburdurlar.

Haşîye-1 Câ-yı dikkattir ki, sekiz-dokuz seneden beri zulüm ve tazyikat altında gizlemeye mecbur olduğum en eski ve en mahrem evrakları âni olarak taharri edip hiçbir şey bırakmayarak alındığı halde, mucib-i telâş ve dâî-i endişe ve medar-ı hicap ve hacâlet birşey bulunmaması, garazkâr su-i zanlı ehl-i dünyanın ona karşı ettikleri haksız tazyikat ve tarassut ne kadar çirkin ve hatâ olduğunu gösteriyor. Acaba onu itham eden ve kendini vatana ve millete sadık tevehhüm eden ehl-i dünyanın en büyük memurundan en küçüğüne kadar, değil sekiz-dokuz sene, belki sekiz-dokuz ay zarfında en mahrem ve en gizli evrakı meydana atılıp tetkik edilse, ona telâş verecek ve utandırarak sekiz-dokuz madde çıkmaz mı?

Şu kitap zayıyatımdan lâakal şahsî iki bin lira zararım var. Çünkü, bunların hiçbirisinin başka bir nüshasını bende bırakmadılar. Vaktiyle tab' etmek için, yalnız *İşârâtü'l-İ'câz* tefsirine iki yüz elli lira verdim. Arabî mecmuası üç yüz lira. Ve Yirmi Dokuzuncu Söz ve On Dokuzuncu Sözlerde o sırr-ı azîme hiçbir âlim ve hiçbir edip yoktur ki, "Bin lira kıymetindedir" demesin.

Ve bir de, on üç sene evvel hükûmet Darü'l-Hikmette yüz lira maaş alacak kadar iş görebilecek bir adam nazarıyla bana bakmış, ayda yüz lira maaş vermiş. Bu sekiz senede beni, yarım saat bir köy olan İlâma'ya iki defadan fazla gitmeye müsaade edilmeyecek derecede ihtilât ve gezmekten men edildiğim gibi, bir vâridâtım, bir malım olmamakla beraber, o köyde benim gibi bir adam çalışacak işbulamadığımdan ve kimsenin birşeyini de kabul etmemek, bir meslek-i hayatım olduğundan, çektiğim perişanîyet ve zarar ve ziyanın takdirini müddeiumumîliğe havale ederek, ya kitaplarımın hepsinin iadesini veyahut bu husustaki zarar ve ziyanımın müsebbiplerinden tazminini dâvâ ediyorum.

Tetimme: Hükûmetin kanunu, tarikat dersi vermeye ve nusha yazmaya ve nüfuz temin etmeye müsaade etmediği ve ben de bunlarla alâkadar olmadığım ve hükûmet de yanıma gelen ziyaretçileri hoş görmediği için, bazı adam müteaddit defa tarikat ve nusha niyetiyle yanıma gelmek istedi. Ben de hükûmetin kanununa riayet etmek ve hükûmet memurlarını sebepsiz kuşkulandırmamak için, kabul etmeyip reddettim.

Mesmuatıma göre, bu halden muğber olanlar yalan ve asılsız bir surette isnadatta bulunmuş. Böyle hükûmetin kanununa riayeten reddettiğim kimseler

yüzünden beni böyle sıkıştırmaktan, hilâf-ı kanun hareket etmediğim için böyle azap vermek, kanunu dinlememeye mecburiyet vaziyetini veriyorlar mânâsı çıkıyor.

Dokuz senedir dünyevî hayatıma gelen her türlü işkencelere tahammül edip sabrettim, sükût ettim. Fakat dünyalarına karışmadığım halde, böyle hayat-ı uhreviyeme suikast suretindeki taarruz karşısında sabrım tükendi. Hakkımı aramak için ikame-i dâvâyâ mecbur oldum.

Said Nursî

• • •

Bundan sonraki kısım Hazret-i Üstadın Kastamonu ve Emirdağ hayatında iken yazılan ve el yazma nüshalarda derc edilen mektuplardır.^{HAŞİYE-1}

281

Risale-i Nur'un faal bir şakirdi olan, Ahmed Nazif Çelebi'nin bir istihracıdır ve bir fıkrasıdır. Bunu, hem Birinci Şuânın otuz ikinci âyeti olarak ve hem Yirmi Yedinci Mektubun fıkralarında kaydetmek münasip görüldü.

O kendisi diyor: Gelen âyetleri hâfızdan dinledim.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا
وَسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ۖ هُوَ الَّذِي يُصَلِّيْ عَلَيْكُمْ
وَمَلَائِكَتُهُ لِيُخْرِجَكُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَكَانَ
بِالْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا ۖ تَحِيَّتُهُمْ يَوْمَ يَلْقَوْنَهُ سَلَامٌ
وَأَعَدَّ لَهُمْ أَجْرًا كَرِيمًا ۖ يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ
شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ۖ وَدَاعِيَا إِلَى اللَّهِ بِإِذْنِهِ
وَسِرَاجًا مُّنِيرًا ۖ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ بِأَنَّ لَهُم مِّنَ اللَّهِ
فَضْلًا كَبِيرًا ۝

Haşiye-1 Hz. Üstadımız, el yazma nüshalarda Kastamonu Lâhikasında bulunan bu mektupları, Ankara'ya yeni yazı neşri için gönderdiği Küçük Ali'nin (r.h.) nüshasında, Ahmed Nazif'in (r.h.) bu mektuplarının etrafını işaretleyerek "Başkayrde neşredildiğinden burada neşredilmesin." diye yazmıştır. Böylece Barla Lâhikası'nda neşri Hz. Üstad tarafından münasip görülmüş ve el yazma Barla Lâhikasında aynen dercedilmişlerdir.

(M. Sungur)

1. "Ey îmân edenler! Allah'ı çok zikredin. Sabah akşam Onu tesbih edin. Odurki, sizi inkâr karanlıklarından nura çıkarmak için rahmetine eriştirir; melekler de bağışlanmanız için dua ederler. Mü'minler için O çokmerhametlidir. Ona kavuştukları gün Allah'ın mü'minlere hediye selâmidir, her türlü korkudan emniyet ve selâmet müjdesidir. Bir de onlar için hoş ve ardı arkası kesilmeyecek bir mükâfat hazırlamıştır. Ey Peygamber! Biz seni insanlar için bir şahit, bir müjdecî, bir sakındırıcı, Onun izniyle insanları Allah'ın yoluna çağırıcı ve nursağan bir kandil olarak gönderdik. Mü'minleri müjdele ki, Allah'tan onlara pek büyük bir lutf ve ihsan vardır." Ahzâb Sûresi, 33:41-47.

Bu âyetlerde Risale-i Nur'a imâ ve remiz ve belki işaret var diye hissettim.

Evet, madem bu âyet gibi vazife-i Risalet ve dâvete bakan âyetler, her asra bakıyorlar ve her asırda efradları ve mâsadaıkları var...

Ve madem bu âyetlerde Resul-i Ekreme (a.s.m.) verilen sıfatlar ve ünvanlar her zamanda cereyanı ve herbir asırda hükmetmek haysiyetiyle ve ünvanların

altında, mânâ-yı remziyle Risale-i Nur gibi, o vazifeyi yerine getiren eserler ve zâtlar; bu gibi âyâtın dâire-i şümullerine girmeleri, Kur'ân'daki i'câz-ı mânevîsinin şe'nidir, belki muktezâsıdır ve lâzımıdır.

Madem Risale-i Nur, bu acip asırda, müstesna bir surette bu âyetin işaret ettiği vazifeyi yapıyor ve mânâsının daire-i külliyesinde bir ferdidir. Elbette müteaddit emareler ve gizli karinelerle diyebiliriz ki, bu âyette dahi, Birinci Şuânın sair otuz bir adet âyetleri gibi, Risale-i Nur'a mânâ-yı işâriyle bakar. Şöyle ki:

لِيُخْرِجَكُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَكَانَ بِالْمُؤْمِنِينَ
رَحِيمًا¹

cümlesi, mânâ-yı işârîsiyle diyor: Bin üç yüz yetmişe kadar tecavüz eden en karanlık bir zulüm, en karanlık bir zulmetten, sizi, ey ehl-i iman ve'l-Kur'ân, Kur'ân'dan gelen nurlara ve imanın ışıklarına çıkaran ve isminde nur ve mânâsında rahîmiyet bulunan ve ism-i Nur ve ism-i Rahîm'in mazharı olan bir lem'a-i Kur'âniyeye ve bu asrımıza bakıp imâ ediyor.

Mânâ mutabakatından başka bir emare ve karinesi budur ki:

إِلَى النُّورِ وَكَانَ بِالْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا² fıkрасının (şedde ve tenvin sayılır) makam-ı cifrîsi, dokuz yüz kırk yedi edip, *Risaletü'n-Nur* veya *Risâlet-i Nur* isminin makamı olan, dokuz yüz kırk yedi adedine tam tamına tevafuk ediyor.

إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَهِيدًا وَمُبَشِّرًا³ cümlesi, şeddeler sayılmaz ve âhirde tenvin vakıftır (*elif* sayılır) makam-ı cifrîsi ki, bin üç yüz yirmi üç tarihini gösterir. O tarihte, merkez-i hilâfette, dehşetli bir inkılâbın mebd-i infilâki içinde ye'se düşen ehl-i imana müjde verip, İslâmiyetin hakkaniyetine ve kuvvetine kuvvetli şahadet eden ve veraset-i Nübüvvet noktasında dâvette bulunan hakikî bir şahide işaret eder.

1. "...ki, sizi inkâr karanlıklarından nura çıkarsın. Mü'minler için O çok merhametlidir." Ahzap Sûresi, 33:43.

2. "...nura çıkarmak için rahmetine eriştirir. Mü'minler için O çok merhametlidir." Ahzap Sûresi, 33:43.

3. "... Biz seni insanlar için bir şahit, bir müjdeci olarak gönderdik." Ahzap Sûresi, 33:45.

وَنَذِيرًا¹ وَدَاعِيًا إِلَى اللَّهِ² cümlesi, HAŞİYE-1 tenvinler vakıf olmadığından sayılırlar. Makam-ı cifrîsi, bin iki yüz elli altı tarihini göstermekle, bu asırda ve bu zamandaki İslâmiyetin inhisafını, bir asır evvel izhar eden mukaddematına

وَ دَاعِيًا إِلَى اللَّهِ² bakarak, kelimesi yüz doksan bir (191) ederek, Risale-i Nur'un bir hakikî ismi olan *Bediüzzaman*'ın makam-ı cifrîsi bulunan, yüz

doksan bir (191) adedine tam tamına tevafukla ima eder ki, Risale-i Nur dahi, o inhisaf içinde bir dâîi ilâllahtır.

3 بِإِذْنِهِ وَسِرَاجًا مُنِيرًا^{HAŞİYE-2} ve yalnız 4 سِرَاجًا مُنِيرًا kelimesi ise, tam tamına Risale-i Nur'un bir ismi olan *Sirâcü'n-Nur*'a lâfzan ve mânânen ve cifren tevafukla bakar. مُنِيرًا daki *mim*, ye, النُّور deki şeddeli *nun*'a mukabildir.

1. "... Ve sakındırıcı. Allah yoluna çağırıcı." Ahzap Sûresi, 33:46.

وَدَاعِيًا إِلَى اللَّهِ
دَاعِيًا

Haşîye-1 kelimesi, Risale-i Nur'un hakikî bir ismi olan *Bedüzzaman*'ın makamına tam tamına tevafuku ve manen mutabakatı olduğu gibi, yalnız

kelimesi de, Risale-i Nur'un tercümanı olan *Said* ismine, üç harfle ittihad ve üç farkla tevafuk eder. Çünkü, *tenvin*, *elif* ve *vav* mecmuu elli yedi, *sin*'den üç fark var. Risale-i Nur talebelerinden

Küçük Abdurrahman *Tahsin*

2. "... Allah yolunda çağırıcı..." Ahzap Sûresi, 33:46.

3. "... Onun izniyle, nur saçan bir kandil..." Ahzap Sûresi, 33:46.

وَسِرَاجًا مُنِيرًا

Haşîye-2 (Tenvinler, *elif* sayılır) makamı (1330) edip, Risale-i Nur'un fatihası olan *İşârâtü'l-l'câz* tefsirinin zuhur tarihine (1380) ederek, yirmi bir sene sonra Risale-i Nur küre-i zemini ışıklandırarak bir sirac-ı münevver olacağına remzeder inşaallah.

eğer birinci tenvin sayılsa

Risale-i Nur talebelerinden

Tahsin

4. "Nur saçan kandil." Ahzap Sûresi, 33:46.

Evet İmam-ı Ali (r.a.) keramet-i gaybiyesinde, Risale-i Nur'a *Sirâcü'n-Nur* namını vermesi, bu âyetin bu fıkrasından mülhemdir denilebilir ve çekinmeyerek

deriz. وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ بِأَنَّ لَهُمْ مِنَ اللَّهِ¹ cümlesi, şedde sayılmak cihetiyle, makam-ı cifrîsiyle bin üç yüz elli dokuz (1359) tarihini göstermekle, bu asrımızın, tam bulunduğumuz bu senesine bakarak ehl-i imana bir büyük ihsanı var diye, mânâ-yı remziyle haber veriyor.

Biz bakıyoruz, bu zamanda en büyük ihsan imanı kurtarmaktır. Ve görüyoruz, imanı harika burhanlarla kurtaran, başta, Risale-i Nur'dur.

Demek, bu zamana nisbeten bir فَضْلًا كَبِيرًا² da odur. Bu işareti kuvvetlendiren şudur: فَضْلًا كَبِيرًا daki فَضْلًا kelimesi, dokuz yüz altmış (960) edip, Risaletü'n-Nur'un bu ismi, izafeden tavsif tarzına geçmekle, Risaletü'n-Nuriye olup makamı olan dokuz yüz altmış iki (962) adedine mânidar iki farkla tevafuku, onun başına remzen ve imâen parmak basmasıdır.

1. "Allah'tan (büyük bir lütf ve ihsan) mü'minlere müjdele." Ahzap Sûresi, 33:47.

2. "... Pek büyük bir lütf ve ihsan..." Ahzap Sûresi, 33:47.

İlâhî, yâ Rab! Sen Risale-i Nur'u ve Risale-i Nur Müellifi Üstadımız Said Nursî'yi ve Risale-i Nur talebe ve şakirtlerini ve mensuplarını, muhafaza-i hıfzında ve kal'a-i İlâhiyen içinde muhafaza ve emin eyle. Âmin. Ve hizmet-i Kur'ân ve imanda sabit ve daim eyle. Âmin. Ve bu kudsî hizmetlerinde,

muvaffakiyetlerle yardım ve muâvenetler ihsan eyle. Âmin. Ve Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyân-ı Azîmüşşânın sırr-ı âzamına, marifetullah, muhabbetullah ve

muhab-bet-i Resulullah sırr-ı kudsîsine; ve ¹ حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ ^{sırr-1} uzmâsına; ve rızâullah ve rüyet-i cemâlullah lûtf ve ihsanına mazhar eyle, yâ Rabbe'l-Âlemîn!

وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَاصْحَابِهِ
وَأَهْلِ بَيْتِهِ أَجْمَعِينَ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ آمِينَ
أَمِينَ حُرْمَةً سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ
الْعَالَمِينَ ²

Fakir, âciz, zaif, günahkâr talebe ve hizmetkârınız, İnebolulu
Ahmed Nazif Çelebi

1. "Allah bize yeter. O ne güzel vekildir." Âl-i İmrân Sûresi, 3:173.

2. Ve Allah'ın salât ve selâmı Muhammed'in (a.s.m.) ve onun âlinin, ashabının ve iyi ve temiz kimseler olan bütün ehl-i beytinin üzerine olsun. Âmin. Âmin. Âmin. Peygamberlerin efendisinin hürmetine... Alemlerin Rabbi olan Allah'a hamd olsun.

Ahmed Nazif Çelebi'nin bir fıkrasıdır. Bayram münasebetiyle kabul edilmeyen bir hediye için yazmıştır.

بِسْمِهِ سُبْحَانَهُ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبِحُ بِحَمْدِهِ¹
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ أَبَدًا دَائِمًا²

Çok aziz ve çok kıymetli, müşfik ve fedakâr üstad-ı âzam efendim hazretleri,

Hazineler dolusu mücevherattan daha fazla, hattâ bu fânî dünya hayatının ziynetleriyle ölçülemeyecek derecede kıymettar mektubunuzu, mübarek Ramazan-ı Şerifin yirmi üçüncü günü akşamı, iftardan on dakika evvel postadan aldım. Cenâb-ı Allah kabul buyursun, iki iftarı bir yaptım.

الْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي³

1. Her türlü noksan sıfatlardan yüce olan Allah'ın adıyla. "Hiçbir şey yokturki Onu hamd ile tesbih etmesin (Onu şükran ve minnetle anıp şânına lâyık ifadelerle anmasın ve noksan sıfatlardan tenzih etmesin)." İsrâ Sûresi, 17:44.

2. Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi ebediyen, dâima üzerinize olsun.

3. Allah'a hamd olsun. Bu Rabbimin ihsânıdır.

Evvelce yazdığım uzun satırların mâlâyânî ve boşluğundan, fazla meşgul ettiğimden ve gerek bizim ve gerekse mübarek Zekeriya kardeşimizin kıymetsiz, değersiz hediyelerini, me'zuniyetsiz kabul ederek, takdim etmek cesaretinde bulunduğumdan mütevellid, aziz Üstadımın adem-i kabul ve hoşnutsuzluğuyla tekdirâtına mâruz kalacağımдан korkarak intizarda iken, müvezzi iki mektup verdi. İftar vakti dar olduğundan, ayakta zarfı açtıktan sonra, kıymet takdir edemediğim çok şirin ve câzip olan hatt-ı fâzılâneniz, sanki, "Korkma" diye hitap ediyormuş gibi, tebessüm ederek gözüme ilişince, sürurumdan okuyamadım. Hemen hâneme koştum, iftarla beraber okumaya başladım.

Sevgili ve müşfik Üstadım,

Muhyiddin-i Arabî Hazretlerinin tebşiratı hatırıma geldi. Zât-ı fâzılânelerindeki gördüğüm şefkat-i pederânenin, o büyük zâtın haber verdiği şefkat-i pederâne'yi hâiz bulunduğunuza iman ettim. Kadîr-i Mutlak hazretleri siz Üstadımızdan kat kat razı olsun ve bizleri de, hizmetinizde ve hizmet-i Kur'ân'da daim ve sabit eylesin ve Üstadımızın kıymetli ve kudsî işaretlerine ve kıymetli dualarına mazhar eylesin. Âmin bihürmeti Seyyidi'l-Mürselîn.

Şefkatli Üstadım,

Hizmet-i Kur'ân'da ve Risale-i Nur'un neşriyatındaki zerre-i vâhide

kabilinden olan mesâinin, nezd-i âlî-i Üstadanelerinde hüsn-ü kabule mazhariyeti, zaif, âciz, fakir hizmetkârınız ve iktidarsız, idraki nâkıs, ihatası dar, şuuru muhtel talebenizi ne derece sevinç ve sürura kalb ettiğini tarif edemem.

Böyle mânevî ve kudsî takdirata mazhar buyurulan ve bizim gibi günahkârlara, otuz senelik iştiyakla, on senelik münâcât ve niyaz mukabilinde siz Üstadımızı ihsan buyuran ve kullarının isyanlarına bakmayarak her istediklerini bilen, işiten ve *beleğan mâ belâğ* veren ve bütün mükevvenâtı yed-i kudretinde tutan ve herşeye sahip ve mâlik ve hâkim bulunan Cenâb-ı Hak ve Feyyâz-ı Mutlak Hazretlerine ne suretle hamd ve şükredeceğimi bilemiyorum.

Kıymetli Üstadım, siz tavassut buyurunuz, değersiz hizmetimizle pek az ve kısa olan şu dünya hayatı içinde, belki bir katre mesabesindeki hamd ve şükürümüzü, “tekabbelâllah” sırrına mazhar buyursun, inşâallah.

*Mektubat*risalesinin İkinci Mektubunu daima hatırlayarak, bu emirlerinize riayet etmeye çalıştığım halde, bir mücbir-i gaybî bendenizi tahrik ederek, İkinci Mektuba muhalefete sevk ediyor.

Niyetim hâlis, sadakat ve merbutiyetim ciddî ve çok sağlam. Her türlü riyâdan âri ve hiçbir maddî menfaate mâtuf ve müstenid olmayan, Allah rızası yolunda Kur’ân namına ve Risaletün-Nur’a hizmet gayesine mâtuf ve bilhassa bizim gibi âciz, âsi ve günahkârların hidayet ve irşad ve isâline ve ehl-i dalâleti ve ehl-i bid’ayı tarik-i Hakka dâvet ve hakaik-i imaniyeye hâdim bir kudsî zât, bizlere ve memleketimize “vedîatullah” olarak ihsan buyurulmuş. Kıymetli misafirimiz, nasıl ki, biz günahkârların mânevî yardımına koşuyor ve gece ve gündüz mağfiret-i İlâhiyeye ve irşadımıza çalışıyorsa, bizler de bu aziz misafirimizin maddî yardımına, seve seve ve iştiyakla ve ancak Allah için koşmak ve çalışmak vazifesiyle mükellef bulunduğumuzu hissediyoruz.

Hem bizlere Kur’ân ve Hazret-i Peygamber (a.s.m.) emrediyor: تَعَاوَنُوا
gurabâya muâvenet...

Af dilerim, kıymetli ve sevgili Üstadım, bilirim ki hediyeleri kabul etmiyorsun. Fakat zekât ve sadaka gibi muâveneti, arkadaşlarımızın ısrarı üzerine yazmaya mecbur oldum. Hem de maddî ihtiyaçlarınıza, ikâmetgâh kirası, odun ve kömür gibi mübrem ihtiyaçlar için lâzım olduğunu düşünmüştüm.

Esasen kaide-i Üstâdâneleri bozulmamak için, arkadaşlarıma daima tavsiye ve telkinatım, hiçbir maddî menfaat düşünülmemesidir. Çünkü, din dünyaya âlet olmaz ve din vasıta-i cerr ve maddî menfaati kat’iyen kabul edemez. Hattâ Risale-i Nur’un neşriyatında, kimsenin minnetini almamak için, kıymetli

Üstadımı taklit ederim.

Kıymetli ve müşfik Üstadım, şu kadar var ki, hizmetkârınız, Üstad namına değil, kıymetli ve garip bir misafirimiz namına ve rızâen lillâh maddî yardım etmek istiyoruz. Hem mânevî zarar görmemeniz için, kuvvet ve kudret ve azamet sahibi Cenâb-ı Allah’a niyaz ve tazarru ederek, dergâh-ı İlâhiyesinde hüsn-ü kabule mazhar eylesesini dua ediyoruz.

Kıymetli Üstadım, bayramda ziyaret ve arz-ı tâzim makamına kaim olmak üzere, bütün arkadaşlarımızla beraber hem Ramazan-ı Şerifi, hem leyle-i Kadri, hem mübarek İd-i Saâd-i Fıtrı, Risaletü’n-Nur’un umum talebe ve şakirtleri ve Kur’ân’ın kıymetli hizmetçileri makamında ve hükmünde kıymetli Üstadımızı tebrik ederek, Cenâb-ı Haktan daha çok kardeş ve arkadaşlarımızla birlikte ve siz Üstadımız başımızda olarak, Ramazan-ı Şerifin emsâl-i kesiresiyle müşerref olmaklığımızı niyaz ve tazarru eyleriz. Ve mübarek iki ellerinizden öperek, dua-i hayriyenizi ve kudsî irşadlarınızı istirham eyleriz, kıymetli Üstadımız.

Dâimî kudsî dualarınıza muhtaç günahkâr, hizmetkâr ve talebeniz

Ahmed Nazif

• • •

Abdurrahman Tahsin'in fıkrasıdır.

Ey yüce Üstad,

Risale-i Nur dairesi içine kabul ve bu âb-ı kevser-i hayatla menba-ı feyz-i iman, gayet değerli ve kıymettar bu ebedî dersle, kendimi daima mesut ve bahtiyar addediyorum. Yalnız sür'at-i kalemim olmadığından, yazıyı biraz tehirinden müteessirim. Sehil ve muvaffakiyetime hayırlı dualarınızı rica eder, kemâl-i edeple ellerinizi öperim, muhterem Üstadım.

Rûz sâim, leyl kaim,
Çû makam-ı âşıkân
Leyle-i nısf-ı Regaib,
Târik-ı dünya ve tâib.
Nâşir-i Risale-i Nur,
Bediüzzaman muhibb-i bâz-ı Geylân.
Ey ferîd-i asru'z-zamân
Sensin hakîm-i kalbân.

Fakir talebeniz
Abdurrahman Tahsin

• • •

Ahmed Nazif'in bir parça mektubundandır.

Maddî ve mânevî borcumuz olan hizmetleri ifâdan kendimizi çekmek, hissizlik ve bîgânelik fitratımızda ve yaratılışımızda yoktur ki kalalım. Madem Cenâb-ı Hâlık-ı Rahîm bizleri insan yaratmıştır. İnsanlığın emrettiği vezâifin binde birini dahi ifâ edemediğimiz halde, bûs bütün nasıl bîgâne kalalım?

Bu hususta mâzur görmenizle beraber, azimkâr ve cefakâr ve fedakâr ve hadsiz mütehammil, garip ve kudsî ve aziz bir misafirimiz olan çok kıymetli Üstadımızın, biz âsi ve günahkârların kalblerini nurlarla doldurduğu halde, mukabil borcumuzu, mâneviyata uzanamadığımızdan, ancak değersiz ve kıymetsiz olan maddiyatla ödeyebiliriz, zannıyla tesellî bulmaktayız. Af buyurunuz, Üstadım, dellâl-ı Kur'ân'ın nidalarını işiten hangi Müslüman vardır ki, kulaklarını tıkasın? Hâşâ, sümme hâşâ!

Nurlarınızın şuâî gözlerimizi kamaştırıyor. Kalblerimizi bütün sâfiyetiyle Allah'a, Kur'ân'a ve Resul-i Müçtebâya (a.s.m.) ve o iki cihan serverinin aziz vârislerine bağlıyor ve bağlamıştır. Bu bağ öyle bir bağ ki, inâyet-i Hakla, hiçbir maddiyunun ve hiçbir mülhid ve fırak-ı dâllenin değil, dünya kâfirlerinin bütün kuvvetleri bir araya gelse, bu kudsî rabîta-i kalbiye bağını koparamaz.

الْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي¹

Zât-ı fâzılânelerince lüzum görülüp icap etmeden, hiçbir zaman mektup yazmak zahmetlerini ihtiyar etmenize razı olamam. Bu hususta gücenmek şöyle dursun, kıymetli Üstadımın kudsî vazifelerinin ifâsına mâni teşkil eden işgali, en büyük hatâ ve hürmetsizlik sayarım.

Ahmed Nazif Çelebi

1. Allah'a hamd olsun. Bu Rabbimin ihsânıdır.

بِسْمِهِ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبَحُ بِحَمْدِهِ¹
 السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ بَعْدَ حُرُوفَاتِ
 الرِّسَالِ الَّتِي كَتَبْتُمْ وَتَكْتُبُونَ²

1. Allah'ın adıyla. "Hiçbir şey yoktur ki Onu hamd ile tesbih etmesin (Onu şükranve minnetle anıp şânına lâyık ifadelerle anmasın ve noksan sıfatlardan tenzih etmesin)." İsrâ Sûresi, 17:44.

2. Yazdığınız ve yazacağınız Risale-i Nur'ların harfleri adedince Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

Aziz, sıddık kardeşlerim,

Onuncu Şuâ namında yazdığınız Fihristenin ikinci kısmı bana şöyle kuvvetli bir ümit verdi ki: Risale-i Nur, benim gibi âciz ve ihtiyar ve zâif bir biçareye bedel, genç, kuvvetli çok Said'leri içinizde bulmuş ve bulacak. Onun için bundan sonra Risaletü'n-Nur'un tekmil-i izahı ve haşiyelerle beyanı ve ispatı size tevdi edilmiş, tahmin ediyorum. Bir emâresi de şudur ki:

Bu sene çok defa ihtar edilen hakikatleri kaydetmek için teşebbüs ettimse de çalıştırılamadım.

Evet, Risaletü'n-Nur size mükemmel bir me haz olabilir. Ve ondan erkân-ı imaniyenin her birisine, mesela Kur'ân'ın kelâmullah olduğuna ve i'câzî nüktelerine dair müteferrik risalelerdeki parçalar toplansa veya haşre dair ayrı ayrı burhanlar cem edilse ve hâkezâ, mükemmel bir izah ve bir hâşiye ve bir şerh olabilir. Zannederim ki, hakaik-i âliye-i imaniyeyi tamamıyla Risale-i Nur ihata etmiş; başka yerlerde aramaya lüzum yok. Yalnız bazan izah ve tafsile muhtaç kalmış. Onun için vazifem bitmiş gibi bana geliyor. Sizin vazifeniz devam ediyor. Ve inşaallah vazifeniz şerh ve izahla ve tekmil ve tahşiye ile ve neşir ve tâlimle, belki Yirmi Beşinci ve Otuz İkinci Mektupları telif ve Dokuzuncu Şuânın Dokuz Makamını tekmiyle ve Risale-i Nur'u tanzim ve tertip ve tefsir ve tashihle devam edecek.

Risaletü'n-Nur'un samimî, hâlis şakirtlerinin heyet-i mecmuasının kuvvet-i ihlâsından ve tesanüdünden süzülen ve tezahür eden bir şahs-ı mânevî, bâki ve muktedir bir kuvvet-i zahrdır, bir rehberdir.

Buradan oraya gelen mektupları, mübarekler heyetibir risale şeklinde toplamasını ve Hüsrev de cüz'î ve hususî bazı cümlelerini ve lüzumsuz bazı fıkralarını tayyetmeyi, Hâfız Ali ve Sabri'ye havale etmiş olduğunu yazıyorsunuz. Evet, Risaletü'n-Nur hakkında kerametli ve dikkatli ve isabetli ve

keskin Hüsrev'in nazarı doğrudur. Bâki bir eserde muvakkat ve cüz'î ve hususî kelimeler tayyedilse daha iyidir.

Bu defaki mektubunuzda kerametkârâne üç nokta gördük:

Birincisi: Buranın bir Hüsrev'i olacak derecede ihlâs ve irtibat ve iktidarı gösteren Küçük Hüsrev Mehmed Feyzi isminde Risaletü'n-Nur'un çalışkan bir talebesi askerden gelip, daha ikinci defa görüşüldüğü vakit, mektubunuzda Feyzi ismini gördük, dedik: Bu Risaletü'n-Nur'un şakirtleri birbirinden ne kadar uzak olsa da, birbirine pek yakındır ki, böyle birden hissedip yazdılar.

İkincisi: Bu Küçük Hüsrev Feyzi, bu âhirlerde İstanbul'da iken Risaletü'n-Nur hesabına zihnime dokundu. Müteessir oluyordum. "Acaba rahatsızlığı mı var?" Birden zihnim yüzünü ondan çevirdi, Hâfız Ali ile şiddetli meşgul oldum. Anladım ki teessür verecek var. Fakat Risaletü'n-Nur'un faal merkezi olan Hâfız Ali cihetinde olacak. Hâfız Ali'ye şifa duasına başladım, devam ettim. Ve mektup gelmeden evvel Feyzi'den sordum: "Sen bir hastalık çektin mi?" O dedi: "Yok." Dedim: "Öyleyse Isparta'da Risale-i Nur'un ehemmiyetli ve kuvvetli bir rüknünün bir rahatsızlığı var. Fakat hayalim hakikatin suretini şaşırmış." Sonra mektubunuz geldi, hakikat anlaşıldı.

Üçüncüsü: Bundan yirmi gün evvel, eyyam-ı mübarekeden sonra hatırıma geldi ki, vazifedarâne kalemi her gün istimal etmeyenler, Risale-i Nur talebeleri ünvan-ı icmâlîsinde her yirmi dört saatte yüz defa hissedar olmak yeter diye, hususî isimlerle has şakirtler dairesi içinde bir kısmın isimleri muvakkaten tayyedildi. Kardeşimiz Hakkı Efendi de onların içinde idi. Birkaç gün öyle devametti. Sonra birden hiç sebep hissetmeden yine Hakkı, Hulûsî'ye arkadaş oldu. İsmiyle, resmiyle has dairesine girdi. Hakkı'nın "Beni duadan unutmasın" diye, mektubunuzdaki fıkranın yazıldığı aynı zamanda, hususî duayı kazanmış hesabıyla tahmin ettik. Hattâ bugünlerde bunun gibi inâyetin çok lem'aları var. Emin, bunları havâdis-i yevmiye diye bir fıkra yazacak. Belki size de gönderecek.

Risaletü'n-Nur'un küçük talebeleri ve istikbalde çalışkan kıymetdar şakirtleri olanlar, şimdi de talebeler dairesinde olarak hissedardırlar. İstanbul'da Mehmed Feyzi, Eski Said'in risalelerini ararken, aynı günde kahraman Rüşdü, bir dükkânda mevcudunu toplamış, almıştı. Küçük Hüsrev müteessir olarak başka yerde aramış, *İşârâtü'l-İ'câz*'ı bulmuş. Tahminen demiş ki: "Bana sebkât eden her halde benden ilerideki Ispartalı kardeşlerimdir." Her neyse... Bu *İşârâtü'l-İ'câz* nüshasını Hâfız Ali ve Sabri'deki nüshalarda bulunan keramet-i tevafukiye yazdırmak istiyor. En kolay bir çaresi küçük bir defterde, her sahifesinde tefsirin bir sahifesine mukabil huruf-u hecânın (*elif* ve *tâ* ve saire)

kaydedersiniz. Kolayını bulmazsanız kalsın.

Umum kardeşlerime birer birer ve bilhassa risalelerle çok meşgul olanlara selâm ve dualar ederim ve dualarını beklerim.

NOT: Emin ve Küçük Hüsrev ve Hâfız Tevfik selâm ve arz-ı hürmet ederler. Tahsin askere gitmiş.

Kardeşiniz

Said Nursî

• • •

Risale-i Nur'un ehemmiyetli bir şâkirdi olan Yusuf'un bir fıkrasıdır.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَبِهِ نَسْتَعِينُ¹

Rahîm, Raûf ve zü'l-Minen Hazretlerinin inâyet ve lütuflarından olarak, tevbe ve istiğfar gibi kullarına ihdâ eylediği, miftâh-ı kerem ve ihsana, çok günahkâr ve terbiyesiz olan ben sefil Yusuf Toprak, bütün fezâyıh ve i'tisafıma rağmen, tevessül ettikçe bana fazlından verdiği mazhariyetin kıymetini takdir etmek, ona şükreylemek şöyle dursun, bilakis küfran-ı nimet, defâatle nakz-ı ahd, irtikâb-ı kizb ve hıyanet eylediğim için, derin kasavete, kesif zulmete, müthiş dalâlete hakkıyla mâruz kalan kalbimin, ruhumun aldığı müzmin ve münkis yarayı tedavi çaresini taharri yolunda aklımı, zevkimi kaybetmiş, adeta çılgın bir hale girmiştim.

Başvurduğum her tabib-i mânevîden aldığım ilâçlar, yaramı tedaviye, aklımı iknâa, lehfemi iskâta kâfi gelmedi. Bizzarure,

قُلْ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ²

âyet-i celilesinin mefhumuna tevessülen, me'lûf olduğum denâetlerden mütehassıl koyu lekeleri kal' ve tathîre ve tarik-i Hakta sebata muîn olacak bir rehberi ararken, ortada hiçbir sebep-i zahirî olmadığı halde, memleketimden Kastamonu'ya nefyim, şüphesiz, nefsim giran gelmiş ve hattâ yeis ve teessüfe kapılmışım. Bilmiyordum ki, bu nefyimle,

وَعَسَىٰ أَن تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَعَسَىٰ أَن تُحِبُّوا شَيْئًا وَهُوَ شَرٌّ لَّكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ³
فَعَسَىٰ أَن تَكْرَهُوا شَيْئًا وَيَجْعَلَ اللَّهُ فِيهِ خَيْرًا كَثِيرًا⁴

âyetlerinin sırrına mazhar edecek ve iltiyamı, ümit ve imkânsız gördüğüm mânevî yaralarımın tedavisine muktedir doktorların ve yanlarındaki kuvvetli mualecenin eserini, varlığını ve ism-i Hayy ve Hakîmin cilvesini şefkaten göstermek suretiyle, bana minnet üstünde minnet-i uhrevî yapmak içindir. Bu mülevves ahlâkımla ben neciyim ki, bu ihsân-ı azime nail olayım diye şaştım. Fakat, lehü'l-hamd ve'l-minne,

وَكَانَ بِالْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا ۖ مَن طَلَبَنِي وَجَدَنِي ۖ
يَجِدُ اللَّهَ غَفُورًا رَحِيمًا ۖ

gibi işârât-ı celîle hatırıma gelmekle, bir derece mütesellî oldum.

1. Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla ve Onun yardımıyla.
2. "De ki: Ey gûnahta aşırı giderek nefislerine zulmetmiş olan kullarım!" Zümer Sûresi, 39:53.
1. "Belki sevmediğiniz şey hakkınızda hayırlıdır. Bazen da sevdiğiniz birşey sizin için şer olur. Allah herşeyi bilir, siz bilmezsiniz." BakaraSûresi, 2:216.
2. "Eğer siz o şeyden hoşlanmayacak olsanız bile, olur ki sizin hoşunuzagitmeyen birşeyde Allah pek çok hayır yaratır." Nisâ Sûresi, 4:19.
3. "Kim beni isterse beni bulur."
4. "Mü'minler için Allah çok merhametlidir." Ahzâb Sûresi, 33:43.
5. "Allah'ı çok bağışlayıcı ve çok merhamet edici olarak bulur." Nisâ Sûresi, 4:110.

Ey yaramın doktoru ve ey dalâlet uçurumunda yuvarlanan ruhumun halâşkârı, ve ey İlâhî ve kudsî yolların rehberi,

Evvelde hiç muarefemiz yokken, seni kal'a üstünde ilk ve tesadüfen gördüğümde "Dalâletten halâsın, Allah'ın rahmetine vüsulün en kısa yolu var mı?" diye sordum. "Çok kısa bir çare-i Kur'âniye vardır" diye buyurdunuz. Fakat dalâletim, gafletim, enâniyetim itibarıyla bu kısa ve merdâne cevaptaki hikmet-i azîme, nebeân-ı rahmete dikkat etmedim. Ruhuma ihanet ederek aldırmadım. Ve felâket-i mânevîyede bir müddet daha kalmış oldum.

Vaktâ ki, Risale-i Nur hattâ enhâr-ı Nur demesine şâyeste olan mektuplardan, yine tesadüfen elime geçen bir nüshayı görünce ve münderecatındaki hakaike dalınca, inâyet-i Rabbânî, mu'cizat-ı Kur'ânî, himemat-ı Sübhânî, kerâmât-ı ruhânî eseri olmalıdır ki, kasî kalbime, âsi ruhuma, gafil aklıma, mağrur vicdanıma, sakîm düşünceme tak diye bir tokmak vuruldu. Bir intibah halkası takıldı. Hemen düşündüm. "Ulemanın midâd-ı aklâmı, şühedanın kanından

الْعُلَمَاءُ وَرَثَةُ الْأَنْبِيَاءِ ۖ

mübecceldir"

ve

عُلَمَاءُ أُمَّتِي كَأَنْبِيَاءِ بَنِي إِسْرَائِيلَ ۖ

gibi hadislerle Hazret-i İsâ'nın (a.s.) Havâriyûna, Hazret-i Muhammed'in (a.s.m.) Ensara tekliflerini ve onların icabetini hatırladım.

1. "Âlimler peygamberlerin varisleridirler." Buharî, İlim: 10; Ebû Dâvud, İlim: 1; İbn-i Mâce, Mukaddime: 17; Dârimî, Mukaddime: 32; Müsned: 5:196.
2. "Ümmetimin âlimleri, İsrailoğullarının peygamberleri gibidir." el-Aclûnî, Keşfü'l-Hafâ: 2:64; Tecrid-i SarihTercümesi: 1:107.

Adeta, fetret devri denmeye sezâ olan bu zamanda, irsiyet-i Nübüvvet makamında, i'lâ-yı kelimetullah uğrunda maddeten uğraşan seyl-i dalâletle kapanmış olan râh-ı Hakka çağır açan bir recül-ü fedâkâra iltihak ve muavenet etmek ve bu vesileyle fırsatı ganimet bilerek, zulûmattan nura mazhar olmak lüzumunu his ve intikal ettim. Pek âdi bir mahlûk olduğum ve kalbime müstevli, ağır dalâlet darbesi, kalın perdesi altında hasta bulunduğum için, fazileti, mânevîyatı anlamam. Zira, fazileti takdir edebilmek, fazileti bilmekle mümkündür. Yalnız, bunca mesâvî ve mütereddit hareketlerimle huzur-u

sâmilelerine lütfen kabulümde, yüksek ruhunuzdan yağan samimî şefkat, hakikî refet, halîmâne iltifat, kerîmâne hüsn-ü kabulünüz beni birtakım ümitlere, ihtiyarsız muhabbetlere sevk ve büyük sürurlara gark etti. Ancak Allah'ın en âciz, en aşağı, en günahkâr, en zâlim bir mahlûkunu arkadaşlığına kabul ve tahammül eden, bir şahsiyet-i alelâde olamayıp, kuvvetli püştibane, fütür götürmez bir mesnede mâlik olmak lâzım geldiğini teyakkun edebildim.

وَحَسُنَ أَوْلَيْكَ رَفِيقًا ۚ وَابْتَغُوا إِلَيْهِ الْوَسِيلَةَ وَجَاهِدُوا فِي سَبِيلِهِ ۚ

Riyakârlık olmasın, selim fikrinizden, ciddî tavrınızdan, Kur'ân'a ittibâ ve temessük yolundaki doğru irşadınızdan, hakikî sözlerinizden, samimî telkininizden, umumî hayırhah hissiyatınızdan kalbime, mecruh ruhuma uzanan tîğ-i şifa, neşter-i ümidin tesiriyle dilşad ve mutmain oldum. Türlü türlü evhamın açtıkları menfezlerden, rahnedar kalan ruhuma tamam ve muvafık buldum. Zira,

وَالَّذِينَ يُمَسِّكُونَ بِالْكِتَابِ ۖ وَاتَّبَعُوا النُّورَ الَّذِي أُنْزِلَ مَعَهُ ۚ
وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا ۚ
وَمَنْ يَعْصِمْ بِاللَّهِ فَقَدْ هُدِيَ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ۚ
فَقَدْ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَى ۚ
وَنُنَزِّلُ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ ۚ

1. "Onun rızasına ulaştıracak vesileleri arayın ve Onun yolunda cihad edin." Mâide Sûresi, 5:35.

2. "Onlar ise ne güzel arkadaşlardır!" Nisâ Sûresi, 4:69.

3. "...Onunla indirilmiş olan nura uyanlar..." A'râf Sûresi, 7:157.

4. "Kitaba sım sıkı sarılanlara gelince..." A'râf Sûresi, 7:170.

5. "Allah'ın ipine hep birlikte sım sıkı sarılın." Âl-i İmran Sûresi, 3:103.

6. "Her kim Allah'a sığınır ve Onun dinine yapışsa, işte o küfre düşmekten korunup doğru yola ulaştırılmıştır." Âl-i İmran Sûresi, 3:101.

7. "Allah'a iman eden, hiç kopmayacak bir zincir-i nuraniye yapışır, temessük eder." Bakara Sûresi, 2:256; Lokman Sûresi, 31:22.

8. "Biz Kur'ân'dan mü'minler için bir şifa ve rahmet olan hakikatleri indiriyoruz." İsra Sûresi, 17:82.

تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ ۚ هَذَا بَيَانٌ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَمَوْعِظَةٌ لِّلْمُتَّقِينَ ۚ
وَأَنَّ هَذَا صِرَاطِي مُسْتَقِيمًا ۚ قَدْ جَاءَكُمْ مِنَ اللَّهِ نُورٌ وَكِتَابٌ مُبِينٌ ۚ
يَهْدِي بِهِ اللَّهُ مَنِ اتَّبَعَ رِضْوَانَهُ سُبُلَ السَّلَامِ ۚ

ve saire gibi hakikatler dimağıma yerleşti.

1. "İşte bu âyetler, insanlara hakikati ap açık gösteren bir beyan ve takvâ sahipleri için bir hidayet rehberi ve bir öğüttür." Âl-i İmran Sûresi, 3:138.

2. "Bunlar Allah'ın sınırlarıdır." Bakara Sûresi, 2:187.

3. "Gerçekten size bir nûr ve hakkı ap açık bildiren bir kitap gelmiştir." Mâide Sûresi, 5:15.

4. "İşte Benim dos doğru yolum budur." En'âm Sûresi, 6:153.

5. "Allah, Kendi rızasına uyan kimseleri selâmet yollarına eriştirir." Mâide Sûresi, 5:16.

Elbette bu keyfiyet bana hacc-ı ekber, râh-ı saâdet, ömr-ü ebed, tayr-ı devlet, enfâl-i ganimet sebebi olunca, sürurumdan ne kadar kabarsam ve siz halâskâr ve

hakîm-i derdime, ne kadar teşekkür ve izhar-ı mahmidet eylesem hakkım olmaz mı?

İşte bu vesiledir ki, beni Kur'ân dellâlının, Risale-i Nur Müellifinin şakirtliğine tahsis ve kabul ettirmek gibi, azîm lütuflarına mazhar kılan Rabb-i Rahîmime karşı, dünyada kaldığım ve imkân bulduğum müddetçe kalemimi, hayatımı bu uğurda istimal etmeye söz ve karar verdirdi.

Fazlaca söz söylemeye salâhiyetim ve o mertebeye istihkakım olmadığından, şimdilik kısa kesiyorum. Hizmetiniz umumî ve müessir, âmâliniz muvaffak, himmetiniz âli ve daim, emeğiniz makbul, sa'yiniz meşkûr, hayatınız mes'ut, ömrünüz efzûn, sıhhatiniz mahfuz olsun. Sonsuz minnettarlığımın kabulünü, mânevî himmet ve teveccühünüzün devamını rica eder, nurla meşgul, nurlu ellerinizi öperim, efendimiz, büyüğümüz. 15 Şubat 1359.

Talebe namzedi, sefil

Yusuf Toprak

• • •

Risale-i Nur'un istikbalde ehemmiyetli bir talebesi olan İhsan Sırrı'nın bir fıkrasıdır.

Vâkıf-ı esrar-ı Sübhân, Ferîd-i Bediüzzaman, Esseyyid Saîdi'l-Kürdî Hazretleri huzur-u sâmişine,

Esselâmü aleyküm ey mürşid-i kâmil!

Kemâl-i tâzimle hâk-i pâyinize yüzlerimi sürmeme ve mübarek ellerinizi takbil etmeme müsaadenizi yalvarırım. Bendeniz, şu ilticanamemi zât-ı âlînize sunan Sarac Ahmed Efendi fakirinizin oğluyum. Üstad-ı kaderin, ezelde levh-i kazâya çizdiği yazılar hükmüyle mahkûm olmuş, zavallı bir âvâreyim.

Makam-ı Yusuf'ta tali'in cilvelerini takdir-i İlâhîye tam bir inkıyadla seyretmekte iken, babamdan aldığım bir şefkatnamede zât-ı mürşidanenizin muhabbet-i mânevîlerinin mübeşşiri olan selâmlarınızı tebliğiyle, viran gönlüm şâd ve bünyâd edildi. Şu mazlum ânımı nurlandıran huzur-u mânevîsiz muvacehesinde, satırlarım gibi kap kara yüzümü, seyyiat-ı mâzi ile a'mâl-i kabîhamın nişanelerini gizlemeye muktedir olamamaktan mütevellit hicabımı setre kudret-yâb olamadım.

Yolunu şaşırmış, nur-u hakikati görmekten mahrum, mâsivâ-perestlere Risale-i Nur'la dest-gîr ve şefi' olduğunuzu yıllardan beri bildiğim için, kapınıza boynumu uzatarak, hidayet yolcularınız meyanında yer alabilmek emel-i hâlisanesiyle halka-i irşadınıza bütün ruhumla şitâb ediyorum. İrşâdât-ı âliyenize muhtaç bulunduğumu arz ederken cür'etimin nazar-ı affınıza mazhar buyurulmasını yalvarır, kemâl-i tâzimle mübarek ellerinizi takbil ve tevkirle kesb-i şeref ve cân eylerim, büyük mürşidim, efendim hazretleri.

Bir gün zâlimlere dedirir Hazret-i Mevlâ,

Tallâhi lekad âserakâllahü aleynâ.

Risale-i Nur şakirtlerinden

İhsan Sırrı

Küçük Hüsrev Mehmed Feyzi'nin bir fıkrasıdır.

بِسْمِهِ سُبْحَانَهُ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبِحُ بِحَمْدِهِ¹
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ²

1. Her türlü noksan sıfatlardan yüce olan Allah'ın adıyla. "Hiçbir şey yokturki Onu hamd ile tesbih etmesin (Onu şükran ve minnetle anıp şânına lâyık ifadelerle anmasın ve noksan sıfatlardan tenzih etmesin)." İsrâ Sûresi, 17:44.

2. Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

Kıymettar Üstadım, efendim,

Çeşm-i im'ânımla kıldım, Risale-i Nur'a nazar
Yoktur imkân yaza mislin, efrâd-ı beşer.

Bu ne elfaz, bu ne mânâ, bu ne üslûb-u hasen,
Okudukça müncelî olmakta, daim bir hüsün.

Bârekâllah, ey mukaddes nur-u Hüdâ,
Sendedir envâr-ı tevfik-i İlâhî, rûşenâ.

Âfitâbın nuru zâildir, bu nur emân verir,
Subh-u mahşerde uyûn-u mü'minîne incilâ.

Her harfi şem'a-i feyz-i İlâhî, cilveger,
Zevk alır baktıkça insan, bütün eşyadan geçer.

Eyliyor tâlîm-i imân-ı tahkikî cümle âleme,
Kim okur sıdkla, iner feyz-i Rahmân kalbine.

Hall eder tılsım-ı kâinatı, her harfi dünyaya değer,
İlm-i nâfidir, yazılır ecr-i cezîl, tâ kıyamet bîkeder.

Hâsılı, bilcümle meknûzât-ı hikmet-perverin,
Her biridir ehline, bir âfitâb-ı Hak-nümâ.

İlâhî bihakkı Esmâikel-Hüsnâ,
Tâ kıyâmet münteşir olsun, uyûn-u ehl-i Hak bulsun cilâ.

Ey müellif-i Risale-i Nur, ger edersin iftihar becâdır,

Gıpta ederse cümle ihvânın sana, çok sezâdır.

Çünkü eyledin iman-ı tahkike bir memur,
Elde ettin şâh-ı eserle zuhr-i yevmi'l-mefer.

Bilirim değilsin enbiyadan bir nebî,^{HAŞİYE-1}
Lâkin elinde nedir bu nur-u muteber?

Feyziyâ sen etme tatvîl-i kelâm,
Eyler elbet ehl-i irfan, arz-ı tahsîn-i eser.

Fakir talebeniz Küçük Hüsrev

Mehmed Feyzi

Haşîye-1 Mevlânâ Câmî, Mevlânâ Celâleddin-i Rumîhakkında demiş:

مَنْ چہ کُویَمْ دَرَوْصَفِ آنْ عَالِی جَنَابْ .. نِیْسَتْ پَیغَمْبَرُؤَلِی
دَارْدُ کِتَابْ¹

Câmî'nin bu fıkrasının meâlîne işaret etmek istiyorum.

1.O yüce zâtı tavsif etme konusunda ben ne söyleyeyim? Peygamber değildir, fakat Kitabı vardır.

• • •

بِسْمِهِ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ¹
 أَلْسَلَامٌ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ بَعْدَ عَاشِرَاتِ
 دَقَائِقِ أَيَّامِ الْفِرَاقِ²

Aziz, sıddık, muhlis, halis kardeşim,

Evvelâ: Sizin bayramınızı ve nurlarla ciddî işigalinizi ve daima birinciliği Nur dersinde ve sadakatinde muhafaza etmenizi, bütün ruh u canımla tebrik ederim.

Saniyen: Hiç merak etme, seninle muhabere mânen devam eder. Bütün mektuplarımda “Aziz, sıddık kardeşlerim” dediğim zaman, muhlis Hulûsi saff-ı evvel muhatapların içindedir.

Salisen: Nurlar pek parlak ve galibane fütuhâtı geniş bir dairede devam ediyor. *Sırran tenevveret* sırrıyla, perde altında daha ziyade işliyor. İki makine, bin ve beş yüz kalemlî iki kâtip olmasıyla, inşaallah zemin yüzünü de ışıktandıracak derecede ders verecek.

Kardeşim, ben de senin fikrindeyim ki, Nur hizmeti için kader-i İlâhî seni gezdiriyor. En muhtaç yerlere sevk eder. Hususan, o havali, memleketim, güzel levha-i hakikatin lâhikalarına geçirmek için, Nur şakirtlerine gönderdik. O civarda Nurlarla alâkadar zâtlara selâm. Biraderzadem Nihad'ın gözlerinden öperim. O da babasıyla beraber daima duamdadır.

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي

Seni unutmayan hasta kardeşiniz

Said Nursî

1. Allah'ın adıyla. “Hiçbir şey yoktur ki Onu hamd ile tesbih etmesin (Onu şükranve minnetle anıp şânına lâyık ifadelerle anmasın ve noksan sıfatlardan tenzih etmesin).” İsrâ Sûresi, 17:44.

2. Ayrıntı günlerindeki dakikaların günleri adedince Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

بِسْمِهِ سُبْحَانَهُ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ¹
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ أَبَدًا دَائِمًا²

Aziz, sıddık kardeşlerim,

Evvela: Umumunuzun hesabına Tahirî'yi gördüm ve kendi hesabımıza da, umumunuza tam bir Said ve canlı bir mektup olarak gönderdim. Ve Sandıklı'dan Ethem Hocayla Mustafa Hoca bugün geldiler, Nurlu vazifelerine gittiler.

Saniyen: Hulûsi Bey kardeşimiz *Zülfikar* ve *Siracü'n-Nûr*'u ve sonra *Sikke-i Gaybiye*'yi istiyor. Nur santralı Sabri muhabere etsin, göndermeye çalışsın.

Salisen: Risale-i Nur kendi kendine, hem dahilde, hem hariçte intişar edip fütuhat yapıyor. En muannid dinsizleri de teslime mecbur ettiğini haberler alıyoruz. Yalnız, şimdilik bir derece ihtiyatın lüzumu olduğuna, hususan Beşinci Şuâ içinde bulunan *Sirâcü'n-Nur*, lâıyk olmayan ellere verilmemelidir.

İmam-ı Ali (r.a.) Risale-i Nur'a, *Sirâcü'n-Nur* nâmı vermesi ve *sırran tenevveret* demesiyle işaret ediyor ki, *Sirâcü'n-Nur* perde altında daha ziyade tenvir edecek diye bir işaret-i gaybiye telâkki ediyoruz. Umumunuza selâm ederiz.

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي³

Kardeşiniz

Said Nursî

1. Her türlü noksan sıfatlardan yüce olan Allah'ın adıyla. "Hiçbir şey yokturki Onu hamd ile tesbih etmesin (Onu şükran ve minnetle anıp şânına lâyık ifadelerle anmasın ve noksan sıfatlardan tenzih etmesin)." İsrâ Sûresi, 17:44.

2. Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi ebediyen, dâima üzerinize olsun.

3. Bâkî olan sadece Odur.

بِسْمِهِ سُبْحَانَهُ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ¹
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ أَبَدًا دَائِمًا²

Aziz, sıddık, muhlis kardeşim ve iman hizmetinde sebatkâr, metin arkadaşım,

Evvelâ kat'iyen bil, sen eski mevkiini Nur dairesinde tam muhafaza ediyorsun. Ve seninle muhabere hiç kesilmemiş. Ben kardeşlere yazdığım mektubumda “Aziz, sıddık” dediğim vakit, daima saff-ı evvelde Hulûsi de muhataptır. Senin bu ağır şerait altındaki nurlu hizmetlerine bin bârekâllah deriz. Ve bu biçare hasta kardeşine ettiğin çok yüksek duana binler âmin deyip, Allah senden razı olsun, sizi tebrik ederiz.

Saniyen: Lillâhilhamd, Nurların her tarafta fütuhatları var. En ehemmiyetli yerlere sizin gibi kahramanlar gönderiliyor. O havalide ve Kars'ta Nurlarla alâkadar kardeşlere, hususan biraderzadem Nihad'a çok selâm ve selâmetlerine dua edip dualarını isteriz. Buradaki nurcular size arz-ı hürmetle çok selâm ediyorlar.

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي³

Kardeşiniz ve seni unutmayan

Said Nursî

1. Her türlü noksan sıfatlardan yüce olan Allah'ın adıyla. “Hiçbir şey yokturki Onu hamd ile tesbih etmesin (Onu şükran ve minnetle anıp şânına lâyık ifadelerle anmasın ve noksan sıfatlardan tenzih etmesin).” İsrâ Sûresi, 17:44.

2. Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi ebediyen, dâima üzerinize olsun.

3. Bâkî olan sadece Odur.

Aziz kardeşim,

Beni merak etme. Cenâb-ı Hakkın inâyeti devam ediyor. Hem de dünya madem geçer, meraka değmiyor. Sen her günde belki yirmi defa duada tahattur edilirsin.

S.A.

• • •

Nur'un makinistleri, Medresetü'z-Zehrânın faal, muktedir şakirtlerinden Terzi Mehmed, Halil İbrahim, mâsumların küçük kahramanlarından Talât ve arkadaşları hem bizleri, hem bütün Nur şakirtlerini memnun ettikleri gibi, inşaallah ileride bu memlekete, bu hizmet-i Nuriyeyle çok büyük faide ve netice verecekler.

Sordukları mesele-i şer'îye ise, şimdiki mesleğimiz ve halimiz, o meselelerle meşgul olmaya müsaade etmiyor. Yalnız bu kadar var ki:

Ruhsat-ı şer'îye olan kasr-ı namaz ve takdim tehir, vesait-i nakliye bir kararda olmadığı için, onlara bina edilmez. Belki, kaide-i şer'îye olan kasr-ı namaz, sabit olan mesafeye bina edilebilir.

Eğer denilse ki, tayyareyle ve şimendiferle bir saatte giden, zahmet çekmiyor ki, ruhsata müstehak olsun.

Elcevap: Tayyare ve şimendiferde abdest alıp vaktinde namazını kılmak, yayan serbest gidenlerden daha ziyade müşkülât bulunduğu için, ruhsata sebebiyet verir.

Her neyse, şimdilik bu kadar yazılabildi. Bu mesele-i şer'îyeyi ulema-i İslâm halletmişler, bize ihtiyaç bırakmamışlar. Şimdi hazır Doktor Hayri ve Terzi Mustafa, kendi hisselerine arz-ı hürmet ve selâm ederler.

Said Nursî

• • •

وَأَنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ¹ بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ²
 السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَأَحْسَنَ عَزَاكُمْ وَأَعْطَاكُمْ صَبْرًا
 جَمِيلًا وَغَفَرَ لِمَيِّتِكُمْ وَنَوَّرَ قَبْرَهُ بِنُورِ الْإِيمَانِ
 وَبِالْقُرْآنِ وَجَعَلَهُ فِي قَبْرِهِ مُشْتَغَلًا بِرِسَالَةِ النُّورِ
 بَدَلًا لِفَلْسَفَةِ السَّقِيمَةِ آمِينَ³

Aziz kardeşim,

Bu hâdisе dahi, Abdurrahman hâdisesi gibi bir hüccettir ki, bize şimdiki tarz-ı hayat yaramaz. Bize bu dünyada daha sâfi ve âli ve kudsî bir hayat-ı mâsumane ihsan edildiğinden, ona kanaat lâzımdı. Merhum Abdurrahman gerçi muvakkaten aldandı, fakat İstanbul’da Risale-i Nur mukaddematına büyük bir hizmeti var. Hem Onuncu Sözle tam kurtuldu, sonra gitti.

Merhum Fuad dahi, inşaallah Risale-i Nur’un feyziyle imanını kurtarmış ve mektubu dahi, senin dediğın gibi gösteriyor ve size ve hânedânınıza mensubiyetiyle, samimî iftihar ve kuvvetli irtibatı, Risale-i Nur cihetiyle olduğunu hissettim.

Ben size tâziye vermek değil, belki hem onu hem sizi tebrik ederim ki, bu zamanın dehşetli ve dalâletli hayatından kurtuldu, daha mâsum ve çok

bulaşmadan gitti. Ve size Cennette lâıık bir evlât ve ⁴ **وَلَدَانِ مُخَلَّدُونَ** sırrına mazhar oldu.

1. “Hiçbir şey yoktur ki Onu hamd ile tesbih etmesin (Onu şükran ve minnetle anıpşânına lâyık ifadelerle anmasın ve noksan sıfatlardan tenzih etmesin).” İsrâ Sûresi, 17:44.

2. Her türlü noksan sıfatlardan yüce olan Allah’ın adıyla.

3. Allah’ın selâmı üzerinize olsun. Başınıza gelen bu musibetten dolayı size tahammül ihsan etsin ve sabrı cemil versin. Mevtânızı affetsin. Kabrini iman ve Kur’ân nuruyla nurlandırın. Ve onu, felsefe-i sakîmeye bedel kabrinde Risâle-i Nur’la meşgul kılın.

4. “Ebediyen yaşlanmayacak çocuklar.” İnsan Sûresi, 76:19; Vakıa Sûresi, 56:17.

Ben şimdiye kadar merhum Molla Abdullah ile beraber Abdurrahman’ı ve Ubeyd’i ekser dualarımda zikrettiğım gibi, merhum Fuad’ı dahi onlarla beraber her vakit yâd edeceğim, inşaallah.

Evet, kardeşim, dediğın gibi, Fuad’ın (r.h.) mektubu aynen Abdurrahman’ın (r.h.) mektubu misillû, Risale-i Nur’un bir şûle-i kerametini gösteriyor. Yalnız Abdurrahman’ın gayet hâlis ve şimdiki tarz-ı hayattan ve tâbirlerinden müberra,

sâfi ifadesi onda yoktur. Eğer dünyada kalsaydı, mağlûp olmak ihtimali vardı.

Cenâb-ı Erhamürrâhîmin hem ona, hem Risale-i Nur hânedânına ve dairesine merhamet edip, onu rahmetine ve Cennete aldı, mağlûp ettirmedi. Risale-i Nur'un küçük talebeleridairesindeki makamında ibka etti. Hadsiz şükür olsun ki, bu iki kahraman biraderzadelerim vefatlarının ilânnameleriyle, Risale-i Nur şakirtleri imanla kabre gireceklerine dair olan müjde-i Kur'âniyeye iki misal ve iki delil gösterdiler.

Benim tarafımdan Risale-i Nur'la alâkadar veya bizimle dost olanlara selâm ve duayla, Dâvud ve Nihad iki Muhammed ve Abdülmecid ile beraber, bütün mânevî kazançlarıma hergün hissedardırlar.

Kardeşiniz

Said Nursî

• • •

Onuncu Lem'a

Şefkat Tokatları Risalesi

يَوْمَ تَجِدُ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ مِنْ خَيْرٍ مُّحْضَرًا وَمَا
عَمِلَتْ مِنْ سُوءٍ تَوَدُّ لَوْ أَنَّ بَيْنَهَا وَبَيْنَهُ أَمَدًا
بَعِيدًا وَيَحْذَرُكُمُ اللَّهُ نَفْسَهُ وَاللَّهُ رَؤُوفٌ بِالْعِبَادِ¹

âyetinin bir sırrını, hizmet-i Kur'âniyede arkadaşlarımla beşeriyet muktezası olarak sehiv ve hatalarının neticesinde yedikleri şefkat tokatlarını² beyan etmekle tefsir ediyor. Hizmet-i Kur'âniyenin bir silsile-i kerameti ve o hizmet-i kudsiyenin etrafında izn-i İlâhî ile nezaret eden ve himmet ve duasıyla yardım eden Gavs-ı Âzamın bir nevi kerameti beyan edilecek. Tâ ki, bu hizmet-i kudsiyede bulunanlar, ciddiyetlerinde, hizmetlerinde sebat etsinler.

Bu hizmet-i kudsiyenin kerameti üç nevidir.

Birinci nevi: O hizmeti ihzar etmek ve hâdimlerini o hizmete sevk etmek cihetidir.

İkinci kısım: Mânileri bertaraf etmek ve muzırların şerrini def edip onları tokatlamaktır.

Bu iki kısmın hâdiseleri çoktur, hem çok uzundur.^{HAŞİYE-1} Başka vakte tâliklen, en hafif olan üçüncü bir kısımdan bahsedeceğiz.

1. "Herkes hayır olarak ne işlemiş, kötülük olarak ne işlemişse, kıyamet günündehepsini önünde hazır bulur. O zaman ister ki, işlediği kötülüklerle kendisi arasında büyük bir mesafe bulunsun. Allah, sizi kendisindengelecek bir azaptan sakındırıyor. Çünkü Allah kullarına çokşefkatlidir." Âl-i İmrân Sûresi, 3:30.

2. bk. Şûrâ Sûresi, 42:30. Ayrıca bk. Tirmizî, zühûd: 57; Müsne'd: 2:287; 450.

HAŞİYE-1 Meselâ din muhaliflerinin, Nur talebelerine verdikleri azap ve sıkıntı ve ihanetlerden, kendileri dünyada daha ziyade cezasını çektiler, aynıni gördüler.

Üçüncü kısım şudur ki: Hizmette hâlisen çalışanlara fütur geldiği vakit şefkatli bir tokat yerler, intibaha gelerek yine o hizmete girerler. Bu kısmın hâdisâtı yüzden fazladır. Yalnız yirmi hadiseden on üç, on dördü şefkatli tokat yemişler, altı yedisi zecir tokatı görmüşler.

BİRİNCİSİ

Bu biçare Said'dir. Her ne vakit hizmete fütur verir, neme lâzım deyip hususî, nefsim'e ait işlerle meşgul olduğum zaman tokat yemişim. Hem de kanaatim geliyor ki, ihmalimden tokat yedim. Çünkü, hangi maksadım beni iğfale sevk etmişse, onun aksiyle tokat yedim. Sair hâlis arkadaşlarımla da yedikleri şefkat tokatları, dikkat ede ede, benim gibi, hangi maksat için ihmal etmişse, onun

aksiyle şefkat tokatlarını yediklerinden, kanaatimiz gelmiş ki, o hâdiseler hizmet-i Kur'âniyenin kerametindendir.

Meselâ, bu biçare Said, Van'da ders-i hakaik-i Kur'âniye ile meşgul olduğum miktarca, Şeyh Said hâdisâtı zamanında vesveseli hükûmet, hiçbir cihette bana ilişmedi ve ilişemedi. Vakta ki neme lâzım dedim, kendi nefsimi düşündüm, âhiretimi kurtarmak için Erek Dağında harabe mağara gibi bir yere çekildim. O vakit sebepsiz beni aldılar, nefyetteler; Burdur'a getirildim.

Orada yine hizmet-i Kur'âniyede bulunduğum miktarca—o vakit menfilere çok dikkat ediliyordu; her akşam ispat-ı vücut etmekle mükellef oldukları halde —ben ve hâlis talebelerim müstesna kaldık. Ben hiçbir vakit ispat-ı vücuda gitmedim, hükûmeti tanımadım. Oranın valisi, oraya gelen Fevzi Paşaya şikâyet etmiş. Fevzi Paşa demiş, “Ona ilişmeyiniz, hürmet ediniz.” Bu sözü ona söyllettiren, hizmet-i Kur'âniyenin kudsiyetidir. Ne vakit nefsimi kurtarmak, yalnız âhiretimi düşünmek fikri bana galebe etti, hizmet-i Kur'âniyede muvakkat fütur geldi; aksi maksadıyla tokat yedim. Yani bir menfâdan diğerine, Isparta'ya gönderildim.

Isparta'da yine hizmet başına geçtim. Yirmi gün geçtikten sonra bazı korkak insanların ihtarlarıyla, “Belki bu vaziyeti hükûmet hoş görmeyecek. Bir parça teennî etsen daha iyi olur” dediler. Bende, tekrar yalnız kendimi düşünmek hatırası kuvvet buldu. “Aman, halklar gelmesin” dedim. Yine o menfâdan dahi üçüncü nefiy olarak Barla'ya verildim.

Barla'da ne vakit bana fütur gelmişse, yalnız kendimi düşünmek hatırası kuvvet bulmuşsa, bu ehl-i dünyanın yılanlarından, münafıklarından birisi bana musallat olmuş. Bu sekiz senede seksen hâdiseyi, kendibaşımdan geçtiği için hikâye edebilirim. Usandırmamak için kısakesiyorum.

Ey kardeşlerim, başıma gelen şefkat tokatlarını söyledim. Sizlerin de başınıza gelen şefkat tokatlarını, izin verirsiniz ve helâl etseniz, söyleyeceğim. Gücenmeyiniz. Gücenen olursa ismini tasrih etmeyeceğim.

İKİNCİSİ

Öz kardeşim ve en birinci ve yüksek ve fedakâr bir talebem olan Abdülmecid'in Van'da güzel bir evi vardı. İdaresi yerinde, hem muallim idi. Hizmet-i Kur'âniyenin daha revaçlı bir yeri olan hududa gitmekliğim için arzumun hilâfına olarak teşebbüs edenlere, içtihadınca, güya menfaatim için iştirak etmedi, rey vermedi. Güya, ben hududa gitseydim, hem hizmet-i Kur'âniye siyasetsiz, sâfi olmayacak, hem onu Van'dan çıkaracak idiler diye iştirak etmedi. Maksadının aksiyle şefkatli bir tokat yedi. Hem Van'dan, hem o güzel evinden, hem memleketinden ayrıldı. Ergani'ye gitmeye mecbur kaldı.

ÜÇÜNCÜSÜ

Hizmet-i Kur'âniyenin pek mühim bir âzâsı olan Hulûsi Bey, Eğirdir'den memlekete gittiği vakit, saadet-i dünyeviyeyi tam zevk ettirecek ve temin edecek esbab bulunduğundan, bir derece, sırf uhrevî olan hizmet-i Kur'âniyede fütura yüz göstermeye dair esbab hazırlandı. Çünkü, hem çoktan görmediği peder ve validesine kavuştu, hem vatanını gördü, hem şerefli, rütbeli bir surette gittiği için dünya ona güldü, güzel göründü. Halbuki, hizmet-i Kur'âniyede bulunana, ya dünya ona küsmeli veya o dünyaya küsmeli—tâ, ihlâsla, ciddiyetle hizmet-i Kur'âniyede bulunsun.

İşte, Hulûsi'nin kalbi çendan lâyetezelzel idi. Fakat bu vaziyet onu fütura sevk ettiğinden, şefkatli tokat yedi. Tam bir iki sene bazı münafıklar ona musallat oldular. Dünyanın lezzetini de kaçırdılar. Hem dünyayı ondan, hem onu dünyadan küstürdüler. O vakit vazife-i mâneviyesindeki ciddiyete tam mânâsıyla sarıldı.

DÖRDÜNCÜSÜ

Muhacir Hafız Ahmed'dir. O kendisi söylüyor:

Evet, ben itiraf ediyorum ki, hizmet-i Kur'âniyede âhiretim nokta-i nazarında içtihadımda hata ettim. Hizmete fütur verecek bir arzuda bulundum. Şefkatli, fakat şiddetli ve kefaretili bir tokat yedim. Şöyle ki:

Üstadım yeni icadlara^{HAŞİYE-1} taraftar olmadığı için—benim camim onun komşusudur; şuhur-u selâse geliyor—camimi terk etsem, hem ben çok sevap kaybediyorum, hem mahalle namazsızlığa alışacak. Yeni usul yapmazsam, men edileceğim. İşte bu içtihada göre, ruhum kadar sevdiğim Üstadımın muvakkaten başka bir köye gitmesini arzu ettim. Bilmedim ki, o yerini değiştirse, başka bir memlekete gitse, hizmet-i Kur'âniyeye muvakkaten fütur gelir. Tam o sıralarda ben tokat yedim. Şefkatli, fakat öyle dehşetlibir tokat yedim ki, üç aydır daha aklım başıma gelmedi. Fakat, lillâhilhamd, Üstadımın kat'î ihbarıyla, ona ihtar edilmiş ki, o musibetin her dakikası bir gün ibadet kadar hükmünde olduğunu rahmet-i İlâhiyeden ümitvar olabiliriz. Çünkü o hata bir garaza binaen değildi. Sırf âhiretimi düşünmek noktasında o arzu geldi.

Haşîye-1 Yani, Türkçe ezan gibi, şeâir-i İslâmiyeye muhalif bid'atlardır.

BEŞİNCİSİ

Hakkı Efendidir. Şimdi burada olmadığı için, Hulûsi'ye vekâlet ettiğim gibi ona da vekâleten derim ki:

Hakkı Efenditalebelik vazifesini hakkıyla ifa ederken, ahlâksız bir kaymakam geldi. Hem Üstadına, hem de kendine zarar gelmemek için, yazdıklarını sakladı. Muvakkaten hizmet-i Nuriyeyi terk etti. Birden, bir şefkat tokadı mânâsında, bin

lirayı vermeye mükellef olacak bir dâvâ başına açıldı. Bir sene o tehdit altında kaldı. Tâ geldi, burada görüştük, avdetinde hizmet-i Kur'âniyeye, talebelik vazifesine girdi. Şefkat tokadının hükmü kalktı, tebrie etti.

Sonra Kur'ân'ı yeni bir tarzda^{HAŞİYE-1} yazmak hususunda talebelere bir vazife açıldı. Hakkı Efendiye de hisse verildi. Elhak, o hissesine sahip çıktı. Bir cüz'ü güzel yazdı. Fakat derd-i maişet zaruretiyle kendini mecbur bilip, gizli dâvâ vekâletine teşebbüs etti. Birden, bir şefkat tokadı daha yedi. Kalemi tutan parmağı muvakkaten kırıldı. “Bu parmakla hem dâvâ vekâleti yapmak, hem Kur'ân'ı yazmak olmayacak” diye, lisan-ı mânâ ile ihtar edildi. Dâvâ vekâletine teşebbüsünü bilmediğimiz için, parmağına hayret ediyorduk. Sonra anlaşıldı ki, kudsî, sâfi hizmet-i Kur'âniye, gayet temiz, kendine mahsus parmakları başka işe karıştırmak istemiyor.

Haşîye-1 Tefavuk mu'cizesini gösterir bir surette demektir.

Her ne ise... Hulûsi Beyi kendim gibi bildim, ona bedel konuştum. Hakkı Efendi de aynen onun gibidir. Eğer benim vekâletime razı olmazsa, kendi tokadını kendi yazsın.

ALTINCISI

Bekir Efendidir. Şimdi hazır olmadığı için, ben, kardeşim Abdülmecid'e vekâlet ettiğim gibi, onun itimat ve sadakatine itimadım ve Şamlı Hafız ve Süleyman Efendi gibi bütün has dostlarımla hükümlerine, bildiklerine istinaden diyorum ki:

Bekir Efendi Onuncu Sözü tab' etti. İ'câz-ı Kur'ân'a dair Yirmi Beşinci Sözü yeni huruf çıkmadan tab etmek için ona gönderdik. Onuncu Sözü'n matbaa fiyatını gönderdiğimiz gibi onu da göndereceğiz diye yazdık. Bekir Efendi, benim fakr-ı halimi düşünüp, matbaa fiyatı dört yüz banknot kadar olduğunu mülâhaza ederekve kendi kesesinden vermek, belki Hoca razı olmaz diye, onun nefsi onualdattı. Tab edilmedi. Hizmet-i Kur'âniyeye mühim bir zarar oldu. İki ay sonra, dokuz yüz lira hırsızların eline geçti. Şefkatli ve şiddetli bir tokat yedi. İnşallah, zıyâa giden dokuz yüz lira, sadaka hükmüne geçti.

YEDİNCİSİ

Şamlı Hafız Tefvik'tir. O kendisi diyor:

Evet, itiraf ediyorum ki, ben bilmeyerek ve yanlış düşünerek hizmet-i Kur'âniyede fütur verecek harekâtım sebebiyle iki şefkatli tokat yedim. Şüphem de kalmadı ki, bu tokat o cihetten geldi.

BİRİNCİSİ: Lillâhilhamd, benim hatt-ı Arabiyem Kur'ân'a bir derece uygun bir tarzda ihsan edilmişti. Üstadım en evvel üç cüz bana yazdırmakla sair arkadaşlarıma taksim etti. Kur'ân yazmak iştiağı, risalelerin tebyiz ve

tesvidindeki hizmetime arzumu kırdı. Hem Arabî hattı bulunmayan sair arkadaşlara tefevvuk edeceğim diye gururkârâne bir tavırda bulundum. Hattâ Üstadım yazıya ait bir tedbir bana söylediği vakit, “Bu iş bana aittir,” o vakit dedim. “Ben bunu biliyorum, ders almaya ihtiyacım yoktur” gibi mağrurâne söyledim. İşte bu hatama göre, fevkalâde, hiç hatıra gelmeyen bir tokat yedim. En az Arabî hattı olan bir kardeşime (Hüsrev’e) yetişemedim. Bizler bütün hayret ettik. Şimdi anladık ki, o bir tokattır.

İKİNCİSİ: Ben itiraf ediyorum ki, hizmet-i Kur’âniyedeki kemâl-i ihlâs ve sırf livechillâh için hizmeti, iki vaziyetim ihlâl ediyordu. Şiddetli bir tokat yedim. Çünkü ben bu memlekette garip hükmündeyim, garibim. Hem, şekvâ olmasın, Üstadımın en mühim bir düsturu olan iktisada ve kanaate riayet etmediğimden, fakr-ı hale mâruzum. Hodbin, mağrur insanlarla ihtilâta mecbur olduğumdan—Cenâb-ı Hak affetsin—mürüvvetkârâne bir surette riyâyâ ve tabasbusa da mecbur oluyordum. Üstadım çok defa beni ikaz ve ihtar ve takdir ediyordu. Maatteessüf kendimi kurtaramıyordum. Halbuki, Kur’ân-ı Hakîmin ruh-u hizmetine zıt olan bu vaziyetimden şeytan-ı cinnî ve insî istifade etmekle beraber, hizmetimize de bir soğukluk, bir fütur veriyordu.

İşte ben bu kusuruma karşı şiddetli—fakat inşaallah şefkatli—bir tokatyedim. Şüphemiz kalmadı ki, bu tokat, o kusura binaen gelmiş. O tokad da şudur:

Sekiz senedir ben Üstadımın hem muhatabı, hem müsevvidi, hem mübeyyizi olduğum halde, sekiz ay kadar Nurlardan istifade edemedim. Bu hale hayret ettik. Ben de ve Üstadım da, “Bu neden böyle oluyor?” diye esbab arıyorduk. Şimdi kat’î kanaatimiz geldi ki, o hakaik-i Kur’âniye nurdur, ziyadır. Tasannu, temelluk, tezellül zulmetleriyle birleşemiyor. Onun için, bu nurların hakikatlerinin meâli benden uzaklaşıyor tarzında bulunarak bana yabanî görünüyor, yabanî kalıyordu. Cenâb-ı Haktan niyaz ediyorum ki, bundan sonra Cenâb-ı Hak bana o hizmete lâıyk ihlâs ihsan etsin, ehl-i dünyaya tasannu ve riyâdan kurtarsın. Başta Üstadım olarak kardeşlerimden dua rica ediyorum.

Pür kusur Şamlı Hafız Tevfik

SEKİZİNCİSİ

Seyrânî’dir. Bu zât, Hüsrevgibi Nura müştak ve dirayetli bir talebemdi. Esrar-ı Kur’âniyenin bir anahtarı ve ilm-i cifrın mühim bir miftahı olan tevafukata dair Isparta’daki talebelerin fikirlerini istimzaç ettim. Ondaki başkaları kemâl-i şevkle iştirak ettiler. O zât başka bir fikirde ve başka bir merakta bulunduğu için, iştirak etmemekle beraber, beni de kat’î bildiğim hakikatten vazgeçirmek istedi. Cidden bana dokunmuş bir mektup yazdı. “Eyvah!” dedim, “bu talebemi kaybettim.” Çendan fikrini tenvir etmek istedim. Başka bir mânâ daha karıştı. Bir şefkat

tokadını yedi. Bir seneye karib, bir halvethanede (yani hapiste) bekledi.

DOKUZUNCUSU

Büyük Hafız Zühdü'dür. Bu zât, Ağrus'taki Nur talebelerinin başında nâzırları hükmünde olduğu bir zaman, Sünnet-i Seniyyeye ittibâ ve bid'alardan içtinâbı meslek ittihaz eden talebelerin mânevî şerefini kâfi görmeyerek ve ehl-i dünyanın nazarında bir mevki kazanmak emeliyle, mühim bir bid'anın muallimliğini deruhte etti. Tamamıyla mesleğimize zıt bir hata işledi. Pek müthiş bir şefkat tokadını yedi. Hanedanının şerefini zîrüzeber edecek bir hâdiseye mâruz kaldı. Fakat, maatteessüf, Küçük Hafız Zühdü, hiç tokada istihkakı yokken, o elîm hâdisiye ona da temas etti. Belki, inşaallah, o hâdisiye onun kalbini dünyadan kurtarıp tamamıyla Kur'ân'a vermek için bir ameliyat-ı cerrahiye-i nâfia hükmüne geçer.

ONUNCUSU

Hafız Ahmed(r.h.) namında bir adamdır. Bu zât, risalelerin yazmasında iki üç sene teşvikkârâne bir surette bulunuyordu ve istifade ediyordu. Sonra ehl-i dünya zaif bir damarından istifade etti. O şevk zedelendi. Ehl-i dünyaya temas etti—belki o cihetle ehl-i dünyanın zararını görmesin, hem onlara sözünü geçirsin ve bir nevi mevki kazansın ve dar olan maişetine bir suhulet olsun. İşte, hizmet-i Kur'âniyyeye o suretle, o yüzden gelen fütur ve zarara mukabil iki tokat yedi. Biri: Dar maişetiyle beraber beş nüfus daha ilâve edildi, perişaniyeti ehemmiyet kesb etti. İkinci tokat: Şeref ve haysiyet noktasında hassas ve hattâ birtek adamın tenkit ve itirazını çekemeyen o zât, bilmeyerek bazı derras insanlar onu öyle bir surette kendilerine perde ettiler ki, şerefi zîrüzeber oldu, yüzde doksanını kaybetti ve yüzde doksan adamı aleyhine çevirdi. Her ne ise, Allah affetsin, belki inşaallah bundan intibaha gelir, yine kısmen vazifesine döner.

ON BİRİNCİSİ

Belki rızası yok diye yazılmadı.

ON İKİNCİSİ

Muallim Galip'tir (r.h.). Evet, bu zât, sadıkane ve takdirkârâne, risalelerin tebyizinde çok hizmet etti ve hiçbir müşkilât karşısında zaaf göstermedi. Ekser günlerde geliyordu, kemâl-i şevkle dinliyordu ve istinsah ediyordu. Sonra kendine otuz lira ücret mukabilinde umum *Sözler*'i ve *Mektubat*'ı yazdırdı. Onun maksadı, memleketinde neşretmek ve hem hemşehrilerini tenvir etmektir. Sonra, bazı düşünceler neticesinde, risaleleri tasavvur ettiği gibi neşretmedi, sandığa bıraktı. Birden, elîm bir hâdisiye yüzünden bir sene gam ve gussa çekti. Risalelerin neşriyle ona adâvet edecek resmî birkaç düşmanlara bedel, zalim, insafsız çok

düşmanları buldu, bir kısım dostlarını kaybetti.

ON ÜÇÜNCÜSÜ

Hafız Hâlid'dir (r.h.). Kendisi der:

Evet, itiraf ediyorum, Üstadımın hizmet-i Kur'âniyede neşrettiği âsârın tesvidinde hararetli bir surette bulunduğum zaman, mahallemizde bir cami imamlığı vardı. Eski kisve-i ilmiyemi, sarığı bağlamak niyetiyle muvakkaten o hizmete fütur verip, bilmeyerek çekildim. Maksadımın aksiyile şefkatli bir tokat yedim. Sekiz dokuz ay imamlık ettiğim halde, müftünün çok vaadlerine rağmen, fevkalâde bir surette, sarığı saramadım. Şüphemiz kalmadı ki, o kusurdan bu şefkatli tokat geldi. Ben Üstadımın hem bir muhatabı, hem bir müsevvidi idim. Benim çekilmemle tesvid hususunda sıkıntı çekmişti. Her ne ise, yine şükür ki, kusurumuzu anladık ve bu hizmetin de ne kadar kudsî olduğunu bildik. Ve Şah-ı Geylânî gibi, arkamızda melek-i sıyânet gibi bir üstad bulunduğuna itimad ettik.

Ez'afü'l-ibâd Hafız Hâlid

ON DÖRDÜNCÜSÜ

Üç Mustafa'nın küçücük üç tokat yemeleridir.

BİRİNCİSİ: Mustafa Çavuş (r.h.) sekiz senedir bizim hususî küçük camie, hem sobasına, hem gazyağına, hem kibritine kadar hizmet ediyordu. Hattâ gazyağını vekibritini sekiz senedir kendi kesesinden sarf ettiğini sonra öğrendik. Cemaate, hususan Cuma gecelerinde, gayet zarurî bir iş olmayınca geri kalmıyordu. Sonra ehl-i dünya onun safvet-i kalbinden istifade ederek dediler ki:

“Sözlerin bir kâtibi olan Hafızın sarığına ilişecekler. Hem gizli ezan muvakkaten terk edilsin. Sen kâtibe söyle, cebir görmeden evvel sarığı çıkarsın.”

O bilmiyordu ki, hizmet-i Kur'âniyede bulunan birisinin sarığını çıkarmaya dair sözü tebliğ etmek, Mustafa Çavuş gibi yüksek ruhlulara pek ağırdır. Onların sözlerini tebliğ etmiş. O gece rüyada ben görüyordum ki, Mustafa Çavuş'un elleri kirli, kaymakam arkasında olarak odama geldi. İkinci gün ona dedim:

“Mustafa Çavuş, sen bugün kimle görüştün? Seni, elin mülevves bir surette kaymakamın arkasında gördüm.”

Dedi: “Eyvah! Bana böyle bir söz, muhtar söyledi, ‘Kâtibe söyle.’ Ben arkasında ne olduğunu bilmedim.”

Hem aynı günde bir okkaya yakın gazyağını camie getirmiş. Hiç vuku bulmayan, o gün kapı açıkkalmış, bir keçi yavrusu içeriye girmiş, büyük bir adam gelmiş, keçiyavrusunun seccademe yakın bıraktığı muzahrefâtı yıkamak için, ibrikteki gazyağını su zannedip bütün o gazyağını, temizlik yapıyorum diye, camiin her tarafına serpmiş. Acaiptir ki, kokusunu duymamış. Demek, o

mescid lisan-ı hal ile Mustafa Çavuş'a diyor: "Senin gazyağın bize lâzım değil. Ettiğin hata için, gazyağın kabul etmedim" diye işaret vermek için o adama koku işittirilmedi. Hattâ o hafta içinde, Cuma gecesinde ve birkaç mühim namazda, o kadar çalıştığı halde cemaate yetişemiyordu. Sonra ciddî bir nedamet, bir istiğfar ettikten sonra safvet-i asliyesini buldu.

İKİNCİ MUSTAFA'LAR: Kuleönü'ndeki kıymettar, çalışkan, mühim bir talebem olan Mustafa ile, onun çok sadık ve fedakâr arkadaşı Hafız Mustafa'dır (r.h.). Ben Bayramdan sonra, ehl-i dünya bize sıkıntı verip hizmet-i Kur'âniyeye fütur vermemek için, "Şimdilik gelmesinler," diye haber göndermiştim. "Şayet gelecek olurlarsa birer birer gelsinler." Halbuki bunlar, üç adambirden, bir gece geldiler. Fecirden evvel hava müsaitse gitmek niyet edildi. Hiç vuku bulmadığı bir tarzda, hem Mustafa Çavuş, hem Süleyman Efendi, hem ben, hem onlar, zâhir bir tedbiri düşünemedik, bize unutturuldu. Herbirimiz ötekine bırakıp ihtiyatsızlık ettik. Onlar fecirden evvel gittiler. Öyle bir fırtına onları iki saat mütemadiyen tokatladı ki, bu fırtınadan kurtulmayacaklar diye telâş ettim. Şimdiyekadar bu kışta ne öyle bir fırtına olmuş ve ne de bu kadar kimseyeacımıştım. Sonra Süleyman'ı, ihtiyatsızlığının cezası olarak arkalarından gönderip, sıhhat ve selâmetlerini anlamak için gönderecektim. Mustafa Çavuş dedi: "O gitse o da kalacak. Ben de onun arkasından gidip aramak lâzım. Benim arkamdan da Abdullah Çavuş gelmek lâzım." Bu hususta "Tevekkelnâ alâllah" dedik, intizar ettik.

Sual: Has dostlarınıza gelen musibetleri, tokat eseri deyip hizmet-i Kur'âniyede füturları cihetinde bir itab telâkki ediyorsun. Halbuki size ve hizmet-i Kur'âniyeye hakikî düşmanlık edenler selâmette kalıyorlar. Neden dosta tokat vuruluyor, düşmana ilişilmiyor?

Elcevap: ¹ **الظُّلْمُ لَا يَدُومُ وَالْكَفْرُ يَدُومُ** sırrınca, dostların hataları, hizmetimizde bir nevi zulüm hükmüne geçtiği için, çabuk çarpılıyor. Şefkatli tokat yer, akli varsa intibaha gelir.

1. "Zulüm devam etmez, küfür devam eder." El-Münâvî, Feyzu'l-Kadîr: 2:107.

Düşman ise, hizmet-i Kur'âniyeye zıddiyeti, mûmânaati, dalâlet hesabına geçer. Bilerek veya bilmeyerek hizmetimize tecavüzü zındıka hesabına geçer. Küfür devam ettiği için, onlar ekseriyetle çabuk tokat yemiyorlar.

Nasıl ki, küçük kabahatleri işleyenlerin nahiyelerde cezaları verilir, büyük kabahatleri de büyük mahkemelere gönderilir. Öyle de, ehl-i iman ve has dostların hükmen küçük hataları, çabuk onları temizlemek için, kısmen dünyada ve sür'aten verilir.¹ Ehl-i dalâletin cinayetleri o kadar büyüktür ki, kısacık hayat-ı dünyeviyeye cezaları sığışmadığından, mukteza-yı adalet olarak, âlem-i

bekâdaki Mahkeme-i Kübrâya havale edildiği için, ekseriyetle burada cezaya çarpılmıyorlar.

İşte, hadis-i şerifte ² **الدُّنْيَا سِجْنُ الْمُؤْمِنِ وَجَنَّةُ الْكَافِرِ** mezkûr hakikate dahi işaret ediyor. Yani, dünyada şu mü'min, kısmen kusurâtından cezasını gördüğü için, dünya onun hakkında bir dâr-ı cezadır. Dünya, onların saadetli âhiretlerine nisbeten bir zindan ve cehennemdir. Ve kâfirler, madem Cehennemden çıkmayacaklar;³ hasenatlarının mükâfatlarını kısmen dünyada gördükleri ve büyük seyyiatları tehir edildiği cihetle, onların âhiretine nisbeten dünya cennetleridir. Yoksa, mü'min bu dünyada dahi kâfirden mânen ve hakikat nokta-i nazarında çok ziyade mes'uttur. Adeta mü'minin imanı, mü'minin ruhunda bir cennet-i mâneviye hükmüne geçiyor; kâfirin küfrü, kâfirin mahiyetinde mânevî bir cehennemi ateşlendiriyor.

سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ
الْحَكِيمُ⁴

1. bk. Şûrâ Sûresi, 42:30. Ayrıca bk. Tirmizî, Züh'd: 57; Müsned: 2:287, 450.

2. "Dünya mü'minin zindanı, kâfirin Cennetidir." Müslim, Züh'd: 1; Tirmizî, Züh'd: 16; İbni Mâce, Züh'd: 3; Müsned, 2:197, 323, 389, 485.

3. bk. Bakara Sûresi, 2:39, 81, 162, 217, 257, 275; Nisâ Sûresi, 4:14, 169; Mâide Sûresi, 5:37, 80.

4. "Seni her türlü noksandan tenzih ederiz. Senin bize öğrettiğinden başkabilgimiz yoktur. Muhakkak ki ilmi ve hikmeti herşeyi kuşatan Sensin." Bakara Sûresi, 2:32.

Table of Contents

[Onuncu Lem'a](#)